

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

BÜLTENİ

YIL : 5

OCAK 1974

SAYI : 23

BÜLTENE YAPILACAK ATIFLARDA TBBB KISALTMASININ KULLANILMASI RİCA OLUNUR.

1974/23-1

Beşinci Yıla Başlarken

Bültenimiz bu sayıyla 5. ci yayın yılına başlamaktadır. Bütün Hukukçulara ve basınla, ilgililere gönderilen TBBB. nin büyük ilgiyle izlenmesi bize kıvanç vermekte ve çalışmalarımızı hızlandırmaktadır. Bu ilgi çalışmalarımızda daha titiz ve dikkatli olmamızda etkilemektedir. Herhangi bir yorum yapmadan çalışma ve yazışmalarımızı yansıtan Bültenimiz bu yılda Ocak, Mart, Mayıs, Temmuz, Eylül, ve Kasım aylarında olmak üzere iki ayda bir ve altı sayı olarak yayınlanacaktır.

TBBB'nin elinize geç geçmesinden veya gelmemesinden doğan şikayetlerinizi ve adres değişikliklerinizi en kısa zamanda bildirmenizi rica ederiz.

Saygılarımızla
TBB. Yönetim Kurulu

1974/23-2

VII. Genel Kurul Toplandı.

Birlik VII. Genel Kurulu VI. Genel Kurulda alınan karar uyarınca 10, 11, 12 Ocak 1974 Perşembe, Cuma ve Cumartesi günleri Ankara'da Türk Standartlar Enstitüsü salonunda toplanmıştır.

118 delegenin katıldığı Genel Kurul Başkanlığına Ankara Barosu delegesi ve Başkanı Av. Yekta Güngör Özden, Başkan Yardımcılığına Konya Barosu delegesi ve Başkanı Av. İhsan Onar üyeliklere Bolu delegesi Av. Doğan İleri ile Eskişehir delegesi Av. Sıtkı Çörtoğlu seçilmişlerdir.

Genel Kurul Başkanı Av. Yekta Güngör Özden şu açış konuşmasını yapmıştır :

Millet Meclisinin saygı değer Başkanı, Sayın Yüksek Mahkemeler Başkanlarımız, Sayın Adalet Bakanımız, saygı değer konuklarımız, Türkiye Barolar Birliğinin VII. Genel Kurulunun seçkin üyeleri;

Mesleğimin değerli ustalarının katında bana konuşma olanağını veren Türkiye Barolar Birliğinin çalışan yöneticilerine yürekten teşekkürlerimi sunarım.

Meslek geleneklerini güçlendirerek sürdüren kuruluşların başında gelen Türk Baroları, bugün ortak eserleri olan Türkiye Barolar Birliğinin yeni bir çalışma dönemini daha açıyor. Hepimize kutlu olsun.

Nükleer savaşın ve yoğun buhranların tehdidi altındaki dünyada yalnız kendi çatımızın düşüncesinde değiliz. İnsanın ve Toplumun en üstün yeri aldığı ilericiler bir anlayış içerisinde geleceğimize karşı dürüst davranacak, sonra bizden hukukun doğuşunu bekleyenlere güven duygusu vererek, yersiz kuşkuları yarakak yürüteceğiz. Yaratacağımız hukuk adaletinin onuru olacaktır.

Hukuku, toplumsal yaşantının temel öğelerinden başlıcası olarak kabul eden büyük Türk Ulusunun varlığında Barolarımızın beğeniyle korunan özel bir yeri vardır. Adaletin uygunlukla gerçekleşmesinde savunma görevini yüklenerek Ulusumuza hizmet etmek kıvançını duyan avukatlar, çağımızın sorunlarına içtenlikle eğilmek zorunluluğunu da benimsemişlerdir. Bu tür meslekten toplantıları, uzmanlık çalışmaları yarınımızı güçlendiren unutulmaz atılımlar olarak anılacaktır. Geleceğimize büyük katkısı olacak hukuksal çabaların büyük Atatürk'ün izinde, Türk devrimini ilkeleri doğrultusunda, hukuk ve Anayasa kuralları ışığında Cumhuriyet ve hukuk devletini daha güçlü, daha gerçek kılabilecek sonuçlar getirmesini dilerim. Yarının daha mutlu, daha aydınlık, daha elverişli koşullar içinde yaşanması, gerçek barışı sağlayacak hukukçuların önderliklerine bağlıdır. Çağımızda hukukçuyu bekleyen büyük görevler bulunmaktadır.

Kendi iç sorunlarımız, ulusal sorunlarımız, uluslararası sorunlar vardır. Kuruluşundan kısa bir süre geçmesine karşılık, büyük aşamalar kazanan Türkiye Barolar Birliği, kendisini kuran Türk Baroları ile ahenk içinde çalıştıkça başarılarına yenilerini ekleyecektir.

İlişkilerimizde içtenlikle davranacağız. Ayırıcı problemler yaratmayacak, engellerin aşılmasında ve

çözümünde olumlu, yapıcı çabaların sahibi olacağız. Ümitle endişe birlikte yaşayamaz. Karşılıklı saygı ve dayanışma duygusu içinde egemenliği eşitlik sayarak çalışacağız.

Barolar Birliği hukukçular ve arolar arasındaki ilişkileri sağlamlaştıracak, hukuka aykırı girişimlerin önlenmesinde öncülük edecektir. Birliğin ulusal görevinin bölgesel ve yersel sorunlarla kısıtlanmasına karşı çıkacaktır. Devletle hukuk arasındaki çatışmaları kaldırmakta elele vereceğiz. Avukalık yasası değişmeli, savunmanın hakları iyice belirtilip dokunulmazlığı sağlanmalıdır. Avukat sayısının büyük kentlerde toplanması sorunu ele alınmalı, avukatların hak ve ödevleri, meslek kuralları meslek disiplini, sorumluluk açıkça çizilmelidir. Birliğin ilgili konularda Anayasa Mahkemesine başvurması yolu Anayasa değişikliği ve yasa değişikliğiyle gerçekleştirilmelidir. Yargı organlarının çalışmaları üzerinde durulmalı, aksaklıkların giderilmesinde hukukun sesini Barolar duyurmalıdır. Adalet tam doyurucu olmazsa hiçbir sorunu çözemeyiz. Kutsal görevimize yönelen saldırlar durdurulmalıdır. Savunmasız adalet kimseyi inandıramaz, kandıramaz. Nasıl bilimde tekkeçilik olmazsa hukukta da tek yanlılık olamaz. Devletin devletliği bir anlamda savunmayı gerçek kılmak ve saymakla ölçülür. Türkiye Baroları, Barolar Birliği hukukumuzun aşılmaz bir gerçeğidir. Birliği iyi niyetle ve gerçekten eleştirmek, güçlendirip desteklemek hepimizin görevidir. Bunun bilinciyle birbirimizi burada selâmlıyoruz.

Değişen koşullara uymak, somut, elle tutulur bir ilerleyişi mesleğimizde gerçekleştirmek, böylece sürekli yenileşme içinde olmak gerekir. Geçmiş bazı kötü örneklerle karşı, Türk Hukuku, bazı yetkililerin içtenlikli çabaları, hukuk kuruluşlarının giderek artan çalışmaları ile büyük gelişme içindedir. Adliye olanaklarına kavuşmaktadır. Yarın için umudumuz büyüktür. İleriyi, yarını düşünmezsek yarın daha büyük sorunlarla karşılaşır, üstesinden gelemeyiz. Avukatların sosyal güvenliği önümüzdeki ilk sorunlardan birisidir. Temel hak ve özgürlükleri, Anayasal demokratik hukuk düzenini, lâik Cumhuriyeti yıkacak her girişimin karşısındayız. Hukuk devleti niteliğini koruduğu, hukuku birlikte yaratıp yaşattıkça vatana olan borcumuzu ödemiş olacağız. Baroların dayanışma ve başarısı Türk hukukunun zaferi olacaktır. Gelecek kuşaklara onurlu, yüce bir kaynak devretmek, örnek bir hukuk düzeni armağan etmek hepimizin şerefidir. Savaş sorumluluğunun bilincine varmış kuşakların mirası olamaz. Barış içinde özgür yaşantı hukukun güvencesine bağlıdır. Ortak geleceğimiz bu şeref anında değerini bulacaktır. Trafikten çevre sağlığına kadar değişik konuları etkileyen hukukçu, yeterli kurullarla siyasal, sosyal, ekonomik eşitsizlikleri de kaldıracaktır. Çağdaş gereklerin üstüne çıkmalıyız.

Ulusumuzun umudu adalettir, güveni adalettir. Adaletin istediklerimizi, beklediklerimizi tümüyle ver-

mesi savunma bölümünün saygıyla karşılanmasına, bu saygıya her zaman lâyık olmasına bağlıdır. Adalete muhtaç olan kadar adaletin değerini bilen olmaz deyişini adalet herkes için her zaman değerlidir kuralına dönüştürmeliyiz. Türk hukuku her yurttan görevler beklemektedir. Yasama meclislerine büyük ödevler düşmektedir. Hükümetin ivedilikle kurulması birçok ıstırapı dindirecek, birçok sorunu çözecek, hukukun egemenliğinin yeni bir kanıtı olacaktır.

Bu nedenlerle 1974'ün Hukuk Yılı olmasını, geçmiş ödevlerin başarılmasını öneriyor, Türkiye Barolarının tanınmış hukukçu delegelerini bağımsızlık, özgürlük, egemenlik, ahlâk ve adalet konularında sürekli uğraşları geçen yurtseverler olarak karşılıyor, hukuka karşı çıkanları uyarıyorum.

Yurdumuzun ve ulusumuzun bizden beklediklerini, hukukun gereklerini başaracağımız kuşkusuzdur. Çalışacak, yaratacağız. Esenlikler diliyor, bütün Ankara avukatları adına sayın konuklarımıza ve Barolar Birliğinin saygıdeğer delegelerine derin saygılarımı sunuyorum.

Sayın Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ün Genel Kurula teşekkürleri üzerine Başkan Av. Faruk Erem aşağıdaki konuşmayı yapmıştır :

Sayın Cumhurbaşkanımız, Türkiye Barolar Birliği VII. Genel Kurulu toplantısına huzurlarımızla onur verdiniz. Bütün Türk Avukatları bu müstesna ilginize minnettardır, arzederim.

Sayın Millet Meclisi Başkanımız, Yüksek Mahkemeler Başkanlarımız, değerli Adalet Bakanımız, kıymetli konuklarımız ve çok aziz delege arkadaşlarımız;

Türkiye Barolar Birliğinin dört yıllık ilk dönemi kapanmakta, yeni bir dönem başlamaktadır. Geçen dört yıllık dönemde Türk Barolarının genel görünümü şudur :

Politika dışı güç olmanın, politika dışında güçlere toplumun ihtiyacını kanıtlanmanın, diğer bir deyimle tüm insanlık içinde bir Türk Hukukçusu olmanın, Hukukçu olmanın, Türk olmanın sorumluluğunu Türk Baroları bilinçli bir şekilde kavramış durumdadırlar.

İçtenliğin, samimiyetin sonucuna rıza göstererek şu soruyu cevaplandırmak zorundayız. Barolar ve Barolar Birliğinin bu toplumda yeri, faydası nedir? Kanun istediği için mi biz varız, yoksa geç de olsa kanun bizi tanımak zorundamı kaldı? Bu hareket noktasından hangisi kabul edilirse, varılacak sonuç farklı olabilmektedir.

Türk Baroları ve Barolar Birliği isabetsiz bir anlayışla meslek kuruluşu olarak mütalâa edilmek istenmiştir. Meslek kuruluşlarını küçümsemek bizden

çok uzak bir düşüncedir. Maksudumuz ne olduğumuzu kesinlikle bilmek ve bunu kabul ettirmek yolunda çabalarımızı birleştirmektir. Kuruluşların niteliği sınırlıdır ki, görevlerinden gelir. Barolar ve Barolar Birliğinin toplumsal görevi nedir? Türk Toplumunun örgütlenmesini Anayasamız yansıttığına, başka bir kaynak düşünülemediğine göre, kuruluşların görevini Anayasa da aramak gerekir. Bizim genel anlamda görevimiz nedir? Bunun Anayasadaki yeri hak arama özgürlüğüdür. Anayasamız meşru bütün vasıtalar ve yolların faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde iddia ve savunma hakkı temel hak saymaktadır. Genel olarak bu hakkın gerçekleşmesi olanağını Barolar ve Barolar Birliğinde gören sistem içinde bu kuruluşlar bir meslet kuruluşu sınırlamasının bağlarına tabi tutulamaz. Öyle olursa Anayasa Hukukunda kavram karışıklıkları ortaya çıkmış olacaktır.

Adalet olmazsa toplum dağılır. Bu inanç, «Adalet Mülkün Temelidir» deyiminin gerçek anlamını açıklar. Sürekli olmayan, her olayda elde edileceği kesinlikle bilinmeyen adalet yokluğuna eşittir. Adaletin bazan olmaması toplum da hiç olmadığı kanısına dönüşebilir. Her şeyin sonunda adil bir mahkemenin bulunabileceği toplumda en büyük güven duygusunu sağlar. Bu bakımdan adaletle güven toplumu tutan bağların başında gelir. Savunma hakkı kısıtlanmamışsa, bu hakkın kullanılmasında görevli kuruluşlar göz altında değilse kendi kendilerini yönetme anlamında bağımsız iseler, adalet ve ona güven artar ve toplumdaki bağlılık, beraberlik duygusunu daha da kuvvetlendirir. Yargılamanın Türk Milleti adına olmasına ilişkin Anayasa hükmünün gerçek anlamı ise toplumu bir arada tutmak amacına dayanmaktadır.

Adaletin son sözü hükümdür. Hükümde itham makamının payı ile savunma makamının payı arasında hiçbir fark yoktur. Toplum adına itham ile, fert adına savunmanın eşitliğini kabul etmek yüceliği pek güçlü bir kuruluş olan Devletin hukukun üstünlüğü anlayışı içerisinde bunu kabul etmesi, yargılama sonunda varılan kararın mahkeme hükmü itibarını kazanmasını sağlar.

Hiçbir şey kendi karşıtı, iyice bilinmeden anlaşılamaz. İtham, savunma diyalektiği bu sayede sonuçta adil bir mahkemenin hükmünün hazırlanmasını sağlar. Savunma olanağını tanımayan hakim, savunmayı değerlendirmeyene mahkeme hükmü denilmez.

Adaletle, itham ile savunmanın eşit katkılarındaki zorunluk böylece benimsenince hak arama özgürlüğünün gerçekten varlığı ile bu göreve Anayasa tarafından atanmış kuruluşların özgürlüğü artık birbirinden ayrılmayacaktır. Kendi kendini idare yeteneğini kanıtlamış Barolar ve Barolar Birliğinden bu kuruluşların hiçbir eylem ve işleminin yargısal denetim dışında kalmamak kaydı ve şartı ile idari ve

sayet denilen sistemin anlamsızlığı, hattâ bu yolla dolaylı da olsa yargıya yürütmenin sızması görünümünü vermesi eğer savunma görevinin adaletteki payına saygılı isek büyük bir sakinca tevhit edilecektir.

Sayın Meclis Başkanımız, Türk Baroları ve Barolar Birliği yargı denetimi altında kendi kendilerini yönetme çağını uygar ve demokrasiye bağlı bütün toplumlarda olduğu gibi, Türkiyemizde de gerçekleşmesinin, Türk yargı tarihinde sağlayacağı büyük onun bu yasama döneminde görev almış bulunanlara nasip olmasını temenni etmekteyiz.

Saygılarımla,

Büyük Devlet adamı ve Birlik çalışmalarımıza büyük ilgilerini esirgemeyen, Devletimizin kurucularından rahmetli İsmet İnönü'nün bundan önceki Genel Kurullarımıza gönderdiği aşağıdaki telgrafları okundu :

Barolar Birliği IV. Genel Kurulu Başkanlığına
A d a n a

Hukuk meselelerini konuşmak üzere toplanıyorsunuz. Hukuk meseleleri memleketlerin özelliğine göre kabul ettiği meseleler ve milletlerarası değerini muhafaza etmiş ve etmesi lâzım olan genel meseleler diye hukukçu olmayanların ayrabileceği konular olduğunu zannediyorum. Memleketin özelliğine göre, hukuk bünyesi başta Anayasa olmak üzere yayınlanan kanunlarla kurulur. Bunları tetkik etmek sizin bilimsel ve mesleki yetkileriniz içindedir. Mevcut kanunların uygulanmasına dikkat edilmesi gereken noktaları belirtirseniz bundan istifade ederiz. Düzeltilmesi lâzım gelenleri belirirseniz bunları da önemle karşılayıp karar vermeyi ödev biliriz.

Özel mahiyeti olmayan genel hukuk kuralları vardır. Onları da medeni bir toplum olarak öğrenmek düşünmek borcumuzdur. Bu hususta da bize tutacağınız ışıklar çok makbule geçecektir.

Siyasi parti olarak üçüncü grup hukuki meseleleri de vardır. Meselâ bizim açımızdan memleketin sosyal ve ekonomik ihtiyaçlarını karşılamak üzere düzen değişikliği ve reformların gerçekleştirilmesi zorunludur. Toprak reformu bunların başında gelir. Bunu ve benzeri diğer değişiklikleri meselelerimizi hukuk bakımından inceler yayınlarsanız onu da teşekkür ederek karşılarız.

Görüyorsunuz ki siyasi parti lideri olarak müzakerelerinizi yakından izliyeceğiz. İstifade edilecek noktaları kavramaya çalışacağız.

Yüksek seviyeli çalışmanızda sizlere başarılar diler, saygılar sunarım.

İsmet İNÖNÜ

Türkiye Barolar Birliği V. Genel Kurul Başkanlığına
B u r s a

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurul Toplantısını saygı ile selâmlıyorum. Türkiye Barolar Birliği Hukukun üstünlüğünü savunmak demokratik rejim gelişmesine çalışmak anayasanın sosyal adalet ilkesini değerlendirmek gayreti içindedir bu çabalarda Türkiye Barolar Birliğinin önemli bir payı olacaktır. Bu arzuyu görmek bize ferah ve kuvvet veriyor bu bakımlardan Türkiye Barolar Birliğine takdirlerimizle teşekkürlerimizi de söylemeyi ödev sayarım ve saygılar sunarım.

CHP Genel Başkanı
İsmet İNÖNÜ

Ankara; 5.1.1973

Türkiye Barolar Birliği VI. Genel Kurul Başkanlığına
H a t a y

Genel Kurul Toplantınıza nazik davetinizi aldım. Gelebilmeyi çok arzu ederdim. Genel Kurulunuza başarılar diler ve her zaman olduğu gibi memleketimiz için faydalı konuşmalar yapılmasını dilerim. Saygılar sunarım.

İsmet İNÖNÜ

5.12.1927 tarihinde Ankara Barosuna kaydolan ve halen İstanbul Barosuna kayıtlı olarak çalışmakta bulunan «Türkiyenin İlk Kadın Avukatı» Sayın Süreyya Ağaoğlu'na Birlikçe düzenlenen onur belgesi Sayın Cumhurbaşkanı tarafından verilmiştir.

«Türkiye Barolar Birliği Cumhuriyetimizin 50. yılı nedeniyle düzenlediği bu onur belgesini, Cumhuriyet döneminin ilk Kadın Avukatı değerli meslektaşımız; Avukat Süreyya Ağaoğlu'na Türk Avukatlarının en iyi dilek ve saygılarıyla sunar.

Başkan
Av. Faruk Erem»

Sayın Cumhurbaşkanı, belgeyi verdikten sonra şu konuşmayı yapmıştır :

Türkiye Barolar Birliğinin sayın Genel Kurulu üyeleriyle, sayın konukları saygı ile selâmlarım.

Genel Kurul Başkanı beni kürsüye çok güzel ve şerefli bir vazife için davet ettiler. Bu vazifeyi memnuniyetle yerine getirmek istiyorum.

Ancak, bu vesileyle sadece bu vazife dolayısıyla kısada olsa bir iki düşüncemi ve müşahademi arz etmekten hususi bir zevk duyacağım.

Biliyoruz ki, dünya şahittir ki, Osmanlı İmparatorluğunun enkazı altından yarım yüzyıl önce bir Türkiye Cumhuriyeti Devleti doğmuştur. Bu Cumhuriyet idaresinin Türk toplumuna getirdiği birçok inkılâplar arasında, birçok nimetler arasında en önde işaret edebileceğimiz biri Türk kadınına kazandırmış olduğu hak ve bu hak ile birlikte Türk kadınına tevdi etmiş olduğu görevdir.

Bu hususta pek çok şeyler söylenmiş ve pek çok şey yazılmıştır. Benim çok taze bir müşahade olarak, çok taze bir intiba olarak geçen sene Yurt içi gezisi münasebeti ile doğu bölgesinde şahit olduğum bir intibamı belirtirsem ümit ediyorumki bütün Türk Milletinin bütün fertleri bundan zevk duyacaklardır. Doğuda diyorum; Doğu ki, hepimizin batı bölgeleriyle kıyas edildikte geri kalmışlığında ittifak etmişizdir. Doğuda Türk kadını kendini kabul ettirmiştir. Şöyle ki :

Birçok illerde kadın avukatlarımızın yanında kadın hakimlerimiz görmüşümdür. Kadın hakimlerimiz arasında Ağır Ceza Mahkemelerinde, hatta üyeden de ileri ağır ceza hakimleri görmüşümdür. Türkiyenin tarihini, Türkiyenin coğrafisini ve Türk halkı ile bilimler için bir kadının şarkta, doğuda ağır ceza hakimi olarak kendisini çevreye kabul ettirmiş olmasındaki manayı, evet bu derin manayı ancak Türk tarihi ve coğrafisi ile türk halkını tanıyanlar zannediyorum ki, temelinden kavrarlar.

Bu taze müşahedeyi size, bana tevdi edilen bu vazifeyi ifa ederken belirtmekten ayrıca sade bir vatanşah olarak derin bir haz duymaktayım.

Türkiye Barolar Birliği en eski kadın avukat olarak isabetli bir şekilde müstahak oldukları onur belgesini, kendilerini esasen tanıdığım ve takdir etmiş olduğum Sayın Avukat Süreyya Ağaoğlu'na tevdi etmiş bulunuyorlar. Bu vazifeyi, bu şeref belgesini kendilerine tevdi ederken, bende büyük bir şeref duymakta olduğumu ifade eder, kendilerini tebrik eder ve hayatta başarılarının devamını dilerim.

Sayın Av. Süreyya Ağaoğlu Onur Belgesini aldıktan sonra hislerini şöyle ifade etmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanı, sayın Büyük Millet Meclisi Reisimiz, sayın hakimlerimiz, sayın vekillerimiz ve sayın meslektaşlarım;

Hayatımın en mesut gününü yaşıyorum diyebilirim. Heyecan içindeyim, mazur görmenizi rica ediyorum.

Önümde 45 sene evvel Ankara Barosuna kaydıldığım gün var. O gün büyük bir heyecan içindeydim ve o günkü zamana göre benim Ankara Barosuna seçilmem bir hadiseydi. Fakat o devirde yine inkılâbın neticesi olarak, bu hadise çok kolaylıkla ta-

hakkuk etti ve ben bundan 45 sene evvel Ankara Barosuna 32 sicil numarasıyla kaydedildim. O günden beri çalışmaktayım ve el'an da çalışıyorum.

Ne mutlu bana ki, bu gün Türkiye'nin içinde binlerce avukat arkadaşım var ve en yüksek rütbelere yükselmiş hâkim arkadaşlarım var. Bununla ben şahsen iftihar ediyorum.

Sayın dinleyiciler, ben İstanbul Hukukuna 1921 senesinde memleketin en karanlık günlerinde ve babamda Malta'da bulunduğu bir günde kaydedildim. Yanımda merhum arkadaşım Bedia Onar ve Melâhat Tüzel vardı. Biz 1924 senesinde Cumhuriyetin ilk mezunları olarak mektebi bitirdik. Babam o zaman burada bulunuyordu; Matbuat Umum Müdürü sıfatı ile, ben de Ankara'ya geldim Melâhat da benimle beraber geldi.

Zamanın Adliye Vekili olan Necati beye gittim ve kendisinden bir vazife istedim. «Ne istiyorsun?» dedi. Yalnız size şunu söyleyeyim ki, o zamanın Ankara'sında bizler sokaktan nadir görünen kadınlardık. Kadın yoktu o zaman sokaklarda ve o zaman bizim gidipte Adliye Vekâletinde çalışmamızda bir mühim hadise idi. Necati bey bana, «Ne olmak istiyorsun?» dedi. «Çocuk Mahkemelerinde çalışmak istiyorum» dedim. Genç ve çok neseli olan Necati bey bir kahkaha attı ve dedi ki, «Süreyya, biz daha büyüklerinkini kuramadık ki, Çocuk Mahkemelerini kuralım.» Ne yazık ki, Türkiye'de ne büyük ilerlemeler oldu, heyhat, el'an Çocuk Mahkemeleri Türkiye'de kurulmadı. Bunu üzüntüyle söylemek istiyorum.

Sayın misafirler vaktinizi almak istemiyorum, fakat Atatürk'e ait çok güzel bir hatıram var, onuda zikretmeden konuşmamı bitirmek istemiyorum.

Adliye Vekâletinde çalışıyordum. O zaman Adliye Vekâleti Karaoğlan Çarşısında şimdi bir polis karakolu olan bir binada idi. Necati bey bir gün odama geldi ve dedi ki, «ozaman Atatürk'e Paşa denirdi; «Paşa bu gün seni yemeğe götürülecek, geliyor.» dedi. Ne yapacağımı ben de şaşırılmıştım. Hattâ vekâletteki herkes de şaşırılmıştı. Gri açık arabası ile, yanında Siirt Mebusu Mahmut bey ve Yaveri Muzaffer bey olduğu halde geldiler ve beni alıp eve götürüleceklerini söylediler.

Daha evvel bir hadise vardı, bunu zikretmek isteyecektir. Ben mektebi bitirip buraya geldikten sonra nerede yemek yiyeceğimizi şaşırmış bir haldeydik, iki kız olarak. Babama, o zaman İstanbul Lokantası diye bir yer vardı, «Orada mebuslar yemek yiyor, acaba bizde gitsek bir mahzuru varmı baba?» dedim. «Hayır, hiçbir mahzuru yok.» dedi. Fakat iki gün sonra babam eve geldi ve dedi ki, «Başvekil Rauf bey dedi ki, dedikodu ediyorlar, Süreyya lokantaya gelmesin.» «Peki baba, ne yapalım» dedim. Babam o zaman Matbuat Umum Müdürü idi, «Bana gelin, ne

bulursak birşeyler yersiniz» dedi, İki-üç gün sonra Atatürk Latife Hanımla beraber bize gelmişti ve o zaman Atatürk o kadar Türk kadınının yükselmesi için o kadar büyük bir heyecan içindeydi ki, mütemadiyen, kaç talebe var üniversitede, kaç kişi mezun olacak, hep bunlarla meşguldü. Bana işimi sevip sevmediğimi sordu. «Efendim, işimi seviyorum, ama size bir hadise anlatacağım» dedim ve lokanta hikayesini anlattım. Dedim ki, «Babam ve Başvekil benim lokantaya gitmemizi istemiyor.» O'nun tabirini kullanıyorum, «Raufun da babamın da hakkı var» dedi. Hayret içinde kaldım. Bize lokantaya gitmemiz için izin veren babama ve izin vermeyen Rauf beye birden hak vermesi biraz tuhafıma gitti.

Ertesi gün işte o Vekâlette çalıştığım zaman Necati bey içeri geldi ve dedi ki, «Atatürk sene yemeğe götürülecek.» Tam geldik İstanbul Lokantasının önünde arabayı durdurdu, Bozok Mebusu Salih beyi çağırdı. Etrafımız halk tarafından sarılmıştı. Birşeyler söyledi Salih beye, ne söylediğini bilmiyorum. Ancak, yüksek sesle dedi ki, «Latife bugün Süreyya'yı eve istedi, eve götürüyorum, yarın yine lokantaya gelecek.» dedi. Ne demek istediğini o zaman anladım. Eve gittiğimiz zaman bize karşı daima çok nazik ve çok alâkalı olan Latife Hanım, bana dedi ki, «Süreyya, Paşa akşam çok hiddetlendi ve dedi ki, ben Türk kadınının lokantaya gitmesinde de hiçbir mahzur olmadığını yarın herkese ispat edeceğim dedi. «Nitekim sayın dinleyicilerim, biz ertesi gün Melâhat ile lokantaya gittiğimiz zaman, zamanın en büyük siyaset adamları olan eski Bahriye Vekili İhsan Beyin hanımı, Vasfi Beyin hanımı, İstanbul Mebusu Ali Rıza Beyin hanımı da lokanta da idiler.

İşte Atatürk Türk kadınına bir sahada daha bir yol açmıştı. Demek istiyordu ki, kadın her sahada erkekle müsavidir. İsterse lokantaya da gider, isterse işe de gider ve kendisini burada rahmetle yâdediyorum, kendisine Türk kadını olarak birçok şeyler borçluyuz.

Sayın dinleyiciler, adalet öyle bir duygudurki, bu duygudan mahrum olmak yaşamamak demektir. Toplumun dayandığı manevi kuvvet doğrudan doğruya adalettir. Bu adaletin mümessilleri de hâkimler ve yardımcıları olan avukatlardır. Yaşı çok ilerlemiş ve bu duygulara ömrünce merbut kalan, adalete merbut kalan bir insan olarak bütün temennim, memleketimde adaletin herşeye hâkim olması ve âdil bir devletin her zaman memlekette işinin başında bulunması ve hukuk devletinden Türkiye'yi Allahın mahrum etmesidir.

Sayın dinleyiciler, ben kendime karşı gösterilen bu alâkayı Türk kadınına gösterilmiş bir alâka telâk' ediyorum ve başta Cumhurreisimiz olmak üzere Barolar Birliği idare heyetine candan teşekkürler ediyorum.

Sayın Cumhurbaşkanının toplantıdan ayrılmasından sonra topluca Anıtkabir ziyaret edilmiştir.

Başkanlık ve Yönetim Kurulu Çalışma Raporları ile Bilânço hakkında;

Av. Nabi İNAL (Hatay) Av. Hürşit KANGAL (Balıkesir) Av. Sabih ATLI (İstanbul) Av. Atılâ SAV (Ankara) Av. İlhan KUTAY (Ankara) Av. Necla ERTEL (İstanbul) Av. M. Halim TOKMAN (Afyon) Av. Hayati TOPALLI (Giresun) Av. Ali Güngör ÇAKMAKÇI (İsparta) Av. Merih SEZER (İstanbul) Av. Mehmet ÇELEBİ (Bolu) Av. Emin BALTAOĞLU (İstanbul) Av. Orhan Arif BARLAS (İstanbul) Av. Ahmet Hayri KULMBUR (Kocaeli) Av. Cengiz İLHAN (İzmir) Av. M. İskender ÖZTURANLI (İzmir) Av. Turgut BULUT (Bursa) Av. Sevim TUNÇ (Ankara) Av. İsmet AKIN (Kırklareli) Av. Selâhattin GÜRER (Ordu) Av. Orhan EROĞLU (Ordu) Av. Burhan GÜNGÖR (İstanbul) Av. Naci KANDAZOĞLU (Giresun) Av. Şükürü AKMANSOY (Bursa) Hasan Basri GÜDER (İzmir) Av. Cemalettin GÜÇDEMİR (Gaziantep) Av. Ahmet Hamdi SAYAR (İstanbul) Av. İlhan MERTSOY (Denizli) Av. A. ÇOMAKOĞLU (Denizli) Av. Abdurrahman Arif BİLGİN (İstanbul) Av. Fadıl ALTOP (İstanbul) Av. Rifat VERDİGİL (Tekirdağ) Av. Nuran KORTEL (Kocaeli) Av. Yekta Güngör ÖZDEN (Ankara) Av. Zeki GÖNENÇ (Amasya) söz olarak eleştirilerde bulunmuşlardır.

Başkan Av. Faruk Erem, eleştirileri 12.1.1974 günü cevaplandırmış ve Birlik Yönetim Kurulu oybirliği ile ibra olunmuştur.

1974 yılı bütçesi ile bütçe yönetmeliğinin kabulünden sonra seçimlere geçilmiş ve

— Başkanlığa yeniden Av. Faruk Erem,

— Yönetim Kurulu Asil Üyeliklerine; Av. Hilmi Becerik, Av. Osman Kuntman, Av. Emin Baltaoğlu, Av. Ziya Bilge Av. Vedat Burcuoğlu,

— Disiplin Kurulu Üyeliklerine; Av. Davut Selçuki, Av. Fadıl Altop, Av. İlhan Kutay, Av. Şem'i Üge, Av. Hasan Basri Güder, Av. Mustafa Güray, Av. Ayhan Erol,

— Avukatlık Sınav Kuruluna; Av. Faruk Erem, Av. Mehmet Nomer, Av. Ferruh Develi,

— Denetleme Kurulu Üyeliklerine de; Av. Yaşar Önel, Av. İsmail Özersin, Av. Nuran Kortel, seçilmişlerdir.

Resmî kılığın (cübbenin) Birlik Yönetim Kurulu tarafından yaptırılması teklifinin kabul edildiği Genel Kurulda yerli ve yabancı kongrelere gönderilecek delegelerin seçilmesi yetkisi Birlik Yönetim Kuruluna verilmiş ve gelecek VIII. Olağan Genel Kurulun 9, 10, 11 Ocak 1975 günlerinde Samsun'da yapılması kabul edilmiştir.

Dilekler faslında;

Av. Nejla Ertel (İstanbul), Av. Erdoğan Köksal (Tekirdağ), Av. Orhan Arif Barlas (İstanbul), Av. Merih Sezan (İstanbul), Av. Sabih Atlı (İstanbul), Av. Yekta Güngör Özden (Ankara), Av. Cengiz İlhan (İzmir), Av. Emin Baltaoğlu (İstanbul), Av. İsmail Özersin (Ankara), söz alarak isteklerini belirtmişler ve toplantı Birlik Başkanı Av. Faruk Erem'in konuşması ile kapanmıştır.

Genel Kurula gelen telgraflar;

10 Ocak 1974 gün saat 10/00 da verilecek Sayın Av. Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Türk Standartları Enstitüsü Salonu
A n k a r a

Türkiye Barolar Birliğinin 7 nci genel kurul toplantısına ait nazik davetinize teşekkür ederim.

Yoğun çalışmalarım nedeniyle aranızda bulunamayacağım için cidden üzgünüm.

Bir ülkenin hukuk düzeni o ülkenin ekonomik ve sosyal durumunu aksettirdiği kadar, bu duruma şekil ve yön vermek istidadını da taşır, bu itibarla Türk hukukunun çeşitli yönleriyle geliştirilmesi ekonomik ve sosyal kalkınmamıza yeni imkanlar kazandırılacak neticeleri ile birlikte ele alınacak olursa, başlı başına önemli bir konu teşkil eder.

Barolarımız üyelerinin, hukuk devleti ilkesinin başarı ile uygulanmasında ve yargı görevinin yerine getirilmesinde sarfettikleri olumlu katkıları büyüktür.

Yedin Genel Kurul toplantınıza başarılar diler, başta siz olmak üzere birliğin değerli üyelerine saygılar sunarım.

Naim Talu
Başbakan

Sayın Prof. Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

Türkiye Barolar Birliğinin VII. Genel Kurul toplantısına, Mahkememiz toplantısına katılmak zorluğu karşısında çok arzuladığım halde gelemediğim için beni başışlayacağımızı umarım.

Türkiye Barolar Birliğinin Anayasamıza sahip çıkan Kurum ve kuruluşlar arasında seçkin bir yeri vardır. Bir ülkede hukukun üstünlüğü ilkesine saygı ölçüsünde Hukuk devletinin varlığından söz edilebilir. Bu ilkenin ve özellikle savunma hakkının kutsallığı ilkesinin, Anayasamızın sözüne ve özüne uygun olaark herkesten önce Hâkimlerin, Savcılarının ve Avukatların ortak çabalarıyla gerçekleşeceğine inanıyorum.

Birliğinizin Yargı kuruluşlarının sorunları ve ihtiyaçları üzerindeki çalışmalarını ve alınan sonuçların kamu oyuna ulaştırılması yolundaki gayretlerini takdirle izlemekteyiz.

Genel Kurul çalışmalarının başarılı geçmesini yürekten diler, size sayın Avukatlarımızla konuklarınıza saygılar sunarım.

Anayasa Mahkemesi Başkanı
Muhittin Taylan

Sayın Prof. Av. Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

Birliğinizi VII. Genel Kurul toplantısına mazere-tim sebebiyle katılamadığım için üzgünüm.

Çalışmalarını takdirle izlediğimiz birliğinizi bu toplantısında da Türk Hukuku yönünden yararlı kararlar alınacağına emin olarak başarılar diler, başta zatiâliniz olmak üzere şahsım ve Danıştay mensuplarımız adına meslektaşlarımıza içten sevgi ve saygılarımı sunarım.

Prof. İsmail Hakkı Ülgen
Danıştay Başkanı

Ankara; 8.1.1974

Sayın Av. Faruk Erem
Türk Standartlar Enstitüsü Salonu
A n k a r a

Türkiye Barolar Birliği VII nci Genel Kurul Toplantısına dair nazik davetinize teşekkür ederim.

Başarılar diler, saygılarımı sunarım.

Milli Savunma Bakanı
İlhami Sancar

Sayın Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

7 ci genel kurul toplantısı münasebetiyle vaki nazik davetinize teşekkür eder genel kurula çalışmalarında başarı dilekleriyle baro mensubu arkadaşlarıma saygılarımı sunarım.

Sanayi ve Teknoloji Bakanı
Doktor Nuri Bayar

Sayın Av. Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

VII. Genel Kurul toplantınıza davetinize teşekkür ederim bakanlık çalışmalarım nedeniyle nazik davetinize icabet edemeyeceğine toplantının başarılı

geçmesini temenni eder sayın genel kurula en iyi dileklerle saygılarımı sunarım.

Gençlik ve Spor Bakanı
Celâlettin Coşkun

Sayın Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

Hukukun tartışılmaz üstünlüğünü 50 yılda Cumhuriyetimizin en büyük teminatı saymanın güveni içinde Türkiye Barolar Birliği 7. Genel Kurul toplantısına başarılar diler şahsınızda birliğinizi üyelerine saygılar sunarım.

Turizm ve Tanıtma Bakanı
Ahmet İhsan Kırmılı

Türkiye Barolar Birliği
Genel Kurulu Başkanlığına
A n k a r a

Bir toplumda hukukun üstünlüğünün gerçekleşmesi ve sürdürülmesi bakımından barolar birliğinin başta gelen etki ve öneme sahip olduğu inancıyla toplantınızın başarılı olmasını içtenlikle dileriz.

Son yıllarda toplumumuzun hukuk devleti alanında büyük bir bunahlımla karşı karşıya geldiği inkar dilmaz bir gerçektir. Hakimlerin güvencesine dayanan mahkemelerin bağımsızlığı tabii hakim savunma hakkı duruşmaların aleniliği kişilerin kendileri ve yakınları aleyhine beyana zorlanmaması bir fiilden ötürü iki defa kovuşturma yoluna gidilmemesi kanunsuz suç olmaması ve bunun bir uzantısı olarak cezada kıyasın uygulanmaması cezaların şahsiliği tutuklama ve gözaltına almada kişi hürriyetinin korunması savcılarının güvencesi gibi anayasamızda dahi ilân edilen ve Devletin Temeli Adalettir özdeyişine anlam içerik ve ruh kazandıran hayati önemdeki hukuk devleti ilkeleri bir süredenberi ciddi surette zedelemektedir adl ve idari zabitanın halâ ayrılmasının yarattığı sakıncalar inanılmıyacak bir ağırlık kazanmış müdafî tutuklu sanık ilişkileri çağdaş hukuka sığmıyacak biçimde kısıtlanmıştır. Demokratik ülkeler ceza yargılama usullerinin kesin olarak reddettiği hukuksal değerden yoksun bazı yazı ve araçların delil diye ileri sürülebilmesi adaleti gölgeleyici ve kişi güvenliğini baltalayıcı nitelik taşımaktadır.

Bu durum karşısında hukuk devleti ilkelerinin yurdumuzda uygulanmasını gözden geçirmek ve uygulamada kendisini gösteren aksaklıkların giderilmesini sağlayacak çözüm yollarını saptamak amacıyla bir hukuk devleti kongresini toplantıya çağırmanın Türkiye Barolar Birliği için kaçınılmaz bir görev haline aldığını Genel Kurulunuzca takdir edileceğine inanıyor ve Genel Kurulunuz bu yolda bir karar ver-

diği takdirde Türk Hukuk Kurumunun işbirliğine hazır olduğunu saygılarımızla duyuyoruz.

Türk Hukuk Kurumu Derneği
Başkan Prof. Dr. Muammer Aksoy
Yönetim Kurulu Adına

Sayın Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

İşlerimin çokluğu dolayısıyla aranızda bulunamadığım için üzüntülerimi bildirir kıymetli davetinize çok teşekkürler ederim. VII. Genel Kurul toplantınızın başarılı geçmesini diler saygılar sunarım.

MHP Genel Başkanı
Alpaslan Türkeş

Sayın Yekta Güngör
Ankara Barosu ve Kongre Başkanı
A n k a r a

Hiç kuşkusuz hukukun üstünlüğü deyiminin yurduzda yer etmesinde T.B Birliğinin önemli katkısı olmuştur. Ne varki bu kavramın bütün icapları işleyebilmesinde yargıçlara düşen görev oldukça büyük ve o ölçüde de ağırdır. Gerçekdende büyük bir görevin ifasına memur edilmiş biz yargıçların askıda bırakılmış şahsi çok sorunlarımız var bunların çözümlenmesinin gecikmesine belki bir süre daha tahammül edebiliriz, ama tahammül edemediğimiz veya edemeyeceğimiz husus hak arama özgürlüğümüzden edilmiş halde tutulmuşumuzdur. Adaleti dağıtanların böylesine adaletsiz bir durumla bırakılmalarının israrını toplum açısından hesaba sığmaz zararlara yol açacağı malûmunuzdur.

Bir başka demokratik ülkede benzerine rastlanmayan bu durum aynı kurul kararlarına kesinlik getiren Anayasanın 144. maddesi aynı yasanın 31, 114, 132 ve de bu yönü üzerine gereği gibi eğilip bu tersliği giderme doğrultusunda çaba gösterilmesini diler, saygılar sunarım.

Feridun Aksavın
Eskişehir Yargıcı

Barolar Birliği Yedinci Genel Kurulu
Sayın Başkanlığına
A n k a r a

Birliğimizin değerli Başkanı sayın Faruk Erem'in açılış konuşmalarında «adalet olmazsa birlik olmaz» şeklindeki beynalarını üzümlere radyodan dinlemiş bulunmaktayız.

Zira Avukatlık Kanununun 90 ve 114 cü maddeleri avukatlar arasında ayrıcalıklar adaletsizlikler getirilmektedir.

Şöyleki bu maddeler ile baro yönetim kurullarına ancak beş ve Barolar Birliği delegeliğine ancak onbeş yıllık kıdemli avukatların seçilebileceği şartı aranmaktadır.

Yalnız İstanbul barosunda kayıtlı 5150 avukatın üçbinden fazlasının seçilme hakkının olmayışı ve bu bakımdan son genel kurul toplantısına ilgi gösterilmediğini ancak ceza tahdidi ile nisabın sağlandığını üzücü bulmaktayız.

Sözü geçen maddeleri Anayasamızın eşitlik esprisine aykırı bulduğumuzu ve bir örnek göstermek icap ederse dernekler kanununun 16 cı maddesinin 2 ci fıkrası dernek üyeleri eşit haklara sahiptir. Dernek tüzüklerinde bu eşitliği kısıtlayıcı veya bazı üyelere ayrıcalık tanıyan hükümleri konulamaz şeklinde seçilme anlayışını belirtmek isteriz. Baroların genel olarak bir mesleki dernek olduğu ancak özel bir kanunla düzenlendiği malumdur. Basit bir dernekte bile üyeler arasında ayrıcalıkların kabul edilmediği bir hukuk ortamında adaletin tecellisine kendini adanmış avukatlar arasında ayrıcalıkların olması cidden üzücüdür.

İstedığımız yeni cübbelerin yakasında sarı şeritlerin avukatlar arasında eşitlik anlamı taşıdığını belirten barolar birliğinin sayın genel kurulunun gerçek anlamda eşitliği kendi bünyesi içinde sağlamak üzere barolarımızdaki seçilme ve temsil hakkı konusundaki ayrıcalıkları kaldıracak girişimleri yapmasıdır.

Aksi halde bu hususta açılacak davaların Türkiye Barolar Birliği birliğini kaldıran adaletsizliğin savunucusu durumuna sokacağını belirtir başarı dileklerimizle saygılarımızı sunarız.

M. Emin Altınbükten
İstanbul Barosu Av.

Sayın Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

Genel kurula çalışmalarında başarılılar diler, Devlet avukatlarına vekalet ücretlerinin yeniden verilmesi konusunda Birlikçe gösterilen gayretlerden dolayı şükranlarımızı arz ve değişen ücret terfileri ve iktisadi koşullar karşısında limitin arttırılması için yeni teşebbüslerinizi bekleriz. Saygılarımızla

Tiraje Uçgun, Arif Sönmez
Antalya Devlet Avukatları adına

Türkiye Barolar Birliği
7. Genel Kurul Başkanlığına
A n k a r a

Hukukun üstünlüğü ilkesinin kökleşmesi hukuk ve adalet yaşantısında yurt ve meslek sorunları üzerinde yapıcı çalışmalar yapacağına inandığımız 7.

genel kurula başarılar diler Bolu barosu mensupları adına bütün kurul üyelerine şahsınızda derin saygılarımı sunarım.

Bolu Baro Başkanı
Av. Orhan Çalış

Sayın Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

Yedinci Genel Kurul toplantısına üstün başarılar, dilerken, sizin şahsınıza ve yönetim kurulu üyelerimizin katkısıyla, birliğin devamında ve meslekin belirlenmesi ve onurunun yücelmesinde gösterdiğiniz çabaya değinmek isterim. Bu vesile ile toplantıya katılan tüm meslektaşlara saygılar sunar, Genel Kurulun meslek ve memleket için hayırlı ve değerli kararlar almasını dilerim.

Balıkesir Barosu Başkanı
Av. Sami Duyum

Baro Birlik
A n k a r a

Barolar Birliği toplantısına başarılar dileğiyle aşağıda arz edeğimiz hususun nazara alınmasını avukatların kamu görevlisi olduğu malumdur. Bir çok arkadaşlarımıza görevlerinden dolayı saldırıldığı da bir gerçektir. Kanaatimizce avukatlara tabanca taşıma ruhsatı verilmesi zorunlu hale gelmiştir. Mahalli idarelerle temasınızda olumlu sonuç alınmamıştır bu bakımdan durumu muhterem barolar birliği umumi heyetine arz ederiz.

Adıyaman Barosu Yönetim Kurulu

Türkiye Barolar Birliği
Genel Kurul Başkanı Sayın Faruk Erem
A n k a r a

Avukatlara silah taşıma ruhsatı verilmesi için gerekli işlemlerin yapılmasını dilerim saygılarımla.

İstanbul Barosu Avukatlarından
Rafi Mustafa Yılmaz

Baro Birlik
A n k a r a

Baro Genel Kurulumuzca Barolar Birliği toplantısına delege seçilen Av. İdris Albayak vefat etmiştir. Bu nedenle baromuzun umumi heyet toplantısına katılamayacağımı bildirir bu vesileyle başarılar diler saygılarımızı sunarız.

Adıyaman Barosu Yönetim Kurulu

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurul Başkanlığı
A n k a r a

Hukukun üstünlüğü kavramı içeriisinde çalışan Genel Kurulumuzun sosyal Hukuk Devletinin gelişmesine ışık tutacağı hukuk reformlarının tahakkukuna çalışacağı meslek sorunlarını ele alacağı umudu içerisindeyiz. Bu hislerle başarılar dileriz.

Adana Barosu Başkanı
Av. İbrahim Güney

Türkiye Barolar Birliği
Genel Kurul Sayın Başkanlığına
A n k a r a

Genel Kurulda alınacak kararların mesleğimizi yücelteceği inancı içindeyim. Türk adaletine ve meslektaşlarımıza hayırlı ve başarılı olmasını diler şahsınızda Türkiye Barolarının güzide delegelerine saygılar sunarım.

Diyarbakır Bölge Barosu Başkanı
Av. Eşref İnceoğlu

Türkiye Barolar Birliği
VII. Genel Kurul Kongre Başkanlığına
A n k a r a

Kongremize katılamamaktan üzgünüm Türk hukukunu hukukun üstünlüğü prensibine yöneltmiş ve ıleriletecek çalışmaların başarılı olacağı inancı ile saygılar sunarım.

Diyarbakır Delegesi
Av. Cevdet Yardım

Türkiye Barolar Birliği
Genel Kurulu Divan Başkanlığına
A n k a r a

Yedinci Genel Kurul toplantısının başarılı geçmesini diler baromuz adına sayın Genel Kurul delegelerine saygılarımızı sunarız.

Kırklareli Baro Başkanı
Av. Vahdet Atasayar

Türkiye Barolar Birliği
Genel Kurulu Sayın Divan Başkanlığına
A n k a r a

Çalışmalarımızın hukuka ve mesleğe yararlı olması dileğiyle şahsım ve mensuplarımız adına başarılar diler içten saygılarımızı sunarız.

Burdur Barosu Başkanı
Av. Cahit Kararslan

Türkiye Barolar Birliği
7. ci Genel Kurul Başkanlığına
A n k a r a

Hukukun üstünlüğü kavramını ve adaletin mülkün temeli bulunduğu prensibini benimseyen Genel Kurulumuzun hür demokratik hukuk devletinin güçlenmesinde ve gelişmesinde ve sosyal ekonomik sorunların çözümünde büyük hizmetler yapacağına tam inancımızla Yedinci Genel Kurul çalışmalarının yüce Türk Milletine hayırlı olmasını diler toplantıya katılan değerli üyeleri saygılarımla selamlar ve üstün başarılar dileriz.

Kırşehir Barosu Başkanı
Av. Sait Azmi Gönül

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Genel Kurul toplantısına daveti bugün aldım zaman itibarile gelmem mümkün değil, başarılar dileğe saygılar sunarım,

Av. Şerafettin Kaya
Muş Delegeisi

Bir önerenin kabulü üzerine seçilen komisyonun hazırladığı bildiri oybirliği ile kabul edilerek kamu oyuna duyurulmuştur.

T. Barolar Birliği VII. Genel Kurulu'nun bildirisi :

Türk Devrimine, Atatürk ilkelerine, Anayasal demokratik hukuk düzenine ve hukukun üstünlüğüne bağlı bulunan; Terörizme, Anarşik hareketlere ve her türlü hukuka aykırılığa karşı olan Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu aşağıdaki hususların kamuoyuna duyurulmasına karar vermiştir :

T. Barolar Birliğinin ısrarla üzerinde durduğu ve gerçekleşmesi için aralıksız çaba ve uyarılarını sürdürdüğü hukukun üstünlüğü ilkesinin kamuoyunca benimsenmesi kıvanç vericidir. Ancak son yıllarda süre, biçim, sanık-müdafî ilişkileri, dosya incelemesi ve tutuklularla görüşme konularında kısıtlayıcı, hak arama ve savunma özgürlüklerini zedeleyici yasa değişiklikleri ile uygulama aykırılıkları adaletin dağıtımını olumsuz yönde etkileyen girişimler olarak saptanmıştır. Kısıtlamalardan bütünüyle arınmış bir hak arama ve savunma sisteminin yurdumuzda gereğince işlenmesini sağlama çabalarını desteklemek her hukukçunun ve her ilgilinin görevidir.

Temel hak ve özgürlükler, özellikle kişi güvenliği konularında gözaltına alınmaktan, işkenceye kadar yargı dışı eylemler iddiasının yayılması, bu konularda gerekli işlem ve açıklamaların yapılmamasından doğan kaygılar hukukumuz için ağır bir durumdur.

Sadece hâkim önündeki ikrara değer veren yargılama düzeni adalet için güvencelerden biri olacaktır.

Hak arama ve savunma özgürlüklerinin kullanılmasını engelleyen davranışlarla, avukatlara görevleri sırasında çıkarılan güçlükler, mesleğe yönelen umursamazlık ve saldırılar kınanmış ve bunların önlenmesi için gerekli tedbirlerin Devletçe sağlanması zorunluğu üzerinde birleşmiştir. Hâkim, savcı ve diğer görevlilerle avukatların ilişkilerinde üzücü örneklerin zalması, adalet ve savunmaya saygı düşüncesini yansıtan gelişmelerin gittikçe artması felâket için umut vericidir.

Yargı birliğini bozucu kuruluşlara gitmeyi gereksiz buluyoruz. Adliyenin daha başarılı olması, adaletin hızla gerçekleşmesi için her türlü maddî ve manevî olanakların genel mahkemelerden yüksek mahkemelere kadar yurdumuzun her köşesinde sağlanmasını bekliyoruz.

Siyasal kamu düzeninin yanısıra Anayasamızın ilkelerine uygun «demokratik-ekonomik kamu düzeni» nin de gerçekleşmesi, toplumsal yurttaş haklarının sağlanması, Türk ulusunun aradığı mutluluk ve huzuru getirecektir. Sosyal refah devletinin gerçek amacı, kişinin kişiden ve Devletten yakınmalarını kaldırmak, düşünceleri birbirine ne kadar aykırı olursa olsun sevgi ve hoşgörü içinde bireyleri kaynaştırmaktır. Yasama organlarına bu konularda düşün büyük görevler öncelik ve ivedilik istemektedir.

Devletin her türlü işlem ve kararlarının yargı denetimine açık tutulmasının sözde kalmamasını ve yargı kararlarının kesinlikle uygulanmasını hukuk devletinin vazgeçilmez gereği sayıyoruz.

Cumhuriyetin 50. yılı nedeniyle beklenmekte olan ve zorunlu hale geldiği görülen genel affın daha fazla geciktirilmeden çıkarılmasında toplum yönünden yarar görmekteyiz. Bu konuda daha önce Birlik Yönetim Kurulunca kamuoyuna duyurulan görüşlerin benimsendiğini belirtmek isteriz.

Günün ihtiyaçlarını karşılamayan, toplumumuzun sorunlarını çözmekte yetersiz yasaların, özellikle Osmanlı dönemi mevzuatının değiştirilmesini; Avukatlık Kanunu'ndaki bağımsızlığı zedeleyici ve diğer kısıtlayıcı hükümlerin kaldırılmasını; Türkiye Barolar Birliğine de Anayasa Mahkemesinde dâva açma hakkı verilmesini; ve Adalet Reformunun bir an önce gerçekleştirilmesini hukuk açısından kaçınılmaz görmekteyiz.

Savunma hizmetinde görev yapan Türk avukatlarının toplumumuza her gün artan bir güven duygusu vererek çalışmalarını kıvanç içinde sürdüreceğini Yüce Ulusumuzun bilgilerine saygı ile sunarız.

VII. Genel Kurul adına
Genel Kurul Başkanı
Avukat Yekta Güngör Özden

VII. Genel Kurulun çekilmesine karar verdiği telgraflar;

Genel Kurula Adıyaman Delegesi olarak seçilen Av. İdris Albayrak'ın ve Birlik Başkan Yardımcısı Av. Osman Kuntman'ın babasının vefatı dolayısıyla aşağıdaki telgrafların çekilmesi oybirliği ile kabul edilmiştir.

12.1.1974

Adıyaman Barosu Başkanlığına
A d ı y a m a n

Vefatını derin üzüntüyle karşıladığımız sayın İdris Albayrak için saygı duruşu yapan Genel Kurulumuzun taziyetlerini sunar, ailesine ve meslektaşlarına başsağlığı dileriz.

Saygılarımızla.

Türkiye Barolar Birliği
VII. Genel Kurul Başkanı
Av. Yekta Güngör Özden

Sayın Av. Osman Kuntman
Dr. Orhan Kuntman Eliyle
O r d u

Saygıdeğer babanızın vefatından duyduğunuz acıyı paylaşan Genel Kurulumuzun başsağlığı, sabır ve uzun ömür dileklerini sunar, merhuma Tanrıdan rahmet dileriz.

Saygılarımızla

Türkiye Barolar Birliği
VII. Genel Kurul Başkanı
Av. Yekta Güngör Özden

G Ü N D E M;

1. Yoklama
2. Birlik Başkanının toplantıyı açışı
3. Bir Başkan, bir başkan vekili ve iki üyeden kurulu Genel Kurul Başkanlık Divanı seçilmesi, saygı duruşu
4. Ankara Barosu Başkanının konuşması
5. Anıt Kabir'de saygı duruşu
6. Başkanlık Raporu ile Birlik Yönetim Kurulunun 1973 Yılı Çalışma raporu, bilanço, gelir-gider ve giderlerin bütçe ile mukayese tablolarının ve denetleme kurulu raporunun okunması, müzakeresi
7. 1973 Yılı çalışmalarından Birlik Yönetim Kurulunun ibrası

8. 1974 yılı Bütçesi ile Bütçe Yönetmeliğinin görüşülmesi ve kabulü
9. Türkiye Barolar Birliği Başkanı seçimi
10. 5 asil, 5 yedek Birlik Yönetim Kurulu üyesi seçimi
11. 7 asil, 7 yedek Birlik Disiplin Kurulu üyeliğine seçim yapılması
12. 3 asil, 3 yedek Birlik Denetleme Kurulu üyesi seçilmesi
13. Avukatlık Kanununun 29, 30 ve 117/10, Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29. maddeleri uyarınca iki yıl süre ile görev yapmak üzere Birlik Yönetim Kurulunca gösterilen üç mîsli aday arasından üç asil ve üç yedek sınav kurulu üyesi seçilmesi
14. Avukatlık Kanununun ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 30. maddeleri uyarınca sınav kurulu üyelerine verilecek ücretlerle, ödeme şekillerinin ve Ankara'dan başka illerden seçilenlere verilecek yolculuk, ikamet giderleri ile diğer zaruri giderlerin tespiti
15. Yerli ve Yabancı Kongreler gönderilecek delegelerin seçilmesi veya Yönetim Kuruluna yetki verilmesi
16. Gelecek Olağan Genel Kurul Toplantı yer ve zamanının tespiti
17. Dilekler
18. Birlik Başkanının kapanış konuşması

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

1973 Bilançosu, gelir gider çizelgesi, Denetleme kurulu raporu , 1974 yılı Bütçe tasarısı.

- 1 — Bilanço
- 2 — Gelir ve Giderler Çizelgesi
- 3 — 1973 Yılı Fiili Gelirlerinin Bütçe ile Mukayese Çizelgesi Çizelgesi
- 4 — 1973 Yılı Fiili Giderlerinin Bütçe İle Mukayese Çizelgesi
- 5 — 1973 Yılı Mali Raporu
- 6 — Denetleme Kurulu Raporu
- 7 — 1974 Yılı Bütçe Tasarısı, Gerekçesi ve Bütçe Yönetmeliği

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BİLANÇOSU

31.12.1973

Aktif		Pasif		
	TL.	TL.		
I. SABİT DEĞERLER		2.333.813,39	I. ÖZ KAYNAKLAR	2.987.050,40
1. Yönetim Yapıları	2.193.000,—		1. Birlik Kes.	2.861.637,40
2. Mobilya Döşeme	64.236,19		2. Amortismanlar	
3. Yazı, hes. ve başkaca büro mak.	71.925,—		a. Taşınmazlar Amor.	87.720,—
4. Küçük demirbaşlar	2,20		b. Demirbaşlar Amor.	37.693,—
5. Başkaca demirbaş	4.650,—			
II. KASA VE PUL KASASI		25.802,90	II. ALACAKLILAR	62.684,42
1. Kasa	25.703,75		1. Emanet Paralar	
2. Pul Kas.	99,15		a. Vergi Dairesi	13.187,67
			b. S.S.K.	4.768,51
III. BANKALAR		224.125,20	2. Başkaca Alacaklılar	44.728,24
1. TC. Ziraat Bankası				
IV. ANBARLAR		162.281,83		
1. Araç ve Gereçler Anbarı	58.964,63			
2. Kitap An.	103.317,20			
V. BORÇLULAR		303.711,50		
1. Verilen depozitolar	6.700,—			
2. Barolar Birliği Kesknekleri	205.810,—			
3. Başkaca Borçlular	91.201,50			
		3.049.734,82		3.049.734,82
VI. NAZİM HESAPLAR		—,05	III. NAZİM HESAPLAR	—,05
GENEL TOPLAM		3.049.734,87	GENEL TOPLAM	3.049.734,87

Sayman Üye
Av. Rahmi Mağat

Başkan
Av. Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği
Gelir ve Giderler Çizelgesi
31.12.1973

Gelirler	TL.	TL.
O. ÖZKAYNAKLAR		3.652.520,70
01. Birlik Kesenekleri		
— Cari Yıl Kesenekleri	1.416.840,—	
— 1972 Yılından Devir	2.110.267,70	
02. Amortismanlar		
021. Taşınmazlar Amortismanı	87.720,—	
022. Demirbaşlar Amortismanı	37.693,—	
7. GELİRLER		322.479,45
71. Banka Faizleri	10.528,55	
73. Ruhsatname Gelirleri	268.555,—	
74. Yayınlar Satış Bedelleri	28.872,20	
76. Başkaca Gelirler	14.523,70	
T o p l a m :		3.975.000,15

Sayman Üye
Av. Rahmi Mağat

Başkan
Av. Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği
Gelir ve Giderler Çizelgesi
31.12.1973

Giderler	TL.	TL.
81 — YÖNETİM GİDELERİ		275.695,87
811 — Genel Kurul Giderleri	21.847,30	
816 — Yönetim, Disiplin ve Denetleme Kuruları üyelerinin yolc., ikâmet ve başkaca giderleri	136.326,10	
817 — Birlikçe geçici görev verilenlerin ikamet ve yolculuk giderleri	23.740,10	
819 — Temsil Giderleri	2.196,—	
820 — Tören ve Ağırılama Giderleri	9.181,25	
822 — Başkaca Çalışma ve Yönetim Giderleri — 50. Yıl Giderleri	82.405,12	
82 — ARAÇ VE GEREÇ GİDERLERİ		39.774,38
821 — Büro araç ve gereçleri, kırtasiye ve basılı kâğıtlar	38.669,58	
822 — Başkaca araç ve gereçler	1.104,80	

83 — PERSONEL GİDERLERİ		300.341,50
831 — Memur ve Müstahdem ücretleri	195.749,43	
832 — İkramiye ve primler	38.109,—	
833 — Fazla Çalışma	34.237,81	
834 — Giyim Giderleri	3.752,25	
835 — Personel Yollukları	2.508,—	
836 — S.S.K. primleri iş veren payı	25.985,01	
<hr/>		
84 — DIŞARDAN SAĞLANAN HİZMETLER		44.081,99
841 — Onarım ve Bakım Giderleri	3.082,80	
842 — Başkaca hizmetler	40.999,19	
<hr/>		
85 — ÇEŞİTLİ GİDERLER		328.056,01
852 — PTT Giderleri	42.048,40	
853 — Isıtma, Aydınlatma, su ve havagazı giderleri	13.703,58	
854 — Demirbaş Giderleri	22.240,59	
855 — Gazete, Dergi ve Kitaplar	2.196,71	
856 — Yayın Giderleri	146.700,—	
857 — Resim, Harç, Kesenek ve Vergiler		
8572 — Noter Harç ve Giderleri	236,—	
8573 — Damga Vergisi	73,—	
8575 — Bina Vergisi	12.000,—	
858 — Sivil Savunma Fonu	1.728,02	
859 — Yargılama ve İcra Giderleri	874,50	
860 — Yardımlar ve Bağışlar	7.000,—	
861— Amortismanlar	56.265,—	
862 — Başkaca Giderler	22.990,21	
<hr/>		
Giderler Toplamı :		987.949,75
1974 Yılına Devreden Gelir Bakiyesi :		2.987.050,40
Toplam :		<u>3.975.000,15</u>

Sayman Üye
Av. Rahmi Mağat

Başkan
Av. Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği
1973 Yılı Fıllı Gelirlerinin Bütçe ile Mukayese Çizelgesi

Bölüm No.	Madde No.	Gelirin Çeşidi	31.12.1973			
			Tahmin TL.	İtibariyle Gerçekleşen TL.	Tahmin Eksik TL.	Fazla TL.
I		Kesenek Gelirleri				
	1	— Yıllık Barolar Kesenekleri	1.300.800,—	1.416.840,—	116.040,—	
II		Yayın Gelirleri	10.000,—	28.872,20	18.872,20	
III		Başkaca Çeşitli Gelirler				
	1	— Ruhsatname Gelirleri	150.000,—	268.555,—	118.555,—	
	2	— Devlet Bütçesinden yardım	1,—	—,—		1,—
	3	— Bağışlar	1,—	—,—		1,—
	4	— Başkaca Gelirler	10.000,—	14.523,70	4.523,70	
IV		Faizler				
	1	— Banka Faizleri	40.000,—	10.528,55		29.471,45
			<u>1.510.802,—</u>	<u>1.739.319,45</u>	<u>257.990,90</u>	<u>29.473,45</u>

Sayman Üye
Av. Rahmi Mağat

Başkan
Av. Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği
1973 Yılı Fıllı Giderlerinin Bütçe ile Mukayese Çizelgesi

Bölüm No.	Madde No.	Giderin Çeşidi	Ödenek		
			TL.	Fıllı Gid. TL.	Fazlası TL.
I		Yönetim Giderleri			
	1	— Genel Kurul Giderleri	25.000,—	21.847,30	3.152,70
	2	— Başkanlık Ödeneği	1,—	—,—	1,—
	3	— Başkanlık Divanı Üyel. Ödn.	1,—	—,—	1,—
	4	— Başkanlık Divanı dışındaki Yön Kurulu üyeleri huuzr. Hk.	1,—	—,—	1,—
	5	— Disiplin ve Denetleme Kur. Üyeleri huzur hakları	1,—	—,—	1,—
	6	— Yön., Dis. ve Denetleme Kurul- ları Üyelerinin Yolc. İkâmet ve Başk. Zaruri Gid.	160.000,—	136.326,10	23.673,90
	7	— Birlikçe geçici görev verilen- lerin ikâmet ve yolc. giderleri	25.000,—	23.740,10	1.259,90
	8	— Sınav Kurulu Üyeleri ücretle- ri ve sınav gid.	1,—	—,—	1,—
	9	— Temsil Giderleri	4.000,—	2.196,—	1.804,—
	10	— Tören ve Ağırılama giderleri	10.000,—	9.181,25	818,75
	11	— Dış ilişkiler giderleri	35.000,—	—,—	35.000,—

Bölüm No.	Madde No.	Giderin Çeşidi	Ödenek TL.	Fiili Gid. TL.	Ödenek Fazlası TL.
	12	— Başkaca çalışma ve Yönetim Giderleri			
		— Konferans ve seminer gid.	40.000,—	—,—	40.000,—
		— Cumhuriyetin 50. yıl gid.	85.000,—	82.405,12	2.594,88
		— Başkaca Yönetim giderleri	20.000,—	—,—	20.000,—
		I. Bölüm Toplamı :	404.005,—	275.695,87	128.309,13
II		Personel Giderleri			
	1	— Memur ve Müstahdem Üc.	305.400,—	195.749,43	109.650,57
	2	— İkramiye ve pirimler	50.000,—	38.109,—	11.891,—
	3	— Fazla Çalışma	50.000,—	34.237,81	15.762,19
	4	— Giyim Giderleri	10.000,—	3.752,25	6.247,75
	5	— Sosyal Sigorta primleri iş veren payı	35.000,—	25.985,01	9.014,99
	6	— Personel Yollukları	5.000,—	2.508,—	2.492,—
		II. Bölüm Toplamı :	455.400,—	300.341,50	155.058,50
III		Büro Giderleri			
	1	— Bakım ve Onarım giderleri ve başkaca hizmetler	45.000,—	44.081,99	918,01
	2	— Büro Araç ve gereçleri, Kırtasiye ve basılı kâğıt.	40.000,—	39.774,38	225,62
	3	— PTT Giderleri	50.000,—	42.048,40	7.951,60
	4	— Aydınlatma, ısıtma, su ve havagazi giderleri	20.000,—	13.703,58	6.296,42
	5	— Demirbaş giderleri	25.000,—	22.240,59	2.759,41
	6	— Gazete, dergi ve kitap.	10.000,—	2.196,71	7.803,29
	7	— Yayın giderleri	150.000,—	146.700,—	3.300,—
	8	— Yargılama ve icra gid.	5.000,—	874,50	4.125,50
	9	— Başkaca Giderler	30.000,—	22.990,21	7.009,79
			375.000,—	334.610,36	40.389,64
		Yatırım Giderleri			
	10	— Birlik Binası	780.000,—	780.000,—	—,—
	11	— Yazı, Hesap ve başkaca büro makinaları	5.000,—	—,—	5.000,—
	12	— Mobilya ve döşeme gid.	35.000,—	31.687,74	3.312,26
	13	— Başkaca yatırım gid.	15.000,—	—,—	15.000,—
			835.000,—	811.687,74	23.312,26
		III. Bölüm Toplamı :	1.210.000,—	1.146.298,10	63.701,90
IV		Resim, Harç ve Kesenekler			
	1	— Belediye resim ve harç.	3.000,—	—,—	3.000,—
	2	— Noter Harç ve Mas.	1.000,—	236,—	764,—
	3	— Damga vergisi	1.000,—	73,—	927,—
	4	— Bina Vergisi	12.000,—	12.000,—	—,—
	5	— Sivil Savunma Fonu	10.000,—	1.728,02	8.271,98
	6	— Uluslararası Barolar Birlik keseneği	10.000,—	—,—	10.000,—
		IV. Bölüm Toplamı :	37.000,—	14.037,02	22.962,98

V	Mesleki Yardım			
1	— Meslekle ilgili Sosyal yardımlar	30.000,—	7.000,—	23.000,—
	V. Bölüm Toplamı :	30.000,—	7.000,—	23.000,—
	Genel Toplam :	2.136.405,—	1.743.372,49	393.032,51

Sayman Üye
Av. Rahmi Mağat

Başkan
Av. Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği
1973 Yılı İçinde Ödenek İlâve ve Tenzilleri

Ödenenin Çeşidi	Yönetim Kur. Kar. Tar. No.	Al. Ödenek TL.	Tenzil TL.	İlâve TL.	Ödenenin son durumu TL.
— Dış ilişkiler gid.	29.12.1973/824-10	50.000,—	15.000,—		35.000,—
— Birlikçe geçici görev verilene- rin ikamet ve yolc. gid.	» »	10.000,—		15.000,—	25.000,—
— Konferans ve seminer giderleri	» »	50.000,—	10.000,—		40.000,—
— Cumhuriyetin 50. yıl giderleri	» »	75.000,—		10.000,—	85.000,—
— Gazete, dergi ve kitaplar	» »	15.000,—	5.000,—		10.000,—
— Bakım ve onarım gid. ve başka- ca hizmetler	» »	40.000,—		5.000,—	45.000,—
— Aydınlatma, ısıtma, su ve ha- vagazı gid.	» »	30.000,—	10.000,—		20.000,—
— Demirbaş giderleri	» »	15.000,—		10.000,—	25.000,—
— Yazı, hesap ve başkaca büro mak.	» »	20.000,—	15.000,—		5.000,—
— Mobilya ve döşeme gid.	» »	20.000,—		15.000,—	35.000,—
			55.000,—	55.000,—	

Sayman Üye
Av. Rahmi Mağat

Başkan
Av. Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği 1973 Yılı Mali Raporu

1.1.1973 günü başlayıp 31.12.1973 günü sona eren 1973 faaliyet yılı için VI. Genel Kurulumuzca kabul edilen bütçe ile ilgili uygulama ve sonuçları hakkında düzenlenen «Bilanço» ve «Gelir ve Giderler Çizelgesi» ile bu konuya ilişkin açıklamalar aşağıda incelemelerinize sunulmuştur.

Bilanço Tahlili

Aktif Hesaplar

I — Sabit Değerler

Genel Kurulumuzca kabul edilen ödenekler dahilinde kalınarak satın alınan sabit değerleri ifade etmektedir.

«Yönetim Yapıları» sukuntunda görülen 2.193.000,— lira 1972 yılında satın alınan Birlik Binasının bedel ve masraflarını kapsamaktadır.

«Mobilya, döşeme giderleri», «Yazı hesap ve başkaca büro makineleri» ve «Başkaca demirbaşlar» sukontlarındaki demirbaşlar, 1000,— liradan fazla bedelle satın alınan sabit değerleri göstermektedir.

Küçük demirbaşlar ise, 50,— liradan 1.000,— liraya kadar olan sabit değerlerin birer kuruşla hesabı alınan iz bedellerini ifade etmektedir.

Küçük demirbaşların alış bedelleri ile birer kuruş arasındaki farkları, alındıkları yıllar gider hesaplarına verilmektedir. Alış bedeli 1.000,— liradan yukarı olan sabit değerler ise amortisman tabii tutularak hesaplanan yıllık amortisman tutarları kullanıldıkları yıllar gider hesaplarına intikal ettirilmektedir.

II — Kasa ve Pul Kasası

1973 yılı son günü itibariyle kasadaki parayı ve damga pulu mevcudunu ifade etmektedir.

III — Bankalar

Birliğimiz paralarının Yönetim Kurulumuzca alınan karar uyarınca yatırıldığı T.C. Ziraat Bankası nezdindeki hesabımızın yıl sonu bakiyesini göstermektedir.

Bu bakiyenin 102.293,15 lirası vadeli bir hesapta tutulmaktadır. Günlük ihtiyaçlarımızı karşılamak için ise ayrı bir hesap işletilmekte ve büyük tediyeler kasa hesabından dolaştırılarak doğrudan doğruya şahısların üzerine yazılan çeklerle bu hesaptan yapılmaktadır.

IV — Anbarlar

Birlik ihtiyacı için satın alınan kırtasiye ve başkaca araç ve gereçlerden yıl içinde kullanılacaklar

doğrudan doğruya ilgili hesaplarına verilmektedir. Ancak, yıl içinde kullanılmayan önemli miktardaki araç ve gereçlerle kırtasiyeler bu hesapta takip edilmektedir.

«Kitap Anbarı» sukontu ise, 1973 yılında henüz çekişli yapılmamış kitap mevcudunu ifade etmektedir.

V — Borçlular

Bu hesapta görülen «Verilen Depozitolar» sukontu elektrik, havagazı ve su saati depozitoları ile pullama makinasında yıl sonu itibariyle mevcut pul tutarlarını ifade etmektedir.

«Barolar Birlik Kesenekleri» sukontu, Baroların 1974 yılı devreden borç bakiyelerini göstermektedir.

«Başkaca Borçlular» sukontu ise rozet, kimlik cüzdanı, kitap ve numune cübbe bedellerinden borçlu Baroları ve diğer alacaklarımızı kapsamaktadır.

Pasif Hesaplar

I — Öz Kaynaklar

Bu hesabın «Birlik kesenekleri» sukontu, faiz, ruhsatname, yayın ve başkaca gelirlerimizle giderlerin karşılaştırılması sonucu kalan gider bakiyesinin tahakkuk ettirilen kesenek alacaklarımızdan düşülmesinden sonraki artışı ifade etmektedir.

«Amortismanlar» sukontu ise Bilançonunun aktifinde bulunan alış bedeli 1.000,— liradan fazla sabit değerlerimiz için yıllar itibariyle ayrılan amortismanların 1973 yıl sonu itibariyle toplamını göstermektedir.

II — Alacaklılar

Bu hesabın «Emanet Paralar» sukontu Vergi Dairesi ve Sosyal Sigortalar Kurumu alacaklarını ifade etmektedir.

«Başkaca Alacaklılar» sukontu, numune cübbe diğış bedelinden borcumuz ile tahakkuku yapılmış olup henüz ödenmemiş yolluklarla diğer borçlarımızı göstermektedir.

Sayın Genel Kurul Üyeleri,

31.12.1973 günü itibariyle hazırlanmış bulunan «Bilanço», «Gelir-Gider Çizelgesi», «Mali Rapor», «Fiili Gelir ve Giderlerin Bütçe ile Mukayese Çizelgesi» yukarıda inceleme ve onayınıza sunulmuştur.

1973 yılı çalışma ve hesaplarımızı tavsip buyurulduğu takdirde, 1136 sayılı Kanunun 117/4. maddesi

uyarınca Yönetim Kurulunun ibrasına karar verilmesini arz ederiz .

Saygılarımızla,

Başkan

Av. Faruk Erem

Başkan Yardımcısı Av. Osman Kuntman	Başkan Yardımcısı Av. Enver Arslanalp
Genel Sekreter Av. Erdoğan Bigat	Sayman Üye Av. Rahmi Mağat
Üye Av. Zeki Yücel	Üye Av. Tacettin Sırmalı
Üye Av. Ziya Bilge	Üye Av. Hilmi Becerik
Üye Av. Mehmet Kavaklılar	Üye Av. İhsan Saraçlar

Türkiye Barolar Birliğinin 1973 Yılı Hesaplarına İlişkin Denetleme Kurulu Raporu

Sayın Genel Kurul Üyeleri,

Türkiye Barolar Birliğinin 1973 yılı hesaplarına ilişkin defter ve belgelerle mali işlemler tarafımızdan incelenmiş olup sonuçlar aşağıda arz edilmiştir.

Avukatlık Kanununun 182. maddesi uyarınca Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan Avukatlık Kanunu Yönetmeliği, Adalet Bakanlığınca 9. Şubat 1973 tarihinde 4453 sayılı yazı ile onaylanmış olup 20.2.1973 gün ve 14454 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış, Bu yönetmeliğin 97. maddesi gereğince 30 gün sonra yürürlüğe girmiştir.

Tüzüğün 92. maddesi ile Denetleme Kurulumuzun görev ve yetki konusu, Barolar için uygulanan 70-80. maddelerle sınırlandırılmıştır.

Bu hükümlere uyularak Denetleme görevlerimizi 22.4.1973 tarihinde Aydın'da 11.6.1973 ve 6.10.1973 tarihlerinde de Ankara'da yaparak ekte sunulan raporlar, Barolar Birliği Yönetim Kuruluna verilmiştir. Bu ara raporlarımızda yer alan uyarılarımızın müteakip işlemlerde düzeltilmiş olduğu görülmüştür.

1 — Defterler :

1973 yılı için kullanılan Amerikan usulü yevmiyeli büyük defter Ankara 4. Noterliğince 26.Ocak.1973 tarihinde 1362 sayı ile açılış kaydı onanmıştır. Deftere işlenen kayıtlar tam bir düzen içinde ve usulüne uygun şekilde yürütülmüş, sahife toplamları tutarlı olarak yapılmış ve müteakip sahifeye aktarılmıştır. Bilançoya esas teşkil eden rakamlar bu defterin 116. sahifesindeki 1024 numaralı mahsubu kapsayan mizana uygundur.

Yardımcı nitelikte ve tasdiksiz olarak tutulan defterlere gince :

a) Kasa defteri Pul kasası hariç günlük borç ve alacak hesaplarını takip etmek üzere kullanılmaktadır. 100. sahifesine kadar 31.12. 1973 tarihli son gelir belgesi 144 numarayı, aynı tarihte son gider belgesi 509 numaraya taşımaktadır. Son günün kasa mevcudu 25.703,75 TL Bilançoya aynen alınmıştır, pul kasası ile birlikte 25.802,90 TL yı bulmaktadır. Günlük kontroller yapılmış ve imzalanmıştır.

b) Yardımcı defter : Hesapların ayrıntılarını gösteren kayıtlar bu defterde takip edilmektedir ve talfi toplamları yevmiyeli büyük defter ile tutarlıdır.

c) Demirbaş defteri : Sabit kıymetlerin işlendiği ve Amortisman hesaplarının izlendiği defterdir. Geçen yıla ait denetim raporundaki önerimize uygun şekilde amortisman yıllık tahakkukları bu defterde izlenmektedir.

2 — Belgeler :

Gelir ve giderleri saptayan 1-1024 mahsup numaralarını taşıyan belgeler aylık dosyalar halinde Saymanlık arşivinde korunmaktadır. Yetkililer tarafından imzalanmış, fatura ve mabuzları eklenmiş ve usulü dairesinde tasnif edilmiştir.

3 — Bilanço :

31.12.1973 tarihi itibarıyla kapatılmış bulunan bilançonun aktifi :

TL.

2.333.813,39	Sabit Kıymetler (2.193.000,— TL. sı Birlik Binası)
25.802,90	Kasa Mevcudu (Pul kasası dahil)
224.125,20	T.C. Ziraat Bankasındaki paramız (102.293,15 TL. sı vadeli hesaptadır)
162.281,83	Anbarlar hesabı
303.711,50	Alacaklarımız, olmak üzere
3.049.734,82	Lirayı bulmaktadır. Bilançonun pasifindedi :
2.987.050,40	Öz kaynağımız (Birlik kesenekleri ve birikmiş amortismanlar)
62.684,42	Borçlarımız olmak üzere,
3.049.734,82	olup aktifi karşılımaktadır.

Aktif ve Pasifte eş şekilde yer alan nazım hesapları 0,05 lira olup telefon ve benzeri tesislere ait sözleşmelerin iz bedelini teşkil etmektedir.

Geçen döneme bakarak öz kaynağımız 807.634,70 lira artmış, borçlarımız ise 727.123,62 lira azalmıştır.

Bu suretle varlığımız daha iyi bir seviyeye yükselmiş Bina bedelinden olan 780.000,— lira tamamen ödenmiştir. Bu sonuç sebebiyle Birlik Yönetim Kurulunu kutlamak görevimizdir.

Bu dönemde T.C. Ziraat Bankasındaki 630/493 nolu vadesiz hesaptan kasa ihtiyacını karşılamak veya doğruca hak sahiplerine ödemek üzere :

Çek No	Çek Adedi
669532-669550	19
674001-674025	25
995826-995850	25
341701-341702	2
71 Toplam	

Yetmişbir çek kullanılmıştır. Bunlardan 15 çek ile toplam olarak 202.622,95 TL. doğruca istihkak sahiplerine ödenmiş, 56 çek ile toplam olarak 777.500,— TL. kasa ihtiyacı için çekilmiştir.

4 — Gelir ve Giderler

Birlik Yönetim Kurulunca hazırlanan Mali raporda ayrıntıları gösterilmiş bulunan gelir ve giderlerin gruplar itibariyle gerçekleşen miktar ve oranları aşağıda gösterilmiştir.

Gelir Çeşitleri	Bütçe tahmini	Gerçekleşen	%
Baro Kesenekleri	1.300.800,—	1.416.840,—	108,09
Yayın gelirleri	10.000,—	28.872,20	288,7
Ruhsat gelirleri	150.000,—	268.555,—	179,—
Bütçeden yardım	1,—	—,—	—,—
Bağışlar	1,—	—,—	—,—
Başkaca gelirler	10.000,—	14.523,70	145,2
Mevduat Faizi	40.000,—	10.528,55	26,3
Toplam	1.510.802,—	1.739.319,45	151,1

Bütçeden yardım ve bağışlar bölümlerinde gelir sağlanamamış, mevduat faiz tahminin altından gerçekleşmiş, buna mukabil diğer kalemlerde tahminin üstünde gelir elde edilmiştir. Sonuç olarak gelirleri Bütçede tahminine nazaran 228.517,45 lira fazlasıyla % 115,1 oranında gerçekleştirilmiştir.

Gider Çeşitleri	Nihai ödenek	Gerçekleşen	%
Yönetim	404.005,—	275.695,87	68,2
Personel	455.400,—	300.341,50	65,9
Büro	375.000,—	334.610,36	89,2
Yatırımlar	835.000,—	811.687,74	97,2
Resim, harç ve kesenek	37.000,—	14.037,02	37,9
Mesleki yardım	30.000,—	7.000,—	23,3
	2.136.405,—	1.743.372,49	81,6

Grupların hemen hepsinde nihai ödenek limitlerinin altında kalınmış olup genel olarak 393.032,91 lira tasarruf sağlanmış ve bütçenin % 81,6 sı oranında 1.743.372,49 lira harcanmıştır.

Gelirlerde sağlanan artış sayesinde Barolar Birliği öz kaynağı 3.975.000,15 liraya yükselmiş olup bundan 1973 yılı cari masrafları 987,— 949,75 liranın düşülmesi sonucunda gelecek yıla 2.987.050,40 lira öz kaynak devredilmiştir.

Birlik Yönetim Kurulunun bu başarısı her bakımdan övgüye değer durumdadır.

S o n u ç :

Yukardan beri açıklanan hususlar Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun 1973 yılı çalışma döneminde de birlik varlığını gerekli itina ile koruduğunu. Giderlerin yapımında tutum dikkat ve titizlikle davranıldığını ve bunları belgeleyen evrak ve kayıtların usulüne uygun olarak hazırlanıp koruduğunu belli etmektedir.

1973 yılı bütçe tahminleri içerisinde yapılmış her işlemin usulüne uygun olması ve başarılı bir dönem sürdürülmüş bulunması nedeniyle Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun Mali yönden ibra edilmesini teklif eder genel kurula saygılar sunarız. 8.1.1974.

Türkiye Barolar Birliği Denetleme Kurulu

Üye
Av. Fehmi Özçelik (imza)

Üye
Av. Vedat Burcuoğlu (imza)

Üye
Av. Vasıf Üstün (imza)

Denetleme Kurulu Raporu

Aydın; 22.4.1973

22 Nisan 1973 Pazar günü saat 10,00 da Denetleme Kurulu Aydın Barosu Yönetim Kurulu odasında toplanmıştır.

31.3.1973 tarihi itibariyle tanzim olunmuş bulunan stüasyonun tetkikinden :

1 — Yönetim giderlerine 404.005,— lira ödenek ayrıldığı ve bunun 55.601,35 lirasının sarfedilip 348.403,65 ödenek fazlası bulunduğu,

2 — Personel giderlerine 455.400,— ödenek ayrıldığı ve bunun 76.677,04 lirasının sarf edilip 378.722,96 lira ödenek fazlası bulunduğu,

3 — Büro, çeşitli gider ve yatırım giderleri olarak 1.210.000,— lira ödenek ayrıldığı ve bunun 338.878,73 lirasının sarf edilip bakiye 871.121,77 lira bulunduğu,

4 — Resim, harç ve kesenekler için 37.000,— lira ödenek ayrılmış bunun 252,50 lirasının sarf edilmiş 36.747,50 lira ödenek fazlası bulunduğu,

5 — Meslekle ilgili sosyal yardımlar için 30.000,— lira ödenek ayrılmış olup bu miktarın 5.000,— lirası sarf olunarak 25.000,— lira ödenek fazlası bulunduğu,

6 — Muhtelif Baroların Birlik keseneklerinden 1972 yılından kalan 162.912,25 lira borçları olduğu, 1973 yılından ise 1.416.840,— lira borçları bulunduğu, toplam borç 1.579.752,25 lira olup bunun 291.227,25 lirasının Barolardan havale edilmiş olup bakiye 1.288.525,— lira borçları kaldığı, ancak 1973 yılının henüz üç aylık devresindeki işbu tahsilatın yeterli olduğu müşahade olunmuştur.

7 — Sabit değerler-Demirbaşlar hesapları ile anbar hesaplarının yıllara göre ayrı ayrı ve detaylı olarak çıkarıldığı müşahade olunmuştur.

8 — 8 — 31.1.1973 tarihi itibarıyla yapılmış olan muvakkat mizanın tetkikinden : Borç hesabı yekününün 5.805.548,47 lira, alacak hesabının aynı olup 5.805.548,47 lira bulunduğu ve bakiye borçlu hesabının da : 4.269.890,75 lira olup alacaklı hesabının da aynı

şekilde 4.269.890,75 lira olduğu ve böylelikle mizanın denk bulunduğu görülmüştür.

Üç nüsha olarak düzenlenen işbu raporun, Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 78. maddesi gereğince bir nüshasının Denetleme Kurulu dosyasına, bir örneğinin Yönetim Kuruluna verilmesine ve üçüncü nüshasının da yıl sonunda düzenlenecek Denetleme Kurulu raporuna eklenmesi gereği ile tanzim ve imza olunmuştur.

Av. Vedat Burcuoğlu
(imza)

Av. Vasif Üstün
(imza)

Denetleme Kurulu Raporu

Ankara; 11.6.1973

Türkiye Barolar Birliği muhasebe kayıtları bugün Denetleme Kurulu Üyelerinden Fehmi Özçelik ve Vasif Üstün tarafından denetlenmiştir.

Yapılan incelemeler, hazırlanmış olan Nisan 1973 Mizanına istinat ettirilmiştir.

Kasa sayımı bugünkü duruma göre yapılmıştır.

M u a m e l e l e r

	Borç	Alacak	Borç	Alacak
Öz Kaynaklar		3.596.255,70		3.596.255,70
Sabit Değerler	2.304.595,21		2.304.595,21	
Kasa	297.129,35	290.367,72	6.761,63	
Bankalar	1.023.141,95	841.547,10	181.594,85	
Anbarlar	60.676,89	30.418,80	30.258,09	
Borçlu H.	1.865.984,68	690.337,78	1.175.646,90	
Alacaklı H.	597.602,02	855.480,65		257.878,63
Gelirler	29.710,80	149.407,—		119.696,20
Giderler H.	313.366,86	38.393,01	274.973,85	
Nazım Hes.	—,05	—,05		
	6.492.207,81	6.492.207,81	3.793.830,53	3.973.830,53
	X	X	—,05	—,05
			3.973.830,58	3.973.830,58

Kasa Mevcudu şöyledir :

TL.

4.402,25	Devreden para
— 925,50	Bugün ödenen iki fatura karşılığı tenzil
3.476,75	Mevcut olması gereken

Yapılan sayımda bu miktarın aynen mevcut bulunduğu görülmüştür.

Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine göre kasa mevcudu belli bir rakamla sınırlandırılmamış olup, ka-

sada ihtiyaçtan fazla para buldurulamıyacağının belirtilmesi ile iktifa edilmiştir. 11 Haziran 1973 itibarıyla kasada bulunan 4.402,25 liranın Haysiyet Divanı üyesi Avukat Hulusi Selek'in toplantıya gelmesi sebebiyle ödenmeyen 1.000,— lira civarındaki meblağ düşüldüğünde kasa mevcudunun 3.400,— lira civarında kalacağı görülmüştür.

Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğindeki kasada buldurulacak meblağ hususunda açık olmayan hükümün belli bir miktarla sınırlandırılmasının Yönetim Kuruluna hatırlatılmasının uygun olacağı kanısına varılmıştır.

Üç nüsha olan bu raporun bir nüshasının Yönetim Kuruluna verilmesine, bir nüshasının Denetleme Kurulu dosyasına konulmasına ve diğerinin nihai rapora eklenmek üzere tanzim ve imza edilmiştir.

Av. Fehmi Özçelik

(İmza)

Av. Vasıf Üstün

(İmza)

Denetleme Kurulu Raporu

Ankara; 6.10.1973

Türkiye Barolar Birliği muhasebe kayıtları bugün Denetleme Kurulu üyelerinden Fehmi Özçelik, Vasıf Üstün ve Vedat Burcuoğlu tarafından denetlenmiştir.

Yapılan incelemeler Amerikan usulü deftere getirilmiş 1973 yılı Eylül ayı sarflarına inhisar ettirilmiştir.

1 — Ruhsat yazı ücreti olarak 440,— TL. tahakkuk ettirildiği, bundan 66,— TL. vergi kesilerek 374,— TL. nin 1.9.1973 tarih 371/650 numaralı ödeme emri ile Ediz Ataya' ödendiği ve kendisinden aynı tarihli ve pullu makbuz alınmıştır. Amerikan usulü defteri 102. sayfasına işlenmiş bulunduğu,

2 — Ali Akdoğan'a 1.9.1973 tarih ve 370/649 sayılı ödeme emri ile PTT masraflarını karşılamak üzere 1.000,— TL. avans verildiği, avansın kafi gelmemesi üzerine 18.9.1973 tarih ve 386/676 sayılı ödeme emri ile 1.000,— TL. daha avans verilmiş bulunduğu, bu suretle 1.9.1973 den 30.9.1973 tarihine kadar işbu avansın posta ve telgraf ücreti olarak 1.607,70 TL. sarf olunmuştur, avans bakiyesi 392,30 TL. nin 29.9.1973 tarih ve 106/710 sayılı Tahsil emri ile hesabına iade edildiği ve avansın kapatılmış bulunduğu, Posta pul masraflarının PTT ye tevdi makbuzların ile yapıp listelerin PTT ve tasdik ettirildiği tahütlü mektup ve telgraflar içinde PTT makbuzları alınarak mahsup evrakına eklendiği ve yekünlarının tuttuğu,

3 — Yönetim Kurulu Üyelerinden Av. Mehmet Kavaklılar Yolluk evrakının tetkikinde, 652 numaralı ve 6.9.1973 tarihli mehsup emri ile ödenen meblâğa

ait tahakkuk evrakı ve ödeme evrakı ile harcırah beyannamesinin usulüne uygun bulunduğu ve yol giderait uçak ve otobüs biletlerinin evrakına ekli bulunduğu gerekli vergilerin hesaplanarak tevkif olduğu müşahade olunmuştur.

4 — 6.9.1973 tarih ve 95/654 numaralı tahsil emri ile 995830 sayılı çekle Ali Akdoğan tarafından T.C. Ziraat Bankasından 12.000,— lira alındığı bunun kasa defterinin 65. sayfasına aynı gün kaydının yapıldığı, Amerikan usulü defterin 102. sayfasına keza geçirildiği ve yine yardımcı defterin kasa hesabı bölümünde de borç olarak kaydedilmiş bulunduğu anlaşılmıştır.

5 — Fazla mesai bordro ve tediyelerin tetkikine başlandı. Bu arada 1973 yılı Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarına ait fazla mesai bordro ve tediyelerinin tetkiki kararlaştırılarak ilgili dosya ve evraklar ele alındı :

Bazı fazla mesai bordrolarında mesainin gerek-tirdiği halin açıklanmadığı, bazılarının çalışma saatleri belirtildiği halde tarihin gösterilmediği yine bazılarında çalışanın imza sütununun boş bırakılmış olduğu görüldü. Bunların çalışmanın kontrolü bakımından tamamlanmasının uygun olduğu görüşünde birleşildi.

Tetkikata son verildi.

Üç nüsha olan bu raporun bir nüshasının Yönetim Kuruluna verilmesine, bir nüshasının Denetleme Kurulu dosyasına konulmasına ve üçüncü nüshanın nihai rapora eklenmek üzere dosyasına konulmasına karar verildi. Ve rapor imzalandı.

Av. Fehmi Özçelik

(imza)

Av. Vasıf Üstün

(imza)

Av. Vedat Burcuoğlu

(imza)

Türkiye Barolar Birliği
1974 Yılı Bütçesi
Gelirler Çizelgesi

Bölüm No.	Madde No.	G e l i r i n Ç e ş i d i	Madde Tutarı TL.	Bölüm Tutarı TL.
I		Kesenek Gelirleri		
	1	— Yıllık Barolar Kesenekleri		1.560.000,—
II		Yayın Gelirleri		30.000,—
III		Başkaca Gelirler		
	1	— Ruhsat gelirleri	120.000,—	
	2	— Devlet Bütçesinden yardım	1,—	
	3	— Bağışlar	1,—	
	4	— Başkaca gelirler	10.000,—	130.002,—
IV		Faizler		
	1	— Banka faizleri		40.000,—
		1974 Yılı Gelirleri Toplamı :		1.760.002,—
	1	— Kasa		25.802,90
	2	— Banka		224.125,20
	3	— Barolar kesenek borçları		205.810,—
	4	— Başkaca alacaklar		97.901,50
	5	— Alacaklılar		(—) 62.684,42
		Gelirler Genel Toplamı :		2.250.957,18

Türkiye Barolar Birliği
1974 Yılı Bütçesi
Giderler Çizelgesi

Bölüm No.	Madde No.	G i d e r i n Ç e ş i d i	Madde Tutarı TL.	Bölüm Tutarı TL.
I		Yönetim Giderleri		
	1	— Genel Kurul Giderleri	40.000,—	
	2	— Başkanlık Ödeneği	1,—	
	3	— Başkanlık Divanı Üyeleri Öd.	1,—	
	4	— Başkanlık Divanı dışındaki Yönetim Kurulu üyeleri huzur Hk.	1,—	
	5	— Disiplin ve Denetleme Kurulu üyeleri huzur hakları	1,—	
	6	— Yönetim, Disiplin ve Denetleme Kurulları üyeleri yol. ve ikamet ve başkaca zaruri giderl.	160.000,—	
	7	— Birlikçe geçici görev verilenlerin ikamet ve yolc. giderleri	30.000,—	
	8	— Sınav Kurulu üyeleri ücretleri ve sınav giderleri	50.000,—	

Bölüm No.	Madde No.	Giderin Çeşidi	Madde Tutarı TL.	Bölüm Tutarı TL.
	9	— Temsil Giderleri	5.000,—	
	10	— Tören ve Ağırlama Giderleri	15.000,—	
	11	— Dış İlişkiler giderleri	50.000,—	
	12	— Başkaca çalışma ve Yön. gid. Konferans ve seminer gid. Kaşkaca Yönetim giderleri	50.000,— 50.000,—	450.004,—
II		Personel Giderleri		
	1	— Memur ve Müstahdem ücretleri	327.000,—	
	2	— İkramiye ve primler	54.500,—	
	3	— Fazla Çalışma	50.000,—	
	4	— Giyim Giderleri	15.000,—	
	5	— Sosyal Sigortalar primleri iş- veren payı	45.000,—	
	6	— Pesonel yollukları	5.000,—	496.500,—
III		Büro Giderleri		
	1	— Bakım ve Onarım giderleri ve başkaca hizmetler	50.000,—	
	2	— Büro araç ve gereçleri, kırtasiye basılı kâğıtl.	50.000,—	
	3	— PTT Giderleri	60.000,—	
	4	— Aydınlatma, ısıtma, su ve hava- gazı giderleri	25.000,—	
	5	— Demirbaş giderleri	30.000,—	
	6	— Gazete, dergi ve kitaplar	10.000,—	
	7	— Yayın Giderleri	200.000,—	
	8	— Yargılama ve İcra giderleri	2.000,—	
	9	— Başkaca giderler	30.000,—	457.000,—
		Yatırım Giderleri		
	10	— Birlik Binası	685.000,—	
	11	— Yazı, hesap ve başkaca büro ma- kinaları	50.000,—	
	12	— Mobilya ve döşeme giderleri	40.000,—	
	13	— Başkaca yatırım giderleri	10.000,—	785.000,—
IV		Resim, Harç ve Kesenekler		
	1	— Belediye resim ve harçları	3.000,—	
	2	— Noter harç ve masrafları	1.000,—	
	3	— Damga vergisi	1.000,—	
	4	— Bina vergisi	12.000,—	
	5	Sivil Savunma Fonu	5.000,—	
	6	— Uluslararası Barolar Birliği Ke- seneği	10.000,—	32.000,—
V		Mesleki Yardımlar		
	1	— Meslekle ilgili sosyal yard.	30.000,—	30.000,—
		1974 Yılı Giderleri Genel Toplamı		2.250.504,—
		1975 Yılına Devredecek Gelir		453,18
		Genel Toplam		2.250.957,18

Türkiye Barolar Birliği 1974 Yılı Bütçe Gerekçesi

A. Gelirlerin Cetveli

I — Kesenek Gelirleri

II. Genel Kurulda kabul edilen esasa göre 31.Aralık tarihine kadar Barolara kayıtlı avukat başına 10,— TL. üzerinden hesaplanan kesenek Baroların 1973 yılı avukat mevcutları dikkate alınarak 13.000 avukat esasına göre TL. 1.560.000,— gelir tahmin edilmiştir.

II — Yayın Gelirleri

Birlik yayınlarından elde edilecek gelir, TL. 30.000 olarak tahmin edilmiştir.

III — Başkaca Çeşitli Gelirler

1 — Ruhsat Gelirleri

100,— TL. bedel karşılığı verilen ruhsatnameler için 1973 yılındaki ruhsat adedi de gözönünde bulundurularak bu bölümde TL. 120.000 gelir öngörülmüştür.

2 — Devlet Bütçesinden Yardım ve Bağışlar

Kamu kuruluşu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan Birliğimiz Devlet Bütçesinden yardım yapılması olağan sayıldığından bu madde ile bağışlarda 1,—'er lira gösterilmiştir.

3 — Başkaca Gelirler

Diğer muhtemel gelirleri ifade etmektedir.

B. Giderler Cetveli

I — Yönetim Giderleri

Genel Kurul giderleri olarak tahmin edilen TL. 40.000,— VII. Genel Kurul masraflarını karşılamak üzere konulmuştur.

Başkan, Başkanlık Divanı Üyeleri ödenekleri bölümü ve Başkanlık Divanı dışında kalan Yönetim Kurulları ile Disiplin ve Denetleme Kurulları huzur hakları bölümlerine evvelki yıllar bütçe gerekçelerinde yazılı nedenlerle 1,—'er lira iz bedel konulmuştur.

Avukatlık Kanununun 112. maddesinde Ankara dışındaki illerde seçilen Yönetim Kurulu, Disiplin ve Denetleme Kurulları üyelerinin yolculuk, ikâmet ve diğer zaruri giderlerinin Birlik Bütçesinden ödeneceği ve miktarlarının Genel Kurulca tespit edileceği hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, Ankara'da seçilen Yönetim, Disiplin ve Denetleme Kurulları üyelerinin de Birlik işleri için vuku bulacak görev seyahatlerinde aynı

şekilde masraflarının Birlik Bütçesinden ödenmesi gerekecektir.

Geçmiş yıllar giderleri de gözönünde bulundurularak görev seyahatleri için III. Genel Kurul toplantısında kabul edilen seyahat giderleri, zaruri giderler ve yolluk miktarları üzerinden TL. 160.000,— ödenek tahmin edilmiştir.

Bölümün 7. maddesinde; Birlik Yönetim Kurulunca belirli görevlerin meslekdaşlarımızdan kurulu komisyonlardan raporlar alınmak suretiyle yapılması öngörülmüş olması karşısında, bu komisyonlara Ankara dışından katılacak meslekdaşlarımızın yolculuk, ikamet ve zaruri giderleri, Yönetim, Disiplin ve Denetleme Kurulları üyelerine paralel olarak 6. maddede belirtilen şekilde tespit edilmiş ve bu madde için TL. 30.000,— ödenek konulmuştur.

1136 sayılı Kanunun 1238 sayılı Kanununla değişik geçici 7. maddesi uyarınca 1974 yılı içinde Avukatlık sınavı yapılmasının zorunlu olacağı dikkate alınarak sınav kurulu üyelerine 1974 yılında ödenecek ücret karşılığı olarak Bölümün 8. maddesine TL. 50.000,— ödenek konulmuştur.

Bölümün 9. maddesindeki «Temsil Giderleri»ne TL. 5.000,— ve 10. maddesindeki «Tören ve Ağırma Giderleri»ne ise TL. 15.000,— ödenek öngörülmüştür.

Dışişlikler bölümündeki TL. 50.000,— ödenek, Birliğin dış ilişkileri için düşünülmüştür.

Başkaca çalışma ve yönetim giderleri için öngörülen TL. 100.000,— ödenek ise yukarıda belirtilen ödenekler dışında kalmış olup, ödenmesi gerekli masrafları karşılamak için öngörülmüştür.

II — Personel Giderleri

1 — Birlik işlerinin yürütülmesi için gerekli personelin brüt aylık kadro tutarı TL. 27.250,— dır. Bu aylık brüt ödeme esas alınarak memur ve müstahdemler ücretleri maddesine yıllık tutarı olan TL. 327.000,— ödenek konulmuştur.

2 — Birlik personeline Personel Yönetmeliği hükümlerine göre ikramiye ödemelerini karşılamak için TL. 54.500,— ödenek konulmuştur.

3 — Birlik işlerinin zamanında yetiştirilebilmesi için normal çalışma saatleri dışında ve tatil günlerinde personele fazla çalışma yaptırılması zorunluluğu karşısında ödenmesi gereken fazla çalışma ücretleri için TL. 50.000,— ödenek tahmin edilmiştir.

4 — Giyim giderleri olarak istenilen TL. 15.000,— ödenek Birlik müstahdemlerinin elbise, palto, ayakkabı gibi ihtiyaçlarını karşılamak amacı ile konulmuştur.

5 — Birlik Personelinin «Sosyal Sigortalar Kurumu Primi işveren payı» olarak personelen yapılan öde-

melerden birlikçe karşılanması gereken % 7 ihtiyarlık, % 4 hastalık, % 1 analık ve % 0,5 kaza sigorta primleri toplamı olark hesaplanan TL. 45.000,— bu maddede gösterilmiştir.

6 — Birlik işlerinin gereği olarak görevlendirilecek personelin yollukları için TL. 5.000,— ödenek konulmuştur.

III — Büro Giderleri

Bu bölümün 1-9 maddelerinde zaruri büro giderleri için mümkün olan oranda tasarrufa riayet edilerek TL. 457.000,— ödenek konulmuştur.

1973 yılı bütçesine nazaran yayın ödeneğinde TL. 50.000,— fazlalık, VII. Genel Kurul çalışma raporumuzun 82. sayfasında belirtildiği üzere mesleki yayın merkezi kurma çabalarımızın sonuca ulaşması halinde gerekli masrafların bu ödenekten karşılanmasının öngörülmüş olmasından ileri gelmiştir.

Birliği sıkışık durumdan ve devamlı olarak kira ödemekten kurtarmak amacı ile satın alınan binanın yerine, Birliğin çalışma amacına ve meslektaşlarımızın ihtiyaçlarına en iyi bir şekilde cevap verebilecek yeni bir binanın yapılmasına olanak sağlanabilmesi için bir fon niteliğinde olmak üzere TL. 685.000,— ayrılmıştır.

Diğer taraftan, Birliğin ihtiyacı olan yazı vesair büro makineleri ile mobilya ve döşeme alınması için gerekli ödenekler konulmuştur.

IV — Resim, Harç ve Aidatlar

Bu bölümde de Birlikçe yapılacak işlemler sebebiyle ödenecek resim, harç ve aidatlar için gerekli ödenekler gösterilmiştir.

1136 sayılı Kanununun 110. maddesinin 15. bendinde Birliğe ve Birlik Başkanına yabancı barolar birlikleri, barolar ve hukuk kurumları ile ilişkiler kurma ve yürütme görevi verilmiştir.

Bu yönden bahis konusu uluslararası meslek kuruluşları aidatı için TL. 10.000,— ödenek ayrılmıştır.

V — Mesleki Yardımlar

Bu bölüme yıl içinde Barolara ve avukatlara yapılacak yardımlar için gerekli ödenek konulmuştur.

Bu suretle Birliğin 1974 yılı giderler bütçesi TL. 2.250.504,— olarak hesaplanmış ve 1975 yılına devredecek gelir bakiyesi TL. 453,18 ile birlikte gelir bütçesine paralel şekilde TL. 2.250,957,18 olarak bağlanmıştır.

Saygılarımızla,

Av. Faruk Erem
Başkan

Av. Osman Kuntman
Başkan Yardımcısı

Başkan Yardımcısı Av. Enver Arslanalp	Genel Sekreter Av. Erdoğan Bigat
A. Rahmi Mağat Sayman Üye	Av. Zeki Yücel Üye
Üye Av. Ziya Bilge	Av. Tacettin Sırmalı Üye
Üye Av. Mehmet Kavaklılar	Av. Hilmi Becerik Üye
	Av. İhsan Saraçlar

Türkiye Barolar Birliği 1974 Yılı Bütçe Yönetmeliği

1 — Türkiye Barolar Birliğinin 1974 yılı bütçesi 1.1.1974 gününden başlar, 31.12.1974 gününde sona erer. Bu döneme ait gelirler ve giderler TL. 2.250.957,18 olarak öngörülmüştür.

2 — Bu dönemde Baroların ödeyeceği Birlik keşeneği II. Genel Kurul kararı uyarınca 31 Aralık 1973 tarihinde Barolara kayıtlı avukat başına ayda TL. 10,— üzerinden hesaplanmıştır.

3 — Bütçe ile kabul edilen ödeneklerin yetmesi halinde, bölümler ve maddeler arasında aktarma yapmağa Birlik Yönetim Kurulu yetkilidir.

4 — Gelirin tahsil fişi veya Banka dekontu karşılığı tahsili, giderlerin harcama belgelerine dayandırılması gereklidir.

Kasa işlemleri istisnasız tahsil ve ödeme fişlerini dayandırılır.

Bütçe içinde harcama Başkan ve Sayman Üyenin oluru ile yapılır.

5 — Yönetim Kurulu genel kadro aylıkları toplamı değişmemek kaydıyla kadroları ve kadro aylıklarını birleştirmeye ve kullanılmayan kadro aylıklarından diğerlerine ekleme yapmaya yetkilidir.

6 — Bu yönetmeliğin uygulanmasına Birlik Yönetim Kurulu yetkilidir.

PROGRAM

(Delegeler için)

10 Ocak

10.00	Açılış
11.00	Anıt Kabri Ziyaret
14.00	Genel Kurul Çalışmaları
20.30	Devlet Tiyatrosu Büyük Sahnesinde Bale Gösterisi (*)

11 Ocak

9.00	Genel Kurul Çalışmaları
------	-------------------------

* Bale biletleri T. Satıncılar Enstitüsü girişinden sağlanabilir.

- 14.30 Mahmut Esat Bozkurt Büstünün Açılışı -
Hukuk Fakültesi -
15.30 Genel Kurul Çalışmaları
18.30 - 20.30 T.B.B. Kokteyli - Ankara Palas -

12 Ocak

- 9.00 Genel Kurul Çalışmaları
12.30 Ankara Barosunun Yemeği - Bulvar Pa-
las
14.30 Genel Kurul Çalışmaları
Delege eşleri için özel program

10 Ocak

- 10.00 Genel Kurul'un Açılışı ve Anıt Kabri Zi-
yaret - Delegelerle birlikte -
16.00 - 18.00 Tanışma Çayı - Washington Resto-
ran -
20.30 Devlet Tiyatrosu Büyük Sahnesinde Ba-
le Gösterisi - Delegelerle birlikte -

11 Ocak

- Sabah - Serbest
12.30 Ankara Barosu Delegeleri eşlerinin öğle
yemeği (**)
14.00 - 16.00 Otobüsle Şehir Gezisi
18.30 T.B.B. Kokteyli - Ankara Palas - Delege-
lerle birlikte.

12 Ocak

- Sabah - Serbest
12.30 Ankara Barosu Yemeği - Bulvar Palas -
Delegelerle birlikte.

** Yemeğe otobüsle gidilmek üzere 11.30 da Birlik binasında (Kızılay - Karanfil Sok. No. 5) de buluşulacaktır.

1974/23-3

Mahmut Esat Bozkurt Büstünün Açılışı.

Mahmut Esat Bozkurt Büstü Açıldı :

Cumhuriyetin 50. Kuruluş Yıldönümü nedeni ile Avukatların armağanı olarak yaptırılmasına karar verilen Mahmut Esat Bozkurt büstü 11 Ocak 1974 günü Ankara Hukuk Fakültesinde yapılan bir törenle açılmıştır.

Törene Adalet Bakanı Sayın Hayri Mumcuoğlu, Yargıtay Başkanı Sayın Cevdet Mentec, Danıştay Başkanı Sayın İsmail Hakkı Ülgen, Askeri Yargıtay Başkanı Sayın Refet Tüzün, Ankara Valisi Sayın Şerif Tüten, Ankara Savcısı Sayın Mehmet Elverenli; Ankara Hukuk Fakültesi Dekanı Sayın Prof. Dr. İlhan Akipek, Hukuk Fakültesi öğretim üyeleri, Delegeler, eşleri ve Avukatlar katılmışlardır.

Ankara; 11.1.1974
14.30

Törende Hukuk Fakültesi Dekanı Sayın Prof. Dr. İlhan Akipek şu konuşmayı yapmıştır.

Sayın misafirlerimiz, Sayın meslekdaşlarımız, Sayın Barolar Birliği Başkanı ve Delegeleri,

Atatürk, Ankara Hukuk Fakültesini Türkiye Cumhuriyetinin müeyyidesi olarak tanımlıyordu.

Devrimler, hukuk devrimi ile tamamlanmasa idi yarım kalırdı. Modern hukuku Türkiye'de öğretecek, yerleştirecek ve savunacak bir öğretim ve araştırma kuruluşuna ihtiyaç vardı.

Bu kuruluşu gerçekleştirmek, zamanın genç Adalet Bakanı Rahmetli büyük hocamız Mahmut Esat Bozkurt'a müyesser oldu.

Hukuk devletinin bekçileri ve savunucuları olan Cumhuriyet avukatları Mahmut Esat Bozkurt'u unuttuklarını kanıtladılar.

Türkiye Barolar Birliği, Cumhuriyetin müeyyidesi olan Fakültemize Cumhuriyetin kuruluşunun 50. yılında Mahmut Esat Bozkurt'un büstünü armağan etmekle Fakültemizi onurlandırdılar.

Bu büst, hukuk öğretimi ve uygulamasının ortak sembolü olarak Fakültemizle birlikte yaşayacaktır.

Türk avukatlarına en derin teşekkürlerimi sunar, Barolar Birliğinin sayın başkanı Faruk Erem'i bu ebedi sembolün açış konuşmasını yapmağa davet ederim.

Saygılar sunarım.

Birlik Başkanı Av. Faruk Erem'de aşağıdaki konuşmayı yapmıştır.

50. Yıl ve Mahmut Esat Bozkurt.

Atatürk'ün emrinde, Mahmut Esat Bozkurt, Türk Hukuk Devriminin büyük mimarıdır. Bu devrimin nasıl başarıldığı hakkında genç kuşaklarca az bilinen bazı konulara dokunmak yararlı olabilecektir :

Cumhuriyetin 50 inci yılı kutlanırken anılması gerekenlerin başında Mahmut Esat Bozkurt gelir :

Bozkurt, daha öğrenci iken memleketinin kaderine eyilmişti. Mahmut Esat Bozkurt'un doktora tezinin adı «Osmanlı kapitülasyonları rejimi» (Du régime des capitulations ottomanes) dir. Tezinin son bölümünde (sh. 116) Bozkurt şu sonuca varmıştır : Kapitülasyonlar, ister tek taraflı, ister karşılıklı anlaşma sayılsın, taraflardan birinin hayatı menfaatlerine aykırı düşerse veya tabi oldukları şartlar değişirse,

tek taraflı olarak ilga edilebilirler. Bu doktora tezinin (Friboug) tarihi 1918'dir.

Tanzimat Devrinin iyi niyetli, fakat bir açıdan başarısız Âli Paşa'sının çabaları ile Mahmut Esat Bozkurt'un mücadelesi arasında bir bağlantı kurmak mümkündür. Sadriazam Âli Paşa, Sultan Abdülazize Fransız Code Civil'inin Osmanlıcaya tercümesi ve Osmanlı Kanunu Medenisi olarak benimsenmesi hususunda bir «arıza» sunmuştu. Bu düşüncesini kuvvetlendirmek için de Mısır'da Mehmet Ali Paşa'nın böyle hareket ettiğini, Mısır'da Arapçaya tercüme edilmiş Fransız Medeni Kanununun çevirisinden istifade edilebileceğini öneriyordu.

Âli Paşa'nın önerisi Ulemayı telaşlandırdı. Abdülaziz inançlı değildi. Âli Paşaya karşı akımı Cevdet Paşa temsil ediyordu. Neticede Cevdet Paşa başarı kazandı. Bir aralık bütün mezhepleri bağdaştıran anlayışta bir Medeni Kanun Tasarısı düşünüldü. Sonra bundan vazgeçildi. Bu defa şöyle bir karara varıldı: «Mezhebi Hanefide yetişmiş olan fukuhanın sahih ve muteber kavileri»ne istinat edilecekti. Böylece batı hukukuun benimsenmesi gecikmiş oldu.

Görülüyorki hukukta batılılaşma isteği memleketimizde Cumhuriyet döneminde ortaya atılmış değildir. Bunu Atatürk şöylece açıklar: «Türk Milletinin muasır medeniyetin vasıtalarından ve feyizlerinden müstefit olmak için, lâalâk üçyüz seneden beri sarf ettiği gayretlerin ne kadar elemli ve ızdıraplı mevani karşısında heba olduğunu kemali teessür ve intibah ile göz önüne alarak söylüyorum». O halde batılılaşma akımı Atatürk'ten evvel de vardı. Fakat bu akım, karşısındaki direnci yenemiyordu.

Âli Paşa'dan sonraki hamleyi Mahmut Esat Bozkurt'un başarılı çabası temsil etmektedir. Ortaya atılan ilk fikir, Fıkıh esaslarına değil, batı hukuku anlayışına uygun, fakat belli bir kanunu almak şekli de olmayan, batı hukukunun esaslarına bağlı, yeni metinler hazırlamak idi. Fakat kurulan komisyon bir türlü sonuca varamıyordu. Hatta bu komisyonda geriye dönüş eyilimi seziliyordu. Bu durumda kesin bir karar verilmesi, son sözün Atatürk tarafından söylenmesi gerekiyordu. Konuyu Bozkurt, Atatürk'e arzetti ve Ana Kanunlarımızın batının ün kazanmış kanunlarının «iktibası» şeklinde olması lüzumunu belirtti. Atatürk şunu sordu: Bu kanunları uygulayacak hukukçularınız var mı? Bozkurt, hiç düşünmeden şu cevabı verdi: Yetiştireceğim.

Bu konuşmadan sonra Atatürk 28 Şubat 1924 tarihinde Büyük Millet Meclisinde verdiği demeçte «yeni esasatı hukukiyeye» den söz etti ve şunları söyledi: «Mühim olan nokta, adli telâkîmimizi, adli kanunlarımızı, adli teşkilâtımızı, bizi şimdiye kadar şuurî ve ya gayrî şuurî tesir altında bırakan asrın icabatına gayri mutabık revabittan kurtarmaktır».

Bu suretle fikirce hazırlık başlamıştı. Mahmut Esat Bozkurt fıkıhın son dönem uygulamalarının tu-

tuculuğunu, sakıncalarını belirten konuşmalar yapıyordu. «Ankara Hukuk Mektebi»nin açılışında Atatürk'ün konuşmasına, Bozkurt'un verdiği cevapta şunları söylediği görülmektedir: «Fıkıh ve onun müntesipleri, tarihin en büyük safahatında istibdadın ve hizmetlerin mucip sebebi ve âmili oldular». Şöyle devam etti «... Cumhuriyetin Türk Adliyecileri bu vüsat ve şumul dahilinde inkılabın kendilerine tahmil ettiği vâsi ve şamil vazifenin ağırlığını müdriktirler. Bunun icaplarını ifaya hazırıldılar. İnkılâp için hazır olmak ve onu müdafaa etmek rolü Türk Adliyecisinin yegâne medarı iftiharıdır. İnkılâplar, beşeriyeti saadete götüren vasıtalar. Karşı koyanların akibeti behemahal bir hüsrânı mutlaktır».

Atatürk ile Mahmut Esat Bozkurt arasında tam bir inanç birliği vardı. Atatürk «zihniyeti, içtimaî hayatın temeli olan yeni hukuk esaslarını tesbit ve teyit etmek çaresine tevessül eylemek» direktifini verdi ve inançlı uygulayıcısı Bozkurt'u görevlendirdi.

Atatürk bir nutkunda «Büsbütün yeni kanunlar rucude getirerek eski esasatı hukukiyeyi temelinden kal'etmek teşebbüsündeyiz» dedi ve ilerisini görekerek şunları ilâve etti: «Yeni esasatı hukukiyeye ile elifbeninden tahsile başlayacak bir yeni hukuk neslini yetiştirmek lâzımdır», «Ankara Hukuk Mektebi»nin açılması uygulamada ilk adım oldu. Bu mektep, Cumhuriyet döneminin ilk yüksek öğretim müessesesidir. O tarihte «İstanbul Hukuk Mektebi» yılda 40-50 mezun verirdi. Halbuki mahkemelerdeki hakimlerin pek çoğu, «mektepsiz» lerdendi. O halde bir Hukuk Fakültesi gerekli idi. Mektebin açılması Mecliste tartışmalı geçti. Ancak 4 oy farkla Meclis öneriyi kabul etti. Mecliste Bozkurt şunları söylemişti: «Merkezi Cumhuriyette buluyoruz. Buranın bir Hukuk Mektebine behemahal ihtiyacı vardır. Yapılacak mektepten bu muhit de istifade edecektir. Yalnız talebe değil, Dünyanın en güzel inkılabını yapmış bir memlekette asrın hukukiyatı okunmaz olurmu, efendiler? Biraz da İstanbul'un ettiği istifade kadar Anadolumuz da maa-riften hissement olsun».

Mektebin açılışında Atatürk, öğretim üyelerine şöyle hitap etti: «Cumhuriyet Türkiyesinde eski kavaidi hayat, eski hukuk yerine yeni kavaidi hayatın ve yeni hukukun kaim olmuş bulunması bugün gayri kabili tereddüt bir emri vakidir. Bu emri vaki sizin kitaplarımızda ve malühüttatbik olacak kanunlarımızda ifade olunacaktır».

Mahmut Esat Bozkurt'un Medeni Kanunun Rusel çevirisinin önsözünde yazdıkları Atatürk'ün emirlerini nasıl gerçekleştirdiğini göstermektedir: «Asrı hâzır garp kanunlarının layiki veçhile tatbik edilebilmesi her şeyden evvel onların müstenidi olan hukuk zihniyetinin icabatına tamamıyla tebiyetle kabilidir».

Mahmut Esat, her yıl 23 Nisan'da anılır. Bunun bir anlamı vardır. Türk Hukukunun egemenliğini dışa karşı Lotüs-Bozkurt dâvası vesilesiyle kabul etti-

rebilmek kolay olmamıştır. Batılı Devletlere, onlarınkinden farksız, bir hukuk sistemi ve anlayışı ile, bu egemenliği teslim ettirmek unutulması imkânsız bir hizmettir.

Bozkurt-Lotüs dâvası savunması 1928 tarihinde Ankara'da Türk Ocakları Matbaasında basılmış ve «Beynelmilel Bozkurt-Lotüs dâvasında Türk-Fransız müdafaaları» adı altında yayımlanmıştır. Bu olayda Fransız Hükümeti, Fransız kaptanı hakkında Türkiye'de ceza takibi yapılmasını Lozan Antlaşmasının 15. maddesine aykırı bulmuştur. Bahse konu 15. maddeye göre: «... Türkiye ile sair âkit devletler arasında tehdüd edecek adli selâhiyet mesaili beynelmilel hukuk esaslarına tevfi kan halledilecektir». İhtilâfın Lahay Adalet Divanına sunulması hakkındaki tahkimname «Hukuk meselesi»ni şöylece ortaya koyuyordu: «Türkiye, açık denizde Fransız vapuru Lotüs ile Türk vapuru Bozkurt arasında 2 Ağustos 1926 tarihinde husule gelen müsademe sebebiyle Fransız vapurunun İstanbul'a muvasalatı hininde Türk kaptanı ile birlikte Lotüs'ün müsademe esnasında vardiyada kaptanı bulunan Demon aleyhinde sekiz Türk yolcu ve tayfasının ziyat sebebi ile Türk Kanunları mucibince cezaî takibat yapmakla ... Lozan mukavelesinin 15. maddesine mugayir olarak beynelmilel hukuk esaslarına muhalif surette hareket etmişmidir, eğer etmiş ise bu esaslar hangileridir?». Adalet Divanı Türk Devletini haklı gördü. O halde bu dava pek çok deniz kazasından biri olmasına rağmen neden Türk Hukukunda büyük bir başarı sayılmaktadır? Nedenini Adalet Divanının 7 Eylül 1927 tarih ve 9 sayılı kararının sonuç kısmında yer alan cümlede bulabiliriz: «... Türkiye, mevzuu bahis takibatı cezaiyyeyi, hukuku düvelin her müstakil Devlete bahşettiği serbestiye güvenerek, icra etmekle... hukuku düvel prensipleri hilâfına hareket etmemiştir». O halde konu, bu gün bize pek olağan gözükken «Bağımsız Devlet» onurunun, Milletlerarası Yüksek bir Divan kararı ile, milli mücadeleden sonra ilk defa tescil ve kabul edilmiş olmasıdır. Mahmut Esat Bozkurt «Devletler arası hak» (Ankara, 1940) isimli kitabının İnönü'ye ithaf kısmında şunları yazmıştı. «Lozan'daki zaferin anlamı, Türk Ulusunun modern medenî dünya ile müsavi olmasıdır».

Bozkurt'un Atatürk'ün direktifleri ile yepyeni bir hukukçu kuşağı yetiştirmiş olması, yaşımız ne olursa olsun, hepimizin bu kuşakta yer alması, biz hukukçular için ortak görev bağıdır. Atatürk'ün hukuk devriminden en ufak bir sapmaya göz yummak, büyük sorumlulukları gerektirir. Geriye dönüş isteklerine, zaman zaman, rastlanmıştır. Bu isteklerin altında karanlık duygular yatar. Bu iseklerin bazıları korkunç denecek kadar sinsi ve kurnazdır.

Atatürk'ün şu sözlerinin hiç unutulmaması gerekir: «Hukuku Medeniyede, hukuku ailede takip edeceğimiz yol ancak medeniyet yolu olacaktır», «Hukukta idareci maslahat ve hurafelere merbutiyet, mil-

letleri uyanmaktan men eden ağır kabustur. Türk milleti üzerinde kâbus bulunduramaz».

Bu yazımı, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun 23 Nisan 1973 gün Aydın bildirisi ile sonuçlandırmak istiyorum: «Cumhuriyetimizin 50 inci yılını kutlamanın büyük gururunu ulusça paylaşmak amacı ile, geniş ölçüde çalışmaların yapılmakta olduğu bu günlerde, yarım yüzyıllık ulusal başarımızın başlıca güvencesi olan Hukuk Egemenliğimizin yasa Esat Bozkurt'u Millî Egemenlik Bayramımızda anma-ratılmasında unutulmaz çabaları bulunan Mahmut yı mutlu bir görev sayan Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, bu amaçla 23 Nisan 1973 günü Aydın'da toplanarak O'nun kişiliği hakkındaki görüşlerini açıklamış ve Bozkurt'un Kuşadasındaki kabrini ziyaret etmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti, giderek artan bir gürbüzlük içinde 50 yılı geride bırakırken, hiç kuşkusuz tüm gücünü, hukuka bağlı bir devlet yönetiminden ayırmamaktan almıştır. Bizde hukuka ve hukukçuya verilen büyük değer, Cumhuriyetimizin oturduğu «Hukuk Devleti» temelinin bir gereğidir. Mahmut Esat Bozkurt, Cumhuriyetimizin bu niteliği kazandıran uğraşları ile Tüm Türk Hukukçusunun saygısını kazanmıştır.

O'nun soyadının arkasında, devlet egemenliğinin temel koşullarından olan «ceza verme» hakkına dokunulamayacağı yansıtan bir anıt görüntüsü vardır. Türkiye Cumhuriyeti, Bozkurt-Lotüs davası zaferinde, hukuk egemenliğini kanıtlamış, «Millî egemenlik»in dışı karşı sınavını vermiştir.

Yönetim Kurulumuz, ulusal hukukumuzun bugünkü aşamaya ulaşmasında savaş vermiş ve hukuk egemenliğimizi zafere götürmüş büyük devrimci Mahmut Esat Bozkurt'a karşı saygı ve şükran hislerini belirtmek amacı ile onun bir büstünü Ankara Hukuk Fakültesine armağan etmeğe karar vermiştir. Fakülte yöneticilerince de olumlu karşılanan önerimiz tüm Türk Avukatlarının katkısı ile gerçekleşecek ve anıt Ankara Hukuk Fakültesine Türk Avukatlarının armağanı olacaktır».

Türkiye arolar BBirliği Yönetim Kurulunun bu dileği, Fakülte öğretim üye ve yardımcılarının yakın ilgileri ile, yerine gelmiş bulunmaktadır.

Büst Adalet Bakanı Sayın Hayri Mumcuoğlu tarafından açılmıştır.

1974/23-4

Yeni Yönetim Kurulu

Yeni Yönetim Kurulu İşbölümü yaptı ve çalışmalarına başladı.

Yönetim Kurulu 13.1.1974 günü Av. Faruk Erem'in başkanlığında toplanarak yeni dönem çalışmalarına başlamış ve yaptığı işbölümünde :

Başkan yardımcılıklarına Av. Emin Baltaoğlu ile Av. Enver Arslanalp'ı, Genel Sekreterliğe Av. Rahmi Mağat'ı, Saymanlığa da Av. Erdoğan Bigat'ı seçmiştir. (Bu görevden istifa etmiştir.) Diğer üyeliklere Av. Osman Kuntman, Av. Vedat Burcuoğlu, Av. Ziya Bilge, Av. Hilmi Becerik, Av. Mehmet Kavaklılar ve Av. İhsan Saraçlar seçilmişlerdir.

1974/23-5

VII. Genel Kurula Sunulan Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu İike Kararları.

Türkiye Barolar Birliğinin Kuruluş ve Niteliği, Görev ve Yetkileri

1. Adalct Bakanlığınca verilip zayi olan veya ruhtetten bozulan ruhsatnamenin Birlikçe değiştirilerek yenisinin verilmesi gerekir. Ancak, bozulan ruhsatnamenin Birlikte hıfzı zorunludur.

(24.1.1971 - 150/3) (24.2.1973 - 109/27)

2. Baro Yönetim Kurulu kararlarına karşı Türkiye Barolar Birliğine itiraz edilmeden Danıştay'a dava açılmaz.

(22.4.1973 - 266/27) (Danıştay 8.D. 1.2.1973 gün ve Esas 1973/267, Karar 1973/490)

3. Avukat hakkında şikâyet üzerine verilen disiplin kovuşturması açılmasına yer olmadığına dair Baro Yönetim Kurulları kararlarına Birlik nezdinde itiraz edilmeden sonra şikâyetin geri alınması halinde Birlikçe herhangi bir işlem yapılamaz.

(25.5.1973 - 303/54)

4. Birlik Disiplin Kurulu kararları aleyhine Danıştayda açılan davalarda husumet Birlik Başkanlığına tevcehül eder.

(9.8.1973 - 550/22) (Danıştay 8.D. 11.6.1973 gün ve Esas 1972/2264, Karar 1973/2476)

Avukatların Hak ve Görevleri

1. Avukatlar tabelalarında hacı ünvanı kullanamazlar.

(24.2.1973 - 85/3)

2. Avukatlar Vergi Dairelerindeki dosyaları inceleyebilirler.

(24.2.1973 - 99/7)

3. Hazine avukatlığından ayrılanlarla ilgili Avukatlık Kanununun 14/3. maddesindeki yasaklayıcı hüküm avukatın ortağını da kapsar. Anılan hükmün ha-

zine avukatının temsil yetkisinin olduğu yerlerle sınırlanmasına imkân yoktur.

(24.2.1973 - 100/18)

4. Avukatlık Kanununun 72/c maddesi uyarınca üç ay içinde Baro bölgesinde büro açmayan veya bürosunu kapatan yahut baro bölgesi dışına nakleden avukatın levhadan kaydının silinmesi için 1. madde gereğince yazılı cevabının istenmesi, dinlenmesi veya dinlenmek üzere çağrıya süresi içinde uymamış olması gerekir.

(24.2.1973 - 117/35)

5. Maliye Bakanlığınca da kabul edildiği üzere vekâletname fotokopileri harca tâbi değildir.

(25.2.1973 - 130/7)

6. 5655 sayılı Maliye Bakanlığı Teşkilât Kanunu ve 3692 sayılı Kanun hükümlerine göre kurulan Uzlaşma Komisyonlarında avukat olmayanların vekâlet alamıyacıkları hakkında Bursa Defterdarlığınca yapılan işlem yerindedir.

(25.2.1973 - 139/16)

7. Kesenek yükümlülüğü avukatın yemin edip ruhsatname aldığı tarihten başlar.

(24.3.1973 - 182/16)

8. Eski Hakimin baktığı davaları eskiden vekâlet alsada dahi ortağı olan Avukatın takip etmesine Avukatlık Kanununun 14/1. ve 38. maddeleri karşısında imkân yoktur.

(24.3.1973 - 192/26)

9. Avukatlık Kanununun 38/b. maddesine aykırı davranışlar meslek düzen ve geleneklerine uymayan eylemler sayılması gerektiğinden disiplin kovuşturmasına konu teşkil eder.

(22.4.1973 - 283/44) (9.8.1973 - 542/14) (29.10.1973-735/45)

10. Avukatlık Kanununun 66. maddesinde mevcut avukatların sürekli olarak mesleki faaliyette buldukları bölge barolarına yazılma yükümlülüğü mukayyet avukatları da kapsar.

(22.4.1973 - 288/49)

11. Yedeksubaylığın askerî hakim olarak yapan avukatların Avukatlık Kanununun 14/1 maddesi uyarınca hâkimlik yaptığı mahkemelerde iki yıl süre ile avukatlık yapmalarına olanak yoktur.

(22.4.1973 - 290/51)

12. Avukatlık Kanununun 56. maddesi uyarınca avukatlarca onaylanan vekâletnamelerin Tapu Sicil Muhafızlıklarında yapılan akit ve tescil işlemlerinde esas alınması zorunludur. (Birliğin Bu görüşü Tapu ve Kadastro Fen Müdürlüğünce de benimsenmiş, 24.2.1973 gün ve 4-1-9-7/1273-1279 sayılı genelge ile Gurup Tapu Sicil Müdürlüklerine duyurulmuştur.

(22.4.1973 - 301/62)

13. Mahkemece avukat lehine hükmedilen avukatlık ücreti karşı tarafa hükmedilenden mahsup edilemez.

(22.4.1973 - 306/67).

14. Atatürk ilkelerine uymayan, Türk Toplumunun uygar yaşantısına ve geleceğine ters düşen tutum ve davranışları avukatlık mesleğine yaraşır kabul etmek asla mümkün değildir. Bu durumu çevrede bilinen bir kimsenin mesleğe kabulüne Avukatlık Kanununun 5/c. maddesi kesinlikle engeldir. Duruşmalara başörtü ile çıkan avukat kanunun aradığı şartları kaybetmiş sayılacağından 72/a. maddesine göre levhadan silinmesi gerekir.

(26.5.1973 - 318/4)

15. Genel vekâletname muhteviyatına göre avukat müvekkili adına emlak vergisi beyannamesi düzenlenebilir.

(26.5.1973 - 342/28)

16. Avukatlık Kanununun 63. maddesine göre baro levhasına yazılı bulunmayanlar avukat ünvanını kullanamazlar.

(15.7.1973 - 527/31)

17. Avukatlık Kanununun 38/b maddesindeki işin reddi zorunluğu avukatlığın ortaklarını da kapsar.

(9.8.1973 - 574/46)

18. Askerlik görevlerini ifa eden avukatların Barodan kayıtlarını sildirmemeleri halinde tebdil havalı buldukları sırada askerlik alâmetleri kaldırılmak kaydıyla mesleki çalışmalarını sürdürmeleri mümkündür.

(29.9.1973 - 665/22)

19. Müvekkilin işi başka bir avukata vermesi halinde ilk vekâlet alan avukatın Avukatlık Kanununun 172. maddesine göre avukatlık ücretini iade etmesine gerek yoktur.

(30.10.1973 - 745/7)

Avukatlık Stajı

1. Avukatlık stajı mahkeme ve avukat nezdinde olmak üzere iki bölümden ibarettir. Bu bölümlerden bağdaşabilen işle geçen kısmının geçerli sayılması gerekir.

(18.8.1972 - 568/39) (Danıştay 8.D. 28.12.1972 Esas 1972/4161 Karar 1972/4680)

2. Avukat stajyerlerinin Baro levhasına yazılması mümkün değildir.

(28.1.1973 - 53/8)

3. Avukatlık stajına 1136 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 7.7.1969 tarihinden önce başlamış olanlar hakkında, o zaman mer'i Danıştay kararları karşısında 72/b. maddesi uygulanamaz.

(23.7.1972 - 488/9) (28.1.1973 - 63/18)

4. 3499 sayılı Kanun hükümlerine göre staj bitim belgesi alanlar hakkında Avukatlık Kanununun 72/b. maddesi uygulanmaz.

(25.2.1973 - 143/20)

5. Avukatlık Kanununun geçici 7. maddesi uyarınca eski Kanun hükümlerine göre staj yapılabilmemesi için mezuniyet tarihinden itibaren 3 yıl içinde baroya başvurması gerekir. Askerlik görevi staja başvurmaya engel değildir.

(25.2.1973 - 145/22) (22.4.1973 - 270/31)

6. 1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 8. maddesi uyarınca anılan Kanunun yürürlüğe girdiği 7.7.1969 tarihinden evvel Siyasal Bilgiler Okulu veya Fakültesinden mezun olup, eksik kalan derslerden Hukuk Fakültelerinde fark imtihanı verenler anılan Kanun uygulamasında Hukuk Fakültesi mezunu sayılacaklarından, sınav için başvurup bu süre içinde sınavını başarı ile bitirmemiş olanların madde hükümünden yararlanmalarına olanak mevcut değildir.

(22.4.1973 - 294/55)

7. 3499 sayılı Kanun hükümlerine göre staj yapmak için başvurma süreleri Avukatlık Kanununun geçici 7. maddesinde gösterilmiştir. Tutukluluk hali staj için başvurmaya engel kabul edilemez.

(22.4.1973 - 310/71)

8. Staja 3499 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği zamanında başlayanlar 1136 sayılı kanun yürürlüğe girdikten sonra bitirseler dahi 72/b. maddesi uygulanamaz.

(22.4.1973 - 311/72) (Danıştay 8.D. 23.2.1972 gün ve Esas 1971/2000, Karar 1972/987)

9. Avukatlık Kanununun 72/b. maddesi uyarınca ruhsatnamesi iptal edilen kimseye yeniden yaptığı geçerli staj sonunda yeni ruhsatname verilmesi gerekir.

(15.7.1973 - 536/40)

Baroların Görev ve Yetkileri

1. Hâkimliğe dönen, Barodan kaydı silinen (kesenek ödememe sebebiyle silinenler hariç) baro levhasına kaydedilemezler.

(28.1.1973 — 53/8)

2. Maliye Bakanlığının 26.1.1973 gün ve 2101107-922/5102 sayılı yazısında da belirtildiği gibi avukatlık kimlik belgeleri adınca vergisine tâbi değildir.

(25.2.1973 - 140/17)

3. Başka Baroya nakletmek isteyen avukatın Avukatlık Kanununun 68. maddesi uyarınca nakledeceği baroya başvurması, nakil isteminde bulunulan Barodan 69. madde uyarınca vereceği karardan sonra eski barodaki kaydının silinmesi gerekir.

(25.2.1973 - 151/28)

4. Bir Barodan kaydı silinip henüz başka baroya kabulüne karar verilmediği sırada hakkında şikâyet yapılan avukat hakkında soruşturma yetkisi sonradan kaydedildiği baroya aittir.

(25.2.1973 - 151/28)

5. Avukatlık Kanununun 23/2. maddesi uyarınca staja ara vermedeki haklı sebebin takdiri Baro Yönetim Kuruluna aittir.

(25.3.1973 - 222/23)

6. Avukatlık Kanununun 50. maddesine göre tahsis edilen avukat odalarının baroların muvaffakata alınmadan geçici de olsa geri alınması mümkün değildir.

(22.4.1973 - 304/65)

7. Hakkında Baro Yönetim Kurulunca disiplin kovuşturması açılmasına karar verilmeyen avukatın Avukatlık Kanununun 69. maddesi uyarınca nakle engel disiplin kovuşturmasından söz edilemeyeceğinden başka baroya nakli mümkündür.

(22.4.1973 - 307/68)

8. Avukatlık Kanununun 139/2. maddesi uyarınca Baro Başkanı, Yönetim ve Disiplin Kurulu üyeleri kendi haklarındaki kovuşturmalarla ilgili görüşme ve kararlara katılamazlar. Yalnız karara katılmama yeterli olmayıp, görüşmelerde de bulunulmaması zorunludur.

(26.5.1973 - 320/6)

9. Seçim yapıldıktan sonra Baroya kayıtlı avukat sayısının artması halinde, seçim sırasında seçilme yeterliği bulunan ve süreleri bitmemiş olan Yönetim Kurulu Üyelerinin değiştirilmesine gerek yoktur. Yönetim Kurulu üye seçiminin yapılacağı zaman üye sayısına göre 90. maddenin 1. fıkrasındaki şartların aranması zorunludur.

(16.6.1973 - 442/25)

10. Avukatlık Kanununun 8. maddesi uyarınca avukathâka kabul isteminin kovuşturmanın sonuna kadar bekletilmesine karar verilmesi, avukatın anılan Kanunun 5. maddesinin 3. fıkrasında belirtilen ve aynı madde (a) bendinde yazılı cezalardan birini gerektiren bir suçtan kovuşturma altında olmasına bağlıdır.

(10.8.1973 - 584/7)

11. Senelik izin ve hastalık raporları hâkimlik hizmetinden sayıldığından Avukatlık Kanununun 4. maddesindeki dört yıllık sürenin hesabında bu sürelerin de nazara alınması gerekir.

(7.4.1973 - 627/22)

12. Kaydını sildiren avukatların yeniden levhaya yazılmaları ile ilgili Baro Yönetim Kurulu kararlarının Avukatlık Kanununun 70/2. maddesi uyarınca Adalet Bakanlığının onayına sunulması gerekir.

(29.10.1973 - 733/43)

Dava Vekili Ve Dava Kâkipçileri İle İlgili Kararlar

1. Avukatlık Kanununun geçici 17. maddesi mucibince Mahkeme Başkâtipliğinden ayrılarak aynı yerde dava ve iş takipçiliği belgesi verilenlerin 2 yıllık süreye bakılmaksızın ayrıldığı mahkeme dışındaki yerlerde iş takip etmeleri mümkündür.

(10.8.1973 - 583/6)

2. Baro listesine yazılmayan dava ve iş takipçilerinin Avukatlık Kanununun 35. ve 63. maddeleri karşısında resmi dairelerde iş takip etmeleri mümkün değildir.

(9.9.1973 - 680/37)

3. Dava ve iş takipçileri hakkında Avukatlık Kanununun disiplin hükümlerinin uygulanması gerekir

(29.10.1973 - 725/35)

Avukatlık Ücreti

1. Reddedilen kısım üzereinden takdir olunan avukatlık ücretinin esas alaktan takas ve mahsubunun istemesi kanuna ve meslek kurallarına aykırı değildir.

(25.3.1973 - 229/30)

2. C.U.M.K. uygulamasında hükmün kesinleşme den tashihi karar ve iadei muhakeme yollarına başvurulmasına imkân olmadıgından bu sebeplerle ücret alan avukatın anılan Kanun yollarına başvurması zorunludur.

(22.4.1973 - 312/73)

3. Avukatlık Kanununun 164. maddesi son fıkrasına göre tahakkuk eden Avukatlık ücretinin müvekkille ilgisi yoktur. Avukatın şahsi alacağı olan bu paranın kaydı silinen avukat tarafından tahsili mümkündür ve bu işlemi avukatlık görevi kabul etmeğe imkân yoktur.

(26.5.1973 - 409/ 95)

1. Sosyal Sigorta primlerinin gider kaydı gerekir. (Bu ilke kararı 14.3.1973 günlü Resmi Gazetede yayımlanan Maliye Bakanlığının III. sayılı Gelir Vergisi Genel Tebliği ile de teyit olmuştur).

(24.3.1973 - 168/2) (9.8.1973 - 571/43)

(Vergiler Temyiz Komisyonunun 17.5.1973 gün ve Esas 1972/1789, Karar 1973/16607 sayılı kararı)

2. Sosyal Sigortalar Kurumunca yaşlılık aylığı bağlanırken doldurulan «sigortalı hesap fişi»nin «Sigortalının işten ayrılış tarihi» bölümüne avukatın yaşlılık aylığı bağlanması için başvurma tarihinin yazılması gerekir.

(22.4.1973 - 287/48)

1947/23-6

Cumhuriyetin 50. Yılım Kutlama Programı - Paris Baro Başkanı Bernard Baudelot'un Verdiği Konferansın Türkçe Metni .

Bayanlar, Baylar,

Her şeyden önce, bana karşı gösterdiğiniz iyi kabul için size minnettarlıklarımı ifade etmeme müsaade buyurunuz. Türklerin konukseverliklerini uzun senelerden beri duymakta idim. Burada iyi bir şekilde karşılanacağımı biliyordum; ancak, gerçek, bu konuda düşünebildiklerimi büyük ölçüde aşmış bulunmaktadır. Burada, istisnai nitelikte, nezaket ve dostlukla karışık sıcak bir kabul gördük. Bu konferans münasebetiyle adliye camiasının bir çok yüksek şahsiyetlerinin burada toplanmış olduğunu görmek beni çok hislendirmiş bulunmaktadır.

Bir bakıma huzursuzluk hissediyorum. Çünkü, avukat adalet cihazının bir parçasıdır; görevi adaletin iyi bir şekilde yönetilmesine ve sür'atle dağıtılabilmesine yardım etmektir; oysa, görüyorumki adliye camiasının bir çok büyük şahsiyetleri, bu sabahki işlerini bırakarak buraya gelmiş bulunuyorlar; bu da bana adliye mekanizmasına yağ katmaktan ziyade bu mekanizmanın içinde bir kum tanesi teşkil etmek gibi bir his veriyor ,bu sözlerimle hem özür dilemek, hem de şükranlarımı sunmak istiyorum.

Burada, sizlere, Fransız avukatının statüsünü açıklamamı istemiş olmanızdan dolayı bahtiyarlık duyuyorum. Bu konu, oldukça tanıdığım bir iki konudan biri ve şüphesizki en çok zevk aldığım meseledir. Türk avukatları ile Ankara'da, İstanbul'da ve İzmir'de yaptığım müteaddit görüşmelerden sonra, ülkelerimiz arasında avukatlık mesleği bakımından pek çok benzerlik bulunduğunu gördüm. Sizlere, Fransa'da avukatlık mesleğinin ne suretle icra edildiği hakkında yapacağım açıklamalar sırasında bunu bir kere daha müşahade etmek imkânını bulacaksınız.

Fransa'da avukatın en önemli özelliğini bağımsızlık teşki letmektedir. Özellikle Hükümet karşısında, üzerinde bir büyük titizlikle durduğumuz vasıf tam bir bağımsızlığa sahip olmaktadır; göreceğiniz gibi bağımsızlık, mesleki hayatımızın bütün düzeylerinde kendini göstermektedir.

Bağımsızlık, her şeyden önce kendini avukatın mesleğe alınması konusunda göstermektedir. Gerçekten, Fransa'da avukat Devlet tarafından atanmaz ve avukatın Baroya girmesi hiç bir suretle Devlet tarafından kontrol edilmez. Üniversite diplomasını alan bir genç Baroya girmek istediği takdirde, girmeyi arzu ettiği Baronun Yönetim Kuruluna bu konuda bir talepte bulunması ve bazı objektif hususları tevsik etmesi yeterlidir. Önce, fransız tabiyetinde olduğunu isbatlaması gerekir. Sanıyorumki siz de aynı kaidede geçerli bulunmaktadır. Bildiğiniz gibi İngiltere'de

durum böyle değildir; yabancı tabiyette olunca bile Londra'da avukatlık etmek mümkündür. Fransa'da ise, Türkiye'de olduğu gibi, avukat olabilmek için Fransız tabiyetinde bulunulduğunun isbatı lâzımdır.

İkinci olarak Üniversite diplomasına sahip olmak gerekmektedir. Fransada bu konuda aranan diploma hukuk lisansı diplomasıdır.

Avukatlık mesleğini bir kontrole tâbi tutmak ve Avukatlığa alınmayı belli bir nizam sokmak maksadıyla avukatlığa girişte bir sınav konmuş bulunmaktadır. Bu sınav avukatlık mesleğine ehliyet sınavı adı verilmektedir. Bu sınav Fakültede ve Baroda yapılmakta ve adayın avukatlık mesleği için gerekli asgari ehliyete sahip olduğunu meydana çıkarmak amacıyla gütmektedir. Nihayet Avukat olmak için bir yazıhaneye sahip olmak ve şüphesiz, iyi hal sahibi bulunmak ta lâzımdır.

Burada belirtilmek gereken bir nokta, avukatlık mesleğinde bir «Numerus Clausus» bulunmadığıdır. Bunun nedeni bir Avukatın baroya girmesini önlemek veya kâfi derecede avukat bulunmaması nedeni ile her hangi bir kimseyi avukat olarak kabul etmek arzusu değildir. Bu alanda çok değişik durumlarla karşılaşmış bulunmaktadır. On sene kadar evvel Paris'te baroya avukat kaydı oçk azalmış bulunuyordu. Gençler mesleğe rağbet etmemekte idiler. Avukatlık mesleğinin sönmeye yüz tutmuş olmasından korkulabilecek bir durum mevcuttu. Daha sonra durum değişmiş ve birkaç yıldan bu yana gençler şimdiye kadar olduğundan çok daha yüksek sayıda olmak üzere baroya başvurmaya başlamışlardır. Bu sene ne kadar yeni Avukatın kaydolunacağını bilmiyorum. Ancak bu sayının sadece Paris barosu için 350 ilâ 400 arasında olduğu ve çok önemli bulunduğu söylenebilir. Bu gün Paris barosunda yaklaşık olarak 2400 üye bulunmaktadır. Bu rakam bugüne kadar erişilebilmiş bir rakam değildir. Bu durumda şahsen büyük bir bahtiyarlık duymaktayım. Çünkü bu hal gençliğin baroyla ilgilendiğini Adalete karşı ilgi gösterdiğini ispatlamaktadır. Mesleğimizin gençleri cezbetmesi büyük önemi haizdir. Gençliğin itibar etmediği meslekler geleceği olmayan mesleklerdir. Gençleri cezbeden meslekler ise canlı ve canlı kalacak olan mesleklerdir. Gençlerin avukatlık mesleğine karşı gösterdikleri rabeti geleceğimiz için bir vait olarak görüyorum.

Avukatlık mesleğine girme konusu ile ilgili olarak belirtmek istediğim son bir nokta daha mevcuttur. Bu da, bizde her çevreden her menseden gelen, her dine, her türlü siyasi kanaate, her türlü felsefi görüşe ve bütün düşünce tarzlarına sahip olan avukatların mevcut olması ve baroda bütün bunların temsil edilmesidir.

Mesleğimizin gurur duyulmak gereken taraflarından biri de, bu kadar çeşitli ufuklardan gelen ve şahsiyetlerini muafaza edebilmiş bulunan kimseleri baroraya toplıyabilmiş olmasıdır. Baronun her üyesinin

şahsiyetine hürmet etmek suretiyledirki tamamen mütecanis ve belli ve kabullenmiş fikirlerle hiçbir suretle şartlanmamış bir baro teşkilini başarmış bulunuyoruz.

Baroya ne şekilde girildiğini ve Avukatlık mesleğine ne şekilde intisap edildiğini görmüş bulunuyoruz. Şimdi de nasıl Avukatlık yapıldığını mesleğin ne suretle icra edileceğini göreceğiz. Baroya girili girilmez tam yetkili bir Avukat olunmamaktadır. Önce, bir staj yapılmak gerekmektedir. Sizde de aynı sebeplerle aynı kural uygulanmakta ve baroya giren Avukat önce Stajyer durumunda bulunmaktadır. Ancak sizdeki staj müessesesi bizimkinden biraz farklıdır. Bu fark kendini iki noktada göstermektedir. Önce staj süresi bakımından bir fark mevcuttur. Sizde stajın süresi bir yıl olduğu halde bizde bu süre en az üç yıl en çok beş yıldır. İkinci bir ayrılık da sizde stajyerin başlangıçta bir öğrenci durumunda olması, patronundan her hangi bir ücret almaması ve kendisine ait davaları bulunmamasıdır. Bizde ise stajyer olan kimse daha staj sırasında bir Avukatır. Kendisine ait müşterileri mevcuttur. Dava savunabilir, patronu hesabına iş takip edebilir ve hem patronundan hem de kendileri için çalıştığı müşterilerden ücret alabilir. Bunlar, sizdeki stajla bizdeki staj arasındaki birkaç ufak farkı teşkil etmektedir. Bizde stajın en az üç sene olduğunu ve beş seneye kadar çıkabileceğini söyledim. Stajın bu şekilde beş seneye kadar uzamasının sebebi Fransa'da maliyenin stajyer Avukatlar tarafından vergi ödenmemesini kabul etmiş bulunmasıdır. Bunun sonucu olarak birçok Avukat stajyerleri üç sene yerine beş sene staj yapmayı tercih etmektedirler. İki sene daha vergi ödememek kendileri için kazançlı görünmektedir.

Görülyüorki staj sırasında Avukat baroya kayıtlı olan Avukatın sahip olduğu haklara ve imkânlarla sahip bulunmaktadır, yani dava takip edebilir ve mütalâa verebilir. Ancak stajyer avukat mesleki eğitimini sağlamak amacını güden bir takım mükellefiyetlere tâbi bulunmaktadır. Önce, stajyer Avukatın eski bir meslektaşının yazıhanesinde çalışması gerekmektedir. Bu Avukat ona örnek olmak suretiyle mesleği öğretecektir. İkinci olarak stajyer Avukatın baro tarafından tertip edilen dersleri takip etmesi gerekmektedir. Bu dersler Hukuk dersleri değildir. Hukuk derslerini stajyer avukat Fakültede öğrenmiş bulunmaktadır. Baronun genç avukata hukuk öğretmek gibi bir iddiası yoktur. Baronunun yapmayı istediği şey, genç avukatın Fakülte sıralarında edinmiş olduğu bilgileri kullanmayı ona öğretmektir. Yine genç avukata topluluk karşısında konuşmasını da öğretmek gerekmektedir. Bu nedenle Konferans yarışması adını verdiğimiz bir yarışma tertip etmiş bulunuyoruz. Bu yarışma hakikatte bir hitabet okuludur.

Genç avukatlara kalabalık bir kitle önünde konuşmasını öğretmeye çalışmaktayız. Çünkü bu onun mesleki faaliyetinin temelini teşkil edecektir. Nihayet eski Avukatlar gençlere mesleklerini icra ettirmek sure-

tiyle onları mesleğe alıştırmaktadırlar. Bu nedenle baro bütün stajyer Avukatlara dosya dağıtmakta, bu şekilde onların müşteri sahibi olabilmelerine ve mesleği icra etmelerine yardımcı olmaktadır. Baro Başkanı, malî bakımından kuvvetli durumda bulunmayan ve Avukat ücreti ödemek imkânına sahip olmayan kimselerin kendisine baş vurma halinde Avukat stajyerlerini, gerek ceza mahkemeleri önünde gerek hukuk mahkemeleri önünde savunmakla görevlendirmektedir. Bu şekilde stajyer Avukatlar hem mesleğe alışmış olmakta, hem de yavaş yavaş müşteri edinmektedirler. Gerçekten Avukatların müşteri edinmesi kartopunun büyümesine benzer. Başlangıçtaki ufak çekirdek yuvarlandıkça büyür. Bu çekirdek stajyerlere adli yardım veya resen müdafî tayini çerçevesi içinde ceza ve Hukuk davaları yollayan baro başkanıdır.

Nihayet stajyerlerin kayıtlı Avukatlarla birlikte danışma işlerine de katılması ve ücretsiz olarak mütalâa vermeleri gerekmektedir. Avukatın bırakacağı intibam parayla yakından ilgili bir kimse intibam olmamasına çalışılmakta ve her davalı veya davacının bir Avukat nezdinde, ihtiyacı olan manevi ve teknik yardımı bulabilmesine çalışılmaktadır. Bu nedenle her gün belli sayıda Avukat Adilye sarayında ücretsiz olarak davalıların hizmetine hazır vaziyette bulunmakta ve ilgililere çeşitli konularda bilgi vermekte ve tavsiyelerde bulunmaktadır.

Stajyer Avukatın faaliyetinin panoraması kısacabudur. Görüldüğü gibi genç Avukatın çeşitli alanlarda mesleki eğitiminin sağlanmasına ve talebelik hayatı ile meslek hayatı arasındaki geçidin aşılmasına çalışılmaktadır. Bütün bu düzeylerde stajyer Avukat tamamiyle bağımsız durumda bulunmakta olup yaptığından sadece Baro Başkanına karşı mesuldür. Bağlı bulunduğu Baro yönetim kurulu ve onun Başkanından başka herhangi kimseye her hangi bir konuda hesap vermek durumunda değildir.

Stajyer avukatın durumunu gördük. Şimdi de, levhaya kayıtlı avukatın durumu, yani stajı bitirmiş olan avukatın durumunu görelim. Burada, avukatın meslek hayatının bazı cephelerini kısaca gözden geçirmek istiyorum. Sizlerle birlikte incelemeye istediğim birinci mesele, iş seçimi meselesidir. Bu alanda da yine, prensip itibarıyla, bağımsızlık fikrini benimsemiş bulunuyoruz. Bu bağımsızlık muhtelif suretlerde kendini göstermektedir. Önce, avukatın, sadece vicdanının sesini dinleyerek iş kabul etmesi veya reddetmesi onun yalnız hakkı olarak değil, en önemli ve mazeret tanınmayan kat'i bir görevi olarak da sayılmaktadır. Bir avukatın, her hangi bir işi olmamasından dolayı muahaze edilmesi asla mümkün değildir. Avukatın, hiç bir kimseye hesap vermek zorunda kalmaksızın bir işi almak veya almamak imkânını veren meslek kuralı, daima, mesleğimizin vazgeçilmez bir esası olarak sayılmıştır.

Diğer taraftan, avukat bir müşteriye de bağlanamaz ve ona tâbi olamaz. Bu açıdan sizin mevzuatı-

nızla bizim ki arasında bir fark bulunmaktadır. Bizde, avukatların sadece bir müşteri hesabına iş görmesine ve bir kurumda ya da bir müşterinin işyerinde çalışmasına müsaade edilmemiştir. Tek bir müşterinin avukatı olmaya veya bir sigorta şirketinin, otomobil imâl eden bir şirketin, bir bankanın veya mali bir kurumun avukatı olmaya imkân verilmemiştir. Şüphesiz, avukat, bir kurum hesabına istediği kadar dava takip edebilir ve bu kurum avukatın en iyi müşterisi olabilir; ancak tek müşterisi olamaz; Avukatın, bu müşteriye ait işlerden başka işler kabul edebilmesi imkânına sahip olması gerekir. Bu nedenledir ki avukattan, kendisine ait bir iş yerinin olması ve bu müşterisinin iş yerinde çalışmaması istenmiştir. Bu konuda daha da ileri gidilmekte ve avukatın, yazılı olarak veya sözlü olarak, bir müşterisinin «bütün» işlerini takip etmeyi taahhüt etmesine müsaade edilmemiştir. Çünkü avukatın, tek bir kimsenin sözcüsü olması ve sadece delilleri şekle sokan bir operatör haline gelmesi arzu edilmemiş ve önceden bir müşterinin bütün işlerini savunmayı yüklenmesine imkân verilmemiştir. Haklı bir müşterinin dahi davasını reddedebilmek hakkını muhafaza edebilmesine çalışılmıştır .

Bu şekilde, avukatlık mesleğinde aranan ana özelliklerden birini müşteriye tâbi olmamak, işin kabülünde veya reddinde bağımsız olmak teşkil etmektedir. Bu bağımsızlık, davanın yürütülmesinde de kendini göstermektedir; Şöyleki ileri süreceği delilleri avukat kendisi serbestçe tesbit eder ve hatta yapacağı savunmanın genel istikametini istediği gibi tayin eder. Hukuk işlerinde bu hal, ortaya fazla sorun çıkarmamaktadır. Ceza alanında ise önemli sorunlar çıkarmaktadır. Çünkü öyle sanıklar vardır ki en açık gerçekleri dahi kabul etmemekte ısrar etmektedirler. Avukat ise sanığın, işini sunuş şekli ile bağlı olmayıp savunmasını, sanığın istediği açıdan tamamiyle değişik bir görüş açısından yapabilir. Sanık, avukat tarafından beraat talep edilmesini ve masumiyetinin ileri sürülmesini istediği halde avukatın müsamaha gösterilmesi gerektiğini iddia etmesi hiç bir zaman bir meslek kusuru olarak sayılmamıştır. Bu alanda da yine, her bakımdan tam bir fikri bağımsızlığın sağlanması endişesine, meslek kuralları arasında ön plânda yer verilmiştir.

Burada, çok münakaşalı ve bir çok ihtilâflara sebep olan bir konuya, avukatlık ücreti konusunda değinmeyecek olursam, sanırım, hem açıklamalarımı eksik bırakmış olurum, hem de dürüst hareket etmemiş olurum. Avukatlık ücretine, Fransızcada «honoraire» adı verilmektedir ve ücret konusunda Fransa'daki durum Fransızcada «honoraire» adı verilmektedir ve ücret konusunda Fransa'daki durum şudur: Bugünkü şartlar içinde ücret serbesttir. Her hangi bir ücret tarifesi yoktur. Avukat, müşterisinden arzu ettiği ücreti serbestçe talep edebilir. Yani ücret miktarını müşterisi ile tartışır. Başka bir deyişle, ücret miktarının tesbiti konusunda avukatla müşterisi arasında bir sözleşme teşekkül eder. Ücret konusunda

tarife fikrime daima karşı konulmuştur; Çünkü davanın sonucu ile avukatlık ücreti arasında bir bağlantı kurulmasının, bağımsızlığı zedeleyeceği düşünülmüştür. Avukatın hiç bir çaba sarfetmesine lüzum göstermeyen ve sonuçları itibariyle çok önemli olan davalar vardır; bu gibi hallerde, avukatın pek az çalışmış olmasına rağmen büyük bir para alması hiç bir suretle haklı görülemez .Buna karşılık, sadece prensipler üzerinde cereyan eden, dolayısıyla çok önemsiz meblağlara taalluk eden ve fakat avukatın büyük bir çaba göstermesini gerektiren davalar da mevcuttur. Avukatın, üzerinde çok çalışmış olduğu ve netice itibariyle önemli bir sonucun gerçekleşmesine katkıda bulunduğu bir davada pek az para alması haksızlık olur. Bu nedenlerle, Baro daima avukatlık ücretinin tamamiyle serbest olması ve bu ücret miktarının avukatla müşteri arasında serbestçe münakaşa edilebilmesi prensibini benimsemiştir. Şüphesiz, bu bakımdan, avukatla müşteri arasında çıkabilecek anlaşmazlıkları halledecek bir mercieye de lüzum hissedilmiştir. Bu konuda mesleki bir kurum vücuda getirilmiş ve mevzuata da girmiş bulunmaktadır. Bu kurumu Baro Başkanı ve Baro Yönetim Kurulu teşkil etmektedir. Baro Başkanı, yönetim kurulunun yardımı ile, anlaşmazlık ve müşkülât çıkması halinde, meseleyi çözmektedir. Uzun bir şahsi tecrübeye dayanarak söyleyebilirim ki, Baro Başkanı, hiç de her zaman meselelerin çözümünde avukatın tarafını tutmamakta ve avukat tarafından talep edilen meblağın miktarını ısrarla indirmeye çalışmaktadır. Bu şekilde ,Baro Başkanı, bu konudaki bidayet mercii teşkil etmektedir. Meselelerin kendisi önüne getirilmesi halinde bu mesele hakkında o karar vermekte ve Baro Başkanının kararı, bir meslek kuralı olarak, avukat tarafından daima kabul edilmektedir .Buna mukabil, müşterinin, bu karara karşı mahkemeye başvurmak imkânı vardır ve itiraz halinde mahkeme, ikinci derece kaza mercii olarak, Baro Başkanının bu konuda istinaf hakimi olarak karar vermektedir.

Şimdi ,müsaade ederseniz, disiplin hakkında da bir iki kelime söylemek istiyorum. Barolar kalabalık gruplar teşkil etmektedir. Paris'te 2400 avukat mevcuttur. Şüphesiz hiç bir meslekî grup, bir taraftan meslekî kurallar, diğer taraftan bu kurallara riayet edilmesini sağlayan merciler bulunmaksızın, mevcudiyetini devam ettiremez. Bu nedenle Barolar bir takım meslekî kurallar koymak lüzumunu hissetmişler ve bir İç Yönetmelik yapmışlardır. Bu Yönetmelik avukatların karşılaştıkları problemler hakkında uygulamaları gereken kuralları tespit etmektedir. Baro Yönetim Kurulu bir yasama kuvveti değil nizamlar koyan bir organ teşkil etmektedir. Şu anlamda ki bu Kurul bir İç Yönetmelik tespit etmekte ve bunun içindeki meslekî kuralların uygulanmasını gözetmektedir. Bu kurul aynı zamanda meslek kurallarından birinin bir avukat tarafından ihlâli halinde karar veren bir disiplin mercii teşkil etmekte ve disiplin cezaları tertip etmektedir. Uygulanan müeyyideler çok çeşitlidir. Bunlar arasında uyarımadan ve hafif kusur-

lar için bir daha aynı hatayı tekrarlamamak tavsiyesinden, Barodan çıkartılmaya, yani mesleği devamlı olarak terk etmeye davete kadar çeşitli disiplin cezaları yer almaktadır. Görüldüğü gibi Baro Yönetim Kurulu bu bakımdan iki yönlü bir rol oynamaktadır; gerçekten bir taraftan nizâmları koymakta diğer taraftan bu nizamların uygulanmasını, gerektirdiğinde avukatlara karşı çeşitli disiplin cezaları tertip etmek suretiyle sağlamaktadır.

Baroların yönetimi de tamamıyla özerktir. Bu özerklik şu şekilde gerçekleşmektedir. Bir mahkeme veya divan nezdinde dava takip eden avukatlar birleşerek bir baro teşkil etmektedirler. Baro kendi kendini idare etmektedir. Yani seçim yoluyla kendisini yönetecek olan organları tâyin etmektedir. Bu organlar iki tanedir. Memleketinizde olduğu gibi bizde de Baronun bütünü tarafından seçilen bir baro yönetim kurulu ve yine Baroda mevcut avukatların hepsi tarafından seçilen bir Baro Başkanı bulunmaktadır. Baro Başkanı iki yıl için Baro Yönetim Kurulu üyeleri ise üç yıl için seçilmekte, Yönetim Kurulunun her yıl üçte birinin seçimi yenilenmektedir. Baro Başkanının ve Baro Yönetim Kurulunun görevleri sırasıyla şunlardır: Baro Başkanı Baroyu dışarıya karşı temsil eder. Bunun çok avantajlı ve faydalı bir görev olduğunu söyleyebilirim. Gerçekten bu sayededir ki bugün benim sizlerin karşısında bulunmak şeref ve zevkini duymam mümkün olmuştur bulunmaktadır. Burada Paris Barosunu temsil etmekteyim ve bu sıfatları ki Türkiye Barolar Birliğininin nazik davetini zevkle kabul edebilmiş bulunuyorum. Diğer taraftan Baro Başkanı disiplin yetkisine de sahip bulunmaktadır, bir avukatın Baro Yönetim Kurulu önüne sevkine o karar vermekte ve bu konuda Baro Yönetim Kuruluna Başkanlık etmektedir. Bu alanda Yönetim Kurulu işişari bir rol oynamakta, Yönetim Kurulu Üyelerinden her biri belli bir meseleyi incelemek hususunda Baro Başkanına yardım etmektedir. Disiplin konusunda Yönetim Kurulunun bütünü yetkili bulunmaktadır ve kendisine danışılması gerekmektedir. Bu konuda yetkili merci olarak Yönetim Kurulu karar vermektedir. İç Yönetmeliği de yine Yönetim Kurulu tespit etmektedir. Nihayet malî konularda da Yönetim Kurulu yetkilidir, çünkü Baro Başkanlarına bu konu bırakılmamış ve onlara istedikleri şekilde Baronun kasası üzerinde tasarruf etmek yetkisi verilmiştir. Bütçe konusunda teşebbüs yetkisine, Parlemantoda olduğu gibi Yönetim Kurulunun tümü sahip bulunmaktadır ve yapılacak masraflara bu kurul karar vermektedir. Baronun iç organizasyonu kısaca budur ve görüldüğü gibi Baro dışarıya karşı kapalı bir kuruluş teşkil etmektedir.

Bağımsızlık sadece avantajları olan bir keyfiyet teşkil etmemektedir. Bunun özellikle sosyal menfaatler açısından; bâzi sakıncaları da bulunmaktadır. Bir kimse bir teşebbüste ücretli olarak veya bir kuruluşta memur olarak çalıştığı takdirde bir takım avantajlardan faydalanmaktadır. Bu avantajlar şu şekilde izah edilebilir: Sosyal güvenlik ve emeklilik

saahalarında gerek ilgili, gerekse işveren veya devlet sosyal güvenlik ve emeklilik fonlarına para yatırmaktadırlar. Avukat ise hiç bir işverene ve devlete bağılı olmadığı için ileride bir emeklilik maaşına hak kazanmak maksadıyla yatırdığı, veya sosyal avantajlardan istifade etmek üzere sosyal güvenlik kurumlarına ödediği paralar bu konularda kendisinin faydalanacağı fonları besleyen tek meblâğdır. Bunun pratik sonucu şu olmaktadır ki bu alanda avukat, ücretlilerin ve memurların elde edebildiği sonuçlardan çok daha aşağıda bulunan sonuçlara ulaşabilmektedir. Biz avukatlar için sosyal güvenlik gayet önemsiz olup sâdece çok büyük riskler yani ağır hastalıklar, vücuda dramatik sonuçlar doğuran önemli kazalar sosyal güvenlik tarafından karşılanmaktadır. Emeklilik konusunda ise ancak kırk yıllık meslek hayatından ve 65 yaşından sonra ve o da çok önemsiz olmak üzere bir emekli maaşına hak kazanılmaktadır. Görülüyor ki bağımsızlığın belli bir bedeli vardır ve bağımsızlık için bir bedelin ödenmesi gerekmektedir. Bu konuda bizi teselli edebilecek nokta bu duruma rağmen avukat olmak isteyenlerin sayısının seneden seneye artmasıdır. Gerçekten bu hâl göstermektedir ki —ve bundan büyük memnuniyet duymak icab eder— gençlik sadece maddî problemlere önem vermemektedir. Mesleğin icrasında onu ilgilendiren nokta sadece para ve maddî menfaatler değildir. Bu, bize güven vermesi gereken ve istikbal için teminat veren bir noktadır.

Nihayet burada sizlere, hakkında kısaca bilgi vermek istediğim diğer bir organizasyon meselesi mevcut bulunmaktadır. Bu mesele avukatların birlikler kurmak meselesidir ve yenidir. Bu bütün ülkelerde ortaya çıkmış bulunan ve çeşitli şekillerde çözümlenmiş olan bir sorundur. Bu konuda her ülkede geçirilen tecrübeleri diğer ülkelere faydası olması mümkün bulunmaktadır. Sizlere bu konudaki ümitlerimizden ve bu alanda karşılaştığımız hayal kırıklıklarından bahsetmek isterim.

Bundan daha kısa bir zaman öncesine kadar Fransa'da Avukatın yalnız başına çalışması gerekmektedir. Lüzumunda yanında bâzi yardımcıları ve sekreterler bulundurabilir. Ancak avukatın bir birlik kurması yasaklanmış bulunuyor. Tamamıyla bağımsız durumdaydı ve her hangi bir başka avukatla birlikte çalışmak hakkı yoktu. Daha sonra bu durumun bazı sakıncalar arz ettiği ve avukatın haiz olduğu bütün yetkileri gerektiği gibi kullanmasına imkân vermediği görülmüştür.

Mevzuat seneden seneye genişlemekte daha karışık bir hal almakta ortaya ihtisas alanları çıkmaktadır. Eflî ilâ yüz sene önce bir avukatın, fakültede iyi bir şekilde çalışmış ise, Hukuku tam manasıyla bilmesi mümkündür. Bugün ise en mükemmel hukuk talebesinin dahi bütün hukuk alanlarını bilmesi ve bu alanlarda söz sahibi olması imkânı ortadan kalkmıştır. İhtisaslaşma zorunluğu hukuken değilse bile fiilen her yerde kendini göstermiş ve avukatların bir-

likler kurması konusunda denemelere girişmek lüzumu hissedilmiştir.

Bugün bizde üç türlü birlik kabul edilmiş bulunmaktadır. Bunlardan birisi toplu yazıhanedir. Burada, bir kaç avukat bir araya gelmekte ancak iş bakımından tamamiyle bir birionden ayrı durumda bulunmaktadır. Üç avukat, dört avukat veya beş avukat aynı apartıman dairesini birlikte kiralamaktadırlar. Bu şekilde müşterek bir yere sahip olmaktadır. Bu avukatların tek bir telefonu, tek bir kitaplığı, müşterek sekreterleri, müşterek makinaları ve ilâ... mevcud olabilir. Ancak bu şekilde bir araya gelen avukatlar müşterileri bakımından bir birinden ayrı kalmaktadırlar. Birinci hâl tarzı budur.

İkinci hal tarzı : Burada, birleşme açısından biraz daha fazla ileri gidilmiştir. Şu anlamda ki avukatlar ortak durumundadırlar. Bu bir avukatlık ortaklığıdır. Dolayısıyla bu şekilde bir araya gelen avukatlar meslekî faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları aynı yere koymaktadırlar. Ay sonunda veya yıl sonunda her birinin meslekî çalışmasının sonuçları olan paralar paylaşılmaktadır. Burada, her avukat diğerinin faaliyetinden yararlanmış olmaktadır.

Nihayet üçüncü hâl tarzı en gelişmiş olan hâl tarzını teşkil etmektedir. Bu birlik şekline, meslekî hukukî şirket adını vermekteyiz. Bu birlik gerçekte bir hükmî şahsiyete sahip olan ve dolayısıyla yeni bir kişiliğe, kendisini teşkil eden avukatlardan müstaakil bir mevcudiyete sahip olan bir ortaklıktır. Fransa'da kabul edilmiş olan ve bugün uygulanmakta olan birlik şekilleri bunlardır.

Belirtmek gerekir ki Paris'te bu gibi birlikler henüz çoğalmış değildir. Avukatların çoğunluğu kendi başlarına ve ferden faaliyette bulunmaktadır. Teşekkül etmiş olan birlikler de önemli birlikler olmayıp bunlardan en büyüğü Paris'te 12 avukattan fazlasını içine almamaktadır. Bizde durum, örneğin, Amerika Birleşik Devletlerindeki durumdan, bu bakımdan çok farklı bulunmaktadır. Bilindiği gibi Amerika'da büyük binalar ve gökdelenler içinde bir çok katları işgal eden avukatlar ve içinde yüzden fazla avukat barındıran avukatlık ortaklıkları görülmektedir. Bizde bu hâl mevcut değildir ve daha uzun seneler mevcut olacağını da sanmıyorum. Bu duruma göre bizde birleşme eğilimi kendini hissettirmiş olmakla beraber uygulama alanında çok zayıf bir eğilimdir. Bu hususta elde edilmiş olan sonuçlara bakılacak olursa birliklerin oldukça başarıya ulaşmış olduğu görülmektedir. Mahkemeye çıkan avukatların söz konusu olmadığı, mütalâa veren ve müşterileri adına sözleşme tasarıları düzenleyen avukatların teşkil ettiği birlikler iyi sonuç vermektedir. Bu birliklerde avukatın şahsiyeti rol oynamamakta müşterinin arzu ettiği şey sorulduğu soruya cevabı ihtiva eden bir yazı almak veya istediği sözleşmeyi tanzim ettirmek olup söz konusu yazıyı veya sözleşmeyi birliğin içinde kimin hazırladığı onu ilgilendirmemektedir. Buna karşılık savunma

veya mahkeme nezdinde müşteriye yardımcı olmanın söz konusu bulunduğu hallerde, müşteri belli bir kişiyi aramakta, belli bir kişiyi itimad etmekte olup bir yazıhaneye itimad etmemektedir. Bu gibi hallerde müşteri kendi seçtiği avukatla maddî ve beşerî ilişkiler kurmak istemektedir. Bu gibi işleri alan yazıhanelerde birlikler yeterli sonuçlar vermemektedir. Çünkü bu işlerde avukat seçerken onun şahsiyetine önem verilmekte olup avukatlık yazıhanesinin mevkiine, mobilyasına, yazı makinalarına veya daktilo yazan hanımın gülümsemesine önem verilmemektedir. Dolayısıyla bu alanlarda çalışan yazıhaneler için birlikler başarıya ulaşmamaktadırlar. Avukatlık birlikleri konusundaki denemelerimiz, bu alandaki ümitlerimiz ve bu alanda uğradığımız ahyal kırıklığı bunlardır.

İlginizi daha fazla işgal etmemek ve sabrınızı taşırılmak için avukatın 3 çeşit faaliyetinin, davanın hazırlanmasının, savunulmasının ve danışmanın, neden ibaret olduğunu kısaca belirtmek istiyorum.

Davanın savunulması, bizde, ana unsuru teşkil etmektedir; çünkü idari kaza dışında ve o da kısmen olmak üzere bizde adaletin dağıtılması sözlü usule dayanmaktadır. Avukatın, hâkimleri ile ilişki kurması onlarla konuşması, onlara konuyu açıklaması, meseleyi ne şekilde mütalâa ettiğini, vaz'edilmiş bulunan meseleyi ne şekilde gördüğünü belirtmesi gerekmektedir. Bu nedenle, Fransız sisteminin esasını davanın savunulması teşkil etmektedir.

Davanın savunulması yetkisi yöresel değildir, yani avukatı bütün Fransa'daki kaza mercileri önünde dava savunabilir; bu nedenledirki Fransız demiryollarının, hava taşıma şirketlerinin en iyisi, en devamlı müşterisi avukatlar olup, nereye gidilirse gidilsin orada, bir mahkeme önünde mesleğini icra etmekte olan bir Paris Barosu avukatının bulunması mümkündür.

Avukatın ikinci yetkisi, davanın hazırlanması yetkisidir. Bu yetki sizin için çok eski olmasına karşılık, bizim yeni elde etmiş olduğumuz bir yetkidir. Davanın hazırlanması yetkisi, dava ile ilgili belgelerin düzenlenmesi, hazırlanması ve imzalanmasından ibarettir. Bu begleler, gerek iddia, gerekse müdafaa için ileri sürülen düşünceleri, görüşleri özetleyen, dava lâ-yihası, cevap lâ-yihası, celpname gibi yazılardır.

İki yıl öncesine kadar Fransa'da «avoué» adı verilen ve dava evrakını hazırlamak yetkisini inhisarı altında bulunduran ayrı bir grup kimse mevcuttu. Bir avukat herhangi bir işi aldığı zaman, tarafları temsil etmek ve dava ile ilgili belgeleri düzenlemek yetkisini elinde bulunduran bu kimselere başvurmak zorunda idi. Bugün bu kimseler ortadan kalkmıştır; avukatın bizzat davayı hazırlaması, yani dava evrakını kendisinin düzenlemesi ve imzalaması, usul muamelelerini yapması mümkündür. Bu islahat, bizde büyük güürültülere yol açmıştır. Baronun önemli bir kısmı buna karşı çıkmış, diğer bir kısmı ise bu reformu savunmuştur. Hakaretler savrulmuş, iki gö-

rüşün savunucuları birbirleri için hoş olmayan sözler sarfetmişlerdir. Bugün, ilgililer arasında artık sukûnet teessüs etmiş bulunmaktadır. Artık söz konusu reforma alışılmış, yeni sistem uygulanmaya başlamıştır. Şüphesiz yine de, bunu, bir gerileme, avukatın bir takım basit ve günlük işlerle uğraşması şeklinde mütalâa eden meslektaşlarımız mevcuttur. Ancak diğer bir kısım avukatlar ise bu reformu bir ilerleme olarak kabul etmektedirler; çünkü bu şekilde avukat davayı bütünü ile ele alabilmiş, onu başından sonuna kadar yönetmek imkânını bulabilmiş olmaktadır. Bu ayrıcalık ve tartışmaların tamamıyla sona ermesi, ancak son ilginin de hayata gözlerini yumması ile, yani şüphesiz daha bir çok sene sonra mümkün olacaktır. Ancak şunu söyleyebilirimki yapılan reform yaşamaktadır ve ortaya yenilmesi mümkün olmayan güçlükler çıkarılmış değildir.

Eskiden avukata, bir hukuk profesörüne danışıldığı şekilde danışılmakta idi. Yani, ona karışık bir mesele sorulmakta ve bu meseleyi cevaplandırılması için kendisine 15 günlük, 1 aylık, 2 aylık veya 3 aylık süreler bırakılmakta idi. Avukat, sayfalar tutan bir mütalâa vermekte, bu mütalâasında bir bakımdan «evet» derken, diğer bir bakımdan «hayır» demekte ve genellikle mütalâasını «bütün bu noktalar çok incelikler ve büyük güçlükler arz etmektedir» demek suretiyle bitirmekte idi.

Bugün, telefonun icadı ile, bütün bunlar değişmiştir. İş adamları da artık doktrin tartışmaları ve şahsi görüşlerle ilgilenmemektedirler. İstedikleri «evet» veya «hayır»dır ve bu cevabı telefonla 15 dakika içinde almak arzu etmektedirler. Dolayısıyla bugün mesele değişmiş bulunmakta, avukatın günümüzde çok daha süratle ve şekle çok daha az bağlı olarak mütalâa vermesi gerekmektedir. Bu da sözleşmelerin düzenlenmesidir. Bir müşteri bir sözleşme yapacaktır; bu bir imtiyaz sözleşmesi, bir telif hakkı sözleşmesi, kira sözleşmesi, navlun mukavelesi ve ilh... olabilir; müşteri bunun için avukata gelmekte ve ondan bu sözleşmeyi yapmasını istemektedir. Bu halin sonucu olarak bugün avukatların faaliyetlerinin önemli bir kısmını müşterileri hesabına sözleşmeler tanzim etmek teşkil etmektedir. Bu, tamamiyle yeni bir danışma şeklidir. Ve bu şekildeki danışmaların, avukatlık yazhanelerinde süratle yükselen bir grafik çizgisi gösterdiği müşahade olunabilir. Paris'teki en önemli avukatlık yazhanelerinden bazılarında avukatlar hiç mahkemeye çıkmamakta ve bir dava almamaktadırlar; bu avukatlar sabahtan akşama kadar, 1 oktaktan 31 aralık tarihine kadar sözleşmelerin düzenlenmesi işleri ile meşgul olmaktadır; ve bu yazhaneler büyük öne mi haiz olan yazhanelerdir. Dava takip eden yazhanelere gelince, bunlarda da danışma ve sözleşme tanzimi faaliyeti gün geçtikçe artmaktadır. Bu, artış bu suretle devam ettiği takdirde yakın bir gelecekte avukatların faaliyetlerinin esasını, müşterilerine sözleşmeler alanında tavsiyeler bulunmanın yani adli faaliyetler dışında kalan faaliyetlerinin teşkil etmesi mümkün ve muhtemeldir.

Bu suretle avukatın bugün sahip olduğu 3 yetkiyi görmüş bulunuyoruz.

Sayın Bayanlar, Baylar, konferansım burada bitiyor. Beş gündür Türkiye'de beş gündür çok yüksek hakimlerin, çok değerli profesörlerin, çok değerli Baro Temsilcilerinin arasında bulunuyorum. Bu temalarımnda şu memnuniyet ve güven verici intibai edinmiş bulunuyorum ki adli kurumlarımız birbirine benzer ve yakın bulunmaktadır. Ülkeniz, medeniyetin beşiği olan ülkelerden biridir ve dünyada, tarih bakımından daha zengin bir ülke mevcut değildir. Türkiye'ye kıyasla Fransa yeni doğmuş sayılır; bizim asırlardan beri mevcut olmamıza mukabil, siz binlerce senelerden beri mevcut bulunuyorsunuz. Bu yaş farkına rağmen kurumlarımız arasında dikkat çekici bir benzerlik bulunmaktadır. Bu da iki ülke arasında bir bağ kurmaktadır.

Buraya, Fransa'daki durum hakkında bilgi vermek için gelmiştim, sizden birçok bilgiler almış olarak gidiyorum. Barolarımızın bazı noktalardan bizim Barolarımızdan üstün olduğunu gördüm. Önce, siz, bizden nisbet olarak, daha fazlasınız. İstanbul'da yaklaşık olarak 3 milyonluk bir nüfus için 5.000 den fazla avukat bulunduğunu öğrendim. Paris'te ise 8 milyonluk bir nüfus için 4.200 avukat bulunmaktadır. Bu durum Baro müessesesinin Türkiye'de, Fransa'da ve Paris Bölgesinde olduğundan çok daha iyi yer etmiş bulunduğunu göstermektedir. Sizin halk ile, adalete başvuranlar ile, bizden çok daha yakın bir ilginiz bulunmaktadır ve bu, gurur duyulacak bir haldir. Bundan dolayı sizi tebrik ediyorum, bizim de sizinkine benzer sonuçlara erişmemizi temenni ediyorum.

Diğer bir bakımdan da, Kurumlarımızın üstün olduğunu ve bizim henüz erişemediğimiz sonuçlara eriştiğinizi görmüş bulunuyorum. İşaret etmek istediğim bu nokta sizinle, Baro ile Hükümet arasında kurulmuş olan ilişkilidir. Kanun tasarıları üzerinde, birçok konu ve sorunlar üzerinde size danışılmaktadır. Barolar ve Başkanı zâtın şahsında, Barolar Birliği, geleceğin temellerinin atılması ile ilgili konularda hükümetin önemli bir muhatabı olarak kabul edilmektedir. Biz ise, üzülerek söylemek gerekir ki, henüz bu noktaya erişebilmiş bulunmuyoruz. Biz de sesimizi duyurmak istiyoruz, ancak, bu konuda, Hükümetlerin bize danışmalarından ziyade, konuşmakla yetiniyoruz. Bu da, hakkında sizden çok şeyler öğrendiğim bir nokta teşkil etmektedir ve bundan dolayı size şükranlarımı arz ederim.

Arzum, ülkelerimiz arasında kurulmuş olan ilişkilerin çoğaltılması ve daha sıkı bir hal almasıdır. İnsanlar ve meslek adamları arasındaki ilişkilerin değerine inanıyorum. Sizler bana, bütün hukuk ve adliye çevrelerinizle sıkı ve yakın ilişkiler kurmak zevkini ve imkânını verdiniz. Bu ilişkileri sürdürmekten hasseten bahtiyarlık duyacağımı ve bunu arzuluyorum. Söylemeye lüzum hissetmiyorum ki her defa içinizden birinin Paris'e gelişinde ve hukukî ya da

adli alanlarda ilişkiler kurmayı, bizde adalet mekanizmasının nasıl yürüdüğünü görmeyi arzu etmesi halinde, bütün Baro sizlere hizmete hazır olacak, size, görmek istediklerinizi göstermekten, rehberlik etmekten, sizleri karşılamaktan ve sizlere, bana bu derece cömertçe verdiklerinizi biraz olsun iade etmeye çalışmaktan bahtiyarlık duyacaktır.

1974/23-7

Anayasa Mahkemesi Başkanının Birliğe Anayasa Mahkemesinde Dava Açma Yetkisinin Tanınması Hakkındaki Yazısı ve Tebriği.

Sayın Dr. Prof. Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına yeniden seçilmeniz dolayısıyla sizi ve Yönetim Kurulunun sayın üyelerini yüreктen kutlarım.

Birliğin hukuk uygulamalarında yasalara ve özellikle Anayasa kurallarına aykırı davranışlara karşı durum ve tutumunu gelecekte daha etkin bir biçimde sürdüreceğinde kuşku yoktur.

Anayasaya uygunluk denetimi konusunda Türkiye Barolar Birliğine Anayasa Mahkemesinde dava açma yetkisinin tanınması yolundaki karara içtenlikle katılıyorum.

Size ve Yönetim Kurulunun sayın üyelerine başarılar diler, saygılar sunarım.

Anayasa Mahkemesi Başkanı
Muhittin Taylan

1974/23-8

Avukatların Yeni Resmi Kılığı - Yüksek Hakemler Kurulunun Bu Konuda Adalet Komisyonu Başkanlıklarına Gönderdiği Genelge - Birlik Yazısı.

T.C.
Yüksek Hâkimler Kurulu
Başkanlığı

Ankara; 7/12/1973
Sayı : 1973-15

Konu : Avukatların giyecekleri Resmi Cübbeler Hk.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığının, Avukatların giyecekleri resmi Cübbeler hakkındaki, 16/11/1973 gün, 4149 sayılı yazısı örneği aşağıya çıkarılmış,

Kurulumuz Genel Kurulunca, 4/12/1973 gün, 1973/461-471 sayı ile, bu yazının bütün Mahkemelere ve Hâkimlere duyurulmasına karar verilmiştir.

Keyfiyetin yargı çevrenizdeki bütün Mahkemelere ve Hâkimlere duyurulmasını rica ederim.

Selman Yörük
Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanı

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Ankara; 16/11/1973
Sayı : 4149

Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığı

A n k a r a

Avukatlık Kanununun 49., Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 40. maddeleri uyarınca Birliğimiz VI. Genel Kurulunun Yönetim Kuruluna verdiği yetkiye dayanılarak, avukatların giyecekleri resmî kılık (cübbe) tespit edilmiş ve birer örnek Barolarımıza gönderilmiştir.

Yönetim Kurulumuzun 29/10/1973 gün ve 694/4 sayılı kararı uyarınca yeni cübbeler Cumhuriyetin 50. yıl dönümüne rastlayan 29/10/1973 ten itibaren uygulanmaya başlanmış olup 31/12/1974 tarihinden itibaren eski cübbeler geçersiz sayılacaktır.

Bazı Barolarımızdan Birliğimize gönderilen yazılarda eski resmî kılıkla mahkemelere çıkan avukatların kabul edilmedikleri bildirilmektedir.

Mahkemelere genelge gönderilerek 31/12/1974 tarihine kadar eski cübbelerin geçerli olduğunun duyurulmasına delalet buyrulmasını takdir ve müsaadelerine arz ederim.

Saygılarımla
Başkan

Bkz. TBMM. 1970/1-9; 1972/12-28; 1973/17-2; 18-11; 22-9.

1974/23-9

Avukatlık Kanunu - Yargıtay Kararının Açıklanması - Konya Barosu Avukatlarının Dilekçesi - Birliğin Kararı.

Konya; 10/11/1973

Türkiye Barolar Birliği
Yüksek Başkanlığına
A n k a r a

Bizler aşağıda isim ve imzalarımız bulunanlar, avukatlığı meslek edinmiş ve geçimini bu işe bağlamış kimseleriz.

Aşağıda arz edilecek konuda avukat olarak, hukukçu olarak ne yapacağımızı bilmez ve şaşırmiş hâle gelmiş durumdayız.

Konya merkez ve ilçelerinin birçoğunda avukatların işlerinin büyük kısmını, halen 1757 sayılı Tarım ve Toprak Reformu Kanunu ile ilga edilmiş bulunan 4753 sayılı kanun ile bu kanunun uygulamasından doğan ve mahalli asliye hukuk mahkemelerinin (Toprak Mahkemesi Sıfatı) bakıp yürütmüş olduğu davalar teşkil etmektedir.

Asliye Hukuk Mahkemelerinin bu sıfatla verdiği hükümlerin tetkik mercii de Yargıtay 5. Hukuk Dairesidir.

Ancak, bu muhterem 5. H. Dairesi usule müteallik olmak üzere 1966 yılından bu yana 3 defa içtihad ve görüş değiştirmiştir. Bidayette ve davacısı tarafından doğru olarak Maliye Hazinesi aleyhine açılan davalara, Köy İşleri Bakanlığında dahil edilmesi dairece içtihad edilmiş, vatandaş bunu yerine getirmiştir. Bir süre sonra davada hakiki hasım Maliye Hazinesidir, Köy İşleri Bakanlığı aleyhine açılan davanın husumet yönünden reddi icap eder şeklinde görüş değiştirmiş, davalar bu nedenle reddedilmiş, bu defa Maliye Hazinesi hasım gösterilerek yeni davalar açılmıştır. Bu suretle vatandaş zaman kaybetti, fuzuli masraflara düşer oldu.

Şimdide, 4753 sayılı kanunun ilgası ile Toprak mahkemelerinin görevinin son bulduğu, bu kanuna dayanılarak açılmış davaların umumi hükümler dairesinde genel mahkemelerde bakılması icap ettiğini içtihad etmiş, bu kanuna göre verilmiş hükümleride sırf bu görevle ilgili görüşüne binaen bozmakta bulunmuştur. Mahalline gelen bozma kararlarında, dava reddedilmeyerek umumi hükümler dairesinde mevcut mahkemesinde ve genel mahkeme olarak bakılması gerekir yolunda bir açıklık olmadığından, mahalli hakimler bu içtihadı (umumi hükümler dairesinde dava açmakta muhtariyet) şeklinde anlamakta ve mevcut davalarımızı reddetmektedirler.

Yargıtayın bu görüşüne bir açıklık vermesi icap eder. Şahsi kanaat ve görüşümüze görede, 4753 sayılı kanuna göre açılmış bulunan davalar harçtan muaf olup evvelce peşin harç yatırılmadığından, bu defa ilgisinden harca esas olacak değer sorulup tespitten sonra bu harcın ikmal ettirilmesi ve bir ara kararı ile (davaya badema umumi hükümler dairesinde bakılması)na karar verilip aynı davanın sürdürülmesi gerekir.

Mahalli mahkemenin yargıtayın bu içtihadını davanın reddi şeklinde anlayıp davayı reddetmesi ile, vatandaş hiçbir kusuru olmadığı halde, davaların çoğunun keşfi yapılmış olduğundan keşifte tespit edilen değer üzerinden ve nisbi tarifeye göre hükmedilen ücreti vekâletlere mahkûm edilmekte, yeniden dava aç-

mak için zaman kaybına uğramakta ve türlü masraflara katlanmak zorunda bırakılmaktadır. Nisbi tarife göre Hazine lehine ücreti vekâlet takdiri, davasında haklılık veya haksızlığı henüz anlaşılmayan ve kursuz denebilecek vatandaş ziyadesile mağdur ve perişan etmektedir. Bunlara sebep de Yargıtayın istikrarsız içtihadlarıdır. Müvekkile karşı mahcup, hatıta suçlu durumdayız.

Mevcut davaların reddedilmemesi için, birlik olarak 5. H. Dairesi nezdinde teşebbüste bulunularak açık bir görüşün çıkarılmasını teminen yüksek başkanlığınıza müracaat zorunda kaldık.

Muktezasına tevessül buyrulmasını saygılarımızla arz ve istirham ederiz.

Konya Barosu avukatlarından : Av. Abdullah Ekin
Av. İsmail Hakkı Öztürker, Av. Bekir Kıcıman, Av. İhsan Ceylan, Av. Recep Özkadil, Av. E. Onur, Av. Mehmet Önal, Av. Mehmet Çevik.

Ankara; 18.12.1973

Sayı : 4441

Sayın Av. Abdullah Ekim
K o n y a

İlgi : 10.11.1973 günlü dilekçeniz.

İlgi dilekçeniz üzerine Yönetim Kurulumuzca itihaz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi ve diğer arkadaşlarınıza da duyurmanızı rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

2.12.1973 gün ve 803/7 sayılı
Yönetim Kurulumuz Kararı :

1757 sayılı Tarım ve Toprak Reformu Kanunu ile ilga edilmiş bulunan 4753 sayılı Kanun ile bu Kanunun uygulamasından doğan ve mahalli asliye hukuk mahkemelerinin «Toprak Mahkemesi Sıfatı» ile bakıp yürütmüş olduğu davalar hakkında Yargıtay 5. Hukuk Dairesinin tutumlarıyla ilgili şikâyetleri hakkında Birlikçe teşebbüse geçilmesini isteyen Konya Barosu avukatlarından Abdullah Ekim, Av. İsmail Hakkı Öztürker, Av. Bekir Kıcıman, Av. İhsan Ceylan, Av. Recep Özkadil, Av. E. Onur, Av. Mehmet Önal ve Av. Mehmet Çevik taraflarından imzalı 10.11.1973 günlü dilekçe incelendi.

Yargıtay Kanunu hükümlerine göre içtihadın birleştirilmesi yoluna başvurulması gerektiğinin dilekçe avukatlara bildirilmesine oybirliğiyle karar verildi.

1974/23-10

Avukatlık Kanunu - Avukatlık Kanununun 29, 30 ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29. Maddesinde Avukatlık Sınavı İçin Teşkil Olunan Sınav Kurulu.

Ankara; 19.12.1973
Sayı : 4477

Yargıtay Başkanlığı
A n k a r a

Avukatlık Kanununun 29, 30 ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29. maddesinde Avukatlık Sınavı için teşkili gereken Sınav Kuruluna katılmak üzere, Yargıtay Büyük Genel Kurulu tarafından Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanları arasında 2 asıl ve 2 yedek üye seçilmesi gerektiği Başkanlıklarının malûmudur.

Sınav Kuruluna katılacak avukat üyelerle yedekleri 10, 11, 12 Ocak 1974 günleri toplanacak olan Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunda seçilecektir.

Avukatlık Kanununun geçici 7 inci maddesine göre yeni hükümlere tâbi olarak staja devam eden avukat stajyerleri için 1974 yılında sınav yapılması gerektiğinden, Sınav Kuruluna katılacak Yargıtay Daire Başkanlarının seçilecek sonuçtan bilgi verilmesini Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29. maddesi uyarınca takdir ve müsaadelerine arz ederim.

Saygılarımla,
Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Ek : Yönetmelik.

T.C.
Yargıtay Birinci Başkanlığı

Ankara; 25.12.1973
Sayı : 9114

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 19.12.1973 gün ve 4477 sayılı yazıları.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 29, 30 ve sözü edilen kanuna ilişkin yönetmeliğinin 29. maddesi uyarınca Avukatlık Sınavı için teşkili gereken kurula katılmak üzere Yargıtay Büyük Genel Kurulunca Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanları arasında yapılan seçim sonunda, 15. Hukuk Dairesi Başkanı Sayın Fevzi Palabıyık ile 9. Ceza Dairesi Başkanı Sayın Orhan Aydın, Asil Üyeliğe seçilmiş, durum kendilerine de tebliğ edilmiştir.

Bilgi edinilmesini saygıyla arz ederim.

Cevdet Menteş
Birinci Başkan

Ankara; 16.1.1974
Sayı : 91

Yargıtay Başkanlığı
A n k a r a

İlgi : 25.12.1973 gün ve 9114 sayılı yazımız.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 29, 30 ve Avukatlık Yönetmeliğinin 29. maddeleri uyarınca Avukatlık Sınav Kurulu için seçildiğini bildirdiğimiz iki üyeye bilgi alınmıştır. Kendileri ile temas kurularak sınav çalışmaları hakkında ayrıca ve etraflıca bilgi verilecektir.

Ancak yukarıda belirtilen hükümlere göre ayrıca iki de yedek üye seçilmesi gerektiğinden bunun da bildirilmesini rica ederiz.

Saygılarımla,
Başkan

T.C.

Yargıtay Birinci Başkanlığı

Ankara; 28.1.1974
Sayı : 9114-114

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 16.1.1974 gün ve 91 sayılı yazıları.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 29, 30 ve sözü edilen kanuna ilişkin 29. maddeleri uyarınca Avukatlık Sınavı için teşkili gereken kurula katılmak üzere Yargıtay Büyük Genel Kurulunca Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanları arasında yapılan seçim sonunda 6. Ceza Dairesi Başkanı Sayın Mustafa Saygın ile 6. Hukuk Dairesi Başkanı Sayın Kutsi Malatyalıoğlu, Yedek Üyeliğe seçilmiş, durum kendilerine de tebliğ edilmiştir.

Bilgi edinilmesini saygıyla arz ederim.

Cevdet Menteş
Birinci Başkan

Ankara; 16.1.1974
Sayı : 89-90

Sayın Av. Mehmet Nomer, Av. Ferruh Develi.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 29, 30 ve Avukatlık Yönetmeliğinin 29. maddeleri uyarınca 10, 11, 12 Ocak 1974 günleri yapılan 7. Olağan Genel Kurul toplantısında Sınav Kuruluna Asil Üye olarak seçilmiş olduğumuzu bildirir; mesleğinizin ilerisi için çok önemli olan bu görevde bize yapacağımız büyük yardımlardan dolayı teşekkürlerimizi sunarım.

Sınav Kurulunun çalışmaları hakkında size ayrıca ve etraflıca bilgi sunulacaktır.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 22.1.1974
Sayı : 238

Sayın Fevzi Palabıyık
Yargıtay 15. Hukuk Dairesi Başkanı
Sayın Orhan Aydın

Yargıtay 9. Ceza Dairesi Başkanı
A n k a r a

Avukatlık Kanununa göre yapılması gerekli Avukatlık Sınavı Kuruluna asil üye olarak seçilmiş bulunduğunuz Yargıtay Başkanlığınca Birliğimize bildirilmiş bulunmaktadır. İmtihan döneminden evvel ihzari mahiyette bir toplantının faydalı olacağını düşünmekteyiz.

Bu nedenle 2 Şubat Cumartesi günü saat 10 da Birliğimiz merkezine teşrifinizi rica ederiz.

Derin saygılarımızla.

Başkan
Av. Faruk Erem

Ek : Yönetmelik ve Kanun.

Ankara; 22.1.1974
Sayı : 241

Sayın Av. Mehmet Nomer, Av. Ferruh Dereli

Avukatlık Kanununa göre yapılması gerekli Avukatlık Sınavı Kuruluna asil üye olarak Birliğimiz Genel Kurulunca seçilmiş bulunduğumuzdan imtihan döneminden evvel ihzari mahiyette bir toplantının faydalı olacağını düşünmekteyiz.

Bu nedenle 2 Şubat Cumartesi günü saat 10 da Birliğimiz merkezine teşrifinizi rica ederiz.

Derin saygılarımızla.

Başkan
Av. Faruk Erem

Ek : Yönetmelik ve Kanun.

1974/23-11

Avukatların Sosyal Güvenliği - Topluluk Sigortası Primleri Hakkındaki Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğünün Yazısı - Birlik Genelgesi.

Ankara; 10.11.1973
Sayı : 4095

Sosyal Sigortalar Kurumu
Genel Müdürlüğü
A n k a r a

İlgi : 19.10.1973 gün, IX-367-A işaret ve 598492 sa yılı yazınız.

İlgi yazınız Yönetim Kurulumuzun 29.10.1973 gün

lül toplantısında görüşülerek, yazıda belirtilen şekilde hareket edilmesi için Barolara genelge gönderilmesine karar vermiştir.

Karar uyarınca, Barolara genelge gönderildiğine bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 10.11.1973
Genelge No : 47/4086

Baro Başkanlığı

Konu : Sigorta Primleri Hk.

Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğünden 19.10.1973 gün, IX-367/A işaret ve 598492 sayılı yazı örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Birliğimiz Yönetim Kurulu 29.10.1973 günlü toplantısında isteği haklı bularak yazıda belirtilen şekilde işlem yapılması için Barolara genelge gönderilmesine 736/46 sayı ile karar vermiştir.

Fazla yatırılan primlerin geri alınması, noksan yatırılanlarınsa tamamlanması için meslektaşlarımızı duyarulmasını rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Sosyal Sigortalar Kurumu
Genel Müdürlüğü

Tarih : 10.10.1973
İşaret : IX-367-A.
Sayı : 598492

Özeti : Topluluk Sigortası Primleri Hk .

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Kurumumuzla Baro Başkanlıkları arasında imzalanan topluluk Sigortası sözleşmesine müsteniden Avukatlar tarafından Kurumumuzca ilgili bankalarda açtırılan hesaplara bazı avukatların tesbit edilmiş bulunan primden fazla, bazı avukatların ise noksan yatırdıkları, Şubelerimizce ait olduğu Baro Başkanlıklarına ve ilgili avukatlara şifahi ve yazılı bildirilmesine rağmen, bir kısım avukatların fazla yatırılan primleri geri almadıkları, bir kısmının da noksan yatırılan miktarda ödemedikleri yapılan yazışmalardan anlaşılmaktadır.

Bu husus, hesapta mutabakat sağlanmasını engellediği gibi, zaman aşımı % 10 fark ve faiz konularını da ortaya çıkarmaktadır.

Bu itibarla, tesbit edilmiş bulunan primlerin tesbit edilmiş olan miktarda yatırılması için ilgililerin uyarılmasına müsaadelerini rica ederiz.

Genel Müdürlük
Mustafa Mut H. Giray
Genel Müdür Yardımcısı İhtiyarlık Sigortası

1974/23-12

Avukatların Sosyal Güvenliği - 1967-1973 Yılları Arasında Vefat Eden Meslektaşlarımız Adedinin Bildirilmesi Hakkında Birlik Genelgesi. Ankara; 22.1.1974
Genelge No : 1/263

Baro Başkanlığı

Vefat eden meslektaşlarımızın geride bıraktıklarına ve çalışamaz halde olan avukatlara yardım amacı ile kurulması öngörülen «Avukatlar Dayanışma Kuruluşu» hakkındaki çalışmalarımızı tamamlayabilmek ve VII. Genel Kurulda bu konuda alınan kararları uygulayabilmek için, Baronuzda kayıtlı avukatlardan aşağıda belirtilen yıllarda vefat edenlerin adedinin acele bildirilmesini önemle rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Yıllar : 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973.

1974/23-13

Harç Müzekkereleri Hakkında Yüksek Hakimier Kurulunun Adalet Komisyonu Başkanlıklarına Gönderdiği Genelge.

T. C.
Yüksek Hâkimler Kurulu
Başkanlığı

Ankara; 9/11/1973
Sayı : 1973/13

Konu : Harç Müzekkereleri Hk.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Avukatlarca vekâleten takip ve intaç edilen davalar sonunda, 492 Sayılı Harçlar Kanununun 130 maddesi hükmüne göre tanzim ve Vergi dairelerine tevdi gereken harç müzekkerelerini bazı mahkemelerin asıl mükellef yani müvekkil adına tanzim etmiş, hakiki borçlu vekilimiş gibi, dâvayı takip eden Avukat adına düzenledikleri, bu vaziyet karşısında Vergi Dairelerince de, harcın müzekkerede gösterilen şahış yani avukat adına tahakkuk ettirilerek, 6183 Sayılı kanun hükümleri dairesinde, Ondan tahsiline tevessül edildiği, böylece asıl borçlu sıfatıyla müvekkiler adına hükmedilen harçları, vekilleri olan avukatların ödemek zorunda kaldığı cereyan eden işlemlerden anlaşılması. Maliye Bakanlığının 13/7/1973 gün ve 4198/7961-39056 Sayılı yazılarındaki düşünce da-

iresinde, 492 Sayılı Kanunun 130. maddesi gereğince tanzim ve Vergi Dairelerine tevdi gereken harç müzekkerelerindeki mükellefin adı, soyadı ve ikametgâh adresi sütunlarına avukatların değil, hakiki borçlu olan müvekkillerinin isim ve adreslerinin gösterilmesinin uygun olacağı bütün mahkemelere ve Hâkimlere duyurulmasına Kurulumuz Genel Kurulunca 6/11/1973 gün ve 1973/405-409 Sayı ile karar verilmiştir.

Keyfiyetin yargı çevrenizdeki bütün mahkemelere ve hâkimlere duyurulmasını rica ederim.

Yüksek Hâkimler Kurulu
Başkanı
Selman Yörük

1974/23-14

Açık Bulunan Resmi Daire Avukatlıkları Hakkında Birlik Genelgesi ve Yazısı - Erzincan, Tercan, Çayırlıda Açık Bulunan Hazine Avukatlığı. Ankara; 1.12.1973
Sayı : 4305Baro Başkanlığı
E r z i n c a n

İlgi : 19.10.1973 gün ve 973/87 sayılı yazımız.

Kasım 1973 gün ve 22 sayılı Bülten basıldığından, ilgi yazımızdaki açık bulunan üç hazine avukatlığına istekli olan meslektaşlarımıza Ocak 1974 Bülteni ile duyuruda bulunulabilecektir.

Gecikmeğe mahal bırakmamak üzere keyfiyetin ilân tahtalarında duyurulması için barolarımıza genelge gönderileceğine bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
BaşkanTarihi : 30.11.1973
Genelge No : 50/4286

Baro Başkanlığı

Konu : Boş hazine avukatlıkları.

Erzincan Barosundan Birliğimize gönderilen 19.11.1973 gün ve 973/87 sayılı yazı örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Baronuz ilân tahtalarına yazılmak suretiyle, Erzincan merkezi ile, Tercan ve Çayırlı ilçelerinde hazine avukatlığına istekli olan avukatlara duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Erzincan; 19.11.1973
Sayı : 973/87

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Erzincan Defterdarlığından aldığımız 16.11.1973 tarih ve 692 sayılı yazıda, Erzincan Hazine avukatlığında 2 adet bir de merkeze bağlı Tercan ve Çayırılı ilçelerindeki cem'an üç hazine avukatına ihtiyaç bulunduğunu ve talipli bulunan avukatların müracaatlarının temini istenmektedir.

Münhal avukatlıkların, bülten yolu ile bütün meslekdaşlarımıza ve Barolara duyurulmasını müsaadeledinize arz ederim.

Erzincan Barosu Başkanı
Av. Necdet Ömer Varlık

1974/23-15

Mahkeme Kadrolarının Yetersizliği - Develi Zabıt Katipliği - Adalet Bakanlığı ve Birlik Yazıları.

Develi; 18.10.1973

Baro Başkanlığına
K a y s e r i

Develi Adliyesinde Asliye Hukuk, Sulh Hukuk, İcra Tetkik, İcra Ceza, Toprak, Tapulama, Sorgu ve Cumhuriyet Savcılığı İlâmat işleri üç zabıt kâtibi arkadaş tarafından yürütülmektedir. Bu üç zabıt kâtibi arkadaşımız hem duruşma zabıtlarına çıkmakta hem de duruşma evvelsi ve sonrası işleri yapmaya çalışmaktadırlar.

Fakat, bu arkadaşlarımızın iyi niyetli ve çalışkan olmaları işlerin zamanında ve aksamadan yapılmasını mümkün kılmamaktadır. Çünkü, iş hacminin fazlalığı, insan gücünün üstündedir ve bu kadar işin altından kalkmaya çalışan zabıt kâtibi arkadaşlarımızın mesai saatlarının ve hattâ mesai günlerinin dışında çalışmaları yeterli olmamakta yine de bazı günler, ara kararlarına ait işlemler yapılamadan dosyalar duruşmaya çıkarılmaktadır.

Üç zabıt kâtibi arkadaşımızdan birisi Sorgu, Tapulama, Toprak, İcra Tetkik, İcra Ceza ve Cumhuriyet Savcılığı İlâmat İşleri ile uğraşmakta ve bu işlerin üstesinden gelmeye çabalamaktadır. Diğer arkadaşlarımızdan bir tanesi Asliye Hukuk diğeri ise Sulh Hukuk Mahkemeleri dosyalarından mes'uldürler.

Asliye Hukuk ve Sulh Hukuk bölümlerinde çalışan zabıt kâtibi arkadaşlarımızın yardımlaşma çabaları da zaman zaman imkânsız hale gelmektedir. Zira Sulh Hukuk Mahkemesinde derdest iş sayısı 400

dür ve Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunundaki yeni değişiklik sonucu daha da artacaktır. Bu bölümdeki arkadaşımız ancak kendi işlerini yapabilmekte ve Asliye Hukuk bölümünün işlerine yardımcı olmamaktadır.

Asliye Hukuk Mahkemesine 10.10.1973 tarihi itibari ile gelen dava sayısı 741 dir. Bir evvelki yıldan devreden dosya sayısı ise 889; bu yıl çıkan iş sayısı 622 dir. Bu durumda derdest iş sayısı 1008 olmaktadır. Bu kadar işin altından kalkmaya çalışan zabıt kâtibi arkadaşımızın bu çabasının ne dereceye kadar gerçekleşeceğini takdir etmenin zor olmayacağı kanaatindeyiz. Bu husustaki çabaların yeterli olmadığı, yani işlerin üstesinden gelinmesini imkân olmadığı, Asliye Hukuk davalarında yılda üç duruşmanın yapılmakta olması ve bu günlerde duruşmaların 10.2.1974 tarihine tâlik edilmesi birer delildir. Bu kadar uzun tâlik yapılması sadece dosyalarda kalemce yapılacak işlemlerin yetiştirilememesinden ileri gelmektedir.

Bütün bu durumlar muvahacesinde yukarıda saydığımız bölümlerdeki ve bilhassa Asliye Hukuk Mahkemesindeki işlerin aksamaması, iş sahibi vatandaşların mağdur olmaması, adaletin gecikmesinin önlenmesi bakımından Asliye Hukuk Mahkemesi kaleminde çalıştırılmak üzere bir zabıt kâtibi kadrosunun verilmesi gerektiğini ifade etmenin ve talep etmenin hatalı olmayacağı görüşündeyiz.

Bu talebimizin, dilekçemizin bir sureti ile birlikte Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına duyurulması ve oracada gerekli teşebbüslerin yapılmasına delâletlerinizi saygı ile arz ederiz. 19.10.1973

Develi İlçesi Avukatları

Sebati Karalioğlu Mustafa Özüğür Mümtaz Yıldırım
Yalçın Özkan Vahit Çevik

Kayseri; 1.11.1973
Sayı : 270

Türkiye Barolar Birliği Sayın Başkanlığına
A n k a r a

Develi'de çalışan arkadaşlarımız tarafından başkanlığınıza verilen 18/10/1973 günlü dilekçe ilişikte sunulmuştur. Gerekli çalışmaların Birliğimizce yapılacağı ümidiyle şükranlarımızı saygı ile arz ederim.

Ömer Gözübüyük
Baro Başkanı

Kayseri; 13.11.1973
Sayı : 4108

Baro Başkanlığı
K a y s e r i

İlgi : 1.11.1973 gün ve 270 sayılı yazınız.

Develi Asliye Hukuk Mahkemesine bir zabıt kâtibi kadrosu eklenmesi için Adalet Bakanlığına baş-

verulmuş olup alınacak sonucun Baronuza bildirileceğine bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 13.11.1973
Sayı : 4109

Adalet Bakanlığı
A n k a r a

Kayseri Barosunun 1.11.1973 gün ve 270 sayılı yazısı ile eki, Develi ilçesi avukatlarından anılan yer mahkemelerindeki işlerin çokluğu sebebiyle Asliye Hukuk Mahkemesine bir zabıt kâatibi kadrosu eklenmesi hakkındaki isteklerini kapsayan dilekçe örneği ilişikte takdim olunmuştur.

Yazıda gösterilen gerekçeler karşısında istek Birliğimizde de uygun görüldüğünden Develi Asliye Hukuk Mahkemesine bir zabıt katibi kadrosu eklenmesini atkdir ve müsaadelerine arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

T. C.
Adalet Bakanlığı
Öz. İş. Gn. Müdürlüğü

Ankara; 27.11.1973
Sayı : 73190

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 13.11.1973 gün ve 4109 sayılı yazıya;
1972 yılı iş cetvelleriyle kayıtlarımız üzerinde yapılan incelemede Develi Hukuk Hakimliği kalemine 1299 işin geldiği kadrosunda ise üç zabıt katibi olup mevcut kadro iş durumu itibariyle müdürler kurulu prensip kararına uygun bulunduğundan istenilen kadronun ilavesine imkan görülememiştir.

İlgililere tebliğini rica ederim.

Sabahattin Okutan
Adalet Bakanı Yerine
Özlük İşleri Genel Müdürü

1974/23-16

Türkiye'de Savunma Mesleğinin Gelişimi Adlı Kitabın 2. Cildinin Satışı Hakkında Birlik Genelgesi.

Ankara; 22.1.1974
Genelge No : 3/265

Baro Başkanlığı

Konu : Türkiye'de Savunma Mesleğinin Gelişimi adlı kitabın 2. cildinin satışı Hk.
29.1.1973 gün ve 9-307 sayılı genelgemizle birinci

cildi gönderilen Türkiye'de Savunma Mesleğinin Gelişimi adlı eserin ikinci ve son cildi de yayınlanmış bulunmaktadır.

Bu eserden ( ) adedi Baronuza gönderilmiş olup isteklilere (40,—) kırk lira karşılığında satılması ve beş lirasının Baronuza gelir kaydı ile 35,— lira üzerinden satış bedeli tutarının Birliğimizin TC. Ziraat Bankası Kızılay Şubesindeki 630/493 sayılı hesabımıza gönderilmesini önemle rica ederim.

Teşekkür ve saygılarımla.

Başkan

Not : Yukarıda belirtilen eser içinde yer alan ve son değişiklikleri taşıyan Avukatlık Kanunu ayrı olarak basılmıştır. İstenildiği takdirde 10,— lira bedelle gönderilecektir.

Bkz. TBBB. 1973/18-10.

1974/23-17

Bülten İçin Adres Değişikliği Hakkındaki Birlik Genelgesi.

Ankara; 22.1.1974
Genelge No : 2/264

Baro Başkanlığı

Konu : Bülten için Adres değişikliği Hk.

Gerek Birliğimize yapılan başvurmalardan, gerekse VII. Genel Kurulda ileri sürülen görüşlerden Bültenimizin bazı sayılarının meslekdaşlarımızın eline geçmediği veya hiç geçmediği anlaşılmıştır.

Bu aksaklığı gidermek üzere meslekdaşlarımızın adresinde yapılan değişiklikleri acele bildirmenizi önemle rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/23-18

Avukatlık Stajı - Stajın Takvim Ayı Hesabıyla Yapılması Gerekliği.

Ankara; 20.11.1973
Sayı : 4204

Baro Başkanlığı

..... C. Savcılığından alınan 2.11.1973 gün ve 973/5952 sayılı yazıya bağlı olaark gelen Baronuz

avukat stajyerlerinden ..... 'un Mahkemeler nezdindeki stajını bitirdiğine dair bu yer Adalet Komisyonunun 23.10.1973 tarihli mazbatasının incelenmesinde : Adı geçen stajyerin 27.4.1973 tarihinde mahkemeler nezdindeki stajına başlayıp 22.10.1973 tarihinde bu bölüm altı aylık stajını ikmal ettiğinin ya zılı olduğu görülmüştür.

Halbuki yapılması gereken staj gün hesabıyla olmayıp takvim ayı hesabıyla yapılması gerektiğinden 27.4.1973 tarihinde staja başlayan bir kimsenin 26.10.1973 tarihinde altı aylık stajını ikmal etmesi gerekmektedir.

Bu hesaba göre adı geçenin 4 gün noksan staj yaptığı anlaşıldığından noksan yaptığı mahkemelerde 4 gün daha staj yaptırılmasının sağlanmasını ve bu husustaki mahkeme yazılarının gönderilmesini rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/23-19

Avukatlık Stajı - Eksik Stajı Tamamlandıktan Sonra Verilen İkinci Kararında Bakanlık Onayına Tabi Olduğu - Birlik Görüşü.

Ankara; 22.1.1974
Sayı : 256

Baro Başkanlığı
K a h r a m a n m a r a ş

İlgi : 5.12.1973 gün ve 599 sayılı yazınız.

İlgideki yazınız Yönetim Kurulumuzun 29.12.1973 tarihli toplantısında incelenmiş ve «Avukatlık Kanunu» 8. maddesine göre avukatlığa kabul kararı niteliğindedir olduğu kuşkusuz olan eksik staj tamamlandıktan sonra verilen ikinci kararın da Bakanlık onayına tabi olduğu» kararına varılmıştır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

K. Maraş; 5.12.1973
Sayı : 599

T. Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Baromuz Stajiyer listesine kayıtlı olan Naim Mutlu Stajını İkmal ettikten sonra Baromuzca tanzım edilen 13.10.1973 tarih ve 58 nolu kararla Baromuzca Avukat olarak yazılması ve Ruhsatnamenin verilmesi için Adalet Bakanlığına sunulduğunda Stajının Bir ay 25 gününü Memuriyette iken yaptığından Stajı Adalet Bakanlığınca onaylanmamıştır.

Adı geçen Stajiyer Naim Mutlu memur iken staja başlamış bir ay 25 gün sonra Orta Öğretimde Öğretmenlik görevi almış, usule uygun olarak staja devam etmiş ve bitirmiştir.

Adalet Bakanlığının onaylamaması üzerine Baromuz Yönetim Kurulu toplanarak Naim Mutlu'nun Stajının tamamını geçersiz saymayıp bir ay 25 günlük kısmını tamamlattırma kararı almıştır.

Bu durumda Adı geçen Şahıs Stajı tamamladıktan sonra tekrar onaylamama gibi bir sakıncanın olup olmayacağı hakkında Birliğiniz görüşünün Acele bildirilmesini arz ederim.

Saygılarımla,
Av. Ökkeş Çakmak
Baro Başkan Vekili

Ek : Adalet Bakanlığı yazısı.

T. C.
Adalet Bakanlığı
Hukuk İşleri Gen. Md.

Ankara; 27.11.1973
Sayı : 36853

Cumhuriyet Savcılığına
K a h r a m a n m a r a ş

Kahraman Maraş Cumhuriyet Savcılığına

Avukatlık Stajının ikmal etmekle Kahraman Maraş Barosu levhasına Avukat olarak yazılmasına karar verilen Naim Mutlu hakkında olup, memuriyetinizin 15 Ekim 1973 gün ve 1343 sayılı sayısına bağlı olarak gelen 13 Ekim 1973 günlü yönetim kurulu kararı ile dayanağı belgeler ve gelen yazışma evrakı birlikte incelendi.

Naim Mutlu'nun 20 Eylül 1972 tarihinde Gaziantep Barosu stajiyer listesine yazılmasına karar verildiği 21 Eylül 1972 tarihinden 22 Ocak 1973 tarihine kadar bu yer mahkemelerinde staj yaptığı. 7 Şubat 1973 tarihinde Kahraman Maraş Barosu stajiyer listesine naklen yazılmasına karar verilerek 8 Şubat 1973 tarihinde buradaki stajına devama başladığı bu bölüm altı aylık stajını 9 Nisan 1973 tarihinde tamamladığı anlaşılmış isede, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığından celbedilen sicil özetinde, adı geçenin 5 Mayıs 1966 tarihinden 13 Kasım 1972 tarihine kadar aralıksız olarak Urfa Birecik ilçesi Gurup Hastanesi Laborant Teknisyen Sağlık Memurluğu görevinde çalıştığı 16 Kasım 1972 tarihinde Maraş Sağlık Okulu Kültür Dersleri öğretmenliği görevine başladığı bu suretle stajının 1 ay 25 günün stajla birleşmesi caiz olmayan görevde geçtiği anlaşılmıştır.

Bu itibarla, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 11 inci maddesi karşısında stajın usul ve Kanuna uygun

olarak yapılmamış olması nedeni ile inceleme konu Yönetim Kurulu Kararı onaylanmamıştır.

İlişik Dosyanın da tevdi ile keyfiyetin Baro Başkanlığına bildirilmesini rica ederim.

Oğuz Akdoğanlı
Adalet Bakanı Y.

Ek : 1. Dosya.

Ankara; 5.12.1973
Sayı : 598

T. Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Baromuz Yönetim Kurulunun Avukat Stajyeri Naim Mutlu hakkında almış olduğu Karar ilişikti sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla,
Av. Ökkeş Çakmak
Baro Başkan Vekili

Ek : 1. Baro Yönetim Kurulu Kararı.

K. Maraş; 4.12.1973
Karar No : 75

K A R A R

Kahraman Maraş Barosu yönetim kurulu bu gün baro başkan vekili Avukat Ökkeş Çakmak'ın diğer üyelerin iştiraki ile baro başkanlık odasında toplandı :

Avukat Stajyeri Naim Mutlu'nun avukatlık stajını ikmal etmekle baromuz lehvasına avukat olarak yazılmasına karar verilmiş olup 15 Ekim 1973 tarih ve 1343 sayılı yazımızla Adalet Bakanlığına gönderilmişti. Adalet Bakanlığının 27/11/1973 gün ve 36853 sayılı yazılarıyla ilgili şahsın bir ay 25 günlük stajının sıtaajla birleşmesi caiz olmayan bir görevde geçirdiğinden onaylanmadığı anlaşılmıştır. Dosyası tekrar tetkik edilerek gereği düşünüldü.

Karar :

Anılan 27/11/1973 gün ve 36853 sayılı bakanlık yazılarında eksikliği bildirilen bir ay 23 günlük eksik stajın tanzim edilen 23 sayı 10/4/1973 günlü kararın çerçevesinde tetkik edildi.

Eksik kalan kısımlar :

21/9/1972 tairhinden 20/10/1972 Cumhuriyet Savcılığı, 21/10/1972 tarihinden 7/11/1972 Sulh Ceza, 7/11/1972 tarihinden 17/11/1972 Asliye Ceza stajlarına isabet ettiği görülmekle bu eksik kısımların tamamlan-

ması için Kahraman Maraş Adalet Komisyonuna yazılmasına karar verildi.

Baro Başkan Vekili Avukat Ökkeş Çakmak	Sekreter Avukat Şenel Bilginer	Sayman Avukat Ahmet Babaoğlu
Üye Avukat Metin Hüdayioğlu	Üye Avukat Necati Aytemiz S.	Üye Avukat Sulhi Hüdayioğlu

1974/23-20

Dava ve İş Takipçileri - Dava Takipçisi Mehmet Halimergün'ün Birlik Aleyhine Açtığı ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 95 inci Maddesinin 2 nci Fıkрасının İptali İsteğinin Reddine Dair Danıştay 8. Dairesinin Kararı.

T.C.
Danıştay Sekizinci Daire

Esas No : 1973/1222
Karar No : 1973/2844

Davacı : Mehmet Halimergün, Dava takipçisi - Kaynarca
Davalı : Türkiye Barolar Birliği
Vekili : Av. Rahmi Mağat, Ankara Barosu Avukatlarından

Davanın Özeti : 20.2.1973 günlü, 14454 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan «Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin» 95 inci maddesinin 2 nci fıkrasının, Avukatlık yasasında yer alan kurallara aykırı olduğu ileri sürülen suretiyle iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Kanunsözcüsü Nüzhet Mengü'nün Düşüncesi : İptali istenen düzenleyici genel tasarruf niteliğindeki yönetmeliğın 95 inci maddesi 1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 17 nci maddesinin 4 üncü fıkrası hükmüne uygun olarak kaleme alınmıştır.

Amme vazifesi olan avukatlık görevinin ilerde daha düzgün işlenmesini temin amacıyla yürürlüğe konan kanun ve yönetmelik hükmü karşısında, dava ve iş takipçisi olan davacının müktesep hak ve menfaatinin ihlalinden bahsedilemez.

Diğer taraftan Anayasaya aykırılığı iddia edilmeyen, kanun hükmüne uygun bulunan, yönetmelik maddesinin iptaline matuf isteğın tetkik kabiliyeti de bulunmadığından bu sebeplerle de dayanaksız davanın reddine karar verilmesi gerekeceği düşünülmüştür.

Raportör Harun Çetintemel'in Düşüncesi : Davaya konu edilen yönetmelik hükmünde, kanuna aykırılık bulunmadığından, dayanaktan yoksun olan davanın reddi gerekir.

D U Y U R U**AVUKATLIK SINAVI**

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 28 ve takibeden ve geçici 7. ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29 ve takibeden maddeleri uyarınca ilk Avukatlık Sınavı 11, 12 Mart 1974 Pazartesi ve Salı günleri, sınavda başarısız olanların mülâkatları da 25 Mart 1974 Pazartesi günü aşağıdaki şartlarla Ankara Hukuk Fakültesinde yapılacaktır.

1 — Adayların Barolarından alacakları sınav giriş belgeleri ile birlikte 11 Mart 1974 Pazartesi günü saat 8.30 da Ankara Hukuk Fakültesinde bulunmaları gereklidir.

2 — 11 Mart 1974 Pazartesi günü saat 9-12 arasında Anayasa ve İdare Hukuku ile Avukatlık Kanunu ve Meslek Kuralları, aynı gün öğleden sonra 14.00 - 17.00 arasında Ceza ve Ceza Usulü Hukuku, 12 Mart Salı 9.00 - 12.00 arasında Medenî Hukuk, Borçlar Hukuku ve Ticaret Hukuku, aynı gün 14.00 - 17.00 arasında İş Hukuku, İcra ve İflâs Hukuku ve Hukuk Usulü konularında yazılı olarak yapılacaktır.

3 — Sınav düzen ve güvenini bozduklarından sınav dışı bırakılanlarla sınav belgesi aldığı halde sınava giremeyenler sınavda başarısız sayılacaktır.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
B Ü L T E N İ****İ K İ A Y D A B İ R Ç I K A R****S a h i b i :****Türkiye Barolar Birliği Adına Başkan
Avukat Faruk Erem****Sorumlu Müdür :****Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri
Avukat Rahmi Mağat****Yönetim Yeri :****Kızılay Karanfil Sok. No : 5 - Ankara
Telf : 18 13 44 - 18 05 12****Dizgi ve Baskı :****SEVİNÇ MATBAASI — 1974 ANKARA
Tel. 25 03 53****14.000 Adet Basılmıştır.****G İ D E C E Ğ İ Y E R**

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

BÜLTENİ

YIL : 5

MART 1974

SAYI : 24

BÜLTENE YAPILACAK ATIFLARDA TBBB KISALTMASININ KULLANILMASI RİCA OLUNUR.

1974/24-1

Adalet Sorunları Hakkındaki Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu Bildirisi - Birliğin Başbakanlığa Yazısı - Başbakanlığın Cevabı.

Ankara; 27.2.1974
Sayı : 853

Başbakanlık Makamına
A n k a r a

Yüksek Hakimler Kurulunun Adalet Mahkemeleri ile Dairelerinin verimli bir şekilde çalışmalarını sağlamak için öngörülen esasları tespit eden ve birer örneği Makamınızla, Adalet Bakanlığına da sunulan rapor örneği Yönetim Kurulumuzca incelenmiş ve genel olarak benimsenerek konunun tarafımızdan da yüksek makamınıza sunulmasına karar verilmiştir.

Bu konuda 10.2.1974 tarihinde yayınladığımız bir örneği ekli bildiri de belirtildiği gibi, Adalet ve Adliyenin içinde bulunduğu sıkıntılara çözüm yolu aramak, yargıçlarımızı güç şartlar içinde bırakan ekonomik bunalımlardan, Devletin yüceliğine gölge düşürecek binalardan, araç ve gereç yokluğundan kurtarmak için gerekli fedakarlıkların yapılması zorunlu görülmüştür. Aksi halde adalet görevi yerine getirilemeyecek, halkın adalete olan güveni gittikçe azalacaktır.

Bütün bu hususlar dikkate alınarak gerekli çözüm yollarının bulunmasını ve ileri sürülen tekliflerin gerçekleşmesini takdirlerinize arz ederiz.

Saygılarımla,
Başkan

Ek : 10.2.1974 tarihli bildiri.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULUNUN 10.2.1974 GÜNLÜ ADALET SORUNLARI HAKKINDAKİ BİLDİRİSİ

Adalet Mahkemelerinin verimli bir biçimde çalışabilmesi için Yüksek Hakimler Kurulu Başkanlığı tarafından önerilen ve Birliğimizde iletilen düşünceler, Yönetim Kurulumuzun 10.2.1974 günlü toplantısında incelenerek aynen benimsenmiş ve gerekli girişimlerde bulunulmasına karar verilmiştir.

Adalet sorunlarının temelden çözümlenmesini sağlayacak her çabanın yanında ve içinde olmayı, temel ödev sayan Türkiye Barolar Birliği, konu üzerine Devletimizin tüm olanakları ile eğilmesi gereğine inanmış bulunmaktadır. Adalet ve Adliyeye sahip çıkmak, herkesten önce Hukukçuya düşer. Bu nedenle, Anayasal bir hukuk kurumu olan Yüksek Hakimler Kurulunun son girişimi, pek büyük bir önem taşımaktadır.

Türk Adalet ve Adliyesinin görünür bir sıkıntı içinde olduğuna kuşku yoktur. Tüm Adalet organlarını etkileyen bu sıkıntının, giderek, halkın Adalete olan güvenini yitirici bir görünüme doğru yönelmesi endişe verici bir durumdur.

Devletin yüceliğine gölge düşürecek biçimdeki binalar ile araç ve gereçlerin yetersizliğinden, Yargıçlarımızı bunalıtan ekonomik baskılara kadar herkesçe bilinen aksaklıklardan yaralanan Adalet, görevini gereği gibi karşılayamayacaktır. Bu vahim sonucu önlemek, güç değildir. Yüksek Hakimler Kurulu, uygulamalardan kazanılan deneyleride değerlendirerek olumlu çözüm yolları göstermiş bulunmaktadır.

Yargıçlığı çekici duruma getirecek olanakların yanı sıra, Adalet görevlilerinin ihtiyaçlarını karşılamak ile başlayacak ve diğer Adalet Görevlileri için meslek okulları açmayı içine alacak ilk atılımlar, Türk Adaletine duyulan saygının ve Cumhuriyetimizin 50. Yılında Adalete verilen önemin anlamlı bir görünümü olacaktır.

Türkiye Barolar Birliği
Yönetim Kurulu Adına Başkan
Av. Faruk Erem

T. C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR TETKİK DAİRESİ
BAŞKANLIĞI

Ankara; 20.3.1974
Sayı : 76-874/1775

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 27.2.1974 günlü ve 853 sayılı yazınız.

Hükümet programında Adalet hizmetlerinin süratle, külfetsiz bir şekilde ve adil ölçüler içerisinde

gerçekleştirilmesi ve vatandaşın Adaletle olan inancı ve güveninin pekleştirilmesi için gerekli hukuki tedbirlerin alınması öngörülmüş bulunmaktadır.

Bu esaslara uygun olarak çalışmalar sürdürülürken, Yükek Hakimler Kurulu Başkanlığının, Adalet Mahkemeleri ile dairelerinin daha verimli bir şekilde çalışmalarını temin amacıyla hazırladığı raporda önerilen hususlar da gözönünde tutulacaktır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

1974/24-2

Sigorta Prim Borçlarının Af Kanunu Kapsamına Alınmaması Hakkında Başbakana Çekilen Telgraf.

Ankara; 7.3.1974
Sayı : 926

Sayın Bülent Ecevit
Başbakan

A n k a r a

Yıldırım

Af Kanunu bünyesine girmesi imkânsız konuların beklenen bu yasama tasarrufuna sokulması çabalarına karşı çıkmanızı rica etmekteyiz.

Özellikle iş verenlerin prim borçlarının affı Sosyal Sigortalar Kurumunun bünyesini sarsacak hem işçi hem iş veren primini birlikte ödeyen avukatların sosyal güvenliklerini bağladıkları Kurumun bünyesinde büyük kargaşalıklara sebebiyet verecektir.

Saygıyla arz ederim.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

1974/24-3

Avukatların Hak ve Ödevleri - Resmî Daire Hukuk Müşavir ve Yardımcılarının Baroya Yazılması Zorunluğu.

Ankara; 24.12.1973
Sayı : 120-632

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

A n k a r a

Baromuz avukatlarından Mehmet Ersil'in, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 12 nci maddesinin son fıkrasıyla ilgili 17.12.1973 tarihli yazısının, Sayın Başkanlığımıza sunulmasına Yönetim Kurulumuzun 20.12.1973 tarihli toplantısında karar verilmiştir.

Gereğini takdirlerinize sunar, neticeden bilgi verilmemesini rica ederim.

Saygı ile,

Ankara Barosu Başkanı
Av. Y. Güngör Özden

Baro Başkanlığına

A n k a r a

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 12. maddesi son fıkrası şöyle bir hüküm vaz etmiş bulunmaktadır. «Mahkeme veya yargı mercilerinde bağlı oldukları daireyi temsil eden hukuk müşaviri veya yardımcıları baroya yazılmak zorundadır.»

Kanaatımızca bu hüküm bağlı oldukları idareleri vekâleten değil asaleten temsil etmekte olan hukuk müşavirleri ve yardımcıları için uygulanmak gerekir.

Tatbikatta bakanlıklar hukuk müşavirleri ve yardımcıları, avukat olmadıkları halde Danıştayda idare aleyhine açılan dava duruşmalarında idareyi temsil etmektedirler. Bu durumun kanunun yukarıda andığımız hükmü ile çelişik olduğuna şüphe yoktur. Avukat olmayanların duruşmalara bu şekilde girmelerini önlemek açısından, mezkur hükmün uygulanmasını istemek Baromuzun hakkı ve görevi olsa gerekir.

Sunduğumuz fikrin Baro Yönetim Kurulunca düşünülmesini saygıyla öneririm.

17.12.1973

Av. Mehmet Ersil

Ankara; 12.3.1974
Sayı : 1035

Baro Başkanlığı

A n k a r a

İlgi : 24 Aralık 1973 gün ve 120/632 sayılı yazınız.

İlgi yazınız eki Av. Mehmet Ersil'in dilekçesi incelenmiş düzenlenen ve Yönetim Kurulumuzun 23. 1974 tarihli toplantısında kabul edilen rapora göre;

Avukatlık Kanununun 12. maddesi hükmü uyarınca Mahkeme ve Yargı mercilerinde bağlı oldukları daireyi temsil eden hukuk müşavirlerinin ve yardımcılarının baroya yazılma zorunluğu bulunduğu, baroya kayıtlı olmayanların özel kanunlarında yetki verilmedikçe daireyi Mahkeme ve Yargı mercilerinde temsil edemeyeceğine, bunun için daireler hukuk müşavirlerinin avukat olmasını sağlamak üzere gerekli teşebbüslerde bulunulmasına karar vermiştir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Bakanlıklarla Genel ve Katma Bütçeli Dairelere, İktisadi Devlet Teşekküllerine, Özel İdarelere ve Belediyelere Gönderildi.

Tarih : 16.3.1974
Sayı : 1068/17

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 12. maddesi hükmü uyarınca Mahkeme ve Yargı mercilerinde dairenizi temsil edecek hukuk müşavirlerinin ve yardımcılarının Baro'ya yazılma zorunluğu bulunduğu yüksek malûmunuzdur.

Hernekadar özel kanunlarında, bazı görevlerin bağlı buldukları daireyi Mahkeme ve Yargı mercilerinde temsil edebilecekleri özel ve istisnai olarak belirtilmişse de, yargı mercilerinde temsil ve savunma görevi ifa etmenin özelliği ve bunların avukatlıkta ait bulunduğu dikkate alınarak Daireniz hukuk müşavirlerinin avukat olabileceklerden seçilmelerinin ve Baro'ya yazılmalarının sağlanmasını takdirlerinize arz ederiz.

Saygılarımla,
Başkan

1974/24-4

Avukatların Hak ve Ödevleri - Türkiye Barolar Birliği Genel Kurul Delegationi.

Ordu; 5.2.1974
Sayı : 44

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu Delegationine seçilen Baromuz Avukatlarından Ertuğrul Günay'ın delegelik sıfatı VII. nci Genel Kurul Başkanlık Divanınca kabul edilmediğinden ve bu karar aleyhine Avukat Ertuğrul Günay tarafından Kanun Yoluna Baş vurulacağından iş bu kararın kendisine tebliğine dair 4/2/1974 tarihli dilekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereği arz olunur. Saygılarımla.

Ordu Barosu Başkanı
Av. Selâhattin Gürer

Baro Başkanlığına
O r d u

Baromuz delegesi olarak katılmak üzere seçtiğim VII. Genel Kurulda, delegelik sıfatım Başkanlık Divanınca kabul edilmediğinden, yargı yoluna başvurabilmem için sözkonusu kararın tarafıma tebliğinin sağlanmasını dilerim.

Saygılarımı sunarım. 4.2.1974

Av. Ertuğrul Günay

Ankara; 23.2.1974
Sayı : 762

Baro Başkanlığı
O r d u

İlgi : 5.2.1974 gün ve 44 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine Yönetim Kurumuzca ittihaz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ek : 1

10.2.1974 gün ve 106/45 sayılı

Yönetim Kurulu Kararı :

Ordu Barosu Başkanlığının, delegelik sıfatının Genel Kurulda kabul edilmemesi üzerine verilen kararın bir örneğinin tebliği hakkındaki Av. Ertuğrul Günay'ın isteğine dair 5 Şubat 1974 gün ve 44 sayılı yazısı üzerine tutandıktan bu kısmın onanmış bir örneğinin Ordu Barosuna gönderilmesine oybirliğiyle karar verildi.

Türkiye Barolar Birliği

VII. Genel Kurul Toplantısı 10, 11, 12 Ocak 1974

A n k a r a

BAŞKAN — Avukatlık Yasasının 114 üncü maddesi gereğince belirli meslek yılını doldurmuş avukatların delege olarak katılması gereken Genel Kuruluna, bu süreyi doldurmayan iki arkadaşın katıldığı dosyayı incelemekle saptamış bulunuyorum. Bu konuda bir karara varmak üzere Başkanlık Divanı kendi arasında görüşme yaptığından zamanınızı almış bulunuyorum. Şimdi bu husustaki sonucu açıklıyacağım.

Efendim, Avukatlık Yasasının 114 üncü maddesi, Barolar Birliği Genel Kuruluna barosu adına katılacak delegelerin 15 meslek yılını doldurması şartını öngörmektedir. Ancak, itirazlı olan Siirt Genel Kurulunu kararı ile seçilmiş bulunan iki arkadaşımız bu süreyi doldurmamış bulunuyorlar. Ayrıca da Ordu'dan Ertuğrul Günay adlı arkadaşımız bu süreyi doldurmamıştır.

Mesleğimizin andını taşıyan Avukatlık Yasasının 9 uncu maddesine yürekten bağlıyız. Bizi bağlayan bu yasa değişmediği sürece ve hukuk yolundan avukatlık ve baronun ağırbaşlılığına uygun biçimde değiştirilmediği sürece yasaya uymak zorunluluğu başta gelen görevlerimiz içindedir. Meslek yılının lehinde ve aleyhinde görüş sahipleri olabilir. Çeşitli barolar ve avukat arkadaşlarımız sürelerin kaldırılması, uzatılması veya daha aşağı indirilmesi yolunda görüşler taşıyabilirler. Ancak, Barolar Birliği Yönetim Kurulu, baro kararlarının Genel Kurul kararlarına karşı itiraz

hakkı ve yetkisi taşımadığından, konunun Başkanlık Divanımızca gözden geçirilmesi ve görüşülmesi zorunluğu duyulmuştur.

Yaptığımız görüşme sonucunda Ordu Barosu Delegeesi olarak seçilen Ertuğrul Günay adlı arkadaşımızın ve Siirt Barosu adına Genel Kurulumuza katılmak zahmetine katlanan iki arkadaşımızın lütfen Genel Kurul toplantılarını ancak konuk olarak izlemek üzere yerlerini almalarını rica ederim arkadaşlar. Durumu bilgilerinize sunuyorum.

1974/24-5

Avukatların Hak ve Ödevleri - Askere Giden Avukatların Üç Ay İçinde Yazıhane Açma Sorunu.

İzmir; 24.1.1974

Sayı : 360

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

A n k a r a

Baromuz stajyerleri, stajlarını bitirdikten sonra hemen askere alınmamaktadır. Oysaki kanunumuza göre avukat oldukları tarihten itibaren 3 ay içinde yazıhane açmak zorundadırlar.

Yazıhane açan avukat arkadaşlarımız 6 ay-bir yıl veya 2 yıl sonra askere alındıkları için yazıhaneleri ile ilişkilerini kesmekte, bu kere de güç duruma düşmektedirler.

Bu durumun bir düzene bağlanması için kanunlarımızda yenilikler sağlanması ve bu yolda T.B.M.M. de teşebbüse geçilmesini Yönetim Kurulumuzun 16.1.1974 tarihli toplantısında alınan karara dayanarak takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla,
M. İskender Özturanlı
İzmir Barosu Başkanı

Ankara; 23.2.1974

Sayı : 747

Baro Başkanlığı

İ z m i r

İlgi : 24.1.1974 gün ve 360 sayılı yazınız.

İlgi yazınızda belirtilen avukatların üç ay içinde yazıhane açma ile askere gitme zorunluğundan doğan sorun Yönetim Kurulumuzun 10.2.1974 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu değişikliği sırasında dikkate alınmasına karar verilmiştir.

Saygılarımla,
Başkan

1974/24-6

Avukatların Hak ve Ödevleri - İcra Dairelerinden Alınan Avukatlık Ücreti Karşılığı Makbuz Kesilip Kesilmiyeceği.

Adana; 12.10.1973

Sayı : 973/639

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

A n k a r a

İcra Dairelerinde tahsil edilen avukatlık ücretleri için makbuz kesilip kesilmiyeceği hakkında Baromuz mensuplarından Avukat Ahmet Akkoyunlu tarafından verilen 14.9.1973 tarihli dilekçe ilişikte sunulmuştur.

Dilekçede bahsi geçen hususlar hakkında Birliğin mütaalasının bildirilmesi saygıyla arz olunur.

Adana Baro Başkanı
Av. İbrahim Günay

Adana; 14.9.1973

Baro Başkanlığına

A d a n a

Maliye bakanlığı vergi kontrol müfettişlerinin defterler üzerinde yaptığı tetkikatta;

1 — Avukatların icra memurluklarından tahsil ettikleri avukatlık ücretlerinde vergi usul kanununun (213. sayılı kanununun) 236. inci maddesine tevfikan makbuz itasına tabi olduğunu, makbuz kesilmediği takdirde 0/03. usulsüzlük cezasının 0/020. olarak alınacağını belirtmişlerdir.

2 — Vergi usul kanuna göre; 100 liradan itibaren yaptığımız tahsilatlara ait makbuz vermekteyiz. İcra dairelerinden, hasma tahmil edilen vekalet ücretinin tahsilinde ise; 22 yıllık avukat olmama rağmen makbuz kesilmemiştir, yapılan kontrollardada hiçbir ikaz dahi yapılmamıştır.

İcra dairelerinden tahsil ettiğimiz vekalet ücretlerinin; üç nüsha verile emrile ödendiği, paranın yatırılmasındada, borçluya icra veznesince makbuz verildiğine ve parayı tahsil ettikten sonra, dosya nosu ve ismiyle deftere geçirilmesine nazaran, keseceğimiz makbuzun kime verileceğini, icra dairelerine böyle bir makbuz vermemizin mecburiyeti olmadığına göre; bu makbuzları kime vereceğimizi, alıcısı olmayan makbuzların kesilmesinin hiçbir hukukî değeri olmadığı cihetle, durumun barolar birliğine ve acilen maliye bakanlığına duyurularak icra dairelerinden tahsil ettiğimiz paraların makbuzla defterimize geçirilmesinde mecburiyet olup olmadığının ve bu makbuzların kime verileceğinin sorularak alınacak cevabın vergi kontrol müfettişlerine duyurulmak üzere benzenize tevdiini saygı ile arz ederim. 14.9.1973

Avukat Ahmet Akkoyunlu

Ankara; 25.2.1974
Sayı : 780

Baro Başkanlığı
A n k a r a

İlgi : 12.10.1973 gün ve 973/639 sayılı yazınız.

İlgi yazınız eki Avukat Ahmet Akkoyunlu'nun dilekçesi Yönetim Kurulumuzda incelenmiş ve hazırlanan rapor uyarınca İcra Dairelerinden tahsil edilen Avukatlık Ücreti için makbuz kesilmemesi gerektiğinin kabulü ile bunun bir genelge ile duyurulması Maliye Bakanlığından istenmiştir. Sonuç ayrıca bildirilecektir.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 25.12.1974
Sayı : 779

Maliye Bakanlığı
A n k a r a

Avukatların, İcra Dairelerinden hasma tahmil edilmiş vekalet ücretinin tahsilinde de, makbuz kesip kesmemeleri konusunda meslektaşlarımız arasında tereddütler bulunduğundan konunun aşağıdaki şekilde giderilmesini istemek lüzumu hasıl olmuştur.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 236. maddesine göre Avukatların makbuz keseceği haller belirtilmiştir. Bunlar arasında İcra Dairelerinden tahsil edilen ücretler hakkında hüküm yoktur. İcra Dairesinden tahsil ettiği ücreti vekaleti defterine işleyen ve İcra Dairesi ile dosya numarasını ve ilgiliyi belirten avukatın bu gelirini her zaman resmi belge ve kayıtlara dayanarak inceleme olanağı da vardır. Bu durumlar dikkate alınarak avukatların İcra Dairelerinden tahsil ettikleri avukatlık ücretleri için makbuz kesme zorunluğunun bulunmadığının kabulü ile bunun bir genelge ile duyurulmasının sağlanmasını takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/24-7

Avukatların Hak ve Ödevleri - Baro Listesine Yazılacak Avukatlardan Giriş Keseneği Alınabileceği.

Trabzon; 7.2.1974
Sayı : 419

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Baro listesine yazılan avukatlardan alınacak giriş keseneğine ilişkin 1136 Sayılı Avukatlık Yasasının 81/2 maddesinden başka düzenleyici bir hükmün

bulunmaması nedeniyle, bir barodan başka bir baroya naklederek o Baronun listesine yazılan avukatlardan da bu keseneğin alınıp alınmayacağı konusunda tereddüte düşüldüğünden, bu gibi durumlarda ne gibi bir işlemin yapılacağını bildirilmesini arz ederim. Saygılarımla

Trabzon Baro Başkanı
Av. Fethi Çulha

Ankara; 8.3.1974
Sayı : 928

Baro Başkanlığı
T r a b z o n

İlgi : 7.2.1974 gün ve 419 sayılı yazınız.

Baro listesine yazılacak avukatlardan alınacak giriş keseneğine ait hükümler Avukatlık Kanununun 73 ve 81/2 maddelerinde yer almıştır.

Madde hükümlerine göre nakillerde de giriş keseneği alınabileceğine Yönetim Kurulumuzun 23.1974 günlü toplantısında 149/24 sayı ile karar verilmiştir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Bkz. TBBB. 1971/10-17; 1972/12-21, 38; 16-16; 1973/19-14.

1974/24-8

Avukatların Hak ve Ödevleri - Taşit Alımlarında Düzenlenecek Vekâletname.

İstanbul; 7.9.1974
Sayı : 5101

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Taşit alım vergisi Genel tebliği ile ilgili olarak Avukat Muzaffer Paksoy ve Avukat Hüseyin Kıbrıslı tarafından verilmiş olan müşterek imzalı 11.8.1973 tarihli dilekçe, Yönetim Kurulumuzun 28.8.1973 günlü toplantısında incelenmiş ve (haklı talebin benimsererek Türkiye Barolar Birliğine iletilmesine, meslektaşlara duyurulmasına) karar verilmiştir.

Bilgilerinizi ve dilekçenin tetkikiyle gerekli teşebbüse geçilmesi için gereğinin ifasını tensiplerinize saygılarımla sunarım.

Eki : Dilekçe örneği.

İstanbul Barosu Başkanı
Av. Burhan Güngör

Baro Başkanlığına
İ s t a n b u l

1 — Maliye Bakanlığı tarafından (15 - Haziran 1973 tarihli resmî gazetede 4 No'lu Taşit alım vergisi genel tebliği) neşredilmiştir.

2 — Bu tebliğin (vekâletname vermek suretiyle yapılan araç satışları) ile ilgili bölümün hali hazırda gerek ilgili vergi dairesi ve gerekse İstanbul noterlerince uygulanan şekline göre bir kimse plâkalı bir aracımı vekâlet yoluyla ancak kardeşi, anası, babası ve çocuğu gibi yakınlarını vekil tayin ederek satabilmektedir. Bir avukatı vekil tayin edememektedir. Zira bir avukatı plâkalı aracımı satmak için vekil tayir ederse adı geçen tebliğe göre bu muamele muvazalı satış sayılıp satım vergisi ödenmesini gerektirmekte, vekil avukat asıl alıcıya, vekâleten aracı satınca ikinci def satım vergisi anmaktadır.

3 — Şüphesiz bu hal Maliye Bakanlığının ve ilgili vergi dairesinin haksız bir tasarrufu olup neticesi itibariyle aynı zamanda bir amme hizmeti olan avukatların kanunen hakları bulunan icraî faaliyetini önleyecek niteliktedir.

4 — Gereği yapılarak haksız tasarrufun tashih olunmasına aracı olmanızı arz ve talep ederiz.

11.8.1973

Av. Muzaffer Paksoy Av. Hüseyin Kıbrıslı

Ankara; 22.1.1974

Sayı : 243

Noterler Birliği Başkanlığı

A n k a r a

15 Haziran 1973 gün ve 14565 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Maliye Bakanlığının Taşıt Alım Vergisine ilişkin 4 seri No.lu genel tebliğinin vekâlet yolu ile taşıt alımını ve bu konuda noterliklerce vekâletname verilmesini önlediği iddia edimiştir.

Maliye Bakanlığı genel tebliği ile noterliklerce vekâletname düzenlenmesini önlemek hukuken kaabil olmadığından durumun incelenerek sonucundan bilgi verilmesine müsaadelerinizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 26.2.1974

Sayı 819

Baro Başkanlığı

İ s t a n b u l

İlgi : 7 Eylül 1973 gün ve 5101 sayılı yazınız.

İlgi yazınız eki Baronuz Avukatlarından Muzaffer Paksoy ve Hüseyin Kıbrıslı'nın Maliye Bakanlığının hazırladığı ve Resmi Gazetede yayınladığı «Taşıt Alım Vergisi Genel Tebliği»nin vekâletname vermek suretiyle yapılan araç satışları kısmı ile ilgili yazısı Yönetim Kurulumuzca incelenmiş ve hazırlanan rapor uyarınca konu Noterler Birliğine intikal ettirilmiştir. Noterler Birliğinin bu konuda Danış-

taya dava açtıklarını bildiren 30 Ocak 1974 gün ve 230 sayılı cevabi yazısı örneği ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla,
Başkan

Ek : Noterler Birliğinin 30 Ocak 1974 gün ve 230 sayılı yazısı.

Türkiye Noterler Birliği Başkanlığı

Ankara; 30.1.1974

Sayı : 230

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

A n k a r a

İlgi : 22.1.1974 gün ve 243 sayılı yazınız.

15 Haziran 1973 gün ve 14565 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan Maliye Bakanlığının Taşıt Alım Vergisine 4 seri nolu genel tebliğe karşı, Birliğimiz ile İstanbul 7. Noteri Enver Durmaz tarafından Danıştayda iptal davası açılmış olup dilekçenin bir örneği bilgi için takdim kılınmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
S. Halis Tokdemir
Başkan

1974/24-9

Avukatların Hak ve Ödevleri - Askerlik Görevini Yapan Avukatların Bütün İşleri İçin Bir Avukata Tek Bir Genel Vekâletname Verebileceği.

T. C.

Orta Hakimliği

Orta : 6.2.1974

Sayı : Muh. 1974/21

İçerimizde Avukatlık yapmakta iken askerlik görevini ifa etmek üzere askere gitmiş bulunan Av. Ahmet Pehlivanoglu takip etmek üzere aldığı davaları Av. Aktan Ünver'e tevkil ederek devretmiştir. Bu durum Muvacchesinde :

1 — Fiilen Avukatlık yapamayan Avukatın müvekkilliği adına bir başka Avukatı tevkil edebileceğinin,

2 — Bir Avukatın bütün işlerini takip etmek üzere bir başka Avukata bir tek umumi vekâletname ile tevkil ile davalarını takip ettirip ettiremeyeceğinin,

Bildirilmesine müsaadelerimizi aygıyla rica ederim.

H. Kâmil Nalbantoğlu
Orta Hakimi

Ankara; 11.3.1974
Sayı : 995

Sayın Hakim H. Kâmil Nalbantoğlu
O r t a

İlgi : 6.2.1974 gün ve 1974/21 sayılı yazınız.

İlgi yazınız Yönetim Kurulumuzun 2.3.1974 gün-
lü toplantısında incelenmiş ve askerlik görevini ya-
pan avukatların bütün işlerini takip etmek üzere bir
başka avukata tek bir genel vekâletname vererek tev-
kil etmelerinde kanuni bir sakınca olmadığı görü-
şüne varılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/24-10

**Avukatların Hak ve Ödevleri - 1136 Sayılı Avukatlık
Kanununun 46/2. Maddesinin Derdest Olmayan Davaları da Kapsadığı.**

Ardahan; 25.12.1973

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
A n k a r a

Konu : 1136 sayılı Avukatlık Kanu-
nunun 46/3. maddesinin der-
dest bulunan dosyalara mün-
hasır olup olmadığının bil-
dirilmesi Hk.

İlişikte sunulan Ardahan Ağır Ceza Mahkeme-
sinin 53 sayılı ve 24.12.1973 tarihli yazısından da an-
laşılacağı üzere derdest bulunmayan dosyalar veka-
letname olmaksızın tetkik edilmek için verilmemek-
tedir. 1136 sayılı yasanın 46/3. maddesinin derdest
olmayan dosya tefrikini yapmadığı kanısındayım.
Mesleki görevimin yerine getirilmesi için bu hususun
aydınlığa kavuşturulması gerekmektedir. Bu itibarla
bir delil niteliğinde olarak kabul edilecek Türkiye
Barolar Birliğinin görüşünün tarafıma bildirilmesi-
ni saygılarımla arz ederim.

Ardahan Avukatlarından
Kemal Kaya

Ek. I.

T. C.

Ardahan Ağır Ceza Mahkemesi

Ardahan; 24.12.1973
Sayı : 53

İlgi : 24.12.1973 tarihli dilekçeniz.

1136 Avukatlık Kanununun 46/3. maddesi gere-
ğince Avukat, dava ve takip dosyaları vekaletname-
lerini ibraz etmeden inceleyebilir maddenin bu met-

ninden derdest olan dava dosyası incelemesi keyfi-
yeti anlaşılmaktadır. Mezkûr dosya karara çıkmış
olup bu dosyanın taraflardan herhangi bir dava se-
bebiyle ilginizi göstermediğizden işbu karara çık-
mış bulunan 969/82 sayılı dosyanın tarafınızdan in-
celenmesine müsaade edilmemiştir.

Bilgi edinilmesi rica olunur.

Ardahan Ağır Ceza Mahkemesi
Başkanı

Ankara; 22.2.1974
Sayı : 734

Sayın Av. Kemal Kaya
A r d a h a n

İlgi : 25.12.1973 günlü dilekçeniz.

İlgi dilekçeniz hakkında Yönetim Kurulumuz-
ca ittihaz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

10.2.1974 gün ve 89/28 sayılı
Yönetim Kurulu Kararı :

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 46/3 maddesi-
nin derdest bulunan dosyalara münhasır olup olma-
dığının bildirilmesini isteyen Ardahan avukatların-
dan Kemal Kaya'nın 25.12.1973 günlü yazısı genellik
gösterdiğinden incelenmesine ve 1136 sayılı Kanu-
nun 46/2. maddesinin derdest olmayan davaları da
kapsadığına, Kararın Bültende yayınlanmasına oybir-
liğiyle karar verildi.

S.O.

1974/24-11

**Ortak Konularda Avukatların Dava Açmadan Önce
Barolara ve Birliğe Bilgi Vermesi Hakkındaki Birlik
Genelgesi.**

Genelge No : 614/8
Ankara; 14.2.1974

Konu : Ortak konularda avukatların da-
va açmadan önce Barolara ve Bir-
liğe bilgi vermesi Hk.

Baro Başkanlığı

.....

Meslekdaşlarımızın çoğunluğunu yakından ilgi-
lendiren Sosyal Sigortalar Kurumu ile olan davalar-
la Avukatlık Ücret Tarifesinin 13. maddesine Adalet
Bakanlığınca eklenen 3. fıkranın iptali ve benzeri
davalarda meslekdaşlarımızın ayrı ayrı birbirinden,
Barolardan ve Birliğimizden habersiz açtıkları bazı

1974/24-14

Kamu Kuruluşu Avukatları - 657 Sayılı Kanunun Ak-sayan Hükümlerinin Saptanması ve Görüşlerin Tes-biti Toplantısı.

T. C.

**DEVLET PERSONEL DAİRESİ
GENEL SEKRETERLİĞİ**Ankara; 11.3.1974
Sayı : 705

Konu : Devlet Memurları Kanunu Hk.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
A n k a r a

1 — 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile bu Kanuna ekler ve değişiklikler getiren hükümlerin uygulanmasında, ilgili kurumların karşılaştıkları sorunları saptamak ve ilgililerin bu konudaki görüşlerinden yararlanmak amacıyla, genel idare, mahalli idareler, kamu iktisadî teşebbüsleri, yüksek öğretim kuruluşlarıyla meslekî kuruluşlar temsilcilerinin katılacağı bir toplantı yapılması uygun görülmüştür.

2 — Toplantı Devlet İstatistik Enstitüsü Salonunda 15 Mart 1974 Cuma günü saat 10,00 de başlayacak ve iki gün devam edecektir.

3 — Katma Bütçeli Kurumlar ile Kamu İktisadî Teşebbüsleri personeline ilişkin sorunlar bağlı buldukları Bakanlık temsilcileri tarafından açıklanacağından sorunların kapsamının tayininde ve Bakanlık temsilcilerinin seçimlerinde bu husus gözönünde bulundurulmalıdır.

4 — Kurum yetkililerince gerekli görüldüğü takdirde, toplantıda sözlü olarak açıklanan görüşlerin yazılı bir metin şeklinde verilmesi de mümkündür.

5 — Toplantı için ayrılan sürenin hakkı ile değerlendirilebilmesi için Kurumumuzca gerekli görülen hazırlıkları yapılmasını ve iki Kurum temsilcisinin toplantıya katılmasının sağlanmasını önemle rica ederim.

İsmail Hakkı Birler
Devlet Bakanı

Gündem :

- I — Açılış
- II — Sunuş
- III — Genel sorunlar
  - Malî sorunlar
  - Hukukî sorunlar
  - Sosyal sorunlar
  - Diğer sorunlar
- IV — Özel sorunlar
  - Adalet hizmetleri sınıfının sorunları
  - Teknik hizmetler sınıfının sorunları
  - Sağlık » » »
  - Eğitim » » »

— Din » » »

— Mahalli idareler personelinin sorunları

— Kamu iktisadî teşebbüsleri sorunları

V — Diğer sorunlar.

Ankara; 13.3.1974
Sayı : 1038**Kamu Kuruluşu Avukatları - 657 sayılı kanunun ak-sayan hükümlerinin saptanması ve görüşlerin tesbiti toplantısı.**Başbakanlık Devlet Personel Dairesi
Genel Sekreterliği
A n k a r a

İlgi : 11 Mart 1974 gün ve H-II.2/705 sayılı yazı-nız.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile ek ve değişikliklerinin uygulanmasından doğan sorunları saptamak amacı ile 15 Mart 1974 Cuma günü yapılacak toplantıya Birliğimizi temsilen Av. Erdoğan Bigat, Av. Sevim Tunç'un ve Av. İsmet Bilgin'in katılacağını bildirir başarılar dilerim.

Saygılarımla,
BaşkanBilgi için : Av. Erdoğan Bigat, Av. Sevim Tunç ve
Av. İsmet Bilgin'e gönderildi.

1974/24-15

Kamu Kuruluşu Avukatları - Kamu Kuruluşu Avukatlarının Sorunları Hakkında Maliye Bakanlığına Yapılan Başvurma. Ankara; 11.3.1974
Sayı : 981Sayın Deniz Baykal
Maliye Bakanı
A n k a r a

Devlet ve kamu kuruluşlarında görevli avukatların sorunları hakkında düzenlenen rapor ve gerekçeleri ilişikte takdim olunmuştur.

İsteklerimizin gerçekleşmesi için gereğini ve yapılacak çalışmalarda açıklamada bulunmak üzere temsilcimizin çağırılmasını takdir ve müsaadelerine arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ek : 1.

657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNUNDA YAPILMASI DÜŞÜNÜLEN DEĞİŞİKLİKLER NEDE-NİYLE, DEVLET VE DİĞER KAMU KURULUŞLA-RI AVUKATLARININ SORUNLARI HAKKINDA TÜ-R-KİYE BAROLAR BİRLİĞİNCE ÖNGÖRÜLEN DEĞİ-ŞİKLİK ÖNERİLERİ

GİRİŞ :

Anayasamızın 1. maddesine göre şekli Cumhuri-

yet olan Devletimizin aynı zamanda «Sosyal bir hukuk Devleti» olduğu, 2. maddesinde belirtilmek suretiyle hukuk anlayışına ve dolayısıyla, gelişmiş batı ülkelerinde olduğu gibi hukukçuların Devlet içindeki önemine değinilmekle birlikte, son yıllarda girilen bazı tasarruflarla, Devlet ve diğer Kamu Kuruluşları Avukatları yönünden, bu ilkenin tamamen aksine uygulamalara gidildiği ve ana meslek gruplarından biri olan Avukatlık mesleği sınıfı ile diğer meslek sınıfları arasında, yine Anayasamızın 12. maddesinde öngörülen eşitlik ilkesinin, Devlet ve diğer kamu kuruluşları avukatları aleyhine ihlâl edildiği, hattâ bazı girişimlerin, mesleğin onurunu zedeleyici nitelikte bulunduğu görülmektedir.

Kutsal olan savunma ve hak arama niteliklerini bünyesinde taşıması nedeniyle Roma İmparatorluğundan bu yana meslek olarak kabul edilen Avukatlığın, bağımsız ve serbest bir kamu hizmeti bulunduğu hususu, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1. maddesi ile de saptanmışken, Devlet Memurları Kanununda Avukatlık hizmetlerine gereken önem verilmemiştir.

Köklü düzen değişikliklerini öngören reformist girişimlerin, hukukun genel ilkeleri gözönünde bulundurulmak suretiyle amaca ulaşabileceği aşıkâr olup, Avukatlara kamu hizmetlerinde gereken değerin verilmemesinin sakıncaları, son yıllar uygulamalarında açıkça görülmüştür.

Devlet Memurları Kanunu değişikliklerinin yalnız Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Dairesi yetkililerinin katıldığı gizli toplantılarda hazırlanmasının sakıncaları da ortaya çıkmıştır. Yeni Hükümetin meslek kuruluşlarına verdiği değer memnuniyetle izlenmektedir. Bu açıdan yeni değişikliklerin Birliğimiz temsilcilerinin katılmasıyla yapılacak toplantıda görüşülmesinin ve bu suretle isteklerimizin tartışılmasının sağlanacağına içtenlikle inanmaktayız.

Devlet Avukatlığının ihdası zorunluğu Devlet davalarının takibi usullerine dair 4353 sayılı Kanunu değiştiren 5797 sayılı Kanun gerekçesinde aynen; «Ülkemizde Devlet ile fert arasındaki ihtilâf ve davaların dünyanın hiç bir ülkesinde bulunmayacak oranda artmış olması ve her dava için hariçten avukat bulup iş yürütmenin hazineye çok büyük külfet teşkil etmesi nedenleriyle.....» denilmek suretiyle belirtilmiştir.

Devlet ilgili hukuki anlaşmazlıkların, hiç bir ülkede görülmeyen oranda artmış olması, Devlet alacaklarının sür'atle takip ve tahsili zorunluğu ile top rak reformu uygulaması, turistik alandaki kıyıların kamulaştırılması, şehirleşmenin getirdiği sorunlar, kamu kuruluşları ile işçi ve memur statüsünde çalışanlar arasında günden güne artan uyuşmazlıklar ve bu uyuşmazlıkların maddî ölçüsünün milyarlarca liraya ulaşacağı gözönünde bulundurulduğunda, mukayyet avukat istihdamı daha da önem kazanmaktadır. Bu genel gerekçede özetlenen nedenlerle yeni Hükümetçe Kanun hükmünde Kararnamelerle değiş-

tilmesi zorunlu bulunan Devlet Memurları Kanununun avukatlarla ilgili konularda Birliğimizce saptanan öneriler ve gerekçeleri Hükümetimizin ilgi ve takdirlerine sunulmuştur.

DEĞİŞİKLİK İSTEKLERİ VE GEREKÇELERİ

1 — Avukatlara Birinci Derecenin Son Kademesine Yükselbilme Olanğı Tanınması :

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1327 sayılı Kanun ile değiştirilen 36. maddesinin V. bölümü ile ihdas edilen avukatlık hizmetleri sınıfına gireceklerin 10. derecenin 3. kademesinden işe başlayarak 1. derecenin son kademesine kadar yükselbilecekleri hükme bağlanmıştır.

Ancak 1, 2, 3 ve 4. derecede kadro ihdas edilebilmesini Maliye Bakanlığı ile Devlet Personel Dairesinin görüşüne dayanılarak Bakanlar Kurulu kararı alınması şartına bağlayan 34. madde 2. fıkrâ hükmü ve bu hükme dayanılarak çıkarılan Bakanlar Kurulu kararları avukatların 1. derecenin son kademesine kadar yükselmelerini önlemiştir.

Bu durum Devlette ve kamu kuruluşlarında görevli avukatlar arasında eşitliği bozduğu gibi, liyakatını ispatlayanları 5. derecenin son kademesinde emekliliklerini bekleme zorunluğunda bırakmaktadır. İlerleme olanağı kalmayanlardan şevkle çalışmaları beklenemez. Atalet yaratıcı bu durumun Kanunun amacına ters düştüğü kuşkusuzdur. Bu yönden serbest çalışma olanağı bulunan avukatlara 34. maddedeki kayıtlar aranmadan Kanunun öngördüğü diğer koşullara göre birinci derecenin son kademesine kadar yükselmeleri sağlanmalıdır. Avukatlık Kanununun 35. maddesi uyarınca avukatlar tarafından yapılması zorunlu bulunan; Kanun işlerinde ve hukukî meselelerde mütalâa vermek, mahkeme, hakem ve yargı yetkisini haiz bulunan diğer organlar huzurunda gerçek ve tüzel kişilere ait hakları dava etmek ve savunmak, adli işlemleri takip etmek, bu işlere ait bütün evrakı düzenlemek görevlerini ifa için yalnız Baroya kayıtlı avukat olmak gereklidir. O halde, kamu kuruluşları avukatları arasında eşitliğin sağlanmasını teminen çeşitli ünvanlara göre verilmiş olan dereceler arasında eşitliğin sağlanması gereklidir.

2 — İdarî Kademedeki Sıfatlarına Bakılmaksızın Avukatlara Yalnız Avukatlık Hizmetleri Sınıfında Yer Verilmesi :

Devlet Memurları Kanununun 36. maddesinde Avukatlık Hizmetleri sınıfı, özel kanunlarına göre Avukatlık ruhsatına sahip, baroya kayıtlı ve kurumlarını yargı mercilerinde temsil yetkisini haiz olan Devlet memurları için ihdas edilmiştir. Bu tanımlamada bahsi geçen özel Kanun 1136 sayılı Avukatlık Kanunudur. Anılan Avukatlık Kanununun 1238 sayılı Kanun ile değişik 35. maddesinde kanun işlerinde ve hukukî meselelerde mütalâa vermek, mahkeme, hakem veya yargı yetkisini haiz bulunan diğer or-

ganlar huzurunda gerçek ve tüzel kişilere ait hakları dava etmek ve savunmak, adli işlemleri takip etmek, bu işlere ait bütün evrakı düzenlemek yetkisi Baroya kayıtlı avukatların tekelinde tutulmuştur. Bu yönden meslekî bilgisini Devlet ve Kamu kuruluşları hizmetine hasreden avukatların idarî kadrolarda ne sıfat verilirse verilsin, Avukatlık hizmetleri sınıfında yer almaları gerek Devlet Memurları Kanunu, gerek Avukatlık Kanunu hükümlerine uygun düşer. Meslek bilgisini Devlet hizmetine veren avukatların idareye yasal yolları gösterirken idarî hiyerarşi içinde bulunmamaları kuşkusuz isabetli ve Avukatlık Kanununun 2. maddesinde Avukatlığın amacı olarak tanımlanan hukukî münasebetlerin düzenlenmesine, her türlü hukukî mesele ve anlaşmazlıkların Adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesine ve genellikle hukuk kurallarını tam olarak uygulanması hususunda yargı organları ve hakemlerle resmî ve özel kurul ve kurumlara yardım etme kuralına uygun olacaktır. Avukat melekî görevini yerine getirirken Kanunlara, meslek düzen ve geleneklerine bağlı kalacak ve Avukatlık Kanununun 1. maddesi emredici hükmüne uygun olarak bağımsız hareket edecektir. Bu yönden gerek 657 sayılı Kanunun 1. maddesinde sayılan genel ve katma bütçelerle bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, Kefalet Sendikaları Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüklerinde, gerek ek maddelerle kapsama alınan kuruluşlarda görevli hukuk müşaviri, hukuk işleri müdürü, yardımcıları gibi kadro ünvanları taşıyan tüm avukatların diğer avukatlar gibi avukatlık hizmetleri sınıfında yer almaları gerekli ve hatta zorunludur.

Ancak 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 43. maddesine 1327 sayılı Kanun ile eklenen (a) fıkrasında yalnız genel idare sınıfının 1, 2, 3 ve 4. derecelerine dahil bazı görevler için kabul edilen 50, 100, 150 veya 200 üst göstergenin Avukatlık hizmetleri sınıfına da uygulanması kazanılmış haklara ve Adalet ilkelerine uygun düşecektir.

3 — İlk Dört Derecedeki Kadrolara Atanabilmek İçin 10 Yıl Hizmetin Yeterli Sayılması :

657 sayılı Kanunun 1327 sayılı Kanun ile değiştirilen 68. maddesinde 1, 2, 3 ve 4. derecelerdeki kadrolara derece yükselmesindeki süre aranmaksızın daha aşağı derecelerden atama yapılabilmesi için 160 aylık Kanunun 4. maddesine tabi kurumlarda 10 yıl çalışmış olma şartı yeterli bulunmasına rağmen, bu maddede 2 sayılı Kanun hükmünde kararname ile yapılan değişiklikle, 1 ve 2. derecedeki görevler için 15, 3 ve 4. derecedeki görevler için ise 10 yıl çalışma şartı getirilmiştir. Özellikle serbest çalışma olanağı bulunan mesleklerde ilk 4 derece atanabilmek için 10 yıllık hizmetin yeterli sayılması gereklidir. Bu nedenle 160 sayılı Kanunda sayılan kuruluşlarda 10 yıl tecrübe kazananların 1 ve 2. derecedeki kadro görevlerini başarıyla yürütecekleri de gözönünde bulundurularak, 10 yıllık hizmetin yeterli kabul edilmesi gerekir.

4 — Avukatlık Hizmetleri Sınıfında Başlangıç Derecenin 9. Derecenin 3. Kademesi Olarak Kabulü :

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36. maddesine 1327 aylık Kanunla eklenen hükümlerde Teknik Hizmetler Sınıfı ile Sağlık Hizmetleri Sınıflarında, 5 yıl ve daha fazla yüksek öğrenim görmüş olanlar Devlet hizmetine başlangıç olarak 9. derecenin 3. kademesi kabul edilmiştir. Avukatlık Kanununun 3. maddesine göre Avukatlık Mesleğine kabul edilebilmek için Hukuk Fakültesinden mezun olmak, avukatlık stajını tamamlamak ve avukatlık sınavında başarılı olmak zorunludur. Hukuk Fakültesinin 4 yıllık öğrenim süresini kapsadığı bilinmektedir. Avukatlık Kanununun 15. maddesinde Avukatlık Stajı 1-1,5 yıl olarak saptanmıştır. O halde, avukatlık sıfatının kazanılabilmesi için en az 5-5,5 yıllık bir süreye ihtiyaç vardır. Bu durumda Teknik Hizmetler ve Sağlık Hizmetleri sınıfından 5 yıl ve daha fazla öğrenim görmüş olanlar için kabul edilen sürelerle uygun olarak avukatların başlangıç derecelerinin 9. derecenin 3. kademesi olarak kabulü eşitlik ilkesine ve Devlet Memurları Kanununun amaçlarına uygundur.

5 — Gerçekten Avukat Temininde Güçlük Çekilen Yerler İçin Avukatlara Temininde Güçlük Zammı Verilmesi :

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 2 sayılı Kanun hükmünde Kararname ile değiştirilen 147. maddesinin (G) bendinde eleman temininde güçlük çekilen görevler için, temininde güçlük zammı verilmesi öngörülmüştür. Gerçekten memleketimizin koşulları bazı yerlere eleman temini bakımından güçlükler arzemektedir. Ülkemizin büyük bir bölümüne avukat atanması uzun süredir mümkün olmamış ve bu yerlerdeki avukatlık hizmetleri aksamıştır. 657 sayılı Kanun hükümleri ile bu Kanunda yapılan değişikliklere rağmen mahrumiyet yerlerine avukat gönderilmemiştir. Bu yerlerdeki hizmetlerin gereği gibi yürütülebilmesi için amaca uygun olarak eleman temininde güçlük zammının verilmesi yerinde olacaktır. Bu yönden avukat temin edilemediği bu güne kadarki tecrübelerle belli yerlere avukat atanabilmesi ve bu suretle Devletin hukukunun avukatlar tarafından korunabilmesini sağlamak üzere eleman temininde güçlük zammının avukat temininde güçlük çekilen yerler için kabulü gereklidir.

6 — Avukatların Devlet Hizmetine Ahırken Sınavdan Ayrık Tutulmaları :

İki sayılı Kanun hükmünde kararname ile değişik Devlet Memurları Kanununun 46. maddesinde; ilk kez Devlet memurlarına atanacakların sınavı ve yeterlik sınavından geçirilmelerinin asıl olduğu, sınava tabi tutulmadan girilebilecek sınıf ve görevlerin 50. maddeye göre çıkarılacak yönetmelikte belirleneceği hükme bağlanmıştır. Bu hükme ve 657 sayılı Kanunun 2. maddesine göre çıkarılan ve 29.1.

1974 günlü Resmi Gazetede yayınlanan 15.1.1974 gün ve 7/7734 sayılı kararname ile yürürlüğe konan Yönetmeliğin 5. maddesinde; Devlet Memurları Kanununun 59. maddesinde gösterilen istisnaî memuriyetlerle, Dışişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirleri, Devlet Konservatuvarında görevlendirilecek üstün yetenekli Devlet Sanatçıları, Teknik Hizmetler sınıfına dahil yüksek mühendis, mühendis, yüksek mimar, mimar, jeolog, kimyager, teknik öğretmen okulundan mezun olup öğretmenlik mesleği dışında teknik hizmetlerde çalışanlar, tütün eksperleri sayılanlar, fen memuru, tekniker, teknisyen ve dengi teknik ünvanlara sahip olup en az orta derecede meslekî tahsil görenler, sağlık hizmetleri sınıfında; tabip, diş tabibi, eczacı, veteriner, fizikoterapist, ebe, hemşire, sağlık memuru, sosyal hizmetler mütehassısı, biyolog, psikolog, diyetçi, sağlık mühendisi, sağlık fizikçisi, sağlık idarecisi, köy ebesi, hemşire yardımcısı, fizik tedavi, labratuvar, anestezi, diş rontgen, eczacı teknisyenleri ve yardımcıları, çevre sağlığı ve toplum sağlığı teknisyeni, sağlık savaş memuru, hayvan sağlık memuru ve benzeri meslekî ünvanlara sahip olup en az orta derecede meslekî tahsil görmüş olanlar ilk, orta, lise ve yüksek dereceli öğretim müesseselerinde öğretim görevi yapma niteliği bulunanlar, her derecedeki öğretmen okullarında ve öğretmenlik kurslarından veya yüksek okul, akademi ve fakültelerden mezun olupta öğretmenlik için gerekli meslekî niteliklere sahip olanlar sınavdan ayrık tutuldukları halde avukatlara istisnalar içinde yer verilmemiştir. Avukatlık Kanununun 28 ve 33. maddeleri ile Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29-37. maddelerine göre avukatlık 1,5 yıl stajdan sonra ancak sınavla kazanılabilen bir meslektir. Hukuk Fakültesinde lisans ve stajdan sonra avukatlık sınavlarından geçerek Avukatlık Kanununun 35. maddesi uyarınca gerçek ve tüzel kişilerin haklarını savunma hakkını elde eden avukatları Devlet hizmetine alırken, yeniden sınava tabi tutmanın gereksizliği izaha muhtaç değildir. Bu açıdan ve eşitlik ilkeleri yönünden avukatları sınava tabi tutan yönetmelik hükümleri değiştirilmelidir.

Yönetmeliğin serbest çalışma olanağı bulunan meslekler ve yukarıda belirtilen memuriyetler için istisnaî hüküm vazettiği anlaşılmaktadır. Avukatlığı sınavdan ayrık tutmak bu amaca da tamamiyle uygundur. Teknik, Sağlık, Eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfları mensupları lisans öğrenimi sonunda yapılan sınavla meslekî sıfatları kazanmalarına rağmen, yukarıda arzedildiği üzere avukatlar lisans sınavından sonra, 1,5 yıl stajı müteakip ayrıca avukatlık sınavına tabi tutulmaktadır. Avukatlık Kanununun 31. maddesine göre beş defa başarısızlığa uğrayan avukat adayı, bir daha sınava girememektedir. Açıklanan sebepler karşısında, esasen Yönetmelik yapılırken gözden kaçtığı anlaşılınan bu duruma, son verilmesi isabetli olacaktır. Kaldı ki Dışişleri Bakanlığı Hukuk müşavirlerinin sınavdan ayrık tutulmalarının nedeni de yukarıda açıklanan sebepler olmalıdır.

7 — Avukatlık Stajında Geçen Sürelerin İntibaklarda Nazara Alınarak, Kademe İlerlemesi ve Borçlanılarak Emekliliğe Sayılması :

A) Hakimlik stajı sonunda sınav yapılmadığı halde staj üresi emekliliğe ve memuriyet kademine sayılmaktadır. Kamu hizmeti olduğu yukarıda açıklanan Avukatlık staj sonunda kazanıldığına ve staj süresince herhangi bir işte çalışma olanağı bulunmayıp, Devlet Bütçesinden de bir ödeme bahse konu olmadığına göre bu sürenin borçlanılmak suretiyle emekliliğe sayılması Adalet Kurallarına uygun düşecektir.

B) 8 sayılı Kanun hükmündeki Kararnamenin 18. maddesi Devlet Memurları Kanununa 1327 sayılı Kanunla getirilen ve 2 sayılı Kanun Hükmündeki Kararname ile değiştirilen ek geçici 36. maddesine eklenen (e) fıkrasının «Avukatlık hizmetleri sınıfında bulunanlardan, bir süre memuriyette bulunup ayrıldıktan sonra avukatlık stajını açıkta iken yapanlara iki memuriyette iken yapanlara bir kademe ilerlemesi uygulanır» hükmü gereğince, ancak halen avukatlık hizmetleri sınıfında bulunan Devlet Memurları yararlanmaktadır.

8 sayılı Kanun Hükmündeki Kararnamede bu neviden istisna yalnız, a-Avukatlık ruhsatına haiz ve Baroya kayıtlı fakat genel idare hizmetleri sınıfında gösterilen Bakanlık Hukuk Müşavirleriyle, b-bir süre avukatlık yapıp halen genel idare hizmetlerinde çalışanların, c-Avukatlık ruhsatına sahip olup da doğrudan doğruya genel idare hizmetlerinde çalışanları kapsamakta, bu fıkranın düzenleme biçimi nedeni ile a, b ve c fıkralarında saydığımız avukatlık ruhsatını haiz memurların intibaklarında iki veya bir sene kademe ilerlemesi hususları uygulanmamakta, emsallerine nazaran mağdur edilmektedirler.

«Mağduriyet» kelimesinin kullanılması nedeni, bahse konu kararnamede, genel idare hizmetleri sınıfında bulunanlara aşağıda tek tek sıralayacağımız hükümlerle ayrıcalıklı durumlar sağlanmış, böylece Devlet Memurları arasındaki eşitlik ilkesi yalnız «avukatlık ruhsatını haiz olanlar» için bozulmuştur.

Şöyle ki :

I — 2 sayılı Kanun Hükmündeki Kararname ile değiştirilen Devlet Memurları Kanununun ek geçici 28. maddesi, müfettişleri kendileriyle birlikte Devlet Memurluğuna girenlere nazaran bir derece yükseltmektedir. Müfettişlik hizmetinde çalışıp bilâhare 657 sayılı Kanundan önce veya sonra genel idare hizmetleri sınıfında çalışanlara intibaklarında birer derece yükselmesi sağlanmış ve uygulanmıştır. Yani genel idare hizmetinde bulunan memur halen müfettişmiş gibi bir derece ileriye götürülmüştür. Ama bu uygulamaya avukatlar için hiç bir zaman kullanılmamıştır.

II — 8 sayılı Kanun hükmündeki kararname ile değiştirilen Devlet Memurları Kanununun ek geçici 27. maddesine eklenen 3. fıkrası gereğince, halen

genel idare hizmetleri sınıfında Devlet memuru olarak bulunan fakat 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun yürürlüğe girmesinden önce subaylık yapmış Harp Okulu mezunları, yeni mezun olmuş Harp Okulu mezunları ile eş tutularak diğer yüksek okul ve fakülte mezunlarına nazaran bir derece daha üstte intibak ettirilmişlerdir.

III — 2 sayılı Kanun Hükmündeki Kararname ile değiştirilen Devlet Memurları Kanununun ek geçici 27. maddesi gereğince, genel idare hizmetleri sınıfında görev alan, mühendis, doktor, ziraat-mühendisi, jeolog, kimya mühendisi, biyologlar, sağlık idareciliği okulundan mezun olanlar 657 sayılı Kanunun 36. maddesinin 3. Sağlık Hizmetleri 36/2 ye göre teknik hizmetlerde imişçesine yüksek derecelere intibak ettirilmektedir. Oysa ki bu memurlar, genel idare hizmetleri sınıfından çalışan memurlardır.

IV — 2 sayılı kanun hükmündeki Kararname ile değiştirilen Devlet Memurları Kanununun ek geçici 4. maddesi gereğince intibakları yapılarak ve halen genel idare hizmetleri sınıfında bulunan Devlet memurlarının kendi özel hizmetleri (yani çiftliklerinde «ziraat mühendisi» olarak kendi inşaatlarında «mimar» ve «mühendis» olarak çalışanların) nde geçen sürelerin 3/4 ü teknik eleman sınıfındaymış gibi değerlendirilmiştir. Böylece genel idare sınıfında görüldüğü halde intibak esaları teknik hizmetler sınıfına göre yapılma gibi garip ve hukuk dışı bir durum ortaya çıkmıştır.

V — 8 sayılı Kanun Hükmündeki kararname ile değiştirilerek Devlet Memurları Kanununun ek geçici 2. maddesine eklenen XIII. fıkra gereğince,

Özel bir kanunla kurulan ve personeli de özel hukuk hükümlerine tabi olan Ticaret ve Sanayi Odaları, Öğretmenler Bankası, Vakıflar Bankası, Denizcilik Bankasındaki görevlerde çalışmış olup da intibaklardan önce Devlet memuriyetine geçenlerin buradaki hizmet süreleri dahi değerlendirilerek derece yükseltilmesi sağlanmıştır. Kaldığı saydığımız bu kurumlar «Devlet Personel Dairesi Kurulması hakkında»ki 160 sayılı Kanunun 4. maddesinde belirtilen ve kastedilen manâdaki kurumlardan değildirler.

Gerek 2 gerekse 8 sayılı Kanun Hükmündeki Kararnamelerle Devlet Memurlarından genel idare hizmetleri sınıfında bulunan memurlara öğretim ve yetiştirme niteliklerine göre girmeleri gereken sınıflardaymış gibi daha yukarı derecelere intibak etme olanakları verildiği halde yalnız hukuk müşavirleri olan avukatlar ve avukatlık ruhsatına sahip olanlar bu olanaklardan yararlandırılmamışlardır. Bu haksızlığın giderilmesi için 8 sayılı Kanun Hükmündeki Kararname ile «Devlet Memurları Kanununun ek geçici 36. maddesine getirilen (E) fıkrasının aşağıdaki biçimde yeniden düzenlenmesi, Anayasanın eşitlik ilkesine uygun olacaktır.

Fıkra e - «Avukatlık hizmetleri ve genel idare

hizmetleri sınıflarında bulunanlardan bir süre memuriyette bulunup ayrıldıktan sonra avukatlık stajını açıkta iken yapanlarla, memuriyet hizmetine girmeden önce avukatlık stajını yapanlara iki, memuriyette iken yapanlara bir kademe ilerlemesi uygulanır.

Şu kadarki bunlardan, avukatlık hizmetleri sınıfına girmeleri nedeniyle 36. madde uyarınca giriş derecesinde iki kademe ilerlemesinden faydalanmış olanlarla genel idare hizmetleri sınıfında bulunupta ek geçici 28. maddesinin hükümlerinden yararlanan memurların yararlandıkları bu süre bu fıkraya göre verilecek kademenin hesabında dikkate alınır.»

Nitekim 8 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 21. maddesinde; 1327 sayılı Kanunun 90. maddesine 5 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile eklenen ek geçici 49. maddeye konan fıkra, Sayıştay Daireler Kurulunun 26 Şubat 1974 gün ve 194 sayılı kararının 1. maddesinin 3 fıkrası gereğince (Avukatlık staj süresinin başarı ile geçtiğinin tevsiki haline madde hükmü;

a — Stajını yapmış, staj bitirme belgesini almış ve fakat ruhsatname ve baroya kayıt işlemlerini tamamlamadan mesleğe girmiş olanlara uygulanır.

b — Avukatlık yaparken barodan kaydını sildirip bir müddet boşa kaldıktan sonra mesleğe girenler,

c — Avukatlık yaparken kaydını sildirdikten sonra bir hizmete girip o hizmetten ayrıldıktan sonra boşa kalıp tekrar mesleğe girenlere uygulanır.) Devlet Memurları Kanununun değişik 1. maddesinin 2. fıkrasında kapsam dışında kaldıkları açıkça belirtilen hakimler, Danıştay ve Sayıştay mensuplarının avukatlık stajını tamamladıklarını belgelendirmeleri halinde bir kademe ilerleme verilmesi şeklinde yorumlanarak, yukardaki görüşlerimiz teyit olunmuştur.

8 — Baroya Kayıt ve Baro Aidatlarının Müesseselerince Ödenmesi :

Devlet ve diğer kamu kuruluşları Avukatları, bütün mesailerini Devlete hasretmiş olup, memuriyetleri süresince serbest hayatta mesleklerini icra etmeleri mümkün bulunmamaktadır.

Emeğin tamamen Devlete hasredilmesi ve Avukatlık Kanununun 66. maddesi uyarınca mesleğin icrası için sürekli olarak avukatlık yapılan yerin Baro levhasına yazılma zorunluğu karşısında, Barolara ödemeleri gerekli baro aidatlarının, mukayyet avukat çalıştıran Devlet veya diğer kamu kuruluşlarınca ödenmesi tabii bulunmaktadı. Bu nedenle Bütçe Kanununa hüküm konulması suretiyle bu hususun temini gerekli görülmektedir.

Mukayyet avukatlar Devlet Memurları Kanunu-

nun 30. maddesine 1327 sayılı Kanunla eklenen V. Bölümde tanımlanan Avukatlık hizmetleri sınıfına girmek zorunda bulduklarından, bu sınıfta tarif eden anılan hükme göre de Barolara kayıt olmak zorundadırlar.

Devlette ve diğer kamu kuruluşlarında görevli avukatlar, memuriyetlerinin başka bir Baro bölgesine nakli halinde Avukatlık Kanununun 66. maddesi uyarınca yeni görev yerindeki Baro levhasına yazılma yükümlüdür. Bu kanunî gereği yerine getirmemesi halinde Avukatlık Kanununun 72. maddesi (c) bendi uyarınca Baro Yönetim Kurullarınca resen kaydı silinmektedir. Baroların giriş keseneği genel kurullarının kararları ile saptandığından birbirine uymamakta ve 500 lira ile 2000 lira arasında değişmektedir. Memuriyeti sebebiyle avukatların bir yıl içinde iki ve hatta üç yere atanmaları olanak dahilindedir. Bu durumda yılda 5-6 bin lira giriş keseneğini esasen düşük geliri ile kamu kuruluşlarında görevli avukatların kendi ceplerinden vermeleri beklenemez. Genellikle bu miktarda parayı tasarruf etmesi mümkün olmayan Devlet ve Kamu kuruluşları avukatlarının giriş keseneğini ve aidatını ödeyememesi halinde Avukatlık Kanununun 72/d maddesi uyarınca Barodan kaydı silinecek ve mesleki hiç bir çalışma yapamıyacak, o avukat mahkemelere kabul edilmeyecek ve Devlet davaları takipsiz kalacaktır.

Bu bakımdan esasen yasal olanak bulunduğu halde Bütçelere tahsisat konmadığından ödenmeyen Devlet avukatları Barolara ödemekle yükümlü oldukları giriş ve yıllık keseneklerinin kuruluşlarınca ödenmesine olanak sağlanması yerinde olacağı gibi, diğer Devlet Memurları ile eşitliğin de sağlanmasını sağlayacaktır.

9 — Serbest Avukatlıkta Geçen Sürenin Borçlanması ve 3/4 ünün Memuriyetten Sayılması :

Diğer meslek sınıflarına nazaran, avukatlık hizmetleri sınıfı aleyhine, serbest meslekte geçen avukatlık sürelerinin borçlanması ve bir kısmının memuriyet kıdeminden sayılması bakımından da eşitlik ilkesi bozulmuştur.

Eşitliğin sağlanması için serbest meslekte geçen avukat süresinin borçlanması ve diğer meslek gruplarında olduğu gibi bu sürenin 3/4 ünün memuriyet kıdeminden sayılması ve serbest avukatlıkta geçen işbu sürelerin, ilk 4 dereceye atanabilmesi için aranan sürelerden sayılması hukuk anlayışına uygun bulunmaktadır.

Saygılarımla,
Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Faruk Erem

NOT : Bu yazı, çeşitli kamu kuruluşlarındaki meslektaşlarla yapılan toplantılar sonunda düzenlenmiştir.

1974/24-16

Avukatların Sosyal Güvenliği - Avukatların Emeklilik Ücretlerinin Arttırılması.

İstanbul; 21.2.1974

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

A n k a r a

Mensubu bulunmakla iftihar ettiğim Barolar birliği genel başkanlığına şahsımla alakalı olduğu kadar mağdur meslektaşlarımda ilgilendiren Emeklilik konusunu geçen uzun süre içerisinde bir hal çaresinin bulunamamış olması nedeniyle değişen şartlar karşısında bir kerre daha tazelemeyi bir görev saymaktayım.

Eklice unduğum 25/8/1971 günlü cevabi yazınız da kabul edildiği üzere az maaşla emekli olarak uzun yıllardan beri bir kamu görevi avukatlık yapan biz meslektaşlarımızın az çok hayat şartlarının iyileştirilmesine yeni halkçı hükümetin olumlu katılacağı kanısındayım.

Konu ile ilgilenilerek gereken teşebbüsün yapılmasını saygılarımla arz ve rica ederim.

Kocaeli Barosu
Avukatlarından
M. Hüsnü Özerdem

Ankara; 11.3.1974
Sayı : 1008

Sayın Av. M. Hüsnü Özerdem

Kadıköy Caferağa Mah. Şifa Bakla Sokak
No. 4 Daire 8

İ s t a n b u l

İlgi : 21.2.1974 günlü dilekçeniz.

İlgi dilekçeniz üzerine Yönetim Kurulumuzca itihaz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

23.1974 gün ve 166/41 sayılı

Yönetim Kurulumuz Kararı :

Avukatların emekliliği konusunda Birlikçe gerekli teşebbüslerde bulunulmasını isteyen Kocaeli Barosu avukatlarından M. Hüsnü Özerdem'in 21.2.1974 tarihli yazısı okundu.

Bu konuda gerekli çalışmalar yapıldığının bildirilmesine oybirliğiyle karar verildi.

1974/24-17

Sosyal Sigortaya Yatırılan Primlerin Bildirilmesi Hakkındaki Birlik Genelgesi. Ankara; 14.2.1974
Genelge No : 617/11Konu : Sosyal Sigortaya yatırılan prim-
lerin bildirilmesi Hk.

Baro Başkanlığı

Sosyal güvenliğimizi sağlayan konularda zaman zaman bazı görüşlerin ileri sürüldüğü ve Sosyal Sigortalar kapsamından çıkarılmamız gerektiğinin, yararımızın katkımızdan pek çok olduğunun iddia edildiği malumunuzdur.

Bu konularda yapılan çalışmalarda sıhhatli bilgilere sahip olmamız tezimizi savunmakta bize güç ve rektir.

Bu amaçla 31.12.1973 tarihine kadar, Tip Sözleşme dayanan Baronuzca Sosyal Sigortalar Kurumuna her yıl kaç avukat için toplam olarak ne kadar prim yatırıldığıнын yıl yıl ve 31.12.1973 tarihinden sonra da aynı şekilde üçer aylık toplamalar halinde bildirilmesini önemle rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/24-18

Avukatlık Kanununun 74. Maddesi Uyarınca Kaydı Silinen Avukatlar Hakkında Yapılacak İşlemler. Antakya; 19.1.1974
Sayı : 25Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

1136 Sayılı yasanın 74 üncü maddesi uyarınca ruhsatnamesi iptal edilerek geri alınması için kendisine yazı da yazılmış bulunan Koco oğlu Sıtkı Elbistan'ın bu iptal durumu ile ilgili Başkanlığınıza gönderdiğimiz 19.11.1974 gün ve 254 sayılı yazımız üzerine Avukatlık kanununu Yönetmeliğininin 47 inci maddesi uyarınca resmi gazetede ilân ve ilgili yerlere duyurma işleminin yapılıp yapılmadığı bu güne kadar Baromuzca bildirilmemiştir. Durumun tetkikiyle sonucun bildirilmesini arz ederim. Saygılarımla.

Hatay Barosu Başkanı
M. Nabi İnalAnkara; 12.3.1974
Sayı : 1034Baro Başkanlığı
H a t a y

İlgi : 19.1.1974 gün ve 25 sayılı yazımız.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 74. maddesi uyarınca ruhsatnameleri Baro Yönetim Kurulunca geri

alınarak iptal edilen ve adları bir daha yazılmamak üzere levhadan silinenler için, Avukatlık Kanunu Yönetmeliğininin 47. maddesine göre bu güne kadar herhangi bir işlem yapılmamıştır.

Ancak, yönetmelik hükmünün uygulanmasına başlanmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/24-19

Baro Genel Kurulları - Yeni Kurulan Baroların İlk Genel Kurulu ve Seçilen Görevlilerin Süreleri. Erzincan; 15.2.1974
Sayı : 33Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Yazımız : 18.12.1973 gün 1973/106 sayılı.

15.12.1973 Tarihinde yapılan Baromuzun yıllık genel kurul toplantısında, Baromuzun kuruluşu nedeniyle yapılan 7.7.1973 tarihli genel kurul toplantısının olağan veya olağanüstü olduğu hukukî tartışma konusu yapılarak neticeden olağan genel kurul toplantısı şeklinde bulunduğu kararlaştırılmış ise de, durumun aydınlanması bakımından birlik görüşününün alınmasına karar verilmiştir.

Genel Kurul Kararı uyarınca 18.12.1973 gün 1973/106 sayılı yazımız ile, 7.7.1973 tarihli kuruluş nedeniyle yapılan genel kurul toplantısının olağan veya olağanüstü toplantılardan hangisine dahil olduğu hususu,

7.7.1973 Tarihli Genel Kurul Toplantısında Baro organları teşekkül etmiş, avukatlık yasası hükümleri gereğince Baro Başkanı ve Yönetim Kurulu üyelerinin görev sürelerinin iki yıl olduğu belirtilmiş olduğuna göre iki yıllık görev süresi başlangıcının hangi genel kurul toplantısının esas alınacağı,

Hususları yukarıda belirtilen yazımız ile sorulmuş ise de bu güne kadar cevap alınamamıştır.

Yukarıda arzolunan hususlar için birlik görüşüne intizaren durum saygı ile bilgilerinize arz olunur.

Erzincan Barosu Başkanı
Av. Necdet Ömer VarlıkAnkara; 11.3.1974
Sayı : 1007Baro Başkanlığı
E r z i n c a n

İlgi : 15.2.1974 gün ve 974/33 sayılı yazımız.

İlk Genel Kurulunuzun kuruluş Genel Kurul toplantısı olduğuna ve 7.7.1973 tarihli Genel Kuru-

lunuzda seçilen Başkan ve Yönetim Kurulu üyelerinin, Birlik Yönetim Kurulu Başkan ve üyeleri için Bursa, Hatay ve Ankara Genel Kurul toplantılarında alınan kararlar gözönünde tutularak, sürelerinin Aralık 1975 de sona ereceğine Yönetim Kurulumuzun 2.3. 1974 tarihli toplantısında karar verilmiştir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/24-20

Birlik Kesenekleri Hakkındaki Baro Başkanlıklarına Gönderilen Genelge.

Ankara; 2.3.1974
Genelge No : 881/12

Konu : Birlik Kesenekleri Hk.

Baro Başkanlığı

İlgi : 25.1.1974 gün ve 311/4 sayılı genelgemiz.

1974 yılı Birlik keseneği 31.12.1973 tarihinde Baro-nuza kayıtlı olduğunu bildirdiğiniz avukat adedine göre aylık 10,— TL sı üzerinden hesaplanmış ve Birliğin gelir bütçesi bu esasa göre düzenlenmiştir.

Buna göre 1974 yılında ödenmesi gereken kesenek borcunuz 25.1.1974 gün ve 311/4 sayılı genelge-mizdede belirtildiği üzere ..... liradır.

23.12.1974 tarihinde Denetleme Kurulu yaptığı in-celeme sonunda verdiği raporda geçen yıldan kalan Barolar kesenekleri ile 1974 yılı baro keseneklerinin ilk taksitlerini ödemeyen barolara birer tekit yazıl-masını tavsiye etmişlerdir.

Bu nedenle ilgi genelgemizde belirtilen 1973 yıl-ından devreden borcunuzla birlikte 1974 yılı kesene-ği birinci taksidinin rozet, kimlik cüzdanı, «Türki-ye'de Savunma Mesleğinin Gelişimi» isimli kitap be-deli ile cübbe bedellerinin acele olarak Birliğimizin T. C. Ziraat Bankası Kızılay Şubesindeki 630/493 sa-yılı hesabına havale edilmesini ve bu durumun ayrıca bir yazı ile Birliğimize duyurulmasını önemle rica ederiz.

Saygılarımızla

Sayman Başkan
Av. Mehmet Kavaklılar Av. Faruk Erem

1974/24-21

Baro Yönetim Kurulu Kararlarının Resmi Gazetede Yayınlanabileceği.

Antalya; 19.11.1973
Sayı :482/71

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Resmî bir karar olan yönetim kurulu kararının özetinin, resmi ilan mahiyetinde olmadığından Resmî

Gazetede yayımlanmayacağına dair ilgili dairenin ce-vabî yazısı ile buna verilen cevap ekte sunulmuştur.

Yanlış ve mesnetsiz bir mütalâa mahsulü oldu-ğu anlaşılan bu tutuma son verilmesi için ilgililer nezdinde gerekli teşebbüs ve müdahalenin yapılarak bu yanlış tutumun tashihiyi saygılarımla arz ederim.

Antalya Baro Başkanı
Av. Zeki Şeremet

Ankara; 25.1.1974
Sayı : 297

Başbakanlık Neşriyat ve
Müdevvenat Müdürlüğü
A n k a r a

Antalya Barosunun Birliğimize gönderdiği 19.11. 1973 tarihli yazıda Baro Yönetim Kurulu kararı öze-tinin Resmi Gazetede yayınlanması isteğinin Başba-kanlık Basımevi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü-nün 31.10.1973 gün ve 1-50-15150 sayılı yazısı ile Resmi Gazete de yalnız resmi ilânların yayınlanabileceği ge-rekçesi ile reddedildiği bildirilmiştir.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 76. maddesine göre Barolar «...tüzel kişiliğe sahip kanun niteliğİN-de meslek kuruluşlarıdır». Bunun kaynağını da Ana-yasamızın 122. maddesi teşkil etmektedir. Üçüncü ter-tip düsturun 12. cildinin 107. sayfasında yayınlanan 23. Teşrisani 1931 gün ve 621 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Heyeti umumiye kararında baroların resmi müessesattan sayıldığı bildirilmiştir. 23 Mayıs 1928 gün ve 1322 sayılı «Kanunların ve Nizamnamele-rin sureti neşir ve ilânı ve Mer'iyet Tarihi hakkın-daki kanunun «8. maddesinde de, valilerin, vilayet merkezinde, kanun, nizamname vesairenin matbu nüshalarını tevzi edeceği resmi daireler arasında ba-rolar da sayılmıştır.

Yukarıda açıklanan duruma göre barolar resmi kuruluşlar olduklarından Yönetim Kurulu kararları-nın Resmi Gazetede yayınlanması gerekirken belirti-len nedenlerle baro isteğinin reddi yasa hükümlerine aykırı düşmektedir.

Konunun bu açıdan incelenmesini uygulamanın buna göre değiştirilmesini ve sonucundan bilgi veril-mesini rica ederim.

Saygılarımla
Başkan
Av. Faruk Erem

NOT : Bir örneğinde Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğüne gönderilmiştir.

Ankara; 11.3.1974
Sayı : 998

Baro Başkanlığına
A n t a l y a

İlgi : 19.11.1973, 11.2.1974 tarih ve 482/71 sayılı ya-zınız.

İlgideki yazılarınızla resmi gazetede yayınlanmadığını bildirdiğiniz Yönetim Kurulu kararınızla ilan örneği Başbakanlık Neşriyat ve Müdevvenat Genel Müdürlüğüne gönderilerek incelenmesi ve sonucundan bilgi verilmesi istenilmisti.

Bunun üzerine anılan Genel Müdürlükten alınan 28.2.1974 tarih ve 301 sayılı yazı fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

T.C.

BAŞBAKANLIK

Ankara; 28.2.1974
Sayı : 301

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 25.1.1974 gün ve 297 sayılı yazınız.

Bilindiği üzere, Barolar kanunla kurulu kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.

Bu nedenle, Baro Yönetim Kurulu Kararlarının bedeli mukabili Resmî Gazete ile yayımlanmasında kanuni yönden bir sakınca görülmemiştir.

Antalya Baro Başkanlığının Resmî Gazete'de yayımlanmasını talep etmiş olduğu ilan yayımı için Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğüne gönderilmiştir.

Bilgi edinilmesini ve keyfiyetin Antalya Baro Başkanlığına bildirilmesini rica ederim.

Fikret Tokat
Neşriyat ve Müdevvenat
Genel Müdürü

1974/24-22

Yeni Resmî Kılık - Yeni Resmî Kılığın Birlikçe Yapıtılması - Birlik Genelgesi.

Ankara; 8 Şubat 1974
Sayı : 4581

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Öz : Avukat cübbeleri Hak.

25.1.1974 tarih ve 296 sayılı yazıları karşılığıdır.

Malûmları bulunduğu üzere; 1973 yılı bidayetinde talep edilen 10.200 adet Avukat cübbesi konusu incelenmiş ve hazırlanan Yünlü ve Pamuklu nümu-

neler takdim edilerek gerekli bilgiler verilmiş ise de aradan uzun süre geçmiş olmasına rağmen yukarıda tarih ve sayısı kayıtlı mektuplarının alınışına kadar mukabil bir bilgi alınmamıştır.

Keza malûmları bulunduğu veçhile; aradan geçen uzunca süre zarfında piyasa konjonktüründe büyük değişiklikler olmuş bulunmaktadır.

Bu itibarla; cari piyasa konjonktürü muvacehesinde yeniden yapılan incelemeler neticesi tesbit edilen hususlar aşağıda belirtilmiştir.

1 — Konu : Barolar Birliği Başkanlığınca konfeksiyon olarak verilecek 10.200 adet Avukat cübbesinin siparişidir. Beden ölçüleri Başkanlıklarınca verilecektir. Sipariş miktarında % 10 artırma veya eksiltme düşünüldüğü takdirde teslim tarihinden asgari iki ay evvel Sümerbank haberdar edilecektir.

2 — Teslim yeri : Cübbeler Sümerbank İzmir Basma Sanayi Müessesemiz anbarlarında teslim edilebileceği gibi yol ve sigorta gibi zaruri masraflarının tarafınızdan kabulü suretiyle Yurdun muhtelif bölgelerinde bulunan (Adana, Ankara, Balıkesir Bursa, Diyarbakır, Erzurum, Eskişehir, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kayseri, Konya, Samsun, Trabzon, Zonguldak) Ana Mağazalarımız depolarında da teslim edilebilir.

3 — Tevziat : Teslim yerlerinin intihabına göre Barolar Birliği Başkanlığınca verilecek talimata müsteniden yapılacaktır. Sümerbank'ça hazır olduğu bildirilecek cübbelerin tevziat bildirisi azami 15 gün içerisinde Birlikçe yapılacaktır.

4 — Teslim müddeti : Kat'i siparişin imalâtçı Müessesemize intikalini müteakip 7-8 aydır. Peyderpe teslimat yapılabilir. Teslimat mühürlü numunelere göre yapılacaktır. Mücbir sebeplerin vukuu halinde teslim süresi mücbir sebep müddetince uzatılacaktır.

5 — Fiat :

a) Yünlü beher cübbe fiatı bedelin peşin ödemesi ve malın İzmir'de teslim alınması halinde 510,— TL. dir.

b) Yukarıda 2 ci maddede belirtilen Mağazalarda tesliminin istenilmesi halinde ise, anbalaj, nakliye ve sigorta masraflarını karşılamak üzere beher cübbe için yukarıdaki satış fiatına 10,— TL. ilâve yapılacaktır.

Mal bedelinin asgari % 50 si peşin alınması kaydıyla ikinci % 50 sinin azami 5 taksit olmak üzere taksidde bağlanması halinde taksidde bağlanacak kısmın tutarı üzerinden ayda % 1,5 hesabiyle masraf karşılığı hesaplanacaktır.

6 — Teminat : Siparişin kat'ileşmesi için cübbelerin teslim yerlerinin tesbitine göre mal tutarının % 10'na kadar teminat mektubu veya nakid yatırılması gerekmektedir.

İşbu teminat teslimatı müteakip kat'i hesabın kesilmesini müteakip iade edilir.

7 — Vukuu muhtemel ihtilaflar Ankara Mahkemeleri ve İcra Dairelerine intikal ettirilir.

8 — Bu bağlantı, taraflar olarak Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı ile Sümerbank Genel Müdürlüğü arasında yapılacaktır.

Anlaşmayı müteakip yapılması gereken her talep taraflar arasında cereyan edecektir.

9 — Konfeksiyon yerine kumaş alınması takdirde kumaşların teslimat süresi, kat'i sipariş intikalini müteakip 6 aydır. Peyderpey teslimat Kumaşın beher metresinin Merinos Fabrikamız anbarı teslim fiatı 105,— TL. dir. Bunda da 2. ci madde esasları uygulanabilir. Bu takdirde fiata nakliye, sigorta ve anbalaj masrafları ilâve edilecektir.

Durumu yüksek görüşlerinize sunar, varılacak sonucu azami 28 Şubat 1974 tarihine kadar Genel Müdürlüğümüze bildirilmesini rica ederiz.

Saygılarımızla,
Sümerbank
Genel Müdürlük
Hızır Ceylan İbrahim Etcioğlu

Ankara; 25.2.1974
Sayı : 793

Sümerbank Genel Müdürlüğü
A n k a r a

İlgi : 8 Şubat 1974 gün ve Satış IV/4581sayılı yazımız.

Mesleğimiz mensupları için diktirteceğimiz yeni cübbeler hakkında ilgi yazımızda belirtilen şartlar Yönetim Kurulunca incelenmiş ve kabul edilmesine imkân görülememiştir.

İlginize teşekkür ederiz.

Saygılarımızla,
Başkan

NOT : Numuneler elden iade edilecektir.

Ankara; 8.3.1974
Sayı : 091/74.2

Konu : Avukat cübbeleri Dikimi

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi: Halkevleri Kültür Vakfı Başkanlığının 17 Ekim 1973 gün ve HKV :091/73.1 sayılı yazısı.

1. İlgi yazı ile, Halkevleri Kültür Vakfımızın güçlü bir Dikim Atelyesinin bulunduğu bildirilerek avu-

katların değişen cübbelerinin dikimi işine talip olunmuştu. Dikim Atelyesi, Vakf'a sağlanmış kanuni haklar dolayısıyla, bu tür hizmetleri çok ucuza üretmektedir. Nitekim, teklifimizde, takdir edilecek her fiatın altında ve en üstün kalitede dikimi garanti etmiştik.

İsteğimize bu güne kadar resmi bir cevap lutfedilmemiştir. Dikim işi için bazı hazırlıklar yapılması gerektiğinden, henüz emekleme devresindeki bu genç ve ülkücü kuruluşumuzun muhtemel bir zararını önlemek maksadıyla sonucun bir an evvel bildirilmesine müsaadelerinizi,

2. Resmen olmamakla beraber, dikim işinin Bursa veya Aydın Barolarına verileceği yetkili kişilerden öğrenilmiştir. Geniş çapta, bütün avukatlarımızın yararına olacak ve Kültür Vakfımıza da bu vesile ile avukatlar camiasına bir hizmet olanağı sağlayacak olan bu teklifimizde ısrarlıyız. Kabul edilmiş fiyat limiti altındaki satışımız adı geçen Barolarca bilinmediğinden, isteğimizin Başkanlığınız aracılığı ile kendilerine hatırlatılmasını istirham ile en iyi kalite ve en ucuz fiat garatimizi teyiden bilgilerinize arz ederim.

Kadri Kaplan
Halkevleri Genel Başkanı

NOT : Bu vesile ile Vakfımıza hibe olarak verilmesi düşünülen ve Kültür çalışmalarında değerlendirilecek olan eski cübbeler konusunu da hatırlatmama izin vermenizi istirham ederim.

Ankara; 13.3.1974
Sayı : 1045

Halkevleri Kültür Vakfı Başkanlığı
A n k a r a

İlgi : 17 Ekim 1973 gün ve 091/73.1 ve 8.3.1974 gün ve 091/74.2 sayılı yazılarınız.

Avukatlar için yeni resmi kılık (cübbe)nin nerede, ne şekilde ve şartlarda diktirilmesi hususu uzun uzun incelenmiş ve sonunda Aydın ve Bursa Baroları aracılığı ile sağlanan kumaşların aynı yerlerde diktirilmesi Yönetim Kurulunca uygun görülmüştür.

Gösterdiğiniz ilgiye teşekkür ederiz.

Eski resmi kılık (cübbe) muhterem vakfımıza peyder pey gönderilmesi Barolarımıza duyurulmuştur.

Bilginizi rica ederiz.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 4.3.1974
Genelge No : 899/13

Konu : Resmi kılık siparişinin verilmesi ve 300 TL. bedelinin gönderilmesi Hk.

Baro Başkanlığı

İlgi : 14.2.1974 gün ve 613/7 sayılı genelgemiz.

İlgi genelgemizde belirtildiği üzere, bağlayıcı ni-

telikte olan VII. Genel Kurul kararı uyarınca Birlikçe diktirilmesine karar verilen resmi kılık için Yönetim Kurulu kararı ile 200 TL avans istenmişti.

Resmi kılığın bir an önce diktirilmesini sağlamak amacı ile, bir miktar peşin yatırılıp, kumaş ve dikiş siparişi verilmiştir.

Bazı özel sektörün benzer resmi kılığı değişik fiatlarla yapmağa teşebbüs ettiği öğrenilmiş, fakat yapılan incelemede bunların renk ve kalite bakımından, tespit edilen örneğe uygun olmadığı saptanmıştır.

Kesin olarak 300 TL. na çıkacağı anlaşılan resmi kılığın en kısa zamanda bütün avukatlar tarafından giyilebilmesini sağlamak amacı ile aşağıda belirtilen tiplere göre ayrı ayrı adedinin bildirilmesini ve 300 TL. bedellerinin acele Birliğimizin T.C. Ziraat Bankası Kızılay Şubesindeki 630/493 sayılı hesabına gön derilmesini ve Birliğimize bildirilmesini önemle rica ederim.

TIPLER :

- A — Boyu 1.60 m ye kadar olanlar
- B — Boyu 1.60-1.70 kadar olanlar
- C — Boyu 1.70-1.80 kadar olanlar
- D — Boyu 1.80 den uzun olanlar

Saygılarımla,
Başkan

NOT : Fazla kilolu meslekdaşların boyuna isabet eden tipin bir üstünü sipariş etmeleri uygundur.

Bkz. TBBB. 1970/1-9; 1972/12-28; 1973/17-2; 18-11; 22-9; 1974/23-8.

1974/24-23

Yeni Resmi Kılık - Dava ve İş Takipçilerinin Resmi Kılık Giyemeyecekleri.

Ankara; 29.13.1973
Sayı : 973/24

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Avukatlık kanunun yönetmeliğinin 95. maddesi «Avukatların kılığı ile ilgili 5. kısımdaki 40. maddede de atıf yaparak avukatlık kanununun geçici 17. maddesi hükmü saklı kalmak kaydıyla 94. maddesi ile 2., 5., 6. ve 9. kısım hükümlerinin dava ve iş takipçileri hakkında da kıyasen uygulanır hükmünü ihtiva etmektedir.

Bu hükme göre ruhsatnameyi haiz bulunmayan ve sadece dava ve iş takipeden ruhsatsız dava vekilleri hakkında da avukatların kılıkla ilgili 40. mad-

desinin uygulanıp uygulanamayacağıının ve onların da özel bir cübbe ile duruşmaya çıkıp çıkamayacaklarının bildirilmesi arz olunur. Saygılarımla.

Diyarbakır Baro Başkanı
Eşref İnceoğlu

Ankara; 22.2.1974
Sayı : 732

Baro Başkanlığı
D i y a r b a k ı r

İlgi : 29.12.1973 gün ve 973/24 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine Yönetim Kurulumuzca itiraz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

10.2.1973 gün ve 73/12 sayılı
Yönetim Kurulumuz Kararı :

Ruhsatnameyi haiz bulunmayan ve sadece dava ve iş takibeden ruhsatsız dava vekilleri hakkında da avukatların kılıkla ilgili 40. maddesinin uygulanıp uygulanamayacağı ve onların da özel bir cübbe ile duruşmaya çıkıp çıkamayacakları konusunda Birliğin görüşünü isteyen Diyarbakır Barosunun 29.12.1973 gün ve 973/24 sayılı yazısı incelendi.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 17/7, kılıkla ilgili 49. maddenin geçici 17. maddede bahsi geçenlere uygulanamayacağı açıkça belirttiğinden bu şekilde cevap verilmesine oybirliğiyle karar verildi.

1974/24-24

Mahkeme Kadrolarının Yetersizliği - Yüksek Hakimler Kurulunun Karsta Açık Bulunan İkinci Asliye Hukuk Hakimliğine Atama Yapıldığını Bildiren Yazısı.

Kars : 11.10.1973
Sayı : 156

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
A n k a r a

İlimizdeki Adliye teşkilatı içerisinde ikinci bir Asliye Hukuk Mahkemesine olan ihtiyaç zaman zaman ilgililere duyurulmuş neticede Kars'ta ikinci bir Asliye Hukuk Mahkemesinin kurulmasına karar verilmiş Mayıs 1973 başından itibaren faaliyete geçirilerek bu maksatla ilgili merciler yeni bir bina kiralamaya yoluna dahi gitmişlerdir.

Her nedense bu Mahkeme bu güne kadar faaliyete geçmiş değildir. Bu konuda Kars Barosu olarak teşebbüste bulunulmak üzere Yönetim Kurulu-

muzun 17.9.1973 gün ve 55/1 sayılı kararı ile ilgili yerlere başvurma zorunluluğu doğmuştur.

Ekli yazı ile Yüksek Hâkimler Kuruluna başvuru olmuş olup, daha evvelce 6-7 Eylül 1973 günleri Ankara'da yapılan Baro Başkanları toplantısına götürdüğümüz dilek ve temenniler arasındada belirtildiği bu konuda gereken ilgiyi sayın Birliğimizden esirgenmemesini saygılarımla sunup dilerim.

Kars Barosu Başkanı
Av. Mürsel Köse

Ankara; 13.11.1973
Sayı : 4117

Yüksek Hakimler Kurulu Başkanlığı
A n k a r a

Kars'ta ikinci bir Asliye Hukuk Mahkemesi kurulmasının karar verildiği halde faaliyete başlamadığından bahisle Birliğimizin Başkanlıkları nezdinde teşebbüste bulunmasını isteyen Kars Barosu Başkanlığının 11.10.1973 gün ve 973/156 sayılı yazısı örneği ilişikte sunulmuştur.

Anılan Baronun 11.10.1973 gün ve 973/157 sayılı yazısıyla aynı konuda Sayın Başkanlığınıza da başvurulduğu anlaşılan istek hakkında gerekli işlem yapılarak sonuçtan bilgi verilmesini müsaadelerine arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 22.2.1974
Sayı : 742

Baro Başkanlığı
K a r s

İlgi : 11.10.1973 gün ve 1973/156 sayılı yazınız.

Kars'da kurulan İkinci Asliye Hukuk Mahkemesine hakim tayin edilmediğini bildiren ilgideki yazınıza üzerine durum Yüksek Hakimler Kuruluna yazılmış ve atama yapılacağı hakkında örneği ekli cevap alınmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Eki : Yüksek Hakimler
Kurulunun 29.1.1974
gün ve 1992 sayılı
yazısı örneği.

T.C.
Yüksek Hakimler Kurulu
Birinci Bölüm

Ankara; 29.1.1974
Sayı : 1992

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 13.11.1973 gün ve 4117 sayılı yazı;

Açık bulunan Kars 2. Asliye Hukuk Hakimliğine atama yapılacaktır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Selman Yörük
Yüksek Hakimler Kurulu
Başkanı

Bkz. TBBB. 1970/3-12, 24; 1971/12-12; 1972/14-12, 33;
16-30; 1973/17-19; 20-24; 21-19; 22-22, 23; 1974/23-15.

1974/24-25

Mahkeme Kadrolarının Yetersizliği - Erzincanda Açık Bulunan Hakimliklere Atama Yapılması Hakkındaki Yüksek Hakimler Kurulunun Yazısı.

Erzincan; 5.2.1974
Sayı : 19

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlimiz Ağır Ceza Mahkemesi azası Hâkim Sıddık Kamer ile Asliye Ceza Hâkimi Hüseyin Altay'ın başka illere tayin edilmiş olmaları nedeniyle İlimiz Ağır Ceza azalığı ve Asliye Ceza Hâkimliği iki aya yakın bir zamandan beri münhal olup, bahis mevzuu hakimlikler diğer yetkili hâkimler marifetiyle doldurulmakta ise de bu husus Ağır Ceza ve Asliye Ceza davalarının uzamasına, iş sahiplerinin mağduriyetine ve gerekse diğer mahkemelerin işlerini sekteye uğratmasına sebep olmaktadır.

Münhal hâkimliklerin kısa zamanda tayin yapılarak doldurulması bakımından Yüksek Hâkimler Kurulunu başvurulmuştur.

Gereken tayinlerin yapılması bakımından Yüksek Hâkimler Kuruluna vaki müracaatımızın kısa zamanda olumlu netice vermesi için tavassutlarımız müsaadelerinize arz olunur.

Saygılarımla
Erzincan Barosu Başkanı
Av. Necdet Ömer Varlık

Ankara; 26.2.1974
Sayı : 804

Yüksek Hakimler Kurulu Başkanlığı
A n k a r a

Erzincan Barosundan aldığımız bir yazıda, Ağır Ceza üyesi ile Asliye Ceza Hakiminin başka illere nakledildiği, bu sebeple boşalan hakimliklerin yetkililerle doldurulmağa çalışıldığı; ancak bunun davaların uzamasına sebep olduğu bildirilerek, münhal hakimliklere tayin yapılmasının sağlanması istenmiştir.

Gereğinin takdirini arz ve rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

T.C.
Yüksek Hakimler Kurulu
Birinci Bölüm

Ankara; 2.3.1974
Sayı : 3765

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 26.2.1974 gün ve 804 sayılı yazı.

Erzincan'daki açık Hakimliklere atama yapılması hususu, atama kararı düzenlenmesi sırasında, gözününe alınacaktır.

İlgililere tebliğini rica ederim.

Selman Yörük
Yüksek Hakimler Kurulu
Başkanı

1974/24-26

Mahkeme Kadrolarının Yetersizliği - İzmir Hukuk ve Ticaret Mahkemelerine Yeni Bina Temini İçin Birliğin Adalet Bakanlığına Başvurması - Adalet Bakanlığının Cevabı.

İzmir: 15.2.1974
Fonotel

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
A n k a r a

İzmir Devlet Güvenlik Mahkemesi 6 katlı bir binanın yalnız 2 katını işgal etmiş bulunmaktadır.

Yıllık kira bedeli 880000 TL. sıdır. Hukuk ve Ticaret Mahkemelerinin ve İcra dairelerinin bulunduğu Cezayir Hanı son depremler nedeniyle oturulmaz ve çalışılmaz bir duruma gelmiştir. Hakimlerimiz tedirgindir bu mahkemelerin ve Üçüncü Beyler Sokagında bulunan Sulh Ceza Mahkemelerinin Devlet Güvenlik Mahkemeleri binasına yerleşmeleri mümkündür. Mal sahipleri bazı şartlarla buna izin vermektedirler. Bina her bakımdan yeterlidir bu konu derhal Adalet Bakanına iletilmesi adaletin mehabetine gölge düşürülecek olan duruma son verilmesi hakimlerimizin ve avukat arkadaşlarımızın genel arzusu dur saygılarımla,

Av. M. İskender Özturanlı
İzmir Barosu Başkanı

Ankara; 1.3.1974
Sayı : 868

Baro Başkanlığı
İ z m i r

İlgi : 15.2.1974 günlü telgrafınız.

İlgideki telgrafınız üzerine derhal Adalet Bakanlığına bu konudaki isteğinizin gerçekleşmesi için bir

yazı yazılmış, alınan cevabın bir örneği ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla
Başkan

Ankara; 21.2.1974
Sayı : 724

Adalet Bakanlığı
A n k a r a

İzmir Barosundan aldığımız bir telgrafta Hukuk ve Ticaret Mahkemeleri ile icra dairelerinin bulunduğu Cezayir Hanının son deprem dolayısı ile oturulmaz ve çalışılmaz hale geldiği, buna mukabil Devlet Güvenlik Mahkemeleri için 2 katı kiralanan binanın 4 katının boş olduğu ve bu mahkemelerde 3. Beyler sokağındaki Sulh Ceza Mahkemelerinin ufak değişikliklerle 4 kata yerleşebileceği bildirilmekte ve bunun için boş olan 4 katın kiralınması istenmektedir.

Yargıç ve avukatlarla ve iş sahiplerinin büyük ihtiyacına cevap verecek olan bu olumlu isteğin yerine getirilmesini önemle rica ederim.

Saygılarımla
Başkan

T.C.
Adalet Bakanlığı

Ankara; 26.2.1974
Sayı : 1850

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
A n k a r a

İlgi : 21.2.1974 tarih ve 724 sayılı yazınız.

Cezair Handa bulunan Mahkeme ve Adalet Dairelerinin geçici olarak İzmir Devlet Güvenlik Mahkemesi binasına nakledilmesi uygun görülmüş olup bu konudaki geniş talimat bu yer C. Savcılığına 20.2.1974 tarih ve 1795 sayılı yazımızla postalanmıştır.

Bilgi edinilmesi rica olunur.

Adalet Bakanlığı Y.
Müsteşar Muavini
İ. Kemal Öztekin

1974/24-27

Hakimlik ve Savcılıktan Ayrılanların Görev Yasağı Kapsamı - Avukatlık Kanununun 14. Maddesi - Birlik Görüşü.

İzmir; 19.2.1974
Sayı : 570

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Baromuz Avukatlarından Hilmi Güralp tarafından

verilen 19.2.1974 tarihli dilekçe ilişikte takdim edilmiştir.

Gereği hususunda bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla

İzmir Barosu Başkanı
Av. M. İskender Özturanlı

Baro Başkanlığına
İ z m i r

Foça Hakimî iken Eskişehir Ceza Hakimliğine nakil ve tayinim yapıldı. 9.5.1973 tarihinde kendi isteğim ile emekliye ayrıldım. Halen İzmir Barosuna kayıtlı Avukatım.

1136 sayılı Avukatlık kanununun 14. maddesinde «Emeklilik ve istifa gibi sebeplerle görevlerinden ayrılan hakimlerin hizmet gördükleri mahkeme veya dairelerde, buralardan ayrılmaları tarihinden itibaren iki yıl süre ile avukatlık yapmaları yasaktır» denilmektedir.

Her ne kadar 2 yıllık çalışma yasağının yalnız ayrılan mahkemeyi kapsadığına Danıştayca karar verilmiş olduğu bu husustaki sorulara Türkiye Barolar Birliği tarafından verilen cevaplardan anlaşılma- ta ve yine verilen bazı cevaplarda da görev yasağının girilen davalarla bakılan işlere inhisar etmesi gerektiği birlik görüşü olarak açıklanmaktadır.

(Bilhassa TBB. bülteni Temmuz 1973 gün sayı 20 ve sayfa 19-20-21)

Yukarıda gösterdiğim kanun hükmü ile Danıştay kararları ve TBB. görüşleri göz önünde tutularak:

1 — Foça ilçesi tek hakimli Asliye mahkemesi olduğundan ben mahkemenin tüm bölümlerinde Hakimlik hizmeti yaptığımdan duruşmalarına baktığım dava dosyalarında Avukatlık yapamayacağım aşikârdır. Fakat hakimlik hizmetim sırasında duruşmalarına çıkmadığım ve bakmadığım davalarla hakimlik hizmetimden ayrıldıktan sonra Foça Asliye mahkemesinin muhtelif bölümlerine açılmış ve bundan böyle açılacak davalarda avukatlık yapıp yapamayacağım hususunun açıklığa kavuşturulmasını istiyorum.

2 — (İcabında mahkemeye çıkmak için 2 yıllık sürenin dolmasını beklenebileceği kaydı ile bile) benim Foçadaki hakimlik hizmetim sırasında duruşmalarına bakmadığım ve benden sonra açılmış ve bundan sonra açılacak Foça Belediyesi ile ilgili ve belirli dava ve işlerin sözleşme ile tarafımdan yürütülmesini Foça Belediyesi benden istemektedir. Yukarıda gösterilen kanun hükmü ile Danıştay kararları ve Birlik görüşleri muvacehesinde Avukat olarak bu şekilde bir görev yapmanın uygun olup olamayacağımın da açıklığa kavuşturulması için Türkiye Barolar Birliği görüşünün alınmasına delaletlerinizi arz ederim.

19.2.1974

Saygılarımla
İzmir Barosu Avukatlarından
Hilmi Güralp

Ankara; 11.3.1974
Sayı : 1010

Baro Başkanlığı
İ z m i r

İlgi : 19.2.1974 gün ve 570 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine Yönetim Kurulumuzca itti haz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

2.3.1974 gün ve 163/38 sayılı

Yönetim Kurulumuz Kararı :

İzmir Barosunun, Foça'da avukatlık yapacak olan eski Foça Hukuk Hakimî Hilmi Güralp'in Foça'da hangi şartlarla avukatlık yapacağı hakkındaki 19.2.1974 tarihli dilekçesini gönderen, 19.2.1974 gün ve 570 sayılı yazısı ve eki incelendi.

Hilmi Güralp'in Avukatlık Kanununun 14. maddesi uyarınca çalıştığı mahkemede —ister eski, ister yeni— davalara iki yıl süre ile giremeyeceği cevabının verilmesine oybirliğiyle karar verildi.

Çorum; 15.1.1974
Sayı : 974/3

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Çorum Ağır Ceza Mahkemesi eski başkanı Ahmet Bilgin, Kasım/1974 tarihinde çıkan son tayin kararname si ile İstanbul hakimliğine atanmış ve bu nedenle Aralık/1973 ayı içinde buradaki görevinden ayrılarak 21.12.1973 tarihinde İstanbul hakimliğine başlamıştır. Ekli olarak verdiği ve ayrıca sözlü olarak ileri sürdüğü isteğinde Mart ayında emekliye ayrılıp avukatlık yapacağımı ve ancak Avukatlık Yasasının 14 ncü maddesindeki yasağın Çorumda avukatlık yapmasında hakkında uygulanamayacağı kanısında bulunduğunu öne sürmekte ve Sayın Başkanlığınızdan görüş istemektedir.

Gereğini yüksek takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla,
Çorum Baro Başkanı
Av. M. Nurettin Tayş

Eki : 1 dilekçe

Baro Başkanlığı
Ç o r u m

Çorum Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı iken İstanbul hakimliğine tayin oldum ve 21.12.1973 tarihinde İstanbul hakimliğinde göreve başladım.

Mart ayında emekli olarak Çorum'da Avukatlık yapmak istemekteyim.

Durumunun Avukatlık Yasasının 14 ncü maddesi ile ilgisi bulunmadığı ve fakat aynı yasanın 38/ç maddesi şumulüne girdiği kanısındayım.

Yani evvelce vazife gördüğüm Çorum Ağır Ceza Mahkemesinde baktığım davaların dışında benden sonra açılmış olan davalarda Avukatlık görevini yapabileceğim kanaatındayım.

İlerde bazı anlaşmazlıklara meydan vermemek maksadıyla TBB'liğinden sorularak alınacak mütalaanın tarafıma bildirilmesine delaletlerinizi saygılarımla arz ederim. 14.1.1974

Ahmet Bilgin
İstanbul Hakimi 10984

Ankara; 23.2.1974
Sayı : 750

Baro Başkanlığı
Ç o r u m

İlgi : 15.1.1974 gün ve 974/3 sayılı yazınız.

İlgi yazınız eki İstanbul Hakimi Ahmet Bilgin'in dilekçesi Yönetim Kurulumuzun 10.2.1974 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 14. maddesi hükmü ve bu konuda Bültenlerimizde yayınlanan kararlar muvacehesinde işlem yapılması gerektiğine karar verilmiştir.

Saygılarımla,
Başkan

Bkz. TBBB. 1971/10-13; 1972/13-25; 14-41; 16-18; 16-19; 1973/20-15, 16; 21-12.

1974/24-28

Birlik Yönetim Kurulunun Ankara Dışı Bölge Toplantıları - Birlik Genelgesi.

Ankara; 11.3.1974
Sayı : 990

Baro Başkanlığı
M a l a t y a

Yönetim Kurulu toplantılarımızdan birinin Baronuzda yapılması isteği, çalışma programımıza göre ancak 28-29 Haziran 1974 Cuma ve Cumartesi günleri için mümkün görülmüş ve belirtilen günlerde Malatya'da toplanılmasına karar verilmiştir.

Bu toplantıdan yararlanarak, Hakim, Savcı, Avukat ilişkilerinin gelişmesini sağlamak ve meslek sorunlarını görüşmek amacı ile bir ortak toplantı yapılması da uygun görülmüştür.

Çalışmalarımızı ve belirtilen toplantıyı kapsayacak bir programın tarafınızdan hazırlanarak gönderilmesini ve bu toplantının çevreniz Barolarına da duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Trabzon; 7.2.1974
Sayı : 418

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Birliğimiz Yönetim Kurulunun 1974 yılı Mayıs veya Haziran aylarında yapacağı olağan toplantılarından birinin Trabzon'da yapılmasını arzu etmekteyiz. Bu nedenle Baro Yönetim Kurulumuzca, bu çağrı dileğimizin Başkanlığınıza iletilmesine karar verilmiştir.

Dileğimiz kabul edildiği takdirde muhtemel toplantı zamanı ve süresinin bu güne kadarki uygulamalarımıza göre tarafımızdan ne gibi hazırlıkların yapılması gerektiğinin; Birlikçe önerilecek bir programın bulunup-bulunmadığı konularında bilgi verilmesini saygılarımla arz ederim.

Av. Fethi Çulha
Baro Başkanı

Ankara; 11.3.1974
Sayı : 991

Baro Başkanlığı
T r a b z o n

Yönetim Kurulu toplantılarımızdan birinin Baronuzda yapılması hakkındaki 7.2.1974 gün ve 418 sayılı yazınız Yönetim Kurulumuzca incelenmiş ve 25-26 Mayıs 1974 Cumartesi, Pazar günleri Trabzon'da toplanmasına karar verilmiştir.

Ayrıca, bölgenin ve konunun özelliği dikkate alınarak, rica edeceğimiz mütehasıs konukların da katılacağı «Kan Davası» konulu bir açık oturum düzenlenmesi de uygun görülmüştür.

Çalışmalarımızı ve açık oturumu kapsayacak bir programın tarafınızdan hazırlanarak gönderilmesini ve bu toplantının çevreniz Barolarına da duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 19.3.1974
Genelge No : 18/1106

Baro Başkanlığı

25 Mayıs 1974 Cumartesi günü Trabzon Barosunda yapılacak Yönetim Kurulumuz bölge toplantısı vesilesiyle üniversitelerin ve yetkili resmî kuruluşların temsilcilerinin de katılacağı bir tartışmalı toplantı düzenlenmiştir. Bu toplantıda son yıllarda artış kaydeden «kan davası nedeni ile adam öldürmeler» konusunda alınması gereken sosyal, idarî, hukukî (kanunî) tedbirlerin neler olabileceği konusu üzerinde durulacaktır.

Yönetim Kurulumuzca sunulacak tebliğde yer almak üzere, bölgenizde bu konuda özellik arzeden hu-

susların neler olduğu, kan davasını önlemek üzere ne gibi tedbirlerin düşünülebileceği hakkındaki görüşlerinizin 15 Mayıs 1974 tarihine kadar bildirilmesini rica ederiz.

Saygılarımla,
Başkan

1974/24-29

Kaymakamlıkların Mahkemelere Emir Niteliğinde Yazı Yazamayacağı - Birliğin İçişleri Bakanlığına Yazısı - İçişleri Bakanlığının Cevabı.

T.C.

Kırıkhan Sulh Hukuk Hakimliği

Kırıkhan; 12.12.1973
Sayı : 973/64

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Kırıkhan Kaymakamlığının, Kırıkhan Asliye Hukuk, Sulh Hukuk Hakimliğine tamim yolladığı emir niteliğindeki yazı sureti ile Anayasanın 130. maddesi sureti ilişiktir.

Gereği arz olunur.

M. Emin Kestir
Kırıkhan Hakimi

İçişleri Bakanlığı
A n k a r a

Ankara; 21.1.1974
Sayı : 221

Kırıkhan Sulh Hukuk Hakimliğinden alınan örneği ekli yazıda, Kırıkhan Kaymakamlığının Mahkemelere emir niteliğinde tamim yolladığı belirtilmiştir.

Gereğini takdirlerinize saygılarımla arz ederim.

Başkan

Ankara; 25.2.1974
Sayı : 788

Sulh Hukuk Hakimliği
K ı r ı k h a n

İlgi : 12.12.1973 gün ve 973/64 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ve ekleri incelenmiş ve Kaymakamlığın emir mahiyetindeki yazısı için İçişleri Bakanlığına; Hazine Avukatı Rehber Koldaş'ın durumunda Hatay Barosuna yazılmıştır.

Bu konuda İçişleri Bakanlığından alınan 12.1974

gün ve 731/2959 sayılı cevabı yazı örneği ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla,
Başkan

Eki : İçişleri Bakanlığının 12.1974 gün ve 731/2959 sayılı yazısı.

T.C.

İçişleri Bakanlığı

Ankara; 12.1974
Sayı : 731/2959

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 21.1.1974 gün ve 221 sayılı yazınız.

Kırıkhan Sulh Hukuk Hakimliğinden alınan ve ilgili yazınızda Bakanlığımıza iletilen yazı üzerine gerekli inceleme yaptırılmıştır;

Kanunun Mahkemece yanlış yorumlandığı Kaymakamlığın Maliye Bakanlığının emri üzerine, durumu mahkemenin bilgisine sunmaktan başka bir niyet taşımadığı muhtezasının hakimlikçe takdiri için yazıldığı anlaşılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

İçişleri Bakanı Y.
Müsteşar Muavini
Nurettin Hazar

1974/24-30

İçtihadların Derlenmesi ve Yayınlanması - Bu Konuda Yapılan Ortak Toplantı.

Ankara; 18.2.1974
Sayı : 663

Yargıtay, Danıştay, Askeri Yargıtay, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi ve Adalet Bakanlığına Gönderildi.

Yargıtay içtihadlarının yargıç, savcı ve avukatlar tarafından bilinmesi ve izlenmesinin, davaların daha süratli ve adil sonuçlanmasını sağlayacağı tartışmasızdır.

Ancak, içtihadların hangi kuruluş veya kuruluşlar tarafından ne şekilde yayınlanacağı bir esasa bağlanmamış, kuruluş yasalarında değişik hükümler yer almıştır. Örneğin Yargıtay Kanununun 45, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 110/10 maddeleri ve Adalet Bakanlığı teşkilat kanunu tasarısındaki hükümler gibi...

Yukarıda belirtilen nedenlerle, içtihadların derlenmesi ve yayınlanması konusunda görüşmelerde bulunmak ve izlenecek ortak yolu tesbit etmek üzere

27 Şubat Çarşamba günü saat 10 da Birliğimizde yapılacak toplantıya bir temsilcinizin gönderilmesini takdirlerinize arz ve müsaadelerinizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

T U T A N A K

Yüksek Mahkemeler İçtihadlarının daha iyi bir şekilde derlenmesini ve yargıç, savcı ve avukatlarla ilgililerin yararlanmasına sunulmasını sağlama yollarını saptamak üzere Türkiye Barolar Birliğinin 18.2.1974 gün ve 663 sayılı çağrısı üzerine Birlik Merkezinde toplanan Yargıtay temsilcisi 9. Ceza Dairesi üyesi Ali Rıza Önder, Danıştay temsilcisi Genel Sekreter yardımcısı Güven Dinçer, Askeri Yargıtay Temsilcisi 3. Daire Üyesi Hakim Albay Servet Tüzün Askeri Yüksek İdare Mahkemesi temsilcisi 3. Daire Üyesi Hakim Albay Mustafa Şahin, Adalet Bakanlığı temsilcileri Ceza İşleri Müşaviri Yıldırım Türkmen, Yayın İşleri Müdürü Hüseyin Cahit Ergül, Hukuk İşleri Müdürlüğünden Turgay Yücel ile Türkiye Barolar Birliğini temsilen Başkan Av. Faruk Erem ve Genel Sekreter Av. Rahmi Mağat yapılan görüşmeler sonunda aşağıdaki konularda görüş birliğine varmışlardır.

1 — Yüksek Mahkemelerin kendi içtihadlarını kendilerinin ayrı, ayrı derleme ve yayınlamaları bugün için yeterli olamamaktadır.

2 — Bütün Yüksek Mahkemeler içtihadlarının resmi veya yarı resmi bir kuruluş tarafından (ki bu kuruluşun Türkiye Barolar Birliği olması temenni edilir) derlenmesi ve yayınlaması zorunlu ve yararlıdır.

3 — Bu işi yapmak için bugünkü yasalar hükümlerinden yararlanmak kabil olmakla birlikte yeni bir yasa ile daha açık ve tek elde toplayacak bir yol aramalı ve sağlamalıdır.

4 — Derlenecek ve yayınlanacak içtihadların tek bir kitapta mı, yoksa Yüksek Mahkemelere göre ayrı ayrı mı toplanması, yılda bir veya birkaç defa mı yayınlaması sonradan daha etraflıca ve birlikte tespit edilmelidir.

5 — Bütün bunların yapılmasında ortak çalışmalara devam etmek yararlıdır.

Bu ana görüşlerin ışığında şu temenni kararları alınmıştır.

I — Bu günkü şekli ile içtihadların derlenmesi ve yayınlaması önemli bir sorundur ve acil ortak bir çözüm yolu bulunmalıdır.

II — İçtihadların, bugünkü yasa hükümlerine rağmen tek elden ve ortaklaşa yayınlaması olanağı aranmalı ve gerçekleştirilmelidir.

III — İçtihadların tek elden ve ortaklaşa derlenip yayınlamasını sağlamak üzere gerekli yasa tasarıları hazırlanmalı yasalardaki ayrı hükümler bu yasa-da toplanmalı ve bunu sağlamak üzere ortaklaşa çalışılmalıdır.

IV — Şimdilik, Yüksek Mahkemeler yasa zorunluğu veya gelenekleri gereği içtihadlarını derlemeğe ve yayınlamağa devam etmeli; ancak bunların tek elden, ortaklaşa derlenmesi ve yayınlaması çalışmalarına bütün imkanları ile katkıda bulunmalı, destek ve yardımcı olmalıdırlar.

V — Bu tutanakta tespit edilen esasların kendi kuruluşları tarafından da benimsenip gerçekleştirilmesini sağlamak üzere temsilciler gerekli temasları yapmalıdır.

VI — Bu konuda yapılacak çalışmalar için bugün olduğu gibi ortak toplantılara devam edilmelidir.
27.2.1974

(Yargıtay)	(Danıştay)
9. Ceza Dairesi Üyesi	Genel Sekreter Yrd.
Ali Rıza Önder	Güven Dinçer
(Askeri Yargıtay)	(Askeri Yük. İdare Mahk.)
3. Daire Üyesi	3. Daire Üyesi
Hak. Alb. Servet Tüzün	Hak. Alb. Mustafa Şahin
(Adalet Bakanlığı)	(Adalet Bakanlığı)
Ceza İşleri Müş.	Yayın İşleri Müdürü
Yıldırım Türkmen	Hüseyin Cahit Ergül
(Adalet Bakanlığı)	(Türkiye Barolar Birliği)
Huk. İşleri Müdürlüğü	Başkan
Turgay Yücel	Av. Faruk Erem
(Türkiye Barolar Birliği)	
Genel Sekreter	
Av. Rahmi Mağat	

1974/24-31

Denizli Barosu Üye Adedinin 100'ü Aşması - Birliğin Tebrik Yazısı.

Denizli; 25.1.1974
Sayı : 33

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

20.12.1973 gün ve 2 sayılı yazılarımızın tanzihidir:

Baromuz üye adedi 100 ü aştığından 6 olan yönetim Kurulumuz 8 üyeli hale gelmiş ve değişen 3 asil ve 3 yedek üyeden başka yeni ilâve olunan 2 asil ve 2 yedek üyeden sonra yapılan işbölümü ve tüm üyelerin adları aşağıda gösterilmiş ve Divan başkanlık tutanağı ekte sunulmuştur.

Saygı ile arz ederim.

Görev bölümü

Baro başkanı : Aziz Behçet Çomakoğlu
 Başkan vekili : Şükrü Güngör
 Genel sekreter : Mahir Müftüler
 Sayman : Yılmaz Kandemir
 Üye : Hulusi Dülgeroğlu
 Üye : Attila Sezener
 Üye : Gürgün Dayıoğlu
 Üye : Adnan Keskin
 Üye : Hasan Şahabettin Tekin

Denizli Baro Başkanı
 Aziz Behçet Çomakoğlu

Ankara; 25.2.1974
 Sayı : 796

Baro Başkanlığı
D e n i z l i

İlgi : 25.1.1974 gün ve 33 sayılı yazınız.

Baronuz üye adedinin 100 ü aştığı ve Yönetim Kurulu üye adedinin bu nedenle 8'e çıkarıldığı hakkındaki ilgi yazının Yönetim Kurulumuzun 10.2.1974 günlü toplantısında görüşülmüş, takdir ve tebriklerimizin sunulmasına karar verilmiştir.

Başarı dileklerimizle bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla,
 Başkan

1974/24-32

Tapu Kayıtlarının Türkçeleştirilmesi - Birlik Görüşü.

Ankara; 8.2.1974
 Sayı : 86

Türkiye Barolar Birliği
Sayın Başkanlığına
A n k a r a

Tapu Dairelerinde gitgide, emekliye ayrılma- ları nedeniyle eski yazı bilen memurların kalma- ması yüzünden, eski kayıtların çıkarılması ve bu ka- yıtlara dayanan davaların yürütülmesi çok zorlaşmış ve önemli bir sorun olarak belirmiş bulunmaktadır.

Yurt çapında genişleyen bu sorunun, Ancak tüm eski yazı kayıtların bir an önce yeni yazıya çevril- mesi suretiyle giderilebileceği düşüncesine katılıyo- ruz.

Tapu Sicil Genel Müdürlüğüne bu konuda başlat- ırıldığı öğrenilen çalışmaların, desteklenmesi ve ya- kından izlenerek hızlandırılması gerektiği kanısına

Yönetim Kurulumuzun 2.2.1974 gün ve 14/5 sayı- varılmıştır.

la kararı gereğince, konunun ve gerekli girişimlerde bulunmak hususunu taktirlerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Manisa Baro Başkanı
 Av. M. Kemal Ekmekçi

Anakra; 12.3.1974
 Sayı : 1021

Baro Başkanlığı
M a n i s a

İlgi : 8.2.1974 gün ve 86 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine Yönetim Kurulumuzca ittihaz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
 Başkan

2.3.1974 gün ve 152/27 sayılı

Yönetim Kurulumuz Kararı :

Tapu Dairelerinde gitgide emekliye ayrılma- lar nedeniyle eski yazı bilen memurların kalmaması yit- zünden eski kayıtların çıkarılması ve bu kayıtlara da- yanan davaların yürütülmesinin çok zorlaştığını ve önemli bir sorun haline geldiğini belirterek Tapu Ka- dastro Genel Müdürlüğüne bu konuda başlatırıldı- ğı öğrenilen çalışmaların desteklenmesi ve yakından izlenerek hızlandırılması gerektiği kanısına varıldı- ğını Yönetim Kurullarının 2.2.1974 gün ve 14/4 sayılı kararları uyarınca bu konuyu ve gerekli girişimle- re bulunulması hususunu Birliğin taktirlerine su- nan Manisa Barosu Başkanlığının 8.2.1974 gün ve 86 sayılı yazısı incelendi.

Konunun Birlikçe daha önce ele alınıp gerekli teşebbüslerin yapıldığı ve bunun izlendiği cevabının verilmesine oybirliğiyle karar verildi.

1974/24-33

Birlik Yayınlarının Dağıtımı - Birlik Kütüphanesi İçin Kitap İsteği.

Ankara; 13.3.1974
 Sayı : 1036

Ankara Hukuk Fakültesi, Siyasal Bilgiler Fakül- tesi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Hacettepe Üniver- sitesi, Eğitim Fakültesi, İzmir Ege Üniversitesi, Ada- let Bakanlığı, Devlet İstatistik Enstitüsü, Türk Ta- rih Kurumu, Türk Dil Kurumu Başkanlıkları, Dil Ta- rih ve Coğrafya Fakültesi'ne gönderildi.

Birliğimiz yayınlarından iki takımı ilişik olarak sunulmuştur. Bundan sonra yayınlanacaklar da ayrı- ca gönderilecektir.

Birliğimiz kitaplığında yer alacak olan yayınlarınızın gönderilmesine müsaadelerinizi rica ederim.

Teşekkür ve saygılarımla.

Başkan

Ankara; 19.3.1974

Sayı : 23/339

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
A n k a r a

13.3.1974 gün ve 1036 sayılı yazınız karşılığdır.

Yayınlarımızı bize de göndermenizden sevinç duyduk. Teşekkür ederiz.

Kitaplığınıza yararlı olabileceği düşünülen 15 Yayınımız, Başkanlığınıza sunulmuştur.

Saygılarımızla.

Türk Dil Kurumu
Genel Yazmanı
Ömer Asım Aksoy

Ankara; 22.3.1974

Sayı : 509

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
A n k a r a

İlgi : 13.3.1974 tarih ve 1036 sayılı yazınız.

Fakültemiz Kütüphanesine bedelsiz olarak göndermek lütfunda bulunduğunuz Birliğiniz yayınlarından iki takımı için teşekkürlerimi bildirir, Birliğiniz Kütüphanesine gönderilmesi istenilen Fakültemiz yayınlarının ancak Yayın Komisyonu kararından sonra gönderilebileceğine bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla
Prof. Dr. Ali Naim İnan
Ankara Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dekanı

Ankara Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Dekanlığı

Ankara; 20.3.1974

Sayı : 912

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
A n k a r a

Fakültemiz yayınlarından aşağıda isimleri yazılı ve hizalarında gösterilen miktarlar gönderilmiştir.

Alındığının bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla
Dekan
Prof. Dr. Ö. İlhan Akipek

1974/24-34

Birliğe Kitap Bağışı.

Antalya; 17.1.1974

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
A n k a r a

Babam merhun Av. Ali Haydar Uçkun'un Düstur ve Sicili Kavaninler yanında mevcut tüm kitaplarını adına düzenlenecek bir köşede saklanmak ve meslek hizmetine sunmak üzere birliğimize başışlamak istiyorum.

Kabul buyurulduğu takdirde aşağıdaki adresten kitapların aldırılmasını rica ederim.

Saygılarımla
Av. Traje Uçkun

Ankara; 27.2.1974

Sayı : 851

Baro Başkanlığı
A n t a l y a

Sosyal Sigortalar Kurumu Antalya Şubesi Avukatı Tiraje Uçkun, Babası merhum Avukat Ali Haydar Uçkun'un kitaplarını Birliğimize başışlamak istemiş ve bu isteği olumlu karşılanarak teşekkür edilmiş ve Baronuz aracılığı ile kitapların Birliğimize gönderileceği kendisine yazılmıştır.

Kitapların Birliğimize gönderilmesi için yardımlarınızı ve masrafların tarafımıza bildirilmesini rica ederim

Teşekkür ve Saygılarımla.

Başkan

Ankara; 25.2.1974

Sayı : 774

Sayın Av. Tiraje Uçkun
Sosyal Sigortalar Kurumu Avukatı
A n t a l y a

Babanız merhum Av. Ali Haydar Uçkun'un kitaplarını Birliğimize başışlamak isteğiniz Yönetim Kurulumuzca memnuniyetle karşılanmıştır. Kitapların Birliğimize gönderilmesi konusunda Antalya Barosununun yardımı rica edilmiştir.

Kitaplar geldiğinde kitaplığımızda babanız adına ayrılacak özel bir köşeye yerleştirilecektir.

İlgi ve yardımlarınıza teşekkür ederiz.

Saygılarımla,
Başkan

1974/24-35

Haciz Talimatlarının Elden Verilmesi Hakkındaki Birlik Görüşü.

Manisa Baro Başkanlığı

Ankara; 13.2.1974
Sayı : 92Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Örneği ilişikte sunulan Bakanlık teftiş tavsiyesi-ne uyularak Manisa İcra Memurluğuna «Haciz Talimatları» elden verilmemekte ve bu yüzden gerek borçlunun takibinde ve gerekse haciz işleminin verimli olmasında olanakların getirilmesinden şikayet edilmektedir.

İlişik yazıda sözü edilen, Bakanlığın 4.7.1968 gün 14673 sayılı mütalaaları metni bulunmadığından mahiyeti öğrenilememiş ise de Bakanlığın bu defadaki 4.10.1973 gün ve 2878 sayılı yazısında: «Talimatın alacaklı veya vekilinin yeminde uzunca bir süre kalabilmesinin borçlular ve görevin ciddiyeti bakımından doğuracağı mahzurlar» öne sürülerek talimatın elden verilmesi usulünden vazgeçilmesi istenmiştir.

Oysa —bilindiği gibi— Haciz talimatlarının elden alınması gereği, işin acele olmasından ve borçlunun yakından takibi ile mal kaçırmasını önlemek ve haciz işleminin verimli olmasını sağlamak zorluğundan doğmaktadır. Bu şekilde davranmak ta her alacaklının hakkıdır. İşin gecikmesi, borçlu için değil alacaklı taraf için sakıncalıdır.

Keza, bir İcra Memurluğundan diğer bir İcra Memurluğuna yazılan Talimatın, Posta ile gönderilmesi yerine elden götürülmesinde «Görevin Ciddiyeti» yönünden ne gibi bir sakınca doğurabileceği anlaşılamamaktadır.

Gerçekten genellikle, işin acele olmasından ve borçlunun ve haciz işleminin takibi zorluğundan ötürü talimatın elden götürülmesinde, yasa yönünden hiç bir sakınca olmadığı gibi borçlu yönünden de her hangi bir zararı mucip bulunmadığı, ayrıca talimatı uygulayacak İcra Memuruna yardımcı olmak ve işlemin verimli olmasını sağlamak yönlerinden de yarar bulunduğu aşikardır. Bakanlığın sözü edilen teftiş tavsiyesinde ise arz olunan nedenlerle isabet bulunmamaktadır.

Bu itibarla, arz olunan zorunluklar nedeniyle bu güne kadar uygulama gelen «Haciz Talimatlarının, İcra Memurluklarına elden verilmesi» uygulamasının yeniden sağlanmasını, Baromuzun 15.12.1973 günlü Genel Kurul ve Yönetim Kurulunun 12.1.1974 gün ve 10 A/2 sayılı kararları gereğince, takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla.

Manisa Baro Başkanı
Av. M. Kemal Ekmekçi

Adalet Bakanlığı teftiş kurulu Başkanlığının 4.10.1973 tarih ve 2878 sayılı yazısına affen müfettişliğin tavsiyeler listesinin İcra Memurluğuna ait kısmının 5. maddesi.

5 — 1972/4, 919 sayılı takip dosyalarında olduğu gibi: Talimat yazılarının alacaklılara elden verildiği öğrenilmiştir.

Bakanlığın 4.7.1968 tarih ve 14673 sayılı mütalaaları gereğince talimatın alacaklı veya vekilinin yeminde uzunca bir süre kalabilmesinin borçlular ve görevin ciddiyeti bakımından doğuracağı mahzurlar nazara alınarak, icabında PTT nin en seri yollama usullerinden de istifade etmek suretiyle talimatın ilgililerine elden verilmesi usulünden vaz geçilmesi.

Ankara; 12.3.1974
Sayı : 1019Baro Başkanlığı
M a n i s a

İlgi : 13.2.1974 gün ve 92 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine Yönetim Kurulumuzca itti-haz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan2.3.1974 gün ve 153/28 sayılı
Yönetim Kurulumuz Kararı :

Bugüne kadar uygulana gelen «haciz talimatlarının İcra Memurluklarına elden verilmesi» uygulamasından; Müfettiş tavsiyesi olarak Bakanlığın 4.7.1968 tarih ve 14673 sayılı mütalaaları gereğince talimatın alacaklı veya vekilinin yeminde uzunca bir süre kalabileceğinin borçlunun ve görevin ciddiyeti bakımından doğuracağı sakıncalar nazara alınarak vazgeçilmesinin istendiğini, işin gecikmesinin borçlu için değil alacaklı için sakıncalı olduğunu, yasa yönünden de hiç bir sakınca olmadığını belirterek Genel Kurul ve Yönetim Kurullarının 12.1.1974 gün ve 10/A-2 sayılı kararları uyarınca eski uygulamanın yeniden sağlanmasını Birliğin takdirlerine sunan Manisa Barosu Başkanlığının 13.2.1974 gün ve 92 sayılı yazısı incelendi.

Üzerinde durulan işler arasında ele alındığının bildirilmesine oybirliğiyle karar verildi.

1974/24-36

Sivil Savunma Fonu Hakkındaki Birlik Görüşü.

Sayı : Muh/647

Özü : Sivil Savunma Hk.

T. Barolar Birliği Başkanlığına

A n k a r a

İlimiz Sivil Savunma Müdürlüğü, 7126 sayılı Kanununun bazı maddelerini değiştiren 107 sayılı Kanunun

37. maddesinin C fıkrası gereğince Baromuzdan Sivil Savunma fon payı istemektedir.

Her ne kadar Baromuzun adı geçen kanun ve maddenin kapsamına girmediği bildirilmişse de cevabi yazılarında fon payının ödenmesi gerektiğinde ısrar edildiğinden, bu konuda tatbikatın ne yönde olduğunun bildirilmesini arz ederim.

S.B./C.

Saygılarımla
Av. Mehmet Yusuf Özbaş
Kahraman Maraş Baro Başkanı

Ankara; 25.1.1974
Sayı : 306

Baro Başkanlığı
Kahramanmaraş

İlgi : 28.12.1973 gün ve 647 sayılı yazınız.

Baroların Sivil Savunma fonu ödeyip ödemiyecekleri konusunda mevcut görüş ayrılığı, ödenmesi gerektiği şeklinde sonuçlanmıştır.

Birliğimiz ve Ankara Barosu Sivil Savunma fonunu bir önceki yıl gelirleri ile giderleri arasındaki müsbet farktan önceki yıl devreden bakiye düşüldükten sonra kalan miktarın % 0,5 nisbetinde ödemektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla
Genel Sekreter

1974/24-37

Tahranda Yapılacak «Uyuşturucu Maddeler ve Mücrimiyet» Konulu Kurs ve Sempozyum Genelgesi.

Ankara; 11.3.1974
Genelge No : 16/1032

Baro Başkanlığı
.....

15-22 Mayıs 1974 tarihleri arasında, Uluslararası Kriminoloji Derneği ile Tahrân Üniversitesi'nin Tahrân'da düzenlediği «Uyuşturucu maddeler ve Mücrimiyet» konulu kurs ve sempozyuma ait Sayın Hakim Kemalettin Kazuk'tan alınan yazı ve ekleri örnekleri ilişikte sunulmuştur.

Baronuz avukatlarına duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Yüksek Adalet Bakanlığının da üyesi bulunduğu merkezi Pariste bulunan Uluslararası Kriminoloji derneği tarafından Tahrân Üniversitesinde, Bu üni-

versite ile birlikte 15-22 Mayıs 1974 tarihleri arasında «Drogue et Criminalité» «Uyuşturucu maddeler ve mücrimiyet»(*) konulu bir kursun ve Symposiumun daha düzenlediği ve keyfiyetin adı geçen derneğin Türkiye'deki delege refiki bulunmam sebebiyle bu afetle mücadele eden, meşgul olan ve ilgilenen müessesese ve kişilere ulaştırmam ve hatta daha geniş çevrelere yaymam rica edilmiş bulunmaktadır.

Keyfiyeti daha geniş çevrelere yayma, benim kudretim dışında bulunmakla beraber, konunun aktüel mahiyetini gözönünde tutarak uyuşturucu maddeler nedeniyle cezalandırma, islah, tedavi ile ve bu maddelerin devredilmesini ve yayılmasını önlemek gibi tedbirler almakla, görevli kılınmış makam, müessesese ve kişilere duyurmak ve onlara kurs ve symposiuma katılmalarını tavsiye etmekle yetiniyorum.

Filhakika, bu dernek tarafından 1953 yılında Paris'te düzenlenmiş ve konusu «Tehlikeli Hal» «Le Problème de l'Etat Dangereux» olan kursa Yüksek Adalet Bakanlığınca iştirak ettirilmiş ve kurslar sonunda düzenlediğim raporu Bakanlığa sunmuş ve rapor, sonradan Adalet dergisinin 1956 yılı 6. ncı sayısında yayınlanmıştı.

Bu dernek, düzenlemeye geldiği kurslarda seçtiği konuları bütün cepheleri ile ele almakta ve kurslarda, isim yapmış olmaları itibarıyla, çağırılmış Dünya çapındaki her dalda uzman kişiler tarafından bilimsel mahiyette konferanslar verilmek, seminerler düzenlenmek sureti ile bu kurslara katılanlar derinden derine aydınlatılmakta ve teçhiz edilmektedirler.

Bu hususlar Adalet Dergisinde yayınlanmış olan «Tehlikeli Hal Meselesi Hakkındaki Rapor»a bir göz atmakla anlaşılacaktır.

Bu cidden öğretici ve bilimsel kurs ve symposiuma Yargıç, savcı, avukat Adli tabib, Psikolog, psikiyatir, toksikolog, idareci, gibi kişilerin katılmasında ve sonunda düzenleyecekleri raporları yayın organlarında sunmalarındaki yarar üzerinde uzun uzadıya durmaya yer yoktur.

Sırf, insanî ve öğretici amaçlarla organize edilmiş işbu Kriminolojik bilimsel kurs ve Symposiumun maksat ve katılma şekil ve koşullarını gösterir —Bana gönderilmiş— yazıları birlikte sunuyorum.

(*) Drogue sözünü uyuşturucu madde anlamında alarak öyle çeviriyorum. Toplantıyı düzenleyenler tarafından seçilmiş olan bu kelimenin delalet ettiği anlama ve çağrılan kişilerin sıfatlarına göre kurs ve symposium da uyuşturucu maddelerin iptidai maddesinden, kullanılacak hale getirilinceye kadar geçirdiği safhalar ve kullanan kişilerle bu sahada önleyici tedbirler, tedavi ve islah bakımlarından görev almış olan müessesese ve kişileri çok yakından aydınlatacağı anlaşılacaktır.

Sayın meslekdaşların, bu kurs ve symposioma katılmalarında yarar mülhaza buyurulduğu takdirde teşkilatınıza tamim buyurulmasını saygı ile rica ederim .

Uluslararası Kriminoloji Derneğinin
Türkiye Delege Refiki
Hakim Kemalettin Kazuk

1974/24-38

Avukatlık Stajı - 1973 Yılında Hukuk Fakültesini Bitiren Stajyerlerin Staj Süresi.

Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

25/12/1969 Tarihinde İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesine girdim 1973 yılı Ekim döneminde mezun oldum ve Avukatlık sıtacı yapmak için Kırşehir barosuna başvurduğumda birbuçuk yıl staj yapmam gerektiğini söylediler.

Avukatlık kanunundaki 1975 e kadar mezun olanların eski kanuna tabi olur hükmünü sadece kanunun çıktığı tarihte fakültede öğrenci olanlara uygulamasını ve benim bu hükümden yararlanamayacağımı belirtiyorlar.

Bazı baroların benim durumumda olan kimseleri bir sene staja tabi tutmaktalar barolar arasındaki bu farklı uygulamanın giderilmesi bir zaruret olmuştur.

Dilekçemin kabulü ile uyuşmazlığın giderilmesi için Kırşehir barosuna ışık tutan bir açıklamanın gönderilmesini saygılarımla arz ve talep ederim.
22/2/1974

Kırşehir Barosu Stajyerlerinden
Ercan Şenyüz

Ankara; 1.3.1974
Sayı : 875

Bay Ercan Şenyüz
Avukat Stajyeri
K ı r ş e h i r

İlgi : 22.2.1974 tarihli dilekçeniz.

Dilekçenizde sorduğunuz husus 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1238 sayılı kanunla değişik geçici 7. madde hükmünü ilgilendirmektedir.

Bu maddede aynen : «a) 7 Temmuz 1969 tarihinden önce Hukuk Fakültesinden mezun olanlar bu tarihten itibaren 3 yıl içinde, b) 7 Temmuz 1975 tarihine kadar Hukuk Fakültelerinden mezun olanlar, mezuniyet tarihinden itibaren 3 yıl içinde,

Avukatlık Stajı için başvurdukları takdirde ilk altı ayı mahkeme ikinci altı ayı avukat yanında olmak üzere bu kanun hükümleri uyarınca bir yıl staj ya-

parlar, ve bu kanunun 15. maddesinin son fıkrası ve 26. maddesi hükümleri yerine 3499 sayılı Avukatlık Kanununun 14. maddesinin son fıkrası, 16. maddesinin 1 ve 2. fıkrası, 17. maddesinin 1. fıkrasının 2. cümlesi ve 5278 sayılı kanunla değişen 19. maddesi hükümleri bunlar hakkında uygulanır. Bunlar bu kanunun 3. maddesinin (d) bendi ile Avukatlık Sınavına dair 28, 29, 30, 31, 32 ve 33. maddeleri hükümlerine tabi değildir.

7 Temmuz 1969 tarihinde Avukatlık Stajına başlamış olup da henüz bitirmemiş durumda bulunanlar hakkında 3499 sayılı Avukatlık Kanununun staj hükümleri ve o kanuna göre hazırlanmış olan yönetmelik uygulanır.» Diye yazılı bulunmaktadır.

Uygulamamanın yukarıda yazılı madde hükümleri dairesinde yapılması lazım geldiğinden ve Birliğimiz ise itiraz mercii bulunduğundan isteğiniz hakkında başkaca bir işlem yapılmasına imkan görülmemiştir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/24-39

Avukatlık Stajı - Stajyerlere Yardım Esasları.

Bursa; 4.12.1973
Sayı : 623

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
A n k a r a

Özü : Stajyerlere yapılan yardım Hk.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 28. maddesi uyarınca, stajyerlere yapılmakta olan yardım taşınmaz rehin karşılığında olmasının, uygulamada taşınmaz olmayan ihtiyaç sahibi stajyerleri zor duruma soktuğu görülmektedir.

Yardımların şahsi kefalet karşılığı ile de sağlanması konusunda Birliğinize öneri sunmaya Yönetim Kurulumuz 29.11.1973 tarih 237 sayı ile karar vermiştir.

İlgilerinize arz ederim.

Saygılarımla
Bursa Baro Başkanı
Av. Turgut Bulut

Ankara; 21.1.1974
Sayı : 216

Baro Başkanlığı
B u r s a

İlgi : 4.12.1973 gün ve 623 sayılı yazınız.

İlgideki yazınız Yönetim Kurulumuzun 29.12.1973 tarihli toplantısında görüşülmüş ve Birlikçe tesbit edilen stajyerlere yardım esaslarının, yapılacak yar-

dım karşılığı alınacak teminat şeklini baroların takdirine bıraktığının ve taşınmaz rehin karşılığında yardım yapılacağı hakkında bir hüküm bulunmadığının Baronuza bildirilmesine karar verilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/2440

Avukatlık Stajı - İdari Görevi Olmayan Orta Öğretim Öğretmenliğinin Stajla Bağdaşabileceği Hakkında Birlik Görüşü.

Afyon; 15.2.1974

Sayı : 47

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Baromuz stajyerlerinden bazıları Orta Öğretim Öğretmenliği dahi yapmak istemektedir. Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 24. maddesi nazara alınarak bir idari görev yüklenilmek kaydıyla bu talepleri baromuzca müsbet karşılanmaktadır.

Ancak Afyon C. Savcılığı aksi görüşü ihtiva eden mütalaa ile Baromuzu tereddüte düşürmüştür.

Avukat Stajyerlerinin Ortaöğretim Öğretmenliği yapmasına engel olup olmadığının bildirilmesine müsaadelerini saygı ile arz ve talep ederim.

Afyon Barosu Başkan Vekili
Av. Metin Gürer

Ankara; 11.3.1974

Sayı : 1006

Baro Başkanlığı
Afyonkarahisar

İlgi : 15.2.1974 gün ve 974/47 sayılı yazınız.

Avukatlık stajının Avukatlık Kanununun 12/b ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 24. maddeleri uyarınca, idari bir görev almamış olmak şartı ile orta öğretim öğretmenliği ile bağdaşabileceğine Yönetim Kurulumuzun 2.3.1974 günlü toplantısında karar verilmiştir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Bkz. TBMM. 1973/18-26.

1974/2441

Avukatlık Stajı - Avukatlık Kanununun 7. Maddesindeki Başvurma Süresinin Geçirilmesinde Mazeretin Dikkate Alınmıyacağı.

Konya; 26.12.1973

Sayı : 326

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Ekli olarak sunulan dilekçede ismi yazılı Ali Karaçelik İstanbul Hukuk Fakültesinden Eylül/1970 döneminde mezun olmuş, 1971 yılının nisan ayında yedeksubay olarak askerlik görevine alınmış olduğu, askerlik görevini yapmakta iken gece nöbeti sırasında jeep ile cephane devriyesini gezerken geçirmiş bulunduğu bir kaza sonucu, Gülhane Askeri Tıp Akademisine yatırılmış olup bu hastahanedeki iki defa altışar aylık istirahat almış bulunduğu ilişkide sunulan yazıdan anlaşılmış olduğu cihetle göstermiş olduğu mazeretler karşısında 1136 sayılı Kanunun geçici 7 nci maddesindeki hükme göre Baromuzca müraعات tarihi ile Üniversiteden mezun oluş tarihi arasında 3 yıllık bir zamanın geçmiş olmasında mazeretlerinin zaman geçmesini önleyip önlemeyeceği hakkında tereddüde düşülmüş olduğundan tetkiki ile bir açıklama yapılmasına müsaadelerinizi saygılarımla arz ederim.

Av. İhsan Onar
Konya Baro Başkanı

T.C.

M. S. B.

GÜLHANE ASKERİ TIP AKADEMİSİ VE EĞİTİM HASTANESİ KOMUTANLIĞI

A N K A R A

1. Hariciye : 9012-018-972/73-15963

K O N U : Atğm. Ali KARAÇELİK Hk.

21.11.1973

Konya Barosu Başkanlığına

K o n y a

İlgi : 25.10.1973 tarih ve 1973/326 sayılı yazıya.

İlgi yazı ile yatış ve çıkış tarihleri istenilen Atğm. Ali Karaçelik ilk defa 4.8.1972 günü Hastanemiz 1. Hariciye Kliniğine yatırılmış olup 7.11.1972 günü altı ay istirahatle taburcu edilmiş ve bitiminde 8.5.1973 tarihinde tekrar müraعات etmiş ve bu defa Hastanemiz Nöroloji Kliniğine yatırılmış olup 23.5.1973 günü altı ay istirahatle taburcu edilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. Fethi Tezok
Tbp. Tuğgeneral
Komutan Mesleki Yardımcısı

Baro Başkanlığına
K o n y a

İstanbul Hukuk Fakültesi 1970 Eylül dönemi mezunlarımdanım. Nisan 1971 döneminde Yedek Subay olarak askere gittim. Eğitim devresini İstanbul Tuzla Piyade Okulunda bitirdim. 109. dönem asteğmeni olarak kıta hizmetimi Urfa 123. Seyyar Jandarma Alayında ifa ederken 2 Ağustos 1972 tarihinde gece nöbeti esnasında jeep ile cepane devriyesini gezerken geçirdiğim kaza sonucu Ankara Gülhane Askeri Tıp Akademisi 1. Hariciye Kliniğine ertesi gün yatırıldım. 5 Kasım 1972 tarihine kadar tedavi gördükten sonra altı ay hava değişimi ile taburcu edildim. Hava değişimi müddetinin bitimi olan 6 Mayıs 1973 tarihinde tekrar Ankara Gülhane Askeri Tıp Akademisine müracaat ettim. Rahatsızlığım ziyadesi ile devam etmekteydi. Orada bir müddet daha yattıktan sonra Sağlık Kurulunun 25.5.1973 gün ve 1234 sayılı raporu ile C/11-F-1 altı ay istirahat alarak taburcu oldum. Halen terhis işlemim yapılmadı.

Kazadan dolayı birincisi 4 Ağustos 1972 tarihinde diğer 4 Ekim 1972 de olmak üzere iki defa bağırsak ameliyatı geçirdim. Ve halen de sol kolumda sinirlerin ezilmesi sonucu hareketsizlik vardır. Kaza ve ameliyatların bana verdiği ağır etkilerle kendimi uzun müddet toparlayamadım.

Yukarıda arzettiğim mücbir sebepler yüzünden kanunun öngördüğü müddet içinde stajıma başlayamadım. Eski kanun statüsüne tâbi olmam için gerekli işlemin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

24.10.1973

Ali Karaçelik

Ankara; 22.2.1974
Sayı : 731

Baro Başkanlığı
K o n y a

İlgi : 26.12.1973 gün ve 1973/326 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine Yönetim Kurulumuzca itti-haz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

10.2.1974 gün ve 72/11 sayılı
Yönetim Kurulumuz Kararı :

Eylül 1970 döneminde İstanbul Hukuk Fakültesinden mezun olup askerliği sırasında geçirdiği kaza nedeniyle Gülhane Askerî Tıp Akademisinden iki defa altışar aylık istirahat aldığı, Avukatlık Kanununun 7. maddesindeki hükme göre Barolarına müracaat tarihi ile mezuniyet tarihi arasında 3 yıllık bir zamanın geçmiş olmasından mazeretinin zaman geçmesini önleyip önlemeyeceği hakkında tereddüde düşül-duğünden Birlik görüşünün bildirilmesini isteyen

Konya Barosu Başkanlığının 26.12.1973 gün ve 973/326 sayılı yazısı ve ekleri incelendi.

Kanundaki süre bu hususa ilişkin hükümlerin yürürlüğüne taalluk ettiğinden ve mazeretin dikkate alınacağı hususu da bulunmadığından dilekçe sahibi hakkında 1136 sayılı Avukatlık Kanununun yeni hükümlerinin uygulanması gerektiğine oybirliğiyle karar verildi.

1974/24-42

Danıştay Kararları - Başörtüsü İle Duruşmalara Giremeyeceği.

T. C.
D A N I Ş T A Y
Sekizinci Daire

Esas No : 1973/2964

Karar No : 1974/960

Davacı : (.....)

Vekilleri : Avukat Hüsamettin Akmuncu, Adana Barosunda Avukat.
Av. Ali Oğuz, İstanbul Barosunda Avukat.
Av. Sudi Reşat Saruhan İstanbul Barosunda Avukat.
Av. M. Orhan Akkoyunlu, Erzurum Barosunda Avukat.
Av. Şener Battal, Konya Barosunda Avukat.
Av. İsmail Müftüoğlu, Sakarya Barosunda Avukat.
Av. Abdülkadir Öncel, Urfa Barosunda Avukat.
Av. Ali Haydar Aksay, Adana Barosunda Avukat.
Av. Hasan Basri Tarman, Ankara Barosunda Avukat.
Av. İsmail Alptekin, Ankara Barosunda Avukat.
Av. Selâhattin Ulusoy, Yozgat Barosunda Avukat.
Av. İsmail Hakkı Hatipoğlu, Bursa Barosunda Avukat.
Av. Nadir Latif İslâm, Sakarya Barosunda Avukat.
Av. İbrahim Hilmi Ünlü, İstanbul Barosunda Avukat.
Av. Şevki Akbayram, Gaziantep Barosunda Avukat.

Davalı : Türkiye Barolar Birliği, Karanfil Sokak No : 5 - Kızılay - Ankara.

Vekili : Avukat Rahmi Mağat (Aynı adreste)

Davanın Özeti : Avukatlık stajım 4/12/1971 tarihinde

tamamlayan ve Avukat olarak 23/12/1971 tarihinde Ankara Barosuna kaydı yapılan davacının, 15/12/1972 tarihinden itibaren başörtülü olarak duruşmalara çıkması nedeni ile Avukatların resmi kılığına ilişkin Yönetmeliğe, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 9/6, 34, 49, 55 ve 134. maddelerine, meslek kurallarının 4, 7, 8 ve 20. maddelerine, Ankara Barosu Yönetim Kurulunun 22/3/1973 gün ve 1376 sayılı genelgesine aykırı olarak mesleğe söz getirip gölge düşürdüğü, mesleğin şeref ve onurunu kırdığı, adalete saygı düşüncesine aykırı davranışta bulunduğu ve bunda direndiğinden bahisle 1136 sayılı Kanunun 5/C maddesinde belirtilen ve mesleğe kabule engel teşkil eden Avukatlık mesleğine yaşayacak tutum ve davranışları çevresince bilinmesi durumunun ortaya çıkmış bulunması nedeniyle davacının Kanunun aradığı şartları sonradan kaybettiği ileri sürülerek aynı Kanunun 72/a maddesi uyarınca barodan kaydının silinmesine ilişkin 29/3/1973 gün ve 1505 sayılı Ankara Barosu Yönetim Kurulu kararına vaki olan itirazının reddi hususundaki 26/5/1973 gün ve 318/4 sayılı Türkiye Barolar Birliği Yönetim kurulu kararı ile bu kararı onaylayan 11/6/1973 gün ve 19152 sayılı Adalet Bakanlığı kararının, 1136 sayılı Kanunun 49 maddesi uyarınca Barolar Birliğince Avukatların resmi kılığının belirtilmediği, avukatın duruşmada başını örtmesine mani bir hükmün bulunmadığı, kararın Anayasa ile teminat altında bulunan temel hak ve hürriyetleri zedelediği, bu konuda baro yönetim kurulunun değil, 1136 sayılı Kanunun 134. maddesi uyarınca baro disiplin kurulunun karar vermesi gerektiği belirtilerek iptali istegidir.

Savunmanın Özeti : Bütün uyarılara rağmen başını örterek duruşmalara çıkan, dini sebepler ileri sürerek duruşmalara böyle çıkmakta direnen, 1136 sayılı Kanunun 5/C maddesine aykırı şekilde Avukatlık mesleğine yaşayacak tutum ve davranış içinde bulunan ve bu hali çevresince bilinen davacının mesleğe kabule engel teşkil eden bu tutumunun sonradan tesbit edilmiş olması nedeni ile aynı kanunun 72/a maddesi uyarınca barodan kaydının silinmesinde Kanuna aykırılık bulunmadığı, davanın reddi gerektiği yolundadır.

Raportör Ahmet Nuri Çolakoğlu'nun Düşüncesi : 1136 sayılı Avukatlık Kanununun altıncı kısmında yer alan 49 uncu maddesi, Avukatların resmi kılığının Türkiye Barolar Birliğince tesbit edileceğini, aynı Kanunun 134 üncü maddesi, Avukatlık onuruna yahut meslek düzen ve geleneklerine uymayan eylem ve davranışlarda bulunan Avukatlara 135 inci maddede gösterilen disiplin cezalarının uygulanacağını ve 136 ncı maddenin son fıkrası ise bir defa işten çıkarılan Avukatın beş yıllık dönem içinde bu Kanunun altıncı kısmındaki kurullara aykırı davranış olursa meslekten çıkarılacağını hükme bağlamıştır. Yukarıda sözü edilen maddelerin disiplin kurulunca davacı hakkında uygulanması gerekirken, 1136 sayılı Kanunun 5/c maddesinde belirtilen ve mesleğe kabule engel teşkil eden tutum ve davranış içinde bulun-

duğundan ve bu hali sonardan tesbit edildiğinden bahisle aynı Kanunun 72/a maddesi uyarınca barodan kaydının silinmesinde Kanuna aykırılık bulunmadığından dava konusu kararın iptali gerekeceği düşünülmektedir.

Kanunsözcüsü Fevzi Tuzkaya'nın Düşüncesi : Davacı, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 72/a maddesi hükmüne göre adının Ankara Barosu levhasından silinmesine ilişkin kararın iptalini talep etmektedir.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun «levhadan silinmeyi gerektiren haller başlığı altındaki 72 inci maddesinin A bendi,» Avukatlığa kabul için bu Kanunun aradığı şartların sonradan kaybedilmiş olması «halini baro levhasından silinmeyi gerekeceğini açıklamış ve dolaylı olarak atıfta bulunduğu aynı Kanunun Avukatlığa kabulde engeller başlığı altındaki 5 inci maddesinin C bendinde,» Avukatlık mesleğine yaşaymayan tutum ve davranışları çevresince bilinmiş olmak halini Avukatlık mesleğine kabule mani görmüş bulunmaktadır.

Diğer taraftan, Avukatlık Kanununun Disiplin işlem ve cezaları başlığı altındaki 134 üncü maddesi, Avukatlık onuruna yahut meslek düzen ve geleneklerine uymayan eylem ve davranışta bulunanlarla mesleki çalışmada görevlerini yapmayan veya görevlerinin gerektirdiği dürüstlüğe uygun şekilde davranmayanlar hakkında bu Kanunda yazılı disiplin cezaları uygulanır» hükmünü amir olup, aynı Kanunun disiplin cezaları başlığı altındaki 135 nci maddesinin 5 inci fıkrası da, meslekten çıkarma, Avukatlık ruhsatının geri alınarak Avukatın adının Baro levhasından silinmesi ve Avukatlık ünvanının kaybedilmesi, hallerini derpiş etmiş bulunmaktadır.

9/12/1971 gününde Avukatlığa kabul edilen davacının, mesleğini icra sırasında ve duruşmalarda mahkeme huzuruna özel bir baş sarma usulü ile ve başörtülü olarak çıktığı, yapılan ikazlara rağmen davranışını değiştirmeyeceğini ifade ettiğine göre davacının bu fiili, Avukatlık Kanununun 134 üncü maddesinde yer alan, Avukatlık meslek düzenine ve geleneklerine uymayan bir eylem ve davranış oluyorki, bu halin müeyyidesi de, aynı Kanunun disiplin cezaları başlığı altındaki 135 inci maddesinde yer alan ve işin şekli ve vahametine göre madde uygulamasını gerektirir. Açıklanan durum ve Kanun hükümleri karşısında, davacı için anılan Kanun hükmünün uygulanması lüzumlu ve gerekli iken hakkında, Avukatlık Kanununun 72 inci maddesinin A bendi hükmünün uygulanmasında Kanuni isabet bulunmadığından, dava konusu kararın bu yönden ve açıklanan sebeple iptali gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince duruşma için tesbit edilen 25/2/1974 Pazartesi günü davacı ve vekilleri ile davalı Birlik Vekilinin geldikleri anlaşıldıktan, tarafların iddia ve savunmaları ile Ka-

nun sözcüsünün düşüncesi dinlendikten sonra işin ge-
reği düşünüldü :

Davacı, dava konusu işlemin tesisinden önce Ba-
roya verdiği savunmada açıkça, dava dilekçesinde ise
dolaylı olarak, duruşmalarda vekâlet görevini başör-
tüsü ile yerine getirmek arzusunun dini inançlarına
dayandığını ve bu görevi başı açık olarak yapmasına
inançları yönünden olanak bulunmadığını ifade et-
miştir.

Davacının bu tutumunun öncelikle Anayasa'nın
lâiklik ilkesi ve Hukuk devrimi yönünden incelenme-
si gerekmektedir. Gerçekten kısa şekliyle «din ve
devlet işlerinin birbirinden bağımsız şekilde yürü-
tülmesi» olarak tanımlanabilen lâiklik ilkesi, mevzu-
atın din kurallarından tamamen bağımsız, dünyevi
ve objektif esaslara göre düzenlenmesini gerekli kı-
lmaktadır. Cumhuriyetin Hukuk devriminin nedenle-
rinden birini teşkil eden bu ilke yürürlükteki bütün
Kanun, Tüzük ve Yönetmeliklerin Anayasal dayana-
ğıdır. Lâiklik ilkesinin zorunlu sonucu olarak kamu
hizmetlerinin de dayandıkları Kanunlar gereği din
kurallarından bağımsız, dünyevi esaslar çerçevesi için-
de yerine getirilmesi ve kamu hizmetlilerinin görevle-
rini yerine getirirken lâiklik ilkesini Anayasal bir
üst kural ve mevzuatı düzenleyici ana ilke olarak
öncelikle gözönünde tutmaları zorunludur. Aksine
tutum ve davranışlar, mevzuatta açık bir yasakla-
ma bulunmasa dahi, Anayasa'nın lâiklik üst kuralı-
na aykırılıkları yönünden hukuka uygun düşmez.
Duruşmalara başı açık olarak çıkmasına dini inanç-
ları bakımından imkân görmediğini kesinlikle beyan
eden davacının, bir kamu hizmeti olan Avukatlığı lâ-
iklik ilkesine aykırı biçimde, dini kurallar çerçevesi
içinde yapma hususunda ısrarlı bir tutum içinde bu-
lunduğu açıktır.

Anayasa'nın üst kuralları yönünden durum böy-
le olduğu gibi, davacının tutumu Avukatlık mesleğinin
gereklerine de uygun düşmemektedir. Gerçekten yar-
gı yerlerinde görev yapan Avukatların kılıkları 1/3/
1927 günlü Yönetmelikle bu mesleğin gereklerine gö-
re saptanırken, başlığın cüppe ile uyarlı olmasına
özen gösterilmiştir. Din kurallarından bağımsız ola-
rak ve tamamen yargı yerinin özelliği gözönünde tu-
lulmak suretiyle Yönetmelikle saptanan bu esaslar
karşısında, Avukatların duruşmaalara arzu ve inanç-
larına göre şapka, bere, takke, başörtüsü vs. ile gir-
meleri meslek gereklerine de açık bir aykırılık teş-
kil eder.

Yukarıda belirtilen hukuki durum karşısında, lâ-
iklik ilkesi ve meslek gereklerine aykırı olarak duruş-
malara ancak başörtüsü ile girebileceğini ve bunda
ısrar edeceğini kesinlikle beyan eden davacının 1136
sayılı Avukatlık Kanununun 5 inci maddesinin (c)
bendindeki anlamda «Avukatlık mesleğine yaraşma
yacak bir tutum ve davranış» içinde bulunduğu ve
bu durumun başörtülü olarak girdiği çeşitli mahke-
melerde görülmüş bulunması bakımından «çevresince
bilinmekte olduğu» kuşkusuzdur.

Davacı, olayda Avukatlık Kanununun disiplin ce-
zasına ilişkin hükümlerinin uygulanması gerektiğini
ileri sürmekte ise de, sözü geçen Kanunun 134 üncü
maddesi belli bir anda sonuçlanmış «eylem» ve «dav-
ranış»ları disiplin cezasına esas almakta olduğundan,
mesleğin icrasına ilerde de engel teşkil edecek de-
vamlı bir «tutum»un disiplin suçu olarak değil, Avu-
katlık mesleğinin icrasına engel sayılan bir durum
olarak kabulü Kanunun sistem ve ruhunun gereğidir.

Diğer taraftan, davacı taraf duruşmada, levhadan
adının silinmesi sonucu davacının Avukatlık yapma
olanağının temelli şekilde elinden alındığını, bunun
davacının tutumu ile kıyaslanamayacak ağırlıkta bir
müeyyide teşkil ettiğini ileri sürmüş ise de, Avukat-
lık Kanununun 73 üncü maddesinin açık hükmü kar-
şısında yukarıda belirtilen tutumdan vazgeçtiği husu-
sunda baroya kanaat vermesi halinde, başka bir eng-
el de bulunmadıkça, kendisinin yeniden levhaya kay-
dı tabii olduğundan, işlemin ağırlığına ilişkin bu id-
dia da kabule değer nitelikte görülmemiştir.

Sonuç olarak, yukarıda belirtilen olaylar ve hu-
kuki nedenler karşısında, davacı hakkında 1136 sayılı
Avukatlık Kanununun 72 inci maddesinin (a) bendi
aracılığı ile aynı Kanunun 5 inci maddesinin (c) ben-
di uyarınca levhadan adının silinmesi yolunda tesis
edilen işlemde kanuna aykırılık görülmediğinden, hu-
kuki dayanağı olmayan davanın reddine, yargılama
giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, (1000) bin
lira Avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalıya
verilmesine 25/2/1974 tarihinde oybirliğiyle karar ve-
rildi.

Başkan	Üye	Üye
İbrahim Koloğlu	Alp Arslan Kayan	Şekip Çopuroğlu
Üye	Üye	
Bülent Olcay	Galip Tanrıöver	

1974/2443

**Danıştay Kararları - Dava Takipçisi Mehmet Halimergün'ün Birlik Aleyhine Açtığı ve Avukatlık Ka-
nanusu Yönetmeliğinin 95 inci Maddesininin 2 nci Fık-
rasının İptali İsteğinin Reddine Dair Danıştay 8. Dai-
resinin Kararı.**

T.C.
Danıştay Sekizinci Daire

Esas No : 1973/1222
Karar No : 1973/2844

Davacı	: Mehmet Halimergün, Dava ta- kipçisi - Kaynarca
Davalı	: Türkiye Barolar Birliği
Vekili	: Av. Rahmi Mağat, Ankara Barosu Avukatlarından

Davanın Özeti : 20.2.1973 günlü, 14454 sayılı Resmî

Gazetede yayınlanan «Avukatlık Kanunu Yönetmeliği nin» 95 inci maddesinin 2 nci fıkrasının, Avukatlık yasasından yer alan kurallara aykırı olduğu ileri sürül-
mek suretiyle iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Kanunsözcüsü Nüzhet Mengü'nün Düşüncesi : İp-
tali istenen düzenleyici genel tasarruf niteliğindeki yö-
netmeliğin 95 inci maddesi 1136 sayılı Avukatlık Ka-
nununun geçici 17 nci maddesinin 4 üncü fıkrası hük-
müne uygun olarak kaleme alınmıştır.

Amme vazifesi olan avukatlık görevinin ilerde
daha düzgün işlemlerini temin amacıyla yürürlüğe ko-
nan kanun ve yönetmelik hükmü karşısında, dava ve
iş takibcisi olan davacının müktesep hak ve menfaa-
tinin ihlalinin bahsedilemez.

Diğer taraftan Anayasaya aykırılığı iddia edilme-
yen, kanun hükmüne uygun bulunan, yönetmelik mad-
desinin iptaline matuf isteğin tetkik kabiliyeti de bu-
lunmadığından bu sebeplerle de dayanaksız davanın
reddine karar verilmesi gerekeceği düşünülmüştür.

Raportör Harun Çetintemel'in Düşüncesi : Davaya
konu edilen yönetmelik hükmünde, kanuna aykırılık
bulunmadığından, dayanaktan yoksun olan davanın
reddi gerekir.

T.C.

Danıştay Sekizinci Daire

Esas No : 1973/1222

Karar No : 1973/2844

Türk Milleti Adına

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince Du-
ruşma için belirtilen 24.9.1973 günü, davacı ile davalı
ruşma için belirtilen 24.9.1973 günü, davacı ile davalı
Barolar Birliği vekili Av. Rahmi Mağat'ın açıklamaları
dinlendikten ve Kanunsözcüsü düşüncesini bildir-
dikten sonra işin gereği görüşülüp düşünüldü :

Avukatlık yasasının 182 nci maddesi uyarınca çı-
karılan ve 20.2.1973 günlü, 14454 sayılı Resmi Gazetede
yayınlanan Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 95 in-
ci maddesinin nci fıkrasında yer alan «Dava ve iş
takibcileri, Kanunun geçici 17 nci maddesinin değişik
4 üncü fıkrası uyarınca buldukları yerdeki Avukat
veya Dava Vekilleri sayısı üçü bulmadan başka bir ye-
yazılı oldukları Baro veya başka bir Baro bölgesin-
deki bir yere nakledilemezler.» kuralının, Dava Ta-
kipçilerinin başka bir yere nakillerini, daha açık bir
anlatımla, bu kişilerin buldukları yerdeki Avukat
veya Dava Vekilleri sayısı üçü bulmadıkça listesine
re gitmelerini önleyici herhangi bir yasal hüküm yok
ken, bunu engellediği dolayısıyla Avukatlık yasasına

aykırı olacağı ileri sürülerek iptali istemiyle bu dava
açılmış bulunmaktadır.

1136 sayılı Avukatlık yasasının geçici 17 nci mad-
desinin değişik 4 üncü fıkrasında, dava ve iş takip-
çilerinin vekalet görevini yapma haklarının, buldukları
yerdeki avukat veya dava vekili sayısının üçü
bulması halinde sona ereceği saptanmış ve ancak bu
sona erme tarihinden itibaren bu kişilerin nakline
olanak tanınmıştır.

Şu hale göre, Avukatlık yasasının uygulanmasını
sağlamak üzere çıkarılan sözü edilen yönetmeliğin ip-
tali istenilen yukarıya metni alınan hükmü, 1136 sa-
yılı yasanın açıklanan maddesinde yer alan kuralla
aykırı olmadığından, dayanaktan yoksun bulunan da-
vanın reddine, hakkında yargı yardımı kararı veril-
mesi sebebiyle önceden ödenmediği aşağıda dökümtü
gösterilen 92,— lira yargılama giderinin davacıdan
alınmasına 24.9.1973 gününde oybirliğiyle karar veri-
di.

Başkan

Ibrahim Koloğlu

Üye

Enver Sevgen

Üye

Şekip Çopuroğlu

Üye

Alp Arslan Kayan

Üye

Bülent Olçay

1974/2444

**Dava ve İş Takipçileri Adedinin Tesbiti Hakkında Bir-
lik Genelgesi.**

Ankara; 14.2.1974

Genelge No : 616/10

Konu : Geçici 1136 Sayılı Kanununun 13 ve 17. mad-
delerine göre dava vekili ile dava ve iş
takipçilerinin adedinin bildirilmesi Hk.

Baro Başkanlığı

.....

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun geçici 13. mad-
desine göre dava vekâleti ruhsatına sahip olarak dava
vekilliği yapanlarla aynı kanunun geçici 17. maddesi-
ne göre münhasıran listesine yazıldığı yer hukuk
mahkemeleri ile İcra ve İflas Dairelerinde dava ve
iş takip edenlerin adetlerinin bilinmesine lüzum ha-
sıl olduğundan;

Baronuz bölgesinde dava vekilliği yapanlarla
Avukatlık Kanununun yürürlüğe girdiği 7 Temmuz
1969 tarihinde ve bu gün dava ve iş takipçiliği liste-
sine yazılı olanların adetlerinin ayrı ayrı belirtilerek
bildirilmesini acele ve önemle rica ederim.

**Saygılarımla,
Başkan**

D U Y U R U**AVUKATLIK SINAVI**

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 28 ve takibeden ve geçici 7. ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29 ve takibeden maddeleri uyarınca ikinci Avukatlık sınavı 13, 14 Mayıs 1974 Pazartesi ve Salı günleri, sınavda başarısız olanların mülâkatları da 20 Mayıs 1974 Pazartesi günü aşağıdaki şartlarla Birlik binasında yapılacaktır.

1 — Adayların Barolarından alacakları sınav giriş belgeleri ile birlikte 13 Mayıs 1974 Pazartesi günü saat 8,30 da Birlik binasında bulunmaları gereklidir.

2 — Sınav 13 Mayıs 1974 Pazartesi günü saat 9-12 arasında Anayasa ve İdare Hukuku ile Avukatlık Kanunu ve Meslek Kuralları, aynı gün öğleden sonra 14.00-17.00 arasında Ceza ve Ceza Usulü Hukuku, 14 Mayıs 1974 Salı 9.00-12.00 arasında Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku, ve Ticaret Hukuku aynı gün 14.00-17.00 arasında İş Hukuku, İcra ve İflâs Hukuku ve Hukuk Usulü konularında yazılı olarak yapılacaktır.

3 — Sınav düzen ve güvenini bozduklarından sınav dışı bırakılanlarla, sınav belgesi aldığı halde sınava giremeyenler sınavda başarısız sayılır.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
B Ü L T E N İ**

İ K İ A Y D A B İ R Ç I K A R

S a h i b i :

**Türkiye Barolar Birliği Adına Başkan
Avukat Faruk Erem**

Sorumlu Müdür :

**Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri
Avukat Rahmi Mağat**

Yönetim Yeri :

**Kızılay Karanfil Sok. No: 5 - Ankara
Telf : 18 13 44 - 18 05 12**

Dizgi ve Baskı :

**SEVİNÇ MATBAASI — 1974 ANKARA
Tel. 25 03 53**

14.000 Adet Basılmıştır.

G İ D E C E Ğ İ Y E R

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

BÜLTENİ

YIL : 5

MAYIS 1974

SAYI : 25

BÜLTENE YAPILACAK ATIFLARDA TBBB KISALTMASININ KULLANILMASI RİCA OLUNUR.

1974/25-1

Danıştayın 106. Kuruluş Yıldönümü - Danıştay Başkanı İsmail Hakkı Ülgen'in ve Birlik Başkanı Av. Faruk Erem'in Yaptığı Konuşma.

**DANIŞTAYIN 106. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ
TÖRENİNDE DANIŞTAY BAŞKANI İSMAİL HAKKI
ÜLGEN'İN YAPTIĞI KONUŞMA**

Ankara; 10.5.1974

Sayın Cumhurbaşkanımız,
Sayın Konuklarımız,
Sevgili arkadaşlarım;

Danıştay günü olarak her yıl kutlamayı kararlaştırdığımız ve kuruluşumuzun 106 ncı yılını idrâk ettiğimiz bugünkü törenimize katılmak lütfunda bulunan ve huzurlarıyla bizleri şereflendiren Sayın Cumhurbaşkanımıza ve değerli konuklarımıza içtenlikle saygılarımızı sunabilmekten duyduğumuz mutluluğu belirtebilmenin kıvançlı içindeyim.

İlk derece idare mahkemelerinin kurulmasına değin, "Danıştay günü" olarak adlandıracağımız bu yıllık toplantılarımızı düzenlemekten maksadımızın, Danıştay'ın çalışmalarını ve özellikle yasama ve yürütme organları ile olan ilişkilerini, dilek ve temennilerini belirtmenin yanında, Anayasal görevinin gereği olarak Danıştay'ın ilgilendiği memleket ve Devlet sorunları üzerinde dikkat çekilmesi gerekenleri ve bunlara ait görüşlerimizi ilgililere ve Türk kamu oyuna duyurmak olduğunu, geçen yılki törende arzetmiştim. Bu kere yapacağım konuşma da aynı amaçla yönelik olacaktır.

Ancak ve her şeyden önce, geçen yılki konuşmamda, yargı yetkisi ve özellikle idarenin yargısal denetimi konusunda, siyasal iktidarların, Anayasamızın temel ilkesi olan "demokratik hukuk devleti" düzenimize gölge düşürebilecek nitelikteki, bu denetim yetkisini kısıtlamağa yönelik beyan ve davranışları üzerinde durmuş, Cumhuriyetimizin temel dayanağı olan yargı kuvvetinin örselenmesine ve kamu oyununda manevî güven ve saygısının zayıflatılmasına çalışılmasının sakıncalarını ana hatlarıyla belirtmeğe çalışmış ve bu nedenle idarî yargı denetiminin esas hükümü olan Anayasamızın 114 üncü maddesinde yapılan deği-

şikliği eleştirmiştim. O konuşmamın sınırlı süresi içerisinde değinmeğe imkân bulamadığım Danıştay'ı ilgilendiren diğer Anayasa değişiklikleri üzerinde, "hukuk devleti" anlayışı yönünden, bu defaki konuşmamda da mümkün olan kısalıkta durmama müsaadenizi rica edeceğim.

Konunun daha iyi aydınlığa kavuşabilmesi bakımından "hukuk devleti" anlayışı üzerine küçük bir açıklama yapmakta yarar görüyorum :

Bilindiği gibi, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 2 nci maddesi, Cumhuriyetin niteliklerini, "Türkiye Cumhuriyeti, insan haklarına ve başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, millî, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devletidir." şeklinde ifade eder. Başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan ilkelere ilgilendiren yönü, "insan hak ve hürriyetlerini, millî dayanışmayı, sosyal adaleti, ferdin ve toplumun huzur ve refahını gerçekleştirmeyi ve teminat altına almayı mümkün kılacak demokratik hukuk devletini bütün hukukî ve sosyal temelleriyle kurmak için" şeklinde belirtilen ilkelere dir.

Yine Anayasamızın egemenliği gösteren 4 üncü maddesinde "Egemenlik kayıtsız ve şartsız Türk Milletininindir" denildikten sonra, "Millet, egemenliği, Anayasamızın koyduğu esaslara göre, yetkili organlar eliyle kullanır" hükmünü yer almakta ve bu yetki, müteakip maddelerde gösterilen ve adına "üç kuvvet" denilen yasama yürütme ve yargı erkleri tarafından kullanılmaktadır.

İkinci maddede ve başlangıç kısmında Türkiye Cumhuriyetinin temel ilkesi olarak kabul edilen hukuka bağlı devlet anlayışının ilkelerinden biri olan "kuvvetler ayrımı" esasına göre dengeli bir şekilde ve normal işleme lâzım gelen bu kuvvetlerin, zaman zaman, toplumu huzursuz kılacak biçimde karşı karşıya gelmeleri gibi bir vakianın nedeni, hukuk devleti ilkelerindeki anlayış farkından, diğer bir anlatıyla ve daha ziyade idare edenlerin hukuk devleti anlayışındaki zihniyet ve davranışlarından doğmaktadır.

Herşeyden önce hukuk devletinin basit ve geniş kapsamlı bir tanımını yapmak gerekirse; "Hukuk Devleti, bütün faaliyetlerinde hukuka uyan, insan haklarına saygı duyan ve her türlü yasal ve idarî işlem

ve eylemleri yargı denetimine bağlı olan devlettir." demek mümkündür.

Hukuk devleti anlayışının gerektirdiği ilkeler konusunda değişik görüşlere rastlanmakla beraber, ileri batı memleketlerinde genellikle ve en önemli olarak şu ilkeler üzerinde durulmaktadır: Temel haklar güvenciliği, Anayasaya uygunluğun yargısal denetimi, kanunların genelliği ilkesi, idarenin hukuka bağlılığı ilkesi (yani kanunî idare veya daha kapsamlı bir deyimle hukukî idare), idarenin yargısal denetimi, mahkemelerin ve hakimlerin bağımsızlığı ilkesi, kuvvetler ayrımı, demokratik rejim, devletin malî sorumluluğu.

Bu ilkeler içerisinde devlete, hukuk devleti vasfını ve güvencesini veren en önemli ilke, kanımızca, yargısal denetimdir. Nitekim, Anayasamızın genel gerekçesinde, "*Hukuk devletinin temel unsuru bütün devlet faaliyetlerinin hukuk kurallarına uygun olmasıdır. Bu uygunluğu sağlayacak makamlar yargı organlarıdır.*" denilmek suretiyle bu husus kesin şekilde açıklanmıştır.

Bilindiği gibi, bu yargısal denetim, idarî işlem ve eylemler yönünden uzun yıllardanberi Danıştay tarafından; 1961 Anayasasının kabulünden ve Anayasa Mahkemesinin kurulmasından sonra, yasal faaliyetlerin Anayasaya uygunluğu yönünden Anayasa Mahkemesi tarafından yapılmaktadır.

İşte, Yürütme ve yasama organlarını ellerinde bulduran siyasal güçlerin, bu yargı denetiminden hoşnutsuzluğu, bu organları, zaman zaman, hukuk devleti anlayışı ile bağdaşmayan ve yargısal denetimin kısıtlanmasına veya görev alanının daraltılmasına yönelik bir takım faaliyetlere götürmektedir.

Nitekim, daha eski yıllar bir tarafa, 12 Mart muhtırasından sonra, bütün suçun Anayasada ve Anayasa ile teminata bağlanmış, başta Danıştay olmak üzere, Anayasal kuruluşlarda olduğu itham ve görüşünden hareketle, 12 Mart muhtırasının manasına uygun olmadığı kanısımı samimiyetle taşıdığımız ve Anayasamızın temel düzeni ve hukuk devleti ilkeleri ile bağdaşır nitelikte görmediğimiz Anayasal değişiklikler ve buna uygun kanun düzenlemeleri yapılması cihetine gidilmiştir.

Danıştay olarak biz, bu değişiklikleri benimsemişimizi, kesinlikle karşısında olduğumuzu yetkili ve görevlilere ısrarlı ve sürekli şekilde duyurduk. Bu çabalarımızdan başarıya ulaşanlar ve ulaşamayanlar vardır.

Şimdi, bu değişikliklerden, Danıştay'ı ilgilendiren diğer bir kaç üzerinde durmakla yetineceğim :

Yargısal denetim ile ilgili Anayasa değişikliklerinden birisi; hakimlerimizi ve savcılarımızı idarî yargı teminatından yoksun bırakan Anayasamızın 137 inci ve 144 üncü maddelerdeki değişikliktir. Tamamiyle özlük işleriyle ilgili idarî işlemlerden ibaret olan Yüksek Hakimler ve Yüksek Savcılar Kurullarının karar-

larına karşı ilgililerin Danıştay'da dava açma haklarının önlenmesi, Anayasamızın temel kurallarına aykırı ve özellikle idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunu açık tutan 114 üncü maddesi ile çelişkili bir durum yaratmıştır. Belirli bir hizmet zümresinde bulunan kişilerin dava hakkından mahrum bırakılmalarının, Hukuk Devleti ilkeleriyle ve özellikle yargı yolunu kesinlikle açık tutan demokratik düzenin temel direklerinden birini teşkil ettiği şüphesiz bulunan Anayasa kuralıyla bağdaşamayacağı açıktır.

Değişikliklerden diğeri; asker kişilerin özlük işlerine ait yargısal denetim görevinin Danıştay'dan alınmasıdır. İdarenin bütünlüğü (Anayasa madde 112) ve asker ve sivil otoriteler ve bunların yaptıkları idarî işlem ve eylemler arasında hukuk açısından bir farklılığın bulunmadığı kuşkusuzdur. Bu nedenle, Anayasamızın yargı düzenini ve idarî yargı birliğini zedeler nitelikte bulunan ve yıllar önce tecrübe edilip 6142 sayılı Kanunla 1953 yılında terkedilmiş bir sistemi yeniden ihya eden bu değişikliğin de yerinde olmadığı kamsındayız.

Konuşmalarımın, çalışmalarımın takdirle izlediğimiz bu yüksek ve kardeş müesseselerimizle ilgili bulunmadığımı ve konuyu ancak Hukuk Devleti ve Anayasa düzenimiz yönünden mütalâa ettiğimizi belirtmeğe mahal yoktur sanırım.

Uygun görmediğimiz değişikliklerden biri de; Anayasa Mahkememizin görev ve yetkileriyle ilgili 149 uncu maddeye konulan yeni hükümdür. Bu hükme göre, Anayasa Mahkemesi, Anayasa değişikliklerinin, ancak "*Anayasada gösterilen şekil şartlarına uygunluğunu*" denetleyebilecek, işin esasına giremeyecektir. İşte bu hüküm nedeniyledir ki, Anayasamızın temel ilkeleri ve bütünlüğü ile bağdaşır durumda görmediğimiz yukarıda sözünü ettiğimiz değişikliklere karşı Anayasa Mahkemesinde dava açmak yoluna gidilememiştir. Bu hükme rağmen, yüksek mahkemenin işin esasını inceleyebileceği hususunda görüşler de mevcuttur.

Ayrıca, idarî yargının temelini teşkil eden 114 üncü maddenin değişik hükmü üzerinde, bilim çevrelerinde el'an sürdürülmekte olan endişelerin giderilmesi için, bu maddenin de eski hale getirilmesi yerinde olur.

Görevimizin alanı yönünden Anayasada yapılan diğer değişiklikler üzerinde durmadan, şu hususu belirtmek istiyorum :

Hukuka bağlı demokratik Türkiye Cumhuriyeti'nin acı ve üzücü denemeler sonucunda ulaştığı hakikaten ileri ve büyük hukuk devleti aşamasının eseri olan Anayasamızın ve yasalarında Devletimizin medeni ve özgürlükcü çehresine gölge düşürebilecek hükümler bulunmamalıdır. Bu nedenle, Anayasamızda yapılan son değişiklikler ve bu yasada görülebilecek boşluklar da dahil olmak üzere, gerek bu değişikliklere göre çıkarılmış ve gerekse daha önceden mevcut

bütün yasal hükümlerin, Anayasamızın temel kural-ları ve özellikle hukuk devleti ilkelere açısından yeni-den gözden geçirilmesine ve Anayasamızın, 2 nci mad-desinde ve başlangıç kısmında yazılı Cumhuriyetimi-zin niteliklerine aykırı hükümlerin saptanmasına ve ayklanmasına ihtiyaç vardır.

Bu vesile ile son yıllar ve özellikle Anayasa de-ğişikliklerinden sonra çıkarılmış yasalarda hukuk dev-leti ilkeleriyle bağdaşmaz nitelikteki hükümleri bir tarafa bırakarak, eski yıllara ait yasalardan hatırı-ma gelen, idarî yargı denetimi ile ilgili iki hükme, arzettiğim görüş açısından bir örnek olarak işaret et-mekle yetineceğim :

Köy Kanununa 1939 yılında Konulan ve köy ih-tiyar meclisi tarafından salınacak salma dolayısıyla vali ve kaymakamlara yapılacak itirazlar hakkında : *"Bunların verecekleri kararlar kat'i olup aleyhine Devlet Şûrasına müracaat edilemez."* şeklindeki hü-küm ile; İstımlâk Kanununa 1960 yılında konulan : *"...altıncı maddenin son fıkrasında gösterilen ve umu-mî menfaat kararı alınmasına ve tasdikine lüzum ol-mayan hususlardan dolayı Danıştay'a dava açılmaz"* şeklindeki hüküm, önemlerini ve uygulanma olanak-larını kaybetmiş olsun veya olmasın hâlâ yasaları-mızda durmaktadır.

Bu konudaki sözlerimi bitirirken, Anayasamızın *"demokratik hukuk devletini bütün hukuki ve sosyal temelleriyle kurmak için"* koyduğu hükümlerin, yak-nız *"hukuk devleti"* ilkeleri yönünden değil, onunla birlikte *"sosyal devlet"* ilkelerinin de dengeli bir bi-çimde uygulanması ile değer ve canlılık kazanacağına işaret etmekte yarar görüyorum.

Nitekim, Anayasamız, Cumhuriyetimizin nitelikle-rini belirten 2 nci maddesinde yalnızca *"hukuk dev-leti"* deyimini kullanmakla yetinmemiş, tek bir de-yim halinde *"sosyal bir hukuk devletidir"* demek su-retiyle *"sosyal devlet"* ilkesini de açık ve seçik olarak hükme bağlamıştır. Birbirini tamamlamakta olan bu iki kavram yani sosyal devlet ve hukuk devleti ilke-leri ancak birlikte ve dengeli bir biçimde uygulandık-ları, ekonomi ile hukukun yani beden ile elbisesinin uyumu sağlandığı taktirdedir ki; toplumumuzun kal-kınması, ferdin ve toplumun huzur ve rafağa kavuş-ması, temel haklardan ve özgürlüklerden eşit olarak yararlanma, sosyal adaletin ve sosyal güvenliğin sağ lanması imkân dahiline girebilir.

Yasalarımızdan söz ediyor iken, mevzuatımızdaki karışıklık, dağınıklık, bolluk ve çelişkiler üzerinde de önemle durmanın zarurî bir ihtiyaç haline geldiği-ne işaret etmekte yarar görüyorum.

Osmanlı Devleti zamanında kalanlarla birlikte Cumhuriyet döneminde çıkarılan onbine yakın yasa hükümlerinin ve bunlarla ilgili pek çok tüzük, yönet-melik gibi düzenleyici hukukî metinlerin içinden, hak-larında bu hükümlerin uygulandığı sade vatandaşın değil, meslekleri gereği bunlarla uğraşan hukukçula-rın ve kuruluşların dahi çıkamaz hâle geldikleri, bu

durumun devamlı bir şikâyet konusu olduğu ve da-vaları arttırdığı bilinen bir gerçektir.

Bu nedenle, ilgili ve görevlilerin bu konuya da bir an önce eğilmelerini ve mevcut yasaları dikkat-le tarayıp yürürlükte olan hükümleri ayıklayarak ve belli konulardaki yasaları tek metin haline getirerek yeni bir düzen ve sistem dahilinde kotlaştırma ça-lışmalarına girmelerini beklemekteyiz.

Bu genel girişimden sonra; devamlı değişme ve gelişme halinde bulunan demokratik Cumhuriyetimiz-de, Anayasal görevi icabı, bir yandan idareye verdiği düşünceler ve yaptığı incelemelerle, diğer yandan yar-gı denetimi yoluyla idarenin hukukiliğini sağlamakla, kamu yararları ile vatandaşların hak ve özgürlükle-rini dengeli biçimde korumakla görevli olan **Danış-tay'ımızın, bu görevini nasıl ve ne dereceye kadar ye-rine getirebildiğini, içinde bulunduğu güçlükleri, git-tikçe yoğunlaşan idarî davaların azaltılmasına ve sür-atle sonuçlandırılmasına yönelik ve alınması mümkün bazı tedbirler üzerindeki görüşlerimizi ana hatları-yla ve mümkün olan kısıltıda açıklamaya çalışacağım.**

Anayasamız, 140. maddesinin ikinci fıkrasında, Da-nıştay'ın görevlerini : *"Danıştay, idarî uyumsuzlukla-rı ve davaları görmek ve çözümlmek, Bakanlar Ku-rulunca gönderilen kanun tasarıları hakkında düşün-cesini bildirmek, tüzük tasarılarını ve imtiyaz şartlaş-ma ve sözleşmelerini incelemek ve kanunla gösterilen diğer işleri yapmakla görevlidir."* şeklinde ifade eder

Görülüyor ki, yüksek bir idare mahkemesi olan Danıştay'ımızın *"Yargısal görevleri"* yanında *"idarî görevleri"* de vardır. Bu durum, kuruluşumuzun ta-rihî gelişiminden ve idarî mahkeme olmasının özel-lik ve niteliğinden doğmaktadır.

Danıştay Kanunu ve diğer yasalarla Danıştay'a verilen ve üç idarî dairemiz tarafından yerine getiril-mekte olan çeşitli idarî görevlerden bir kaç üzerinde özenle durmakta yarar görüyorum. **Bunlardan birisi, yasama ve düzenleme ile ilgili olan görevlerdir.**

Danıştay, ilk kuruluş yıllarından başlayarak ka-nun ve nizamların düzenlenmesine katılmıştır.

Birinci meşrutiyet döneminde, Kanunu Esasî hü-kümlerine göre, kanunların hazırlanması zorunlu cla-rak Danıştay'a ait bir görev idi ve Danıştay'ca ha-zırlanan kanun tasarıları, Mebusan ve Ayân Meclis-lerinde görüşüldükten ve İrâdei Seniye ile uygun gö-rüldükten sonra kanunlaşırdı.

İkinci Meşrutiyet döneminde, Kanunu Esasî'de yapılan değişiklikten sonra, kanun tasarılarının Da-nıştay'dan geçmesi zorunluluğu kalkmıştır.

Cumhuriyet döneminde ise Danıştay, Bakanlar Kurulunca gönderilen kanun tasarıları hakkında dü-şüncesini bildirmekle görevlidir. Yapılan inceleme ile tasarının; Anayasaya, kanunlara ve hukukun ge-nel ilkelerine uygunluğu, kanun boşluklarının ve çeliş-kilerinin giderilmesi, düzenleme tekniği yönünden ter

tip ve düzeni sağlar. Kanun tasarılarının Danıştay'dan geçirilmesi ve Danıştay'ca yapılan değişikliklere uyulması zorunlu değildir.

İşte bu zorunluluğun olmaması nedeni iledir ki Danıştay'a Anayasa ile verilmiş yasamaya katkı görevi, siyasal iktidarlar tarafından uzuna bir süreden beri işlemez hale getirilmiş ve her yönden büyük faydası aşikâr bulunan bu görev üzerine geçen yılki konuşmamda dikkatleri çekmiştim.

Filhakika, Cumhuriyet döneminde Danıştay'ın yeniden kurulmasından sonra, 1927-1938 yılları arasında (115), 1939-1960 yılları arasında (7), 1961 yılından sonra bu güne kadar (11) kanun tasarısı incelenmek üzere Danıştay'a gönderilmiş, ancak, kanunî formalite eksiklikleri dolayısıyla iade edilen bu (11) tasarı bir daha Danıştay'a gönderilmemiş, böylece 1961 Anayasasından sonra yürürlüğe konulan hiçbir kanun için Danıştay'dan mütalâa alınmamıştır.

Kanunların düzenli ve iyi şekilde çıkarılabilmesi için, kanun yapmağa yetkili mercilerden önce, bir hazırlık çalışması şeklinde, uzman kullardan geçirilmesi görüşü, ileri memleketlerde olduğu gibi —ki Fransız Anayasasına göre, bütün kanun tasarıları ve ayrıca kanun hükmündeki kararnameye benzeyen "ordonnance" lar bu gün de zorunlu olarak Danıştay'dan geçirilmektedir— yurdumuzda da birbuçuk asra yakın bir süreden beri uygulanma alanına konulmuş ve bu görev önce 1837 yılında "Meclisi Vâlâyi Ahkâmı Adliye" ye, 1868 yılında "Şûrayı Devlet" adı ile müstakil bir kuruluş haline geldikten sonra da Danıştay'a verilmiştir.

Danıştay'ın bu Anayasa görevinden faydalanma yolunun adeta terk edilmiş doğurduğu sakıncalara örne kolarak, geçen yılki konuşmamda söz konusu ettiğim ve memur rejiminde reform kanunu diye nitelendirilen "Devlet Memurları Kanunu" na tekrar değineyim :

Daha 1960 yılından çok önceki yıllarda, kısa bir süre benim de katıldığım çalışmaları olumlu bir sonuca bağlanamayan ve nihayet Danıştay'dan geçirilmeden 1965 yılında kabul olunan 657 sayılı bu Kanun hakkında, o zamanki Devlet Bakanının Danıştay Başkanımızdan ricası üzerine, bir daire başkanı arkadaşım ile birlikte hazırladığımız bir rapor Hükümete verilmiş ve bu raporda, Anayasaya, kazanılmış hakların korunması ve eşitlik gibi hukukun genel ilkelerini aykırı hükümleri yanında, diğer çelişkili veya eksik yahut uygulanma olanağı bulunmayan yönlerine de işaret edilmek suretiyle, bu Kanunun olumsuzluğu hakkındaki görüşümüz belirtilmişti. Nitekim, bir kaç hüküm dışında, uygulanma olanağı bulunamayıp ertelenmiş olan bu Kanun, nihayet ve yine Danıştay'ın görüşü alınmadan ve ilgili kuruluşlarla dahi gerekli iş birliği yapılmadan hazırlanan 1327 sayılı ve 31 Temmuz 1970 tarihli Kanunla değiştirilip islâh edilerek yürürlüğe konulmuştur.

O günden bu yana, çeşitli kuruluşların özel kanunları dışında, (11) adet kanun kuvvetindeki karar-

namelerle yapılan ek ve değişikliklere, Devlet Hazine sine bir çok milyarlarca mal olmasına, Danıştay'ca Anayasaya aykırı görülen bazı hükümlerinin Anayasa Mahkemesince iptal edilmiş bulunmasına rağmen, Devlet memurlarımızın haklı şikâyetlerinin arkası alınmamış ve bu yüzden Danıştay'a şimdiye kadar (46.000) den fazla dava açılmıştır. Halen de yeni Hükümetimizin bu konu üzerinde önemle durmak zorunda kaldığı ve yeni değişiklik ve islâh çalışmalarına giriştiği malûmlardır.

Adetleri sayılamayacak kadar çok ek ve değişiklikleriyle yamalı bohçayı andıran ve hizmetlerini bir ömür boyu Devlete adanmış emekli memurların sürekli şikâyet ve davalarına konu olan "Emekli Sandığı Kanunu"na değinmek istemiyorum.

Hulâsa; Danıştay'ın, özellikle kamu hizmetleriyle ilgili temel kanunlarda yasama görevine katkısının faydasına bir kere daha işaret etmeyi ve yukarıda sözünü ettiğim mevzuat karışıklığının bir dereceye kadar önlenmesinin bu yoldan da sağlanabileceğini belirtmeyi görev sayıyorum.

Bu konuda ileri sürülebilecek, bu yola gidilmesinin kanunların çıkarılmasını ağırlaştıracağı gibi bir dereceye kadar haklı görünen veya yasama yetkisini politik görüşleri ve tercihleri doğrultusunda kullanmak isteyen siyasal iktidarların takdirlerine Danıştay tarafından müdahale edilebileceği gibi yerinde, olmayan - çünkü Danıştay'ın mütalâası Hükümeti ve Yasama Organını bağlamaz - endişeler varir değildir. İş durumuna göre gereken tedbirlerin alınacağı kuşkusuz olduğu gibi, bunlar veya benzeri düşüncelerin, sağlanacak yarar ile kıyaslanamayacağı açıktır.

Tüzüklerin Danıştay'dan geçirilmesi ise eskiden beri ve bugün de bir Anayasa hükmü olarak zorunlu olduğundan, bu görev, bilindiği gibi, düzgün ve verimli şekilde işlemekte, gerek idare ve gerekse vatandaşlar, ellerinde Anayasaya, kanunlara ve hukuk ilkelerine uygun metinler görebilmektedirler.

Danıştay'ın idarî görevlerinden, danışma ile ilgili olanlar ayrı bir önem taşır.

Danıştay'ın kuruluşundan beri normal şekilde işlemekte olan bu görev; faal idareye yol gösterir, hizmet kurallarını aydınlatır, idarenin işlemlerini iptal eden ve eylemlerini sorumluluktan kurtarır nitelikte, değerli bir hizmettir. Kanununun zorunlu kıldığı hal-ler dışında, idarenin, mevzuatı uygularken tereddüt ettiği veya vatandaşların haksızlığını ileri sürdüğü bütün durumlarda ve özellikle büyük kitleleri ilgilendiren genel uygulamalarda, davaya sebebiyet verecek olumsuz işlem tesis etmeden önce, Danıştay'ın istişarî görüşünü almağa daha fazla önem vermesinin yararı açıktır. Bu suretle, idarenin kanuniliğinin daha başlangıçta sağlanması ve vatandaş şikâyetlerinin ve binnetice davaların azalması bu yoldan da elde edilmiş olur.

Bu münasebetle, Danıştay'ımız yönünden ve aslında bütün kamu kuruluşları için de varit olan önemli bir konu üzerinde daha durmama müsaade-nizi rica edeceğim :

Bağımsız Yüksek İdare Mahkemesi olan Danıştay'ımıza Yasalarla görev verilirken, bu görevi yapacak kuruluş olarak görüşümüzün mutlaka alınmasının, yürütme ve yasama organlarımızca bir esas olarak benimsemesini önemle ve ısrarla dileriz. Konunun aydınlığa kavuşması bakımından, ilgili yasalardan iki örnek vereyim :

3 Mart 1965 tarihli ve 551 sayılı Markalar Kanununun 28 inci maddesinin son fıkrasında, tescil işleminin reddine karşı ilgililer tarafından Danıştay'a açılacak davaların üç ay içinde karara bağlanacağı hükümlendirilmiştir. Danıştay'daki yargılama usulünü ve kanunî cevap sürelerini bilenler, bu hükümün uygulanabilir nitelikte bir hüküm olmadığını takdir ederler.

Bu kabil hükümlerin, yasaların mutlaka uygulanması gerektiği hususundaki toplumun güven duygusunu ve yasaya karşı saygıyı rencide edeceğini ve bununla görevli kuruluşları da zor durumda bırakacağını söylemeye mahal yoktur sanırım.

Diğer bir örnek; 20 Haziran 1973 tarihinde kabul edilen 1750 sayılı Üniversiteler Kanununun 65 inci maddesidir. Bu hükme göre, Üniversite öğretim üyelerinin ve öğretim yardımcılarının görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri ileri sürülen suçlar üzerine, son soruşturma açılıp açılmayacağı hususunda, Danıştay'ın yetkili dairesince verilecek karara yapılacak itirazların "*Danıştay Genel Kurulu*"na inceleneceği hükme bağlanmıştır. Halbuki Memurin Muhakematı hakkındaki yasa hükümlerine göre, İkinci Dairemizce birinci derecede verilmiş olan kararların ikinci derecede incelenmesi görevi, Danıştay Genel Kurulundan, eski Danıştay Kanununu değiştiren 7354 sayılı Kanunla 1959 yılında alınarak Birinci ve Üçüncü Daire başkan ve üyelerinden oluşan "*Hususi Heyet*"e ve 521 sayılı yeni Danıştay Kanunu ile de aynı nitelikteki "*İdari Daireler Kurulu*"na verilmiştir. Bu konu ile ilgili bir görevi olmayan ve Danıştay'ın bütün başkan ve üyelerinden oluşan 80 kişilik Danıştay Genel Kuruluna, bu işle görevli İdarî Daireler Kurulu varken, yeniden görev verilen haklı hiç bir gerekçesi ve faydası olmayacağı açıktır.

Danıştay'ın yargısal görevlerine gelince :

Bilindiği gibi Danıştay, Anayasamız gereğince, "*İdarî uyumsuzlukları ve davaları görmek ve çözümlenmekle*" görevlidir. Hukuk Devletinin temel ilkesini teşkil eden ve idarenin kanuniliğini sağlayan bu görev ve bununla ilgili sorunlar üzerinde ne kadar durulsa yerindedir.

Her şeyden önce bir noktayı belirgin hale getirmekte yarar görüyorum :

Devletin hukuka bağlılığını sağlamak amacı ile kurulan yüzyıllık müessesemizin, "Danıştay" adından da anlaşılacağı üzere, yargısal denetimden önce, Devleti kendi bünyesinde hukuka uygun davranışta bulunmaya yardım etme görevinden yeteri kadar faydalanılmaması nedeni ile, vatandaşların idareden şikâyetlerini gösteren ve yıldan yıla çıg gibi artan idarî davalarla karşılaşmakta ve Danıştay'ın yargı görevi idarî görevlerine oranla büyük bir ağırlık kazanmış bulunmaktadır. Halbuki, idarî rejimimize ve Danıştay'ımıza örnek olarak alınan Fransız Danıştay'ında, bugün de, idarî görevlerin önemi ve ağırlığı yargısal görevinden önce gelmekte ve hiç değilse aralarında uygun bir denge bulunmakta, yıllık dava adedi de bizimle kıyaslanamayacak —ortalama yılda (3.000) kadar — az bir düzeyde seyretmektedir.

Filhakika, Cumhuriyet döneminde Danıştay'ın yeniden kuruluşundan sonra, bir dereceye kadar normal sayılabilecek bir artış temposu ile 1969 yılına kadar açılan yıllık dava sayısı (35.000) i aşmamış iken, 1970 yılında (43.940), 1971 yılında (65.381), 1972 yılında (44.615), 1973 yılında'da (57.468) dava açılmış ve üstün bir gayretle çıkarılan dava sayısının önemli ölçüde artmış olmasına rağmen, bir yıl sonraya bırakılan dava birikimi, 1964 yılında olduğu gibi, yine (50.000) sayısına yaklaşmıştır.

Bu nedenle, 1964 yılında yürürlüğe giren 521 sayılı Danıştay Kanunu ile (6) dan (9) a çıkarılmış olan dava dairesimizin sayısı, 18 Haziran 1973 tarihinde kabul edilen 1740 sayılı yeni Kanunla, Gelir ve Kurumlar Vergilerine bakmakla görevli bir dava dairesi daha ilâve edilmek suretiyle "10" a ulaşmış ve ayrıca işin gereğine göre "*mürettep dava dairesleri*" kurulması için de yetki alınmıştır. Bu artışa paralel olarak 1964 yılında (463) adet olan tüm personel sayımız bugün (656) rakamına yükselmiş olup, daha da artacaktır.

Bu durum devam ettiği sürece, gerek dava daireslerinin ve gerekse personel sayısının artması gibi işin gereğine uymayan ve istenilen verimi de artış oranında sağlamayan bir tutumun sürüp gideceği kuşkusuzdur.

Bu itibarla, geçen yılki konuşmamda da belirttiğim gibi; **idarenin bu derece büyük oranda davaya muhatap olması konusu üzerine önemle durmak ve gerek kamu hukuku ile ilgili yasal ve düzenleyici mevzuata ve gerekse idarenin kanunları uygulamadaki tutumuna eğilerek, gereken köklü tedbirleri almak lâzımdır.**

Sözünü ettiğim 1740 sayılı yeni Kanunumuzla, davaların daha süratle sonuçlandırılması ve vatandaşlara bazı kolaylıklar sağlanması ve ayrıca Danıştay'ın kuruluşu ve çalışması ile ilgili bazı yenileme ve düzenlemeler yapılması yönünden bir kısım tedbirler öngörülmüş ise de, bunların yeterli olmadığı şüphesizdir.

Köklü yasal tedbirlerin başında; on yılı aşkın bir süreden beri üzerinde ısrarla durduğumuz, idarî yar

alanında bir reform yasası niteliğinde olan "İlk Derece İdare Mahkemeleri Kanunu" tasarısının bir an önce kanunlaştırılması gerekmektedir.

Anayasamız, 140 ıncı maddesinin "*Danıştay, kanunların başka idari yargı mercilerine bırakıldığı konularda ilk derece ve genel olarak üst derece idare mahkemelerinin kurulmasını emretmiştir.* Fransada 1953 yılında yapılmış olan bu reform sayesinde Fransız Danıştay'ı imrenilecek bir rahatlığa kavuşmuş, davalar öncelikle mahallerinde ve daha süratle sonuçlanmış ve bu da idarede istikrarı ve Fransız vatandaşlarında da güven ve huzuru sağlamıştır.

Danıştay'ımız tarafından ilgili kuruluşlarla birlikte hazırlanarak, uzun ve çetin uğraşlar sonucunda ve ancak iki yıl önce Hükümet tarafından Büyük Millet Meclisine sunulabilen ve halen kadük olduğu için yeniden Danıştay'ımızın incelemesine gönderilen bu tasarının, 1974 yılı içinde kanunlaşması, yeni Hükümet ve Meclisimizin en başta gelen temennimizdir. Gelecek yılki Danıştay gününde bu konuya tekrar değinmek zorunda kalmayacağımız umudundayız.

Memleketimizin ekonomik ve sosyal yönden büyük aşamalar döneminde bulunması ve bu nedenle Devletin sosyal ve ekonomik görevlerinin sür'atle ve sürekli bir şekilde artması, vatandaşların hak arama bilincine ve olanaklarına gittikçe daha çok erişmesi, nüfusun çoğalması gibi memnuniyetle izlediğimiz etkeler dolayısıyla idari davaların olağan artışı yanında, olağan sayılmayan artışların önlenmesi için alınması mümkün ve zarurî olan diğer tedbirler üzerinde de durmakta yarar görüyorum.

Her yıl büyük oranda artmakta olan vergi davalarının - ki yıllık ortalaması (15.000) i bulmuştur -, ilgili yasalar üzerinde yapılması zarurî düzenlemeler bir yana bugünkü mevzuat dahilinde idarece alınacak bazı tedbirlerle azaltılması mümkündür.

Özellikle bu konuda idarenin açtığı yersiz ve hatalı davalar nedeniyle Danıştay'ın yükünü ağırlaştırdığı, vatandaşları tedirgin ettiği ve uyuşmazlıkların yıllarca sürdürülmesine yol açarak Hazine alacağı tahsilini geciktirdiği bir gerçektir. 213 Sayılı Vergi Usul Kanununun 406 ncı maddesinin "*Vergi idareleri Maliye Bakanlığının (il özel idareleriyle belediyeler valilerin) muvafakatını almadan Temyiz Komisyonunun kesin kararları aleyhine Danıştay'da temyiz davası açamazlar.*" diyen son fıkrası hükmi ciddi bir şekilde uygulanmamakta ve dosyalar iyi bir incelemeye tabi tutulmadan otomatik olarak muvafakat verilerek suretiyle, idare tarafından açılan davaların artmasına sebep olunmaktadır. Bu hükmün ciddiyetle ve dosyaların hukuk teşkilâtına esaslı şekilde incelettilmesi suretiyle uygulanmasının sağlanması gerekir. Bunun yanında, muvafakat alınmadan dava açıldığına da sık sık rastlandığı gibi aynı madde hükümlerine atfı olarak 30 bin lirayı aşmayan matrahlar hakkındaki kesin kararların ve Danıştay'ın 1954 tarih-

li içtihadı birleştirme kararına rağmen bozma kararlarının dava konusu yapıldığı; Danıştay'ca müstakar içtihatlarla bağlanmış ve sonucu belli konularda veya kazanılması halinde dahi verimlilik yönünden idareye yarar sağlaması olanağı bulunmayan ve dava açmak için harcanan emek ve kırtasiye değerini karşılamayan azlıktaki matrah farklarında da dava yoluna gidildiği, ayrıca usul yönünden yapılan hata ve noksanlar dolayısıyla davaların reddine ve tekrar açılmak suretiyle uyuşmazlığın uzamasına mahal verildiği görülmektedir. Özellikle çok kişiyi ilgilendiren-kamu personelinin vergilerinde olduğu gibi - yaygın uyuşmazlıklar ile Maliye Bakanlığının bizzat meşgul olması ve bir kaç uyuşmazlık hakkında Danıştay'ın görüşü ortaya çıktıktan sonra o konudaki işlemleri yüksek mahkemenin kararı istikametinde yürüterek vergi davalarının çoğalmasını önlemesi yerinde olur.

Bilindiği gibi modern vergi uygulamalarında; mükellefle vergi idaresi arasında karşılıklı güvenliğin kurulması, vergi gelirlerinin tahsilinde sür'at ve kolaylığın sağlanması, iyi niyet sahibi mükelleflerin vergi lendirilmesinde sıkıcı formalitelerden kurtarılması, uyuşmazlıkların kısa sürede çözümlenerek mükelleflerin uzun süre vergi tazyiki altında tutulmaması, mükellef ve idarenin zaman ve parasının israfına meydan verilmemesi ve vergi işlerine bakan yargı mercilerine intikal eden anlaşmazlıkların en aza indirilmesi gibi konular üzerinde dikkate durularak amaca uygun yeni yöntemler ve çözüm yolları bulmakta ve yararlı müesseseler kurulmaktadır. *Bunlar arasında en verimli ve önemli olanı "uzlaşma müessesesi"dir.*

Ülkemizde ilk defa 1963 yılında 205 sayılı Kanunla vergi hukukumuzda giren bu müessese, "*dar kapsamlı" ve yetersiz olduğu gibi, bu müessesenin vatandaşlara gereği gibi tanıtılmaması nedeniyle bir çok mükellefler varlığından dahi habersiz bulunmakta ve sonuç olarak iyi işletilememektedir.*

Yargı mercilerinin bünyeleri icabı anlaşmazlığın sonuca bağlanmasını —özellikle bizde bu inceleme, itiraz ve temyiz komisyonları ve Danıştay olmak üzere üç kademelidir.— Pek uzun bir süre alması nedeniyle, bu süre içerisinde Hazineyi vergi alacağından yoksun bırakan ve mükellefi de vergi tazyiki altında tutan vergi davalarını büyük oranda azaltıcı ve en önemlisi mükellefle idare arasında karşılıklı güveni sağlayıcı nitelikte olan *uzlaşma müessesesinin daha etkin ve yaygın şekilde ve mümkün olan sür'atle "geniş kapsamlı" hale getirilmesini, o zamana kadar da mevcut uzlaşma müessesesinden vatandaşların daha çok yararlanmalarının sağlanmasını çalışılmasını tavsiyeye değer görmekteyiz.*

Öğrencilerin not takdiri ile ilgili olan ve sayıları yıldan yıla artan davalar da, üzerinde özenle durulması gereken bir nitelik taşımaktadır.

Örneğin, öğrenci ve öğrenim işleriyle ilgili olarak 1967 yılında Danıştay'da mevcut dava sayısı (340) iken, 1973 yılında bu sayı (6672) ye ulaşmıştır. Danış

tay'ımızın adı etrafında "Danıştay sınıf geçiriyor" şeklinde yapılan spekülasyonlara da konu olan bu davalar ve idarece alınması gerekli ve mümkün tedbirler hususunda biraz bilgi vermekte yarar vardır.

Herşeyden önce şu ciheti belirtmek isterim ki, bu konuda açılan davalardan, az da olsa bir kısmının, bilirkişi incelemeleriyle sabit vakialara dayanılarak idare aleyhine karara bağlanması nedeniyle, özellikle son yıllarda, öğrencilerin sınav kâğıtları daha dikkatle okunmaya ve notlar daha objektif ölçüler içinde ve daha titizlikle takdir edilmeğe başlanmıştır. Nitekim, 1967 yılında bu davalardan Danıştay'ca iptal ile sonuçlananların oranı % 35.3 iken, sonraki yıllarda bu oran gittikçe ve sürekli şekilde azalarak 1973 yılında % 13.6 ya düşmüştür. Bu durum, öğrencilerle velilerinin kilit altında tutulan sınav kâğıtlarının değerlendirilmesinde bir hatâyâ, hatta bir haksızlığa uğramış olabilecekleri kuşkuvarını ortadan kaldırması ve eğitim kurumlarına toplumca beslenmesi gereken güvenin güçlenmesi yönünden yargı denetiminin diğer önemli bir yararını gösterir. Bu nedenle, hiçbir tutarlı tarafı olmayan Danıştay aleyhindeki bu gibi iddiaların ortaya atılmasını, Danıştayımızın bu yapıcı rolünün engellenmesi gibi toplumumuzun düzen ve yaşantısında olumsuz etkiler yapacak davranışlar olarak görmekteyiz.

Öğrenci ve öğrenim işlerinin idarî işlemlerden olduğu ve bu işlemlerin Anayasa ve Danıştay Kanunu gereğince Danıştay'ın yargısal deneimine tâbi bulunduğu kuşkusuzdur. Danıştay, açılan davalarda, sınav kâğıtlarını tamamen objektif ölçüler içinde bir incelemeye tâbi tutmakta, davacı öğrencinin ve onunla birlikte sınava giren diğer öğrencilerin sınav kâğıtlarını okuldan getirterek yetkili öğretmen bilirkişilere inceletmekte ve bunların verdikleri rapor ve eldeki diğer belgeleri değerlendirerek, not takdirinde açık hatâyâ düşüldüğünün saptanması halinde, sınav kâğıtlarına isabetsiz not takdiri şeklinde tecelli eden idarî işlemin iptaline karar vermektedir. Bu arada, sorulara verilen karşılıklara takdir edilen notlar toplamının yanlış hesaplanması —örneğin, not toplamı 5,5 tutmakta iken 3,5 olarak saptanması gibi—, beş sorudan üçüne not takdir edilerek ikisinin değerlendirilmemesi veya sınav kâğıdının bir sayfasının okunup diğer sayfasının okunmaması yahut iki sorunun karşılığının bir soru içerisinde verilmesi nedeni ile yalnız bir tek soru karşılığının değerlendirilmesi gibi maddi hatalar da görülmektedir.

Bu konuda, Millî Eğitim Bakanlığının 1965 den sonra izlemeğe başlayıp 1967 tarihli yönetmeliğe de intikal ettirdiği ve adeta kendisince yapılması gereken bir hizmeti Danıştay'a bırakmak sonucunu doğuran ve gittikçe büyüyen oranda davalara neden olan tutumuna değinmek zorunluluğunu duyuyorum.

Filhakika 1952 yılına kadar sınav komisyonlarının sınav kâğıtlarına takdir ettikleri not kesin iken, görülen ihtiyaç ve zorunluluk dolayısıyla sınav evrakına itiraz edilmesi yolu, Talim ve Terbiye Kurulunun

1952 tarihli bir kararı üzerine açılmış ve itiraz edilen notların kesinleşmesi Millî Eğitim Bakanlığının ilgili öğretim dairesinin ve Talim ve Terbiye Kurulunun incelemesi sonucuna bırakılmıştı, 1959 yılında ise, bu itirazların Talim ve Terbiye Kurulunun iş hacmini gereksiz yere genişlettiği gerekçesiyle, itirazlı sınav evrakının Bakanlığa gönderilmeyerek Millî Eğitim Müdürlüklerinde kurulacak komisyonlarda incelenmesi ve orada kesinleşmesi ön görülmüş ve nihayet 1965 yılından itibaren de bugünkü uygulamaya, yani (5) den yukarı not alan öğrenciler arasında ortalamayı tutturamamak yüzünden başarısız duruma düşen öğrencilerin kâğıtlarıyla (5) den aşağı not almış olan öğrencilerin kâğıtlarının okulda kurulan bir komisyon tarafından tekrar incelendikten sonra kesinleşmesi yoluna gidilmiştir.

Bakanlık yetkilileri ile yaptığım görüşmelerde, sınıf geçme esaslarının kökten değiştirileceği ve bu kabil davalara mahal kalmayacağı ifade edilmiş olmakla beraber; öngörülen tedbirler alınmaya kadar, mevcut durumun sür'tle değiştirilerek Millî Eğitim Bakanlığına başvurma yolunun tekrar acılması ve bu konudaki idarî işlemin, uygun görülecek usule göre, Bakanlığın incelemesinden geçtikten sonra kesinlik kazanması çok yerinde olur. Bu merkezî süzgecin Danıştaya başvurma ihtiyacını önemli oranda ortadan kaldıracığı, bundan başka üniversite ve yüksek okulların da not takdir işlemlerine karşı kendi bünyelerinde meydana getirecekleri itiraz kurullarının bu konuda açılacak davaların sayılarını azaltacağı kuşkusudur.

Bir konuşma süresi içine sığmayacağı nedenle diğer konulara ait görüşlerimizi belirtmekten kaçınarak, genel nitelikte bir kaç hususa daha işaret etmekle yetineceğim.

İdarenin, genel olarak, vatandaşın hakkını mevzuata uygun şekilde ve zamanında tanımak suretiyle davaya sebebiyet vermektен kesinlikle kaçınmasının ve idare ajanlarının yetkilerini yerinde ve kemaileyle kullanmalarının ve sorumluluktan kaçınmalarının sağlanması;

Daha önce belirttiğim gibi, idarenin mevzuatı uygularken tereddüt ettiği ahvalde, davaya sebebiyet verecek olumsuz işlem tesis etmeden önce, Danıştay'ın istişarî görüşünü almasının sağlanması;

Bir hukuk devletinde kesinleşen mahkeme kararlarına her kuruluşun ve herkesin saygı duyması tartışmasız kabul olunan bir ilkedir. Esasen, Anayasamızın 132 nci maddesi bunu açıkça belirtmiş bulunmaktadır. Bu nedenle, bir konuda yargı mercilerinin görüşü belli olduktan sonra, idarenin benzer olavları, mahkemenin beliren görüşüne göre çözümlenmesi, başka bir anlatıyla, ilgilileri tek tek dava açmak zorunda bırakmaması gerekir. İdarenin bu konudaki olumsuz tutumu, özellikle iptal davalarının sayısını çok etkilemektedir. Gece bekçilerinin, emniyet mensurlarının, er öğretmenlerin, Personel Kanunu uygulamasının getirdiği büyük sayıdaki davalar, bu konudaki

idare tutumunun ne kadar gereksiz davaya sebep olduğunun açık örnekleridir. Eğer, mahkeme görüşü, kamu hizmetinin gerekleri yönünden idareye uygun gelmiyorsa, derhal o konu ile ilgili mevzuatta istenilen istikamette değişiklik yapma yoluna gitmelidir. Bu nedenle idarenin, Danıştay kararlarını "şahsa mahsus-tur" diyerek müstakar hale gelmiş içtihatlarla rağmen, bu içtihatlarla uygun şekilde işlem yapmaktan ısrar etmek suretiyle aynı konuda yeni davalara açılmasına sebebiyet vermemesinin sağlanması;

İdarenin, kanun yollarından olan "kararın düzeltilmesi" hakkını, ciddi sebepler bulunmadıkça otomatik bir şekilde kullanmamasının sağlanması;

Anayasanın 132 nci ve Danıştay Kanununun 95 inci maddeleri gereğince, Danıştay kararlarının zamanında ve mutlaka infazının sağlanması;

Gerektir.

İşaret ettiğim hususlara uyulduğu takdirde, idare, dava masraflarıyla avukatlık ücretlerinden kurtulmak suretiyle carî giderlerde tasarruf sağlamış olacağı gibi, infaz konusundaki direnme nedeniyle büyük meblağlara ulaşan tazminat davalarına da muhatap olmayacaktır. Ve daha önemlisi idarede istikrar ve vatandaşta idareye karşı güven duygusu artacaktır.

Bunlardan başka, davaların süratle sonuçlandırılması yönünden, idarenin, dava ile ilgili savunmalarını ve ara kararlarıyla istenilen bilgi ve belgeleri kanunî süreleri içerisinde ve eksiksiz olarak vermesi suretiyle davaların uzama ve gecikmelerinin önlenmesi ve ciddi nedenler bulunmadıkça süre uzatılması istemlerine yer verilmemesinin sağlanması yerinde olur.

Sözlerimi, hepimizin bildiği bir gerçeğe tekrar değinerek bitirmek istiyorum: Bir ülkede yasalar en ileri ve mükemmel düzenlenmiş olabilir; ama bu yeterli değildir. Bir ülkede temel hak ve hürriyetlerin asıl teminatı, o ülke insanlarının ve özellikle o ülkeyi idare edenlerin gönüllerindeki hürriyet sevgisinde, hak ve hukuk duygusunda ve anlayışındadır.

Bu inanış içerisinde ilgilileri uyarmak ve Danıştay'ımızın 105 inci kuruluş yıl dönümünde söylediğim gibi "hangi vesile ve sebeple olursa olsun, hukuka bağlı demokratik Cumhuriyetimize gölge düşürebilecek davranışlardan kaçınılmasını", "insan hak ve hürriyetlerinin, millî dayanışmanın, sosyal adaletin, ferdin ve toplumun huzur ve refahının" kemaliyle ve biran önce gerçekleştirilmesini istemek; hepimizin hakkı ve ödevidir.

Ulu Önderimiz Atatürk'ün işaret buyurdıkları yolda "muasır medeniyet seviyesine ulaşmayı" amaçlayan ve ileri demokratik batı ülkeleri arasındaki yeri tam anlamıyla alma yolunda aşamalar yapan Büyük Türk Milletinin, Yüce Önderinin izinde azimle ve cesaretle yürüyen Atatürkçü kuşaklar olarak, bu düzeye erişmek ve onu aşmak en içten dileğimizdir.

Derin teşekkür, saygı ve sevgilerimle.

DANIŞTAY'IN 106. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ TÖRENİNDE TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞAKANI AV. FARUK EREMİN YAPTIĞI KONUŞMA

Ankara; 10.5.1974

Yüksek mahkemelerimiz, ortak bir göreve sahip buldukları bilinci içindedirler. Bu ortak görev Anayasamızın öngördüğü «Sosyal Hukuk Devleti»ni soyut bir kavram olmaktan çıkarıp somutlaştırmak, onun ne olduğunu uygulamalarda, maddî olay halinde, topluma mal etmektir. Toplum, Devleti, hem hukuk devleti, hem de sosyal Devlet olarak kavradığı zaman demokrasimiz gerçek teminatına ulaşmış olabilecektir. Danıştayımız bu ortak görevde kendine düşeni başarmakta kararlı gözükmektedir.

Hukuk Devleti açısından, zaman zaman Danıştayımız siyasî nitelikte yermelere uğramıştır. Türkiye Barolar Birliği, bunların haksız olduğu kanısındadır, daima Danıştayın yanı başında yer almağı görev bilmiştir.

Hakime itimatsızlığa dayanan bir anlayış içinde Hukuk Devleti kurulamaz. Eğer hakim olmazsa kanun da yok demektir. Zira yürütme, kanunu dilettiği gibi uygulayacaktır. Fakat böyle olunca uygulanan metnin sadece adı kanundur. Kanunun uygulanmadığını veya yanlış uygulandığını iddia etmek ve bu iddiayı adli teminat içinde ortaya atabilmek, hüküm almak olanağı yoksa, Hukuk Devleti de yok demektir. Kendisine inanılan yargı, verdiği kararların uygulandığını görebilen yargı yoksa, sadece mahkemelerin görevlerini yapmış olmaları ile Hukuk Devletin toplumdaki somutlaşması sağlanamaz. Bu nedenle yüksek mahkemelerimizin ortak görevlerinin gerçekleştirilmesinde Yürütme, ters yönü seçmemelidir. Eğer böyle bir çatışma meydana gelirse bu vahim bir olaydır. Danıştayımız, bir dönemde, bu açıdan, güçlüklerle karşılaşmıştır, hemen kaydetmek gerekir ki, Danıştay bu karşılaşmada mahkeme, özellikle yüksek mahkeme olmanın onurundan hiç bir kayba uğramadı. Bu, Türk Demokrasisinin kuruluş tarihinde saygı ile kaydedilecektir.

İdarî Yargıyı, Yürütmeye yaklaştırmak, bu başarılamayınca onu kötölemek, bir Hukuk Devleti'nin kendi kendini inkâr etmesi anlamına gelir. Yürütmenin sadece metinlerde değil, gerçekte de Yargıdeneti mi altında olduğunun bilinmesi ve böyle olduğuna inanılması toplumun, kendi Devletine itimat etmesini sağlar. Bu toplumsal inanç, pek çok sosyal sorunlara çözüm getirir. Danıştayımız üç kuvvetin ayrılığı ilkesinden fedakârlık etmemiş, yürütmenin yanında veya karşısında görünmemek çabasında, içtenlikle, başarılı olmuştur.

İnsanlık, bütün Devlet Güçlerinin tek elde toplandığı birinci dönemden, Yasamanın, Yürütmeden ayrıldığı ikinci döneme geçmiş, nihayet Yürütme ile Yasamanın arasında Yargılamanın zorunluğunu kabul anlamında üçüncü döneme ulaşmıştır. Bu gelişime

karşı koymak istekleri, zaman zaman, her ülkede de nenmiş, başarı sağlanamamış, kişilere onur vermemiş tir. İnsanlığı, Hukuk Devletine götüren yolun dönü şü yoktur.

İçinde bulunduğumuz günlerde Hukuk Devleti kavramı biraz daha mutlu sayılabilir. Bununla beraber Danıştay Kararlarının yerine getirilmemesi yolunda, eskinin kalıntılarını veya özentileri niteliğini taşıyan, kişisel olmasını dilediğimiz, örnekleri Türkiye Barolar Birliğinin kuşku ile izlediğini açıklamak zorundayız. Şimdilik, bu beyanımızın ölçülü bir uyarı olarak kabul ve telâkki buyurulmasını dileriz.

Anayasamızın «Sosyal Hukuk Devleti» deyimi içinde yer alan «Sosyal Devlet» kavramı, Hukuk Devleti kavramı kadar, Türk toplumunda somutluk kazanabilmiş midir? Bu açıdan, Yüksek Mahkemelerimize yardımcı olması gereken kuruluşlar ve bunlar arasında da Türkiye Barolar Birliği başarılı olabilmişler midir? Bu açıdan Birliğimiz -hiç olmazsa- gerekli çabalara başlamış olmak özüne sığınabilir.

1961 Anayasasının kabul ettiği «Sosyal Haklar»ın, Anayasada yazılı olmaması ile yazılı olup da kullanılmak olanağına sahip bulunmamak arasında hiç bir fark yoktur. Genel Kamu Düzeni ile yetinen bir Demokratik Ülke kalmamıştır. Türk Demokrasisindeki gecikmeden kuşku duymaktayız. Demokrasilerde Hukuk Devleti ile Sosyal Devlet birbirinden ayrılmaz kavramlar halindedir. Eğer bir devlet Demokrasi olmak iddiasında ise, çağımızda, Sosyal Hukuk Devleti olmak zorundadır. Memleketimizde Sosyal Hukuk Devleti olmak, genel Kamu düzeni yanında, Ekonomik (Demokratik) kamu düzenini kurmak çabaları başlamıştır. Bu anlamda Batımın Demokratik ülkelerinde antitröst, antikartel tedbirlerin benzerleri, çalışanın yönetime katılma hakkı ve nihayet üçüncü sektör hukukunun, «Halk Sektörü Hukuku»nun doğuşu, Yüksek Mahkemelerimiz arasında, özellikle Danıştayımızın görevine yeni katkılar getirecektir. Yüce Danıştayımızın bu görevi de başaracağına, Türk Avukatları olarak, tam bir inanç içindeyiz. Arz ederim.

Bkz. TBBB. 1972/12-10; 14-5; 15-4; 1973/19-1 .

1974/25-2

Yürürlükteki Kanunların Saptanması Toplantısı.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Ankara; 12.4.1974

Sayı : 1350

Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Askerî Yargıtay, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi, Başbakanlık, Adalet Bakanlığı İstanbul Hukuk Fakültesi, An-

kara Hukuk Fakültesi, Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, Sayın Fahri Çoker'e gönderildi.

Yürürlükteki kanunların saptanması ve bunların tek metin halinde toplanması, konunun önemi dolayısı ile Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsünde, 1. Türk Hukuk Kongresinde ve Hukukta Siberetik ve Bilgisayar konulu Seminerde ileri sürülen görüşlerin ve yapılan çalışmaların ışığı altında izlenecek yolun, yapılacak çalışmaların saptanması amacı ile 4 Mayıs 1974 Cumartesi günü saat 10.00 da Birliğimiz binasında bir toplantı yapılmasına karar verilmiştir.

Bu toplantıya temsilcilerinizin katılmasının sağlanmasına müsaadelerinizi arz ederim.

Saygılarımla
Başkan

1974/25-3

Genel Sağlık Sigortası Toplantısı - Birliğin İlgili Kuruluşlara Yaptığı Çağrı - Toplantı Bildirisi.

Genel Sağlık Sigortası Kanun Tasarısı

Bağ-Kur Genel Müdürlüğü , Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği, T Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği, Türkiye Noterler Birliği Basın İşverenler Sendikası, Türkiye İşveren Sendikası Konfederasyonu, Türk Tabipler Birliği, Ankara Tabipler Odası, Türkiye Eczacılar Odası, Türkiye Esnaf ve Küçük Sanatkarları Konfederasyonu, Türk Yüksek Mühendisler Birliği, Türk Yüksek Mimarlar Birliği, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine Gönderilmiştir.

Mensuplarınızın ve yurttaşların genel sağlık sorununu ilgilendiren ve bunların giderilmesi amacı ile hazırlanan Genel Sağlık Sigortası Kanun Tasarısı ilişikte sunulmuştur. Tasarı ile bu konuda Başbakanlık, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Çalışma Bakanlığı ve Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne gönderdiğimiz ilişik görüşümüzde belirtildiği gibi konu çok geniş ve önemlidir, mensuplarınızı da çok yakından ilgilendirmektedir. Bu nedenlerle tasarı üzerinde tartışmalarda bulunmak ve görüşlerimizi saptamak üzere 27 Nisan 1974 Cumartesi günü saat 14.30 da Birliğimiz binasında yapılacak toplantıya yetkili temsilcilerinizin gönderilmesini önemle rica ederim.

Saygılarımla
Başkan

Anayasamız Devletimizi Sosyal Hukuk Devleti olarak tanımlar. Bu niteliğini gösteren en önemli unsur ise sosyal ve sağlık güvenliğidir. İnsanın kişiliğini ge-

liştirme ortamının yaratılması ve bunun devamı demokratik sosyal hukuk devleti için başta gelen bir özelliktir. Hastalık, kaza, ihtiyarlık ve ölüm gibi risklerin meydana çıkardığı güçlükleri ve felâketleri gidermek için kişinin gücü gittikçe yetersiz hale gelmektedir. Bu sebeple zorunlu toplum teminatlarının sağlanması fikri gittikçe güç kazanmaktadır. Nitekim Anayasamızın 48. maddesinde (herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Bu hakkı sağlamak için sosyal sigortalar ve sosyal yardım teşkilâtı kurmak ve kurdurmak Devletin ödevlerindedir) kuralı yer almıştır. Ancak bugün toplumun sınırlı bir kesiminin sınırlı alanlarda güvenliği sağlanabilmiştir. Sağlık alanında ise bu pek kısıtlıdır. Bu nedenlerle Genel Sağlık Sigortası Kanunu tasarısının ilke olarak benimsemeye ve olumlu karşılamamağa imkân yoktur. Ne varki hazırlanan tasarı incelendiği zaman çağdaş ve uygulanabilecek koşulların yer almadığını görmek bizi bu müracaatı yapmak zorunda bırakmıştır. Tasarı hakkındaki görüşlerimiz iki kısımda toplanmış ve özetlenmiştir.

Tasarının Tümü Üzerinde Görüşler :

1 — 1972 yılında yine Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığında yalnız hekimlerden kurulu bir komisyon tarafından hazırlanmış bulunan eski tasarı üzerine görüşlerimiz bildirilmiş, tasarının kanun tekniğince uygun bulunmadığı gibi kabul edilen prensip ve yükümlülükler bakımından da yurt özelliklerine uymadığı belirtilmişti. 1972 tarihli tasarı hakkında yapılan eleştirilerden sonra bukerre aynı tasarıya bazı ilâveler yapılmak suretiyle meydana getirilmiş olan son tasarı da kanunlaştığı takdirde uygulamada pek çok aksaklıklar meydana gelecektir.

2 — Sosyal Sigortalar Kurumu birbuçuk milyon sigortalının sağlık yardımlarında bulunabilmek için yurdun her köşesinde tam teşekküllü hastahaneler, dispanserler ve bakım evleri kurmuş olduğu halde yine sigortalılara gerektiği şekilde sağlık yardımı yapmaktan zorluk çekmektedir. Kurulması düşünülen Genel Sağlık Sigortası Kanunu Tasarısında hastahane ve sağlık kuruluşları meydana getirme hakkında hiçbir hüküm bulunmamakta ve bu hizmetin mevcut hastahanelerden veya özel hekimlerden yararlanmak suretiyle yerine getirilmesini öngördüğü anlaşılmaktadır. Sigorta kapsamına girecek otuzbeş milyon civarında yurttaşın sağlık güvenliği için geniş ölçüde sağlık kuruluşlarına ihtiyaç göstereceği tartışılmaz. Sosyal Sigortalar Kurumu bile ilâç temini için özel fabrika kurma yetkisi aldığı halde genel sağlık sigortasında sağlık kurumları düşünülmediği gibi ilâç temini konusunun da kanunda düşünülmemiş olması ilerde uygulamanın yapılmamasını ve hemen yeni kanun tekliflerinin ileri sürülmesini gerektirecektir. Bu nedenlerle kanun metni noksan bulunmaktadır.

3 — Kanun hazırlanmasında yurttaşların sağlık yardımından yararlanmaları ikinci plânda bırakılmış bulunmaktadır.

4 — Tasarının iki ve üçüncü maddelerine göre Sosyal Sigortadan yararlananlar ile Silâhlı Kuvvetler dışında bütün yurttaşlar «Devlet memurları, belediye memurları ve kamu kuruluşları memurları» gibi her fert genel sağlık sigortasına bağlı olacağına göre devlet hastahaneleri ve belediye hastahaneleri ile diğer kuruluşların hastahanelerinin fonksiyonları kalmamaktadır. Şu hale göre devlet ve belediye hastahanelerinde genel sağlık sigortası kurumuna veya bu kurumun adı geçen hastahanelerden yararlanması için kanunda hükümler bulunması zorunludur. Böyle bir hüküm olmadıkça devlet hastahaneleri ile belediye hastahaneleri boş kalacak ve genel sağlık sigortası kurumu yurttaşların sağlık hizmetlerini yerine getiremeyecektir. Özel hekimlerle yapılacak anlaşmalar bu hizmetin yerine getirilmesine yeterli değildir.

5 — Bir kanun tasarısı hazırlamak hukuk bilimi içinde ayrı bir ihtisas konusu olup bu hususta yeni bir tecrübeyi gerektirmektedir. Genel Sağlık Sigortası Kanun Tasarısı Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığında hazırlanmış ise de bu komisyonca hukukçu, iktisatçı, sigortacı ve işletmecilerle elemanların bulunmaması nedeniyle fikir olarak çok yerinde olan bir konunun kanunlaşmasına ve uygulanmasına engel olmaktadır. Sayın hekimlerimizin kendi mesleklerinde dahi ihtisasa büyük önem verdikleri ve bir hekimin diğer bir hekimin ihtisas konusuna giren olaylarda müdahaleden çekindiği halde otuzbeş milyon nüfusu kapsayacak bir sigorta kanunu hazırlanmasında konunun hukuk bilimini ve sigortacılığı ilgilendirdiğinin ve bu kollardan yararlanma zorunluluğunun düşünülmemiş olması üzücüdür.

Maddelerin Eleştirilmesi :

A — Tasarının 2. maddesinde sigorta kapsamına girecek olanlar fıkralar halinde açıklandıktan sonra son fıkrada «durumları yukarıda yazılı fıkralardan herhangi birine girmeyen kimseler» denilmek suretiyle yaşayan her şahsın doğrudan doğruya sigortalı olduğu hükmü kabul edilmiştir. Şu hale göre bir şahsın geçindirmekle yükümlü olduğu kimseler ve reşit olmayan küçükler de sigortalı sayılmak ve prim ödemek zorunluğundadır. 3. maddedeki sigortalı sayılmayanlar arasında aile reisinin geçindirmekle yükümlü olduğu kimselerle vesayet altındakilerin ve çalışmayacak durumda olanların istisnalar arasında gösterilmesi icap eder. Hernekadar tasarının dördüncü maddesinde geçindirmekle yükümlü olanlar hükmü varsa da bunlar yalnızca askerler ile ceza evinde olanların geçindirmekle yükümlü oldukları kimselerdir.

B — 4. maddenin «A» fıkrasında (sigortalı olmayan karısı) deyimi varsa da bir kimsenin karısının sigortalı olamayacağı hükmü bulunmadığından yani istisnalar arasında gösterilmediğinden (karı) da sigorta kapsamına alınacaktır. Bu suretle istisnalar kesinlikle gösterilmediğinden uygulamada karışıklığa meydan verilecektir.

C — Tasarının 5. maddesinde (sağlık sandıkları)ndan söz edilmekte ise de sandıkların nitelikleri ve görevleri hakkında ne bu madde ne de kuruluşlar bölümünde bir açıklık bulunmamaktadır.

Ç — Tasarının 9. maddesinde sağlık yardımları kapsamından bahsedilmekte ise de tasarının tümünde sağlık sigortası kurumunun sağlık kuruluşları kuracağına dair bir hüküm ve yetki bulunmadığından yapılabilecek klinik, laboratuvar muayeneleri ve tedavileri, hangi sağlık kuruluşlarında yapılacağı anlaşılamamaktadır.

D — Tasarının 14. maddesinde sigorta priminin sigortalının gayrisafi gelirinin % 3 olduğu gösterilmiştir. Bu miktar tasarımı hazırlayanların yalnız maaşlı kimseler olduğunu göstermektedir. Tüccar ve imalatçıların gayrisafi gelirlerine karşılık % 80, % 90 olabilir. İmalatçının sattığı mal bedeli gayrisafi gelirde de iptidai maddede ve işçilik masrafı da gider olup ancak aradaki farkı hakiki gelirdir. İptidai madde bedelinden daha % 3 sigorta primi alınması düşünülemez.

Aynı maddenin A fıkrasında (bu kanun kapsamına giren sigortalıların tabi buldukları özel kanun veya statülerde tedavi masraflarının bağlı buldukları kurumlarca karşılanacağı hükme bağlanmış ise bu sigortalılara ait primler kurumları tarafından ödenir) denilmekle devlet personeli ve belediye personelinin net maaşlarının % 3 nün hazine ve belediyeler tarafından kuruma ödenmesi gerekecektir. Devlet ve belediyelerin kendi hastahaneleri bulunduğu halde milyarları aşan prim yükünü devlete yüklemek bütçe yi sarsacak durumdadır.

E — Tasarının 15. maddesinde primlerin hesaplanmasında meslek örgütleri sigortalının beyanı ve idarî tahkikattan bahsedilmekte ise de idarî tahkikatla gelir tesbiti karışıklık doğurur. Ayrıca bu maddede köylülerin durumlarının düşünülmediği de görülmektedir.

F — 16. maddede primin hesabına esas aylık gelirin alt ve üst sınırı Bakanlar Kurulunca tesbit edilir denilmekte Sosyal Sigortalının gelirde alt ve üst sınırlarına benzetilmek istenmiş ise de sosyal sigortalarda kanunla tayin edilmiş olan sınırlar bura da idarenin takdirine bırakılmıştır.

G — Tasarının 18. maddesinin 2. fıkrasında sigorta primlerini ödemeyenler hakkında hükümlerin sonunda zorunlu sigortadan ayrılma sonucu doğmaktadır.

Ğ — Tasarının 24. maddesinde genel kuruldan bahsedilmekte ise de otuzbeş milyon sigortalının genel kurulda temsil edilmesi imkânı kaldırılmaktadır. Meslek teşekküllerinin seçecekleri 40 delegenin kuruluşlara göre dağıtılması Bakanlığa bırakılmıştır. Üniversite adaylarının da seçimi yine Bakanlığa bırakılmıştır. 27. maddede genel kurul yetkililerinden bahsedilirken sonuç olarak yalnızca görüş ve tavsiyede

bulunmak yetkisi verilmiş buna göre bir genel kurul niteliği ortadan kaldırılmıştır.

Aynı maddenin E fıkrasında yönetim kurulunda sigortalıların temsilcisi üyelerin seçilmesi sözkonusu ise de genel kurulda büyük çoğunluk hükümetin temsilcilerine ait olduğundan yönetim kuruluna seçilecek sigortalı üyelerde yalnızca hükümetin istediği kimselerden olabilecektir.

H — Tasarının 28. maddesi Yönetim Kurulunun başkan ve genel müdürle birlikte 9 üyeden meydana geldiğini başkan ile bir üyenin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığında, bir üyenin Devlet Personel Dairesinden ve bir üyenin de Maliye Bakanlığında seçileceğini göstermektedir. Buna nazaran otuzbeş milyon sigortalıyı ancak 4 üye temsil edecekki bu dört üye de Genel Kurulda çoğunluğu Devlet temsilcisi olan delegeler tarafından seçilecektir. Böyle bir kuruluş hiçbir zaman sigortalıyı temsil edemez. 29 ve 30. maddelerde Yönetim Kurulu yetkilerinden bahsedilmekte ise de aslında Yönetim Kurulunun da hiçbir yetkisi bulunmamakta bütün kararlar Bakanlığa ait olmakta ve hakiki yönetim genel müdürde bulunmaktadır.

İ — Tasarının 48. maddesinde yardımların şekline bahsedilirken Sağlık kuruluşlarında tarife dışı özel tedaviden de bahsedilmektedir. Bu şartın kabulü yerine yasaklanması gerekirdi. Hastahane giden bir kimseye özel tedavi isteyip istemediği sorulacak ve ona göre işlem yapılacaktır. Ayrı ücretle özel tedavi istemeyen bir hastanın ne hale düşeceği tahmin edilemez.

S O N U Ç : Yukarıda genel olarak iki bölümde açıkladığımız görüşlerimizin ve konunun önemi ve genişliği dikkate alınarak kapsama dahil olacak kuruluşlar temsilcilerinin de katılacağı ve Birliğimiz binasında 27 Nisan 1974 Cumartesi günü saat 14.30 da yapılacak toplantıya yetkili bir temsilcinizin gönderilmesini ve bu toplantı yapıлып konu tartışılarak en iyi yol bulununcaya kadar tasarının kanunlaşmasının önlenmesine müsaadelerinizi arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUN TASARISI HAKKINDAKİ BİLDİRİ

Genel Sağlık Sigortası kanun tasarısını inceleyen Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Eczacılar Birliği adına Ankara Eczacı Odası, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Türk Tabipler Birliği Ankara Tabip Odası, Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği :

1 — Devletimizi Sosyal Hukuk Devleti olarak tanımlayan Anayasamızın öngördüğü açıdan, vatandaşların sağlık güvenliğini sağlayacak olan Genel Sağlık

lık Sigortasının gerçekleştirilmesi çalışmalarını memnunlukla benimsemiş ve olumlu karşılamıştır.

2 — Ancak, hazırlanan tasarının çağdaş koşulları taşımadığı, memleket gerçeklerine uymadığı, isteneni ve dileneni veremeyeceği kanısına varmıştır.

3 — Hizmet satın alınması, örgütlenme, prim oran-tısı, uygulanacak bölgeler açısından büyük aksaklık lar taşıyan tasarının yasa tekniğine de uygun olarak hazırlanmadığını saptamıştır.

4 — Son tasarının çalışmalarına ilgili kuruluşlar temsilcileri davet olunmadığı ve görüşleri alınmadığı için, uygulanacak ve yararlanacaklar açısından doğacak aksaklıkların ve eksikliklerin giderilmediğini görmüştür.

5 — Tasarının bu günkü hali ile kanunlaşmasının, pek çok aksaklık yaratacağı, uygulama alanı bulamıyacağı, vatandaşların sağlığını koruyamayacağı, amacı gerçekleştiremeyeceği görüşüne varmıştır.

Bu durumları dikkate alan kuruluşlarımız, ta-sarının yukarıda belirtilen yönlerden ve kuruluşları mızla, ilgili ve yetkili meslek kuruluş ve uzmanları nın görüşleri alınmak suretiyle yararlı ve uygulanabilir bir şekilde getirilmesi gerektiği görüşünü, bu konuda yapılacak olan çalışmalara tekliflerini sunma-ğa amade olduğunu kamu oyuna duyurur.

1974/25-4

Birliğin Tebrik ve Teşekkürleri

Ankara; 16.1.1974
Sayı : 78,79

Sayın Av. Zeki Yücel ve Sayın Av. Tacettin Sır-malı'ya Gönderildi.

Birliğimizin kuruluş günlerindeki müşkül anları-mızda bize ışık tutan ve yol gösteren olumlu davranışlarımız ve bunu izleyen yıllardaki çalışmalarımıza büyük tecrübe kültür ve meslek aşkı ile yaptığımız katkılar ve aramızda bulunduğunuz günler için unu-tulmaz ve değerli birer hatıra olarak kalacak her za-man minnet ve şükranla anılacaktır.

Şahsım ve Yönetim Kurulu üyeleri adına ve 13.1.1974 tarihli Yönetim Kurulu kararına dayanarak en iyi temennilerimizi sunar, bundan sonraki çalış-malarınızda başarılı ve sağlıklı dolu olarak geçme-sini candan dileriz.

Ankara; 25.2.1974
Sayı : 791

Sayın Av. Şem'i Üge

İlgi: 5.2.1974 gün ve 10 sayılı yazınız.

İlgi yazınız eki tutanak Yönetim Kurulu toplan-tımız da okunmuş ve Başkan seçilmiş olmanız dolayı-

sı ile zatîalimize ve yeni seçilen üyelere tebriklerimi-zin sunulmasına karar verilmiştir.

Başarı dileklerimizle

Saygılarımla
Başkan

Ankara; 1.3.1974
Sayı : 878

Sayın Av. Osman Kuntman

İki yıl süre ile Başkan Yardımcısı olarak Yöne-tim Kurulumuz çalışmalarına yaptığımız çok olumlu katkılarınızın, başarımızda büyük hissesi olduğunu ifade eden duyduğumuz memnuiyete belirtir; Yöne-tim Kurulumuzun 10.2.1974 tarihli kararı uyarınca, teşekkür, minnet ve şükranlarımızı sunar, bundan sonraki çalışmalarınızın da aynı değerde olacağına inancımı ifade ederim.

En iyi dileklerim ve saygılarımla
Başkan

Ankara; 1.3.1974
Sayı : 877

Sayın Av. Erdoğan Bigat

Genel Sekreter olarak üç yıl süre ile yaptığımız çalışmaların başarımızda büyük katkısı olduğunu memnuniyetle belirtir, Yönetim Kurulumuzun 9.2.1974 tarihli kararı uyarınca teşekkür, minnet ve şükranla-rımı sunarım.

En iyi dileklerim ve saygılarımla
Başkan

Ankara; 1.3.1974
Sayı : 876

Sayın Av. Rahmi Mağat

Sayman üye olarak iki yıl süre ile yaptığımız çalış-maların başarımıza büyük katkısı olduğunu memnuniyetle belirtir, Yönetim Kurulumuzun 9.2.1974 ta-rihli kararı uyarınca teşekkür, minnet ve şükranla-rımı sunarım.

En iyi dileklerim ve saygılarımla
Başkan

1974/25-5

Uyuşmazlık Mahkemesi Kanun Tasarısı İçin Toplan-tı Yapılması Hakkındaki Birlik Yazısı.

Ankara; 12.4.1974
Sayı : 1351

Adalet Bakanlığı, Yargıtay, Askeri Yargıtay, Ana-yasa Mahkemesi, Uyuşmazlık Mahkemesi, İdare Mah-

kemesi, İstanbul Hukuk Fakültesi Av. Mehmet Nomer ve Av. Yekta Güngör Özden'e gönderildi.

Anayasanın 142. maddesine göre çıkarılması gereken Uyuşmazlık Mahkemesi Kanunu Tasarısının bir örneği ilişikte sunulmuştur.

Konunun önemi bakımından bu tasarı hakkındaki görüşleri saptayıp ilgili mercilere sunmak üzere 23 Mayıs 1974 Perşembe günü saat 10.00 da Birliğimiz binasında yapılacak toplantıya temsilci veya temsilcilerinizin katılmasının sağlanmasına müsaadelerinizi arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/25-6

Ölüm Cezası Hakkında Birliğin Görüş ve Teklifi.

Sayın Şevket Kazan
Adalet Bakanı
A n k a r a

Ankara; 16.5.1974
Sayı : 1564

«Ölüm cezası» konusunda süregelen tartışmalar karşısında resmî tutumun ne olabileceği Birliğimiz Yönetim Kurulunca incelenmiş ve cezanın leh ve aleyhindeki fikirleri sadece özetlemek suretiyle bir derleme niteliği taşıyan bu raporun, bir kanun teklifi de eklemek suretiyle ve Avukatlık Kanununun 110. maddesi uyarınca yüksek Bakanlığa arzına karar verilmiştir.

Bu cezanın kaldırılması veya muhafazası veya bu cezanın verileceği suçların adedinin azaltılması veyahut bu cezayı ihtiva eden maddelere alternatif ceza sisteminin getirilmesi suretiyle hükmolunabileceği halleri daraltmak gibi tekliflerden birinin benimsenmesi için bu ceza hakkındaki görüşlerin gözden geçirilmesi faydalı olabilecektir.

1) **Z a u r u r i C e z a F i k r i** : Bu fikir fazlaca taraftar toplamıştır :

a — Zaruri ceza fikrinin izahı : Pek çok yazar ölüm cezasının meşru bir ceza olduğunu, bu cezanın zarurî oluşunda görmekteyler.

Ölüm cezası münhasıran «z a r u r e t» ile izah edilebilmektedir. Cemiyet korumada, hürriyeti bağlayıcı cezaların, hattâ müebbet ve gayet sert bir şekilde infaz edilenlerinin dahi kifayetsiz kaldığı hallerde ölüm cezası zarurî görülmektedir. Zaruret dışında ölüm cezasının mücerret düşüncelerle izahında isbat edici bir vasıf yoktur.

Ölüm cezasının, bu cezanın zarurî olduğu fikri ile savunuların bir kısmı, bu cezanın zarurî olmadı-

ğı hallerde meşru sayılmıyacağını ileri sürerler. Meşelâ Garraud'nun düşüncesine göre ölüm cezasının haklı olması, onun kanunlarda muhafaza edilmesine kâfi değildir. Ölüm cezası o cemiyeti korumada zarurî bir vasıta olmalıdır. Bu bakımdan, cezanın muhafaza veya ilgası suali izafi ve mahallî şekilde cevaplandırılır. İlgası teklif olunan memlekette bu cezanın zarurî olup olmadığını bilmek lâzımdır. Bu cezanın zaruriliğini veya faydasızlığını mücerret bir düşünce tarzı veya istatistiklerden netice çıkarmak suretiyle göstermek inandırıcı değildir. Halktan gelen insiyaki bir duygu kanun vazını ölüm cezasını muhafaza veya ilgaya sevk etmektedir.

Cezada zaruret ve fayda fikri ile ölüm cezasını kabul edenlere katılan Manzini şöyle düşünmektedir: Siyasî maksatlar, fikrî peşin hükümler ve hissi sebepler dışında ölüm cezası meselesi münhasıran mantıklı ve faydacı cephesiyle ele alınırsa bu cezaya karşı şimdiye kadar ileri sürülen bütün gerekçelerin inandırıcı olmadığı anlaşılır.

b — Zarurî ceza fikrinin tenkidi : Ölüm cezasını, zarurî olduğu için meşru sayan düşüncelerin başlıcaları yukarıda işaret edilmiştir. Fakat bu düşüncelerde isabet olmadığı kuvvetle ileri sürülmektedir.

Şüphe yoktur ki, ölüm cezasının meşruyetini bu cezanın zarurî olduğunda bulan düşünceler daima itibar görmüştür. Fazla taraftar toplamıştır. Ortolan şöyle düşünür: cezalandırmak hakkı nazariyesine göre, aynı zamanda zarurî ve haklı olmadıkça hiç bir şey, cemiyet adına ceza olarak tatbik edilemez. O halde ölüm cezasının meşru olup olmadığını bu iki ölçüye göre tayin etmek lâzımdır. Bu manâda alınmış «zaruret kavramı» ampirik veya faydacı bir ölçüdür. Bu ölçünün ölüm cezası kadar vahim bir hali meşru kılmasına imkân yoktur.

Ölüm cezasının zaruretle izahını yapanların pek çoğunda zaruretin ne zaman mevcut sayılacağını tayinde tereddüt görülmektedir. Kısacası bu fikirlere göre suçlulukla mücadele için ölüm cezası zarurî ise meşrudur, aksi takdirde değildir. Fakat, bu düşünceye pek basit bir mantık ameliyesi demek mümkündür. Hukuk ilminde «zaruret hali» hattizatında haksız bir müessese telâkki olunur. Kanunlarda yer alması, insan tabiatını değiştirmek imkânsızlığı ile izah edilir ve çok kat'î şartlara bağlanmıştır. Bu şartların hiç biri cemiyetin ölüm cezasını tatbikte zaruret içinde olduğunu göstermemektedir. Kaldı ki, neyin zarurî olduğunu, neyin olmadığını tespitite hukukî kat'iyet yoktur.

Hangi ceza hukuk mektebine mensup olursak olalım, medeniyet ilerledikçe ceza müeyyidesi kıymetinden kaybetmektedir. İptidai devirlerde Devletin, cemiyetin emniyetini sağlayacak vasıtaları pek mahduttu. Halen çok çeşitli ve müessir vasıtalar mevcuttur. O halde medeniyet, suç karşı daima yeni silâhlar bulacaktır. Bu itibarla cemiyetin suç karşı korunması cezadan gayri vasıtalarla daha iyi sağla-

nacaktır. Her halde bu düşünceler ölüm cezasının bugün ne derece meşru sayılabileceğini, geleceğinin ne olacağını tahminde faydalı olacaktır.

Zaruret mutlak hakikatlerden değildir. Zaruret izafidir. Şu zaman veya mahalde veya şöyle bir hadisede zaruri gözüken bir şey başka hallerde zaruri değildir. Ölüm cezasındaki kat'iyeti izafi unsurlarla izaha imkân olamaz. Ölüm cezasını «hasta cemiyetin ilacı» sayan Montesquieu'nun düşüncesinde alâkasız şeyleri bir birine benzemekten başka gayret görülemez.

Prins'e göre de ölüm cezası zaruri değildir. Zira modern ceza mevzuatında, hemcinsleri arasında yaşamak hususunda en tehlikeli olan suçlular için kâfi bir ceza mevcuttur : Müebbet ceza ... Bir avcı vahşi ormanda bir panter'e rastlarsa, onu tereddüt etmeden öldürür. Fakat onu bir kafesin demir parmaklıkları arasında görürse öldürmez. Zira panter kuvvetsiz hale getirilmiştir. İnsan öldürmek için öldürmez. Ahlâken ölüm cezası, cezada ifrattır. Ölüm cezası zayıf bir Devletin kuvvet gösterisidir. Devlet, öldürmekten başka şekilde suçu önleyemediğini, her infazda itiraf etmiştir.

2) Meşru müdafaa fikri Bu düşünce ölüm cezasına hukukî bir mesnet arar :

a) Ölüm cezasının meşru müdafaa fikri ile izahı : Hukukta meşru müdafaa haklı bir müessese oluşundan hareket edilerek ölüm cezasının suçluya karşı cemiyetin meşru müdafaa şekline kabulü fikri de ileri sürülmüştür. Böyle düşünenlere göre Devletin emniyetine taarruz halinde mütearrız öldürülebilir, fakat bu Devletin «cezalandırmak hakkı»ndan gelmez, harp zamanında dış düşmana tatbik edilen aynı prensipler gereğince ki, iç düşman öldürülür. Meşru müdafaa müessessini izah eden düşüncelerin hepsi ölüm cezasının da meşru olduğunu göstermeye hizmet eder. Hakikatte, ferdin meşru müdafaa arasında öz farkı yoktur.

b — Meşru müdafaa fikrinin tenkidi : Ölüm cezası ile kaatili cezalandıran cemiyetin, kendine taarruz eden bir şahsı öldüren kimseye benzetilmesi, zorlama suretiyle yapılan haksız bir benzetmedir. Suçluya karşı cemiyetin durumu, taarruza uğrayan kimseye asla benzemez. Zira bu şahıs taarruz eden öldüremezse, belki kendisi ölmüş olacaktır. Halbuki işlediği suç ne kadar ağır olursa olsun suçlu, cemiyetin karşısında çok zayıf kalır. Suçlu ceza evinde hiç de tehlikeli değildir ve cemiyetin normal hayatında istisnai bir hadise olan cinayet, Devletin varlığını tehlikeye sokmuş olamaz. Meşru müdafaa mütearrız öldürmek selâhiyetinin suçluyu tecziyede Devlete aynı hakkı verdiğini iddia etmek yanlış olur. Meşru müdafaa taarruz ile müdafaa arasındaki «filhal unsuru» (bk. TCK. 49) cemiyet için mevcut değildir. Esasen bir fert suç işlemiş ise bundan cemiyetin varlığının tehlikeye girdiğini düşünmek garip olur. Suç

ile sadece emniyetin huzuru bozulmuştur, ceza, bu huzuru iade için verilir.

İhtilâci Robespierre 1791 yılında şunları söylemişti : Medenî cemiyet dışında bir düşman beni öldürmek isterse veya cimle yetiştirdiğim tarlayı yok etmeğe gelirse, ya ben yok olacağım veya onu öldüreceğim, tabii müdafaa kanunu benim hareketimi meşru kılar. Fakat herkesin kuvvetinin bir tek ferde karşı birleştiği cemiyette hangi adalet prensibi benim onu öldürmeme müsaade eder, hangi zaruret benim haklı gösterir.

3) Tabiat Kanunu fikri : Bu fikir ölüm cezasını basit bir şekilde izah etmek ister.

a — Ölüm cezasının tabiat kanunu ile izahı : Ölüm cezası ıslahî imkânsız bir suçlunun, kat'i surette, cemiyetten atılmasıdır. Görülüyorki ölüm cezası bir tabiat kanununa dayanmaktadır. Bünye, kendine uygun olmayı atar. Bünyeye uymamak ıslahî mümkün olmayan suçlu çeşidinin mevcut olduğunun kabulünü icap ettirir ki bu kanıtlanmış bir konu değildir.

«Tabii istifa» fikri ölüm cezasını izah eder. Zayıfları ifna suretiyle tabiat her canlının neslini korur. Ölüm cezası da böyle sun'î bir istifadan başka bir şey değildir. Cemiyet zararlı olanı yok edecektir. Bu sun'î istifa tabiat kanununa uygundur.

b — Tabiat Kanununun Fikrinin tenkidi : Tabiat kanunu tâbiri müphemdir.

aa. Kavram olarak tabiat kanunu : Tabiat kanunu tâbiri ile makul ve örnek bir kanun ifade etmek isteniyorsa bu elbette ki, iyi bir şeydir. Fakat tabiat kanunu kavramında bir haksızlığın mazereti aranmak isteniyorsa bu « k e n d i n i h a k l c ı k a r m a » ameliyesinden başka bir şey değildir. Darwin nazariyesinde ölüm cezasının meşruyetini aramak hukukî bir görüş değildir. Bu nazariye sosyolojiye nakledilemez.

bb. Gayrikabili ıslah suçlu : Suçluların, cemiyetten kat'i surette atılmaları ıslahî imkânsız suçlu tipinin mevcudiyetini kabul etmekle mümkündür. Suçların ıslahî imkânsız mıdır? Yoksa ıslahî sağlayacak usulü mü bilmiyoruz? İslah emeğinden mi kaçınıyoruz?

Suç insanın cemiyet halinde yaşamağa ehil olmadığını gösterir, «y a ş a m a h a k k ı» olmadığına delalet edemez. Bu itibarla ölüm cezası meşru değildir. Bu mütalâanın makul sayılan mukabil tenkidini Garofalo yapmıştır. Bu müellife göre, mütalâa, insanlar için cemiyetten önce ve cemiyetten ayrı bir yaşama şekli kabul eden Rousseau için doğru olabilir. Bugün için tekamül derecesi ne olursa olsun cemiyetten gayri tabii bir yaşama şekli mevcut değildir. Bir insanı öldürmekten başka bir şekilde cemiyetten ayırmağa imkân yoktur. Fakat Garofalo'nun aksine şöyle düşünmek daha şabetlidir : Cemiyet ne

demektir: sosyal hayat o kadar farklı şekiller alabilir ki, bunları tek mânâda toplamağa, aynı kelime ile ifadeye imkân yoktur. Garofalo «s o s y a l h a y a t» dan neyi kasdettiğini izah etmemiştir.

Suç istatistikleri göstermiştir ki, aynı suçun tekrarlanması temayülü fiilin objektif ağırlığı ile ters orantılıdır. Bir kaatilin tekrar kaatil olduğu haller umumî «tekerrür» hadiseleri yanında pek cüz'i kahr. Kaldı ki, ölüm cezası, «n e d a m e t» için geçmesi zarurî zamanı ortadan kaldırmaktadır. Cezanın başlıca gayelerinden birinin suçlunun ıslahı olduğu malumdur. Cezanın gayesi ıslah olduğuna göre ölüm cezasını izah imkânsızdır. Gayrikabili ıslah suçlular hangileridir? En ağır suçluların faileri mi? Tecrübe göstermiştir ki, gayrikabili ıslah olanlara bilhassa daha az ehemmiyetli suçlar işleyenlerde rastlanır. O halde ölüm cezası gayrikabili ıslah olanlara tatbik edilecek ise ağır olmayan bu çeşit suçlar hakkında tatbik edilmek lâzımdır. Her halde böyle bir şey mantıkî değildir.

4) Genel Önleme: Bu düşünce fazlaca taraftar bulmuştur.

a — Ölüm cezasını, genel önleme ile izah eden fikir: En ağır suçları önleyebilmek için en büyük korkuya, ölüm korkusuna ihtiyaç vardır. «Ölüm Korkusu»nun insanlarda en büyük korku olduğu inkâr edilemez. Ölüm cezası tehdidi, suçdan döndürecek kadar müessirdir. Suçlu büyük bir ihtiras tesirinden ise ölüm cezasının korkutucu (suçu önleyici) tesirinin zayıfladığı düşünülebilir, fakat böyle hallerde dahi tamamıyla tesirsiz değildir. Hakikaten koyu cesaret sahibi (fanatik) bazı kimseler vardır ki, bunlar ölüme atılmak için gayet az cesarete ihtiyaç duyarlar. Fakat bunlar enderdir. Ölüm cezasında «i b r e t i m ü e s s i r e» vardır.

Ölüm cezasının müstakbel kaatilleri korkutmadığı asla iddia edilemez. Eğer bir kimsenin ani olarak öldüğünü öğrenirsek ölüm sebebini sorarız. Ölüm sebebi ile alakamız yok ise acımız derin değildir. Kusura ile ölmüş bir adama, meselâ kazaya uğramış bir kimse kadar acınmaz. Bu sebeple bir suçlu, kendisi gibi bir insanın idam edildiğini görürse bu sahne onun üzerinde derin tesirler yapar. Fakat suçlulukla alakası olmayan kimsenin bundan korkmağı düşünmeyeceği tabiidir. Ölüm yerine bir çeşit «M ü e b b e t c e s a r e t» in ikamesi asla ölüm cezasının tevhit ettiği korkuyu doğuramaz. Esaret devrinde kaçan esirlerin bazılarını kendiliklerinden yine esaretlerine avdet ettiği görülmüştür. Ölüm cezasının kafi derecede korkutucu, dolayısıyla suçu önleyici olup olmadığında şöyle düşünenler vardır. Eğer ölüm cezasında böyle bir hassa olmasaydı, bu ceza askerî ceza kanunlarında yer almazdı ve sert siyaset takibi zarureti hissedilen devrelerde pek çok memleket kanunlarında yeniden ortaya çıkmazdı.

b — Genel Önleme fikrinin tenkidi:

Suçlara mani olacak tam bir önleyici sistem Ceza Hukukunda bulunamamıştır. Ceza hukuku tarihi göstermiştir ki cezalardaki değişikliklerle değil, sosyal sebeplerle ve devirlere göre suçluluk değişmiştir. Bu itibarla ölüm cezasının suçlara tesir edeceğini farzetmek gerçeğe uygun düşmez. Ölüm cezası ile ağır suçlar arasında belki duyulmuş bir alâka müşahade olunabilir; fakat ölüm cezasının müessir bir etkisini ispat eden ilmî ve istatistik mütalâa mevcut değildir. Vaktiyle bazı hırsızlık suçlarına ölüm cezası veriliyordu, kaldırıldı. Bu yüzden hırsızlıklar ne artmış, ne ne eksilmiştir. Ölüm cezası kat'i surette önleyici bir fayda sağlamadı. Asırlardan beri her memlekette tatbik edildiği halde büyük cinayetlerin adedini azaltmamıştır. O halde mutlaka başka bir sistem aramak zorundayız.

Ölüm cezasının hiç düşünmeden en ağır suçları işleyenler pek çoktur. Zira her suçlu, yakalanmayacağı ümidi ile suçu işler, bu sebeple cezayı düşünmesi için sebep yoktur. Yakalanacağını bilerek suçu işleyenler ise esasen ölüme göze almışlardır. İnsanın ruhunun şiddetli heyecanları, ihtirasları kolaylıkla önlenemez. İntikam için, kıskançlıkla, kin yüzünden öldürenleri sehpa korkusu geri döndürememektedir.

Carrara şöyle düşünür: Tabiat kanunu bir şeyi muhafaza etmek bakımından makuldür ve zarurete dayanır. Esasen ölmüş, olan mahkûmu kurtarmak için faili öldürmek makul değildir. Bu sebeple ölüm cezasının meşru olduğu müdafaa edilemez. Medenî devletlerin bugünkü durumu (umumi suçlarda ve devletler için normal zamanlarda) toplum düşmanının öldürülmesi maddî bir zaruret görememektedir. Başkalarına ibret olsun, korkutsun diye cezalandırmak fikrine dayanan, maddî olmayan zaruret ise kabul edilemez. Bununla beraber eğer tabiat kanunu gereğince masum diğer kimselerin hayatını muhafazası için zarurî ise ölüm cezası meşru olarak kabul edilebilir. Fakat başkalarına ibret olması şeklindeki doğrudan doğruya olmayan zaruret ölüm cezasını meşru gösteremez. Doğrudan doğruya müdafaa zarureti mevcut olmalıdır.

Kaldı ki «ö l ü m k o r k u s u» mahiyeti meçhul bir duygudur. Ölüm yalnız başına «a c ı» değildir. Ölümün bize kötü görünmesi acısından gelmez, tiksindigimizdendir. Bu tiksintinin sebebi ise, insanlarda bir takım batıl inançlardır, insan, ruhunun vücuttan ayrılmasının feci bir acı doğurduğuna inandırılmıştır. Bu inancın insanlarda yıkılması imkânsız değildir. Devlet, halkın ölümden fazla korkmasını isteyemez. Vatan müdafaası unutulmamalıdır. Din ve ahlâk insanı bu korkudan kurtarmağa çalışır. Devletin çeşitli sahalardaki tutumunun farkını nasıl izah edeceğiz?

Esasen uzak bir ihtimal olarak gözüken ölümün korkusunda suçu önleyici hassa yoktur. Fizikte nasıl uzaktaki cisimler küçük gözüktürse manevî sahada da

uzak bir ihtimal az mümkün görülür. Ölüm cezası verileceği, verilirse infaz edileceği uzak bir ihtimal olarak suçluyu düşündürür. Ölüm cezası şüpheli hale geldikçe onun korkutucu tesiri de o nisbette azalır. Bazı mesleklerde ölüm tehlikesi onun pek fazladır, maden ameleliğinde olduğu gibi. Bazı mesleklerde ise ömrü kısaltılan tedrici bir zehirleme görülür. Fakat bu mesleklerde işçi bulmakta güçlük çekilmemektedir. Bir kaatilin iyi silâhlanmış hasfına taarruz ettiği ender görülmüştür. Fakat burada yakın ve müşahhas bir tehlike vardır. Ölüm cezasının uzak tahdidinde bu hal yoktur. Ölüm korkusunun yenecek, bir başka korku mevcut olunca bu ceza tamamiyle tesirsiz kalır. Bazan manevî değerler ölüm korkusunu yener. İhtihar, şeref saiki ile benzeri hadiseler buna misaldir. Halen düelleoyo her memlekette ortadan kalkmış denilebilir. Bu her halde kanun korkusundan olmamıştır. Ortaçağ asalet anlayışının ortadan kalkması düelloya son vermiştir.

Ölüm tehdidinin, suçta karşı önleyici bir vasıta olduğu fikri, normal suçlar için doğrudur. Fakat adli tatbikat göstermiştir ki suçluluk mantığa uygun hareket etmemektedir. İhtiras saiki ile suç işleyen kimse, ihtirasın tesiri altında kör olmuştur. Adli suçlular, hattâ mükerrirler, cezadan kurtulacakları ümidinin emniyet içinde suç işlerler. Eğer bir kimse mutlaka ölüm cezasına çarptırılacağına emin olsa belki suç işlemez, eğer bu böyle olsa, daha az şiddetli bir ceza korkusuyla da, meselâ müebbed ağır hapis korkusu ile de suç işlemez.

İhtihar, insanın ölümden korkmadığını gösterir. İhtihar eden kimse, kendini ölüm cezasına mahkûm etmiş demektir, fakat müebbet bir cezaya kendini mahkûm eden yoktur. Her memlekette intiharların adedi, infaz edilen ölüm cezalarının adedinden fazladır.

Ölüm cezası ibret olur mu? Bunu başka bir soruya bağlamak lâzımdır: Başkalarının ölümü insanları hakikaten dehşete düşürür mü? Her sene büyük sper gösterilerinde ve diğer işlerde pek çok insan öldüğü halde seyirciler yaşayanları alkışlamakta devam etmektedirler.

Prins'in kanaatine göre ölüm cezası ibret teşkil etmez. Bilâkis tecrübe göstermiştir ki, alenen infaz edilen ölüm cezası, daima bir skandal doğurmuştur. Halk bir bayrama gidermişcesine sehpanın etrafına koşmuştur. Bu şekilde ölüm cezası hukuk duygusunu, adalete ve ölüme saygıyı tehlikeye düşürür. Bu çeşit teşhirler yığın ruhunda, zalim zevk sevgisini, kan inşiyatifini teşvik eder. Bu cezanın aleni infazı kaldırılmıştır ve sabah erken saatte, cezaevi dahilinde, mevcudiyeti infazın kanuna uygunluğunu göstermek bakımından zarurî olan kimselerin huzurunda ceza infaz olunmaktadır. O halde saklanmak istenen bir manzarada, ibretin mevcut olduğu söylenebilir mi? İbret olsun diye en geniş aleniyet yer verildiği farzolsun. Bu bir terrör değil midir? Teşhis, hukuka

dayanan bir siyaset sayılmaz. Koestler «kanlı kanunlar», «Kokuncaya kadar sehbada bırakılan cesetler»den bahsederken konuyu derinliğine sezebilmişti. Ölüm cezasının gerektirdiği tek ağır suçlar mütemadiyen işlenmektedir. Bu hal ölüm cezasının onları önleyemediğini gösterir. O halde infazın zaruretini izah imkânsızdır. Bilhassa başkaları üzerinde bazı tesirler yapsın diye suçlunun vasıta olarak kullanılması meşru olamaz.

5) Ölüm cezasının teknik kusurları : Bu bakımdan da fikirler ayrılmıştır.

a — Ölüm cezasında teknik kusur görmeyenlerin fikirleri : Ölüm cezalarında bazı kusurlar mevcut olabilir. Meselâ ölüm cezasının bölünmez bir ceza olduğu, suçların hususiyetlerine göre cezanın ferdileştirilmesine müsait bulunmadığı ileri sürülür. Halbuki hakim bir derece aşağı cezayı gerektirmeyen hallerde bu cezayı verecektir. Esasen hürriyet bağlayıcı «müebbed cezalar» dahi bölünme kabiliyetinden mahrumdur. Ölüm cezasının «adli hata» ile haksız yere infazı halinde hatanın tamirine imkân olmadığı söylenmektedir, uzun yıllar haksız yere çektirilmiş hürriyeti bağlayıcı cezalarda hatanın tamiri mümkün müdür? Kaybolan yıllarını hükümlüye geri verebilir miyiz? Kısacası ölüm cezasında görülen kusurların hepsi diğer cezalarda da mevcuttur. Hiç bir «beşeri ceza» ahlâki kusura tamamiyle uygun düşmemektedir, zira bunu yapabilmek insanların elinde değildir. Çekilen bütün acıların tamiri imkânsızdır. Kaldı ki ölüm cezasında bir hususiyet de vardır. Ölüm cezası diğer cezalara kıyasla kat'i bir cezadır. Bu cezadan «firar» etmek mümkün değildir. Halbuki diğer cezalara çarpılanların, günün birinde cezaevinden kaçabilmek ümitleri, cezanın tesirini pek çok azaltır.

b — Ölüm cezasını elverişsiz bulan düşünceler: Böyle düşünenlere göre ölüm cezasının yukarıda işaret edilen kusurları o kadar düşük ve diğer cezalarla o kadar kıyas kabul etmez ki bu cezayı terk etmekten başka çare yoktur. Ölüm cezası bölünmez, suçlunun şahsiyetine göre ayarlanamaz, hattâ anlaşılınca cezayı kaldırmak imkânı kaybolmuştur. O halde bu cezanın meşru olup olmadığını araştırmaya lüzum yoktur. Bu ceza, esasen Ceza Hukuku bakımından elverişli değildir. Ölüme ceza denebilir mi? Bir adamı öldürmek onu yok etmektir, cezalandırmak değil.

aa. Ölüm cezalarında hata : Bu mesele bir cezanın adil olmasıdır. Bu itibarla ölüm cezası meselesini felsefi, ferdiyetçi veya cemiyetçi veya siyasî yönünden değil, sadece penaloji bakımından ele almak lâzım geldiği düşünülmelidir. İyi bir ceza, hata halinde geri alınabilir olmalıdır. Bu günün medeniyeti şu sual soruyor; Verilen ceza adil (haklı) mıdır? Bunun cevabını bu cezanın faydalı olup olmadığına değil, hukukî olup olmadığına aramak lâzımdır. Beşerî adaletin isabetinde şüphe daima mevcut olacaktır. Tamir edilemez olmuşu ölüm cezasına karşı ciddi bir itirazdır. Böyle bir durumda hata halinde tamiri imkânsız

ceza hiç bir zaman tamamiyle haklı gözükemez. Bir Fransız Ağır Ceza Mahkemesi Hakimlerinin, jürinin hatası sebebiyle haksız yere idam edilen bir sanık yüzünden, yüz sene siyah elbise ile mahkemeye çıktıkları nakledilir.

Bütün cezalarda hatanın tam manasıyla tamirine imkân olmadığı itirafı doğru ise de ölüm cezasında kısmî bir tamirin dahi bahis mevzuu olamayacağı aşîkârdır. Adli hatalara karşı tazminat, hukukun hataya karşı bulabildiği, cüz'î de olsa bir tamir şeklidir. Bu ölüm cezasına tatbik edemeyiz. Kaldı ki hiç bir adli hata, ölüm cezasındaki hata kadar ağır değildir. Cemiyetin bu çeşit hataları affetmeyeceğini de düşünmek lâzımdır. Ölüm cezalarının adli hata halinde tamir edilmelerinin imkânsızlığı amme vicdanında yer etmiştir. Adli hatalar ender olabilir. Fakat ölüm cezasında bir tek hata bile, toplumda büyük sarsıntı yaratmağa kâfidir.

Tıpta hata edildiği ve belki de hastanın hayatına bu hatanın son verdiği, bu itibarla hata korkusu ile zaruri olan bir ameliyeden kaçınılmayacağı ileri sürülmüştür. Bu mütalâada isabet yoktur. Hastanın hayatını kurtarmak gayreti içinde işlenen hatayı, sadece öldürmek için verilen karardaki hataya benzetmeye imkân yoktur. Bir adli hata neticesinde masum bir insanın öldürülmüş olması bütün insanlar için müş-terek bir felâkettir.

Her halde ölüm cezası ahlâk örneği veremez. Bilâkis halkın ahlâkını tahribeder. Vahşeti ve kana susamağı tahrik eder, intikam duygusunu besler. İnsan kanından çekinmek gerek, cezada bile ölüm cezasına çarpılan kimse, kanunun mağdur ettiği kişi olarak gözükür, vatandaşta acıma duygusu uyandırır. Bunlar ceza siyasetinde mutlaka nazara alınması lâzım gelen hususlardır.

6) **K e f a r e t E s a s ı**: Ceza hukukunda muayyen bir anlayışı ifade eder.

Ölüm cezasının lehinde olan düşüncelerin tenkidini teşkil eden fikirlerde büyük isabet olduğu aşîkârdır. Yukarıda işaret edilen düşüncelerin hiç bir ölüm cezasının meşru olduğunu göstermemektedir. Bu durum karşısında ölüm cezasını her türlü fayda ve zaruret kavramları dışında «kefaret esası» ile izaha gayret edilmiştir.

a — Kefaret kavramı ile ölüm cezasının izahı : Böyle düşünenlere göre ölüm cezasına itiraz, gerçekte kefaret esasına dayanan ceza kavramına karşıdır. Bir ferdin hayatının yok edilmesinin cemiyet için «fayda»lı olacağını düşünmek imkânsızdır. Eğer ceza müstahak olana verilen bir şey ise bunun zaruret veya fayda ile alakası olmamak lâzımdır. Ölüm cezasına ait tartışmaların sonunda, cezanın esas olarak kefaret kavramı üzerinde durmak ihtiyacı daima hissedilir. Bir kimse başkasını, teemmül ederek öldürmüş ise ölüm cezasına çarpılır. Bu halde ölüm cezasının meşruiyetini aramak için başka bir şeye bakmak doğ-

ru değildir. Ceza, fiil ile mütenasiptir. Bu durumda ölüm cezasına çarpılan kimse haksızlığa uğradığını iddia edebilir mi? İnsan hayatının dokunulmazlığını kendisi ihlâl etmemiş midir? İnkâr ettiği hakkın kendisini iade edilmesini isteyebilir mi? Eğer ölüm cezası ortadan kaldırılacak ise bu iş eevvelâ katillerden başlamak lâzımdır.

b — Kefaret esasının tenkidi : Ölüm cezasına taraftar olan Kant'ın «öldürsen, kendisini öldürmüş olursun, çalarsan kendinden çalmış olursun» düşünceci, bu büyük düşünürün felsefi düşüncesindeki iti barına rağmen, «kisas» kanunundan başka bir şey değildir. Kisas ise ceza hukukunun ilk çağlarına ait bir müessesedir. Diğer taraftan «kefaret esası» ceza hukukunda ittifak edilen bir kavram değildir. Hatta kefaret esasına taraftar olmamak için pozitivist mektebe mensup olmak dahi zarurî değildir. Kefaret kavramı hiç bir müessesesi izah etmez, yalnız müesseselerin izahsız kabulünü, adeta emreder, bir çeşit «peşin hüküm»den neticeler çıkarır.

7) **H ü m a n i s t D o k t r i n** : Bu doktrin ölüm cezasına karşıdır.

Bir cezanın meşruiyeti, tatbik edildiği devrin insanlık duyguları nazara alınmadan tayin edilemez. Ölüm cezası problemi, insana utanç veren bir lakaydı ile tetkik olunamaz. Bu itibarla ölüm cezası aleyhine olan fikirlerin bir kısmının hissî sayılması isabetli değildir. Kanunlar, insanlara aklın ve vicdanın hakimiyetini sağlamalıdır. Ölüm cezası veren kanunlarda bu vasıf yoktur.

Orta çağda ölüm cezası an'ane halinde tatbik edilmiş ve meşruiyeti münakaşa dahi edilmemiştir. Fakat 18. asır ortalarına doğru felsefeciler bu cezanın meşru olup olmadığı meselesini ortaya attılar. Fransız ihtilâlinde bu mesele genişledi. Montesquieu bu münakaşaya katılmakla beraber neticede ölüm cezası lehine kanaat izhar etmiştir. Buna mukabîl Voltaire, Beccaria bu cezanın aleytarıdır. Beccarie her çeşit cezanın gayri insanî şekline muhaliftir ve derki : kimsenin öldürmeye hakkı yoktur. Ölümü çabuklaştırmağa hakkı yoktur, bu itibarla öldürücü şartlarda çalıştırmak suretiyle cezanın infazı (hidematı şakka) dahi meşru değildir. Daha 1789 tarihinde yayınlanmış ve Beccaria'nın eserinin devamı olsun istemiş. Bir eserin yazarı Ciamarelli ölüm cezasının gayri insanî, kifayetsiz ve faydasız olduğunu, kaldırılmasını ve yerine daha müessir bir başka cezanın konulmasını ileri sürüyordu.

19. asırda ise Victorhugo, meşhur (sefiller) inde, Lamartini eserlerinde bu cezanın yanlışlığını ortaya koymağa çalışmışlar, Mittermaier, D'olivecrona cemiyetinin ölüm cezası vermeye hakkı olmadığını ileri sürmüşlerdir. Victorhugo ölüm cezası hakkında şöyle düşünüyor: Ölüm cezası nedir? Ölüm cezası barbarlığın ezeli, mahsus alametidir. Ölüm cezası nerede yaygın ise, orada barbarlık tahakküm ediyor demektir. Nerede ölüm cezası azalmış ise orada mede-

niyet hüküm sürmektedir. Kanunları idare eden kanun, insanlara şunu haykırır: İnsan olmaktan vazgeçemezsiniz. Bu hitap aynı zamanda toplumdur. Toplum bir insanı, şahsiyetini yok eden bir cezaya çarptıramaz. Bentham ölüm cezasını bir adaletten ziyade «husumet» olarak kabul eder. İnsanın kanının akması faydalı sayılsa ve kanunla aksa dahi artan bir dehşet hissi doğuracaktır. «Bir yasamacının tabiat yalarına karşı yasalar yapması ve onları ölümün dehşetleri ile silâhlandırması yalnız boşuna değil, fakat kötüdür de».

Ölüm cezasının «insanî ceza» sayılmasına imkân yoktur. Bir hekimin veya bir din adamının, ölmek üzere olan hastaya kendini ölüme hazırlaması tavsiyesi ile bir idam hükmünün tefhimini sadece maddi bir acı saymağa imkân yoktur. Bu ceza her şeyden evvel korkunç bir manevî «işkençe»dir. Ceza adaleti suçluyu «vahşi hayvan»a benzetemez. Ceza, bazan suçtan daha aşağı bir şey olabilir. Her memleket, ceza sistemini tanzim ederken muayyen bir insanlık seviyesinden aşağıya inmeyeceğini kabul zorundadır. Gabbanın fikrine göre ölüm cezası meselesi ilimde halledilememiştir. O halde kanun vaznı da bunu halledemez. Kanı, kan ile yıkamanın örneğini veren kanun, bir bakıma kendini inkâr etmiş demektir. Suç anından en ağır şekilde cezalandırılması istenen kimsenin ölüm cezasının infazı sırasında merhamet hissi doğurması, insan psikolojisine has bir tezattır. Bu tezadın büyük mânası inkâr edilemez. Hukuk «yaşama hakkı dokunulmazlığı»nı kabul zorundadır. Bu hak, suçlu insanda müstekil olarak mevcuttur. Bu anlayışı bütün ferdiyetçi görüşlerde mevcut olduğu iddia edilen ifratla sakatlanmış saymak doğru değildir.

İnsanlık duygularının tesiri, asırların mukayyesinde, pek açık surette kendini göstermektedir. Ölüm cezasının hükmedildiği hallerin azaldığı açıkça anlaşılmaktadır. 17. asırdan yaşamış bir Alman Hakimi, meslek hayatında 20.000 kişi hakkında ölüm cezası vermiş olmakla övünmüştü. İnsanlık böyle bir devreden çok hızla uzaklaşmış bulunmaktadır. Ölüm cezasının tarihi mütemadi bir ilganın tarihidir. Holtzendorff, ölüm cezası aleyhine belki de en kuvvetli eseri yazmış olan âlim, 1877 yılında şunları söylemişti: Ölüm cezasının ilgası her hangi bir parlâmentoda ekseriyet veya akalliyet meselesi değildir, zamanımızın vazifesidir. Ölüm cezası aleyhindeki fikirlerin tam ve kat'i neticeye ulaşamamış olmasını, bu fikirlerin isabetsizliğinde görmek doğru olmaz. Ölüm cezasına karşı fikirler, Beccaria'dan zamanımıza kadar devam etmiştir. Bu fikirlerin bu kadar zamanda netice vermemesinin onların isabetsizliği manâsına alınması doğru olmaz. Uzun yola erken çıkmıştır. Beccaria'nın eseri ve düşünceleri kudretini muhafaza etmektedir. Halbuki Beccaria'nın o devirlerde en şiddetli muarızı olan Vergani'nin ismi ancak araştırmacılar için malûmdur. Kaldı ki Vergani dahi, eserinde ölüm cezasının luzumundan fazla teşmilini haksız bulmakta ve âmme menfaatinin nasıl bu cezanın ilgasına taraf değilse, fazla teşmiline de taraftar olmadığı neti-

cesine varmaktayız. Son asırlar tarihi Beccaria'yi daima haklı çıkarmıştır.

«Toplumun hiç bir zaman tamamen cevaplandıramadığı meseleleri ortaya koyan» ölüm cezasına çarptırılanlardan biri olan Chessman cemiyetinin «böylesine davranışlarında daha ziyade bir intikam hissi sezdiğini, topluma karşı savaş halinde olduğu düşünülen adamın aslında kendi kendisi ile savaş halinde olduğu bilirse ve meseleye bu açıdan bakılırsa, hal çaresinin de kendiliğinden ortaya çıkacağını» yazmıştı.

S O N U Ç :

1) Yukarıda ölüm cezasının aleyhine olan fikirler kabulde değer görülürse Ceza Kanununun ölüm cezası verdiği maddelerdeki cezaların yerine «müebbed ağır hapis» veya müebbed ağır hapisin daha ağırlaştırılmış şekli (eskiden mevzuatımızda mevcut «Hidematı Şakka» veya hücre süresi arttırılmış müebbed ağır hapis) ikamesi suretiyle konunun kesin surette çözümlenmesi mümkün görülebilir.

2) Bu cezanın muhafazası tercih edilirse her hangi bir işlem bahis konusu olamayacaktır.

3) Bu cezanın sadece uygulanabileceği hallerde kısıntılar getirmek suretiyle ölüm cezasının tedrici suretle ilgası ve bu arada toplumun bu cezanın kaldırılması fikrine yönelmesi hususunda aydınlatmalarla gelecek için hazırlıklarda bulunulması düşünülebilir. Bu durumda şu tedbir teemmül edilmektedir.

Ölüm cezası veren bütün yukardaki maddelerdeki cezalar mütenavip (alternatif) cezaya dönüştürülmeli, diğer bir deyimle suça «ölüm cezası» değil, «ölüm cezası veya müebbed ağır hapis cezası» verileceği tasrih edilmeli, bu cezalardan hangisinin uygulanacağı hakimın takdirine bırakılmalıdır.

Ölüm cezasının birden kaldırılması için kesin bir kararın toplumumuzun bu günkü anlayış ve düşünüş düzeyine göre olanaklı görülüyorsa şu kanun taslağını takdirlerinize saygı ile arz ederiz.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

ÖLÜM CEZASI HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1) Türk Ceza Kanunu ile diğer Kanunlarda yer alan «ölüm cezası» yerine «ölüm cezası veya müebbed ağır hapis cezası» hükmü konulmuştur.

MADDE 2) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3) Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

1974/25-7

Yönetim Kurulunun Trabzonda Düzenlediği «Kan Davası» Konulu Tartışmalı Toplantı. Ankara : 20.3.1974
Sayı : 1109

İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanlığına, **Erzurum Atatürk Üniversitesi Rektörlüğüne, Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğüne, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kriminoloji Enstitüsü Md. İlüğüne** Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kriminoloji Enstitüsü Müdürlüğüne gönderildi.

Memleketimizde Kan Davası nedeni ile işlenen adam öldürme suçları artmakta ve aynı zamanda gelişen sosyal koşullarla niteliklerinde değişmeler olmaktadır. Yalnız cezaî müeyyidelerin yetersiz kaldığı bu konuda alınacak idarî ve sosyal tedbirlerin neler olabileceğini, mevzuatımızda ne gibi değişikliklerin yapılabileceğini kapsayan tartışmalı bir toplantı düzenlenmesi kararlaştırılmış bulunmaktadır.

25 Mayıs 1974 Cumartesi günü Yönetim Kurulumuzun Trabzon Barosunda yapacağı bölge toplantısı vesilesiyle düzenlenen bu açık oturuma bir temsilcinizin katılmasında büyük yarar görmekteyiz. Bu ricamızın kabulünü ve kendisi ile temasa geçebilmemizin için isminin bildirilmesini takdirlerinize arz ederiz.

Saygılarımla,
BaşkanAnkara : 5.4.1974
Sayı : 1274Sayın Mahmut Tezcan
Sosyoloji Asistanı
Eğitim Fakültesi
A n k a r a

Türkiye Barolar Birliği tarafından 25-27 Mayıs tarihleri arasında Trabzon'da Türkiye'de kan davası ve önlenmesi çareleri konulu bir tartışma toplantısı düzenlenmiştir.

Bu konuda değerli bir çalışmanızın bulunduğunu öğrenmiş durumdayız. Bu toplantıya katılmanızda büyük yarar görmekteyiz.

Sayın Prof. Dr. Hamide Topçuoğlu'nun muvafakati alınmıştır.

Birliğimiz Başkanı ile temasa geçmenizi rica ederiz.

Saygılarımla,
Başkan

Not : Trabzon'a Yönetim Kurulu üyeleriyle beraber otobüsle gidilecektir. Harcırahımız Yönetim Kurulumuz harcırah yönetmeliğine göre ödenecek.

T. C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Emniyet Genel MüdürlüğüAnkara : 16.4.1974
Sayı : 87026Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 20.3.1974 tarih ve 1109 sayılı yazınız.

Yönetim Kurulumuzun Trabzon Barosunda 25 Mayıs 1974 Cumartesi günü düzenlediği tartışmalı açık oturuma Bakanlığımızı temsilen Emniyet Genel Müdür Muavini A. Turhan Şenel'in katılacağına bilgilerinizi arz ederim.

Hayrettin Ersöz
Müsteşar
İçişleri Bakanı Y.T. C.
ADALET BAKANLIĞI Ankara : 20.4.1974
Sayı : 15841Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 20.3.1974, 17.4.1974 gün ve 1109, 1384 sayılı yazılara.

«Kan davası» nedeniyle işlenen adam öldürme suçları dolayısıyla alınacak tedbirler konusunda Yönetim Kurulumuzun 25 Mayıs 1974 Cumartesi günü Trabzon Barosunda yapacağı açık oturuma Bakanlığımız Ceza İşleri Müşaviri Yıldırım Türkmen'in katılması tensip edilmiştir.

Bilginizi rica eder, bu vesileyle saygılar sunarım.

Melih Ezgü
Müsteşar
Adalet Bakanı Y.Hacettepe Üniversitesi
Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesi
DekanlığıAnkara : 12.4.1974
Sayı : 0.020-2/12546Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 20.3.1974 gün ve 1109 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile 25 Mayıs 1974 Cumartesi günü yapılacak bildirilen «Kan davası» konulu tartışmalı oturuma, Fakültemiz Sosyolojisi ve İdare Bilim Başkanı Prof. Dr. Nihat Nirun'un katılmayı kabul ettiğini bildirir, gereğini saygılarımla rica ederim.

Prof. Dr. Emel Sönmez
Dekan

Ankara : 18.4.1974
Sayı : 1392

Sayın Prof. Dr. Nihat Nirun
Hacettepe Üniversitesi
Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesi
Sosyoloji ve İdare Bilim Dalı Başkanı
A n k a r a

25 Mayıs 1974 günü Trabzon'da yapılacak olan «Kan Davası» konulu toplantıya katılacağınızı Fakülteniz Dekanlığından alınan 12 Nisan 1974 tarihli yazıdan memnuniyetle öğrenmiş bulunuyoruz.

Bu toplantıya ait program ayrıca sunulacaktır.

Toplantıya bir tebliğ lütfedebilirsiniz ' memnun olacağız.

Teşekkür ve Saygılarımla.

Başkan

Hacettepe Üniversitesi
Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesi

Ankara : 24.4.1974

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

25 Mayıs 1974 günü Trabzon'da yapılacak olan Kan Davası konulu toplantıda «Türkiye'de Kan Davalarında Gençlerin ya da Çocukların Vasıta Olarak Kullanılması» ile ilgili bir tebliği sunacağımı bilgilerinize arz eder, hürmetlerimin kabulünü rica ederim.

Saygılarımla,
Prof. Dr. Nihat Nirun
Sosyoloji ve İdare Bilim Dalı Başkanı

T. C.
İstanbul Üniversitesi
Hukuk Fakültesi
Ceza Hukuku ve Kriminoloji Enstitüsü
İstanbul : 5.4.1974

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

4.4.1974 tarihli telgrafınızı aldım. Arzu buyurduğunuz tebliğ ile Trabzon'da yapılacak toplantıya katılmayı saygılarımla arz ederim.

Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer

T. C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ

Erzurum : 29.3.1974
Sayı : 266-4/4705

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 20.3.1974 tarih ve 1109 sayılı yazınız.

25.Mayıs.1974 tarihinde Yönetim Kurulunuzun Trabzon Barosunda yapacağı bölge toplantısında, Üni-

versitemizi temsilen İşletme Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Orhan Türkdöğün'ün katılımı uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Kemal Bıykoğlu
Rektör

Bkz. TBBB. 1974/24-28.

1974/25-8

Cumhuriyetin 50. Yılı - Dünya Adalet Sarayları Fotoğraflarının Trabzon'da da Sergilenmesi.

Ankara; 8.5.1974
Sayı : 1493

Baro Başkanlığı
T r a b z o n

Dünya Adalet Sarayları fotoğraf sergisinin Trabzon'da da açılması hakkında isteğiniz üzere fotoğraflar Şen Karadeniz nakliyat Şirketi aracılığı ile gönderilmiştir.

Serginin mümkün ise şehrinizdeki Yönetim Kurulumuz toplantısına rastlanmasını, sergilemeden sonra fotoğrafların iade edilmesini saygı ile arz ederim.

Başkan

Bkz. TBBB. 1973/22-7.

1974/25-9

Avukatların Yeni Resmî Kılığı - Yargıtay, Danıştay, Askerî Yargıtay, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi ve Vergiler Temyiz Komisyonu'na Gönderilen Cübbeler - Birlik Genelgesi.

Ankara; 8.5.1974
Sayı : 1504

Yargıtay Birinci Başkanlığı
A n k a r a

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 49 uncu maddesi uyarınca Birliğimizce diktirilen avukatlara mahsus resmî kılık (Cübbelerden) yüz adet gönderilmiştir.

Cübbelerin teslim alındığının bildirilmesine ve duruşmaya gelen avukatlara verilmek üzere Yargıtay Daire Başkanlıklarına takdir olunacak miktarda tevzii ile gereken yerlerde muhafaza edilmesine müsaadelerini arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Cübbelerin tipleri :

Yakalarındaki askı yerleri

Siyah olanlar : Küçük boy

Kırmızı » : Orta boy

Yeşil » : Büyük boy

Ankara; 8.5.1974
Sayı : 1503

Danıştay Başkanlığı

A n k a r a

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 49. maddesi uyarınca Birliğimizce diktirilen avukatlara mahsus resmi kılık (cübbelerden) 10 adet gönderilmiştir.

Cübbelerin teslim alındığının bildirilmesine ve duruşmaya gelen avukatlara verilmek üzere gereken yerde muhafaza edilmesine müsaadelerini arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 8.5.1974
Sayı : 1502

Askeri Yargıtay Başkanlığına

A n k a r a

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 49. maddesi uyarınca Birliğimizce diktirilen avukatlara mahsus resmi kılık (cübbelerden) 4 adet birlikte gönderilmiştir.

Cübbelerin teslim alındığının bildirilmesine ve duruşmaya gelen avukatlara verilmek üzere gereken yerde muhafaza edilmesine müsaadelerini arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 8.5.1974
Sayı : 1501

Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanlığı

A n k a r a

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 49. maddesi uyarınca Birliğimizce diktirilen avukatlara mahsus resmi kılık (cübbelerden) 4 adet birlikte gönderilmiştir.

Cübbelerin teslim alındığının bildirilmesine ve duruşmaya gelen avukatlara verilmek üzere gereken yerde muhafaza edilmesine müsaadelerini arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 8.5.1974
Sayı : 1500

Vergiler Temyiz Komisyonu Başkanlığı
A n k a r a

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 49. maddesi uyarınca Birliğimizce diktirilen avukatlara mahsus resmi kılık (cübbelerden) 4 adet birlikte gönderilmiştir .

Cübbelerin teslim alındığının bildirilmesine ve duruşmaya gelen avukatlara verilmek üzere gereken yerde muhafaza edilmesine müsaadelerini arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 15.5.1974
Genelge No : 28/1543

Baro Başkanlığı

.....
Ankara'da Yargıtay, Askeri Yargıtay, Danıştay, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi, Maliye Bakanlığı Vergiler Temyiz Komisyonunda duruşması bulunan avukatların bu duruşmalara cübbesiz geldikleri takdirde yararlanmaları amacı ile Yargıtay'a (100), Askeri Yargıtay'a (4), Danıştay'a (10), Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'ne (4), Maliye Bakanlığı Vergiler Temyiz Komisyonu Başkanlığı'na (4) Adet yeni resmi kılıktan verilmiştir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/25-10

Avukatların Yeni Resmi Kılığı - Eski Kılığın onarılıp Yenisinin Yapılamayacağı.

Trabzon; 15.3.1974

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Yeni cübbelerin yaptırılması için 300 lira istenilmektedir. Ben yeni cübbe yaptırmış ve 300 liradan

fazla vermiştim. Yeni cübbeyi bırakarak yeniden cübbe yaptırmak mecburiyeti olmaması lazımdır.

Onun için maksat bizi zarara bırakmak değil, neticeyi en ucuz ve kolay tarzda halletmektir. Bu sebeplerle, yeni cübbe için 300 lira gönderebilmem mümkün değildir. Bir cübbelik yeşil ve kırmızı renklerden sipariş edilen yere kestirilerek bir takım bana gönderilmesini ve ödemeli olarak gönderilmesi halinde derhal parasının ödeneceğinin bilinmesini, bizleri masrafa sokacak durumun yaratılmamasını saygı ile arz ederim.

Av. İhsan Yücesan

Ankara; 27.4.1974
Sayı : 1430

Soyun Av. İhsan Yücesan
T r a b z o n

İlgi : 15.3.1974 tarihli yazımız.

Avukatlar için Yeni kılık (cübbeler)in Birliğimizce diktirilmesi, Türkiye Barolar Birliği VII. Genel Kurulunda alınan karar gereğidir. Cübbelerdeki kumaş renkleri muhtelif olduğundan ve bu yolun açılması halinde Genel Kurul Kararı yerine getirilmemiş sayılacağından eski cübbelere ilâve edilmesine imkan bulunmadığı gibi esasen Birliğimizde bu kumaş parçalarında mevcut değildir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/25-11

Avukatların Yeni Resmi Kılığı - Birlik Genelgeleri.

Ankara; 10.4.1974
Genelge No: 1343/23

Baro Başkanlığı

.....

İlgi : 4.3.1974 tarih ve 899/13 sayılı genelgemiz.

İlgideki genelgemizle istenilen VII. Genel Kurul Kararı uyarınca Birliğimizce diktirilecek olan yeni kılık (cübbe) bedeli 300,— TL. nin Birliğimiz Banka hesabına yatırıldığına dair Baronuzdan bilgi verilmediği ve genelgemizin altında yazılı Tiplerin gönderilmediği anlaşılmıştır.

Siparişlerin biran önce verilebilmesi ve yeni kılığın en kısa zamanda giyilebilmesinin sağlanabilmesi için cübbe (kılık) isteyen meslekdaşlarımızdan alınan 300,— TL. sının Birliğimizin T.C. Zraat Bankası Kızılay Şubesindeki 630/493 sayılı hesabına yatırılarak sonu-

cunun bildirilmesini ve bu meslekdaşlarımızın istedikler tip cetvelinde acele gönderilmesini önemle rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 16.4.1974
Genelge No : 24/1383

Konu : Resmi kılık Hk.

Baro Başkanlığı

.....

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 49. maddesi uyarınca Birliğimizce tesbit edilen ve VII. Genel Kurul kararı uyarınca Birliğimizce diktirilmesine başlanan yeni resmi kılığın (cübbenin) aynı renk, şekil ve kalitede olmasını sağlamak üzere tek elden yapılması zorunlu ve Genel Kurul kararı hükmü olduğu halde bazı meslekdaşlarımızın özel veya tüzel kişilere bunları diktirip giydikleri veya sipariş verdikleri, Halkevlerinin bu konuda Barolarımıza veya meslekdaşlarımıza başvurdukları birliğimize intikal eden olaylardan anlaşılmıştır.

14.2.1974 gün ve 613/7 ve 4.3.1974 gün ve 899/13 sayılı genelgelerimizde belirtildiği üzere Genel Kurul Kararı ve kanunî bir görev olan bu hususun yerine getirilmesinde gereken hassasiyetin gösterilmesinin sağlanmasını ve siparişlerinizin bedelleri ile birlikte acele gönderilmesini önemle rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 4.5.1974
Genelge No : 1468/27

Konu : Resmi Kılık siparişinin
engeç 20.7.1974 tarihine
kadar verilmesi hakkında.

Baro Başkanlığı

.....

İlgi : 4.3.1974 gün ve 899/13 sayılı genelgemiz.

Yeni resmi kılığın sipariş verilmesi ve diktirilmesi uzun bir süre alacaktır. Bu nedenle meslekdaşlarımızın yeni kılığı süresinde giyebilmeleri için siparişlerin engeç 20.7.1974 tarihine kadar verilmesi zorunlu görülmüştür.

İlgideki genelgemizde belirtildiği üzere aşağıdaki tipler üzerinden adetlerini gösteren bir listenin ve 300,— er TL nin engeç 20.7.1974 tarihine kadar gönderilmesini önemle rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan
Av. Faruk Erem

Tipler

- A — Boyu 1.60 m ye kadar olanlar
 B — Boyu 1.60-1.70 kadar olanlar
 C — Boyu 1.70-1.80 kadar olanlar
 D — Boyu 1.80 den uzun olanlar

Not : Fazla kilolu meslekdaşların boyuna isabet eden tipin bir üstünü sipariş etmeleri uygundur.

Bkz. TBBB. 1970/1-9; 1972/12-28; 1973/17-2; 18-11; 22-9; 1974/23-8; 24-22, 23.

1974/25-12

Avukatlık Ücreti - Danıştayda Seri Halinde Açılan Davalarda Yalnız Birine Ücret Takdiri.

İzmir; 28.3.1974
 Sayı : 827

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
 A n k a r a

Baromuz Avukatlarından Rafet Yıldırım tarafından verilen 21.3.1974 günlü dilekçe ve bir adet eki ilişikte takdim edilmiştir.

Gereği hususunda bilgilerinize arz ederim.
 Saygılarımla.

Av. M. İskender Özturanlı
 İzmir Barosu Başkanı

Sayın Baro Başkanlığına
 İ z m i r

Daha önce Ankara Barosunda kayıtlı iken 30.1.1974 tarihinden itibaren Sayın Baronuza naklimi yaptım ve böylece birliğinize dahil oldum.

Bu nedenle Danıştay'a açılan bir davanın ücreti vekaletle ilgilimevzuu dolayısıyla Sayın Başkanlığımıza müracaat etmek zorunluluğunu duydum.

Şöyleki: Emniyet Teşkilatı mensubu olan Polis arkadaşlardan bir kısmının vekilleri olarak Danıştay 5. Daire Sayın Başkanlığı nezdinde birikmiş tayin bedellerinin tahsiline ilişkin davalar açtım. Dilekçeme ekli olarak sunduğum Danıştay 5. Daire Sayın Başkanlığının kararı tarafınızdan tetkik buyurulduğunda görüleceği gibi davalar her şahsın şahsi bir hakkı olması nedeniyle tamamen her müvekkil için ayrı bir dava ve ayrı bir konu olarak açılmış Sayın Danıştay 5. Daire Başkanlığına açılan davalarda davacı olan her müvekkilim için ayrı müracaat yapılmış ve ayrı dava harcı yatırılmıştır.

Hal böyle iken Danıştay 5. Daire Sayın Başkanlığı lehimize olarak vermiş olduğu kararda davayı

kaybetmiş olan İçişleri Bakanlığı aleyhine 96 lira olan dava masrafının ödenmesi hususunda karar tesis etmiş ancak dava masrafı ile birlikte hükmedilmesi gereken avukatlık ücreti hususuna gelince her nedense davanın Bakanlığın bu konudaki bir tek tasarrufundan doğmuş olduğundan bahis ile Avukatlık ücreti hükmedilmesine lüzum olmadığına karar vermiştir.

Danıştay 5. Daire Başkanlığı Sayın üyelerinden Turgut Akmirza ise bu durumun aleyhine olduğunu kararda koymuş olduğu muhalefet şerhi ile açıkça belirtmiştir.

Sayın Başkanlığımızın malumu olduğu veçhile her davada taraf ayrı ve hatta birikmiş tayin bedeli miktarında ayrı bulunmaktadır. Yine davacı olarak müracaat eden her şahıs hakkında ayrı karar tesis edilmekte ve tarafımıza tebliğ edilmektedir. Danıştay kanunu ve H.U.M.K. nu her dava için AYRI MASRAFLAR ve ayrı ÜCRET hükmedilmesini öngörmüş olmasına rağmen Sayın Danıştay 5. Daire Başkanlığının davacılar lehine masraf için hükmetmesine rağmen avukatlık ücreti talebini reddetmesi kanaatimce kanunların amir hükümlerine uygun değildir.

Danıştay Kanununun 103. maddesi «... avukat marifetiyle takip olunan davalarda tarifesine göre avukatlık ücreti haksız çıkan tarafa ... yükütlüdür.» hususunu açıkça amir hüküm olarak koymasına rağmen ve yeni Danıştay Kanununun 103. maddeye ilişkin gerekçesinde de «Mevduatımızda, Danıştayca muhakeme masraflarına ve Avukatlık ücretlerine hükmedilip edilmeyeceği hakkında bir sarahat bulunmadığından bu konu çeşitli içtihatlarla yol açmış ve birbirine aykırı kararlar verilmiştir. Bu tereddütleri önlemek maksadıyla 103. madde sevk edilmiş ve istek halinde muhakeme masraflarına ve bunlar meyanında sayılması gereken avukatlık ücretlerine hükmedilmesi kabul olunmuştur». denmesine rağmen, Danıştay 5. Daire Sayın Başkanlığı tarafından masrafa hükmedilip avukatlık ücretine hükmedilmemesi bizlerin mağduriyetine yol açmış bulunmaktadır. Bu nedenlerle Sayın Başkanlığınızca gerekli işlemlerin yapılmasını saygılarımla arz ve istirham ederim. 21.3.1974 Ek : 1 adet Danıştay karar süreti,

Avukat
 Rafet Yıldırım

T. C.
 DANIŞTAY
 Beşinci Daire

Esas No : 1973/10242
 Karar No : 1973/12313
 Davacı : Reşit Şaşmazın.
 Vekili : Avukat Rafet Yıldırım, İzmir Barosu.
 Davalı : İçişleri Bakanlığı -
 Davanın Özeti : 42 Sayılı kanunla verilmekte olan 165 lira tayin bedelinin 1.3.1971 tarihinden itibaren verilmesine ilişkin işlemin iptali talebinden ibarettir.

Savunmanın Özeti : Emniyet Teşkilatı mensuplarına 42 sayılı kanunla verilmekte olan 165 lira tayin bedelinin, 1376 sayılı 1971 yılı bütçe kanununun 63. maddesinin /K/ fıkrasına göre Maliye Bakanlığınca gönderilen tamim üzerine 1.3.1971 tarihinden itibaren ödenmediği ancak Beşinci dairenin sevki neticesi Anayasa mahkemesince mezkur hüküm iptal edilmesi ve 1972 yılı Bütçe kanununda aynı hükmün yer al maması üzerine durumun Malyie Bakanlığına int'kal ettirildiği Maliye Bakanlığının 16.7.1973 tarihli cevabı yazısında : Anayasa mahkemesinin iptal kararının geriye yürümeceği olayla sınırlı ve yalnız tarafları bağlayıcı olduğu cihetle geçmiş yıllara şamil olarak ödeme yapılamayacağı 15.6.1973 tarih ve 7/6565 sayılı bakanlar kurulu kararıyle 7.1.1973 tarihinden itibaren ödeme yapılmasına cevaz verildiği hususların ifade edildiği mealindedir.

Rapörtör : Oğuz Özkan,

Düşüncesi : 42 sayılı kanuna göre verilmekte olan 165 lira tayin bedelinin ödenmesini önleyen 1971 yılı bütçe kanununun 63 üncü maddesinin K. fıkrası hükmü Anayasa Mahkemesinin 27.6.1972 tarih ve 72/38 sayılı kararıyle iptal edildiği ve mezkur kararın Emniyet mensupları camiasına teşmil edilebileceği şeklinde yorumlanması icap edeceği cihetle 1.3.1971 tarihinden itibaren tayin bedeli ödenmemesi yönündeki dava konusu işlemin iptali gerekeceği düşünülmektedir.

Başkanunsözcüsü Vekili : Recep Başpınar,

Düşüncesi : Dava, 7238 sayılı kanun değişik 42 maddesine göre aldığı yiyecek yardımının 1971 ve 1972 yıllarında ödenmemesi işleminin iptali ve bu yı la ait alacak tutarının ödenmesine karar verilmesi talebinden ibarettir.

Davacının yiyecek bedeli 657 sayılı kanunun geçici 20. nci maddesine dayanılarak yukarıda değinilen kanun hükmü gereğince, ödenmeye devam edilirken 1971 yılı bütçe kanununun 63 üncü maddesinin K bendine dayanılarak bu ödemelerin durdurulduğu ve bunun üzerine açılan bir dava sonunda söz konusu hükmün Anayasanın değişik 64, 92, ve 126 nci maddelerine aykırı düştüğü saptanarak iptal edildiği ve iptal hükmünün aşağıdaki şartlar ve gereke ile olayla sınırlı ve yalnız tarafları bağlayıcı olacağına karar verildiği görülmektedir. «Öte yandan 657 sayılı kanunun 1376 sayılı kanunla uygulanması durdurulan 212 nci maddesi tüm devlet memurlarına yapılacak yiyecek yardımını kapsamaktadır. Oysa Danıştay 5. Dairesindeki davayı açan Emniyet umum müdürlüğü kadrosunda memurdur. Bunların istihkakları ise 657 sayılı kanunun değişik geçici 20 nci maddesi uyarınca yönetmelik çıkıncaya kadar uygulanması sürdürülecek olan 4367 sayılı kanunun 42 sayılı kanunla değişik 3. nci maddesinin B bendi ile belirli bir memur topluluğu olarak düzenlenmiş bulunmakta idi.

Yukarıda belirtilen durum Anayasanın değişik 152-nci maddesinin 4 nci fıkrasında yazılı yetkinin kulla-

nılmasını ve iptal hükmünün olayla sınırlı ve yalnız tarafları bağlayıcı olacağına karar verilmesini gerekli kılar.»

Yüce mahkemenin yukarıya alınan gerekçesinden biz olayla sınırlı olmayı sadece davacı için değil belli bir kategori için geçerli olacağı anlamında anlıyoruz. Aksi düşünce Anayasanın çok önemli ilkelerinde olan eşitlik ilkesiyle çelişki teşkil eder. Öte yandan bu kararın sadece davanın taraflarına inhisar edeceği ve onlara hak tanıyacağı şeklinde yorumlanması halinde Anayasa Mahkemesince söz konusu kanun hükmünün Anayasa'ya aykırılığı saptanmış bulunduğundan bu dava dosyasının ve aynı nitelikte olan tüm diğer dava dosyalarının Anayasa Mahkemesine gönderilmesi gerekecektir.

1971 yılı için davacının yiyecek yardımının ödenmesine engel kanuni sebep ortadan kalkmış bulunduğu gibi 1972 yılı bütçe kanununda yer alan hükümlerin de bu yıla ait yiyecek yardımlarının ödenmesine engel teşkil etmeyeceği kanısındayız. Açıklanan nedenlerle dava konusu kararın iptali ve davacının ödenmemiş 1971 ve 1972 yılı yiecek yardımlarının ödenmesine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Beşinci Dairesince işin gereği düşünüldü :

657 sayılı devlet memurları kanununun bazı maddelerini değiştiren ve bu kanuna bazı maddeler ilave eden 1327 sayılı kanunun geçici 20 maddesinde «210 ncu maddedeki yönetmelik, 211, 212, ve 213 üncü maddeler hakkında aynı maddelerdeki yönetmelikler.

Altı aylık süre içinde düzenlenip yürürlüğe konuluncaya kadar bu hususlara dair yürürlükteki kanun, tüzük, ve yönetmelikler hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.» hükmü yer almıştır.

Bahsi geçen kanunun geçici 20 nci maddesinin verdiği yetkiye istinaden 26.2.1971 gün ve 7/2024 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile 657 sayılı kanunun 212 nci maddesine göre yapılacak yiyecek yardımına hangi ödemenin tekabül ettiği belirtilmiş ve kararnamenin 3. ncu maddesinde Emniyet mensuplarına 42 sayılı kanunla ödenen tayin bedellerinin yeni kanun ve yönetmelikler çıkıncaya kadar ödenmesine devam olunacağı kararlaştırılmıştır.

Her ne kadar 657 sayılı devlet memurları kanununun yiyecek yardımı ile ilgili maddesi hükmünün 1971 yılında uygulanmayacağı 1376 sayılı 1971 yılı bütçe kanununun 63 üncü maddesinin K fıkrası ile hüküm altına alınması üzerine davacıya 42 sayılı kanuna göre verilmekte olan tayin bedelinin 1.3.1971 tarihinden itibaren kesilmiş olduğu davalı idarece ileri sürülmekte isede; Bütçeye bu yolda hüküm konulamayacağı nedeniyle Dairemizce konunun Anayasa Mahke-

mesine intikal ettirilmesi üzerine Anayasa mahkemesinin 27.6.1972 tarih ve 1972/38 sayılı kararı ile bütçe kanununun bu hükmü iptal edilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin mezkur iptal kararında bu iptal hükmünün olaya münhasır ve tarafları bağlayıcı olduğu tasrih edilmiş ise de, kararda aynen; «Öte yandan 657 sayılı kanunun 1376 sayılı kanunla uygulanması durdurulan 212 nci maddesi tüm devlet memurlarına yapılacak yiyecek yardımını kapsamaktadır. Oysa Danıştay Beşinci Dairesindeki davayı açan Emniyet umum müdürlüğü kadrosunda memurdur. Bunların istihkakları ise 657 sayılı kanunun değişik geçici 20 nci maddesi uyarınca yönetmelik çıkıncaya kadar uygulanması sürdürülecek olan 4367 sayılı kanunun 42 sayılı kanunla değişik 3. üncü maddesinin B bendi ile ve belirli bir memur topluluğu olarak düzenlenmiş bulunmakta idi.

Yukarıda belirtilen durum Anayasanın değişik 152 nci maddesinin 4 ncü fıkrasında yazılı yetkinin kullanılmasını ve iptal hükmünün olayla sınırlı ve yalnız tarafları bağlayıcı olacağına karar verilmesinin gerekli kılar» denilmek suretiyle olayla sınırlı ve tarafları bağlayıcı olması keyfiyetinin yalnız polis memuru olan davacı ile İçişleri Bakanlığını değil 657 sayılı kanunun 212 nci maddesinin kapsamına dahil tüm devlet memurlarına teşmil edilmemesi amacıyla 42 sayılı kanuna göre yiyecek yardımı alan emniyet mensuplarına inhisar ettirmek maksadına matuftur.

Diğer taraftan Anayasanın 152 nci maddesinin 3 ncü fıkrası ile Anayasa Mahkemesinin kuruluşu ve Yargılama usulleri hakkındaki 44 sayılı kanunun 50 ncü maddesinin 5. inci fıkrasında Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarının geriyeye yürümeyeceği belirtilmiş ise de bu hükmün iptal kararlarının ihtilaf haline getirilmemiş muamelelere tesir etmeyeceği manasında anlaşılması gerekir. Aksi halde Mahkemelerin itiraz yoluyla gönderdikleri işler hakkında Anayasa Mahkemesinin vereceği karara kadar davayı geri bırakacağı ve Anayasa mahkemesi 6 ay içinde karar vermezse Mahkemenin Anayasaya aykırılık iddiasını kendi kanısına göre çözümlenerek davayı yürüteceği yolundaki Anayasanın 151 inci maddesindeki hükmü mesnetsiz kalmaktadır.

Açıklanan sebeplerle Anayasa Mahkemesince Anayasa'ya aykırılığı sabit görülerek iptal edilmiş bulunan 1376 sayılı 1971 Yılı Bütçe Kanununun 63 üncü maddesinin K fıkrası hükmüne dayanılmak suretiyle davacı hakkındaki 42 sayılı kanuna göre verilmekte olan 165 lira tayin bedelinin 1.3.1971 tarihinden itibaren ödenmemesi yolunda tesis edilen dava konusu işlemin iptaline 96 lira yargılama giderinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine oybirliği ile polislere tayin bedeli verilmemesi yolundaki işlem Bakanlıkça bir kararla tesis edilmiş olması ve davanın bu tek tasarruf aleyhine açılmış bulunması ve bu konudaki emsal davalardan biri hakkında verilmiş bulunan iptal kararında vekalet ücretine hükmedilmiş olması nedeniyle aynı kararlar tesis edilmiş bulunan işlemler aleyhine açılan davalardan herbiri için ayrı ayrı vekalet ücreti hükmedilmesine yer olmadığına, bu itibar-

la davacının vekalet ücretine ilişkin talebinin reddine 3.12.1973 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

Başkan Üye Üye
Sait Köksal Muhterem Şummu Fethi Tansuk
Üye Üye
Şerafettin Özbek Turgun Akmirza

/x/ Davasını avukat vasıtasıyla takip etmiş olan davacıya avukatlık ücreti takdir edilmesi gerekirken aksine verilen çokluk kararına karşıyım.

Üye
Turgut Akmirza

Sayı : 1306
Ankara; 8.4.1974

İzmir Barosu ve
Av. Rafet Yıldırım'a gönderildi.

İlgi : 28.3.1974 gün ve 827 sayılı yazınız.

İlgi yazınızda bahsi geçen konu hakkında Av. Rafet Yıldırım'ın daha önceki vaki müracaatı üzerine Yönetim Kurulumuzca itihaz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Adıgeçen Avukata da yazıldığına bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

31.3.1974 gün ve 242/12 sayılı
Yönetim Kurulumuz Kararı :

Danıştay 5. Dairesinde açtığı bir davadan ötürü Danıştay Kanununun 103. maddesi hükmüne rağmen anılan Başkanlıkça Avukatlık ücretine karar verilmediğinden bahisle Birlikçe hakkının korunması bakımından durumun açıklığa kavuşturulmasını isteyen İzmir Barosu avukatlarından Rafet Yıldırım'ın 21.3. 1974 günlü yazısı ile eki ilgili Danıştay kararı örneği incelendi.

Konu genel nitelikte ve haklı olmakla beraber Yargıya ilişkin görüldüğünden bir işlem yapılmasına imkân olmadığına oybirliğiyle karar verildi.

1974/25-13

Af Kanunu Hakkında M.M. Başkanı Av. Kemal Güven'e Çekilen Tel.

Ankara; 4.4.1974
Sayı : 1265

Sayın Av. Kemal Güven
Millet Meclisi Başkanı
A n k a r a

Y I L D I R I M

Zimmet, ihtilal, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik gibi yüz kızartıcı suçlardan hü-

küm giyenlerin af yolu ile mesleğe iadesi büyük sınıklar doğuracaktır. Sizin sayın meslektaşlarımızdan gereğini rica ediyorum. Sevgi ve saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

1974/25-14

Avukatlık Ücreti - Ankara İli Teşkilatında İstihdam Edilen Avukatlara 1389 Sayılı Kanun Esasları Dahilinde Verilecek Vekâlet Ücreti Tevzi Yönetmeliğinin Düzeltilmesi Hakkında Ankara Barosu Görüşlerinin Benimsenmesi.

Ankara; 9.4.1974
Sayı : 1331

Başbakanlık, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Ankara Valiliğine gönderildi.

7 Mart 1974 gün ve 14820 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan «Ankara ili teşkilatında istihdam edilen avukatlara 1389 sayılı Kanun Esasları Dahilinde Verilecek Vekâlet Ücreti Tevzi Yönetmeliği» nin avukatlık mesleğinin özelliğine, hizmetin görülmesindeki genellik ve eşitlik ilkelerine aykırı olduğundan bahisle ve düzeltilmesi isteği ile Ankara Barosunun makamınıza gönderdiği 19 Mart 1974 gün ve 120-2117 sayılı yazıdaki görüşlerin benimsenerek yönetmeliğin düzeltilmesinin istenmesine karar verilmiştir.

Gereğini takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/25-15

Avukatlık Kanunu - Avukatların Avukatlık Ünvanı İle Akademik Ünvanlarından Başka Ünvan Kullanamıyacakları - Birlik Genelgesi.

Ankara; 9.4.1974
Genelge No : 1341/21

Baro Başkanlığı

Bazı meslektaşlarımızın 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 55. maddesindeki (Avukatların iş elde etmek için, reklâm sayılabilecek her türlü teşebbüs ve harekette bulunmaları ve özellikle tabelalarında ve basılı kağıtlarında avukat ünvanı ile akademik ünvanlarından başka sıfat kullanmaları yasaktır.) hükmüne aykırı olarak tabelalarında, basılı kağıt ve kartvizitlerinde veya yazılarında madde belirtilen ünvan-

lardan başka ünvanlar kullandıkları Birliğimize intikal eden yazılardan anlaşılmıştır.

Yönetim Kurulumuz meslektaşlarımızın yasa hükmünü ihlâl ederek disiplin kovuşturmasına uğramamasını sağlamak amacı ile bu hükme uygun davranmalarının sağlanmasını tasviye etmeğe karar vermiştir.

Bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla,
Başkan

Bkz. TBBB. 1973/17-11.

1974/25-16

Avukatlık Kanunu - Hakimlikten Avukatlığa Geçenler Hakkında Av. K. 14 Maddesinin Uygulanacağı.

Yığılca : 26.3.1974
Sayı : 1974/30

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

1136 sayılı Avukatlık Yasasının 14. maddesine göre, istifa eden bir yargıcın (hizmet gördüğü mahkemelerde) ayrıldıkları tarihten itibaren iki yıl süre ile avukatlık yapmaları yasaklanmıştır.

Ancak, tek yargıçlı adliyelerde bilindiği gibi bir (Sorgu Hakimliği) vede (İlçe Hakimliği) kadroları bulunmakta, Sorgu Hakimleri de, yetkili olarak Hakimine yardımcı olarak çalışmaktadırlar. Bu durum karşısında, yukarıda belirttiğimiz şekilde Sorgu Hakimliğinden istifaen ayrılmış bir kimşenin Sorgu dışında kalan, mahkemelere girip girmeyeceği hususunda tereddüt hasıl olmuştur. Ayrıca Yüksek Danıştayın da bu konuda bir kararının bulunduğu ilgililerce ileri sürüldüğünden konunun aydınlanmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Bu hususta Hakimliğimize açıklayıcı bilgi verilmesi saygıyla rica olunur.

Yığılca Hakimi
Ahmi Kargın

Yığılca Hakimliği
Y ı ğ ı l c a

İlgi : 26.3.1974 gün ve 1974/30 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine Yönetim Kurulumuzca itti haz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

31.3.1974 gün ve 257/27 sayılı Yönetim Kurulumuz Kararı

Yığılca Hakimliğinin, hakimlikten istifa edip avukatlığa başlayanın Sorgu Hakimliğine asaleten ve diğer Mahkemelere de yetkili olarak bakması halinde 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 14. maddesindeki yasak hükmünün Sorgu Hakimliğinin dışındaki Mahkemeleri de kapsayıp kapsamadığı hakkındaki 26.3.1974 gün ve 974/30 sayılı yazısındaki görüş isteğine, görev yapılan Mahkemelerde asaleten veya yetkili olarak bulunmanın 14. maddenin uygulanması bakımından farklılık yaratmayacağı cevabının verilmesine oybirliğiyle karar verildi.

Bkz. TBBB. 1971/10-13; 1972/13-25; 14-41; 16-18; 16-19; 1973/20-15, 16; 21-12; 24-27.

1974/25-17

Avukatlık Kanunu - Avukatlıktan Hakimliğe, Hakimlikten Tekrar Avukatlığa Geçenlere 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 73. Maddesine Göre İşlem Yapılacağı.

Edirne : 26.3.1974
Sayı : 115

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

3499 sayılı Av. Kanunu hükümlerine göre ruhsatname alarak avukat sıfatını iktisap etmiş ve bilahare Adliye mesleğine geçmiş ve emeklilik nedeniyle de bu meslekten ayrılarak tekrar avukatlık mesleğine geçmek için müracaatta bulunanlara 1136 sayılı kanunun hükümlerine göre yeniden bir işlem yapılması gerek kere gerekmeyeceği hususunda tereddüte düşülmüştür.

Bu hususta Barolar Birliği görüşünün baromuzda bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla.
Edirne Barosu Başkanı
Av. Orhan Tülümen

Ankara; 8.4.1974
Sayı : 1295

Baro Başkanlığı
E d i r n e

İlgi : 26. 3. 1974 gün ve 115 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine Yönetim Kurulumuzca itti haz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

31.3.1974 gün ve 261/31 sayılı Yönetim Kurulumuz Kararı:

3499 sayılı Avukatlık Kanunu hükümlerine göre ruhsatname alıp Avukat sıfatını iktisap eden bilâhare hakimlik görevine geçen ve emekli olduktan sonra tekrar avukatlığa geçmek isteyen hakkında 1136 sayılı Kanuna göre yeniden işlem yapılıp yapılmayacağı soran Edirne Barosunun 26.3.1974 gün ve 115 sayılı yazısına 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 73. maddesine göre işlem yapılması gerektiği cevabının verilmesine oybirliğiyle karar verildi.

1974/25-18

Avukatlık Kanunu - Ortak Büro Avukatlarının Birden Fazla Yazıhane Veya Şube Açamayacağı.

T. C.
K. K. K.
8 NCİ KOLORDU KOMUTANLIĞI
ASKERİ MAHKEMESİ
ASKERİ SAVCILILIĞI
ELAZIĞ

As. Sav. : 1974/44 - Evr. 1740
Konu : Soruşturma

Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Yapılmakta olan bir soruşturmaya esas olmak üzere;

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 44 ncü Maddesi muvacesinde, bir il dahilinde ortak büro açarak çalışan iki avukatın o ile bağlı aynı baro teşkilâtı içerisinde her hangi bir ilçede de aynı mahiyette bir tabelâ asarak bir başka şube açıp açamayacaklarının veya şube olduğunu bildirir mahiyette bir tabela asarak çalışıp çalışmayacaklarının bildirilmesini,

Arz ederim.

Okan Yalçınkaya
Hâkim Kd. Ütgm.
8. Kor. As. Sav. Yrd.

Ankara; 8.5.1974
Sayı : 1505

K.K.K.
8. Kolordu Komutanlığı
Askeri Mahkemesi Askeri Savcılığı
E l a z i ğ

İlgi : 2.4.1974 gün ve 1974/44 - Evr. 1740 sayılı yazınız.

Avukatların ortak büro açarak çalışmaları halin de dahi 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 43. madde-

sine göre birden fazla yazıhane veya şube açmasına imkân yoktur.

Saygılarımla
Başkan

1974/25-19

Avukatlık Kanunu - Baro Telefonundan İcra Memurluğuna Çekilecek Paralel Hattın Sakıncalı Olacağı.

Adıyaman; 9.4.1974
Sayı : 359/369

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Adıyaman İcra Memuru Adliye binasındaki baroya bitişik odada çalışmaktadır.

Halen telefonu olmadığından, çekme masrafı ve sair masrafları kendilerince karşılanmak üzere telefonumuza paralel bir hat çekmek istemektedir.

Bu durum baromuzun iç işleriyle ilgili olmasına rağmen, böyle bir paralel hattın Adıyaman İcra Memurluğu'na verilip verilmemesinde bir sakıncanın olup olamayacağı hususunda birliğimizin yüksek görüşlerini almakta fayda görmektediriz.

Bu konuda görüşlerinizin bildirilmesini arz eder, saygılarımı sunarım.

Adıyaman Barosu Başkanı
Av. Hasan Taşar

Ankara; 6.5.1974
Sayı : 1480

Baro Başkanlığı
A d ı y a m a n

İlgi : 9.4.1974 gün ve 359/369 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine Yönetim Kurulumuzca ittihaz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla
Başkan

27.4.1974 gün ve 282/20 sayılı
Yönetim Kurulumuz Kararı :

Barolarında bulunan telefonda, Adıyaman İcra Memurluğuna paralel bir hattın çekilmesinde bir sakınca olup olmadığını soran Adıyaman Barosu Başkanlığının 9.4.1974 gün ve 359/369 sayılı yazısı incelendi.

Baro çalışmaları ve Avukatlık Kanununun 36. maddesi uyarınca sakınca görüldüğü cevabının verilmesine oybirliğiyle karar verildi.

1974/25-20

Avukatlık Kanunu - Baro Disiplin Kurulu Esas Defterinin Birlikçe Yaptırılmayacağı.

Ordu : 19.3.1974
Sayı : 87

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 11.3.1974 tarih ve 1031/15 sayılı genelge.

Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 70. Maddesinin gereği olan şekli tesbit edilen ve yaptırılması önerilen defterlerden bir veya iki tanesi bir baro için senelerce kullanılacak imkânda olacağından ve müstakilen iki defterin bastırılması 200-300 adedinin bir elden bastırılmasına karşılık fazlaca külfet teşkil edeceğinden ayrıca örnek verilmiş olsa dahi bir yeknesaklık sağlanamayacağından defterlerin Birlikçe bastırılarak Barolara bedeli mukabili gönderilmesini takdirlerine arz ederim.

Saygılarımla
Ordu Barosu Başkanı
Av. Selahattin Gürer

Ankara; 9.4.1974
Sayı : 1327

Baro Başkanlığı
O r d u

İlgi : 19.3.1974 gün ve 87 sayılı yazınız.

Disiplin Kurulu esas defterinin Birliğimizce bastırılıp bedeli karşılığında barolara gönderilmesi hakkındaki isteğiniz, başka istek bulunmadığından ihtiyacın teksir veya elyazısı yolu ile de giderilmesi kabil olduğundan ve Birliğe mali yük yükleyeceğinden yerine getirilmesine imkan görülmemiştir.

Bilginize sunarım.

Saygılarımla
Başkan

Trabzon : 9.4.1974
Sayı : 499

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 11.3.1974 gün ve 1031/15 sayılı genelge.

Avukatlık Kanununun 70. Maddesinin D ve C fıkralarında belirtilen defterlerin Barolarca yaptırılması bildirilmiştir.

DÜNYA HUKUK HAREKETLERİ

SAYI 25/2

TBBB Ekidir

8 — Çocuk Düşürme :

1972 yılında Federal Almanya Hükümeti Yasama Meclisine bir kanun tasarısı sundu. Bu tasarıya nazaran aşağıdaki hallerde çocuk düşürmek suç olmaktadır çıkarılacaktır.

— Gebe kadının ölümünün veya ağır bedeni bir zarara uğramasının muhtemel olduğu hallerde,

— Çeşitli nedenlerle ceninin ağır fiziki bir kusurla doğmasının tıbben muhtemel görülmesi halinde,

— Gebeliğin, cinsel bir suç mahsulü olduğu hallerde,

— Eğer çocuğun doğumu, ananın hayatını, kendisinin kabul etmeyeceği derecede bir felâkete sürükleyecek nitelikte ise ve bunun başkaca çarelerle giderilmesi olanağı yok ise.

Kanun tasarısında çocuğun alınması için hiç bir süre öngörülmemiştir. Müdahalenin mümkün olabileceği gebelik süresi doktorların takdirine bırakılmıştır. Yukarıda yazılı dört halin bulunup bulunmadığına çocuğu alacak doktor yetkili kılınmıştır. Doktor, bir başka meslekdaşı ile istişarede bulunabileceği gibi, sosyal işlerle görevli kuruluşların mütalâa sını alabilir, varsa aile doktoruna danışır.

— Diğer bir kanun tasarısı «Kısırlaştırma» yı öngörmektedir. Tasarı kadın veya erkeğin kendini kısırlaştırmasına olanak sağlamaktadır. Fakat bunun için ilgilinin 25 yaşını doldurmuş olması, serbest irade ile bunu talep etmeğe müsait durumda bulunması, kısırlaştırmayı mütehassıs bir doktorun yapması şarttır.

9 — Uyuşturucu Maddeler :

Danimarka'da Hükümetin 1973 yılında sunduğu bir kanun tasarısına göre:

— Ceza Kanununun 16-18. maddelerine göre, suç işlediği esnada alkol veya uyuşturucu madde deneni ile şuur ve irade serbestisine sahip olmayanlar

«ihtiyari sarhoşluk» halinde olsalar dahi (kşz. T 48) «akıl malûliyeti» sebebinden faydalanırlar. Fa mahkeme bu kanunun 16. maddesi hükmünden 1 dalanarak beraat eden bu kişilerin, yeniden suç lememeleri için, en uygun göreceği, herhangi bir t biri serbestçe ittihazaya yetkilidir.

10 — Terbiye Hakkı :

Norveç'te 25 Şubat 1972 tarih ve 3 sayılı bir kanunla, daha evvel 20 Haziran 1891 tarihli Kanun Ana-Babaya tanınmış olan «Terbiye hakkı»nın getirdiği olan cismanî ceza olanağı kaldırılmıştır.

11 — Irkçılık :

1 Temmuz 1972 tarih ve 72/546 sayılı Kanunla Fransa'da «ırkçılık mücadelesi» yeni bir nitelik almıştır. Yeni kanun, bir kimsenin mensup olduğu millet ırk veya din'den ötürü hor görülmesine, kin veya cebre maruz bırakılmasına yönelmiş her türlü kışkırtmaları suç saymıştır. Ayrıca yeni kanunla, kin tahrikçiliği yapmasa bile ırk sebebiyle her türlü sövmeye ve hareket ayrıca suç sayılmıştır.

Eğer, bir Devlet memuru (özellikle savcılar) herhangi bir suçun mağdurunun, sahip olduğu bir hak kını kullanmasına imkân tanımazlarsa ağır şekilde cezalandırılacaklardır.

12 — Milletlerarası İlişkiler :

Belçika'da şu konularda birer kanun tasarısı Parlamento'ya sunulmuştur:

— Ceza hukukuna ilişkin konularda karşılıklı adli yardımlar hakkında Stratsburg'da 20 Nisan 1952 tarihinde imzalanmış olan Avrupa anlaşmasının,

— Paris'te 10 Aralık 1964 tarihinde imzalanmış olan Ahvali şahsiyeye ait belgelerin karşılıklı kabul hakkındaki anlaşmanın,

— Paris'te 10 Aralık 1964 tarihinde imzalanmış olan yabancı memleketlerde evlenmenin kolaylaştırılması hakkındaki anlaşmanın,

— Nevyork'ta 10 Haziran 1958 tarihinde kabul edilen yabancı hakem kararlarının tanınması ve icrası hakkındaki anlaşmanın,

— Mayıs 1971 tarihli ve kara yollarında kazalarda uygulanacak kanunun tayini hakkında Lahey anlaşmasının

onanması hakkında tasarılar.

13 — T r a f i k :

Lüksenburg Hükümeti 31 Ocak 1948 tarihli, hava trafiğini düzenleyen kanunu değiştiren, 11 Eylül 1972 tarihli bir kanun tasarısını Danıştayın mütalâsına sunmuştur. Bu tasarı 1970 Lahey anlaşmasında kabul edilen uçak kaçırmağa ilişkin hükümlerin 1948 kanununa ekleneceğini öngörmektedir.

14 — N a f a k a :

İngiltere, 1972 tarihli bir kanunla «karşılıklılık şartı» ile yabancı mahkemelerin verdikleri nafaka ilâmlarının infazını kabul etmiştir. 1972 Kanunu, bu konudaki 1920 tarihli kanunu değiştirmiştir. Yeni kanun Hükümete, Nevyork'ta 1956 yılında Birleşmiş Milletlerce kabul edilmiş olan nafakanın yabancı memleketlerde icra yolu ile tahsili hakkındaki anlaşmaya katılma yetkisini tanımıştır.

15 — H a v a K o r s a n l ı ğ ı :

Danimarka 16 Aralık 1970 tarihli, «Hava Korsanlığının cezalandırılması» hakkındaki Lahey anlaşmasını 17 Ekim 1972 kanunu ile, ayrıca 23 Kasım 1971 tarihli «sivil havacılığın güvenliğine karşı işlenmiş suçların önlenmesi» hakkındaki Montreal anlaşmasını da 17 Ocak 1973 tarihli kanun ile kabul etmiştir. Bahsi geçen Lahey anlaşmasını Fransa da 5 Temmuz 1972 kanunu ile kabul etmiştir.

16 — A n l a ş m a l a r ı n Y a y ı n l a n m a s ı :

Avusturya'da 14 Mart 1972 tarihli bir kanun ile Anayasanın «milletlerarası anlaşmaların yayınlanması»na ilişkin hallerde Hükümete bazı anlaşmaları resmî gazetede yayınlamamak yetkisi tanınmıştır. Hükümet bu anlaşmaların gereğini yerine getirmek için uygun göreceği duyurma biçimini kendisi takdir edecektir.

17 — M e s k e n :

İsviçre'de 29 Haziran 1972 tarihinde yapılan Halk oylaması sonunda Anayasanın 34. maddesine bir fıkra eklenmiştir. Bu hükme göre İsviçre'de mesken inşasını Devlet teşvik edecektir. Özellikle inşaat masraflarının, maliyetin düşürülmesi için tedbirler

alınacak, yardımın koşulları kanunla tesbit edilecektir. Kiracıların istismarını önleyici hükümler ve tek tip kira sözleşmeleri tesbit edilerek bunlara uyulmak zorunluğu getirilecektir.

18 — Ö ğ r e t i m :

a) Hollanda Anayasasında da —bütün Anayasalarda olduğu gibi— «öğretim özgürlüğü» yer almaktadır. Buna göre motorlu araçları kullanma dersi vermek için hiç bir koşul aranmamaktaydı. Anayasada yapılan bir değişiklikten faydalanarak Hükümet Trafik ders vermek isteyenlerden meslekî ve ahlâkî koşullar aramağı ve özellikle bu dersleri verebilmek için Ulaştırma Bakanlığından bir sertifika almak gereği aranacaktır. Bu konudaki koşullara uymayanlar hakkında 3000 florine kadar para cezası öngörülmektedir.

b) 22 Kasım 1972 tarih ve 1218 sayılı emirname ile Fransa'da «Uzaktan öğretim» (mektupla öğretim) usulünün yaratılması, bu öğretimi yapacak özel kuruluşların denetimi ve bu konudaki diğer konuların düzenlenmesi yetkisi hükümete verilmiştir. Özel kuruluşların isimleri, ilânlarının mahiyeti, şekli gibi konularda da sınırlamalar getirilmiştir. Özel kuruluşlar ilânlarında «özel müessese» olduklarını yazmağa mecburdurlar. Resimli ilânlar tesbit edilen büyüklükten fazla olamaz.

19 — B i l i r k i ş i l i k :

Fransa'da 11 Aralık 1972 kanunu ile, Trafik kanunlarında bilirkişilik düzene bağlanmış, bu konuda bilirkişilik yapacakların araba alış veriş, araba kiralanması veya araba tamiri işleri ile uğraşamayacakları belirtilmiştir.

20 — A t o m :

Norveç'te 12 Mayıs 1972 tarih ve 28 sayılı kanunla Atom Enerjisi ile işleyen fabrika veya tesis kuracakların veya atom enerjisine sahip olanların faaliyetleri düzenlenmiştir. Resmî bir kuruluş bu çeşit faaliyetleri denetlemekle görevli kılınmıştır. Kanunda atom enerjisi kullanmaktan husule gelen kazalara, tazmin usullerine ilişkin hükümler de yer almaktadır. Kanunun hazırlanmasında bu husustaki Paris anlaşması esas tutulmuştur. Ayrıca Kanun, atom enerjisi ile işleyen taşıtlara da uygulanmaktadır.

21 — K a m u l a ş t ı r m a :

Hollanda'da 27 Ekim 1972 tarih ve 578 sayılı kanunla kamulaştırma usulü değiştirilmiş, kamulaştırmada idarî ve kazai safhalarda sürat sağlayıcı hükümler getirilmiştir. Arazinin ıslahı, daha verimli hale getirilmesi ve mesken inşası konularında idarî

safha kısaltılmıştır. Belediyenin kamulaştırma kararının il makamlarınca tasdiki usulü kaldırılmış, bazı süreler kısaltılmıştır. Kamulaştırma bedelinin takdiri, dava devam ederken veya davanın sonunda değil, kamulaştırma anındaki değere göre tesbit edilecektir.

22 — Seçmen Yaşı :

Almanya'da Anayasanın 38. maddesi değiştirilmiş ve seçmen yaşı 21 den 18 e indirilmiştir.

23 — Gençliğin Korunması :

Belçika'da «gençlerin ahlâkça korunması» hakkındaki 15 Temmuz 1960 tarihli kanunu değiştiren 13 Ekim 1972 tarih ve 396 sayılı bir kanun tasarısı Meclise sunulmuştur. Bu tasarıda balo veya eğlence yerlerinin yanlarında ebeveyni olmaksızın gidebilme yaşı 18 den 16 ya indirilmektedir. Bununla beraber, savcının talebi halinde, gençlerin sağlıkları, emniyetleri ve ahlâkları bakımından tehlikeli görülen mahallere gitmelerini çocuk mahkemeleri bir kararla yasaklayabilir.

24 — Trafik :

Hollanda'da 1973 tarihli bir kanun tasarısı hazırlanmış ve bu tasarıda herhangi bir sürücünün fizik veya sağlık durumundan şüphe edilirse, trafik ehliyetnamesi olmasına bakılmaksızın muayeneye sevkî öngörülmüştür. Muayeneye sevek tebligatı yazılı olarak yapılacaktır. İlgilinin ikinci bir muayeneye istemek hakkı kabul edilmiştir.

25 — Psikoloکلuk :

Norveç'te 1972 yılında 69 sayılı bir kanun tasarısı ile «Psikoloکلuk mesleğinin icrası» düzenlenmektedir. Tasarıda psikoloکل ünvanını kullanmak için aranacak şartlar, meslek sırrı ve benzeri konulara değinilmiştir. Ayrıca psikoloکلarın kullanabilecekleri metodları tayin etmeğe Hükümet yetkili kılınmaktadır.

26 — Nikotin :

Norveç'te 1973 yılında 3 sayılı kanun tasarısı ile tütünden imal edilen her türlü nikotinli maddelerin ilanı yasaklanmaktadır. Ayrıca bu mamullerin ambalajları üzerine nikotinin zararlarını açıklayan bir ibare yazılacaktır. Hükümet nikotinli maddelerin, çocuklara satılmasını yasaklayabilir.

27 — Özel Hayatın Korunması :

İsveç'te 1973 yılında Hükümet tarafından kurulan bir komisyon özel hayatın korunması için bir ka-

nun tasarısı hazırlamıştır. Bu tasarı kişilere ilişkin haberlerin yayımına bazı tahditler getirmektedir. Yine bu tasarı ile Basın Kanununun ve Ceza Kanununun bazı maddeleri de değiştirilmektedir. Resmî makamın izni olmadan bir kimsenin özel hayatına ilişkin hiç bir haber yayımlanamıyacaktır. Bu kurala yalnız Basın değil, resmî veya özel diğer kuruluşlar da riayete mecburdurlar. Bu konuda ceza müeyyidesi konulmuş, tazminat özel bir usule bağlanmıştır.

28 — Âleniyet :

İsveç'te her vatandaş, resmî makamlar nezdinde, kendisine ait bütün belge ve bilgileri incelemek hakkına sahiptir. Bu sebeple herhangi bir İsveçli Basın organlarında kendisine ait bilgiler bulunduğunu öğrenirse her türlü belgeyi incelemek hakkına sahiptir. İsveç hukukunda buna «Devlet yönetiminde aleniyet prensibi» denilmektedir.

Derlenen bilgiler iki grupta mütalâa edilmektedir. Bunlardan bir kısmına ticari haberler, diğerine kişilere ilişkin haberler denilmektedir. Sınırlama kişisel haberlere münhasırdır. Bir kimsenin adli geçmişî, alkole düşkünlüğü, sağlığı ve bu gibi hususlara ilişkin bilgiler, hiç bir «istihbarat bürosu»nda derlenemez, saklanamaz ve banka hukukunda «istihbarat kartonları» bu gibi bilgileri ihtiva edemez. Derlenmesi mümkün bilgilere gelince bunlardan açıkça lehe olduğu anlaşılabilenler hariç olmak üzere her bilgi kâğıdının bir suretinin ilgiliye gönderilmesi şarttır. Bunun için hiç bir ücret istenemez. Bununla beraber kredi istihbaratı —gizliliğe ve maksat dışı kullanıma riayet edildiği takdirde— himaye görmektedir. «Yüksek kredi komitesi» isimli bir kuruluş, istihbaratın ilkelere uygun olarak toplanmasını gözetir.

29 — Yalan Haber :

29 Temmuz 1972 tarihli bir kanunla Belçika Ceza Kanununun 327 ve onu takip eden maddeleri değiştirilmiş, şahıslara ve mülkiyete taarruz konusunda kamu oyunda telaş ve huzursuzluk uyandıran «yalan haberler» suç sayılmıştır.

30 — Sabotaj :

1971 tarihli Montreal anlaşmasının kabulünü Danimarka Parlementosu tasdik etmiştir. Montreal anlaşması sivil havacılığın sabotajlara karşı korunması tedbirlerini saptamaktadır. 1972 yılında Danimarka Ceza Kanununda yaptığı değişikliklerle hava sabotajlarını şiddetle cezalandırmıştır. Diğer tedbirlere ilişkin kanun değişiklikleri 1 Ocak 1973 tarihinden itibaren yürürlüğe konulmuştur. Bu değişikliklerle uçaklara yapılan her türlü sabotaj fiilleri Danimarka

mahkemelerinin yetkisine dahil sayılmıştır. Montreal anlaşması ile öngörülen her türlü sabotaj hareketlerine Danimarka mahkemeleri bakabilecektir.

31 — Polis Mahkemeleri :

Danimarka'da küçük (önemsiz) suçlar 7 Haziran 1972 tarih ve 224 sayılı kanunla kurulan «Polis Mahkemeleri» nin selâhiyetine dahil sayılmıştır. Bu suretle adliye mahkemelerinin yükü azaltılmıştır. 1 Ocak 1972 de yürürlüğe giren kanunla bu çeşit suçların yargılanması basit ve seri usule tabi tutulmuştur.

32 — Ç e k :

Fransa'da 3 Ocak 1972 tarihli «çekler»e ilişkin ve 72/10 sayılı yeni bir kanun yapılmıştır. Daha evvel mevcut 20 Ekim 1935 tarihli emirname çeklere ilişkin suçların artması nedeni ile yeterli sayılmamıştır. Yeni kanun iki maksat gütmektedir: Çekin ödenmesi hallerini azaltıcı tedbirler, karşılıksız çek ve benzeri suçların cezalandırılmasında daha süratli bir usul. Bunlardan birincisine «önleyici tedbirler» adı verildi. Bu tedbirlerin bazıları şunlardır: Çeke ilişkin suç işleyenlerin, belli bir süre çek kullanmaktan

yasaklanmaları hakkında mahkemenin karar verme süresi altı aydan beş seneye kadar değişik takdir edilecektir. Kendisi çekle tediye yapanın hüviyet sormaya ve belge istemeye hakkı olduğu kabul edilmiştir. Çeke ilişkin suç işleyenlerin süratle kamuya duyurulması da tedbirler arasındadır.

Suçlunun maksadı, niyeti ve verdiği zararın miktarı gibi hususları nazara alan yeni kanun karşılıksız çek konusunda sanıklar lehine bazı hükümler getirmiştir. Eğer karşılıksız çeki keşide etmiş olan kimse, keşide tarihinden itibaren on gün içinde karşılığını temin ederse ceza görmez. Fakat bu süre içinde karşılığı *emin etmemiş olanların, karşılıksız çeki kasden keşide etmiş sayılmaları gerekir. Bu suretle bilmeden, tedbirsizlik, yanlışlık gibi nedenlerle, karşılıksız olanlar korunmuş, buna mukabil on gün içinde karşılığı sağlamayanlar hakkında fiili bir kast karnesi yaratılmış bulunmaktadır. Karşılıksız çek mağdurunun hakkını süratle alabilmesi için kanun çek miktarınca mağduru lehine tazminata hükmetmeğe ceza mahkemesini yetkili kılmıştır. Bu şekilde daha süratle mağdur alacağını almaktadır. Bundan gayri, uğradığını iddia edebileceğini diğer zararları da mağdur ayrıca dava edebilir.

Bu defterlerin Baromuzca yaptırılması için teşebbüse geçirilmiş isede yaptırılacak bir veya iki defterin tahminlerin üzerinde bir bedelle yapılması teklif edildiğinden (buradaki matbaalar isteğe uygun bir cildin yapılması için 250.00 TL. sı talep etmektedirler) gerek örgütteki birlik ve ahengin sağlanması, ve gerekse Barolara daha ucuza maledilmesi için bu defterlerin Birliğimizce yaptırılıp Baromuza v ebu arada diğer Barolara da bedeli karşılığında verilmesinin yüksek takdirlerinize sunulmasına kadar verilmiştir.

Saygılarımla,
Trabzon Barosu Başkanı
Av. Fethi Çulha.

Ankara; 19.4.1974
Sayı : 1395

Baro Başkanlığı
T r a b z o n

İlgi : 9.4.1974 gün ve 499 sayılı yazınız.

Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 70 inci maddesinde yazılı defterlerin Birliğimizce bastırılıp bedeli mukabilinde Barolara gönderilmesi için Barolarca başka bir istek bulunmadığından ihtiyacın teksir veya el yazısı ile de giderilmesi kabil olduğundan ve Birliğimize mali yük yükleyeceğinden Birliğimizce bu defterlerin bastırılmasına imkân görülememiştir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Bkz. TBBB. 1974/24-13.

1974/25-21

Avukatların Sosyal Güvenliği - Avukatların Topluluk Sigortasından Emekli Olduktan Sonra da, Emekli Aylığını Alarak Mesleki Görevlerini Yapmağa Devam Edebilecekleri Hakkında Mahkeme Kararı.

T. C.
A N K A R A
DÖRDÜNCÜ İŞ MAHKEMESİ

H Ü K Ü M

Esas No : 1974/686
Karar No : 1974/141
Hâkim : Ekrem Gündoğ 12261
Kâtip : Satılmış Bayrak
Davacı : Mithat Teoman, Bursa - Adliye Karşısında, Bursa Barosu avukatlarından. Bursa

Davacı Vekilleri : Av. Mustafa Çetintürk, Av. Rahmi Mağat, Av. Hilmi Özata.

Davalı : Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü - Ankara

Davalı Vekili : Av. Sezer Kayaş

Dava Konusu : Tesbit ve muarazanın önlenmesi.

Dava Tarihi : 5.1.1973

Karar Tarihi : 2.4.1974

Davacı vekili tarafından 5.1.1973 tarihinde ikame olunan tesbit davasının Mahkememizde yapılan açık duruşması sonunda:

T a l e p : Davacı vekili 5.1.1973 tarihli dava dilekçesinde: müvekkilinin Topluluk sigortasına girdiğini ve Smekli Sandığına tabi olarak geçen eski hizmetlerini sigortalılık süresine ilâve ettirmek suretiyle 506 sayılı kanunun hükümleri gereğince yaşlılık aylığından yararlanmaya hak kazandığını, bilahare müvekkilinin Sosyal Sigortalar Kurumuna baş vurarak tahsis talebinde bulunduğunu, davalı Kurumun müvekkiline gönderdiği cevapta, Kurumca tahsis yapılabilmesi için avukatlık mesleğini bırakması gerektiğini, 506 sayılı Kanunun 63. maddesinde yaşlılık aylığı almakta iken sigortalı olarak çalışmaya başlayanların yaşlılık aylıklarının kesileceğini ön görmüşse de bu maddenin Anayasanın 40. maddesine aykırı olduğunu ve Anayasanın 42. maddesi hükmüne göre de herkesin dilediği alanda çalışma hakkının bulunduğunu, bu hakkın ancak kamu yararı amacıyla sınırlandırabileceğini, bir kimsenin Emekli Sandığından ve sığortadan yaşlılık aylığı almasının ihtiyacı gerektirdiği takdirde çalışmasına engel olamayacağını 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 188. maddesinde konulan esaslara göre avukatın topluluk sigortasına girmemesi avukatlık mesleğini icrasına engel teşkil etmeyeceğini, kanunlarda yapılan değışikliğe göre yaşlılık aylığı bağlanan avukatların yeniden topluluk sigortasına girme zorunluğunda kalmaksızın avukatlık mesleğini yapabileceklerinin açıklığa kavuşturulduğunu, müvekkilinin sosyal sigorta ile ilişkisinin avukatlık yasasından doğduğunu genel hukuk ilkelerine göre müvekkili hakkında umumi bir kanun olan 506 sayılı kanunun değil, özel bir kanun olan avukatlık kanununun açıklanan maddelerinin tatbiki gerektiğini, 5434 sayılı Kanuna göre emekliye ayrılan kimselerin dahi serbest meslek icra etmelerine izin veren kanun koyucunun Sosyal Sigortalardan yaşlılık aylığı almağa hak kazanan müvekkilinin mesleğini icra etmesini yasaklamasını düşünölemeyeceğini ifadeyle, müvekkilinin 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60. maddesinin ön gördüğü yaşlılık aylığından yararlanabileceğinin tesbitine ve davalı kurumun müvekkilinin yaşlılık aylığından tahsis yapılabilmesi için mesleğini bırakması gerektiğine ilişkin muarazasının önlenmesine karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

C e v a p : Davalı vekili cevap lâyihasında; davacı vekilinin dava dilekçesinde ileri sürdüğü iddia-

ların varit olmadığını, emeklilik hayatını düzenleyen Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar ve Bağ-Kur Kanunlarıyla muhtelif statülere bağlı olarak çalışanların sosyal güvenliklerinin Anayasanın 53. maddesine göre teminat altına alındığını, 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre Emekli aylığı almakta olan bir kimsenin yeniden Emekli Sandığına tabi bir işe girmesi halinde emekli aylığının kesilmekte olduğunu, 1101 sayılı Kanuna göre de resmî bir dairenin sigortaya tabi bir işine girenlerin dahi emekli aylıklarının tekiye edilmediğini, 506 sayılı Kanunun 63. maddesiyle de aynı esasın kabul olunduğunu, meskür kanunun hizmet aktine müsteniden çalışanların sosyal güvenliklerini mevcut imkânlarla göre teminat altında almaya ön gördüğünü ve sigortalının yaşlandığının dolayısıyla korunmaya ve dinlenmeye muhtaç bulunduğunun kabulü üzerine aylık bağlanmasına karar verildiüten sonra aynı statü dairesinde çalışmaya devam etmesinin tahsis gayesini ortadan kaldıracığını, Kurumdan emekli olmuş bir kimsenin yine 506 sayılı Kanuna tabi bir işte çalışmasının kabulü halinde Anayasanın eşitlik ilkesini düzenleyen 12. maddesinde aykırı bir tatbikat yaratılacağını ve çalışmaya devamlı tahsis gayesinin ortadan kalkması halinde emekli aylığının kesilmesin de Anayasaya aykırılık bulunmadığını,

Dilekçe iddia edildiği gibi, 506 sayılı kanunun 63. maddesinin Anayasanın 40. ve 42 maddelerine aykırı olmayıp aksine uygun bulunduğunu ve konunun 1136 sayılı Kanunun 188. maddesine göre de mütalâa edilemeyeceğini Topluluk sigortası kolundan 506 sayılı kanunun hükümlerine göre istifade edenler için kanunun bir kısım maddelerinin tatbik edilip, diğer maddelerinin tatbik edilmemesinin düşünülemediğini 1136 sayılı Kanunun 188. maddesinin avukatla kurum arasındaki prim münasebetini düzenlediğini ve bu maddede kurumdaki aylıklı almakta olan avukatın çalışmaya devam etmesi halinde aylıklı aylığının kesilmeyeceğine dair bir kayıt bulunmadığını, kanun hükmüne göre avukat olmayan fakat aylıklı aylığı tahsis edilmiş sigortalının tekrar 506 sayılı kanuna tabi bir işe girmesi halinde 63. madde gereğince o kimsenin aylıklı aylığının kesilmesinin icap ettiğini, Anayasanın 12. maddesinde öngörülen hiçbir kişiye, Aileye, zümreye, veya sınıfa imtiyaz tanınmaz hükmü ile bu tatbikatın bağdaştırılmayacağını ifadeyle davanın reddine karar verilmesini def'an talep etmiştir.

G e r e k c e : Tarafların ikame ettiği deliller toplanarak Mahkememizce 1973/4901 esas 1973/1651 Karar sayılı ile 16.7.1973 tarihinde ilk hüküm itilmez olunmuştur.

İlk hükümde sübut bulan iddia veçhile :

1—506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 63. maddesinin hükmünün, aynı Kanunun 2. maddesi hükmü uyarınca sigortalı olanlar hakkında uygulanacağı ve 1136 sayılı Kanunun 186. maddesine göre Sosyal Sigorta ile ilişki kuran avukatlara 63. maddenin uygulanamayacağını tesbitine,

2 — 1136 sayılı Kanunun 1238 sayılı Kanunla değiştirilen 188. maddesine göre aylıklı aylığı bağlanan avukatların sigorta ile ilişki kurmadan yani sigorta primlerini ödemedenden serbest meslek faaliyetlerine devam edebileceklerini, buna rağmen aylıklı aylıkların almağa hak kazandıklarını ve faydalanaabileceklerinin tesbitine,

3 — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60. maddesinde ön görülen şartlar bulunduğu takdirde davacı avukatı mesleğini bırakmaksızın aylıklı aylığından yararlanabileceğinin tesbitine ve tahsis yapılması hakkında ki taraflar arasındaki sataşmanın önlenmesine ... karar verilmiştir.

Bu hüküm taraflardan davalı kurum tarafından temyiz olunmuş, bu sebeple dosya Yüksek Yargıtaya gönderilmiştir.

Yüksek Yargıtay 10. Hukuk Dairesi 1973/286 Esas, 1973/624 Karar sayı ve 8.10.1973 tarihli ilâmı ile uyuşmazlık konusunu tesbit ederek bu konu için verilen hükmü (bir kimsenin 506 sayılı Kanuna göre sigortalı sayılması için ya hizmet akti ile çalışması veya aynı kanunda ya da diğer kanunlarda açık bir hüküm bulunması gerekir. 1136 sayılı Kanunun 186. maddesinde avukatların topluluk sigortası kolundan sigortalı sayılmaları zorunludur. Davacı da anılan kanun hükmüne göre sigortalıdır, yine, 1186 sayılı Kanun ile 186. maddeye eklenen fıkraya göre davacı hakkında 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu uygulanır, bu bakımdan davacı hakkında ihtiyarlık aylığı tahsisi işleminin aynı kanun hükümlerine göre yapılması gerekir, 60. madde hükümlerine göre de davacı ihtiyarlık aylığından yararlanması için önce işini bıraktığını kuruma yazı ile bildirmelidir.

Hiç şüpyesiz davacının sigortalı sayılmasını gerektiren 1136 sayılı kanunda yukarıda yazılı kuralın aksine bir hüküm mevcut olduğu takdirde elbette bu hükmün ihtiyarlık aylığının bağlanması işleminde uygulanacağı tabiidir, fakat anılan kanunda ihtiyarlık aylığı konusunda 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun kabul ettiği esastan ayrıldığını belirten özel bir hüküm bulunmamaktadır.

Öte yandan 1136 sayılı Kanunun 188. maddesi Topluluk sigortasına giremeyenleri açıklamış ve bunların Topluluk Sigortasına girmemelerini avukatlık yapmalarına engel olmayacağını bildirmiştir.

Böylece kanun koyucu son fıkra ile uygulama da yanlış anlamayı önlemek istemiştir.

Ve bu fıkradan 186. maddeye göre sigortalı olanların ihtiyarlık aylığı tahsisinden sonra da avukatlık yapacakları şeklinde bir sonuç çıkarmak mümkün değildir.

O halde davacı avukatlıktan ayrıldığını kuruma bildirmediği kendisine ihtiyarlık aylığı bağlanamaz, kurumun bu konudaki tutumu yasaya uygundur) gerekçesiyle naksederak dosyayı mahkememize iade etmiş bulunmaktadır.

İddia ve def'iye göre uyumsuzluk davacının yaşlılık aylığından yararlanma imkanını sağlayan bütün şartlar gerçekleşmiş bulunduğu halde davacının Avukatlık yapmaktan vazgeçmemesinden ötürü kurumca yaşlılık aylığı bağlanmaması nedeniyle doğmuş bulunmaktadır.

Çözülmesi gereken husus davacının avukatlık işini sürdürmesinin yaşlılık aylığından yararlanmasını engelleyici kanunî sebep olup olmadığı noktasındadır.

Mahkememiz ilk hükmünde davacının avukatlık işini sürdürmesinin yaşlılık aylığından yararlanmasını engelleyici olmadığını kabülle bu hususların tesbitine karar vermiştir.

506 sayılı kanunun 2. ve 3. maddelerine göre sigortalı durumunda bulunan kimseler bakımından yaşlılık aylığından yararlanabilmek için aynı kanunun 60. maddesinde ön görülen şartların gerçekleşmiş olması kafi olmayıp, aynı kanunun 61. maddesi hükmüne göre sigortalı olarak çalışan işten de ayrılmış olmak gereklidir.

Avukatlık Topluluk Sigortasını tanzim eden Avukatlık Kanununda böyle bir şart mevcut bulunmamaktadır 506 sayılı Kanunun 61. maddesinde ön görülen işten ayrılma şartının mesleği avukat olan kişiler için aranıp aranmayacağı hususun tahlili gerekli görülmüştür.

Topluluk sigortası isteğe bağlı sigortanın bir başka türü olup bu sigortadan beklenen amaç, aslında sigortalı sayılmayan kimselerin toplu şekilde Sosyal Sigortadan yararlanmasını sağlamaktadır.

Bu sigorta türünün şekil ve şartlarını 506 sayılı kanunun 86. maddesi düzenlemiştir. Bu madde anlamına göre 506 sayılı Kanunun 2. ve 3. maddelerine göre sigortalı durumda bulunmayanların, sigorta türlerinden birisine tabi kılabilmek için işveren, dernek, birlik v. b. teşekküllerle kurum sözleşme yapabilmektedir.

Topluluk sigortasında bu sebeple iki tarafın bağlantısını sözleşme temin etmektedir.

Davacının tabi olduğu 1136 sayılı Avukatlık Kanunu ise Barolarla yapılan Topluluk sigortası sözleşmeleri bakımından değişik esaslar arzeder.

1136 sayılı Kanunun 188. maddesine göre bütün avukatların değil belirli durumdaki avukatların topluluk sigortasına girmeleri söz konusu olup, aynı kanunun 186. maddesi hükmüne göre de bu girme (Malüllük, yaşlılık, ölüm sigortası) bakımından zorunlu diğer sigortalar bakımından ise isteğe bağlıdır.

Avukatlık Kanununun 191. maddesi Barolarla kurum arasında yapılacak sözleşmenin tesbit usulünü göstermiştir.

İzah edilen bu hükümlere göre 506 sayılı Kanunun yaşlılık aylığı sigortasına ilişkin hükümlerinin aynı kanunun 2. ve 3. maddelerine göre sigortalı durumda bulunanlar hakkında tatbik edileceği, serbest ça-

alışan avukatlar ise 506 sayılı Kanunda ilgileri sözleşme ile temin edildiği için bu kimselerin öncelikle 1136 sayılı kanunun hükümlerine göre sigortalılık durumlarının tesbiti gerçeği ortaya çıkmaktadır.

1136 sayılı Kanunun tadilden önceki 189. maddesi diğerleri yanında yaşlılık sigortasından istifade etmiş bulunanların 186. madde gereğince Topluluk sigortasına girmelerini kendi isteklerine bağlı tutmuştur.

Bu kimseler Topluluk sigortasına girmek suretiyle 2. kez yaşlılık sigortasından yararlanma imkânını bulmuş oluyorlardı.

Bu mahsur maddenin değiştirilmesi gerçeğini ortaya çıkarmış ve Sodyal Sigortadan istifade eden kimsenin 2. kez topluluk sigortasından yararlanması 1238 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle önlenmiş bulunmaktadır.

1238 sayılı Kanunla mükerrer sigortadan yararlanma önlenmiş, fakat davacının mesleğini sürdürmesi hususu önlenmemiştir.

1136 sayılı Kanunda mesleğin kaybı şekli ve şartları ayrı ayrı tasrih olunmuştur.

Davacı için bu şartların gerçekleştiğinin kabulü imkânsızdır.

Yukarda izah edilen hükümlere göre Sosyal Sigortalar Kanunu gereğince yaşlılık aylığından yararlanmış kimsenin avukatların topluluk sigortasına girmelerine imkân yoktur.

Bunun aksine bu kimselerin avukatlık mesleğini yürütmelerine de hiçbir kanunî engel bulunmamaktadır.

1136 sayılı Kanunun 188/2. maddesi bu imkânı açık olarak belirtmiştir.

506 sayılı Kanun bakımından da farklı görüşe varmak mümkün bulunmaktadır. 506 sayılı kanunun yaşlılık aylığından yararlanmak için şart koştuğu çalışma 63. madde anlamına göre sigortalı çalışmadır.

1136 sayılı Kanunun 187. maddesine göre yaşlılık aylığından yararlanmış kimseler (avukatlık topluluk sigortasına) giremeyecekleri için bu kimselerin sigortayla ilgilenmiş olarak çalışmalarını söz konusu değildir.

506 sayılı Kanunun 2. ve 3. maddesine göre sigortalı durumda olan kimselerin aynı kanunun 6. maddesi hükmü gereğince işe alınmaları avukatlar için böyle bir imkân söz konusu olmadığı, avukatların ancak (avukat topluluk sigortası sözleşmesi) nin usulince gerçekleştirilmesinden sonra sigorta ile ilgilenirdikleri gerçeği karşısında gerek 1136 sayılı Avukatlık Kanunu hükümleri ve gerekse 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu hükümleri ve bu konuda konulmuş şartlara göre yerinde görülmeyen yüksek Temyiz Mahkemesi 10. Hukuk Dairesinin Bozma İlamına uyulmayarak Kanuna uygun olan ilk kararda ısrar olunması usul ve kanuna uygun görülmüştür.

H ü k ü m : Gereçesi yukarda arz ve izah edildiği üzere YüksekTemyiz Mahkemesi 10. Hukuk Dairesinin 1973/286 esas, 1973/624 karar no ve 8.10. 1973 tarihli bozma liâmına uyulmayarak Mahkememizin 1973/4901 E. ve 1973/1651 Karar No ve 16.7.1973 tarihli ilk hükmünde ISRAR OLUNMASINA 2.4.1974 tarihinde davacı vekilleri Av. Mustafa Çetintürk, Av. Rahmi Mağat, Av. Hilmi Özata ve davalı vekili Av. Sezer Kayaş'ın yüzlerine karşı temyizi kabil olmak üzere verilen karar alenen ve usulen tefhim olundu. 2.4.1974

1974/25-22

Avukatların Sosyal Güvenliği - Serbest Çalışan Avukatların Anlaşmalı Olarak Yaptığı İşlerin Vekâlet Akti Sayılacağı.

Istanbul ; 22.2.1974
Sayı : 675

Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne
A n k a r a

Baromuz avukatlarından 7185980 sigorta sayılı Av. Ali Kemal Yaman, Topluluk Sigortasına dahil olarak sigorta primlerini ödemekte, iken, bir işyerinde Hukuk Müşavirliği yaptığı ve 1.1.1971 tarihinden itibaren sigorta kapsamına alınması gerektiği Kurumunuz Şişli Şubesi tarafından öngörülmüş ve adı geçene ait geçmiş dönem primleride iş yerinden tahsil edilmiştir. Bu işlemden ötürü meslekdaşımızın Topluluk Sigortasına ödemiş olduğu primler Kurumunuz Beşiktaş Şubesi Müdürlüğüne iptal edilmiştir. Bu kerre Kurumunuz Eminönü Şubesi Müfettişi meslekdaşımız Av. Ali Kemal Yaman'ın ücret akdi değil ve **kâlet akdine tabi olduğu görüşüyle, mecburi sigorta ya tabi olma halinin mevcut olmadığını ve mecburi sigortaya tabi olduğu firmadaki sigortalılığının da iptalinin gerektiği ileri sürülmüş olduğu meslekdaşımızın Başkanlığımıza vermiş olduğu fotokopisi ekte takdim edilen dilekçeden anlaşılması bulunmaktadır.**

Bu durum karşısında meslekdaşımızın hangi statüye tabi olması gerektiğinin Başkanlığımıza bildirilmesini önemle rica ederim.

Saygılarımla,
İstanbul Barosu Başkanı
Av. Burhan GÜNGÖR Y.

Istanbul; 5.2.1974
Sayı : 675

İstanbul Barosu
Sayın Başkanlığına

ÖZÜ: Sigortalılık Hukuki Statütümün kesinlikle tayini için Sosyal sigortalar Genel Müdürlüğüne

yapmış olduğum Başvurmalarıma Baromuzun ilgilenmesi Hakkında.

Baromuz Sayın Reisliğine vermiş olduğum 16.3.973 tarihli dilekçemde:

Sosyal Sigortalar kurumu Şişli şubesince, **Hukuk Müşaviri bulunduğum Şişli, Kâğıtane Cendere yolu No: 46 da Kader Mensucat fabrikası A. Muammer Topbaş ve ortakları kolektif şirketinde, 1.1.1971 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere 18.12.972 tarihinde Mecburi sigorta kapsamına alınmış olduğu** durumu genel müdürlüğe bildirdiğimi ve Topluluk sigortasında geçen hizmetlerimin birleştirilmesini 1.1.1971 den itibaren cezaları ile birlikte primle müvekkil şirketten tahsil edilmiş olmakla, bu devreye ait topluluk sigorta primlerimin tarafıma iadesini talep ettiğimi bildirmiş ve bunun üzerine gerekli kanunî formalitelerin ikmalî konusunda baromuzun ve kurumun cevabı yazısı alınmış ve primler Beşiktaş şubesince tarafıma iade olunmuştur. Daha sonra mezkur firma ile birlikte hukuk müşavirliğini deruhte ettiğim diğer iki firmada, gerekli Bordrolar verilmek suretiyle mecburi sigorta kapsamına girmiş ve primler ödenmiş ve ödenmekte idi.

Ancak 25.10.973 tarihinde, Emiönü Sosyal sigortalar kurumu müdürlüğü Müfettişinin raporu üzerine Hizmet akdine değil vekalet akdine müsteniden vazife gördüğüm bulunan primlerin geri alınmasını istemişdi. Bunun üzerine önceki işlemler, yazışma suretleri de eklenmek suretiyle, Hukuki Statütümün kesinlikle tayin ve tesbiti ile bildirilmesi için 26.10.973 tarihinde genel müdürlüğe Müracaatda bulunmuş ve durumu Eminönü şubesine de bildirmek suretiyle neticeye itiraz olunmasını istemişdim ve müvekkillerim işyerlerince primlerin ödenmesini temin etmiş bulunuyorum.

Genel müdürlüğe Müracaatımı: 8.11.973 5.12.973 tarihli dilekçelerimle teyit etmiş olmama rağmen hiçbir cevap alamamış bulunuyorum. Durumla Baromuzun ilgilenmesini, Sigortalılık hukuki statütümün kesinlikle tayini için kurum nezdinde teşebbüste bulunularak yardımcı olunmasını rica ederler

Saygılarımla
Av. Kemal Yaman

Ankara ; 9.4.1974
Sayı : 1323

Baro Başkanlığı
İ s t a n b u l

İlgi: 22 Şubat 1974 gün ve 675 sayılı yazınız.

İlgi yazınız eki Av. Ali Kemal'in dilekçesi incelenmiş ve yapılan inceleme sonunda hazırlanan rapora göre, serbest çalışan meslekdaşlarımızın sözleşme ile bağlı oldukları müvekkilleri ile yaptıkları anlaşmaların Yargıtay 10. Hukuk Dairesinin 14.12.1973 gün ve 5183/3154 ve Hukuk Genel Kurulunun 14.3.1973 gün ve

971/9-502 E. 203 K. sayılı kararlarında belirtilen gerekçelere görev vekâlet akdi niteliğinde olduğu görüşüne varılmıştır. Esasen Sosyal Sigortaların pek çok şubesi buna göre uygulama yapmaktadır. Bunun genelleştirilmesi için Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü nezdinde gerekli teşebbüsler yapılmaktadır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla
Başkan

1974/25-23

Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanlığının «Halk Sektörü» Konusunda Düzenlediği Seminer - Birliğimizi Temsilen Av. Faruk Erem ve Av. Enver Arslanalp'in Tartışmacı Olarak Katılacağı.

Ankara; 8.4.1974
Sayı : 73/319

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Bakanlığınızca «Halk Sektörü» konusunda bir seminer düzenlenmiştir. Seminer 26-27 Nisan 1974 günlerinde Ankara'da yapılacaktır.

Seminerin yapılacağı yer ve programı ayrıca bil direcektir.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun temsil edeceği üyelerinin bu seminere tartışmacı yada gözlemci olarak katılmalarının büyük yarar sağlıyaacağı kanısındayız.

Bilgi edinilmesini arz ve rica ederim.

Saygılarımla
Mustafa Ok
Köy İşleri ve Kooperatifler
Bakanı

Ankara; 13.4.1974
Sayı : 1354

Sayın Av. Enver Arslanalp
T.B.B. Başkan Yardımcısı
İ z m i r

Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanı Sayın Mustafa Ok'tan aldığımız 26-27 Nisan 1974 günlerinde Ankara'da yapılacak «Halk Sektörü» konulu seminere ait mektup ile buna tartışmacı olarak Başkan Av. Faruk Erem ile sizin katılacağınızı bildiren cevabımızın birer örneği ilişikte bilgilerinize sunulmuştur

Saygılarımla
Başkan

Ankara; 13.4.1974
Sayı : 1355

Sayın Mustafa Ok
Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanı
A n k a r a

26 - 27 Nisan da yapılacağını bildirdiğiniz «Halk Sektörü» konulu konferans Birliğimizi temsilen Başkan Av. Faruk Erem ve Başkan Yardımcısı Av. Enver Arslanalp tartışmacı olarak katılacaktır.

İlginize teşekkür eder başarılar dilerim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/25-24

Gençlik ve Spor Bakanlığının, Gençlik ve Spor Sorunları Araştırması Hakkındaki Yazısı - Birliğin Cevabı.

T. C.
GENÇLİK ve SPOR BAKANLIĞI
ANKARA

Ankara; 19.4.1974
Sayı : 022/351-136

Konu : Gençlik ve Spor Sorunları araştırması Hk. Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Yüksek Öğretim Kurulu'nun 8-9 Şubat 1974 günlerinde yaptığı toplantıda :

1 — Yüksek öğretim kesiminde gençlik sorunları, nedenleri ve çözüm yolları;

2 — Yüksek öğretimin bütünlüğü anlayışı içinde ve gençlik sorunlarının özelliğine uygun bir yaklaşımla örgün ve yaygın eğitim, istihdam, sağlık, beslenme ve barınma, sosyal güvenlik, kredi ve burs, boş zaman değerlendirme gibi konularda halihazır durumla olması gereken durumun başka ülkelerle de karşılaştırılmalı olarak incelenmesi;

3 — Bu araştırmaların ışığında gerekli düzenleme, uygulama ve değerlendirmelerle orta, uzun ve kısa vadeli tedbirlerin saptanması;

Amacıyla, yürütücülüğümde ve koordinatörlüğümde, Yüksek Öğretim Kurulu bünyesinde, Sayın Prof. Dr. Mustafa ULUÖZ, Sayın Prof. Dr. Nejat TUZUN, Devlet Planlama Teşkilatı Genel Sekreteri Sayın Caffer CANLI ile Sayın Doç. Dr. Yuluğ KURAT'tan oluşan bir «Araştırma Komisyonu» kurulmuştur.

Esas görevleri itibarıyla, üyeleri tanıtılan araştırma komisyonunun yukarıda belirtilen kapsamda bilimsel araştırmaları tek başına yapması mümkün görülmemektedir. Bu nedenle, gençlik ve spor sorun

larıyla doğrudan veya dolaylı olarak ilgili, başta Yüksek Öğretim Kurumları olmak üzere, bütün kurum ve kuruluşların katkılarına ve işbirliğine ihtiyaç vardır.

Sosyal hayatımızın ve kamu yönetiminin önemli ve temel sorunlarından biri haline gelen gençlik ve spor sorunları hakkında yapılacak araştırmalarda en büyük katkının Yüksek Öğretim Kurumları ile Bilim ve Araştırma Kurumlarından sağlanabileceği de ortada olan bir gerçektir.

Bu bakımdan :

1 — Gençlik ve spor sorunları konularında, ayrı ayrı veya ortak araştırma yapmakla görevlendirilecek öğretim üyesi ve görevlilerinin seçilmesini, isim ve adreslerinin bildirilmesini;

2 — Kurumunuzda şimdiye kadar yapılan, yayınlanan veya yayınlanmayan gençlik ve spor sorunları ile ilgili araştırma ve çalışmalardan ikişer adedinin gönderilmesini;

3 — Görevlendirilecek öğretim üye ve görevlileri ile araştırma planlaması yapmak üzere Ankara'da bir toplantı yapılacağına bilgi edinilmesini;

4 — İstenilen bilgilerin ve belgelerin en geç 30 Nisan 1974 tarihine kadar gönderilmesini;

Müsaadelerinize saygılarımla arz ederim.

Avni Akyol
Yüksek Öğretim Kurulu Üyesi
Gençlik ve Spor Bakanlığı
Müsteşarı

D A Ğ I T I M :

Gereği İçin :

1. Üniversite Rektörlerine
2. Akademi Başkanlarına
3. D.P.T. Müsteşarlığına

Bilgi İçin :

1. YÖK Başkan ve Üyelerine
2. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğine
3. Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğine
4. TODAİE Genel Müdürlüğüne
5. TBTAŞ Başkanlığına
6. UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Başkanlığına
7. Millî Eğitim ve diğer Bakanlıklara Bağlı Yüksek Okul Müdürlüklerine
8. Ege Üniversitesi Spor Hekimliği Enstitüsü Başkanlığına
9. Gençlik ve Spor Bakanlığı Merkez ve Bağlı Kuruluşlar Genel Müdürlüklerine
10. TMGT Genel Başkanlığına
11. Halkevleri Genel Başkanlığına
12. Türk Eğitim Derneği Başkanlığına

13. Beden Eğitimi Öğretmenleri Derneği Başkanlığına.
14. Türk İş Genel Başkanlığına
15. Barolar Birliği Başkanlığına
16. Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Bor-saları Birliği Başkanlığına

Ankara; 30.4.1974
Sayı : 1447

Gençlik ve Spor Bakanlığı
A n k a r a

İLGİ: 19.4.1974 gün ve 022/351-136 sayılı yazınız.

Gençlik ve spor sorunlarında yapılacağı bildirilen araştırmalara ve toplantılara Birliğimiz Başkan Yardımcısı Avukat Enver Arslanalp katılacaktır.

Kuruluş özelliği dolayısı ile Birliğimizin Gençlik ve Spor sorunları ile ilgili yayınları bulunmadığından gönderilememiştir.

Bilginize arz ederiz.

Avukat Enver Arslanalp
Turgutlu İşhanı Kat 2 No. 207
İZMİR

Saygılarımla,
Başkan

1974/25-25

Avukatlara Vaki Saldırıları.

Ergani; 16.2.1974

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

16.2.1974 günü sabah saat 9.30-9.45 sıralarında yazıhanemde gerici güçler tarafından saldırıya uğradım. Gereğini diliyorum.

Saygılarımla.

Av. Gülfer Taşer

Diyarbakır; 16.2.1974

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Baromuz üyesi Av. Gülfer Taşer Erganideki yazıhanesinde vazife ifa ederken vazifesinden ötürü yazıhanesine ve müvekkillerine bazı kişilerce fiili tecavüzde bulunulmuş ve müvekkilleri ağır yaralanmıştır.

Durumu bilgilerine arz ve ilgilerinizi rica ederiz.

Genel Sekreter
Av. Yücel Önen

Diyarbakır; 974/108

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Baromuz avukatlarından Gülfer Taşer'in 16.2.1974 Cumartesi günü Ergani İlçesindeki şahsi yazıhanesinde vazife gördüğü sırada, vazifesi ile ilgili olarak yazıhanesine ve müvekkillerine tecavüzde bulunduğu na ilişkin yönetim kurulumuzun 16.2.1974 gün ve 974/12 sayılı kararı ekte gönderilmiştir.

Gereği saygı ile arz olunur.

Genel Sekreter
Av. Yücel Önen

Diyarbakır Bölge Barosu

Sayı : 974/12

K A R A R

Başkan : Av. Eşref İnceoğlu
Başkan yd. : Av. Cevdet Yardım
G. Sekreter : Av. Yücel Önen
Sayman : Av. Özgür Barutçu
Üye : Av. Hamit Karakoç
Üye : Av. Mesut Eser
Üye : Av. Ceal Ergin

Yönetim kurulu G. Sekreter Av. Yücel Önen başkanlığında toplandı.

Baromuz 277 sicil numaralı avukat Gülfer Taşer'in baro başkanlığına gönderilmiş olduğu acele tel münderecatı ve adı geçenin şifahi izahatı dinlendikten sonra

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ :

1 — Avukat Gülfer Taşer'in 16.2.1974 Cumartesi günü Ergani ilçesine şahsi yazıhanesinde vazife gördüğü sırada vazifesi ile ilgili olarak yazıhanesine ve müvekkillerine tecavüzde bulunan Mastafa ve Mehmet Karaaslan ile Sait isimli şahısların fiilleri vazifesi başında iken ve vazifesinden ötürü avukata tecavüz olmakla gerekli tahkikatın icrası ve sanıklar hakkında ilgili mercilerin dikkatinin çekilmesi bakımından olayın duyurulmasına,

2 — Karar örneğinin T.B.B. Başkanlığına, Adalet Bakanlığı, iç işleri bakanlığı ve D. Bakır valiliğine gönderilmesine ve ayrıca bu mercilere durumun tel ile bildirilmesine mevcudun oy birliği ile karar verildi. 16.2.1974

Ankara; 19.2.1974
Sayı : 699
Tel

Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Diyarbakır Valiliği ve Ergani C. Savcılığına gönderildi.

Diyarbakır Barosundan Birliğimize gönderilen 16/2/1974 tarihli telgrafta Erganide avukatlık yapmakta olan Gülfer Taşer'in yazıhanesinde görev ifa ederken tecavüze uğradığı bildirilmiştir.

Olayın tahkiki için gerekli işlemin yapılmasına ve sonucundan Birliğimize bilgi verilmesine müsaadelerini arz ederim.

Saygılarımla
T.B.B.BaşkanıAnkara; 11.5.1974
Sayı : 1531Baro Başkanlığı
D i y a r b a k ı r

Erganide avukatlık yapan Gülfer Taşer hakkındaki 16.2.1974 tarihli Yönetim Kurulumuz kararı ile aynı tarihli tel yazınız üzerine Adalet, Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Diyarbakır Valiliği ve Ergani C. Savcılığına çekilen telgraflarımız üzerine İçişleri Bakanlığından alınan 27/4/1974 tarih ve 094964 sayılı yazı ile Ergani C. Savcılığından alınan 21/2/1974 tarihli telgraf fotokopileri ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim

Saygılarımla
BaşkanT. C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Emniyet Genel MüdürlüğüAnkara; 22.4.1974
Sayı : 094964Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

- İLGİ : a) Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'nın 19.2.1974 tarihli telgrafı;
b) Diyarbakır Bölge Barosu Genel Sekreterliğinin tarihsiz 974/108 sayılı yazısı;

16.2.1974 günü Diyarbakır ili Ergani ilçesinde Av. Gülfer Taşer'in bürosunda görev ifa ettiği bir sırada, görevi ile ilgili olarak bürosuna ve müvekkillerine tecavüz olduğu hususundaki iddialar üzerine yaptırılan tahkikatta;

15.2.1974 günü Ergani ilçesi Ortayaz köyünde bir kooperatif kurma konusunda, köy halkından Hikmet Yılmaz, Mevlüt Akyıldız, Mehmet ve Ahmet Yıldırım ile Muhlis ve Cengiz Öztürk adlı şahıslar arasında vukuagelen kavga neticesinde adı geçenlerden, Cengiz ve Muhlis Öztürk'ün yaralandığı, olaya İlçe Jandarma Komutanlığına el konularak tarafların Adalete sevk edildiği,

Yukarıda söz konusu edilen hadise ile ilgili olarak 16.2.1974 günü taraflardan birisinin dilekçe yaz-

dürmek maksadıyla Av. Gülfer Taşer'in bürosuna girdiği, Büro dışında beklemekte olan taraftarların büro önünde tekrar kavga ettikleri ve bu olay sırasında Mehmet, Mustafa, Sait ve Hasan Karaaslan'ın Enver ve İsmet Yılmaz adlı şahısları bıçakla yaralayarak firar ettikleri, olay yerinden kaçan şahısların ise civar dükkânlara ve bu arada Av. Gülfer Taşer'in bürosuna girdikleri, olay mahalline süratle intikal eden Polisin buradaki topluluğu dağıttığı, bu durumu özgürlüğüne bir saldırı olarak niteliyen adı geçen Avukatın İlçe C. Savcılığına müracaatta bulunmuş ve olaya C. Savcılığınca el konulduğu, firariler hakkında gıyabi tutuklama kararı alınarak yakalanmalarına çalışıldığı, olay sırasında Av. Gülfer Taşer'in vücudunda herhangi bir darp ve bürosunda da tahrip hasarına rastlanmadığı ve bahse konu hadisele- rin adı geçen Avukatın şahsı ve mesleği ile herhangi bir ilgisinin olmadığı, olayların bir tesadüf neticesi büro önünde cereyan ettiği anlaşılmıştır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Yusuf Danışman
Müştaşar Muavini
İçişleri Bakanı Y.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

19.2.1974 tarihli telinize Diyarbakır Barosu Avukatlarından Avukat Gülfer Taşer ile ilgili olaya anında tarafımızdan el konulmuş olup tahkikat bizzat tarafımızdan yürütülmektedir bilgi edinilmesi saygıyla rica olunur

Savcı Ogan

Bkz. TBBB. 1971/6-9, 16; 7-3; 8-2; 9-13; 10-11; 1972/11-20; 13-23; 14-9; 16-28; 1973/17-20; 18-21; 19-16; 20-22; 21-21.

1974/25-26

Vefat Eden Avukatlar İçin Her Yıl Anma Töreni Yapılmasını Tavsiye Eden Birlik Genelgesi.

Ankara; 9.4.1974
Genelge No : 1342/22

Baro Başkanlığı

Savunma görevlerini şerefle yaparak, aramızdan ebediyen ayrılan meslekdaşlarımızın anısına, bazı barolarımızca yapılan törenlerin her yıl bütün barolar tarafından o yıl vefat edenler için yapılması, bu törenlerde yaşantılarının dile getirilmesi büyük bir kadirşinaslık ve manevi ve mesleki ödev olduğundan

Yönetim Kurulumuz bu hususun tavsiye edilmesine karar vermiştir.

Bilginize sunarım.

Eyagılarımla
Başkan

1974/25-27

Birlik Keseneğinin II. Taksitlerinin Gönderilmesi Hakkındaki Genelge.

Ankara; 27.4.1974
Genelge No : 25/1433

Konu : Birlik Keseneğinin II. Taksitlerinin gönderilmesi hakkında

Baro Başkanlığı

1974 yılı Birlik keseneğinin 31.12.1973 tarihinde

Baronuza kayıtlı olduğunuzu bildirdiğiniz avukat adedine göre aylık 10,— lira üzerinden hesaplandığı ve Birliğin gelir bütçesinin bu esasa göre düzenlendiği bundan önceki genelgelerimizde bildirilmişti.

Buna göre 1974 yılında ödenmesi gereken kesenek borcunuz .....liradır.

1973 yılından devreden borcunuzla birlikte 1974 yılı keseneği ikinci taksidinin, rozet ve kimlik cüzdanı bedellerinin «Türkiye'de Savunma Mesleğinin Gelişimi» isimli I. ve II. cilt kitap, Numunelik Cübbe bedellerinin acele olarak Birliğimizin T. C. Ziraat Bankası Kızılay Şubesindeki 630/493 sayılı hesabına havale edilmesini ve bu durumun ayrıca bir yazı ile Birliğimize duyurulmasını önemle rica ederiz.

Saygılarımızla.

Sayman Başkan
Av. Mehmet Kavaklılar Av. Faruk Erem

Kesenek Borcu	TL
1973 yılından devreden	
1974 keseneği Birinci ve ikinci Tak.	
T O P L A M	
1974 yılında gönderilen	
K A L A N	
Diğer Borçlarımız	TL
Rozet Bedelleri	.....
Kimlik Cüz. bed.	.....
Kitap (I. cilt)	.....
Kitap (II. cilt)	.....
Numunelik cübbe bed.	.....

Bkz. TBBB. 1971/9-24; 1972/13-14; 14-9; 1973/18-8; 1974/24-20.

1974/25-28

Devlet Güvenlik Mahkemesine Levha Gönderilmesi Hakkında Barolara Gönderilen Genelge. Ankara; 27.4.1974
Genelge No : 26/1434

Baro Başkanlığı

Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Başkanlığından Birliğimize gönderilen 16.4.1974 tarih ve 1974/50 Muh. sayılı yazı aynen aşağıya çıkarılmıştır.

Gereğini rica ederim.

Saygılarımla
Başkan**T.C.
DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ
BAŞKANLIĞI**Ankara; 16.4.1974
Sayı : 1974/50 Muh.Konu : Baro levhaları Hk.
Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Kuruluşu itibarı ile 21 ilde yargı yetkisine sahip bulunan Mahkememiz kitaplığında hiç bir ile ait Baro Levhası mevcut değildir.

Başkanlığınıza bağlı bulunan Barolara ait levha mevcut ise Mahkememize gönderilmesi aksi halde mahalli barolara durum bir yazı ile bildirilerek mevcut baro levhalarından birer adet mahkememize gönderilmesinin temini rica olunur.

Ankara
Devlet Güvenlik Mahkemesi
Başkanı
Ali Fahri Yücel

1974/25-29

Bursa İcra Dairelerine Arşiv Kırılanması - Birliğin Adalet Bakanlığına Başvurması - Adalet Bakanlığının Cevabı. Bursa; 15.4.1974
Sayı : 200Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
A n k a r a

Sayın başkanım ilişik fotokopide açıklanan sorumuzun Adalet Bakanlığı Müsteşar Muavini Sayın İsmet Kemal Özteke'ye duyurulmasını ve sonucun sağ-

lanmasını rica eder selam ve hürmetlerimi sunarım.

Bursa Barosu Başkanı
Av. Turgut BulutBursa; 3.4.1974
Sayı : 974/1266Yüksek Adalet Bakanlığına
A n k a r a

İlgi : 23.3.1974 gün ve Levazım Müdürlüğü ifadeli 2530 sayılı yazılarına karşılıktır.

Bursa İcra Dairelerinin yeni kiralanan binanın alt katındaki arşiv yerinin tevsi sadedinde arşivle bitişik olup evince plânları sunulan 4 dükkân yerinin toplam aylık kirası pazarlık neticesi 1500 Liraya indirilmişti. İşbu kiranın Bakanlığınızca fazla görülmesi üzerine civarda bulunan başka yerler aranmışsada mesken buhranı olan il merkezinde ayrı ve ucuz bir yer teminine imkan bulunamamıştır.

Esasında kiralamak istediğimiz 4 dükkân yerinin raice göre kira bedeli 3000 lirayı nüzlerinde olup nakil tarihinden beri mal sahibi tarafından emrimize bırakılmış vaziyettedir.

İcra dairelerinin çok dar gelen mevcut arşiv yerine eski evrak nakledilmiş olup mutlak ihtiyaca mebni işbu 4 dükkân yerinin 1.3.1974 tarihinden iti baren aylığı 1500 liradan kiralınmasına müsaadelerinizi ve gereken ödeneğin gönderilmesini saygılarımla arz ederim.

İlhan Yiğit
Cumhuriyet SavcısıAnkara; 4.5.1974
Sayı : 1469Adalet Bakanlığı
A n k a r a

Bursa İcra Dairelerinin yeni kiralanan binasının alt katındaki arşivin genişletilmesinin bir zorunluk olduğu Bakanlığınızca da kabul buyurulmaktadır. Bursa Barosundan aldığımız bir yazıda, bu konuda en elverişli ve rayice uygun kira bedelli dükkânların kiralınması önerilmektedir.

Konunun önemine ve müstaceliyetine binaen gereğinin ifasını takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla,
BaşkanAnkara; 11.5.1974
Sayı : 1529Baro Başkanlığı
B u r s a

İLGİ : 15/4/1974 tarih ve 200 sayılı yazınız.

İlgideki yazınızla fotokopisi gönderilen C. Savcılığının 3/4/1974 tarih ve 974/1266 sayılı yazısı üzerine

Adalet Bakanlığına yazılan 4/5/1974 tarih ve 1469 sayılı yazımıza karşılık olarak anılan Bakanlıktan alınan 8/5/1974 tarih ve 4131 sayılı yazı fotokopisi ilişik olarak sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

T.C.
ADALET BAKANLIĞI

Ankara; 8.5.1974
Sayı : 4131

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İLGİ: 4.5.1974 tarih ve 1469 sayılı yazınız.

Bursa İcra Hâkimliği, İcra Dairesi ve İcra Muhabese arşivi olarak kullanılan 2 adet dükkanın ihtiyaca kâfi gelmemesi nedeni ile aynı şahısa ait 4 adet dükkanın daha ilave olarak aylık 1500 liradan kiralanması 16.4.1974 tarihli muciple uygun görülmüş olup durum bu yer C. Savcılığına 17.4.1974 tarih ve 3500 sayılı yazımızla intikal ettirilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

İ. Kemal Öztekin
Adalet Bakanı Yerine
Müsteşar M.

1974/25-30

Mahkeme Kadrolarının Yetersizliği - Urfa'ya Tapulama Hakimi ve Katip Tayini Hakkında Urfa Barosunun Birliğe, Birliğin Adalet Bakanlığına Başvurması - Bakanlık Cevabı.

Urfa Baro Başkanlığı

Ankara; 11.3.1974
Sayı : 30

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

1. Urfaya müstakil tapulama hakimi gönderilmemiş olması nedeni ile yıllardan beri binlerce dosya tapulama mahkemesinde beklemekte olup, hattâ birçok dosya için duruşma dahi açılmamıştır.

Bu tereküm ile birlikte Urfanın Toprak ve Tarım Reformu Kanunu bakımından uygulama bölgesi olarak Bakanlar Kurulunca seçilmiş olması nedeni ile 1757 sayılı yasanın 164 üncü maddesi «Bu kanunun ve ilgili diğer kanunların uygulanmasından doğan adli ve idari yargıya ilişkin her türlü uyuşmazlıklar, o bölgede faaliyette bulunan tapulama

mahkemelerinde bu kanun hükümlerine göre çözümlenir.» demekte olup, mahalli mahkemeler bu nedenle gayrimenkulle ilgili her türlü davalarda görevsizlik kararları vermeye başladılar. Bu suretle Tapulama mahkemelerinde her geçen gün dosya adedi artmaktadır.

Yukarıda arz edilen durumun değerlendirilerek biran evvel Urfaya ve kazalara müstakil tapulama hakimi ve katip gönderilmesinin temini.

2. Urfa icra dairesi olan bir memur muavini ile çalışmakta olup, icra memuru ve katip tayin edilmesinin sağlanması.

3. Urfa icra dairesinde günlerden beri tediye makbuzu bulunmadığı için icra takiplerinden netice alınmamaktadır. Bu makbuzların gönderilmesi için Adalet Bakanlığına durumun iletilmesi saygı ile rica olunur.

Urfa Barosu Başkanı
Avukat Adil Rastgeldi

Ankara; 18.3.1974
Sayı : 1096

Adalet Bakanlığına
A n k a r a

Urfa Barosu Başkanlığından alınan 11.3.1974 tarih ve 30 sayılı yazıda :

Urfa İcra Dairelerinin bir memur muavini ile çalıştığı, icra memuru ve kâtime ihtiyaç bulunduğu, tediye makbuzunun mevcudunun kalmadığı bildirilmiş ve bunların sağlanması istenmiştir.

Gereğinin takdirine ve yapılan işlem sonucundan bilgi verilmesine müsaadelerini arz ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ankara; 18.3.1974
Sayı : 1097

Yüksek Hakimler Kurulu Başkanlığına
A n k a r a

Urfa Barosu Başkanlığından alınan 11.3.1974 tarih ve 30 sayılı yazıda :

Toprak ve Tarım Reformu Kanununun uygulanması nedeni ile iş hacminin arttığı, mahalli mahkemelerin görevsizlik kararı vermesinden ihtilâfların biriktirdiği bildirilmekte ve Urfa ile ilçelerine müstakil tapulama hakimi gönderilmesi istenmektedir.

Gereğinin takdirine ve yapılan işlem sonucundan bilgi verilmesine müsaadelerini arz ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ankara; 14.1974
Sayı : 1258

Baro Başkanlığı
U r f a

İlgi : 11.3.1974 tarih ve 30 sayılı yazınız.

Urfaya ve kazalarına müstakil Tapulama Haki mi ve kâtip gönderilmesi ve Urfaya bir icra memuru ile kâtip tayin edilmesinin sağlanması hakkındaki yazınız üzerine isteğiniz Yüksek Hakimler Kurulu Başkanlığı ile Adalet Bakanlığına duyurulmuş ve Yüksek Hakimler Kurulu Başkanlığından yazımıza karşılık olarak alınan 29.3.1974 tarih ve 5913 sayılı yazısının bir örneği ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla
Başkan

Ek : 1

T. C.
Yüksek Hakimler Kurulu

Ankara; 29.3.1974
Sayı : 5513

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 18.3.1974 gün ve 1097 sayılı yazınız.

Urfa ili, merkez ve ilçelerinde müstakil Tapulama Mahkemesi kurulduktan sonra bu yerlere atama yapılacaktır.

İlgilere tebliğini rica ederim.

Selman Yörük
Yüksek Hakimler Kurulu
Başkanı

Bkz. TBBB. 1970/3-12, 24; 1971/12-12; 1972/14-12, 33; 16-30; 1973/17-19; 20-24; 21-19; 22-22, 23; 1974/23-15; 24-24, 25.

1974/25-31

Açık Bulunan Terme C. Savcılığı - Samsun Barosunun Birliğe, Birliğin Adalet Bakanlığına Başvurması - Adalet Bakanlığının Cevabı.

Samsun; 13.4.1974
Sayı : 1974/80

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Terme Cumhuriyet Savcısı İsmail Erbay'ın 9.2.1973 tarihinde nakledilmiş bulunmasına rağmen, Münhal Kadroya bugüne kadar tayin yapılmamıştır.

Onbeş seneden beri bir Savcı ve Savcı yardımcısı ile idare edilmekte bulunan teşkilatın uzun süreden beri bir tek savcı yardımcısı ile yürütülmesi işlerin aksamalsını ve sızlanmaları mucip olmaktadır.

Bu ilçe, Adli vakalar yönünden çok hareketlidir.

Savcı Yardımcısının haftada bir iki defa otopsi nedeni ile merkezden ayrılma zorunda kalması, esasen yüklü olan işlerin her geçen gün artmasına ve aksamasına yol açmaktadır.

Bu durumun önlenmesi bakımından münhal kadroya en kısa zamanda bir savcı tayinine delâlet buyrulmasını arz ederim.

Saygılarımla,
Samsun Barosu Başkanı
Av. İsmet Katar

Ankara; 18.4.1974
Sayı : 1387

Adalet Bakanlığı
A n k a r a

Samsun Barosu Başkanlığından alınan ve 2.2.1973 tarihinden beri açık bulunan Terme C. Savcılığına atama yapılması dileğini kapsayan 13.4.1974 tarih ve 1974/80 sayılı yazı fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Yazı münderecatına ve işin önemine binaen gereğinin takdirine ve bu hususta yapılan işlem sonucunda Birliğimize bilgi verilmesine müsaadelerini arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 24.4.1974
Sayı : 1439

Baro Başkanlığı
S a m s u n

İLGİ : 13/4/1974 tarih ve 1974/80 sayılı yazınız

Münhal bulunan Terme Cumhuriyet Savcılığına atama yapılması isteğini kapsayan ilgedeki yazınız üzerine durum Adalet Bakanlığına bildirilmiştir.

Bunun üzerine Adalet Bakanlığından alınan 25/4/1974 tarih ve 29179 sayılı yazı örneği ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

T. C.
ADALET BAKANLIĞI

Ankara; 25.4.1974
Sayı : 29179

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Terme ilçesinde Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı münhal olup, eleman temin edildiği takdirde münhal kadroya atama yapılmasına çalışılacaktır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Sabahattin Okutan
Adalet Bakanı Yerine
Özlük İşleri Genel Müdürü

1974/25-32

Mahkemelerin İhtiyacı Karşılamanaması - Zonguldak'ta İkinci Bir Sulh Hukuk Mahkemesinin Zorunlu Olduğu.

Zonguldak; 28.1.1974
Sayı : 1974/13

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Zonguldak Baro Levhasında kayıtlı Av. Ali Turan Başar'ın 26.12.1973 tarihli ve bir örneği ekli yazısı Yönetim Kurulumuzca benimsenerek gereğinin takdiri için Başkanlığınıza gönderilmesine Yönetim Kurulumuzun 26.1.1974 gün ve 1974/14 sayılı kararı ile karar verilmiştir.

Gereğini takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla.
Zonguldak Barosu Başkanı
Av. Burhan Karaçelik

Ek : 1

Zonguldak; 25.12.1973

Baro Başkanlığına
Z o n g u l d a k

Ülkemizdeki bozuk düzenin tüm tezahürleri, Adalet mekanizmasında da görülmektedir. Bizler, hukukun bir (Adalet ve Nisfet) sanıtı olduğunu unutmadan ezilen, horlanan ve sömürülen halkın yanında bulunmalıyız.

Baroya girdiğimden beri görebildiğim, gerek Baromuzda ait gerekse; Türkiye'deki adalet mekanizmasının işleyişindeki aksaklıkları belirtmeyi ve bunların düzeltilmesi için gerekli mücadelenin verilmesine yürekten inanyorum.

1 — Yargı erkinin güçlü sayılacağını teşkil ettirecek, hakimlik savcılık ve avukatlık görevini ifa edenlerden hakimler ve savcılar görevlerinin icapları olan ve yapmaları gereken muamelelerde gerek vatandaşlara ve gerekse de avukatlara güçlükler çıkararak Adalet mekanizmasının randımanlı çalışması önlenmektedir.

2 — Hakimler ve savcılar duruşmalara zamanında gelmeyerek, davaların sürüncemede kalmasına sebep olmaktadır.

3 — HUMK. yapılan değişikliğin sonunda sulh hukuk mahkemesinin vazife alanının genişletilmesi sonunda, bu mahkemenin işleri haddinden fazla artmıştır. Bu nedenle bu mahkemedeki davaların kolay kolay bitmeyeceği bunun sonucunda vatandaşların bundan ziyadesi ile zarar görecekleri ortadadır. Zonguldak Barosu olarak Zonguldak'da ikinci bir sulh hukuk mahkemesinin açılması için girişimlerde bulunulmasının gerektiği inancındayım.

4 — Mahkeme kalemlerinin çalışmalarında adalet mekanizmasının hızını azaltmaktadır. Şöyleki: Mahkeme kalemlerinde görevli olanlar, kendilerinin yapmaları gereken çeşitli muameleleri zamanında yapmamakta, bunların tamamlanmasını dosya ile ilgisi olanlardan beklemektedirler. Bunların sonucunda da davaların bazen birkaç yıl fazla uzamasına sebep olmaktadır. Bahsettiğim aksaklıklara en fazla iş mahkemesi kalemlerinde rastlanmaktadır. Zonguldak'da iş davalarının bol olduğu bir dönemde ortaya çıkan bu alışkanlığın; artık o dönemin iyi ve kötü yanlarıyla bittiği bu nedenlerde yeni ortama uymaları gerektiğinin hatırlatılması ve öğretilmesi zamanının geldiği inancındayım.

5 — Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunlarının aralarında çok kuvvetli bir dayanışma birliği bulunmaktadır. Buda onlara çeşitli imkânlar sağlamaktadır. Halbuki Hukuk Fakültesi mezunlarının arasında böyle bir dayanışma bulunmadığı gibi türlü nedenlerle birbirleri aleyhine çalışmalarda bulunmaktadır.

Hiç olmazsa Zonguldak Barosuna mensup sayın meslektaşlarım arasında müsbet yönde bir dayanışmanın doğabileceği inancındayım. Bunun için Baro yönteminin çeşitli vesilelerden istifade ederek, dayanışmanın sağlanmasına katkıda bulunacağına inanıyorum.

Saygılarımlar
Av. Ali Turan Başar

Zonguldak; 22.2.1974
Sayı : 729

Baro Başkanlığı
Z o n g u l d a k

İlgi : 28.1.1974 gün ve 974/13 sayılı yazınız.

İlgi yazınız eki Baronuz Avukatlarından Ali Turan Başar'ın 25.12.1973 tarihli dilekçesi Yönetim

Kurulumuzun 10.2.1974 tarihli toplantısında görüşülmüş ve belirttiği tekliflerin 4 yıllık çalışma programımızın hazırlanmasında dikkate alınmasına, Zonguldak'ta ikinci bir Sulh Hukuk Mahkemesi açılması için Adalet Bakanlığına yazılmasına karar verilmiş ve yazılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Bilgi için Av. Ali Turan Başar'a gönderildi.

Ankara; 25.2.1974
Sayı : 797

Adalet Bakanlığı
A n k a r a

Zonguldak Barosundan alınan bir yazıda H.U.M.K. yapılan son değişikliktir snora, vazife alanının genişlemesi nedeni ile Sulh Hukuk Mahkemesinin iş Hacminin haddinden fazla aştığı bu durumda ikinci bir Sulh Mahkemesinin açılmasının zorunlu olduğu bildirilmektedir.

Gereğini takdirlerinize arz ederiz.

Saygılarımla
Başkan

Zonguldak; 23.2.1974
Sayı : 764

Sayın Av. Ali Turan Başar
Z o n g u l d a k

25.12.1973 tarihli dilekçeniz Yönetim Kurulumuzun 10.2.1974 tarihli toplantısında görüşülmüş ve belirttiğiniz tekliflerin 4 yıllık çalışma programımızın hazırlanmasında dikkate alınmasına, Zonguldak'ta ikinci bir Sulh Hukuk Mahkemesi açılması için Adalet Bakanlığına yazılmasına karar verilmiş ve yazılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla
Başkan

Ankara; 25.3.1974
Sayı : 1174

Baro Başkanlığı
Z o n g u l d a k

İlgi : 22.2.1974 tarih ve 724 sayılı yazımız.

İlgideki yazımızda açıklandığı üzere Zonguldak'ta ikinci bir Sulh Hukuk Mahkemesi açılmasının zorunlu olduğu hususu 25.2.1974 tarih ve 797 sayılı yazımızda Adalet Bakanlığına bildirilmiştir.

Bu defa anılan Bakanlıktan Birliğimize gönderilen 6.3.1974 tarih ve 17672 sayılı yazı fotokopi ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi ve keyfiyetin Baronuz avukatlarından Ali Turan Başar'a da duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

EK : 1

T. C.
ADALET BAKANLIĞI

Ankara; 6.3.1974
Sayı : 17672

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 25.2.1974 gün ve 797 sayılı yazı.

2. Sulh Hukuk Mahkemesi kurulacak yerler bir yıl içinde intikal eden iş durumu nazara alınarak bir sıraya konmuş olup emsal yerler arasında sırası geldiğinde, Zonguldak'ın durumunda incelenmek üzere not alınmıştır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Sabahattin Okutan
Adalet Bakanı Yerine
Özlük İşleri Genel Müdürü

Bkz. TBBB. 1970/3-12, 24; 1971/12-12; 1972/14-12, 33; 16-30; 1973/17-19; 18-22; 20-22; 21-10; 22-23.

1974/25-33

Adalet Dairesinde Avukatlara Ayrılacak Yer - Havsa ve Gülnar Adliyesinde Avukatlara Birer Oda Tahsis İsteği - Birliğin Adalet Bakanlığına Başvurması - Adalet Bakanlığının Cevabı.

Mersin; 20.4.1974
Sayı : 198

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Baromuzda kayıtlı Gülnar Avukatlarından Naci Örs, Yılmaz Küçük ve Rıza Uğur Özcan ile dava vekili M. Rahmi Öz tarafından Baromuzda verilen 28.3.1974 tarihli dilekçe fotokopisi ekli olarak sunulmuştur.

Arz olunur.

Saygılarımla,
Mersin Barosu Başkanı
Av. Şinasi Develi

Ek : 1

Mersin Barosu Başkanlığına
M e r s i n

Bizler İçel'in Gülnar İlçesinde üç Avukat olarak temmuz 1973 tarihinden beri mesleki görevimizi yapmaktayız. Malumunuz olduğu üzere 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 50 nci maddesi Adliye binalarında Avukatlar için yer ayrılmasını amirdir. Hal böyle iken Gülnar binasında Avukatlar için ihtiyaca yetecek bir yerin ayrılması konusundaki taleplerimiz bu güne kadar bulacağız, düşünüyoruz, yerimiz yok gibi sudan sebeplerle neticesiz kalmaktadır. Oysa Adliye binası içerisinde Avukatlar Odası olabilecek yerler bulunmakta ve hatta bu odalardan bir tanesi müstahdemlerden birine tahsis edilerek çay ocağı olarak kullanılmaktadır. Bu durum gösteriyorki baş vurduğumuz mercinin sorumluluğu Gülnar Cumhuriyet Savcısı Oktar Çakır'ın Avukatlara karşı menfi bir tutumu ve allerjisi bulunmaktadır. Böylece Avukatlar sanki kamu görevlisi değilmiş gibi küçük görülmekte ve bizim onurumuzla oynamaktadır. Takdir eder siniz ki biz Avukatlarda serbest meslek erbabı olsakta kanunen kamu görevi görmekte ve adliyenin bir rükmü sayılmaktayız.. Bu hal kamu oyununda Hakim ve Savcıların Avukatlara kıymet vermedikleri zamanı uyandırmakta, bir büromuz olmadığı için duruşma aralarında elimizde çantamız, sırtımızda çübbemiz adliye koridorunda dolaşıp durmaktayız.

Bu halin giderilmesi ve bu yazının yazılmaması için C. Savcısı Oktar Çakır'ı ikaz etmiş ve kendisinden defalarca ricada bulunmuş isekte bu güne kadar bütün girişimlerimiz neticesiz bırakılmıştır. Bu yüzden Avukatlık kanununun 50 nci maddesinin yerine getirilmemesi karşısında yasaların tatbikçisi olan görevlilerden görevlerini yerine getirerek yasal hakkımızın tanınmasına emir ve müsaadelerinizi ve gereğini müştereken arz ve talep ederiz. 28.3.1974

Gülnar'da Avukat Gülnar'da Avukat Gülnar'da Avukat
Naci Örs Yılmaz Küçük R. Uğur Özcan

Ankara; 9.4.1974
Sayı : 1334

Adalet Bakanlığı
A n k a r a

Gülnar ilçesinde avukat Naci Örs, Yılmaz Küçük, Uğur Özcan, M. Rahmi Uz taraflarından Birliğimize gönderilen 28.3.1974 tarihli yazıda; Gülnar Adliyesinde Avukatlar için ayrılmış bir oda bulunmadığı ve bu yer C. Savcılığına müteaddit müracaatlarının nazara alınmadığı ve halbuki Adliye Binasında avukatlara tahsis edilecek odalar bulunduğu ve hatta bu odalardan birisinin müstahdemlerden birine tahsis edilip çay ocağı olarak kullanıldığı bildirilmektedir.

Avukatlık Kanununun 50. maddesi hükmü uyarınca gereğinin takdirine ve bu hususta yapılan iş-

lem sonucundan Birliğimize bilgi verilmesine müsaadelerini arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 25.4.1974
Sayı : 1412

Baro Başkanlığı
M e r s i n

Gülnar'da Avukat Naci Örs, Yılmaz Küçük, Uğur Özcan, R. Rahmi Uz taraflarından Birliğimize gönderilen 28.3.1974 tarihli yazıda; Gülnar Adliyesinde avukatlar için ayrılmış bir oda bulunmadığı ve bu yer C. Savcılığına müteaddit müracaatlarının nazara alınmadığı ve halbuki Adliye Binasında avukatlara tahsis edilecek odalar bulunduğu ve hatta bu odalardan birinin müstahdemlerden birisine tahsis edilip çay ocağı olarak kullanıldığı bildirilmesi üzerine durumun incelenerek bu hususta yapılan işlem sonucundan bilgi verilmesi Adalet Bakanlığından istenilmisti.

Bunun üzerine anılan Başkanlıktan alınan 17.4.1974 gün ve 3503 sayılı yazının bir örneği ilişikte sunulmuştur.

Bilgi edinilmesini ve keyfiyetin adı geçen avukatlara da duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ek : 1

T. C.
ADALET BAKANLIĞI

Ankara; 17.4.1974
Sayı : 3503

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 9.4.1974 tarih ve 1334 sayılı yazınız.

Gülnar Adalet Dairesi içerisinde Avukatlar için bir oda tefriki hususu Gülnar C. Savcılığına 12.4.1974 tarih ve 3334 sayılı yazımızla intikal ettirilmiştir.

Neticenin ayrıca bildirileceğini arz ederim.

Melih Ezgü
Adalet Bakanı Y.
Müsteşar

Edirne; 29.3.1974

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Edirne Havsa ilçemizde 1972 yılında Adliye Binasında Avukatlar için tahsis edilmiş bulunan oda

savcılık ve İlçe Seçim kurulu başkanı tarafından baromuzun yazılı muhalefetine rağmen cebren boşaltılmış ve tabela sökülüp atılmıştır. Kanun açık hükmü ve birliğimizin ilke kararı alenen ihlâl edilmiştir. Keyfiyet Adalet Bakanlığında telgraf ile bildirilmiştir.

Gereğine müsaadelerinizi rica ederim.

Edirne Barosu Başkanı
Av. Orhan Tülümen

Ankara; 6.4.1974
Sayı : 1291

Baro Başkanlığı
E d i r n e

İlgi: 29.3.1974 tarihli tel yazınız.

İlgideki tel yazınız üzerine Havsa ilçesi Adliye Binasında avukatlara tahsis edilen odanın Baronuzun muhalefetine rağmen cebren boşaltılıp tabelasının atıldığı odayı Adalet Bakanlığında sorulmuştur.

Bu yazımız üzerine anılan Bakanlıktan alınan 1.4.1974 tarih ve 9930 sayılı yazı örneği ilişikte sunulmuştur. Konu takip edilmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 30.3.1974
Sayı : 1249

Adalet Bakanlığı
A n k a r a

Edirne Barosundan aldığımız bir telgrafta Havsa ilçesi Adliye Binasında Avukatlara tahsis edilen odanın Baronun muhalefetine rağmen cebren boşaltılıp tabelasının atıldığı bildirilmiştir.

Avukatlık Kanununun 50 nci maddesi uyarınca durumu bilgi ve takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla
Başkan

Ankara; 1.4.1974
Sayı : 9930

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi: 30.3.1974 gün ve 1249 sayılı yazınız.

İlgide gün ve sayısı belirtilen yazınızda söz konusu edilen husus incelenmekte olup sonucu ayrıca duyurulacaktır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Oğuz Akdoğanlı
Adalet Bakanı Y.
Hukuk İşleri Genel Müdürü

Ankara; 8.5.1974
Sayı : 1513

Baro Başkanlığı
E d i r n e

İLGİ: 6/4/1974 gün ve 1291 sayılı yazımız.

Havsa İlçesi Adliye binasında avukatlara tahsis edilen odanın cebren boşaltılıp tabelasının atıldığı olayı hakkında Adalet Bakanlığında alınan 3/5/1974 tarih ve 13198 sayılı yazı fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

T.C.
ADALET BAKANLIĞI

Ankara; 3.5.1974
Sayı : 13198

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İLGİ: 30 Mart 1974 gün ve 1249 sayılı yazınız.

İlgide gün ve sayısı belirtilen yazınızda Havsa ilçesi adalet dairesinde avukatlara tahsis edilen odanın baronun muhalefetine rağmen zorla boşaltılıp tabelasının atıldığı bildirilmesi üzerine keyfiyet incelendi.

Havsa Adalet Dairesi Belediyeye ait ve evvelce otel olarak yapılmış bir bina. Binanın yetersizliği nedeniyle avukatlar için özel bir odanın tahsisi mümkün olmamıştır. Ancak 1972 yılında Havsa'da çalışan avukat sayısının üçü bulması üzerine suç eşyasının muhafaza edildiği 2X1,75 metre ebadındaki oda, eşyanın çelik dolaylara konması suretiyle geçici olarak avukatların yararlanmasına bırakılmıştır.

Daha sonra Seçmen kütükleri bürosunun teşkili ve bu büronun adalet dairesinde bulunması zorunluğu karşısında, aslında suç eşyası deposu olan odanın bu amaçla kullanılması için keyfiyet baroya intikal ettirilmiş ve baroya ait eşya ile tabela Havsada çalışan Avukat Veli Tombul ve Rifat Çulha'ya teslim edilmiştir.

Bu duruma göre avukatların geçici olarak yararlanmalarına müsaade edilen suç emaneti eşyası odasının cebren boşaltılması ve tabelasının atılması varit olmadığı gibi bu odanın aslında avukatlara tahsis edilmiş bir oda olmadığı anlaşılmaktadır.

Avukatlık Kanununun 50 nci maddesi uyarınca her adalet dairesinde avukatlar için bir yer ayrılması zorunlu ise de diğer adalet hizmetlerinin yürütülmesi için de «yer»e ihtiyaç olduğu açıktır. Özellikle küçük ilçelerdeki adalet dairelerinin yerleşme durumları Birliğinizce de malumdur.

Bununla beraber, Havsa Adalet Dairesinde baro için yeni bir yerin tahsisi konusu incelenmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Oğuz AKDOĞANLI
Adalet Bakanı Y.
Hukuk İşleri Genel Müdürü

Bkz. TBBB. 1970/3-24; 1971/7-11; 8-4; 1972/12-14; 13-9; 14-34; 15-9.

1974/25-34

Ankara Barosunun Düzenlediği «Adli Zabıta - İdari Zabıta» ve «Savunma Dokunulmazlığı» Konulu Sempozyum - Birliği Temsilen Av. Faruk Erem ve Av. Erdoğan Bigat'ın Katılacağı.

Ankara; 26.4.1974
Sayı : 2870

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Türk Hukukuna hizmet çabalarına hız veren Baromuz 21-22/6/1974 tarihlerinde ADLİ ZABITA-İDARİ ZABITA, 6-7/9/1974 tarihlerinde de SAVUNMA DOKUNULMAZLIĞI konulu iki sempozyum düzenlemiştir.

İlgili Bakanlıkların, Üniversitelerin, Yüksek Yargı organlarının temsilcilerinin katılacağı toplantıda Birliğimiz Başkanı'nın ya da yerine görevlendireceği bir temsilcinin bulunması bizi çok sevindirecektir.

Toplantılar öğleden sonra saat 14 de başlayıp 18 de bitecektir. İkinci günün son saati bildirimler üzerinde görüşmeye, tartışmaya ayrılacaktır. Sunulan bildirimlerin (tebliğlerin) okunması en çok 45-60 dakika sürecek genişlikte olacaktır. Tebliğler ve konuşmalar bastırılarak hukukumuza bu konuda değerli bir eser armağan edilmiş olacak ve öneri niteliğinde, gerçekleştirilmesi için ilgili makamlara sunulacaktır.

Birliğimizin bu konudaki uğraşmalarını izlediğimizden karşılıklı yardım anlamında katılma isteğimizi uygun karşılanmasını diliyorum.

Bildirinin yazılı olarak önceden sunulmasını programın kamu oyuna açıklanması için katılacakların ad ve görevinin lütfen bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla
Ankara Barosu Başkanı
Av. Yekta Güngör ÖZDEN

Ankara; 9.5.1974
Sayı : 1518

Baro Başkanlığı
A n k a r a

İlgi : 26.4.1974 gün ve 2870 sayılı yazınız.

İlgi yazınızda belirtilen sempozyumlardan ADLİ ZABITA-İDARİ ZABITA konulu olana Başkan Av. Faruk Erem ve SAVUNMA DOKUNULMAZLIĞI konulu olanada Yönetim Kurulu Üyesi Av. Erdoğan Bigat katılacaktır.

Saygılarımla,
Başkan

1974/25-35

Eczacılık Bayramı Döğlaysiyle «Eczacılık Kanunları» Konulu Panele Birliğimizi Temsilen Av. Hilmi Becerik'in Katılacağı.

Ankara; 28.4.1974

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

14 Mayıs 1974 ile 21 Mayıs 1974 tarihleri arasında Eczacılık Bayramı kutlanacaktır.

14 Mayıs 1974 günü saat 10.30 da Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesinde yapılacak kutlama me rasimine teşffflerinizi istirham ederiz.

Ayrıca 16 Mayıs 1974 tarihinde Eczacılık Kanunları konusunda yapılacak Panele görüşmelerin daha sıhhatli geçmesini sağlamak amacı ile bir arkadaşınızın tensibiniz bizleri ihya edecektir.

Cevabınıza intizaren hürmetimizin kabulünü rica ederiz.

2 nci Bölge
Ankara Eczacı Odası Başkanı
Ecz. Arif Tamaç

Ankara; 8.5.1974
Sayı : 1512

Eczacı Odası Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 28.4.1974 tarihli yazınız.

16 Mayıs 1974 tarihinde yapılacağı bildirilen «Eczacılık Kanunları» konulu panele Yönetim Kurulumuz üyesi Avukat Hilmi Becerik katılacaktır.

Bu konuda yapılan çalışmalarla ilgili belgelerin önceden incelenebilmesi için, gönderilmesini rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/25-36

T.B.B Bülteni'nin Dağıtımı - Eski Uygulamaya Devam Edileceği ve Avukat, Savcı ve Hakimler İçin Barolara Bir Miktar Fazla Gönderileceği.

Adapazarı; 2.4.1974

Sayı : 90

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

A n k a r a

Meslektaşlarımız tarafından ısrarla aranan ve her geçen gün daha da geliştirilen birlik bülteninin dağıtımı devamlı olarak aksamakta ve levhalar en son değişiklikleri ile birliğimize gönderildiği halde bulten gönderilmemektedir.

Dağıtımın daha etkili bir biçimde yapılabilmesi için Barolara kayıtlı Avukat adedinden % 5 fazlası ile bunların doğrudan doğruya Barolara gönderilmesi daha uygun görülmüştür.

Önerimiz tarafınızdan da kabule şayan görülecek olursa bundan sonra yayınlanacak sayılardan 115 adedinin Baromuza gönderilmesini arz ederim

Baro Başkanı

M. Reşit Abasıyanık

Ankara; 6.5.1974

Sayı : 1488

Baro Başkanlığı

S a k a r y a

İlgi : 2.4.1974 gün ve 90 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine Yönetim Kurulumuzca itti haz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır. Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan27.4.1974 gün ve 280/18 sayılı
Yönetim Kurulumuz Kararı :

Birlikçe iki ayda bir çıkarılan Bültenlerin sevkiyatının daha etkili olması için Barolara kayıtlı avukat adedinin % 5 fazlasıyla Barolara gönderilmesini isteyen Sakarya Barosu Başkanlığının 2.4.1974 gün ve 90 sayılı yazısı incelendi.

Uygulamaya eskisi gibi devam olunmasına, almayan avukat, savcı ve yargıç için Barolara bir miktar fazla gönderilmesine oybirliğiyle karar verildi.

1974/25-37

Avukatlık Sınavı - I. Avukatlık Sınavı Soruları - İkinci Avukatlık Sınavı - İkinci Avukatlık Sınavının yapılmadığı.

Avukatlık Sınav Tutanağı

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 28 ve takip eden ve geçici 7 ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliği-

min 29 ve takip eden maddeleri hükümleri uyarınca 11 Mart 1974 günü yapılacak ilk sınava bir stajyerin katılacağı tespit edilerek ilk grubu teşkil eden, Ana yasa, İdare Hukuku ve Avukatlık Kanunu ile meslek kuralları konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi :

1) Anayasamız açısından Barolar ve Barolar Birliğinin durumu ve hukuki niteliği.

2) Danıştayda iptal davasına konu olabilecek tasarrufların niteliği ve bunlara karşı açılacak davalarda süre başlangıcının çeşitli ayrıntılara göre tespit edilmesi.

3) Avukat yüklendiği görevi hangi şartlar içinde yerine getirir, özel hayatı ile meslek hayatı arasında bağlantı var mıdır?

4) Avukatın işi red zorunluğunun esasları nelerdir?

İşbu tutanak 11 Mart 1974 Pazartesi günü saat sabah 9'da Ankara Hukuk Fakültesinde düzenlenmiş ve imza edilmiştir. 11.3.1974

Fezvi Palabıyık
Yargıtay Üyesi
BaşkanÜye
Yargıtay Üyesi
Orhan AydınÜye
Avukat
Saffet Nezihi BölükbaşıÜye
Avukat
Mehmet NomerÜye
Avukat
Faruk Erem**Avukatlık Sınav Tutanağı II**

11 Mart 1974 günlü sınavda ikinci grubu teşkil eden Ceza Hukuku ile Ceza Usul Hukuku konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi.

1) Savunma dokunulmazlığını izah ediniz.

2) Şikâyetçi avukatı olarak Savcılığa yaptığımız müracaata Savcılıkça takipsizlik kararı verildiği tebliğ edilirse başvuracağımız yol nedir?

3) Müvekkiliniz bir suçun mağdurudur. Bir şahsi dava dilekçesi yazınız.

İşbu tutanak 11 Mart 1974 Pazartesi günü saat 14.00 de düzenlenmiş ve imza edilmiştir. 11.3.1974

Başkan
Yargıtay Üyesi
Fezvi PalabıyıkÜye
Yargıtay Üyesi
Orhan AydınÜye
Avukat
Saffet Nezihi BölükbaşıÜye
Avukat
Mehmet NomerÜye
Avukat
Faruk Erem

Avukatlık Sınav Tutanağı III

12 Mart 1974 Salı günlü sınavda birinci gurubu teşkil eden Medenî Hukuk, Borçlar Hukuku ve Ticaret Hukuku konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi.

1) Tapusuz gayrimenkulün zilliyeti adına tescili için Yasada aranan şartları açıklayınız.

2) Müvekkilin ölümü halinde vekilin, Borçlar ve Avukatlık Kanunlarına göre yapabileceği işleri anlatınız.

3) Ticarî işletmesi ile ilgili, satım ve işe ilişkin bir faturayı alan tacirin bu faturaya karşı işlenmesi gereken hukukî işlemlerin neler olduğunun ve hukukî sonuçlarını açıklayınız.

İşbu tutanak 12 Mart 1974 Salı günü saat 9.00 da düzenlenmiş ve imza edilmiştir. 12.3.1974

Başkan
Yargıtay Üyesi
Fevzi Palabıyık

Üye
Yargıtay Üyesi
Orhan Aydın

Üye
Avukat
Saffet Nezihî Bölükbaşı

Üye
Avukat
Mehmet Nomer

Üye
Avukat
Faruk Erem

Avukatlık Sınavı Tutanağı IV

12 Mart 1974 Salı günlü sınavda ikinci gurubu teşkil eden İş Hukuku, İcra ve İflâs Hukuku ve Hukuk Usulü konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi.

1) İş akdi haksız feshedilen işçinin hangi hakları için ne gibi tazminat davaları açabilirsiniz?

2) İllamsız icra takibi usulünü ve itiraz üzerine başvurulacak yolları açıklayınız.

3) Bir hukuk davası açmadan, öncelikle dikkat edeceğiniz hususlar ile dava dilekçesine verilecek cevapta öncelikle gözönünde bulunduracağınız noktaları belirtiniz.

İşbu tutanak 12 Mart 1974 Salı günü saat 14.00 de düzenlenmiş ve imza edilmiştir. 12.3.1974

Başkan
Yargıtay Üyesi
Fevzi Palabıyık

Üye
Yargıtay Üyesi
Orhan Aydın

Üye
Avukat
Saffet Nezihî Bölükbaşı

Üye
Avukat
Mehmet Nomer

Üye
Avukat
Faruk Erem

Ankara; 19.4.1974
Sayı : 1398

Sayın Orhan Aydın
Sayın Fevzi Palabıyık,

Av. Ferruh Dereli ve Av. Mehmet Nomer'e gönderildi.

A n k a r a

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 28 ve takibeden ve geçici 7. ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29 ve takibeden maddeleri uyarınca Avukatlık Sınavının ikincisi 13, 14 Mayıs 1974 Pazartesi ve Salı günleri saat 9.00 da Birlik binasında yapılacaktır.

Kurulun bütün üyelerinin hazır olması gerektiğinden mazeretiniz bulunduğu takdirde, yedek üyeyi davet etmek üzere bildirmenizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 11.5.1974
Sayı : 1537

Sayın Av. Zeki Yücel ve Av. İhsan Onar'a gönderildi.

Avukatlık sınavının yapılma şartları Avukatlık Kanununun 28. ve takip eden ve geçici 7. ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29 ve takip eden maddelerinde belirtilmiştir.

Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 32. maddesine göre, sınava gireceklerin listeleri ile sınav giriş belgelerinin en az bir hafta önce Birliğimize gönderilmesi gerekmektedir.

11-12 Mart tarihlerinde yapılacak sınava 32. maddede ve sürede belirtilen belgeler gelmemiş ve bu nedenle sınavın yapılmaması gerekli görülmüş iken son gün bir aday gelmiş ve ilk sınav olduğundan yapılmasına karar verilmiştir.

Asil üyelerden Av. Ferruh Dereli bulunmadığı için yedeğin çağrılması zorunluğu doğmuş; ancak vaktin darlığı nedeni ile ilk yedek olan sizin ve ikinci yedek üye olan Av. İhsan Onar'ın davet edilmesine imkân görülemediği 3. yedek üye Av. Saffet Nezihî Bölükbaşı, davet olunarak sınav yapılmıştır.

13-14 Mayıs tarihleri arasında yapılması gereken II. sınava süresinde hiçbir aday bildirilmediğinden sınav iptal edilmiştir.

Durumu bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 9.5.1974
Sayı : 1517

Fevzi Palabıyık, Orhan Aydın, Av. Ferruh Dereli, Av. Mehmet Nomer'e gönderildi.

19.4.1974 tarihli yazımızla 13.12 Mayıs 1974 tari

hinde yapılacağını bildirdiğimiz II. Avukatlık Sınavına katılacak herhangi bir aday bugüne kadar bildirim olmamıştır.

Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 32. maddesine göre adayların en geç sınavdan bir hafta önce Birliğimize bildirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle II. sınav yapılmayacaktır.

III. sınavın gün ve yeri ayrıca bildirilecektir.

13-14 Mayıs günleri için zahmet etmemenizi rica ederim.

Teşekkür ve saygılarımla,
Başkan

Genelge No : 1277/20
Tarihi : 5.4.1974

Baro Başkanlığı

İlgi : 6.2.1974 gün ve 6/448 sayılı genelgemiz.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 28 ve takibeden ve geçici 7 ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29 ve takibeden maddeleri uyarınca ilk sınav, 11, 12 Mart 1974 günleri yapılmış ve sınava bir stajyer katılmıştır.

1974 yılının ikinci sınavı 13, 14 Mayıs Pazartesi ve Salı günleri Birlik binasında yapılacaktır. Buna ait duyurunun bir örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Staj bitim belgesi almış ve bu belgenin günü ile sınav günü arasında iki yıldan fazla bir süre geçmemiş olan adayların Yönetim Kurulumuzca tespit edilerek üç nüsha sınav giriş belgesi düzenlenmesini, adlarının sınava girecekler listesine yazılmasını, sınav giriş belgesinin bir örneğinin adaya verilmesini, bir örneğinin sınava girecekler listesi ile birlikte sınav gününden en az bir hafta önce bulunacak şekilde Birliğe gönderilmesini, bir örneğinin de adayın staj dosyasında saklanmasını Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 33. maddesine göre de, Baronuz bölümü içinde sınavın ve mülakatın yer, gün ve saatinin ilân edilmesini önemle rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

D U Y U R U

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 28 ve takibeden ve geçici 7. ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29 ve takibeden maddeleri uyarınca ikinci Avukatlık sınavı, 13, 14 Mayıs 1974 Pazartesi ve Salı günleri, sınavda başarısız olanların mülakatları da 20 Mayıs 1974 Pazartesi günü aşağıdaki şartlarla Birlik binasında yapılacaktır.

1 —Adayların Barolarından alacakları sınav giriş belgeleri ile birlikte 13 Mayıs 1974 Pazartesi günü saat 8.30 da Birlik binasında bulunmaları gereklidir.

2 — Sınav 13 Mayıs 1974 Pazartesi günü saat 9.12 arasında Anayasa ve İdare Hukuku ile Avukatlık Kanunu ve Meslek Kuralları, aynı gün öğleden sonra 14.00-17.00 arasında Ceza ve Ceza Hukuku, 14 Mayıs 1974 Salı 9.00-12.00 arasında Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku, ve Ticaret Hukuku aynı gün 14.00-17.00 arasında İş Hukuku, İcra ve İflâs Hukuku ve Hukuk Usulü konularında yazılı olarak yapılacaktır.

3 — Sınav düzen ve görevini bozduklarından sınav dışı bırakılanlarla, sınav belgesi aldığı halde sınava giremeyenler sınavda başarısız sayılır.

1974/25-38

Avukatlık Stajı - Hakim Stajyerliğinin Avukatlıkla Bağdaşmayacağı.

Manisa; 2.5.1974
Sayı : 250

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Avukat Stajyeri Süleyman Erden'e Avukatlık Ruhsatnamesi verilebilmesi ile ilgili Yönetim Kurulu karar sureti ilişikte sunulmuştur.

Gereğine müsaadelerinizi arz ederim.

Saygılarımla
Manisa Baro Başkanı
Av. M. Kemal Ekmekçi

NOT : Adı geçen Av. Stj. ait ikinci nüsha dosya 23.3.1970 gün ve 14, 17.3.1974 gün ve 173 sayılı yazılarla Birliğe gönderilmiştir.

Karar Tarihi :2.5.1974
Karar Sayısı : 35

MANİSA BAROSU YÖNETİM KURULU KARARI

Baromuz Stajyerler listesinin 140 sayısında kayıtlı iken stajını bitirerek sadece Staj Bitim Belgesi alan ve sonradan kendisine Avukatlık Ruhsatı verilmesini isteyen Süleyman Erden Hakkında Yönetim Kurulumuzca verilen 27.3.1974 gün ve 25 sayılı kararı Adalet Bakanlığınca Onaylanmayarak geri çevrilmesi üzerine gereği düşünüldü:

K A R A R :

Baromuz Avukat Stajyerleri listesinin 140 sayısında kayıtlı iken Stajını bitiren Süleyman Erden'in isteği üzerine Yönetim Kurulumuzun 1.8.1974 gün ve 47 sayılı kararı ile kendisine sadece Staj Bitim Belgesi verilmiştir. Sonradan Avukatlık ruhsatının verilmesini istemesi üzerine Yönetim Kurulunun 27.3.1974 gün ve 25 sayılı kararı ile Baromuz levhasına 373

Sicil numarası ile Avukat olarak yazılmasına ve kendisine Avukatlık Ruhsatı verilmesine karar verilmiştir.

Ancak Adalet Bakanlığı örneği ilişikte sunulan 3.4.1974 gün ve 10090 sayılı yazısı ile «24.7.1973 tarihinde Alaşehir Hakim adaylığına tayin edilmiş ve halen aynı yerde Hakim stajyerliği yapmakta bulunduğundan Avukatlık Yasasının 2. Maddesi uyarınca Avukatlık Mesleğine kabulü mümkün olmayacağından» Kararın Onaylanmadığı bildirilmiştir.

Gerçekten, Avukatlık stajını 20.6.1973 günü bitiren Süleyman Erden, 27.7.1973 günlü dilekçesinde Hakimlik Stajına başlayacağından bahisle kendisine sadece Staj Bitim Belgesi verilmesini istemiş ve Yönetim Kurulumuzun 1.8.1973 gün ve 47 sayılı kararı ile Staj Bitim Belgesi verilmiştir. Buraya kadar yapılan işlemde Yasaya aykırı bir yön bulunmamaktadır.

Bundan sonraki işlemde ise Avukatlık Stajını başarı ile bitirdiğinden Avukatlık ruhsatı alması hakkıdır. Ancak Avukat olarak Kabul edilmesine ve Baro Levhasına yazılmasına Kanuni engel bulunan bir kimseye Avukatlık Ruhsatı verilip verilmeyeceği ve verilebilecek ise ne suretle verilebileceği konusunda tereddüte düşülmüş olduğundan bu konuda Birlik görüşünün alınmasına Mevcudun Oy birliğiyle karar verilmiştir.

Başkan

Av. M. Kemal Ekmekçi

Başkan Vekili
Av. Özen İşcan

Sekreter

Av. Neriman Sağdıç

Muhasip
Av. Feyzi Günhan

Üye

Av. S. Kılınçer

Üye

Av. H. Dağal

Üye

Av. M. Odabaşı

Üye

Av. A. Sahbaz

Üye

Av. N. Sayım

T.C.

ADALET BAKANLIĞI

Hukuk İşleri Gn. Müdürlüğü

Ankara; 3.4.1974

Sayı : 10090

Konu : Süleyman Erden'in Baro levhasına yazılmasına ilişkin kararın onaylanmadığı Hk

MANİSA CUMHURİYET SAVCILIGINA

Avukatlık stajını ikmal etmekle Manisa Barosu levhasına Avukat olarak yazılmasına karar verilen Süleyman Erden hakkında olup, bu yer Baro Başkanlığının 27 Mart 1974 gün ve 172 sayılı yazısına bağlı olarak gelen 27 Mart 1974 günlü Yönetim Kuru

lu Kararı örneği ile dayanağı belgeler ve geçen yazışma evrakı birlikte incelendi.

Süleyman Erden'in bir yıllık Avukatlık stajına 24 Aralık 1970 tarihinde başlayarak 20 Haziran 1973 tarihinde bitirdiği, Başkanlığımızın Özlük İşleri Genel Müdürlüğünden alınan 1 Nisan 1974 gün ve 24272 sayılı yazıda ise, ilgilinin 24 Temmuz 1973 tarihinde Alaşehir Hâkim adaylığına tayin edilerek halen Hakim stajyerliği yaptığı, bu duruma göre hâkim stajyerliğini yaptığı sırada 27 Mart 1974 tarihinde Baro Levhasına Avukat olarak yazılmasına karar verildiği anlaşıldığından 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 11 inci maddesi uyarınca ilgilinin Avukatlık mesleğine kabulü mümkün olmayacağından usul ve kanuna uygun bulunmayan inceleme konusu Yönetim Kurulu kararı onaylanmamıştır.

İlişik dosyanın da tevdi ile keyfiyetin Baro Başkanlığına bildirilmesini rica ederim.

Oğuz Akdoğanlı

Adalet Bakanı Y.

Hukuk İşleri Genel Müdürü

T. C.

MANİSA CUMHURİYET SAVCILIGI

Sayı : 4/521

Baro Başkanlığı

M a n i s a

Bakanlıktan alınan yazı örneği aynen yukarıya çıkarılmıştır.

Bilgi ve gereğini rica ederim. 8.4.1974

M. Melih Öztürk
Cumhuriyet Savcısı

Ankara; 11.5.1974

Sayı : 1539

Baro Başkanlığı

A n k a r a

İlgi : 2.5.1974 tarih ve 250 sayılı yazınız.

İlgideki yazınıza bağlı olarak gelen Yönetim Kurulumuzun Süleyman Erden hakkındaki kararı incelendi.

Adı geçenin atandığı hakim stajyerliği görevinin 1136 sayılı Avukatlık Yasasının 11. maddesi uyarınca avukatlıkla birleşmesine imkân olmadığı gibi aynı kanunun 9 uncu maddesindeki işlemleri yerine getirmeyeceği tabii bulunduğundan kendisine hakim stajyerliği görevi üzerinde iken şimdilik avukatlık ruhsatnamesi verilmesi Yönetim Kurulumuz kararlarına göre uygun görülmemektedir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Adıyaman; 9.4.1974
Sayı: 360/370

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Baromuz nezdinde stajını ikmal ederek levhaya avukat olarak yazılan ve ruhsatnamesi tanzim edilen Mehmet Güzel ruhsatnamesini almadan hâkimlik stajına başlamış ve bitirerek Alucra Kazası na hakim olarak atanmıştır.

Halen hâkimlik stajını yapmakta olan M. Cengiz Çiftçi'nin durumu da aynı şekilde olup Avukatlık Ruhsatnamesi tanzim edilmiş olarak başkanlığımızda mahfuz bulunmaktadır.

Adı geçenler şimdilik avukatlık yapmıyacakları ve ileride avukatlık yapmaya karar verdikleri takdirde her an kendilerinde bulunmasını belirterek ruhsatnamelerini istemekte ve ruhsatnamelerini aldıkları takdirde şimdilik avukatlık yapmıyacakları gerekçesiyle baro aidatını ve giriş keseneğini vermek istememektedirler.

Bilindiği gibi Avukatlara ruhsatnameleri verilirken Avukatlık Kanunu'nun 9. maddesi gereğince and içirilmekte ve tutanak tanzim edilerek avukatlık mesleğine başladıkları kabul edilmektedir. Ayrıca ruhsatnameleri verildiği zaman kendilerinden baro giriş keseneği alınmaktadır.

Bu durumda giriş keseneği ve aidat almadan adı geçen hakim Mehmet Güzel ve Hakim stajyeri Mehmet Cengiz Çiftçi'ye ruhsatnamelerinin verilmesinde tereddüt edilmektedir.

Ruhsatnamelerini verdiğimiz anda kayıtlarını silmiş olsak bile, yine giriş keseneği almamız gerekmektedir.

Mesleğe başlamaya karar verdikleri takdirde ruhsatnamelerini vermeyi ve o zamana kadar da nezdimizde saklamayı düşündüysük bile, adı geçenlerin «Biz belki başka bir yerde avukatlık yapmayı isteriz.» şeklindeki beyanları üzerine yine çelişkiye ve tereddüte düştük.

Birliğin bu konuyu görüşerek bir karar almasını ve başkanlığımıza aydınlatıcı bilgi verilmesini arz eder, saygılarımı sunarım.

Adıyaman Barosu Başkanı
Av. Hasan Taşar

Ankara: 6/5/1974
Sayı: 1481

Baro Başkanlığı
A d ı y a m a n

İLGİ: 9.4.1974 gün ve 360/370 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine Yönetim Kurulumuzca itti-haz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

27.4.1974 gün ve 290/28 sayılı
Yönetim Kurulumuz Kararı:

Avukatlık stajını ikmal ederek levhaya avukat olarak kaydı yapıp ruhsatnamesi tanzim edilen Mehmet Güzel'in ruhsatnamesini almadan hakimlik stajına başlayarak bu stajını da bitirip Alucra kazasına hakim olarak atandığını yine M. Cengiz Çiftçi'nin avukatlık stajını ikmal edip hakim stajına başladığını belirterek adı geçenlerin giriş keseneği ve aidat ödemediği ruhsatnamelerini istediklerinde bu hususta yapılacak işlemde tereddüt düşüldüğünde Birlik görüşünü soran Adıyaman Barosunun 9.4.1974 gün ve 360/370 sayılı yazısı incelendi.

Avukatlık Kanununun 9. maddesindeki işlemlerin hakim olanlarca yerine getirilmesine mkan olmadığından şimdilik ruhsat verilmesinin kabil olmadığına oybirliğiyle karar verildi.

1974/25-39

Avukatlık Stajı - Avukat Stajyerlerine Yapılacak Yardım Esasları.

Avukat Stajyerlerine Yapılacak Yardım Esasları Uygulama:

Madde 1 — 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 27. maddesi gereğince avukat stajyerlerine yapılacak yardımlar aşağıda gösterilen biçimlere göre Barolarınca düzenlenir.

Yardım Fonu:

Madde 2 — Gerektiğinde avukat stajyerlerine yardım yapılabilmesi için her baro merkezinde:

- Baroların genel kurullarınca her yıl bütçesinden belirtilecek ödeneklerden ,
- Devlet, İl özel idare ve belediyeler bütçelerinden yapılacak yardımlardan,
- Barolarca stajyerlere yardım fonu yararına yapılacak sosyal çalışmalardan elde edilecek gelirlerden,
- yardım gören stajyerlerden bu yönetmeliğin 8. maddesi gereğince geri alınacak kredilerden,
- Sair gelirlerden meydana gelmek üzere bir yardım fonu kurulur.

Yardım Şekli:

Madde 3 — Kendisine yardım yapılmadığı takdirde staja devam edemeyecek derecede yoksun olan stajyerlere, baroları yönetim kurullarınca belirtilecek miktarlarda kredi şeklinde yardım yapılır.

Madde 4 — Avukat stajyerlerine yardım yapılıp yapılmaması ve hangilerine ne miktarda yardım yapılacağı, stajyerlerin özel durumları göz önünde tutularak yönetim kurullarınca tayin edilir.

Madde 5 — Stajyerlere yardım staj süresince devam edebilir.

Madde 6 — Barolar staj listesine yazılmak isteyen adaydan, staj süresince kendisine kredi şeklinde yardım yapılmasını isteyip istemediği hakkında bir açıklama alırlar. Yardım isteğinde bulunan stajyerlerden ayrıca stajdan evvelki döneme ait geçim koşulları hakkında bilgi istenir. Staja başladıktan sonra veya stajın herhangi bir döneminde, gerektiğinde yardım yapılabilir.

Madde 7 — Yardım, faizsiz kredi şeklinde olup stajyerden, verilecek kredi karşılığında teminat alınır. Teminatın şekil ve şartları baro yönetim kurulunca belirtilir.

Kredilerin Geri Alınması:

Madde 8 — Yardım gören stajyer:

- Avukatlık ruhsatnamesini aldığı tarihten itibaren en az 1 yıl ve en fazla 3 yıl sonra başlamak üzere barosuna ödemeye başlar. Bu süre yönetim kurulunca saptanır.
- Kredilerin ödenmesi toplamının 1/12 miktarında aylık taksitlerle yapılır.
- Yardım gören stajyer avukatlığa başlamadan evvel veya avukatlığa başladıktan sonra meslekten ayrılırsa almış olduğu krediler süreye bağlı olmaksızın barolarınca geri alınır.
- Kredilerin geriye ödenmesi taksitleri başladıktan sonra arka arkaya üç taksidi ödemeyen veya 1 yıl içinde 5 taksidi ödemekte temerrüt edenlerden kredilerin tamamı % 7 faiziyle geri alınır.
- Ölüm veya malüliyet halinde kredi geri alınmaz.

Madde 9 — Kredilerin verilmesi ve geri alınması hakkında sair hususlar Baro Yönetim kurullarınca düzenlenir.

Geçici Madde:

Bültenin 1970 tarih ve 3-17 sayılı nüshasında yayımlanan esaslara göre verilen krediler hakkında o esaslar hükümleri uygulanır.

Yürürlük :

Madde 10 — Bu esaslar 1.1.1975 tarihinden itibaren yürürlüğe girer ve uygulanır.

Bkz. TBBB, 1970/2-10; 3-17; 1972/11-27; 1974/24-39.

1974/25-40

Avukatlık Stajı - Eksik Stajın Tamamlanması.

Samsun; 8.4.1974
Sayı : 1974/65

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İstanbul Barosu Avukat Stajyerleri listesinin 6187 numarasında yazılı, 28.4.1972 tarihinde Stajına başlayan Fuat Abdik, İstanbul Barosundan almış olduğu 1.11.1972 gün ve 2961 sayılı Staj Bitim belgesi ile 20.2.1974 tarihinde Baromuz'a başvurup Avukat olarak Baromuz Levhasına yazılmasını istemesi üzerine, Yönetim kurulunun 26.3.1974 günlü oturumunda adıgeçenin Avukat olarak Baromuz levhasına yazılmasına karar verilmiş ve dosyası tasdik için Adalet Bakanlığına sunulmuştur.

Adalet Bakanlığınca Dosyası üzerinde yapılan tetkikat sonunda Fuat Abdik'in 15/Ekim/1972 tarihinde Asker'e duhul ile 31/1/1974 tarihinde terhis edildiği terhis belgesinden anlaşıldığı, bu itibarla 15/Ekim/1972 den 31/Ekim/1972 tarihine kadar ne suretle Staj yaptığının anlaşılmadığı cihetle bu hususun açıklanması istenilmekte bulunmuştur.

Öte yandan Fuat Abdik, durumun bu şekilde olduğuna Adalet Bakanlığının sözü edilen yazısı ile muttali olduğunu kendisinin bu konuda bir şey hatırlamadığını ve olayda her hangi bir sü'i niyet ve taksiratı düşünülemediğinden bahisle, Adalet Bakanlığınca tespit olunan, dosyada mevcut terhis belgesi müvacehesinde noksan kaldığı anlaşılan 15-31/Ekim/1972 tarihleri arasında ait —15— günlük stajını Baromuz nezdinde ikmal etmesinin kabulünü istemektedir.

Adalet Bakanlığının bu konudaki 1.4.1974 gün ve 9828 sayılı yazısı ile Fuat Abdik'in 4.4.1974 günlü dilekçesinin birer fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Adıgeçenin Staj Bitim belgesi İstanbul'dan verilmiş bulunması ve geçen süre itibariyle anılan 15 günlük stajını Baromuz nezdinde ikmal etmesinin mümkün olup olamayacağı ve yapılacak işlem hakkında tereddüt edildiğinden bu konudaki mütalaanızın bildirilmesine müsaade buyrulmasını arz ederim.

Saygılarımla,
Samsun Barosu Başkanı
Av. İsmet Katar

T.C.
ADALET BAKANLIĞI

Ek. 2

Ankara; 1.4.1974
Sayı : 9828

Konu: Fuat Abdik Hk.

Samsun Barosu Başkanlığına

İLGİ: 28 Mart 1974 gün ve 434 sayılı yazınız.

Avatlık stajını ikmal etmekle baronuz levhası-

na avukat olarak yazılmasına karar verilen Fuat Abdik hakkında olup, yazınıza bağlı olarak gelen evrakın incelenmesinde; 1136 sayılı Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 5 inci maddesi delâletıyla 2 nci maddenin (h) bendi gereğince baro levhasında yazılı iki avukat tarafından isteklinin ahlaki durumu hakkında ayrı ayrı olmak üzere düzenlenmesi gereken tanıtma kâğıdına rastlanamamıştır. Bundan başka adı geçen mahkemeler nezdindeki stajımı bitirmesini müteakip 28 Nisan 1972 tarihinde avukat yanımdaki stajına başladığı, bu bölüm altı aylık stajımı 1 Kasım 1972 tarihinde bitirdiğinin yazılı olduğu görülmüş ise de 15 Ekim 1972 tarihinde askere gittiği halde 15 gün ne suretle staj yaptığı anlaşılammıştır.

Keyfiyet adı geçene bildirilerek 15 Ekim 1972 tarihinde askere gittiği halde 1 Kasım 1972 tarihine kadar 15 gün avukat yanında ne suretle askerden staj yaptığının bildirilmesini şayet askere geç dühul ettiğine dair, varsa bir belgenin yukarıda sözü geçen tanıtma kâğıdı ile birlikte gönderilmesini rica ederim.

Oğuz Akdoğanlı
Adalet Bakanı Y.
Hukuk İşleri Genel Müdürü

Baro Başkanlığına
S a m s u n

İstanbul Barosundan almış olduğum Staj Bitim belgesine istinaden Baronuza avukat olarak kayıt ve kabulüm için yaptığım müracaat neticesi baronuz yönetim kurulunca Avukat olarak adımın baronuz levhasına yazılmasına 26.3.1974 tarihinde karar verilmiş ve dosya tasdik için yüksek adalet bakanlığına sunulmuştur.

Bakanlıktan gelen ve tarafıma tebliğ olunan 1.4.1974 gün ve 9828 sayılı yazı ile, İstanbul'da Avukat yanımda 28.4.1972 tarihinde ikinci altı aylık staja başladığım ve 15.10.1972 tarihinde askere gittiğimi, staj bitim belgesinde ise Staj bitiminin 1.11.1972 gösterildiği ve asker iken 15 gün ne suretle staj yaptığım sorulmaktadır.

Dosyanın tamamı Bakanlıkta olmakla beraber, Aradan geçen zaman dolayısıyla halen konu hakkın da hiç bir şey hatırlamıyorum. Staj bitim belgesi İstanbul barosunca verilmiş ve durumun incelenmiş olması gerekirdi. Bakanlığın yazısına ve askerlik görevime ilişkin belgeye göre, dühulün 15.10.1972 gösterilmiş ve bu nedenle 15/10-31/10/1972 tarihlerinde kayden asker bulunmaktayım. Böylece stajımın avukat yanı kısmı (15) gün noksan olduğu belirlemektedir.

Olayda benim bir suinayet ve kusurum düşünilemeyeceği tabiidir. Esasen Staj bitim belgemir aslı ve örneği de Bakanlığa sunulan dosyada olması hesabıyla aksine bir iddia mümkün değildir.

Ancak avukat yanı stajımın 15 gün noksan kaldığına da şimdi bakanlık yazısı ile müttali oldum.

Bu itibarla bu kısım stajımın ikmal zarureti doğmaktadır. Binaenaleyh ortada haklı sebep bulunduğundan 15 gün avukat yanı stajımın Baronuz nezdinde ve bağlı muvafakatname uyarınca Avukat A. Kadir Bacanak yanında ikmal edeceğimden 15 gün avukat yanı stajımı yapmama ve bu suretle ortaya çıkan noksanlığın tamamlanmasına müsaadelerinizi arz ederim. 4.4.1974

Saygılarımla,
Fuat Abdik

Tarih : 8.5.1974
Sayı : 1507

Baro Başkanlığı
S a m s u n

İLGİ: 8.4.1974 gün ve 974/65 sayılı yazınız.

Stajın 15 gün eksik yaptığı tespit edilen stajyer Fuat Abdik'in eksik kalan 15 günlük kısmının Baronuzda kanun hükümlerine uygun olarak tamamlanmasında bir sakınca görülmemiştir:

Saygılarımla
Başkan

1974/25-41

Dava ve İş Takipçileri.

Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Avukatlık kanununun geçici 17 nci maddesi bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde listeye yazılmak için Başvurmuş olmak kaydıyla, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce H. U. M. K. nun 61 inci maddesinin son fıkrası gereğince vekalet görevini yapanlara geçmiş adalet hizmetine ait sarta bakılmaksızın gene bu görevi yapma olanağı tanınacağına dair hüküm mevcuttur.

Maddenin açık yazılışından anlaşılacağı gibi, bu hükümden faydalanmak için kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren niheyet üç ay içerisinde Müracaat lazımdır. Bu müracaat şartı Mutlak bir şarttır. Bu madde Temmuz/969 da yürürlüğe girmiş olduğuna göre şu durumda bu süre çoktan geçmiş bulunmaktadır.

Ben Kütahya Domaniç İlçesinde bu hükümden faydalanarak vekalet görevi yapıyorum.

Bu defa 9/12/1973 tarihine kadar İlçemiz Belediye Başkanı olan Yahya Yiğit'e seçimi kaybettikten sonra vaki müracaatı üzerine kendisinin Kütahya

Barosunca listeye kaydına karar verildiği ve elinede belgenin verildiği görülmüştür. Kanuni müracaat süresi geçtikten sonra böyle bir kararın nasıl alındığı bizleri düşündürmüştür. Kendisinin kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Belediye Başkanı olması sebebiyle müracaat edememiş olması sebebiyle geçirmiş olduğu sürenin avdet edeceğinin kabulüne kanun hükmü elverişli değildir. Zira Belediye Başkanı görevi devam ederken dahi (bu görevden ayrıldığında nazara alınmak kaydıyla) müracaatı engelliyen bir durum yoktur. Adı geçenin böyle bir müracaatı olmadığına göre, alınan kararın yasaya aykırı olduğu Keenlemeyekün hükmünde olduğu aşikârdır.

Barolar birliği, yönetim kurulu kararlarına yapılacak itirazları incelemek, Avukatlık Kanununun doğru tatbikatını sağlamak görevinde bir kuruluş olmakla, bu müracaatı yapıyorum.

Durumun incelenerek, kanuna uymayan ve kanun nazarında yok sayılan Kütahya Baro Yönetim Kurulunun, sabık Domaniç Belediye Başkanı Yahya Yiğit hakkında aldığı kararın iptaline karar verilmesini kanun adına dilerim.

14/3/1974

Domaniç İlçesinde dava takipçisi
Ali Soyaslan

Ankara; 22.3.1974
Sayı : 1158

Baro Başkanlığı
K ü t a h y a

Domaniç İlçesinde Dava Takipçisi Ali Soyaslan tarafından birligimize gönderilen ve bu yer Belediye Başkanlığından ayrılan Yahya Yiğit'in Dava Takipçiliği listesine yazılmasına ilişkin Yönetim Kurulunuzca verilen karara karşı şikâyeti kapsayan 14.3.1974 tarihli dilekçe ilişikte sunulmuştur.

Konunun incelenerek bu hususta yapılan işlemin bildirilmesini rica ederim.

Ek: 1

**Saygılarımla,
Başkan**

Kütahya; 4.4.1974
Sayı : 42

Barolar Birliği Başkanlığı
A n k a r a

İLGİ: 22.3.1974 gün ve 1158 sayılı yazınız karşılığı.

Domaniç ilçesinde dava takipçisi Ali Soyaslan tarafından birliginize gönderilen ve bu yer Belediye Başkanlığından ayrılan Yahya Yiğit'in dava takipçiliği listesine yazılmasına ilişkin Baromuz Yönetim

kurulunca verilen 7.2.1974 gün ve 7 sayılı kararı ilişikte sunulmuştur.

Kararımızın 2. ve 3. paragraflarında listeye yazılmasına ilişkin gerekçe açık ve seçik olarak beyan edilmiştir.

Bilgilerinize arz olunur. Saygılarımla.

Eki: 2

Kütahya Barosu Başkanı
Av. Fevzi Ergun

KARAR

TC
Kütahya Barosu
Yönetim Kurulu
Sayı: 7

Baro Başkanı : Av. Fevzi Ergun
II. Başkan : Av. Ömer Akalın
Genel Sekreter : Av. Osman Emet
Muhasip Üye : Nevzat Kurter
Üye : Av. Ahmet Güner

Kütahya Barosu Yönetim Kurulu bugün Baro odasında saat 14.00 de Baro, Başkanı Av. Fevzi Ergun başkanlığında yukarıda yazılı yönetim kurulu üyelerinin iştirakile yaptığı toplantıda;

Yahya Yiğit 1960 senesinden itibaren Domaniç Belediye meydanında yazıhanesi bulunduğu ve HUMK nun 61/son Md. si fıkrası gereğince İcra ve dava takipçiliği yaptığı ve bu arada 1963 seçimlerinde Belediye başkanlığına adaylığını koyarak Belediye başkanı olduğu bu tarihten itibaren 1973 senesi 9 Aralık tarihine kadar fasilasız olarak Belediye Başkanlığı görevinde bulunduğu belediye başkanlığı görevi ile bu görevin birleşmemesi yüzünden Belediye başkanlığı süresince kanununun amir hükmüne istinaden bu göreve araverdiği bu kerre belediye başkanlığı görevi hitamında müracaat ederek kaydının yapılması talebi de bulunduğu anlaşılmıştır.

Her ne kadar Avukatlık kanununun geçici 17/3 madde hükmüne göre kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 ay içerisinde müracaat mecburiyeti konulmuş isede; adıgeçenin belediye başkanı bulunması ve müracaat tarihine kadarda fasilasız belediye başkanlığı görevinde olması ve Belediye başkanlığı görevi ile dava takipçiliği görevinin bir arada görülmesinin imkansız bulunması nedeniyle adı geçen Yahya Yiğit kayıt ve kabulü için Baroya müracaat edememiştir. Esasen Baroya müracaat etmiş olsa bile kendisinin bu müracaatının kabulü o an imkansız bulunmaktadır. Bu bakımdan yönetim kurulumuzca; Avukatlık Kanununun 17/3 Md.si sürenin yukarıda anlatılanlar nedeniyle kesildiği kanaatına varılmıştır.

Bu bakımdan ve ekte incelenen belgelere göre: Domaniçte mukim 1341 doğumlu Yahya oğlu Yahya Yiğiti'nin Domaniç kazası Hisar. Mah. Hane: 8, Cilt: 21, Sahife: 7 de nüfusa kayıtlı bulunduğu, Domaniç Nüfus memurluğunun 7.4.1973 tarihli nüfus suretinden ikametgahının Domaniç olduğuna dair ibraz etmiş olduğu ikametgah ilmühaberinden yine Domaniç Hisar mah. muhtarlığının iyi hal kağıdı, sabıkası bulunmadığına dair C. Savcılığının yazısından, hakkında icra takibi ile iflas kararı bulunmadığına dair dosyasında mevcut Domaniç İcra Hakimliği ile memurluğunun yazılarından ve 7.7.1960 tarihinden Belediye Başkanlığına seçilinceye kadar dava ve icra takiplerinde bulunduğuna dair Domaniç Hukuk Hakimliğinin 1974/6 sayılı 9.1.1974 tarihli yazısından ve mal müdürlüğünün belgesinden anlaşılmış ve Avukatlık Kanununun II. Md. deki beyanname adı geçen tarafından verilmiş ve dosyada mevcut rapordan kendisinin bu işle işdigaline engel bir durum bulunmadığı anlaşılmıştır.

KARAR: Şartları haiz ve engel hali olmadığı gibi Domaniç kaymakamlığının yazısından da 1963 tarihinden bu güne kadar belediye Başkanlığı yaptığı anlaşılan Domaniç Hisar Mahallesinde ikamet eden ve Pazar yeri 26/B de yazıhanesinde dava ve iş takipçiliği yapan Yahya oğlu Yahya Yiğit Domaniç 1341 doğumlu olup 1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 17/3 Md. ve fıkrasına münhasıran Domaniçte: Hukuk Mahkemelerine ve İcra İflas dairelerinde vekalet görevini yapmak üzere Kütahya Barosu dava ve iş takipçileri listesine kayıt ve kabulüne oy birliği ile karar verildi. 7.2.1974

Baro Başkanı	II Başkan
Av. Fevzi Ergun	Av. Ömer Akalın
Genel Sekreter	Muhasip Üye
Av. Osman Emet	Av. Nevzat Kurter
Üye	
Av. Ahmet Güner	

Ankara; 8.5.1974
Sayı 1506

Bay Ali Soyaslan
Dava takipçisi
D o m a n i ç

İLGİ: 14.3.1974 tarihli yazınız.

Eski Belediye Başkanı Yahya Yiğit'in Belediye Başkanı seçilmemesi üzerine ve süresini geçirdikten sonra listeye kaydına dair işleme kimlerin ne şekilde itiraz edecekleri 1136 sayılı Avukatlık Kanununun da yazılmış olup; itiraz hakkınız olmadığından ve resen inceleme yetkimizde bulunmadığından bir işlem yapılmasına imkân görülememiştir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla
Başkan

1974/25-42

Dava ve İş Takipçileri - Anadan Doğma Kör ve Okuma Yazma Bilmeyenlerin Dava ve İş Takipçiliği Yapamıyacağı.

Erzincan; 17.4.1974
Sayı : 1974/73

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlimiz Kemah İlçesinde mukim Münir Turan isimindeki şahıs Baromuza müracaat ederek Anadan doğma kör ve okuma yazma bilmeyen bir şahsın Avukatlık Kanuna ve diğer kanun ve nizamla göre Dava Takipçiliği yapıp yapamıyacağını sormuş bulunmaktadır.

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun Geçici 17. Maddesinin 8. Fıkrasında bu kanunun 2, 4, 5, 8, 9, 11 ve 12 kısmı ile 49, 57, 58, 59, 60, 61, 62 ve 65 maddeler dışında kalan hükümler bu maddenin kapsamına giren kimseler hakkında da kıyasen uygulanır hükmünü ihtiva edip, Avukatlık Kanununun 5. maddesinin h bendi ise Avukatlığı sürekli olarak gereği gibi yapmaya engel vucut veya akılca malûl olmak hükmünü taşımakta ve bu madde Geçici 17. maddenin hariç bıraktığı ikinci kısım içinde bulunmaktadır.

Bu durum muvacehesinde Dava Takipçileri içinde 1136 sayılı kanunun 5. maddesindeki şartların aramp aramıyacağı hususunda birlik görüşünün bildirilmesi müsaadelerinize arz olunur.

Erzincan Barosu Başkanı
Av. Necdet Ömer Varlık

Ankara; 6.5.1974
Sayı : 1486

Baro Başkanlığı
E r z i n c a n

İLGİ: 17.4.1974 gün ve 1974/73 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine Yönetim Kurulumuzca itti-haz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla
Başkan

27.4.1974 gün ve 284/22 sayılı
Yönetim Kurulumuz Kararı:

Münir Turan isimindeki bir şahsın anadan doğma kör ve okuma yazma bilmeyen birisinin dava takipçiliği yapıp yapamıyacağı konusundaki müracaatı üzerine dava takipçileri için de 1136 sayılı Kanunun 5. maddesindeki şartların aramp aranmıyacağı hu-

susunda Birlik görüşünü soran Erzincan Barosunun 17.4.1974 gün ve 1974/73 sayılı yazısı incelendi.

Avukatlık Kanununun 5 ve geçici 17. maddesi uyarınca anadan doğma kör ve okuma yazma bilmeyen bir kimsenin dava ve iş takipçiliği yapamayacağına oybirliğiyle karar verildi.

1974/25-43

Dava ve İş Takipçileri - 3 Avukatın Bulunduğu Yerlerde Dava Vekillerinin Görev Süresinin Sona Ereceği.

Göksun: 15.4.1974

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

A n k a r a

Konu: 1136 sayılı kanunun geçici 13 cü maddesinin birinci fıkrasının ikinci paragrafındaki çık hükme dayanan mütesep hakkının muhafazasına karar verilmesi Hk.

Sayın Başkanımız.

Kahramanmaraş Barosundan yüksek makamınıza tevdi edilip eklence sunduğum 12.4.1974 günlü dilekçem ve eklerinin tetkikinde 24 sene devam eden dava ve dava vekilliği görevini Göksun İlçesinde 3499 sayılı kanun geçici ve değişik 4. cü maddesine müsteniden hüsnü ifa etmekte olduğum anlaşılacaktır.

1136 sayılı kanunun geçici 13. cü maddesinin 1. ci fıkrasının 2. ci paragrafındaki açık hüküm ruhsatnameli dava vekillerine ait olsaydı 1. ci fıkra zat olurdu. Kahramanmaraş Baro Başkanlığınca mezkûr maddenin tefsirinde tereddüt ederek 1954 yılından sonra işe başlamış henüz bir mütesep hak doğmamış kişiler için vaz olunan mezkûr kanunun geçici 17. ci maddesine göre durumun yüksek makamınızdan sorulduğunu ve cevap alınmadığı beyanı ile ekli dilekçemi iade etmekle ve bu durumun ancak Başkanlığınız tarafından verilecek karara bağlı bulunduğundan bahisle mütesep hakkım tanınmadı.

Eklence sunduğum Hukuk İş U. Md. 8.7.1954 gün 8918 sayılı tamimi ile 1136 sayılı kanunun geçici 13. maddesi ve ekli belgeler incelendiğinde mütesep hak sahibi bulunduğum anlaşılacaktır. Durumumun bu açıdan incelenerek gerekli kararın verilmesini Yüksek Kurulumuzun adaletinden saygıyla dilerim.

Göksunda Dava Muakibi
Ahmet Akdoğan

K. Maraş: 16.3.1974

Sayı: Muh/974-170

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

A n k a r a

Listemizde kayıtlı olmak sureti ile ilimizin Göksun ilçesinde dava ve iş takipçiliği yapan Ahmet Akdoğan'ın o yerde Avukat adedinin üçe çıkması sebebiyle geçici 17. Madde muvacehesinde emeklilik işleminin tamamlanacağı bir yıllık sürenin bitimine kadar işlerin devamına imkan olup olmadığı, bu husus mümkün olmadığı takdirde elindeki sonu yaklaşmış davaları takip edip edemeyeceği ve bu yolda kendisine süre verilip verilmeyeceği, Baromuzdan sorulmuş olmakla bu mevzuda yüksek merciinizden aşağıdaki hususların sorulması faydalı görülmüştür.

Adı geçenin Sigortalılık işlemleri bir yıl sonra ikmal edilmiş bulunacağına göre listeden kaydının silinmesi takdirinde prim yatırma muamelesi ve emeklilik işlemleri Baromuz kanalı ile yapılacaktır.

17. Maddenin değişik 4. fıkrasına göre adı geçen üç aylık bir süre zarfında aynı Baro bölgesinde başka bir yere naklederek büro açabileceğine nazaran bu tanınan üç aylık dönemde Göksun'da olan işlerini takibinde mahzur var mıdır ve üç aylık sürenin bitmesinden sonra durumun resen Göksun Mahkemelerine Baromuzca tebliği gerekmektedir.

Bildirilmesine müsaadelerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Kahraman Maraş Barosu Başkanı
Av. Mehmet Yusuf Özbaş

Ankara: 8/4/1974

Sayı: 1304

Baro Başkanlığı

K a h r a m a n m a r a ş

İlgi: 16.3.1974 gün ve Muh/974-170 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine Yönetim Kurulumuzca itti-haz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

31.3.1974 gün ve 237/7 sayılı

Yönetim Kurulumuz Kararı:

Göksun İlçesinde dava ve iş takipçiliği yapan Ahmet Akdoğan'ın o yerde avukat adedinin üçe çıkması sebebiyle geçici 17. madde muvacehesinde emeklilik işleminin tamamlanacağı bir yıllık sürenin bitimine kadar işlerinin devamına imkân olup olmadığı, bu hususun mümkün olmadığı takdirde elindeki sonu yaklaşmış davaları nakil için tanınan üç

aylık sürede takip edip edemeyeceği hususlarında bilgi isteyen Kahraman Maraş Barosunun 16.3.1974 gün ve Muh/974-170 sayılı yazısı okundu.

Avukatlık Kanununun geçici 17. maddesi uyarınca, üç avukat olunca dava ve iş takipçilerinin listeden silinmesi ve bunun mahkemeye bildirilmesi gerektiğine, bu durumda Baronun Sosyal Sigorta'lar Kurumu ile ilişkisinin devam ettirme hususunun Sigorta ile Baro arasında halledilebilecek bir soru olduğuna oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
Banaz Hakimliği

Banaz; 30.3.1974
Sayı: 1974/21

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Uşak ili Banaz ilçesinde halihazır yazıhanesi ve levhası asılı bulunan iki tane avukat ve bir tane Banaz Orman Bölge Şefliği (Müessese) avukatı mevcut bulunmaktadır.

Bu duruma göre Dava Takipçilerinin davalara girip giremeyeceği hususunun bildirilmesi rica olunur.

Hakim
Hasan Karakılıç

Ankara; 6.4.1974
Sayı: 1288

Sayın Hasan Karakılıç
Hakim
B a n a z

İLGİ: 30.3.1974 tarih ve 1974/21 sayılı yazınız incelendi.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1238 sayılı kanunla değişik geçici 17. maddesi hükmüne göre 3 avukatın çalıştığı yerde dava ve iş takipçilerinin görev yapamayacağı hususunun uygulanmasında, serbest dava alamayan mukayyet avukatların üç avukat sayısına dahil edilmemesi gerekmektedir.

Bu itibarla Banaz Orman Bölge Şefliği müessese avukatının durumunun incelenerek ona göre işlem yapılmasını rica ederim.

Saygılarımla
Başkan

Samsun: 21.3.1974
Sayı : 1974/44

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1238 sayılı kanunla değişik geçici 17. Maddesinin 4. cü fıkrasında yer alan dava ve iş takipçileri hakkında, (yukarıdaki fıkralar uyarınca Vekâlet görevini yapmak hakkı, o yer avukat veya dava vekilleri sayısının üçü bulunması halinde kendiliğinden sona erer) hükmünün mutlak olarak sevk edilmiş bulunması muvahahehesinde, bu üç avukat veya dava vekillerinden birinin mukayyet ve örneğin T.C. Ziraat Bankasında kadrolu ve maaşlı olması halinde dahi o yerde üç avukat veya dava vekili bulunduğu şeklinde kabulü mümkün olup olamayacağı hususunda tereddüt edildiğinden bu konudaki mütalaanızın öğrenilmesine zaruret hissedilmiştir.

Durum hakkındaki görüşünüzün tez elden bildirilmesine müsaade buyrulmasını arz ederim.

Saygılarımla.
Samsun Barosu Başkanı
Av. İsmet Katar

Ankara: 8/4/1974
Sayı : 1294

Baro Başkanlığı
S a m s u n

İLGİ: 21.3.1974 gün ve 1974/44 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine Yönetim Kurulumuzca itti-haz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

31.3.1974 gün ve 256/26 sayılı
Yönetim Kurulumuz Kararı:

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1238 sayılı Kanunla değişik geçici 17. maddesine göre üç avukatın çalıştığı yerde dava ve iş takipçilerinin görev yapamayacağı hakkındaki hükmün uygulanmasında, serbest dava almayanların üç avukata dahil sayılıp sayılmıyacağı hakkındaki Samsun Barosunun 21.3.1974 gün ve 974/44 sayılı yazısında belirtilen konuda, tesbit edilen Birlik görüşüne göre serbest dava alamayan mukayyet avukatların 3 avukatta dahil edilmemesi hususunun cevaben bildirilmesine oybirliğiyle karar verildi.

Bkz. TBBB. 1971/10-31, 32; 1972/11-31; 13-26; 14-40;
1973/21-27.

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
B Ü L T E N İ**

İ K İ A Y D A B İ R Ç I K A R

S a h i b i :

**Türkiye Barolar Birliği Adına Başkan
Avukat Faruk Erem**

Sorumlu Müdür :

**Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri
Avukat Rahmi Mağat**

Yönetim Yeri :

**Kızılay Karanfil Sok. No : 5 - Ankara
Telf : 18 13 44 - 18 05 12**

Dizgi ve Baskı :

**SEVİNÇ MATBAASI — 1974 ANKARA
Tel. 25 03 53**

15.000 Adet Basılmıştır.

G İ D E C E Ğ İ Y E R

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BÜLTENİ

YIL : 5

TEMMUZ 1974

SAYI : 26

BÜLTENE YAPILACAK ATIFLARDA TBBB KISALTMASININ KULLANILMASI RICA OLUNUR.

1974/26-1

Birliğin, Başbakan'a Gönderdiği Cezaevlerinde İnsanlık Kurallarına Aykırı Uygulamaya Yapılmaması Hakkındaki Yazısı - Başbakanın Cevabı - İzmir Barosunun Aynı Konudaki Yazısı ve Birliğin Cevabı.

Sayın Bülent Ecevit
Başbakan

A n k a r a

Sayın Başbakanımız,

Birliğimize aksettirilen ve cezaevlerinde insanlık kurallarına aykırı uygulamalardan şikâyet eden meslekdaşlarımızın ve Barolarımızın görüşlerini size sunmak zaruretine inanmış olan Birliğimizin bu başvurusunu olumlu karşılayacağımızı —her zamanki gibi— ümit etmekteyiz.

Askerî Cezaevlerinde hükümlü veya sanıklara, yasa dışı işlemlerin yapıldığı iddialarının üzerinde durulacağına, gereğinin yapılacağına, sorumluları hakkında kanunî işlemin gerçekleştirileceğine inanmaktayız. Bununla beraber, Hukuk Devleti olmak niteliğimize gölge düşüren bu tür uygulamalara son verilmesi ve tekrârının önlenmesi için ne yapılması gerektiği hakkında, evvelce de vaki müracaatlarımızdan, ne gibi sonuçlar alındığını Barolarımıza duyurabilmek olanağına sahip bulunmamaktayız. İşkence, dayak ve benzeri konularına ilişkin, özellikle adli zabitanın kurulması hakkında, Koalisyon Hükümetinin ilk vaatleri ile, geçmekte olan zaman zarfında, bazı konuların unutulmaya yüz tutmasından duyduğumuz endişeyi de Zatı Devletlerinin takdirine arz etmekte zaruret görmekteyiz. Geçen süre için de Adalet örgütümüzde ve yasal tedbirlerde hiçbir gelişme olmamıştır.

Bu genel maruzatımızdan sonra şu hususa deyinmemize ve yapıcı önerimizi takdirlerinize arz müsaadelerinizi istirham etmekteyiz.

Şöyleki :

Zaman zaman cezaevlerinde hükümlülere dayak atıldığı iddialarına rastlanmaktadır. Bu iddialardan bazılarının, inandırıcı kanıtlara dayandığı görülmektedir. Sadece idarî şikâyet yoluyla böylesine davranışların önlenebileceğini sanmıyoruz. Halbuki bunların önlenmesi Devletin görevidir. Anayasasında «işkence» yasağını kabul ve ilân etmiş, Birleşmiş Milletlerce hazırlanan «hükümlülere yapılacak asgarî insanî muamelenin esasları» anlaşmasını imzalamış bulunan bir Devlette işkence iddialarına ilgisizlik itibar kırıcı sonuçlar doğurabilir. Kaldı ki genel ve askerî cezaevleri tüzüklerinin, Birleşmiş Milletlerce kabul edilen esaslara aykırı hükümlerinin şimdiye kadar niçin değiştirilmediği de ayrı ve düşündürücü bir konudur.

Cezaevlerinde işkence iddialarını, sorumlular hakkında idarî şikâyet yoluyla önlemeye, özellikle bu şikâyetlerin sonucu idarî takdir ve kararın inandırıcı olmasına imkân yoktur.

Tek ve tutarlı çarenin «infaz hakimliği» nin kurulmasında görmekteyiz. Mahkemenin verdiği karar kesinleştikten sonra hükümlünün hakim himayesinden yoksun kalması, infazcının yönetimine teslim, daha doğru deyimle «terk» edilmesi yolunda geleneksel tutum haklı sayılamaz. Hiç kimse her şeyi ile hükümlü değildir. İnfazın «hukuk sonrası» dönem sayılması «Hukuk Devleti» kavramı ile bağdaşmaz. İnfazcı, hükümlüye daima bir yönetici gibi görünür. Bazan cezaevlerinizde «isyan» lara rastlanır. Bunun nedenleri çeşitlidir. Fakat hükümlünün, haksız gördüğü idarî bir işlemi önüne götüreceği bir hakim mevcut ise pek çok üzücü olay kendiliğinden önlenir. Bir cezayı insanca çektirmek titizliği kolay bir görev değildir. «Ceza Adaletinin insanileştirilmesi» infazda düğümlenir. Mükemmel bir Adalet Sistemini, kötü infaz bir anda yok edebilir. İnfazın bir hakim gözetimi altında sürüp sona ermesi Adaletle, daha ötesinde, insanlığa güveni, özgürlüğü kaldırılmış olan hükümlünün yine de insan kalmak çabasından umudunu yitirmemesini sağlar.

Memleketimiz Cezaevlerinde «ceza çektirme eşitliği» yoktur. Örneğin kimi cezaevinde altı aylık bir ceza, kimi cezaevindeki altı yıllık cezadan daha ağır geçer. Bu halimizle Birleşmiş Milletlerin «asgarî insanî muamele» ilkesini yerine getirdiğimiz nasıl iddia edebiliriz? Bazı metinlerdeki «güzel sözler»e rağmen «infaz hukuku» memleketimizde kurulmamıştır. Bunun nedeni hakim infazın dışında bırakılmış olmasıdır. Hakime gidilemeyen yerde hukuk yoktur.

İnfazı «idarî işlem» sayıp, son sözü üst idarî makama bırakan bir uygulamaya «Hukuk» denilemez. (Cezaevi kapısından giren «insan hakları»ndan arınır.) sözünü haklı çıkaran toplumlar uygar olmak hakkını yitirmek halinin ağır sonuçları ile karşılaşır. Bütün dünyaya böyle görünmek üzücü değil midir? Bir an evvel «İnfaz Hakimliği» ni kuralım. İnfaz sırasındaki bütün şikâyetleri o çözsün. Türk Hukuku «Türk İnfaz Hukuku»na kadar genişlesin. Gerçek Hukuk Devleti bu açıdan hiç bir alanda «yasak bölge» kabul etmeyen Devlettir.

İnfaz hakimliği kurulması önerimizin kabul buyrulması halinde hazırlanacak kanunun en isabetli hükümleri kapsamı için hizmete âmade olduğumuza saygı ile arz ederim.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Ankara; 9.7.1974
Sayı : 4145

Sayın Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

Uyarıcı yazınız için içtenlikle teşekkür ederim.

Cezaevlerindeki şikâyet konusu durumlarda bizat ilgilendim. Bu konuda bazı etkin tedbirler şimdiden alınmıştır.

Yapıcı önerilerinizin değerlendirilmesi için de mektubunuzu Sayın Adalet Bakanına ilettim.

Bilginizi rica eder başarılar ve mutluluklar dileğiyle saygılar sunarım.

Bülent Ecevit
Başbakan

İzmir; 5.6.1974
Sayı : 1181

Türkiye Barolar
Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Mamak Askeri cezaevinde bulunan tutuklulara karşı insanlık dışı kanunsuz uygulamaların yapıldığını gerek gazetelerden, gerekse Baromuza vaki şikâyetlerden öğrenmiş bulunuyoruz.

Her türlü çağ dışı ve Hukuk dışı davranışlara engel olmak Türk Hukukcusunun görevidir.

Bu iddiaların yerinde incelenerek, doğruluk derecesinin tesbitini ve vakit geçirmeden gereken müdahalenin yapılmasını, her hangi bir işlem yapılmış ise sonucundan Baromuza da bilgi verilmesini Yöne-

tim Kurulumuzun (5.6.1974) tarihli kararına dayanarak rica ederim.

Saygılarımla.

Avukat
M. İskender Özturanlı
İzmir Barosu Başkanı

Ankara; 11.6.1974
Sayı : 1695

Sayın Av. İskender Özturanlı
Baro Başkanı
İ z m i r

İlgi : 5.6.1974 tarih ve 1181 sayılı yazınız, 7.6.1974 tarih ve 1679 sayılı tel yazınız.

Mamak Askeri Cezaevinde bulunan tutuklu sanıklarla hükümlülere Yasa dışı işlemler yapıldığı yolunda Birliğimize aksettirilen ve Gazetelerde yayınlanan olay hakkında Sayın Başbakan Bülent Ecevit adına gönderilen 7.6.1974 tarih ve 1680 sayılı yazının bir kopyası ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ek : 1

1974/26-2

Birliğin Başbakan ve Adalet Bakanlığına Gönderdiği «Suçtan Zarar Görenlerin Devletçe Korunması» Hakkındaki Kanun Tasarısı - Başbakanın Cevabı.

Ankara; 10.7.1974
Sayı : 1830

Sayın Bülent Ecevit
Başbakan
A n k a r a

Memleketimizde suçtan zarar görenlerin her türlü himayeden mahrum oldukları, bunun sonucunda şahsi intikam ve benzeri tepkilerin meydana geldiği yüksek malûmlarıdır. Bu konuda mevzuatımızda bir boşluğun bulunduğu neticesine varan Birliğimiz Yönetim Kurulu ilişikte takdim kılınan mukayeseli bir araştırma yapmış ve yabancı memleketlere kıyasla bu konuda geri kalmış bir durumda olduğumuz sonucuna vararak ilişik kanun tasarısını yüksek takdirlerinize arzına karar vermiştir.

Şahsi ilginiz bizi mutlu kılacaktır, arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ek : 1

Ankara; 10.7.1974
Sayı : 1832

Adalet Bakanlığı
A n k a r a

Suçtan zarar görenlerin korunması hakkında mevzuatımızda bir boşluğun bulunduğunu ve bu hususun son af kanununun tevlit ettiği bazı tepkilerle genel suçlar bakımından bu boşluğun daha bariz hale geldiğini müşahade eden Birliğimiz Yönetim Kurulu ilişikte takdim kılınan rapor, mukayeseli hukuk açısından bir araştırmayı, dolayısıyla önerinin gerekçesini ihtiva etmektedir. Arzederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ek : 1

Suçtan Zarar Görenlerin Devletçe Korunması

Suçtan zarar görenlerin (suç mağdurlarının) Devletçe yeteri kadar korunmadığı yolundaki gözlem, zaman zaman her memlekette, üzerinde durulan bir konu haline gelmiş ve bazı yasal tedbirlerin alındığı görülmüştür.

Şimdiye kadar memleketimizde bu konuda etkili bir çalışma yapılmamış, mevzuatımızda bir boşluk kendini göstermiştir.

I. GİRİŞ :

1. İlkel Çağ: Suçtan dolayı tazminat ödemek zorunluğuna ceza hukukunun ilkel çağlarında da rastlamak mümkündür. «Ş a h s î n t i k a m» in sakıncalarını giderebilmek için diyet ve bunun çeşitlerinde tazminat fikri yer almaktaydı. Bundan sonra « i t h a m u s u l ü » ne bağlı «h a l k a d a l e t i » çağı geldi. Suçluya verilecek ceza ile onun ödemeğe mecbur tutulacağı tazminat arasında bir fark düşünülüyor ve bu sebeple suçlar bakımından ceza ve hukuk dâvası ayırt edilmiyordu. Esasen ilk itham usullerinde suçlu ceza mahkemesinde itham ve takip mağdura ait idi. Bundan sonra bir başka çağ geldi. Ceza adaleti devletleştirildi. Bunun tabii sonucu da Savcılık müessesesinin kurulması oldu. Bu suretle ceza ve hukuk dâvalarında «D â v a c ı » lar ayrıldı. Ayrılık, bundan sonraki devirlerde daha bariz hale geldi. Bu suretle Devletin, suçtan meydana gelen zarara kendini tamamiyle yabancı ve kursesiz saydığı bir anlayış ortaya çıktı. Halen böyle bir çağda yaşıyoruz. Acaba bu anlayış bir «tekâmül» müdür? Bütün dikkatin suçlunun ıslahı üzerinde toplandığı, her açıdan mağdurun ihmal gördüğü ithamı bugünkü ceza sistemine yapılan en ağır tenkitlerden biri olmuştur.

Mağdurun, çok defa suçlunun cezalandırılmasından ziyade zararlarının tazmin edilmesini beklediği görülmüştür. Suçlunun bakımı ve ıslahı için pek

çok masraf edilmektedir. Buna mukabil Devletin mağdurun zararları ile ilgisizliği haklı görülemez.

Bir «s u ç» bahis konusu olduğu için ceza hukuku ve özel hukukun birbirlerinden ayrı kalmaları görüşünün mantıkca hiç bir esası yoktur.

Kanunlar ve kanunî imkânlardan faydalanan içtihad ceza bakımından sertleşmiştir. Fakat buna rağmen suçlar artmaktadır. O halde suçla mücadelede yanlış veya kifayetsiz bir yoldayız. Teferruatteki kusurlar bir yana bunun esas sebeplerinden biri de şudur: Çağlar boyu gelişimde ceza adaleti adım, adım devletleştirilmiş, suçtan doğan zararlar ise daha büyük bir hızla özelleştirilmiştir.

Bu iki zıt yön ceza adaletini zayıflattı.

2. İlk Fikirler: Bentham (1829) tazminatın, ceza kadar mağduru tatmin edeceğini, bu tazminatı karşılamak için bütün suçluların mallarından ve çalışarak kazanacakları paralardan bir fon meydana getirilmesini, eğer böyle bir fon teşkil edilmezse tazminatın Devlet hazinesine veya hususi sigorta teşekküllerine tahmili fikrini ortaya attı. Bu müellife göre Devlet, vatandaşları suça karşı korumakla görevlidir, koruyamadığının anlaşıldığı hallerde tazminat ödemesi zarurî olacaktır.

Bonneville de Marsangy, 1847 yılında şu pratik fikirleri ileri sürdü: Tazminat miktarını mahkeme resen tayin etmelidir. Mağdur, suçlunun malları üzerinde imtiyazlı alacaklı sayılmalı, suçtan husule gelen zararlar ödenmedikçe suçlu «af» edilmemeli, suçlunun ceza evindeki çalışmasından elde edeceği kazancın bir kısmı mağdura ait olmalıdır. Zararlar tazmin edilmiş ve suçlu suçtan husule gelen hiç bir faydayı muhafaza etmemiş olması ile ancak bu şartlarla, «zamanaşımı»ndan faydalanmalıdır.

II. MAĞDURUN KORUNMASI FİKRİNİN GELİŞİMİ :

1. Klâsik Mektep: Klâsik mektebin etkisi ile suçtan iki dâvanın doğduğu, bunların ceza dâvası ve hukuk dâvası oldukları, her ikisinin kesin surette birbirlerinden ayrı, bağımsız, farklı kurallara tabi oldukları fikri, neticede mağdurun himayesini azaltmıştır. İki dâva arasında bu kadar kesin bir ayrılık kabul edildikten sonra tazminat dâvasının da ceza mahkemesinde görülebilmesinden büyük bir fayda beklenemez. Şüphesiz tazminat dâvasının ancak hukuk mahkemesinde açılacağı kabul eden sistemler dahi mevcuttur (Hindistan, Pakistan kanunlarında olduğu gibi). Fakat bunlar makul ve ileri sistemler değildir. Tazminat talebinin ceza mahkemesinde de hükme bağlanabileceğini kabul eden memleketler (Fransa, Belçika, Almanya gibi) ekseriyeti teşkil ederler. Fakat asıl mesele ceza mahkemesinde görülen hukuk dâvasının, esası bakımından özel hukuk kurallarına tabi kalmakta devam edip edemeyeceğidir. Bu açıdan sosyalist memleketler ka-

nunları da farklı değildir .Sovyet Rusya Ceza Kanununun 29. maddesine göre «bir suçtan maddî bir zarara uğrayan kimse, ceza davasına, katılmak suretiyle, hukuk dâvası açmak hakkına sahiptir».

Yeni Sovyet Ceza Kanununun 38. maddesinde ceza azaltıcı sebepler gösterilmiş ve bunlar arasında suçlunun, ika ettiği zararın ihtiyarı ile tazmini hali de bilhassa zikredilmiştir. Avusturya Kanununun 54. maddesi de zararların tazminini kanunî tahfif sebebi saymıştır.

2. Pozitivist mektep : Pozitivist mektep, suç zararının tazminini ceza adaletinin esas prensiplerinden biri sayar. Bu hususta Ferri ve Garofalo'nun ısrarlı çalışmaları olmuştur.

Ferri, mağdurların gerek bilgisizlik, gerek cesaretsizlik sebebi ile bizzat talep edememeleri halinde hâkimin resen veya savcının talebi üzerine tazminata hükmetmesi gerektiğini ileri sürmüştür.

1885 yılında Roma'da toplanan suç antropolojisi kongresi şu kararı vermiştir : Tazminat, yalnız mağduru ilgilendiren bir husus değildir, tazminatın suça karşı tedip ve önleme açısından toplum korunmasını da sağladığı nazara alınmalıdır. Bu sebeple suç zararlarının faillerine, ortaklarına, bunlara yataklık edenlere karşı, tazminatın tahsili hususunda, ceza dâvalarında uygun tedbirler alınmalıdır. Dâva süresinde savcı, hüküm sırasında hâkim, ceza evinde çalışma, şartla salıverme sırasında infaz idaresi bu hususta görevli sayılmalıdır.

Görülyörki bu fikirler suç zararlarının tazmini konusunu, toplum korunmasında Devlete düşen bir vazife kavramı haline getirmektedir. Bu suretle tazminat, özel hukuk anlayışından uzaklaşmakta ve kamusal bir nitelik kazanmaktadır. Ferri, mağduru derhal tatmin etmenin Devletin görevi olduğu fikrindedir. Devlet evvelâ bu görevini yerine getirmeli, ondan sonra kendi alacağını suçludan tahsil çarelerini aramalıdır.

Garofalo, tazminatı, ceza adaletinde en önemli unsurlardan saymış ve ilk defa 1882 de yayınladığı bir makalede kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar yerine, şahıslara karşı işlenen suçlarda, mağdurun müessir şekilde tatmininin ikamesini teklif etmiştir.

Garofalo'ya göre, suç tazminatı, hukuk usulü kurallarınca iddia ve talep edilecek bir hak olmaktan çıkarılıp, suçlunun hiç bir şekilde kurtulma imkânını bulamayacağı bir borç haline getirilirse tazminatın, cezanın gerçek bir karşılığı sayılması mümkün olacaktır.

Garofalo şu tedbirleri tavsiye ediyordu : Hükümden evvel, soruşturmanın mahkûmiyet ile neticeleneceği hakkında ciddi sebepler mevcut olan hallerde savcı sorgu hâkimi sanığın mallarına haciz koyabilmesi, gayrimenkulleri üzerinde kanunî ipotek tesis edilebilmesi, bu suretle, yalnız mahkeme masrafları ve para cezasının tahsili değil, tazminatın tahsili de

sağlanmış olmalıdır. Ayrıca suçun işlenmesinden sonra suçlunun ivazsız tasarrufları, borçların vadesinden evvel ödenmesi gibi eylemleri batıl addedebilmelidir. Son soruşturma sırasında, mağdurun avukatı yoksa, savcı bu hususta mağdur adına talepte bulunabilmelidir.

3. Mağdurun himayesini sağlamak çareleri : Mağdurun himayesi kural olarak benimsenince bunun hangi çarelerle mümkün olacağı araştırılmalıdır. Teklif edilen ve bazıları uygulanmakta olan başlıca çareler aşağıda özetlenmiştir:

a) Tazminat ve para cezası kasası sistemi: Müstakil bir kasa kurmak para cezaları, müsadere edilip satılan eşyanın bedelleri gibi paralarla beslenen bu hesaptan tazminatları ödemek fikri dahi ilk defa Bentham tarafından ortaya atıldı.

Halen bu sistem Fransız Ceza Kanunu projesinde (m. 104) daha evvel İtalyan Ceza Kanununda yer almıştır.

b) Tazminatın cezaya mahsubu : Tazminat ödenirse, bunun belli bir oranda, tamamen veya kısmen cezaya mahsubu şeklinde bir usul dahi düşünülebilir.

c) Kanunî lütufların şarta bağlanması : İspanyol Ceza Kanununda tahfif sebeplerinin (madde 9), cezanın tecilinin (madde 97), memnu hakların iadesinin (madde 118) uygulanması tazminatın ödenmiş olması şartına bağlanmıştır. İspanyol Kanunu bu açıdan, pek çok Lâtin Amerika Devletleri Kanunlarına etkili olmuştur (Arjantin 138; Küba 110-117, Meksika 29-39, Peru 65-80, Uruguay 104-106; Venezuella, 113-127).

İtalyan Kanununun sistemini de bu gruptan saymak mümkündür. İtalyan Kanununa göre ceza mahkemesinden tazminat istemek mümkündür (m. 120), bazı lütufların istihsalı (cezanın tecili, şartla salıverme, memnu hakların iadesi) tazminatın ödenmiş olması şartına bağlanmıştır (m. 62, 164, 176 179). Ayrıca para cezasının, mahkeme masraflarının ve tazminatın ödenmesini sağlamak için, Devlet lehine, sanığın malları üzerine kanunî ipotek tesisi mümkün hale getirilmiştir. (m. 189).

ç) Devletin hakkından feragati : İsviçre ceza Kanunu (m. 60) na göre eğer suçun meydana getirdiği zarar mağduru muhtaç duruma düşürmüştü ise ve suçlunun bu zararı tazmin etmeyeceği tahmin olursa hâkim tahsil edilen para cezasının tamamını veya bir kısmını mağdura tahsis eder. Yine bu Kanuna göre müsadere edilen eşyanın satışından hasil olan bedelin veya kefalet akçesinin mağdura tahsisi mümkündür. İsviçre doktrini bu hükmü adalet için «çok faydalı» bulur.

İskandinav memleketleri kanunları, suçlunun aczi halinde Devlet lehine müsadere edilen malların sa

tışından hasıl olan meblâğın suçtan zarar görene tahsisini kabul etmişlerdir.

d) Mütessesil sorumluluk : Bir suçun ortakları nın tazminatın ödenmesinde mütessesil sorumluluğa tabi olmaları (Fransız CK 55, Belçika CK 50, Finlandiya CK. 4,TCK. 39) bir yenilik sayılmaz. Zaten tazminatın özel hukuka aidiyetinden bu neticeye varılmak icap edecektir.

Eski İngiliz Hukukunda, suçlunun mensup olduğu aile, hatta altıncı derece yeğenlere kadar, suç zararının tazmininden mütessesil sorumlu idiler.

e) İmtiyazlı alacak : İspanyol Ceza Kanunu (m 104) tazminatın tahsilini sağlayıcı özel hükümler ihtiva eder. Bunlar arasında «imtiyazlı alacak» usulü de öngörülmüştür. Yine aynı Kanuna göre tazminat borcunun sirayeti de kabul edilmiştir.

Yunan Ceza Kanununun 77. maddesine göre eğer bir kimse hem para cezasına, hem tazminata mahkûm olur ve malları her iki borcunu karşılamaya yetmezse tazminatın ödenmesi tercih edilecektir. Lüksemburg Ceza Kanununun 49. maddesi de aynı hükümü ihtiva etmektedir.

f) Hapis ve Tazyik : Borç için hapis hemen her memlekette terk edilmiştir. Fakat suçluya tazminatı ödettirmek için böyle bir tazyikin haksız sayılmıyacağı, zira bir suçun meydana getirdiği zarardan doğan tazminat hakkına basit bir alacak hakkı, gözü ile bakmanın mümkün olmadığı ileri sürülmüştür. Bununla beraber hapsin bir ceza olduğu ve bir ıslah vasıtası olarak kullanılırsa meşru sayılabileceği, bunun dışında bir maksat için hapsin haklı görüleceği daha doğrudur.

g) Kanunî tahfif sebebi : Bazı kanunlar, hükümden evvel, zararların ödenmesini veya ödemeye çalışmış olmasını, nedametın ifadesi saymışlar ve bu hali kanunî tahfif sebebi olarak kabul etmişlerdir. Avusturya (m. 46), Danimarka (m. 48), İspanyol (m.9), İzlanda (m. 74), İtalya (m. 62), Portekiz (m. 39), Sovyet Rusya (m. 38), İsviçre (m. 64) Ceza Kanunları buna misal gösterilebilir.

h) Mecburi çalışma : Bu tedbir Garofalo tarafından teklif edilmiştir. Bu müellife göre Devlet, suçluyu, tazminatı karşılamak için çalışmaya mecbur tutmalıdır. Garofalo bu mecburiyeti her suçlu tipine göre farklı şekilde kabul ediyordu. Garofalo'nun düşünceleri Sovyet Rusya Kanununda kabul edilmiştir. Yeni Sovyet Ceza Kanununun 32. maddesine göre zararı tazmin borcu, cezaların doğurduğu neticeleri tevhit etmekte ve ceza hakimi tarafından karar altına alınmaktadır. Bu bir çeşit suçun husule getirdiği durumun suçlu tarafından izalesi niteliğinde bir tedbirdir ve mağdurun tazminat için ayrıca hukuk davası açmasına mani değildir.

Danimarka (m. 35), İtalya (m. 145, b. I) kanunları cezaevindeki işten mütevellit kazancın zararların tazminine de tahsis edilebileceğini kabul etmişlerdir.

Yeni Fransız Usul Kanunu (1938) suçlunun cezaevindeki işinden kazandığı pekkülün bir kısmını tazminata tahsis etmiştir.

Fakat bu sistemin yeterli olmadığı, zira cezaevinde herhangi bir atelyede çalışmakla elde edilen kazancın daima düşük olduğu, taksitle dahi tazminatın tamamen ödenmiş olmasının mümkün bulunmadığı ileri sürülmektedir.

1) Mecburi Sigorta Sistemi : Riskin tevzi sisteminin suç sahasına yayılması fikri, dolayısıyla suç karşı sigorta usulü de teklif olunmuştur. Bazı memleketlerde hastalığa, su baskınına, yangına olduğu gibi yalnız trafik kazalarına karşı değil bazı çeşit suçlara (meselâ hırsızlığa) karşı da hususi sigorta usulleri kabul edilmiş, toplum hayatına ilişkin bazı konularda da bu husus Devlete (işsizliğe karşı sigorta gibi) tahmil olunmuştur.

Fakat ağır suçlar bakımından (meselâ katil suçuna karşı) sigortaya rastlanmamaktadır. Toplumun bütün fertlerini, bütün suçlara karşı mecburi sigortalama fikrinin tahakkuku şartları her halde pek güçtür. Bununla beraber doktrinde böyle bir sistemi kuvvetle savunulmaktadır. Bununla beraber herhangi bir suçun mağduru olması hiç bir suretle muhtemel olmayan vatandaşların mecburi sigortaya tabi kılınmalarının, sigorta primi ödemelerinin bazı suçlara maruz kalmak ihtimali fazla olanlar lehine, fakat diğerleri aleyhine haksız bir külfet sayılması mümkündür. Diğer taraftan suçluların, zararlar hakkında «sigorta ödesin» şeklinde egoistce iddialarına imkân verilmemelidir. Kaldı ki sigorta sistemi, tazminatın suç ölemek görevine katkıda bulunmasına da mani olacağı pek açıktır.

III. TAZMİNATIN DEVLETÇE ÖDENMESİ:

1. Sistemler : Yukarda özetlenen fikirler iki grupta toplanabilir: Mağdurun tazminatı talep edebilmek ve tahsil edebilmek imkânlarını arttırmak imkân verilmemelidir. Kaldı ki sigorta sistemi, tazminatın Devletçe ödenmesi. Bu iki grup fikirlerden birinin veya diğerinin tercihi zaman zaman makul gözüküştür. Fakat Devletin tazminatı ödemesi dışında kalan sistemlerin eksik tarafları olduğu aşikârdır.

Prins, 1891 yılında bir kongrede tazminatın devletleştirilmesi hakkında şunları söylemiştir: «Bu fikrin yeniliğinden korkulmamalıdır. Esasen bu fikir eski kanunlara dönüşten ibarettir».

2. Devletçe tazmini red eden fikirler : Suç tazminatının Devlet tarafından ödenmesini, haksız tevkif tazminatına veya muhakemenin lehe yenilenmesinde ödenecek tazminata benzetmek mümkün değildir Zira bu iki halde Devlete, kendi organlarının haksızlık ettiği şekilde bir kusur yüklemek mümkündür. Halbuki bir şahsın diğerine karşı suç işlemesini önleyebilmek bakımından kusurun

hiç bir şekli, hatta taksir dahi kolaylıkla kabul edilecek bir hal değildir.

Devlet, her an bir ferдин diğerine karşı işleyeceği suçu önlemek, mağduru korumak gibi bir görev de değildir. Kaldı ki eğer Devlet tazminat ödemesi usulü kabul edilirse, mantık bir çeşit suçla (hatta mala karşı suçlarda dahi) tazminatı gerektirecektir. Bunu karşılamak Devlet için pek ağır bir yükür.

3. Devletçe tazmin zarureti: Tazminatın Devlet tarafından ödenmesi zaruretinin izahıta ilk fikir Devletin suç karşı vatandaşı koruyamamış olmasındaki kusurdur. Devlet silâh taşımayı yasaklarken vatandaşı suç karşı kendisinin koruyacağını adeta taahhüt etmiştir. Kaldı ki Devletin «suç sebebi» olduğu kabul edilen unsurlarla (kötü meskenler, fena adetler, içki vesaire) yeteri kadar mücadele etmemesi mesuliyetinin diğer bir sebebi dir.

Diğer bir fikir, «Sosyal Devlet» anlayışını benimsemiştir. Bu fikre göre nasıl Devlet Sağlık, iş kazası, ihtiyarlık sigortası gibi konularda sosyal mükellefiyetler kabul etmiş ise suç tazminatları hakkında da böyle bir mükellefiyeti üstüne almalıdır. Bu fikir şöyle tenkit edilmektedir. Devlet, meselâ yıldırım isabetiyle bir kimsenin ailesine tazminat veriyor mu? O halde neden suçun mağduruna tazminat ödemek Sosyal Devlet kavramı için zaruri görülün. Devlet suç ortağı olamayacağına göre mesuliyeti de düşünülemez.

Şüphesiz bu düşünceler isabetli değildir. Devletin ferdi koruyucu görevinin suçlunun cezalandırılması ile yerine getirdiğini iddia edemeyiz. Sosyal korumaya ve sosyal emniyet görevi kesin surette Devlete aittir. Bu suretle geniş anlamda «cezaî görev» kavramı benimsenmiştir, geleneksel ve dar anlayış artık yeterli olmamaktadır. «Günümüz ceza hukuku sosyal karakterli bir hukuktur, sadece teknikten ibaret değildir».

Bununla beraber mağdurların kusurlu oldukları haller ihmal edilemez. İyi tanzim edilmemiş bir tazminat sistemi neticede suçların artmasına etkili olabilecektir.

4. Malî külfet ve suistimaler: Devletçe ödemenin bütçeye büyük bir külfet yükleyeceği, suistimallerin pek çok olacağı ileri sürülmektedir. Müessir fiilde hastalık, uzuv tatili gibi hususlarda mübalâa edilecek ırza geçme suçlarında hayalî vak'alar icat edilebilecektir.

Tazminatın bizzat suçlu tarafından ödenmesi onu ıslah gayretlerine delil kabul etmelidir. Bu sebeple Devletin tazminat ödemesi bu delili de ortadan kaldırmış olacaktır. Kaldı ki mağdur her zaman masum değildir. Suça tahriki ile sebebiyet veren mağdur tazminat isteyecek midir? Karşılıklı müessir fiilde Devlet her iki tarafa tazminat mı ödeyecektir? Gansterlerin hesaplaşmak için karşılıklı vuruşmaların-

da, dağlarda rakip çetenin müsademesinde Devlet tazminat mı ödeyecektir?

Bu itirazların hepsi aynı derecede önemli değildir, her halde tedbirlerle giderilmeyecek nitelikte sayılmazlar.

5. Devletin malî yükünü azaltma tedbirleri: Bu hususta teklif edilen tedbirler şunlardır:

a) Devletçe ödenecek tazminatı muayyen suçlara hasretmek;

b) Müessir fiil gibi suçlarda ancak muayyen bir vahametten sonra zararı Devletin tazmin etmesini kabul etmek;

c) Manevî tazminatı hariç tutmak;

ç) Tazminatın miktarını tesbitte acele etmemek, mağdura bir çeşit avans vermek, kaybin kesin olarak tesbitinden sonra miktarı tayin etmek;

d) Mağdurların her hadisede kusursuz olacağı düşünülemez olduğundan mağdurların suç sebebiyet vermelerini kriminolojik bir konu olarak inceleyen ilmin (Victimologie) geliştirilmesine ve bu kusurları daha bariz olarak ortaya koymasına çalışmak ve dolayısıyla tazminat miktarını buna göre taktir etmek;

e) Mağdurun veya maktülün ailesinin bir başka şekilde yeteri kadar tazminat alabilmiş olmaları halinde Devletin ayrıca tazminat ödememesini sağlamak;

f) Bütün mağdurlara değil, her türlü imkândan mahrum olanlara tazminat verilmesi usulünü benimsemek.

Bu tedbirlerin bazıları makul sayılmayabilir. Fakat her halde mağdurun kusuru ihmal edilemez. Evli bir kadınla zina eden şahsın bu kadının kocası tarafından yaralanması halinde tazminat her halde makul değildir. Merak saikası ile de olsa bir kadının yalnız başına kötü bazı mahallere gitmesi ve orada tecavüze uğraması halinde tazminat bakımından bazı tereddütler mevcut olacaktır.

6. Çeşitli Kanunlarda Gelişim: Devletçe tazminatı kabul eden yabancı kanunların aynı derecede etkili olarak uygulandığı ileri sürülemez.

a) İspanyol Kanunu: İlk defa 1822 tarihli İspanyol Ceza Kanununda ve bunu takip eden 1848 tarihli kanunda (m. 123) şu hükme rastlanmaktadır: «Suçun failinin ve diğer sorumlu kişilerin imkânsızlık içinde olmaları halinde Devletin suçların mağdurlarına tazminat vermeğe mecbur olduğu haller ve bunun şekilleri özel bir kanunda gösterilir». Bu suretle Devlet suçun mağdurlarına evvelâ tazminat ödeyecek sonra bunun suçludan tahsiline gayret edecektir.

İspanyol Ceza Kanunu (m. 104) tazminat kavramını geniş tutmuş ve tazminatın sadece mağdurun

maddî ve manevî zararlarını değil, ailesinin ve hatâ tâ üçüncü şahısların suçtan gördükleri zararı da kapsayacağı hükmünü vaz'etmiştir.

b) Yeni Zelandada Kanunu : Kamu gelirlerinden beslenen tazminat sistemini ilk defa etkili bir şekilde uyguladı. «Criminal injuries compensaiton act» isimli kanun 1964 yılında yürürlüğe girdi. Bu kanun, üç üyeden kurulu bir mahkeme ihdas etmiştir, mahkemenin yalnız başkanı hukukçudur; üyeler beş yıl için seçilirler, kararlarına karşı kanun yolu açık değildir. Duruşmalar alenidir, genel âdab konularında gizlilik kararı verilir. Bütün suçlarda değil, yalnız öldürme, müessir fiil, zorla irza geçme gibi bazı suçlarda tazminat ödemek Devlete aittir. Mala karşı suçlar gibi bazı fiillerde Devletin mesuliyeti kabul edilmemiştir. Tazminatın kime ödeneceğini mahkeme takdir eder. Tazminat miktarının tayininin de mahkeme, olayda mağdurun hareket tarzını, suçta sebebiyet verip vermediğini, nazara alır. Tazminat genellikle, tedavi ölüm masraflarını, aile reisinin ölümü sebebi ile ailenin maddî kayıplarını, mağdur olmamış ise çalışma gücünden kayıp derecesini, çektiği acının karşılığını, makul olmak şartı ile diğer zararları kapsayacak şekilde hesaplanır. İş gücünün tazminatı altı yıllık bir süre içinde taksitle ödenebilir. Bazı hallerde maktülün karısı ile okulda veya bir meslek öğrenmekte olan, onsekiz yaşından küçük çocuklar için ilâve tazminat düşünülmüştür. Eğer maktülün ailesi veya mağdur, suçludan veya sigortadan bir bedel tahsil etmiş iseler bunlar tazminat miktarlarından düşülür. Tazminat ödeyen Devlet suçludan bunun tahsili imkânlarını arayacaktır.

c) İngiltere : İngiltere'de Bentham'ın fikirleri geliştirilmiş ve bir ilmî dernek tarafından 1957 sene sinde bir beyaz kitap yayınlanmıştır. 1959 yılında Hükümet, tazminatın, ceza fikri içinde mütalâasının doğru olacağı hakkındaki görüşünü ilân etti. 1946 yılında İçişleri Nezareti yeni bir beyaz kitap yayınladı. Bu kitapta özel bir mahkeme kurmak fikri ortaya atılıyor ve deneme mahiyetinde olmak üzere Londra'da böyle bir mahkeme kuruluyordu. Mahkemenin bir başkanı, beş üyesi vardı, hepsi hukukçu idi. Tazminat talebinin karara bağlanması için, suç zabıta tarafından en kısa zamanda bu mahkemeye bildirilmeliydi. Talep evvelâ bir üye tarafından kabul veya red bakımından incelenmekte, bu karar diğer üyeler nezdinde itiraz imkânı mevcut bulunmaktaydı.

Bu sistem içinde, tazminat bir mecburiyet olarak değil, sosyal yardım olarak Devlet tarafından ödenmektedir. Hırsızlık ve mala karşı diğer suçlar da tazminat dışındadır. Üç haftalık ücret kaybından fazla yaralamalar tazminat harici bırakılmıştır. Zorla irza geçme vakialarının sonuçları da tazminatın takdirinde nazara alınmakta, fakat bu fiillerin neticesinde doğan çocukların bakımına kadar tazminat teşmil edilmemektedir. Suçlunun yakalanmasında,

bir suçun işlenmesinin önlenmesinde zabıtaya yardım edenler için de tazminat kabul edilmiştir.

İngiltere halen bu sistemi deneme kaydı ile kabul etmiştir. Denemenin sonra İngiltere bir kanun ile konuya kesin düzenini verecektir. Böyle bir denemenin maksat, suç tazminatı konusunda ortaya çıkabilecek problemleri tesbit edebilmek ve henüz her yönü bilinmeyen bu konuda hazırlanacak kanuna haklı hükümler koyabilmektedir.

ç) Amerika Birleşik Devletleri : Tazminatın devletleştirilmesi fikri Amerika'da pek yenidir.

İlk defa 1965 Gallup Enstitüsü yaptığı anket ile Amerikan halkının Devlet tarafından tazminat ödenmesi fikrini benimsediğini ortaya koydu. Anket sorusu şu idi: «Masum bir kimse, bir suçlu tarafından öldürülürse, maktülün ailesine Devletin tazminat vermesi mecburiyetini haklı bulur musunuz? Ce vapların % 62 si evet olmuş, % 29 u hayır, % 9 bu hususta fikri olmadığını ifade etmiştir.

Halen yalnız New York ve Kaliforniya Devletlerinde Devletin tazminat ödemesi sistemi uygulanmaktadır. Diğer pek çok Devletin kanun hazırlığı içinde olduğu görülmektedir. Kaliforniya Kanunu 1966 da yürürlüğe girmişti. Kaliforniya Kanunu, tazminatı, sosyal yardım bakımından Devletin genel programının bir parçası saymakta ve yukarıda özetlenen fikirlerden ayrılmaktadır. Devlet suçun mağduruna, suçtan zarar gördüğü için değil, başkaca geliri olmadığı için tazminat şeklinde yardım etmek tedir. Diğer sistemlerde olduğu gibi mala karşı suçlar tazminattan hariç tutulmuştur.

New York eyaleti kanunu tecavüze uğrayan iki kadına yardım ederken öldürülen bir şahsın durumu halk efkârında tepki yarattığı bir sıra kabul edilmiştir.

New York eyaletinde 1966 tarihli kanun, üç hukucu üyeden mütesekkil bir komite kurdu. Bu üyelerin en az on senelik tatbikat sahibi olmaları gereklidir. Yedi sene için tayin olunurlar. Tazminatı gerektiren bir suçun işlendiği en geç kırksekiz saat içinde zabıta tarafından komiteye bildirilecektir. Mağdur komiteye müracaat ile suçtan «ciddî bir malî zarar» gördüğünü iddia etmelidir. Tazminat, adam öldürme ve yaralama vak'aları için kabul olunmuştur. 1966-1967 malî yılı için 500.000 Dolar tahsis edilmişti. Tazminat sadece yardım olarak ödenmektedir.

d) Kanada : Kanada Devleti eyaletleri tazminat kanunları üzerinde çalışmakta iseler de yalnız Saskatchewan 1967 bu husustaki kanunu yayınladı. Bu kanun dahi, kararları kesin bir komisyon kurmuştur. Tazminatı gerektirecek suçları kanunda saymak usulü tercih edilmiştir. Komisyon karar verirken suçun işlenmesindeki bütün özellikleri nazara alacak, mağdurun mevcut ise kusurunu, kendisinin veya ailesinin yardıma muhtaç olup olmadığını da takdir ede-

cektir. Eğer, suç zabıtaya makul bir süre içinde bildirilmemiş veya bir seneden sonra talepte bulunulmuş ise tazminat mümkün görülmemiştir.

7. Tazminatı gerektirecek suç lar k o n u s u : Mevcut sistemlerin hemen hepsi mala karşı suçlarda Devletin tazminat ödemesini kabul etmemişlerdir. Bu çeşit suçlarda çok defa malın veya menfaatin sahibine iadesinin mümkün olmadığı, hileli tazminat taleplerinin tefrikinin güçlüğü ve nihayet bütün suçlara tazminat vermenin mucip olacağı pek büyük külfet gerekçe olarak gösterilmektedir. Kaldı ki mala karşı suçlarda özel sigorta sistemleri uygulanabilmektedir.

Bununla beraber, Devletin suçlardan dolayı tazminat ödemesi prensip olarak kabul edilirse istisnaları izah her halde kolay değildir. Nitekim önemsiz müessir fiillerde de tazminat kabul edilmemiştir.

Cinsel suçlarda, meselâ faili meçhul uydurma irza geçme vak'alarından da korkulmaktadır. İnandırıcı tıbbi raporlar vesair tedbirlerle hileler önlenbilir. Kaldı ki hileli teşebbüsler için ağır müeyyideler konulması da imkânsız değildir.

IV. SONUÇ :

1. A n a y a s a H u k u k u : Mağdurun devlet tarafından tazmin edilmesi fikri bundan on sene evveline kadar belli bir uygulaması olmayan bir fikir halinde idi. Halen bazı uygulama denemeleri geçirmiş olan bu fikrin ceza adaletinde bir prensip haline gelmekte olduğu görülmektedir.

Memleketimizde yeni Anayasanın getirdiği hukukî ortam ceza hukukunda da «yeni haklar»ın doğumunu gerekli kılmıştır. Bir hakkın özüne kanunla dahi dokunulamıyacağını kabul eden bir sistem içinde suçun doğurduğu zararın tazminsiz kalması anlaşılır bir hal değildir. Devletin bazı hakları Anayasasında gösterdiği, hattâ bu hakları mesken, haberleşme, düşünce, inanç, vicdan, din hürriyetleri hattâ bilim ve san'at hürriyetleri gibi çok ileri haklar olarak kabul ettiği hallerde, konusu bu haklar olan suçların zararları ile alakasız kalması Anayasal bir ilgisizlik teşkil eder. Bu sebeple yalnız yaşama, vücut bütünlüğü gibi haklar için değil, önemli bütün haklar için tazminat sistemi daha makuldür.

2. P o z i t i v i s t M e k t e b i n e t k i s i : Mağdurun himayesine önem vermekle pozitivist mektep pek haklıdır. Ferri, pozitivist mektebin daima mağdurun himayesi üzerinde ısrar ettiğini, mağdurun uğradığı zararın tazmini konusunun üç cephesi bulunduğunu ileri sürmüştür: Suçlunun mağdur lehine bir borç altına girmesi, tesadüfi suçluların işledikleri önemsiz suçlar için tazminatın ceza yerine kaim olabileceği ve doğrudan doğruya mağdurun lehine gözükmese dahi, dolayısıyla ve gerçek olarak tazminatın Devlete ait bir sosyal görevi temsil ettiği hu-

slarının bu üç cepheyi teşkil ettiğini izah etmiş tir.

Ferri, bir miktar paranın para cezası olarak ödenmesi ile tazminat olarak ödenmesi arasında fark görmeyiz. Bu müellife göre suçtan dolayı tazminat ödenmesinde kamu niteliği pek açık şekilde mevcuttur. Bir suçlunun işlediği suçtan doğan zararını tazmin etmesi mecburiyetini, meselâ bir mukavelenin bir hükmünü yerine getirmemekten doğan zararın tazminine benzetmek, gayrı ahlâkidir.

Ceza Hukukunun tarihçesi dahi Devletin suç tazminatı ödemesini haklı gösterir. Vaktile suç karşı şahsî intikam makbul idi, daha sonra kısas, diyet usulü geldi, nihayet suça karşı tepki tekeline Devlet taahhüt etti. O halde bu taahhüdün zarurî neticesi suç tazminatının Devlet tarafından ödenmesi değil midir?

Bütün gayretin suçlunun ıslahına yöneldiği görülmektedir. Bu yön hiç şüphelenmez ki çok yerindedir ve çok doğrudur. Fakat suçlunun ıslah edilmiş olması, mağduru ilgilendirir mi?

3. Ü m a n i s t D o k t r i n : Tatbikatta mağdur ya sadece sembolik bir tazminat elde etmekte veya hiç bir tazminat alamamaktadır. Suçlunun bulunmadığı veya sanığın mahkûmiyetine yetecek delil elde edilmediği, hükümlünün aciz halinde bulunması, ceza evinde çalışmasından elde ettiği kazancın yetersiz kaldığı hallerde zararın tazmini mümkün olmamakta ve bütün bu sakıncalar zararın Devletçe ödenmesini gerekli kılmaktadır.

«Mağdurun himayesi problemini haklı ve insanca çözümlen» bir sisteme ihtiyaç vardır.

Eğer özel hukuk müeyyideleri (tazminat) yeterli olsa idi, belki de tarihçesine göre ceza hukukuna ihtiyaç hissedilmezdi. Böyle bir ihtiyacın hissedilmiş olmasında dahi bir anlam vardır. İnsan haysiyeti kavramı genişledikçe manevî tazminatın önemi artacaktır. Ümanist doktrin bu çeşit tazminatın tatbikatta sembolik miktarlarla tâyin edilmesinin, bu kavramı önemsiz saymak anlamına geldiği, sosyal ve pedagojik etkilerden yoksun kılındığı kanısındadır. Her suç hiç olmazsa, toplumca yaşamaktan, bir şey koparmış demektir. Tazminattan kaçınan bir toplum, bu kaybını daha fazla arttırmış olacaktır.

4. T ü r k H u k u k u : Türk Ceza Hukukunun çağdaş uygarlık çizgisinin altına düştüğü alanlardan en önemlisi suç mağdurlarının himayesiz bırakılmış olmasındır. Bu duruma bizi, zaman zaman klasik mektebin kurallarına sadakat isteği sürükledi. Çağımız ümanist doktrin etkisi altında dır.

Genellikle, hukuk mahkemesinde açılan hukuk davası, ceza mahkemesinden bir karar çıkmasını beklemektedir. Bu belki de «kesin hüküm otoritesi» ni zedelememek, zıt hükümlere varılmasını önlemek

İçindir. Fakat ceza davasına müdahil olarak katılmak veya ayrıca hukuk davası açmak yolunda bir tercih imkânı tanımış olunca «mahkeme seçme»nin bir anlamı vardır. Ceza veya hukuk mahkemesinden daha fazla tazminat alınabileceği kâması adalet bakımından itibar kırıcıdır.

Bir süre, haksız yere mevkuf kalanlara tazminat verilmesinin mümkün olduğu bir memlekette, [suçtan zarar görenlerin haklarını almamaları şartı şartıcı değil midir?

Yukarıda özetlenen fikirlere dayanarak TBB Yönetim Kurulu Malatya Barosunda yaptığı toplantıda, ilişik tasarıya son şeklini vermiş ve yetkili makamlara sunma kararına varmıştır.

Suçtan Zarar Görenlerin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı

1) Kamu davasında, maddî ve manevî tazminatın tutarı iddianame veya son tahkikat kararında gösterilir. Gösterilen miktarın hükümden evvel temin edilmiş veya tutarının mahkeme kararı ile kesin miktarın tayininden sonra hak sahiplerine ödenmek kaydıyla yatırılmış olması halinde, hükmedilecek hürriyeti bağlayıcı ceza... oranında indirilir. Yatırılanla hükmedilen miktar arasındaki fark, fazla ise iade olunur, eksik ise ayrıca dava edilebilir.

2) Kanunda yazılı cezasının yukarı haddi on seneyi geçen suçlarda (veya ağır cezalı suçlarda) suçun işlendiği anda, sanığın taşınabilir ve taşınmaz malları ve alacakları üzerinde, kanunî ipotek ve rehin tesis edilmiş olur. İyi niyetli iktisaplar bu hükümün dışındadır.

3) Memnu hakların iadesi, tecil, adli tevbihi, tahfiri tahfif sebebi, şartla salıverme, af kanunu veya kararlarının uygulanması suçtan doğan zararların ödenmesi şartına bağlanabilir.

4) Suçtan meydana gelen zararların tazmini hakkındaki hukuk davaları her türlü resim ve harçlardan muafittir.

5) Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

6) Bu Kanun yayınladığı günde yürürlüğe girer.

Ankara; 12.7.1974

Sayın Av. Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

Suçtan zarar görenlerin korunması amacıyla hazırladığımız yasa tasarısını aldım. İlginize teşekkür ederim.

Tasarıyı incelenmesi ve değerlendirilmesi için Devlet Bakanı Sayın İsmail Hakkı Birler'e ilettim.

Bilgilerinizi rica eder, mutluluklar dileğiyle saygılar sunarım.

Bülent Ecevit
Başbakan

1974/26-3

Yeni Askeri Yargıtay Başkanı - Birliğin Tebriği.

Ankara; 17.5.1974
Sayı : 1569

Sayın Sabri Kirişoğlu
Hakim Tuğgeneral
Askeri Yargıtay Başkanı
A n k a r a

TEL

Yeni görevinizi kutlar üstün başarılar dilerim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/26-4

Avukatların Hak ve Ödevleri - Duruşma ve Keşiflerde Tutanak Sureti Verilmediği — Avukat, Baro ve Birliğin Başvurması - Yüksek Hakimler Kurulunun Cevabı.

Konya; 21.12.1973
Sayı : 1973/384

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Baromuz Beyşehir kazasında bulunan yedi meslekdaşımız tarafından bu yer hakimlerinin suret vermedikleri ve not tutturdukları hakkındaki müşterek imzalı şikâyetleri örneği ilişikte sunulmuştur.

Gereğinin birliğinizce yapılmasına müsaadelerinizi saygılarımla arz ederim.

Av. İhsan Onar
Baro Başkanı

Ankara; 28.1.1974
Sayı : 369

Yüksek Hakimler Kurulu Başkanlığına
A n k a r a

Konya Barosundan alınan 21.12.1973 gün ve 973/384 sayılı yazıda, Beyşehir İlçesindeki hakimlerin duruşmalarda ve keşiflerde; karbon ve suret kâğıdı sağlandığı halde, suret vermektan kaçındıkları bildirilmektedir.

Yönetim Kurulumuzun 29.12.1973 günlü kararına dayanarak tutanak örneği verilmesi için gerekli işlemin yapılmasını takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 8.6.1974
Sayı : 1682

Baro Başkanlığı
K o n y a

İlgi : 21.12.1973 tarih ve 973/384 sayılı yazımız.

Beyşehir İlçesinde bulunan meslekdaşlarımıza buyur Hakimlerinin gerek duruşmalarda ve gerekse keşiflerde karbon ve kağıt tedarik edildiği halde suret vermekten imtina ettikleri hakkındaki Beyşehir Avukatlarının müracaatları üzerine durum Yüksek Hakimler Kuruluna intikal ettirilmişti.

Bu defa Yüksek Hakimler Kurulundan alınan 24.5.1974 tarih ve 1974/57-8-3046 sayılı yazı fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Bilgi edinilmesini ve keyfiyetin Beyşehir Avukatlarına da duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla
Başkan

Ek :1

T.C.
YÜKSEK HAKİMLER KURULU
İKİNCİ BÖLÜM BAŞKANLIĞI

Ankara; 24.5.1974
Sayı : 1974/57-8-3046

Adalet Komisyonu Başkanlığına
A n k a r a

Aşağıda adresi yazılı kişinin 28.1.1974 günlü dilekçesi üzerinde yapılan incelemeye ait evrakin tetkiki sonunda :

Beyşehir Hâkimlerinin ;

Duruşma ve keşiflerde, Baroca karbon ve suret kağıdı sağlandığı halde, avukatlara tutanak sureti vermekten kaçındıkları iddia edilmişsede;

Yeminli dinlenen ve oybirliğiyle kesin olarak belirtilen ifadelerinde, tanıklar;

Beyşehir Hâkimlerinin, duruşma ve keşiflerde karbon ve suret kağıdı verildiği ve talep edildiği takdirde tutanak sureti verilmemesinin sözkonusu olma-

dığını bildirmiş bulduklarından, iddia sübuta ermemiştir.

Bu nedenle, 45 sayılı yasanın 43/7. maddesi gereğince ilgili Hâkimler hakkında soruşturma yapılmasına lüzum olmadığına karar verilmiştir.

Keyfiyetin, şikâyet edene tebliğini ve düzenlenecek tebliğ kağıdının gönderilmesini rica ederim.

Cahit Türesay
Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanı Y.
Başkan Yardımcısı

1974/26-5

Avukatların Hak ve Ödevleri - İnfazı Tehir Taleplerinin Bizzat Hükümlü Tarafından Yapılması Hakkındaki Savcılık Görüşü - Avukat ve Birliğin Başvurması - Adalet Bakanlığının Cevabı.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Özü : Açıklama ve Tamim yapılması Hk.

İstanbul C. Savcılığının 1974/13-227 İlâmat numarasında kayıtlı bulunan müvekkilim Yaşar Türkmen'e ait 7 gün hafif hapis ve 75 lira hafif para cezasının infazının C.M.U.K. nun 400 maddesi gereğince tehir edilmesi için müracaatımızı havi 2/3/1974 tarihli dilekçe» İnfazların tehiri taleplerinin bizzat hükümlü tarafından yapılması gerekmektedir» gerekçesi ile İstanbul C. savcı yardımcılığınca 4/3/1974 dilekçemize verilen el yazısı meşruhat ile talebimiz reddedilmiştir.

C.M.U.K. nun 400 maddesinde tehir taleplerinin Bizzat hükümlü tarafından yapılacağı şartı bulunmamaktadır. Aksine, Pr, Baha Kantar (C.M.U. kitabı 4 baskı sahife: 483) «Talebin mahkum tarafından olması şart değildir, talep icabı halinde (mesela mahkumun hastalanması) üçüncü bir şahıs hususiyle mahkumun akrabası tarafından da vaki olabilir.» demektedir. Bunun gibi tatbikatta manii bir hüküm olmadığı bir gerçektir. Hatta 647 sayılı yasanın 7 ve 8 maddelerinde infaz yönünden kanuni vekillerine dahi yetki tanınmıştır.

Biz, C. Savcı yardımcısını şikâyet mahiyetinde değilde, Avukatlık Yasasının 110. maddesinin 11 fıkrasının yerine getirilmesi bakımından bir açıklama yapılmasını ve Yüksek Savcılar Kurulunca Keyfiyetin tamamen teşkilata duyurulmasını salık veriyoruz.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 4/3/1974

Eki :Müracaat dilekçesi ve el yazısı meşruhat

Av. Mustafa Alptekin

Ankara; 1.6.1974
Sayı : 1638

Adalet Bakanlığı
A n k a r a

İstanbul Barosu avukatlarından Mustafa Alptekin'in, müvekkilinin cezasının infazının tehiri isteğinin, bizzat müvekkili tarafından yapılmadığı gerekçesiyle reddedildiğini bildirerek bunun düzeltilmesi isteği hakkındaki dilekçesiyle bu husustaki yazı örnekleri gereği takdir olunmak üzere Yüksek Savcılar Kuruluna sunulmuştur.

Bunun üzerine Yüksek Savcılar Kurulundan alınan 29.5.1974 tarih ve 37625 sayılı yazıya bağlı olarak gelen 3.5.1974 tarih ve 47 sayılı kararda «dilekçenin istemi, Savcıların yargı görevi ile ilgili görülmüş olduğundan gereğinin ifası için dilekçe ve eklerinin Bakanlığımıza tevdiine» diye karar verildiğinin belirtildiği görülmüştür.

Konu hakkında gereğinin takdirine ve bu hususta yapılan işlem sonucundan bilgi verilmesine müsaadelerini arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

T. C.
ADALET BAKANLIĞI
CEZA. İŞ. GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Ankara; 27.6.1974
Sayı : 24977

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 1.6.1974 gün ve 1638 sayılı yazınız.

İstanbul Barosu Avukatlarından Mustafa Alptekin'in şikâyetiyle ilgili husus hakkında gereğine tevessül edilmiştir.

Sonucundan ayrıca bilgi verileceği arz olunur.

Nusret Hergüner
Adalet Bakanı Y.
Ceza İşleri Genel Müdürü

1974/26-6

Avukatların Hak ve Ödevleri - Tercihli Telefon Verilmesi - Ulaştırma Bakanlığına Yapılan Başvurular - Bakanlığın Cevabı.

Ankara; 11.6.1974
Sayı : 1698-1699

Ankara ve İstanbul Barolarına gönderildi.

Gerek Birliğimizce ve gerekse Borunuzca yapılan başvurular üzerine Ulaştırma Bakanlığın Haber-

leşme Genel Müdürlüğünden alınan 22.5.974 gün ve 12005-2371-7842 sayılı yazı örneği ilişikte sunulmuştur.

Bakana teşekkür yazılmış bahsi edilen Yönetmeliğin bir an önce çıkarılması rica edilmiş ve durum Barolara da bir genelge ile duyurulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

T. C.
HABERLEŞME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Ankara; 22.5.1974
Sayı : 12005-2371-7842

Konu : Tercihli Telefon talebi.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : a) 4.4.1974 gün ve 120/2457 Ankara Baro Başkanlığı yazısı.

b) 4.4.1974 gün ve 2131 sayılı İstanbul Baro Başkanlığı yazısı.

İstanbul ve Ankara Baro Başkanlıklarının, ilgi deki yazılarında Avukatların işyerlerine tercihli olarak telefon tahsisini sağlayıcı hükmün Tercihli Telefon Yönetmeliğinde yer almadığı, Hukuk devletinde savunma hakkının kutsallığı, Yurttaşın sağlık kadar savunma sorununun da öncelik kazanmış bulunması, hususları belirtilerek bir kamu hizmeti ifa eden Avukatların iş yerlerine tercihli telefon verilmesi talep olunmaktadır.

Konu incelenmiş olup, bilhassa büyük şehirlerimizde santral ve şebeke yetersizliği nedeni ile çekilen telefon darlığı ve yapılan tevsiyata rağmen yıllarca evvel müracaatta bulunmuş vatandaşların telefon isteğinin sağlanmasında karşılaşılan güçlükler gözönünde bulundurularak Tercihli Telefon Tesis Yönetmeliğinde tercihan verilecek telefon miktarının sınırlandırılmasının zaruri görüldüğü ve bu sebeple de Avukat iş yerlerinin Yönetmelikte yer almadığı anlaşılmış bulunmaktadır.

Günün ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte, imkânlarda gözönünde tutularak, yeni bir Tercihli Telefon Tesis Yönetmeliği çıkarılmak üzere çalışmalar başlanılmıştır.

Bu yeni yönetmelikte Avukatların iş yerleri için tercihli bir telefon verilmesini sağlayıcı hüküm yer alacaktır.

Yönetmelik çıkarılıp yürürlüğe girinceye kadar halen yapıldığı gibi yetkimde bulunan tercih hakkını kullanarak Bakanlığımıza münferiden müracaat eden

Avukatların iş yerlerine birer telefon tahsis ve tesisi talepleri karşılanacaktır.

Durumu Baro Başkanlıklarına duyurulmasına tavassut edilmesini rica eder saygılarımı sunarım.

Ferda Güley
Ulaştırma Bakanı

Ankara; 11.6.1974
Sayı : 1700

Sayın Ferda Güley
Ulaştırma Bakanı
A n k a r a

Gerek Birlik olarak ricalarımız ve gerekse Ankara ve İstanbul Barolarımızın başvuruları üzerine, çıkaracağınız yeni bir Tercihli Telefon Tesis Yönetmeliğinde avukatların iş yerleri için de tercihli telefon verilmesi hakkında hüküm koyacağımız ve bu yönetmelik yürürlüğe girinceye kadar şahsi yetkinizi Bakanlığımıza başvuran avukatlar lehine kullanacağınız hakkındaki 22.5.1974 gün ve 12005-2371/7842 sayılı yazımızı memnuniyetle aldık.

Yazınız örneği ilgili Barolara intikal ettirildiği gibi bütün meslekdaşlara da duyurulmuştur.

İlgi ve yardımınıza teşekkür eder, bahsettiğiniz Yönetmeliğin bir an önce çıkarılmasının teminine müsaadelerinizi arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Bkz. TBBB. 1972/14-17.

1974/26-7

Avukatların Hak ve Ödevleri - Aftan Yararlanmanın Yargıtayca Geciktirilmesi - Meslekdaşın Açlık Grevi - Birliğin Yazısı.

Ankara; 23.5.1974
Sayı : 5490-215

Sayın Prof. Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

1803 sayılı Af Yasası kapsamı içerisinde bulunan ve Yargıtayda tetkike alınan davalıların sanıkları aftan faydalanma olanağını hakları olduğu halde bulamamaktadırlar.

Yasanın uygulanmasındaki bu aksaklığın biran evvel giderilmesi için ilgi ve aracılığınızı rica eder, saygılar sunarım.

Başkanım,

Bursa Barosu Başkanı
Av. Turgut Bulut

Ankara; 21.6.1974
Sayı : 1745

Baro Başkanlığı
B u r s a

İlgi : 23.5.1974 gün ve sayısız yazınız.

Yargıtay'da dosyası bulunan hükümlü ve tutukuların da biran önce 1803 sayılı Af Kanunundan yararlanmalarını sağlamak amacı ile gerekli temas ve teşebbüsler yapılmış ve olumlu sonuçlar alınmıştır.

Ancak Baronuz mensuplarından Av. İsmail Beşiktepe'nin bu konuda açlık grevine başvurması, bunu Yargıtaydaki Avukatlar Odasında yapması camiamız ve bütün hukukçular arasında üzüntüyle karşılanmıştır.

Gereğinin takdirini arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/26-8

Meslekte 40 Yılımlı Dolduran Avukatlara Onur Belgesi Verilmesi - Av. Şeref Kâzım Tutaş'a Birlikte Onur Belgesi Verilmesi.

Ankara; 5.6.1974
Sayı : 1653

Baro Başkanlığı
A n k a r a

İlgi : 17.5.1974 gün ve 111-183/3285 sayılı yazınız.

Baronuz Avukatlarından Şeref Kâzım Tutaş'ın meslek hayatında 44 yıllık hizmeti bulunduğuna göre bu konuda Baronuzca düzenlenecek bir törende Birliğimizce şeref belgesi verileceğini bilgilerinizi sunarım.

Saygılarımla,
Başkan

Bkz. TBBB. 1972/13-13; 1973/17-12; 19-6; 20-6; 22-11.

1974/26-9

Meslekte 40. Yılımlı Doldurmuş Avukatlara Onur Belgesi Verilmesi - 40 Yılımlı Münhasıran Avukatlıkta Geçmesi.

Ankara; 19.4.1974
Sayı : 212

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'na,
A n k a r a

Meslekte 40 yılımlı dolduran avukatlar için bir jüri bile düzenlenmesi ve kendisine bir onur belgesi ve

rilmesi, topluluğumuz gelenekleri arasına alınmış bulunmaktadır.

Ancak, Avukatlık Kanununun 184. maddesinde Hakimlikte geçen süreler de Avukatlık kıdemine sayılacağı yazılı bulunması karşısında, 40 yılın hesabında Hakimlikte geçen sürenin de gözönünde tutulup tutulmayacağı konusundaki Birlik görüşünün bildirilmesine emir ve müsaadeleri saygıyla arz olunur.

Bursa Barosu Başkanı
Av. Turgut Bulut

Ankara; 6.5.1974
Sayı : 1485

Baro Başkanlığı
B u r s a

İlgi : 19.4.1974 gün ve 212 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine Yönetim Kurulumuzca itti-haz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

27.4.1974 gün ve 285/23 sayılı
Yönetim Kurulumuz Kararı :

Meslekte 40 yılını dolduran avukatlara onur belgesi verildiğinden bahisle Avukatlık Kanununun 184 maddesi muvacehesinde 40 yılın hesabında hakimlik te geçen sürenin de gözönünde tutulup tutulmayacağı konusunda Birlik görüşünü soran Bursa Barosunun 19.4.1974 gün ve 212 sayılı yazısı incelendi.

4.7.1973 gün ve 31/2651 sayılı genelgemizde be lirtildiği üzere 40 yılın münhasıran avukatlıkta geçmesi gerektiği cevabının verilmesine oybirliğiyle karar verildi.

1974/26-10

Avukatlık Kanunu - Avukatlık Kanunu 35. Madde-sine Aykırı Davranışların Önlenmesi.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Özü : Avukatlık K. nun 35. maddesinin tatbiki hk:

Avukatlık K. nun 35. maddesinin ikinci fıkrasında (adli işlemleri takip etmek bu işlere ait bütün evrakı düzenlemek, yalnız baroda yazılı avukatlara aittir.) denilmektedir.

Aynı maddenin 4. fıkrası (dava açmağa yeteneği olan herkes kendi davasına ait evrakı düzenleyebilir,

davasını bizzat açabilir ve işini takip edebilir) istisnasını koymuş olmasına rağmen Türkiye'nin içinde bulunduğu koşullar itibariyle de bu istisnanın tatbiki çok az bulunmaktadır.

Adli işlemlerin avukatlar tarafından düzenlenmesi hususundaki genel ilkesi, kontrolünü sağlıyacak hususlardanda yoksun bulunmaktadır. Dava dilekçelerinin yazılması genellikle yazıcılar tarafından yapılmakta, bilaharede iş avukata intikal ettiğinde büyük zorluklar çıkmakta olduğu gibi yazıların avukatlar tarafından yazılmasında yararlar da bulunmaktadır.

Ayrıca yazıcılar icra takiplerinde bonoların kendilerine cirolarını temin etmek suretiyle bonolu takiplerin kendileri tarafından yapılması şeklinde sui-nyetli bir yola da başvurmaktadırlar.

Yukarıda zikrettiğimiz yazışma ve icra takibi hususlarında baro olarak tesirimiz istenileni bulmamaktadır.

Kanun hükmünün tatbiki için Adalet bakanlığının ve Yüksek Hakimler Kurulunun genelge yayınlaması ve bunun tatbikini takibde ısrarlı bir tutum içine girmesi için gerekli teşebbüslerin yapılması saygıyla arz ederim. 25.4.1974

Bolu Barosu Başkanı
Av. Orhan Çalış

Ankara; 8.5.1974
Sayı : 1511

Baro Başkanlığı
B o l u

İlgi : 25.4.1974 günlü yazınız.

Yazıcıların Avukatlık Kanununun 35. maddesine aykırı davranışların önlenmesi hakkındaki yazınız benimsenmiş ve yapılmakta olan genel çalışmalarda dikkate alınmasına karar verilmiştir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/26-11

Avukatların Sosyal Güvenliği - Av. Kanununun Geçici 1. Maddesinden Yararlanma Koşulları.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

6.4.1974 T. ve 1287 sayılı yazınıza karşılıktır :

Emekli maaşımın tahsisi talebini havi dilekce eme verdiğiniz cevabda :

(Avukatlık Kanununun geçici birinci maddesinde yazılı olduğu üzere işlem yapılması lâzım geldiği) beyan edilmektedir.

Mezkiir Kanunun geçici birinci ve onun matufalehyi olan onuncu maddelerini okuduk birşey anlayamadık. Cevabı yazınızı açık ve sarih bulmadık. Ben, 16 ay önce 83 yaşımı bitirmiş halen 84 yaşımın yarısında bulunmaktayım. Şeref belgesini iktisab etmiş bir Avukatım. Emekli maaşımın tahsisi neye mutavakkıf ise, temini olamayacak ise, kader bu imiş deyelim bakakalalım. Ondan da vazgeçelim. Cevabınızı bekler, Saygılarımı sunarım.

18 Haziran 1974,

Ankara; 22.6.1974
Sayı : 1747

Sayın Av. Sadeddin Gürdenli
A l a ş e h i r

İlgi : 18 Haziran 1974 tarihli yazınız.

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun geçici 1 inci maddesine göre, topluluk sigortasına dahil olduğu tarihte 30 yaşını ve 55 yaşını doldurduğu halde yaşlılık sigortasından yararlanamayanlar (ki sizin durumunuz buna uyuyor)

A. Barodan 2000 gün levhaya kayıtlı olduğunuz-a dair belge alıp Sigortaya vermek.

B. Enaz 5 yıl, her yıl için 200 günlük sigorta primi ödemiş olmak kaydıyla.

Yaşlılık aylığına hak kazanabilirler.

Bu şartları yerine getirmeden yaşlılık aylığından yararlanma ancak evvelce emekliliğe veya sigortaya tabi hizmetleri varsa bunları birleştirmek suretiyle kabil olabilir.

Bu işlemleri bağlı bulunduğunuz Sigorta yaptığınız durumunuzu Baronuz aracılığı ile ora Sigorta şubesinde izlemeniz gerekmektedir.

Saygılarımla,
Başkan

1974/26-12

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun Trabzon'da Yaptığı Toplantı - Birliğin Teşekkür Yazıları.

Ankara; 30.5.1974
Sayı : 1615

Sayın Av. Fethi Çulha
Baro Başkanı
T r a b z o n

Birliğimizin, nazik davetiniz üzerine, Trabzon'da yaptığı Yönetim Kurulu toplantısı ve bu vesile ile

düzenlenen «Kan Davası» konulu açık oturum sırasında gösterdiğiniz büyük evsahipliği ve organizasyon mükemmelliği gerek bizleri gerekse konuklarımızı son derece memnun ve mütehasşis etmiştir.

Meslekî dayanışmanın canlı bir örneğini ve avukatların üstün niteliklerini gösteren bu toplantı vesilesiyle sizi ve bütün Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarımızı candan kutlar sonsuz teşekkürlerimizi sunarız.

Bu vesile ile tesbit edilen sorunlarınızın çözümlenmesi için gerekli teşebbüslere başladığımızı ve sonucunun ayrıca bildirileceğini belirtirim.

En iyi dileklerim ve saygılarımla.

Başkan

Ankara; 30.5.1974
Sayı : 1612

Sayın Sefer Özgül
Belediye Başkanı
T r a b z o n

Trabzon Barosunun nazik daveti üzerine güzel ilinizde yaptığımız Yönetim Kurulu ve Kan Davası konulu açık oturum vesilesiyle göstermiş olduğunuz nazik ve samimi evsahipliği ile yakın ilgi hepimizi son derece memnun ve mütehasşis etmiştir.

Bu vesile ile gerek şahsım, gerek Yönetim Kurulu üyeleri ve gerekse tüm meslektaşlarım adına minnet ve şükranlarımı sunarım.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 30.5.1974
Sayı : 1613

Sayın Halûk Yerköy
Vali Muavini
T r a b z o n

Trabzon Barosunun nazik daveti üzerine güzel ilinizde yaptığımız Yönetim Kurulu toplantısı ile Kan Davası konulu açık oturum vesilesiyle göstermiş olduğunuz yakın ilgi ve nazik evsahipliğinize gerek şahsım, gerekse Yönetim Kurulu üyeleri ile tüm meslektaşlarım adına teşekkürlerimi ve en iyi dileklerimi sunarım.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 30.5.1974
Sayı : 1614

Sayın Kemal Kalender
Vali
R i z e

Trabzon Barosunun nazik daveti üzerine Trabzon'da yaptığımız Yönetim Kurulu ve Kan Davası

konulu toplantı vesilesiyle güzel ilinizi de ziyaret imkânını bulduğumuza çok memnun olduk. Bu ziyaretimiz esnasında göstermiş olduğunuz nazik evsahipliği hepimizi son derece mütehassıs etti.

Bu vesile ile en iyi dileklerimi ve teşekkürlerimi sunarım.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 30.5.1974
Sayı : 1617

Prof. Sulhi Dönmezer, Prof. Uğur Alacakaptan, Prof. Nihat Nirun, Doç. Eralp Özgen, Mahmut Tezcan, Ercan Belen ve Yıldırım Türkmen'e Gönderildi.

25 Mayıs 1974 Cumartesi günü Trabzon'da düzenlediğimiz «Kan Davası» konulu açık oturuma katılmak ve kıymetli fikirlerinizi sunmak suretiyle gösterdiğiniz ilgi ve yardımdan dolayı hürmet ve şükranlarımı sunarım.

Memleketimizin ve hukukumuzun önemli sorunlarından biri olan bu konu hakkında çeşitli açılardan ileri sürülen değerli fikirler kan davasının bilimsel yönden açıklanmasını ve alınacak tedbirlerin saptanmasını sağlamıştır.

Açık oturumda ileri sürülen kıymetli bilgileri derleyip yayınlamayı ilgili ve yetkililerle kamu adına sunmayı düşündüğümüzden belirttiğiniz fikirlerinizi yazılı olarak ve yayınlanacak şekilde göndermenizi hasseten rica ediyorum.

Teşekkür ve saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Ankara; 6.6.1974
Sayı : 1663

Sayın Avukat İsmet Katar
Baro Başkanı
S a m s u n

Yönetim Kurulumuzun Trabzon'da yaptığı toplantı vesilesiyle ilinizden geçerken gösterdiğiniz çok yakın ve sıcak ilgi hepimizi son derece memnun ve mütehassıs etti. Bu tutumunuzda, Kan Davası konulu açık oturuma katılmak üzere bizimle birlikte gelen konuklarımızında takdirlerini kazandı.

Mesleki dayanışmanın ve mesleğimizin değerlerinin canlı bir örneği olan bu durumdan dolayı teşekkür ve sevgilerimizi sunarız.

Saygılarımla,
Genel Sekreter.

1974/26-13

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun Malatya'da Yaptığı Toplantı - Birliğin Malatya Bildirisi - Birliğin Teşekkür Yazıları.

Malatya; 29.6.1974

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİNİN 29 HAZİRAN
1974 GÜNLÜ MALATYA BİLDİRİSİ**

Ceza hukuku ilkelerinin çok yönlü tartışmalarının yapıldığı çağımızda Türk Hukukunun uygarlık çizgisi altında görünüm verdiği konulardan en önemlisi, suçtan zarar görenlerin korunmasındaki boşluktur. Kamu hukukunun varmış olduğu aşamada, suç mağdurları himayesiz bırakılmamalıdır. Kendisine karşı suç işlenen kişinin, kişisel haklarına sahip çıkmamak ve ona yardım elini uzatmaktan uzak durmak,, anlamını yitirmiş ilkel bir görüştür.

Bu inanç içinde olan ve konu ile ilgili girişimlerde bulunmayı, Türk Hukukunu çağdaş düzeye ulaştırabilecek atılımlardan biri sayan Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, Malatya'da yaptığı toplantıda, suçtan zarar görenlerin Devletçe korunmasını sağlayacak bir Kanun tasarısı hazırlamış ve tasarının yetkili makamlara sunulmasına karar vermiştir.

Konu gerekli ilgi ve ivedilikle ele alınır, yasal bir olanağa kavuşulursa karşı suç işlenen kişinin maddi ve manevi zararları suçlu tarafından ödendiği ölçüde, suç işleyeninin cezasında indirme yapılabilmektedir.

Türk Ceza Hukuku bu noktaya geldiğinde, kendi yapısındaki bir boşluğun dolmasından daha ötede Kamu hukukunun en önemli bir konusunda büyük bir gelişme göstermiş olacaktır.

Türkiye Barolar Birliği
Yönetim Kurulu Adına
Başkan

Ankara; 2.7.1974
Sayı : 1790

Sayın Avukat Turan Fırat
Baro Başkanı
M a l a t y a

Yönetim Kurulumuzun güzel şehrinizde yapmış olduğu toplantıda göstermiş olduğunuz sıcak ve samimi evsahipliği, meslektaşların dayanışması mesleğimizin ve Birliğimizin sorunlarına ilginiz hepimizi son derece memnun ve mütehassıs etmiştir.

Bu tutumunuz çalışmalarımızda bize güç vermektedir.

Şahsım ve Yönetim Kurulu üyeleri adına başta zatualiniz olmak üzere bütün Yönetim Kurulunuz

üyeleri ile bütün meslekdaşlarımıza, teşekkür minnet ve şükranlarımızı sunar; başarı ve mutluluklarımızın devamını dilerim.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 2.7.1974
Sayı : 1789

Sayın Sadullah Verel
Vali
M a l a t y a

Yönetim Kurulumuzun güzel şehrinizde yaptığı toplantı vesilesiyle göstermiş olduğunuz yakın ilgi hepimizi son derece memnun ve mütehasıs etti.

Mesleğimize ve meslekdaşlarımıza göstermiş olduğunuz bu anlamlı ilgiden dolayı minnet ve şükranlarımızı arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/26-14

Mahkeme Kadrolarının Yetersizliği - Açık Bulunan Terme C. Savcılığı - Birliğin Adalet Bakanlığına Başvurması - Bakanlığın Cevabı.

Samsun; 13.4.1974
Sayı : 1974/80

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Terme Cumhuriyet Savcısı İsmail Erbay'ın 9.2.1973 tarihinde Nakledilmiş bulunmasına rağmen, münhal kadroya bu güne kadar tayin yapılmamıştır.

15 seneden beri bir savcı ve savcı yardımcısı ile idare edilmekte bulunan teşkilâtın uzun süreden beri bir tek savcı yardımcısı ile yürütülmesi işlerin aksamasını ve sızlanmaları mucip olmaktadır.

Bu ilçe, Adli vakalar yönünden çok hareketlidir

Savcı Yardımcısının haftada bir iki defa otopsi nedeni ile merkezden ayrılma zorunda kalması, esasen yüklü olan işlerin her geçen gün artmasına ve aksamasına yol açmaktadır.

Bu durumun önlenmesi bakımından münhal kadroya en kısa zamanda bir savcı tayinine delâlet buyrulmasını arz ederim.

Saygılarımla,
Samsun Barosu Başkanı
Av. İsmet Katar

Ankara; 18.4.1974
Sayı : 1387

Adalet Bakanlığı
A n k a r a

Samsun Barosu Başkanlığından alınan ve 2.2 1973 tarihinden beri açık bulunan Terme C. Savcılığına atama yapılması dileğini kapsayan 13.4.1974 tarih ve 1974/80 sayılı yazı fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Yazı münderecatına ve işin önemine binaen gereğinin takdirine ve bu hususta yapılan işlem sonucundan Birliğimize bilgi verilmesine müsaadelerini arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

T. C.
ADALET BAKANLIĞI

Ankara; 25.4.1974
Sayı : 29179

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Terme ilçesinde Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı münhal olup, eleman temin edildiği takdirde münhal kadroya atama yapılmasına çalışılacaktır. Bilgi edinilmesini rica ederim.

Sabahattin Okutan
Adalet Bakanı Yerine
Özlük İşleri Genel Müdürü

Bkz. TBBB. 1970/3-12, 24; 1971/12-12; 1972/14-12, 33; 16-30; 1973/17-19; 20-24; 21-19; 22-22, 23; 1974/23-15; 24-24, 25; 25-30.

1974/26-15

Mahkeme Kadrolarının Yetersizliği - Niğde Adliyesinde Açık Bulunan Hakim Kadroları - Birliğin Yüksek Hakimler Kuruluna Başvurması - Alman Cevap.

Niğde; 22.5.1974

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
A n k a r a

Niğde adliyesinde üç yıldan beri hakim kadrolarının noksan olup devamlı davaların süruncemede kaldığı çoğu kezde davalar hakim yokluğu nedeni ile katiplikçe tensiben talik edildiğinden ve bu durumun gerek vatandaşların ve gerekse ahar yerlerden gelen avukat arkadaşların mağduriyetine mucip olup sızlandıkları son olarak Niğde Birinci Asliye Hukuk

Hakimliğine atanan hakimın dört aya yakın bir zamandan beri vazifeye rapor ve izin alarak başlama ması sulh hukuk ve tapulama hakimi ile İkinci Asliye Hukuk Hakimlerinin başka yerlere tayini sebebiyle hukuk mahkemelerinin tamamen iş göremeyecek hale geldiği ve bu yolda sızlanmaların had safhaya ulaştığından durum bilgilerinize saygı ile arz olunur.

Niğde Barosu Yönetim Kurulu Adına
Başkan Vekili
Av. Derviş Şahiner

Ankara; 28.5.1974
Sayı : 1595

Yüksek Hakimler Kurulu Başkanlığına
A n k a r a

Niğde Barosu Başkanlığından Birliğimize çekilen 22/5/1974 tarihli telgraf ilişikte sunulmuştur.

Telgraf münderecatına nazaran gereğinin takdiline ve yapılan işlem sonucundan bilgi verilmesine müsaadelerini arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

T. C.
YÜKSEK HAKİMLER KURULU

Ankara; 3.6.1974
Sayı : 9150

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına,
A n k a r a

İlgi : 28.5.1974 gün ve 1595 sayılı yazı;

Açık bulunan Niğde Hâkimliğine atama yapılabildiğine ve atanacaklardan birisinin işe başlamasına kadar Çamardı Hakim Yardımcısı Galip Güzel'e yetki verildiğine bilgilerinizi rica ederim.

Selman Yörük
Yüksek Hakimler Kurulu
Başkanı

1974/26-16

Adliye'ye Yeni Yer Tahsisi - Trabzon Adliyesindeki Sağlık Müzesinin Başka Yere Nakledilme İsteği — Birliğin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına Başvurması - Bakanlığın Cevabı.

Ankara; 8.7.1974
Sayı : 1815

Baro Başkanlığı
T r a b z o n

Yönetim Kurulumuzun Baronuzda yaptığı toplantı vesilesiyle öğrendiğimiz Adliye Binasının yeter-

sizliği nedeniyle aynı binada bulunan sağlık Müzesinin bir başka yere tahliye edilerek bu kısımda Adalet hizmetlerine tahsisi konusunda 1.6.1974 gün ve 1640 sayılı yazımızla Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına başvurulmuştur.

Bu başvurma üzerine anılan Bakanlıktan alınan 22.6.1974 gün ve 2210-9/617 Sayılı yazı örneği ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla
Başkan

Ek : 1

Ankara; 1.6.1974
Sayı : 1640

Sayın Selâhattin Cizrelioğlu
Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı
A n k a r a

Yönetim Kurulumuzun Trabzon'da yaptığı toplantı ve Kan Davası konulu açık oturum vesilesiyle Trabzon'da yaptığımız incelemeler sırasında Adliye Binasının yetersizliğini, Mahkeme ve kalemlerin çok güç şartlar altında çalıştığını tesbit ve bu konuda Adalet Bakanlığına müracaat ettik.

Bu arada Adalet Binasının altında bir kısmın sağlık müzesi olarak kullanıldığını da gördük.

Gerek Mahkeme ve kalemlerin çok sıkışık bulunması ve gerekse müzenin Adalet Binasında yer almasının zorunlu bulunmaması nedeni ile ve bir meslekdaş olarak konu ile ilgilenmenizi ve müzenin başka bir yere nakledilerek, bu kısmın Adliye hizmetine tahsisi için emirlerinizi, sonucundan bilgi verilmesini takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

T. C.
SAĞLIK ve SOSYAL YARDIM
BAKANLIĞI

Ankara; 22.6.1974
Sayı : 617

Sayın Av. Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

İlgi : 1/6/1974 tarih ve 1640 sayılı yazınız.

Trabzon Adalet Dairesinin alt katında bulunan Millî Emlâke ait eski dükkânlarda daha evvelce Bakanlığımızca tesis edilen Sağlık Müzesinin tahliyesi hakkındaki yazınız tetkik edildi.

Müze olarak kullanılan bahis konusu iki oda Maliye Bakanlığı Millî Emlâk Genel Müdürlüğünün

16/1/1948 tarih ve 3121-1154/312 sayılı yazısı ile mahallî Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğüne tahsis edilmiştir.

Bu tahsis üzerine, evvelce dükkân olan bu odalar Bakanlığımızca esaslı surette tadil ve tamir ettirilerek Sağlık Müzesi haline ifrağ edilmiş ve gerekli teşhir malzemesi de yerleştirildikten sonra Müze, hizmete açılmıştır.

Malûm olduğu üzere, binanın zemin katında bulunan ve yurtdaşların ziyaretine çok elverişli olan mezkûr müze, halkın sağlık eğitiminde büyük hizmetler ifa etmektedir.

Yıllardanberi halkın sağlık yönünden eğitilmesi amacıyla önemli hizmetler yapan bu müessesenin başka yerde faaliyete geçirilmesi olanağı bulunmadığından tahliyesi cihetine gidilmesi mümkün görülmemektedir.

Bilginizi rica ederim.

Dr. Osman Yaşar
Müsteşar

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı A.

1974/26-17

Mahkemelerin İhtiyacı Karşılayamaması - Trabzon'da İkinci Bir Ağır Ceza İle İcra Dairesi Kurulması İsteği - Adalet Bakanlığından Alınan Cevap.

Ankara; 1.6.1974
Sayı : 1641

Adalet Bakanlığı
A n k a r a

Yönetim Kurulumuzun Trabzon'da yaptığı toplantı ve Kan Davası konulu açık oturum vesilesiyle; Trabzon'un ikinci bir Ağır Ceza ile İcra Dairesine şiddetle ihtiyacı olduğunu tesbit ettik.

Trabzon'un büyük bir ihtiyacına cevap verecek olan Ağır Ceza ve İcra Dairesi kurulması konusunda gereken işlemin yapılmasını ve sonucundan bilgi verilmesini takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla.
Başkan

T. C.

ADALET BAKANLIĞI

Ankara; 20.6.1974

Sayı : 42211

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 1.6.1974 gün ve 1691 sayılı yazıya;

Ağır Ceza Mahkemesi kurulacak yerlere bir yıl içinde intikal eden iş durumu nazara alınarak bir sıraya konmuş olup emsal yerler arasında gelen 310 işle 25 nci sırada olup, sırası geldiğinde kadro ve eleman bakımından imkân hasıl olduğunda Trabzon'un durumunda incelenmek üzere not alınmıştır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Sabahattin Okutan
Adalet Bakanı Yerine
Özlük İşleri Genel Müdürlü

Bkz. TBBB. 1970/2 - 12, 24; 1971/12 - 12, 33; 16 - 30;
1973/17 - 19; 18 - 22; 20 - 22; 21 - 20; 22 - 23; 25 - 32.

1974/26-18

Birlik Keseneklerinin III. Taksitlerinin Gönderilmesi Hakkında Birlik Genelgesi.

Ankara; 8.7.1974
Genelge No: 32/1828

Konu : Birlik Keseneğinin III. Taksitlerinin gönderilmesi Hakkında.

Baro Başkanlığı

.....
1974 yılı Birlik keseneğinin 31.12.1973 tarihinde Baronuza kayıtlı olduğunu bildirdiğiniz avukat adedine göre aylık 10,— lira üzerinden hesaplandığı ve Birliğin gelir bütçesinin bu esasa göre düzenlendiği bundan önceki genelgelerimizde bildirilmiştir.

Buna göre 1974 yılında ödenmesi gereken kesenek borcunuz ..... liradır.

1973 yılından devreden borcunuzla birlikte 1974 yılı keseneği üçüncü taksidiyle aşağıda belirtilen rozet ve kimlik cüzdanı, «Türkiye'de Savunma Mesleğinin Gelişimi» isimli I. ve II. cilt kitap, Numunelik Cübbe bedellerinin acele olarak Birliğimizin T.C. Ziraat Bankası Kızılay Şubesindeki 630/493 sayılı hesabına havale edilmesini ve bu durumun ayrıca bir yazı ile Birliğimize duyurulmasını önemle rica ederiz.

Saygılarımla,
Sayman Başkan
Av. Mehmet Kavaklılar, Av. Faruk Erem

Kesenek Borcunuz	TL.
1973 yılından devreden	
1974 keseneği I. Taksidi	
1974 keseneği II. Taksidi	
1974 keseneği III. Taksidi	
T o p l a m	
1974 yılında gönderilen	
K a l a n	
Diğer Borçlarınız	TL.
Rozet bedelleri	
Kimlik Cüz. bedelleri	
Kitap (1. cilt)	
Kitap (II. cilt)	
Numunelik cübbe bed.	
T o p l a m	
Bkz. TBBB. 1971/9-24; 1972/13-14; 14-9; 1973/18-8; 1974/24-20; 25-27.	

1974/26-19

III. Avukatlık Sınavı - Sınav Tutanağı ve Soruları**Avukatlık Sınav Tutanağı I**

8. Temmuz 1974

1136 sayılı Avukatlık Kanunu ile Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca 3. sınava bir stajiyerin katılacağı tesbit edilerek ilk gurubu teşkil eden Anayasa, İdare Hukuku ve Avukatlık Kanunu ile Meslek Kuralları konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi.

1) Cumhurbaşkanının af yetkisini izah ediniz, müvekkilinizin affı için Cumhurbaşkanlığına hitaben bir dilekçe yazınız.

2) Danıştayca verilen iptal kararının yerine getirilmesinin sonuçlarını açıklayınız.

3) Avukatlar hakkında ceza davasının disiplin işlem ve kararlarına etkisi.

4) Avukatın evrakı «Hapis Hakkı» ve muhafaza ödevi.

Başkan	Üye	Üye
Yargıtay Üyesi	Yargıtay Üyesi	Avukat
Fevzi Palabıyık	Orhan Aydın	Mehmet Nomer
Üye		Üye
Avukat		Avukat
Saffet Nezihî Bölükbaşı		Faruk Erem

Avukatlık Sınav Tutanağı II

8 Temmuz 1974 günlü sınavda II. gurubu teşkil eden Ceza Hukuku ile Ceza Usul Hukuku konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi:

1) Ceza ehliyetini etkileyen sebepleri yazınız.

2) Müvekkiliniz aleyhine sonuçlanan bir Ceza Mahkemesi kararına karşı yapacağınız işlem ve şartları anlatınız.

3) Ceza davasında müdahil vekilisiniz. Yetkileriniz nelerdir?

Bu tutanak 8 Temmuz 1974 Pazartesi günü saat 14.00 de düzenlenmiş ve imza edilmiştir.

Başkan	Üye	Üye
Yargıtay Üyesi	Yargıtay Üyesi	Avukat
Fevzi Palabıyık	Orhan Aydın	Mehmet Nomer
Üye		Üye
Avukat		Avukat
Saffet Nezihî Bölükbaşı		Faruk Erem

Avukatlık Sınav Tutanağı III

8.7.1974

9 Temmuz 1974 Salı günlü sınavda birinci guru bu teşkil eden Medenî Hukuk, Borçlar Hukuku ve Ticaret Hukuku konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi.

1) Evlilik birliğine son veren Boşanma sebeplerini sayınız ve bu kabil davalardaki usule ilişkin hususları açıklayınız.

2) Borçlunun temerrüde düşürülmesi ve temerrüdün sonuçları.

3) Eşya taşımada, taşıyıcının sorumluluğu, hasar davasında isbat külfeti ve zaman aşımı

Bu tutanak 9 Temmuz 1974 Salı günü saat 9.00 da düzenlenmiş ve imza edilmiştir.

Başkan	Üye	Üye
Yargıtay Üyesi	Yargıtay Üyesi	Avukat
Fevzi Palabıyık	Orhan Aydın	Mehmet Nomer
Üye		Üye
Avukat		Avukat
Saffet Nezihî Bölükbaşı		Faruk Erem

Avukatlık Sınav Tutanağı IV

9.7.1974

9 Temmuz 1974 Salı günlü sınavda ikinci gurubu teşkil eden İş Hukuku, İcra ve İflâs Hukuku ve Hukuk Usulü konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi.

1) Hizmet aktinin taraflarca feshinde gözönünde tutulacak ihbar önelleri.

2) Borçlunun üçüncü şahıs elindeki alacağın ve ya malının alacaklı yararına ne suretle haciz edileceği.

3) İlk itirazlar (İptidai itirazlar).

Bu tutanak 9 Temmuz 1974 Salı günü saat 14.00 de düzenlenmiş ve imza edilmiştir.

Başkan	Üye	Üye
Yargıtay Üyesi	Yargıtay Üyesi	Avukat
Fevzi Palabıyık	Orhan Aydın	Mehmet Nomer

Üye	Üye
Avukat	Avukat
Saffet Nezih Bölükbaşı	Faruk Erem

Bkz. TBBB. 1974/25-37.

1974/26-20

Danıştay Kararları - Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi 13. Maddesine Eklenen Fıkranın İptali Davasının Reddine Dair Karar - Birliğin Düzeltme İsteği.

T. C.
DANIŞTAY
Sekizinci Daire

Esas No : 1973/2548
Karar No : 1974/1610

Davacı : Türkiye Barolar Birliği - Karanfil Sokak No: 5 - Ankara
Vekili : Av. Rahmi Mağat - Aynı adreste
Davalı : Adalet Bakanlığı

Davanın Özeti :

20.4.1973 günlü, 14513 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan «Avukatlık Asgari Ücret Tarifeleri'nin 13 üncü maddesinin son fıkrasının, Davalı Bakanlığın Türkiye Barolar Birliğince hazırlanan tarifede yer almayan konularda düzenleme yetkisi bulunmadığı ve eşitlik ilkesine de aykırı olduğu ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Davacının dava açma menfaatinin bulunmadığı iddiasıyla usulden davaya konu yapılan Avukatlık Askari Ücret Tarifeleri'nin 13 üncü maddesinin son fıkrasının, «emek» - «ücret» ilişkisini yansıtan adil bir çözüm getirmek için bu maddeye eklendiği ve eşitlik ilkesine de aykırı olmadığı iddialarıyla **esastan reddi savunulmuştur.**

Raportör Tezcan Çakır'ın Düşüncesi : Davalının ehliyet def'i yerinde görülmemiştir. Dava konusu Avukatlık Asgari Ücret Tarifeleri'nin 13 üncü maddesinin son fıkrasında, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun konuya ilişkin kurallarına aykırılık bulunma-

duğundan dayanaktan yoksun olan **davanın reddi gerekir.**

Kanunsözcüsü Muzaffer Arıer'in Düşüncesi : 1136 sayılı Avukatlık Kanununun, davacı Birliğe Baro mensuplarının genel menfaatlerini koruma görevi veren 110 uncu maddesinin 3 üncü bendi ve bu konuda Birlik Yönetim Kuruluna tanınan gerekli başvurma yetkisine ilişkin 121 inci maddesinin 13 üncü bendi hükümleri karşısında **davalının ehliyet def'i varid görülmemiştir.**

İşin esasına gelince; Avukatlık Kanununun 168 inci maddesinin üçüncü fıkrasındaki «Adalet Bakanlığı tarifeyi onaylar veya lüzumlu gördüğü değişiklikler yapar.» hükmünde yer alan «lüzumlu değişiklik» ibaresinin, davalı bakanlığa, gerekli ilâve yapma yetkisini verdiği kamsındayız.

Öteyandan, sözü edilen Kanunun 163 üncü maddesi, avukatlık ücretinin, avukatın vekâlet hizmetinin karşılığı olduğu esasını getirmektedir ki, devlet ve diğer kamu tüzel kişileri hakkında yapılan icra takiplerinde alacağın, İcra ve İflâs Kanununun 82 nci maddesinin birinci fıkrasının (bir) sayılı bendi gereğince haczen tahsil edilemediği ahvalde avukatın yaptığı hizmet tatbikatta takip dileğinde bulunmaktan ibaret kaldığı cihetle, bu hizmet karşılığında nisbi avukatlık ücretine hükmedilmesi olanağının tanınması, kanunun kabul ettiği esasa aykırı düşerdi.

Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin 13 üncü maddesine davalı Bakanlıkça eklenen fıkra hükmünde bu yönden kanuna aykırılık bulunmadığından davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince duruşma için belirtilen 25.3.1974 Pazartesi günü davacı vekilinin geldiği, duruşma davetiyesinin tebliğine rağmen davalı temsilcisinin gelmediği anlaşıldıktan ve davacı vekilinin iddiaları ile Kanunsözcüsünün düşüncesi dinlendikten sonra işin gereği düşünüldü:

Davalı Bakanlığın, davacının dava açma menfaatinin bulunmadığı yolundaki def'i yerinde görül-meyerek işin esasına geçildi :

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 168 inci maddesi uyarınca Baro Yönetim Kurullarının tekliflerini de gözönüne almak suretiyle Türkiye Barolar Birliği tarafından hazırlanan «Avukatlık Asgari Ücret Tarifelerinin» Adalet Bakanlığın'ca incelenmesi sırasında bu tarifenin «İcra ve İflâs Dairelerinde nisbi ücret» başlığını taşıyan 13 üncü maddesine «Devlet ve diğer kamu tüzel kişileri hakkında yapılan icra takiplerinde alacağın, İcra ve İflâs Kanununun 82 nci maddesinin birinci fıkrasının bir sayılı bendi gereğince haczen tahsil edilemediği hallerde, yukarıdaki fıkralara göre tespit edilecek avukatlık ücreti, tarifelerinin ikinci kısımlarının ikinci bölümlerinin birinci sıra numaralarında yazılı miktarı geçemez.»

fıkrası eklenmiş ve dava'da bu fıkra hükmünün iptali istemiyle açılmıştır.

Söz konusu Kanunun 168 inci maddesinin 3 üncü fıkrası ile Adalet Bakanlığına, Türkiye Barolar Birliğince hazırlanan tarifeyi «onaylama ve gerekli gördüğü değişiklikleri yapma» yetkisi tanıdığına göre adı geçen Bakanlığın Türkiye Barolar Birliğinin hazırladığı metinde yer almayan konularda da tamamlayıcı nitelikte düzenlemelerde bulunabileceğinin, başka bir deyişle sözü edilen tarifeye yeni kurallar ilâve edebilme yetkisinin de bulunduğu kabulü gerekir. Bu itibarla, davaya konu yapılan fıkranın davalı Bakanlık'ça tarifeye ilâvesinde belirtilen madde hükmüne aykırılık görülmemiştir.

Öte yandan; Devlet ve diğer kamu tüzel kişileri hakkında yapılan icra takiplerinde alacağın, İcra ve İflâs Kanununun 82 nci maddesinin birinci fıkrasının bir sayılı bendi gereğince haczen tahsil edilemediği hallerde, avukatın yaptığı iş uygulamada sadece takip talebinde bulunmaktan ibaret kalmaktadır. Binaenaleyh, böyle sınırlı bir emek karşılığı olarak nispi avukatlık ücretinin uygulanmasına olanak tanınması, Avukatlık Kanununun 163 üncü maddesinde yer alan, Avukatlık Ücreti, «avukatın vekâlet hizmetinin karşılığıdır» kuralına aykırı düşen ve emek-ücret ilişkilerinin gereklerine uygunluk göstermeyen bir düzenleme şekli olur.

Kaldı ki, yukarıda belirtildiği gibi Devlet ve diğer kamu tüzel kişileri ile bunların dışında kalan kişiler aleyhindeki icra takiplerinin alacağın haczen tahsil olanağı yönünden farklılık göstermesi bakımından, dava konusu fıkra hükmünün eşitlik ilkesine de aykırılığında söz edilemez.

Belirtilen sebeplerle dayanaktan yoksun bulunan davanın reddine, yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına 25.3.1974 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan Üye Üye
İbrahim Koloğlu Enver Sevgen Alp Arslan Kayan

Üye Üye
Şekip Çopuroğlu Galip Tanrıöver

Ankara; 25.5.1974
Sayı : 1597

Danıştay 8. Daire Sayın Başkanlığına
A n k a r a

Dosya No : 973/2548

Düzeltilme İsteyen (Davacı) : Türkiye Barolar Birliği
Vekili : Avukat Rahmi Mağat
Diğer Taraf (Davalı) : Adalet Bakanlığı
Düzeltilmesi İstenen Karar : Danıştay 8. Dairesinin 973/2548 E., 974/1610 K. sayı ve 25.3.1974 tarihli kararı.

Kararın Tebellüğü

Tarihi : 13.5.1974

Düzeltilme Sebepleri :

1 — Türkiye Barolar Birliğinin, Barolardan aldığı teklifleri gözönünde tutarak hazırladığı tarifeyi onama yetkisi Adalet Bakanlığına aittir. Davalı Bakanlık, onama yetkisine sahip olmakla tarifeye yeni hükümler eklemek imkânını elde etmiş değildir. Zira onama mercilerinin bu tip tasarruf yetkileri yoktur ve kanun da bu konuda açık bir yetki vermiş değildir.

2 — Savunma ve kararda belirtilenin aksine, hazine aleyhine takiplerde haciz olmadığı için alacağın tahsili çok zordur. Haczen tahsilde, alacaklı bir tek haciz isteğinde bulunmakta, haczi uygulayarak ya derhal veya satış sonucu alacağını tahsil edebilmektedir. Halbuki, hazine aleyhine takiplerde daire daire dolaşmak, ödenek sağlamaya çalışmak zorundadır. Bu işlemler aylar, hatta yıllar sürmektedir. Bu arada dosyanın işlemiden kalkmasını sağlamak için sık sık talepte bulunmak, mahzene giden dosyayı getirtmek zorundadır. Bunların nasıl cereyan ettiği tam anlaşılmadığından ve hatta konunun aydınlanabilmesi için bilirkişi incelemesi yapılmadan subjektif beyanlara müsteniden karar verilmesi amaç ve olaya aykırı düşmektedir.

3 — Kaldığı, aynı davadan dolayı Hazine aleyhine 900.000 TL. kazanan şahsın vekili için icrada, bu tarifeye göre maktu ücreti vekâlet tahsil edilebilmekte, Hazine bu davada kazandığı 100.000 TL. için ise aynı şahıs aleyhine icra yolundan nisbi ücreti vekâlet almaktadır. Bu da eşitlik ve adalet ilkelerine aykırıdır.

4 — Bu durumu bilen Hazine yetkilileri de maktu ücreti adil bulmadıklarını ve talep etmediklerini zimnen ifade etmişlerdir. Teklifleri nisbi ücreti vekâletin bugün -kendilerine göre- çok olan yüzde nisbetini indirmektir, yoksa maktu hale getirmek değil. Ayrıca nisbi ücreti vekâleti bazı yollara başvurmak şartı ile kabul edebileceklerini de ifade etmişlerdir. Bu hususlar da kararda tartışılmamıştır.

Sonuç : Gerek yukarıda arz ve izah olunan gerekse inceleme esnasında res'en tesbit olunacak hususlardan dolayı belirtilen kararın düzeltilerek iptal isteğimizin kabulüne karar verilmesini saygı ile ve bilvekilâle dileirim.

Avukat Rahmi Mağat

Bkz. TBBB. 1970/2-20; 21; 3-1; 3-3; 3-4; 1973/17-7; 18-6; 19-24; 20-10; 21-17.

1974/26-21

Dava ve İş Takipçileri - Münhasıran Listeye Yazılı Olduğu Yer Hukuk Mahkemeleri ve İcra ve İflâs Dairelerinde Dava ve İş Takipedilebileceği.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına,
A n k a r a

Elimde 1136 sayılı kanunun meriyete girmezden evvel Kandıra'da karara kalmış davalarımı girmek te bulunuyorum.

Sayın mahkeme bu kanun çıkmazdan evvel davalarını Kandıra'da üç avukat ve dava vekili olması hasebiyle takip de bir mahzuru yokdur diyerek elimde üç beş davayı takip etmek te isem de (Evvelce Kandıra'da yazıhanem olduğundan Orman avukatını barodan saymaları ile bu yanlışlık zuhuru ile Kaynarca'ya gelmek mecburiyetinde kalmışdım).

Kandıradaki elimdeki davaları takip etmekte isem de bu davalar bitiminde başka davada alabilirmiyim alamazmıyım cevaplarını istirham eylerim saygılarımla.

Kemâl Cebecioglu
Kaynarca
Dava takipçisi

Ankara; 18.6.1974
Sayı : 1730

Bay M. Kemal Cebecioglu
Dava Takipçisi
K a y n a r c a

İlgi : 12/6/1974 tarihli dilekçeniz.

İlgideki dilekçeniz incelendi: Halen Kaynarca Dava Takipçiliği listesinde kayıtlı olduğunuza göre 1136 sayılı Avukatlık Yasasının geçici 17 nci maddesi hükmü uyarınca ancak buyur Hukuk Mahkemeleriyle İcra ve İflâs dairelerinde dava ve iş takip edebilirsiniz. Kaynarcanın dışında dava almanıza ve iş takip etmenize kanuni imkân bulunmamaktadır.

Bilginizi rica ederim.

Başkan

1974/26-22

Dava ve İş Takipçileri - Listedden Silinip Yeniden Kaydolanlardan Mahkemelerce İstendiğinde Yeniden Vekaletname Verilmesi.

Malatya; 16.5.1974
Sayı : 1974/173

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Darende ilçesinde üç avukatın faaliyete başlaması nedeni ile orada faaliyette bulunan dava takipçileri hakkında 1136 sayılı yasanın 17. ci maddesi gereğince aynı ilçede faaliyet gösteremeyecekleri hakkında Baro Yönetim Kurulunca ittihaz ettiğimiz 12/2/1974 tarih ve 1974/17 sayılı kararımızı ilgililere tebliğ ettik Darende ilçesindeki dava takipçileri başka yerlere yazıhanelerini naklettiler. Ancak sonradan bu ilçede faaliyette bulunan iki avukatın ayrılması üzerine dava takipçileri tekrar Darende ilçesine nakil talebinde bulundular. Yönetim Kurulumuzca bu hususta dava takipçilerinin tekrar Darende ilçesinde faaliyette bulunmalarına karar verildi.

Ancak dava takipçilerinin eskiden takip ettikleri dosyalara tekrar müvekkilleri adına girmeleri gerekince Darende Asliye Hukuk Hakimii bunlardan tekrar müvekkillerinden vekalet almalarının gerektiğini ve davalara giremeyeceklerini tebliğ etmiştir. Halbuki bu dava takipçileri mezkur dosyalarda azil edilmedikleri gibi vekaletten de çekilmemişlerdir. Mahkemenin yeniden vekaletname istemesinin yerinde olup olmadığı hakkında Türkiye Barolar Birliğinin görüşünün bildirilmesini müsaadelerinize arz ederim.

Malatya Baro Başkanı
Avukat Turan Fırat

Ankara; 8.7.1974
Sayı : 1820

Baro Başkanlığı
M a l a t y a

İlgi : 16.5.1974 gün ve 1974/173 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine Yönetim Kurulumuzca itti haz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

29.6.1974 gün ve 425/42 sayılı
Yönetim Kurulumuz Kararı :

Darende ilçesinde üç avukatın faaliyet göstermesi üzerine dava takipçilerinin görevlerinin sona erdiğini, daha sonra iki avukatın ayrılmasıyla dava takipçilerinin yeniden vazifelerine başlayabileceklerine karar verildiğini ancak dava takipçilerinin eskiden takip ettikleri dosyalara tekrar müvekkilleri adına girmeleri gerekince Darende Asliye Hukuk Hakiminin müvekkillerinden yeniden vekâletname almaları gerektiğini bildirdiğini, halbuki dava takipçilerinin mezkur dosyalardan azil edilmediklerini ve vekâletten de çekilmediklerini bildirerek Mahkemenin isteğinin yerinde olup olmadığı hususunda Birlik görüşünü soran Malatya Barosunun 16.5.1974 gün ve 1974/173 sayılı yazısı incelendi.

Olayın mahiyeti yargı ile ilgili görüldüğünden Mahkemece istendiğinde vekâletname verilmesi gerektiğine oybirliğiyle karar verildi.

1974/26-23

Yargıtay Çalışmaları Hakkında Yargıtay 1. Daire Başkanlığının yazısı ve Eki - Yargıtay Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlar Kurulu Kararı.

T. C.

YARGITAY

Birinci Başkanlığı

Ankara; 8.7.1974

Sayı : 5956/871

Barolar Birliği Başkanlığına

1730 sayılı Yargıtay Yasasının geçici 8 inci maddesi gereğince bir yıl içinde Dairelere gelen iş, miktar ve niteliklerini saptamak ve dengesizliği ayarlamak üzere toplanan, Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlar Kurulunca alınan kararın bir örneği bağlı olarak sunulmuştur.

Sözü edilen kararın, Barolara ve Avukatlara duyurulması amacıyla, Barolar Birliği ve Barolar Dergisinde yayınlanmasında yarar umulmaktadır.

Bilgilerine saygile sunulur.

Cevdet Menteş
Birinci Başkan

1730 sayılı Yargıtay Yasasının 52 ve geçici 8 inci maddelerine göre Adalet yılının açılış söylevinin metni üzerinde Başkanlar Kurulunun düşüncesi alınmak ve Dairelerin iş durumlarında adet ve nitelik itibarile denge sağlayıcı ve ayarlayıcı kararlar verilmek üzere Yargıtay Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanları 4/7/1974 Perşembe günü belli saatte Genel Kurul Salonunda Birinci Başkanın Başkanlığında toplandı.

Gereği görüldü :

I — Birinci Başkan tarafından hazırlanan Adalet yılı açılış söylevi metni okundu. Olumlu karşılandı. Metne ilâve edecek bir husus olmadığı sonucuna varıldı.

II — Hukuk Dairelerinden, 3/7/1973 - 3/7/1974 tarihleri arasında Birinci Hukuk Dairesine 12091, İkinci Hukuk Dairesine 8191, Üçüncü Hukuk Dairesine 8460, Dördüncü Hukuk Dairesine 15170, Beşinci Hukuk Dairesine 12120, Altıncı Hukuk Dairesine 5857, Yedinci Hukuk Dairesine 9351, Sekizinci Hukuk Dairesine 7719, Dokuzuncu Hukuk Dairesine 31300, Onuncu Hukuk Dairesine 9741, Onbirinci Hukuk Dairesine 4798, Onikinci Hukuk Dairesine 13382, Onüçüncü Hukuk Dairesine 3144, Ondördüncü Hukuk Dairesine 2951, Onbeşinci Hukuk Dairesine 1085 iş geldiği, bu dairelerce sırasile 12110, 8138, 5057, 9271, 12064, 5870, 6243, 7045, 26689, 9104, 4320, 12653, 12999, 2859, 1052 iş çıkarıldığı ve yine sırasile 541, 284, 2723, 13923, 654, 258, 4670, 2803, 22428, 637, 817, 1185, 145, 92, 33 işin halen mevcut bulunduğu,

Ceza Dairelerinden, 3/7/1973 - 3/7/1974 tarihleri arasında Birinci Ceza Dairesine 4952, İkinci Ceza Dairesine 11259, Üçüncü Ceza Dairesine 13803, Dördüncü Ceza Dairesine 13848, Beşinci Ceza Dairesine 5467, Altıncı Ceza Dairesine 7163, Yedinci Ceza Dairesine 10515, Sekizinci Ceza Dairesine 16246 iş geldiği, bu Dairelerde sırasile 5842, 12390, 14083, 17310, 5312, 7292, 10468, 15453 iş çıkarıldığı ve yine sırasile halen 1640, 135, 699, 0, 340, 1, 546, 793 iş bulunduğu,

Anlaşıldı.

1 — Ceza Dairelerine gelen, çıkan ve 1803 sayılı Af Kanununun uygulanması ile elde mevcut iş, miktar ve niteliklerine göre bu Daireler arasında denge sağlayıcı bir karar verilmesine yer olmadığına, Sekizinci Ceza Dairesinin iş durumunun 1975 yılı birinci ayı içinde gözetilmesine,

2 — Hukuk Dairelerinin iş durumları, adet ve niteliklerine göre:

A — Asliye Mahkemelerinden verilir de, Dördüncü Hukuk Dairesinin görevine giren terekeye ilişkin taşınır, taşınmaz mallar hakkındaki davalardan bu Dairede halen elde bulunanlarla, 5/7/1974 tarihinden itibaren Yargıtay'a gelecek aynı konulu dosyaların ve ayrıca Asliye Mahkemelerinden verilir de Dördüncü Hukuk Dairesinin görevine giren sebpsiz iktisaptan doğan geri alma ve tazminat davalarına ilişkin dosyalardan 5/7/1974 tarihinden itibaren 31/12/1974 günü akşamına kadar Yargıtay'a gelecek olanların İkinci Hukuk Dairesince,

B — Asliye Mahkemelerinden verilir de Dördüncü Hukuk Dairesinin görevine giren kira parasının tesbitine ilişkin Dava dosyalarının elde bulunanları ile 5/7/1974 tarihinden itibaren Yargıtay'a gelecek olanların Üçüncü Hukuk Dairesince,

C — Asliye Mahkemelerinden verilir de Dördüncü Hukuk Dairesinin görevine giren kamulaştırmasız el konan taşınmazların bedelleri ile ilgili dava dosyalarından elde bulunanlarla 5/7/1974 tarihinden itibaren Yargıtay'a gelecek dosyaların Beşinci Hukuk Dairesince,

D — Asliye Mahkemelerinden verilir de Dördüncü Hukuk Dairesinin görevine giren kira parası esasına göre hesaplanan ve ecrimisil diye adlandırılan işgal tazminatı dava dosyalarından elde bulunanlarla 5/7/1974 gününden itibaren Yargıtay'a gelecek olanların Altıncı Hukuk Dairesince,

E — Asliye Mahkemelerinden verilir de Dördüncü Hukuk Dairesinin görevine giren iş, Sosyal Sigorta, sendikalar, grev ve lokavt Kanunlarından doğan dava dosyalarından elde bulunanlarla 5/7/1974 gününden itibaren Yargıtay'a intikal edecek olanların Onuncu Hukuk Dairesince,

F — Dördüncü Hukuk Dairesinin görevine giren ve hâkemler tarafından verilen her türlü kararlardan elde bulunanlarla 5/7/1974 tarihinden itibaren Yargıtay'a gelecek olan kararların Onbirinci Hukuk Dairesince,

H — Asliye Mahkemelerinden verilip de Dördüncü Hukuk Dairesinin görevine giren ve Borçlar Yasasının sözleşmesinin özel çeşitleri (aktin muhtelif nev'ileri) adı altında düzenlediği sözleşmelerden doğan her türlü uyumsuzluklara ilişkin dava dosyalarından elde bulunanlarla 5/7/1974 tarihinden itibaren Yargıtay'a gelecek olanların Onüçüncü Hukuk Dairesince,

G — Asliye Mahkemelerinden verilip de Dördüncü Hukuk Dairesinin görevine giren ve 6085 sayılı Trafik Yasasından doğan her türlü maddî ve manevî tazminat dava dosyaları ve sözü edilen Yasadan doğan sigorta dahil rücu dava dosyaları ile, okul tazminatı davalarına ilişkin dosyalardan elde bulunanlarla 5/7/1974 tarihinden itibaren Yargıtay'a gelecek olanların Onbeşinci Hukuk Dairesince,

İ — Sulh Mahkemelerinden verilen ve Birinci Hukuk Dairesinin görevine giren ve 5/7/1974 gününden itibaren Yargıtay'a gelecek olan dava dosyalarının Ondördüncü Hukuk Dairesince incelenmesine,

III — Dördüncü Hukuk Dairesinde halen elde mevcut olup da incelenmesine sıra gelmemiş olan işlere ait tenviz ve karar düzeltme istekleriyle 5/7/1974 tarihinden önce bu Dairenden çıkmış ilâmlar hakkında başvurulacak tenviz ve karar düzeltme isteklerinin sözü edilen dairece incelenerek karara bağlanmasına,

IV — Hukuk ve Ceza Genel Kurullarile Dairelerin çalışma ve artan iş durumu gözetilerek açık bulunan üyeliklere biran önce seçim ve Tetkik Hâkimliklerine de atamalar yapılması gereğinin Yüksek Hâkimler Kurulunun takdirine arz edilmesine, ayrıca yetersiz bulunan Personel kadrolarının artırılması hususunun Maliye Bakanlığına duyurulmasına,

Kararın birer örneğinin tüm Mahkemelere tebliğ edilmek üzere Yüksek Hâkimler Kuruluna, Adalet Dergisi veya Resmî Karar Dergisinde yayınlanmak üzere Adalet Bakanlığına, Barolara ve Avukatlara duyurulmak ve Barolar Dergilerinde yayınlanmak üzere Barolar Birliği Başkanlığına gönderilmesine,

II inci maddenin 1 inci bendi ve II inci maddenin 2 inci bendinin İ fıkrasında oyçokluğu, diğer hususlarda oybirliğiyle 4/7/1974 tarihinde karar verildi.

D U Y U R U

AVUKATLIK SINAVI

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 28 ve takibeden ve geçici 7. ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29 ve takibeden maddeleri uyarınca 4. Avukatlık sınavı 9-10 Eylül 1974 Pazartesi ve Salı günleri, sınavda başarısız olanların mülâkatları da 15 Temmuz 1974 Pazartesi günü aşağıdaki şartlarla Birlik Binasında yapılacaktır.

1 — Adayların Barolarından alacakları sınav giriş belgeleri ile birlikte 9 Eylül 1974 Pazartesi günü saat 8.30 da Birlik binasında bulunmaları gereklidir.

2 — Sınav 9 Eylül 1974 Pazartesi günü saat 9.00-12.00 arasında Anayasa ve İdare Hukuku ile Avukatlık Kanunu ve Meslek Kuralları, aynı gün öğleden sonra 14.00 - 17.00 arasında Ceza ve Ceza Usulü Hukuku, 10 Eylül 1974 Salı 9.00 - 12.00 arasında Medenî Hukuk, Borçlar Hukuku ve Ticaret Hukuku aynı gün 14.00 - 17.00 arasında İş Hukuku, İcra ve İflâs Hukuku ve Hukuk Usulü konularında yazılı olarak yapılacaktır.

3 — Sınav düzen ve güvenini bozduklarından sınav dışı bırakılanlarla, sınav belgesi aldığı halde sınavda giremeyenler sınavda başarısız sayılır.

Türkiye Barolar Birliği

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ B Ü L T E N İ

İ K İ A Y D A B İ R Ç I K A R

S a h i b i :

Türkiye Barolar Birliği Adına Başkan
Avukat Faruk Erem

Sorumlu Müdür :
Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri
Avukat Rahmi Mağat

Yönetim Yeri :
Kızılay Karanfil Sok. No. 5 - Ankara
Telf : 18 13 44 - 18 05 12

Dizgi ve Baskı :
SEVİNÇ MATBAASI — 1974 ANKARA
Tel. 25 03 53

15.000 Adet Basılmıştır

G İ D E C E Ğ İ Y E R

BÜLTENE YAPILACAK ATIFLARDA TBBB KISALTMASININ KULLANILMASI RİCA OLUNUR.

1974/27-1

Adli Yılım Açılışı - Yargıtay Başkanı Cevdet Menteş, Birlik Başkanı Av. Faruk Erem ve Adalet Bakanı Şevket Kazanın Yaptığı Konuşmalar.

1974-1975 ADALET YILI AÇIŞ KONUŞMASI YARGITAY BİRİNCİ BAŞKANI CEVDET MENTEŞ

Çok Sayın Cumhurbaşkanını,
Sayın Başbakan,
Yüksek Yargı Organlarının Sayın Başkanları,
Sayın Konuklar,
Değerli Meslektaşlarım,

1943 yılındanberi, her yılın 6 Eylül'ünde 45 günlük bir aravermeden sonra Mahkemelerin yeniden çalışma dönemine girmesi nedeniyle açılış töreni yapılması, güzel ve yararlı bir gelenek haline gelmiş olduğu halde 1956 yılında her nedense bırakılmış, 1961 yılında bu geleneğe yeniden dönülmüş, 1730 sayılı Yargıtay Yasasının 52 inci maddesile yasa emri haline getirilmesi yerinde ve sevindirici olmuştur.

1974-1975 Adalet yılımı açarken bu toplantıya şeref vermiş olduğunuz için hepinize Yüce Yargıtay adına içtenlikle teşekkür eder saygılar sunarım.

Bugün, Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarımızın içinde buldukları güç koşullara, bunalmaya varan sıkıntılara rağmen, feragat, fedakârlık, üstün vatanseverlik örnekleri ile dolu ve insan gücünü aşan çalışmalar ile geçen bir Adalet yılını daha geride bırakmış bulunuyoruz.

Geçen yıl içinde sonsuzluğa göçen ve yerlerinin doldurulması güç olan Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarımıza ve diğer Adalet görevlilerine Tanrıdan rahmet diler, yaş haddi nedenile ya da istekleri ile emekliye ayrılan ve hayatlarının en verimli yıllarını Adalet hizmetinde harcamış bulunan değerli meslektaşlarıma yeni yaşamlarında sağlık, esenlik ve mutluluklar dilerim.

Aziz hatırasını her zaman andığımız mümtaz hukukçu eski Başkan Sayın Recai Seçkin'i, 1972-1973 yılı Hukukçusu seçen Türk Hukuk Kurumuna minnet

ve şükranlarımızı sunmayı mutlu bir görev saymaktayım.

Hukuk Devletinde yargı erkinin yeri ve önemi :

Anayasamız, Türkiye Cumhuriyetini, insan haklarına dayanan, millî demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devleti olarak nitelendirmiş, yasama, yürütme ve yargı görev ve yetkilerinin sınırlarını dengeli bir biçimde çizmiş, bunları kullananlardan birini diğerine karşı üstün tutmamış, toplumun huzur, mutluluk ve refahının sağlanmasının, ekonomik ve sosyal kalkınmanın ancak Hukuk Devleti çerçevesi içinde gerçekleşebileceği ilkesini kesinlikle benimsemiş, **gerek Devletin, gerek yurttaşların her türlü faaliyet ve işleminde Hukuk kurallarına ve özellikle Yasalara bağlı olmalarını öngörmüştür.**

Devletin hukuka bağlı tutulması, onun organlarının bütün işlemlerine, vatandaşların haksız davranışlarına karşı bağımsız mahkemelere başvurma gereğinin kabul edilmesile mümkün kılınmıştır. Bu gerek ve zorunluk, hukukun üstünlüğü ilkesinin açık ifadesi, Hukuk Devleti olmanın başlıca nedenidir.

Egemenliğin kayıtsız ve şartsız sahibi olan Türk Milleti bu egemenliğini Anayasanın koyduğu esaslara göre yetkili organlar eliyle kullanır. Anayasanın 5 inci maddesinde; yasama yetkisinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde olduğundan ve bu yetkinin devredilemeyeceğinden, 7 inci maddesinde; **yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız Mahkemelerce kullanılacağından, 6 ıncı maddesinde ise yürütme görevinin Yasalar çevresinde Cumhurbaşkanını ve Bakanlar Kurulu tarafından yerine getirileceğinden söz edilmiştir.**

Devletin varlığının nedenini teşkil eden yargı yetkisi, Millet adına bağımsız Mahkemeler, teminath Hâkimler tarafından Devlet ve fertler ya da fertlerin kendi aralarında başgösteren olay ve uyuşmazlıkları yargı yolu ile giderme yetkisidir. Bir başka deyimle gerek Devletin, gerek yurttaşların her türlü uyuşmazlıklarında başvuracakları kapı bağımsız Mahkeme kapısıdır.

Hukuk Devletinin yargı alanındaki faaliyeti, Adalet dağıtma, yani haklıyı haksızdan ayırma, haklının hakkını verme, suçluyu cezalandırma, suçsuzu ortaya çıkarma çabasıdır.

Yargı gücü, Ülkede Hukuk düzeninin ve Yasalara saygının koruyucusu ve sağlayıcısıdır.

Hukuk Devletinde yargı gücünün yerini ve önemini belirleyen bu kısa açıklamam, konuşmamın her bölümünde gözetilerek, tekrarına gerek görmediğim esaslar olacaktır.

Adalet dağıtımının çabuk, ucuz ve teminatlı olması kuraldır.

1943 yılından beri Adalet yılı açılış konuşmalarında ve yapılan eleştirilerde öne sürüldüğü üzere yurtaş, mahkemelere ve adalet dairelerine intikal eden iş ve davaların uzamasından, gecikmesinden yakınmakta ve sızlanmaktadır. Bunu haklı bulmamak imkânsızdır. **Geciken Adalet, adalet değildir.** Örneğin dava tarihinde 30.000 lira olan alacak 4-5 yıl sonra artık bu miktar olamaz. Bu yüzden kötüniyetli borçlu da borcunu zamanında ödemek yerine işi mahkemeye düşürür ve bu arada parayı işletmeyi çıkarına uygun bulur. Adaletle karşı inanç ve güveni sarsan bu uzama ve gecikmelerden Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarını sorumlu görmek ve göstermek büyük haksızlık ve insafsızlık olur. Gecikme ve uzama nedenleri ve çözüm yolları konusunda sırası geldikçe görüş ve önerilerimizi, konuşma sınırı ve vaktin müsaadesi içinde açıklamıya çalışacağız.

Yargıtay Çalışmaları ve Sorunları :

Yargıtay'ın çalışmaları, yönetim ve denetimi 14 Nisan 1928 gün ve 1221 sayılı Temyiz Mahkemesi Teşkilât Kanunu ile yürütülmekte idi. Aynı zamanlarda değişikliklere uğradığı halde ihtiyaca yetmemesi ve aksayan hükümleri ile birlikte ortaya çıkan bir takım boşlukların da doldurulması zorunluğu bu Kanunun yeni baştan ele alınmasını gerektirmiştir. Esasen 1961 Anayasasının geçici 7 inci maddesile Yargıtay Kuruluş Yasasının en geç 6 ay içinde çıkarılması öngörülmüştür. Nihayet 1730 sayılı Yargıtay Yasası ancak 12 yıllık bir aradan sonra 16/5/1973 tarihinde çıkarılabılmış ve 1/6/1973 günü yürürlüğe konulmuştur.

Bu Yasa ile Yargıtay'ın Kuruluşu, Birinci Başkanlık ve Görevleri, Hukuk ve Ceza Genel Kurulları ile Dairelerin çalışmaları, Cumhuriyet Başsavcılığının Kuruluşu ve Görevleri yeni baştan saptanmış, Birinci Başkanlık Divanı Yönetim Kurulu, Haysiyet Divanı Yayın İşleri Müdürlüğü gibi yeni kuruluşlara yer verilmiş ve seçimleri düzenleyen esaslar getirilmiştir.

Mevcut, 11 Hukuk Dairesine 5 ve 7 Ceza Dairesine 2 Daire ilâve ve kurulması, Birinci Başkanlık tanınan yetki ve tasarrufların (çok acele haller hariç) Birinci Başkanlık Divanı ile Yönetim Kuruluna aktarılması, biri Hukuk, diğeri Ceza Daireleri Başkan ve Üyeleri arasından seçilecek 2 Birinci Başkanvekilliğinin ihdası, Hukuk ve Ceza Genel Kurullarının çalışmalarını kolaylaştıracak toplanma ve karar yeter

sayılarının yeniden düzenlenmesi, malî özerkliğin kabulü, Tetkik Hâkimlerine 2 nci sınıf Hâkimlerle 3 üncü sınıfta iki yılını doldurmuş olanlar arasından da atama yapılabilmesi, Yargıtay Yasasının getirdiği yeniliklerdir.

Yasanın öngördüğü sürelerden önce seçimler yapılmış, 3/7/1973 tarihinde yeni Daireler çalışmaya başlamıştır. Ayrıca Anayasasının 13 ve Yargıtay Yasasının 50 inci maddeleri gözetilerek bunlara ters düşmemek üzere Yargıtay çalışmalarını düzenleyen Yargıtay İç Yönetmeliği yapılmıştır.

Yargıtay Yayın İşleri Müdürlüğü, tasnif ve Yayın Kurulları kurulmuş, döner sermayenin işletilmesine ilişkin Yönetmelik yapılmış, İçtihadı Birleştirme, Genel Kurullar ve Daireler Kararlarının 1/2/1974 gününden itibaren tasnif ve özetleme ile kartlara geçirme işlerine başlanmıştır. Döner sermayenin işletilmesi 1974 yılı Bütçesinin kabulüne bağlı bulunduğundan yayın yapılması gecikmiş ise de bilimsel metodlar ve Batı Ülkelerinden alınan örnekler esas tutulmak suretile en geç bu yıl sonuna kadar yayına başlanmış olacaktır.

1973 yılı Ekim ayında 42 seçkin ve değerli Hâkimin Yargıtay Üyelğine seçilmeleri ve göreve başlamaları ile Yargıtay çalışmalarında güç kazanılmıştır. Halen Yargıtay Üye mevcudu Birinci Başkan, Cumhuriyet Başsavcısı ve Başkanlar dahil 202'dir. Bunun 14'ü Yüksek Hâkimler Kurulunda görev yapmaktadır. Dünyanın hiç bir Ülkesinde bu kadar çok sayıda Üyesi olan Yüksek Mahkeme bulunmadığını söyleyebiliriz. Tetkik Hâkimi sayısı ise 139'u kadrolu olmak üzere 147'dir.

Yargıtay'a, 1945 yılında devirle birlikte gelen dosya sayısı 101.413, 1959 da 180,796, 1968 de 200.986 iken 1973 de 270.842'ye ulaşmıştır. 1945 yılında Daire sayısı 12 iken 1959 da 16 ya 1964 de 18 e ve 1973 yılında 24'e çıkarılmıştır.

Yılda ortalama iş artışı 20.000 i bulmaktadır. Son yıllarda (1967 - 1968) elde edilen rakamlara göre Amerika Birleşik Devletleri Yüksek Mahkemesinin yıllık ortalama iş miktarı 400, İsviçre Federal Mahkemesinin 1000, Alman Yargıtay'ının 9000 - 10.000, Fransa Yüksek Mahkemesinin 25 - 30 bin, Alman İstinaf Mahkemesinin ise 50 - 60 bin civarındadır.

1973 yılında Yargıtay'a gelen toplam 270.842 dosyadan 217.740'ı karara bağlanmıştır. Hukuk Dairelerine 1973 de gelen iş sayısı 183.841 dir. Resmi ve Dinî Bayram tatilleri, pazarlar, adli araverme ile haftada iki gün toplanan Hukuk Genel Kurulu günleri çıkarıldıktan sonra bu Daireler ortalama 150 gün çalışmaktadır. Buna göre 15 Daireden her biri günde 81 - 82 dosyayı incelemek zorundadır. Hukuk Genel Kurulunda 4 yıldan, bazı Dairelerde ise bir seneden fazla inceleme sırası bekleyen dosyalar bulunduğu bir gerçektir.

Verilen bu rakamlar ve yapılan karşılaştırmalar yüksek görev aşkı, hudutsuz feragat ve yorulmak bil-

meyen bir gayret için bulunan Yargıtay Hâkimlerinin çok ağır bir iş yükü altında ezildikleri, bunaldıklarını açıkça göstermektedir. Bu gayret ve feragatli çalışmanın daha ne kadar devam edeceğini kestirmek güçtür.

Her 5 senede bir, Daire sayısını artırmak geçici bir tedbir olmaktan öteye gitmeyen tam ve yeterli bir çare olmadığı gibi, Dairelerin çoğaltılması aynı nitelikte, aynı tür ve konulu işleri inceleyen Dairelerin kararları arasında uyumsuzluklar, çelişkiler doğurmakta, asıl önemli olan Yargıtay, Hukuk yaratmak, Yasaların yurdun her köşesinde aynı biçimde uygulanmasını kontrol etmek, sağlamak ve genel prensip meseleleri üzerinde yaratacağı içtihatlarla hukuk hayatımıza yön vermek görevini yapamama durumuna düşmektedir.

Üst Mahkemeler Kurulması

Tam ve yetkin tek çözüm yolu vakit kaybetmeden ilk mahkemelerle Yargıtay arasında «Üst Mahkemeler» kurulması yoluna gidilmesidir. Üst mahkeme, İstinaf ya da ikinci derece Mahkeme konusu memleketimizde daima tartışılmıştır. Yoğunluk kazanan görüş üst mahkemelerin, biran önce kurulması doğrultusundadır. Kurulacak üst Mahkemeler, ilk mahkeme kararlarını, bir yandan maddi olayların saptanması öte yandan hukuk kurallarının sabit sayılan olaylara uygulanmasında bir yanılma bulunup bulunmadığının denetimi yönlerinden görevli tutuldukları takdirde artık Yargıtay kural olarak maddi sorunun incelenmesiyle ilgilenmeyecektir. Sadece hukuk kurallarının doğru uygulanıp uygulanmadığına bakacak, hukuksal sorunun incelenmesiyle görevli olacaktır.

26 Nisan 1924 (1340) tarihinde İstinaf Mahkemelerinin kaldırılmasında iki nedene dayanılmış, bunlardan biri Yüksek dereceli Hâkim sayısının azlığı, diğeri de İstinaf işlerinin müstakil mahkemeler yerine Ağır Ceza ve Asliye Mahkemelerinde görülmesi ve asli görevler yanında istinaf işlerinin ihmal edilmesi sonucu, iş ve dosyaların içinden çıkılmaz derecede çoğalması bulunması idi.

Bugün için maddi olanaklar ve huzur sağlandığı ve bir çok sorunların çözümlendiği ve meslekten ayrılmalar önlendiği, Hâkimlik mesleği çekici hale getirildiği takdirde birinci sınıfa ayrılmış, Yüksek dereceli 1000 den fazla Hâkim, 496 Cumhuriyet Savcısı bulunduğu ve her ilde bağımsız Üst Mahkemeler kurulması esasının kabulü gerektiğine göre ileri sürülen sakıncalar kalmamış olur. Bütçe mülâhazaları ise Adalet dağıtımındaki teminat ve güvenceye engel sayılmamalıdır.

Adalet Bakanlığınca en son 1963 yılında hazırlanan Adliye Mahkemelerinin kuruluşu hakkındaki Kanun tasarısında Üst Mahkemelere yer verilmiş ve ikinci derece Mahkemesi olarak kesin biçimde vereceği kararların neler olacağı gösterilmiştir. Günün koşulları

ve gerekleri gözetilerek Üst Mahkemelerin görev sınırlarını yeniden saptamak, düzenlemek mümkündür.

İlk Mahkemelerle Yargıtay arasında Üst Mahkemelerin kurulmasıyla vatandaşta adalete olan güven duygusu artacaktır.

Üst Mahkemeler kuruluncaya kadar Yargıtay'ın, ağır yükünün hafifletilmesi, azaltılması amacıyla, Sulh Hukuk ve Sulh Ceza Mahkemelerinden verilen kararların itiraz yoluyla Asliye Mahkemelerinde incelenerek kesin karara bağlanması, Sulh ve Asliye Ceza Mahkemelerinden miktar ve nev'i, ne olursa olsun yalnız para cezasına ilişkin olarak verilen hüküm ve kararların kesin olmasının kabul edilmesi, Asliye ve Sulh Hukuk Mahkemelerinden verilmekte olan kesin kararların değer ölçüsünün çoğaltılması yolunda usul Yasalarında değişiklik yapılmasını öneriyor ve gerekli görüyoruz.

Yargıtay Tetkik Hâkimliği kadrosu yetersizdir. Genellikle dosyaları okuyan, tahrir eden, düşüncesini de bildirme zorunluğu kabul edilen Tetkik Hâkimleridir. Bu yılki Bütçe ile sağlanan 50 Tetkik Hâkimi kadrosu da yeter değildir. Yeniden kadro sağlanmasını ve boş kadrolara Yüksek Hâkimler Kurulunca atamalar yapılmasını önemle diliyoruz.

Yeni Daireler ve kuruluşlar Yargıtay binasında yerleşmeyi, huzurla çalışmayı fazlasıyla güçleştirmiştir. Bir odada 3.4 Yüksek Hâkimi oturtmak zorunluğu çalışmayı aksattığı gibi onur ve itibarları da bağdaştırmak üzere olmaktadır. Binanın hava boşlukları ve depoları odaya dönüştürüldüğü halde Tetkik Hâkimlerine yer sağlanamamıştır. Dairelerinde çalışmak isteyen Tetkik Hâkimlerini evlerinde dosya okumaya zorlamak ciddi olmayan bir görev anlayışıdır, yersiz bir davranıştır. Kaldı ki Tetkik Hâkimlerinin evlerinde çalışmalarının sakıncaları sayılmıyacak kadar çoktur. Dosyaların odacı ve mübaşir elile evlere gönderilmesinin ve tekrar geri getirilmesinin güçlüğü dosyaların kaybı olasılıkları, avukatların istedikleri zaman dosyalarını inceleme imkânı bulamadıkları ortadadır. İnşasına başlanan ek iki kat da yerleşmeye yetmeyecektir. Büyük ve küçük genel kurulların toplanabileceği bir salon yoktur. Toplantı ve duruşma salonlarını içine alan orta kat inşaatı ise yarı bırakılmış durumdadır.

Yüce Yargıtay'ın varlık ve mahabetine yaraşır bir bina yapılcaya kadar en müsait ve uygun yer Yargıtay binası arkasında ve hemen bitişiğindeki Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının bulunduğu binadır. Bu binaya yılda 400.000 liraya yakın kira ödenen Yüksek Hâkimler Kurulu da yerleştirilebilir.

Maden Tetkik Arama Enstitüsü, Devlet Karayolları, Devlet İstatistik Enstitüsü, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri gibi kuruluşlara konforlu büyük binalar inşa edilir, Gençlik ve Spor ve Ticaret Bakanlıklarını yerleştirmek için yakın zamanda

Yeni muazzam binalar kiralanırken Yüce Yargıtay'ın bu mütevazı isteğinin bir türlü yerine getirilmemesi, Adalete karşı olagelen ilgisizliğin, sırt çevirmenin bir örneği ve açık görüntüsüdür.

Protokol :

Protokol en hassa olduğumuz bir konu haline gelmiştir.

1962 yılındanberi bir dosya halini alan yazışmalarına rağmen protokoldaki yerimiz henüz doyurucu şekilde belirlenmemiştir. Anayasanın YARGI başlıklı 3 üncü bölümünde «A) Genel hükümler» de «Mahkemelerin bağımsızlığı» gösterilmiş «B) Yüksek Mahkemeler» I) Yargıtay, II) Danıştay, III) Askerî Yargıtay olarak sıralanmış «C) Yüksek Hâkimler Kurulu, D) Anayasa Mahkemesinden» söz edilmiştir. Anayasanın yüksek yargı organlarını düzenleme tarzı bu şekilde olduğu ve protokolda Anayasa Mahkemesi Başkanına (gururla kabul ettiğimiz bir tutumla) Başbakan yanında, Bakanlar Kurulundan önce yer verdiği ve Anayasa Mahkemesi Üyeleri de birinci plânda Cumhuriyet Senatosu Üyelerinden ve Milletvekillerinden sonra gösterildiği halde Yargıtay, Danıştay ve Askerî Yargıtay Başkanlarının mülki erkânı arasına yerleştirilmesinin, Anayasanın bu yüksek yargı kuruluşlarına verdiği değer ölçüsü ve görevlerinin önemi ile bağdaştırılması mümkün değildir. Bu yüzden Yargıtay olarak 1962 yılındanberi hiçbir resmî tören ve resmî kabullere üzüntü duyarak katılmıyoruz. Protokolün, Anayasanın düzenleme şekli ve Yüksek yargı kuruluşlarına verdiği önem ve değer ölçüsüne ve eşitlik kurallarına göre yeniden düzenlenmesini çok Sayın Cumhurbaşkanımızın huzurunda son bir kere daha diliyoruz, temennî ediyoruz.

Yüksek hâkimlerin, yazın sıcağında ve kışın soğukunda otobüs, dolmuş duraklarında beklemelerini önleyecek (ödeneği bütçeye konulduğu halde çıkarılan) taşıt ihtiyacının karşılanması devlete şeref vermektedir..

Yargıtay Yasasının 16 ncı maddesine göre Hukuk ve Ceza Genel Kurulları, bu kurullara bağlı Daireler sayısının en az iki katı Üye ile toplanır, Genel Kurullarda Daire Başkanlarının en az yarısından bir fazlasının ve Başkanların katıldığı dairelerden bir ve katılmadığı dairelerden iki Üyenin bulunmaları zorunludur. Bu durumda özellikle Hukuk Genel Kuruluna, 15 Daire Başkanından 9 unun, haftanın iki tam günü katılması ve diğer Kurullardaki görevleri nedenlerle Daire işlerini aksattığı ve Genel Kurul toplantılarını güçleştirdiği uygulama ile anlaşılmıştır. Bu oranın 1/3 e indirilmesini sağlayacak Yasa değişikliği hususunda Adalete Bakanlığına yapılan başvurmanın kısa sürede yasama Meclislerine götürülmesini gerektiriyoruz.

Yeniden kurulan Dairelerden Dokuzuncu Ceza Dairesi Devlet Güvenlik Mahkemesinden verilen kararları incelemekle görevlidir. Anayasanın 1699 sayılı

Yasa ile değiştirilen 136 ncı maddesinde, Devlet Güvenlik Mahkemeleri kararlarının temyiz mercii Yargıtay'da YALNIZ bu mahkemelerin kararlarını incelemek üzere kurulacak Daire veya Dairelerdir, denmesi bir yılı aşkın bir zamandanberi iş gelmeyen bu Ceza Dairesine Başkanlar Kurulunca başka görevler verilmesini önlemektedir. Madde metnindeki YALNIZ kelimesinin çıkarılması bu bakımdan yararlı olacaktır.

Adalet Mahkemelerinin çalışması, Adalet sorunları :

Ekonomik ve Sosyal gelişmeler, nüfus artışı, hızlı şehirleşme, ilişki ve anlaşmazlıkları çoğaltmış, dolayısıyla Mahkemeler ve Adalet Dairelerindeki iş ve davaların her yıl büyük bir hızla artmasına yol açmıştır.

Bir evvelki yıldan devredilen dosyalar ile birlikte 1972 yılında tüm Hukuk ve Ceza Mahkemelerine gelen dosya sayısı 6.448.193 e ulaşmıştır. Bu çok ağır iş yükünü 3652 Hâkim ile 1971 Cumhuriyet Savcısı karşılamak zorunda bulunmaktadır. İş ve davaların uzamasının, kararların gecikmesinin başlıca nedenlerinden biri mevcut Hâkim, Cumhuriyet Savcısı ve personel kadrolarının yetersiz olmasıdır. Bir Hâkimin ortalama günde 50-60 ve hatta daha fazla davaya bakmak zorunluğunda olduğu bir gerçektir. Pek çok imkânsızlıklara rağmen sorumluluklarını bilen Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarının büyük çoğunluğu üzerlerine düşeni yapmanın çabası içindedirler.

Hukukî güven, Hâkimlerin çabuk doğru karar vermelerinin sağlanmas ile gerçekleşebilir. Bu da verimle çalışabilecek yeter sayıda yetenekli Hâkim ve Cumhuriyet Savcısının iş başında bulunmas ile mümkündür.

Hal böyle iken resmî açıklama ve verilen rakamlara göre bu dönemde 693 Hâkim ve Cumhuriyet Savcısı ve 300 küsur Hâkim Adaylığı Kadrosu açıktır. Adaylık için az sayıda başvurulması çok düşündürücüdür. Bu durum ve tablo Hâkimlik mesleğinin ciddi bir sarsıntı geçirdiğini hatta bunalım içinde bulunduğunu açıkça göstermektedir.

Hâkim, Devletin yargı yetkisini Türk Ulusu adına kullanan kimsedir. Hiç bir organ, makam merci veya kişi Hâkimlere emir ve talimat veremez, genelge gönderemez, tavsiye ve telkinde bulunamaz. Görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclislerinde yargı yetkisinin kullanılmas ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunamaz, Yasama ve yürütme organlarıyla idare, Mahkeme Kararlarını hiç bir suretle değiştiremez. Hâkimlerin atanmaları, yükseltilmeleri ve disiplin işleri gibi bütün özlük işlemleri hakkında karar verme yetkisi tam bağımsız Yüksek Hâkimler Kuruluna aittir. Hâkimlerin nitelikleri, atanmaları, hakları ve ödevleri, aylık ve ödenekleri, meslekte ilerlemeleri, görevlerinin veya görev yerlerinin geçici yahut sürekli olarak değişiki-

soruşturma yapılması ve yargılanmalarına karar verilmesi, haklarında disiplin kovuşturması yapılması ve ceza verilmesi, görevlerle ilgili suçlardan dolayı rılması, meslekten çıkarmayı gerektiren suçluluk veya yetersizlik halleri ve diğer özlük işleri Mahkemelerin bağımsızlıkları esasına göre Kanunla düzenlenir. **Hâkimler, Kanunda belirtilenlerden başka genel ve özel hiç bir görev alamazlar.**

Anayasadan alınan bu hükümler, en kuvvetliye karşı en zayıfı koruması gereken kudret ve kuvvette olacak olan Hâkimlere, yaptıkları hizmetin önemi, taşıdıkları maddî ve manevî sorumluluk gözetilerek diğer Devlet görevlilerinden ayrı bir yer verilmesini göstermektedir. **Hiç şüphesiz mala, cana, aileye Devletin yapısına ve varlığına ilişkin son sözünü söyleyen kimselerin yaptıkları hizmet ve gördükleri işlerin önemi özel bir nitelik taşır.**

Kanımızca Hâkim ve Cumhuriyet Savcısı sorunlarının başında yetenekli Hâkim ve Cumhuriyet Savcısı yetiştirmek ve yetiştirilmiş tecrübeli Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarını meslekte tutmak, Hâkimlik mesleğinin maddî, manevî ve sosyal olanaklar bakımından çekici duruma getirmek gelmektedir. Bunun için Anayasanın 134 üncü maddesile öngörüldüğü biçim ve anlamda mahkemelerin bağımsızlığı esas alınmak suretiyle **Hâkimlerin maaş ve ödeneklerini bir arada düzenleyen ayrı bir Hâkim ve Savcılar Personel Kanununun çıkarılması zorunludur.**

Bilindiği gibi 1947 yılında yalnız Hâkimlere sağlanan ek ödenek (tazminat) 657 ve 1327 sayılı Yasalarla kaldırılmış, 657 sayılı Yasanın ek geçici 7 ve 8 inci maddelerile Hâkim ve Savcı aylıklarının bu yasa içine alınmasıyla, o zaman Anayasanın ayrı bir anlam taşıyan **âmîr hükmü geriye itilmiştir.** Anayasa ile yasama, yürütme ve yargı kuvvetleri arasında bir denge sağlandığına ve birinin diğerine üstünlüğü söz konusu olmadığına göre Hâkimlere verilecek aylık ve ödeneklerin derecelendirme suretiyle, **en yukarı hâkim aylık ve ödeneğinin Milletvekillerine verilenlerden az olmaması esas kabul edilmeli,** Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarının hiç bir maddî kaygı ve sıkıntı duymadan huzur içinde çalışmalarını sağlanmalıdır.

İngilterede birinci derecede bir Hâkimin ayda 30.000, İstinaf ve Yargıtay Hâkimlerinin ise 48.000 — 54.000 Türk lirası almaları karşısında Türk Hâkiminin feragat ve fedakârlık duygusunun büyüklüğü bütün çıplaklığıyla ortaya çıkmaktadır.

Hâkim ve C. Savcılarının maaş ve ödenekleri konusunda, Anayasa ve yaptıkları görev açısından, birinin diğerine üstünlüğünün ileri sürülmesi mümkün olmayan Yüksek yargı organları arasındaki eşitliği bozucu, haysiyet kırıcı ve ayrıcalık yaratacak olan bir uygulamaya gidilmesinden kesinlikle kaçınılmalıdır.

Staj Sorunu

Bugünkü uygulamaya göre Hâkim adayları sınavla staja başlarlar. İki yıl mahkeme ve Cumhuriyet

Savcılığında belli süreler staj gördükten sonra kur'la ile Hâkim veya Cumhuriyet Savcı Yardımcısı olarak, çoğunlukla yurdun elverişsiz bölgelerine atanırlar. Kanımızca bu sistem ve usul sakıncalı olmaktadır. Hâkim Adayları kurulacak staj Enstitülerinde en az iki yıl bilimsel ve uygulamalı bir eğitimden geçirilmeli, böyle bir eğitim devresinden (Stajdan) sonra yapılacak sınavda başarı gösterenler Hâkim ve Savcı Yardımcısı olmalıdır. İlk atamaları ise elverişsiz bölgeler yerine yetişkin ve yetenekli Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarının görev yaptıkları Ağır Ceza Mahkemelerinin bulunduğu yerlere yapılmalıdır. Ayrıca Hâkim Adaylarının aylık ödenekleri çekici duruma getirilmelidir.

Hâkim Teminatı :

14 Temmuz 1934 yılında yürürlüğe konan 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 79 uncu maddesile kabul edilen Hâkim teminatının (yer teminatının) 23/7/1972 gün ve 1597 sayılı Yasa ile tartışması yapılmadan kaldırılmış olmasını doğru bulmuyor ve bir geriye gidiş olarak kabul ediyoruz.

Hâkim teminatı; Hâkimin işlediği suç sebebiyle verilmiş bir mahkeme veya Disiplin Kurulu Kararı ya da rızası bulunmadıkça yerinin ve görevinin değiştirilmemesi demektir. Teminatsız Hâkimin bağımsızlığından söz edilmesi olanağı yoktur.

Hâkimin arzusu olmadıkça veya yasal nedenlerden birisi gerçekleşmedikçe yerinin veya görevinin her zaman değiştirilmesi olasılığı, gönülden ve içten çalışmasına engel olabilir ve işlerin verimi üzerinde önemli derecede etki yapabilir. Aşında teminat, sanıldığı gibi bir kısım Hâkimlere imtiyaz temin etmek amacıyla verilmemiştir. Vatandaşa güven duygusu yaratmak, gönül rahatlığı ile davasının sonucunu beklemek olanağını sağlamak için gerekli görülmüştür. Bir Hâkim görevini gereği gibi yapıyor, kendisine karşı halkın güvenini devam ettiriyor, özellikle Hâkimlik onur ve ciddiyetini koruyorsa o yerde uzun süre kaldığı düşüncesiyle başka yere nakledilmesi doğru olamaz. Hâkimleri huzursuz kılan, yetiştirilmiş ve tecrübeli Hâkimleri kuşkuya sevkeden ve meslekten ayrılmasının bir nedeni olan yer teminatının iadesini zorunlu görüyoruz.

Anayasanın 114 üncü maddesinde yapılan ve Yüksek Hâkimler Kurulunun, Adliye Mahkemeleri Hâkimlerinin Özlük işleri hakkında kesin karar vermelerini öngören değişikliği de doğru bulmuyoruz. Bir Hâkimin meslekte çıkarılmasını da içine alan, hakkındaki her türlü işlemin kesin olarak karara bağlanması EŞİTLİK esasına ters düştüğü kadar bu kararları veren kurulu huzursuz kılacığı hakkında karar verilen Hâkimi ise hiç bir zaman doyurmayaacağı kanısındayız Ayrıca yapılan bu değişiklik Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Hâkimi, yardımcı hizmetler sınıfındaki bir hizmetliden daha az teminatlı bir duruma düşürmektedir. **Bu nedenlerle Yüksek Hâkimler Kurulunca verilen bu kabil kararların itiraz inceleme yetkisini, Yargıtay Başkanlar**

Kuruluna verecek biçimde Anayasa değişikliğini gerekli buluyoruz.

Hâkimlik mesleği, sürekli çalışmayı, durmadan dinlenmeden emek vermeyi gerektiren bir meslektir. İşlerin çokluğu nedeniyle Hâkimlerin büyük bir çoğunluğu akşamlarını evlerinde çarşarak geçirdikleri gibi hafta tatilinden de hemen hemen yararlanamazlar. Bu koşullar altında Hâkimlerin diğer mesleklerde bulunanlardan daha çabuk yıprandıkları, hastalandıkları, mesleğe tam anlamıyla yararlı olabilecekleri olgun bir çağda meslekten çekilme zorunda kaldıkları bir gerçektir. Bu durumları bilen hukukçuların mesleğe rağbetleri azalmaktadır. **Bu itibarla; Hâkimlerin emeklilik süresine yıpranma zammı eklenmesi zorunludur.**

Elverişsiz bölgelerde görev alan Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarına aylık ve ödeneklerinden ayrı mahrumiyet zammı verilmesi meslek'i çekici duruma getirecek tedbirlerden biri olacaktır.

Elverişsiz bölgelere devamlı olarak mesleğe yeni giren tecrübesiz, ya da yer değiştirme cezası verilen Hâkim ve Savcıların atanması usulünden vazgeçilmelidir .

Genç ve yetenekli Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarının, sık sık görgü ve bilgilerini arttırmak ve meslekî incelemelerde bulunmak üzere Batı Avrupa Ülkelerine ve Amerika'ya gönderilmelerinde büyük yarar görüyoruz.

Adli Zabıta

Cumhuriyet Savcılarının görevlerini kolaylaştırmak, suç ve suçluyu en kısa zamanda tüm delillerle meydana çıkarmak, sür'ati sağlamak, kamu vicdanını tatmin etmek gibi yararlar sağlayacak olan Cumhuriyet Savcılarına bağlı Adli Zabıta ve Cezaevi Zabıtası herhalde kurulmalıdır. Genel Zabıtanın ayrı bir Adli Zabıtanın olmaması, zabıta mensuplarının sicil bakımından idareye bağlı bulunması adalet işlerini aksatmaktadır.

İlgili Diğer Sorunlar

Cumhuriyet Savcısı kadroları çoğaltılarak usul hükümlerine göre Ceza davalarının uzamasından başka bir yararı olmayan Sorgu Hâkimlikleri kaldırılmalı, Adliye Mahkemelerinin kuruluşu, Hâkim ve Savcılar Kanun tasarısı ele alınarak yetkilî uzman bir kurula incelettirildikten sonra Yasalaşmasına çalışılmalı, önemi bilinen ve tekrarlanan çocuk mahkemelerinin kurulmasına öncelik tanınmalı, adalet bina ve Daireleri hizmetin gereklerine, kutsallığına ve mahabetine yakışır biçimde huzur ve rahatlıkla çalışılabilir duruma getirilmeli, Batı Memleketlerindeki Adalet Sarayları örnek alınmalı, Mahkeme ve Cumhuriyet Savcılıklarının araç, gereç vesair ihtiyaçları noksanzı ve zamanında karşılanmalı, Mahkemelerdeki Kitaplıklar yararlanılabilecek hale sokulmalı, Yasalar, Yargıtay İçtihatları, hukukla ilgi-

li Yayınlar sür'atle Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarına ulaştırılmalı, elverişsiz bölgelerden başlamak üzere Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarında konut yapımlarına hemen başlanmalı, adli aravermede dinlenebilecekleri tesisler kurulmalıdır.

Hâkimlerin başarılarına bir ölçüde Personelin yardımcı olduğu gerçeği üzerinde durulmalı, Adalet Personeli için meslek Okulları açılmalı, En az Ortaokulu bitirmiş elemanlar bu Okullarda eğitilmeli gördükleri işin ağırlığı ve önemi gözetilerek Adalet Personeline farklı maddî olanaklar sağlanmalıdır.

Adalet Yargı yerlerinin işlerini önemli derecede azaltacak olan Kadastro ve Tapulama işlerine gerekli çabukluk verilmeli, taşınmaz malların Kadastro sistemine uygun olarak kütüklere geçirilmesi kısa süre içinde sağlanmalıdır.

Adli Tıp Meclisi ve Adli Tabip Sorunu

Özellikle Ceza Mahkemelerindeki davaların sür'atle sonuçlandırılmasında büyük yeri olan Adli Tıp Meclisi ve Adli Tabip konusu üzerinde durulmalıdır. Adli Tıp Müessesesinin gittikçe artan iş karşısında bulunduğu binada gelişmesi şöyle dursun, normal günlük işlerin dahi yapılmadığı, personelin yetersizliği ve yokluğu nedeniyle Meclis ve Şubelerde tetkikleri yapılamayan binlerce dosya bulunduğu, yeni elektronik cihazlarla takviye edilerek çalışmalarını modern Adli Tıp araştırmaları yönüne iletmış olduğu halde mevcut kadrosu ile yüklü bulunan Meclis ve Müessese Mütahassıslarının yenilikleri takip etme ve ilmî incelemeler ve araştırmalar yaparak eserler hazırlanmasına imkân olmadığı, Fizik Şubesinin fonksiyonunun tamamen durduğu Grafoloji ve Balestik konularını kapsayan binlerce dosyanın eleman teminine kadar bekletildiği hususlarını Adli Tıp Müessesesi Başkanının yakın tarihli bir yazısında açıklaması, bu konuda derhal gerekli olanakların sağlanmasını, tedbirler alınmasını ve 6119 sayılı Yasada değişiklikler yapılmasını zorunlu kılmaktadır. Ayrıca Adli Tabiplik ilginç duruma getirilmeli, Adli Tabip sayısı ihtiyaca yeter hale sokulmalı, İl ve İlcelerde birer Adli Tabip bulunması gerçeği üzerinde durulmalıdır.

Ucuz Adaletin teminatı ve gereği olan Adli müzaheret müessesesi genişletilerek işler hale getirilmelidir.

Baroların bağımsızlıklarını sağlayacak, onları idarenin vesayetinden kurtaracak Yasa değişikliği yapılmalı, Anayasa Mahkemesine davâ açma hakkı Barolar Birliğine tanınmalıdır.

Yüksek Hâkimler Kurulunun yayınladığı «Adalet Mahkemelerinin verimli bir şekilde çalışmasını temin için öngörülen zorunlu hususlar» başlıklı Broşür ve Ankara Barosu Sayın Başkanı tarafından kaleme alınan sorumlu Makam ve Kişilere ve Kamu oyuna sunulan «Adliye sorunları ve Çözüm Yolları» adlı ya-

zıyı üzerinde dikkat ve önemle durulacak belgeler olarak öneriyoruz.

Yasalar

«Yasayı bilmemek özür sayılmaz» kuralı karşısında gerek kamu ve gerekse özel hukuk alanında çıkarılan Yasaların açık ve seçik olması gereklidir. Mevcut yasaların yurttaşlar ve hatta hukukçular için zorluklar doğurduğu, yürürlüğe konan Yasalarda kısa bir süre sonra çok kez değişiklik yapıldığı, bir kısım Yasaların ise sosyal bünye ve yapımıza uymadığı, Yasalar sayısının alabildiğine çoğaldığı gerçeği bilinmektedir.

Yaptığımız incelemeye göre 23 Nisan 1920 ile 26 Mayıs 1960 tarihleri arasında 7480, 27 Mayıs 1960 ile 26 Eylül 1961 tarihleri arasında 375 ve 22/1/1962 ile 22/1/1973 tarihleri arasında 1787 ki toplam olarak 9642 Yasa yürürlüğe konmuştur. Osmanlı Devletinden kalan 30 Yasa ve Tüzük bu rakamın dışındadır.

Bu Yasalardan 6152 adedi yürürlükten kalkmış, ya da hükmü kalmamıştır. 1225 i ek ya da değişiklik getiren, 900 ü ikili ve Milletlerarası anlaşmaları onaylayan Yasalardır. Yürürlükte olan Yasa sayısı sadece 1094 dür.

Hukukun üstünlüğü ile Adaletin sağlanmasının koşullarından biri Yasa uygulamalarının eşit, düzenli, hızlı işletilmesi, ayrıca karışık ve dağınık Hukuk Kurallarının ayıklanıp düzenlenerek açıklığa kavuşturulması ile gerçekleşir.

Görülüyor ki Yasaların tümünü yeni bir kod altında toplamak ve sınıflandırmak zorunluğu ile karşı karşıya bulunuyoruz. Bu görev Yüksek Yargı Organlarının Hâkimleri, Üniversite Öğretim Üyeleri, Barolar Birliği ve Barolara mensup Avukatlar, Sendikalar Temsilcileri ve Dil Kurumundan seçilecek bir Kurula verilmalıdır. Bu Kurula Adalet Şurası da denilebilir. Bundan sonra çıkarılacak Yasaların Meclislere gelmeden önce veya sonra bu Kuruldan geçmesi yararlı olacaktır.

Bilgisayar Sisteminin Uygulanması

Hukuk Kurallarının kodlanması ve sınıflandırılmasında, Adli Sicillerin tutulmasında, İçtihat ve Mahkeme Kararlarının tasnif ve özetlenmesinde bilgisayar sistemlerinin uygulanması bir çok ülkede gerçekleştirilmiş, Ülkemizde de günümüzün tartışılan konusu olmuştur. Bu yönde, yapılan çalışma ve çabalar gözetilerek modern Teknolojinin hukukun hizmetinde, Adalet dağıtımında uygulanmasının sağlanması, bu görevlerle yükümlendirilecek bir merkezin kurulması çalışmalarına girilmesi üzerinde önemle durulmalıdır.

1943 yılındanberi her Adalet yılının açılışında ayrı ayrı ileri sürülen ve kısa sürede çözüm beklediği bilinen bu kadar çok Adalet sorunu karşısında bugüne kadar ciddi bir Adalet Politikası izlenmediği rahatlıkla söylenebilir.

Çok Partili döneme geçtiğimizden bu yana siyasal partilerin Seçim beyannamelerinde, Hükümet Protokolu ve programlarında ayrıntılarıyla yer verilen Adalet sorunlarının muhalefette iken şiddetle savunulduğu, iktidar olunca geri itildiği, sırt çevrildiği artık bir gerçek olmuştur.

Hukuk Edebiyatına geçen:

«Bir Ülke Yalnız Adaletle ebedileşir, Adaletsizlikle yıkılır.»

«Her rejimin temeli Adalettir. Halka hürriyet, ahlâk ve şeref veren odur.»

«Eğer Adalet kaybolursa insanların dünyada yaşmalarının bir anlamı kalmaz.»

«Bir Ülke kılıçla almır, ama Adaletle elde tutulur.»

«Adil bir Mahkeme Devlet binasının en sağlam direğidir.»

«Adalet olmazsa toplum dağılır.»

«Adalet güven, toplumu tutan bağların başında gelir.»

«Adalet Ülkenin temelidir.»

Sözlerine içtenlikle inanabilirsek, çözümlenemeyecek bir Adalet sorunu kalacağını düşünmüyoruz.

Konuşmama son verirken Yargıtay'ı ile, Hâkim ve Cumhuriyet Savcısile, tüm Adalet cihazının dün olduğu gibi bugün de millî, demokratik, lâik ve sosyal bir Hukuk Devleti olan Türkiye Cumhuriyetinin, **Atatürk İlke ve Devrimlerinin** tam bir tarafsızlık içinde koruyucusu ve en büyük teminatı olduğunu özellikle belirtmeyi kaçınılmaz bir görev sayıyorum.

Yeni Adalet yılının büyük Türk Ulusuna hayırlı ve uğurlu olmasını Adalet hizmetinde bulunanlar için de başarılı geçmesini diler hepinize saygılar sunarım.

ADALET YILININ AÇILIŞINDA TBB. YÖNETİM KURULU ADINA BAŞKAN AV. FARUK EREM'İN YAPTIĞI KONUŞMA

Yargı, geçmiş bir dönemde en ağır yermelere maruz kalmış, yasal kısıtlamalara gidilmiş, Anayasa değişiklikleri ile bugünkü duruma gelinmiştir. Yermelerin, kısıtlamaların haklı olup olmadığını, bugünkü yasal durumun Bilime, Demokratik ilkelere ne derece uygun sayılabileceğini, durumun ıslahı için neler yapılabileceğini arza TBB. Yönetim Kurulu kendini görevli bilmiştir. Bu konu diğer Adalet sorunlarından daha önemli ve ivedili sayılmıştır.

İlk soru şudur: Yargıya yönelen yermelerin asıl sebebi ne idi?

Anayasamız üç gücün ayrılığı ilkesini kesinlikle kabul etmiştir, yasama, yürütme ve yargının, birbiri ardına 5, 6 ve 7 inci maddelerde yer almasının anlamı budur.

Güçler ayrılığının «Devletin Bütünlüğü» ilkesini zayıflattığı daima ileri sürülmüş, iltifat görmemiştir. Bundan esinlenerek yapılan Anayasa değişikliği Bilimde köksüz bir tenkitten cesaret almış gibidir. Devletin bütünlüğü üç kuvvetin Devlet Başkanında birleşmesi ile korunmuştur. Anayasamız —bazı Ana yasaların aksine— üç kuvveti ayrı ayrı belirtmek lüzumunu bu nedenle hissetmiştir (md. 5, 6, 7).

Yargı gücünün temelinde hakların ve özgürlüklerin korunması yer alır. Bu Anayasal yetki yargıya, örtülü veya açık, fiili veya yasalar yoluyla baskıyı, hattâ manevî baskıyı dahi reddeder.

İnsanlık yepyeni bir dönemin eşliğindedir. Kor-kunç çatışmalardan sonra tek gerçek olarak ortada kalan şudur: «Değerlerin en büyüğü Düşünce özgürlüğüdür». Bu özgürlüğü sürdürecektir bir ortam ancak yargının bağımsızlığında güvence bulur.

Güçler ayrılığı nazarı bir kökenden gelmiş değildir. Bütün güçlerin tek elde toplandığı mutlakiyet döneminin tepkisi güçleri ayrı tutmakta güvence gördü, güçler ayrıldı. Bütün güçleri kendinde gören Hüküm. darlık ile ayrı güçleri temsilde birleştiren Başkanlık kavramı çok farklıdır.

Devlet Başkanlığı kavramı güçlerin ayrılığı fikrine dayanır. O halde yargı gücünün ana sorunlarını çözecek kuruluşun başı Devlet Başkanı olmalıdır. Bu nedenle yargı erkini temsil edecek, doğrudan doğruya Devlet Başkanının başkanlığında, ihtimam, savunma hüküm unsurlarını kapsayan Anayasal yüksek bir kuruluşa ihtiyaç vardır. Geçirilen acı tecrübeler bu anayasal ihtiyacı kanıtlamıştır.

«Güçler (Kuvvetler) ayrılığı» «Anayasamızın temeli olduğuna göre bu ayrılık iddiasının Türkiye-
mizde gerçeğe uygunluğu nedir? Çoğunluk —bir dönemde— daima yasama kuvveti ile yürütmeyi tek güç haline getirmiş, güçler ayrılığını sadece yargı kuvvetinin diğerlerinden ayrılığı temsil edebilmiştir. Yargıya o dönemde yönelen siyasal yermelerin, seviyesiz suçlamaların, yargının güçler ayrılığının tek temsilcisi kalmak isteğini yitirmek direncinden ileri gelmiştir.

Biçimsel tartışmalar yasama - yürütme kuvveti ayrımı üzerinde toplanmış, yargının bunlardan ayrılığı olağan kabul edilmiş, fakat siyasal gerilim dönemlerinde saygı değer görünüm altında yargıyı peşinden sürüklemek eğilimleri saptanmıştır.

TBB. nin hukukun üstünlüğü kavramını topluma kabul ettirmek çabası maksatsız değildir.

Yasama-Yürütme ayrımı uygulamada kesin bir güvence olamamaktadır. Bu her ülkede böyledir. Fakat yargının diğer güçlerle yakınlaşması, birleşmesi yapısına aykırıdır. Hiç bir ülkede böyle bir şey kendiliğinden olmamıştır. Bunu yasamanın kanunlarla yapmak yolunu seçmesine ise her ülkede emsal bulunabilir. Anayasamızın değiştirilmesi olayı maale-

sef Türkiyemizde de bizi bu emsallere kattı. Bu değişiklik kaldırılmalı, yargı gerçek görevine, Türk demokrasisi lekesiz itibarına kavuşturulmalıdır.

Yasama ile yürütme arasında Anayasal kurallara uygun olarak yetki aktarması (Kanun kuvvetinde kararnameler gibi) mümkün görülebilmiştir. Fakat yargı, ne yetki kabulü, ne yetki devrine elverişli değildir. Bu itibarla kuvvetler ayrılığını kemaliyle temsil eden tek güç yargıdır. Yargıyı idareye yaklaştırmak bilimsiz bir çabadır.

Yargının, kanunları uygulamanın bir çeşidi olduğu, bu nedenle yürütme kapsamına girdiği, üçüncü kuvvet olarak yargıdan söz edilemeyeceği yolundaki totaliter anlayışın süreksiz de olsa, itibar kazandığı politik bir dönem yaşadık. Anayasamızın özellikle yargıya ilişkin hükümlerinde yapılan değişiklik bu mutsuz anlayışın ürünü olmuştur.

Siyasal partilerin yasamaya etkisi arttıkça, yürütmenin de ayrı bir güç oluşunda tereddüt başlar. Fakat bunun yargı gücüne riayeti, isterse sadece itihama etkili, sadece savunmayı kısıtı olsun, büyük anayasal sakıncalar doğurur. Partilerin üç kuvvetin ayrılığını korumada dikkatli olmaları görevleridir. Üç gücün gerçekten ayrılığı, güçler arası sızmaların iltifat görmemesi, nihayet bu ayrı güçlerin Devlet Başkanlığında toplanması demokrasinin anlamı büyük simgesidir.

Fransada 1958 Anayasası Yüksek Hakimler Kurulunun teminatını Cumhurbaşkanlığına bağlamakla sağlıyordu.

Yürürlükteki İtalyan Anayasasının 104. maddesi hükümü şudur: «Yüksek Hakimler Kuruluna Cumhurbaşkanı Başkanlık eder».

Değişik şekline göre Anayasamızın (1488 sayılı K.) 143. madde hükümü şudur: «Adalet Bakanı, gerekli gördüğü hallerde Yüksek Hakimler Kurulu toplantılarına başkanlık eder». Değişiklikten evvel hüküm şu idi: «Adalet Bakanı, Yüksek Hakimler Kurulu toplantılarına katılabilir; oylamaya katılamaz». Aradaki fark büyüktür. Yüksek kurula katılmak maruzatta bulunmak içindi. Fakat Yüksek Hakimler Kuruluna Başkan olarak katılmak çok farklıdır. Yürütmenin Adalet Bakanı «tabii Başkan» haline getirilirse ve bu anlayış Anayasada yer alırsa yargı gücü büyük kayıplara uğramış demektir. Üç gücün dengesi bozulursa sistem çöker. Bugünkü iktidarın bu yetkisini kullanmamış olması kendilerine saygıyı gerektirir. Fakat ilerisi için bir güvence değildir.

Gerçek adaletin bulunduğu yerde halkın en kötü bir Hükümete dahi tahammül ettiği görülmüştür. Devletin kuruluşunda, Hükümetin işleyişinde az ya da çok kusur bulunabilir. Fakat adalet sosyal yapıyı sağlıkta tutar. Bir memlekette adalet, kudretini ve haysiyetini kaybederse «sosyal bağ» kopar «Mülkün temeli adalettir» deyiminin bir anlamı da budur. «İnsanları insanlar cezalandırıyor» değil, «in-

sanları adalet cezalandırır» kanısını verebilmek. Bütün mesele budur.

Zaman zaman her ülkede adliyenin aczinden bahsedilir ve «Teşkilâtli tedhiş sistem»lerine istekliler ortaya çıkar. Bu istekler adliye için «zabitaya» pek yaklaşıtır. Suçsuz insanlar da korkuyorsa ortada adliye yok demektir. Arada haksız yere cezalandırılanlar da olsa suçu önlemek için adaletsizlik mübahdır, iddiası içtenlikten yoksundur.

«Ceza adaleti kimin elinde ise iktidar ondadır», sözü yargının neden öbür yasama ve yürütmeden ayrı, onlardan bağımsız bir kuvvet sayılması gereğini de açıklar. Ceza adaletini «ele geçirmek» için sarfedilen üstü kapalı ve teknikle örtülü çabalar, böylece teşhis edilmeli ve önlenmelidir.

Zamanına ve mekânına uygun idarî Adelet isteği ile gerçek Adaleti ortaya koymakla görevli olanlar arasında çekişmeden Adliyenin zararlı çıkarılması övünülecek bir şey değildir.

İdeolojilerle Adalet'in alakası yoktur. Kamu oyu kavramı da Adalet'e yabancıdır.

Adalet «peşin hüküm»lerden uzak kalmalıdır, bunlar arasında en sakıncalı olanı «kollektif peşin hükümler»dir. Mahkeme hükmü, peşin hükmün tes-cili demek değildir. Araştırmak ve doğruya bulmak gayreti sonunda verilen hükmü «mahkeme hükmü» denir. Yargıyı peşin hükümlerle bağlamak çabasına pek yakın geçmişimizde örnek bulmamalıydık. Böylesine bir çaba Adalet organlarının «yetki»lerini daltırcı Anayasa tadilleri için bahane edildi.

Bu durumda gerçek demokratik rejimlere özgü Adaletin gerçekleşmesi koşulları üzerinde durulmak lazımdır.

Bazı ülkelerde Anayasa Mahkemeleri kendinden bekleneni vermemiş, bazı memleketlerde ise Anayasa Mahkemesi Anayasa Hukukunun gelişiminde tükenmez bir kaynak haline gelebilmiştir. Amerikada şu söz hiç yadırganmaz: «Yüksek mahkeme demek, Anayasa demektir». Amerika'da yüksek mahkemenin tenkit edildiği olmuştur. Fakat bu mahkemenin «Halk Vicdanı»nı yansıttığı daima kabul edilmiştir. Memleketimizde Anayasa Mahkemesinin kararları gittikçe daha derin anlamlar kazanmaktadır. Yüce mahkemenin en yüksek Kanunun somut örneklerle Türk toplumunca kavranıp benimsenmesi yolundaki büyük hizmeti siyasal hayatımızda, demokrasimizin gelişmesinde en isabetli bir tutum haline gelmiş, böylece kaydedilmiştir.

Devlet hukukî bir kuruluştur, topluma ne kadar uygunsu o kadar gerçektir. Zaman zaman Devlet ile Toplumun birbirlerinden uzaklaştıkları, Devletin yapaylaştığı görülmüştür. Demokrasimizin tarihinde böylesine dönemler olmuştur. Günümüzde Toplumunu yansıtan Devlet kavramının en mutlu görüldüğü bir dönemin başladığı göze çarpmaktadır. O halde

yargıyı kısıtlıyan anlamsız Anayasa tadillerinin kaldırılması zorunlu hale gelmiştir.

Yargının, yürütmenin ve yasamanın yerine geçtiği yolunda itirazlar demokratik hukuk ilkelerine aykırıdır. Eğer Anayasa Mahkemesi bir kanunu veya kanun hükmünü, Danıştay bir idarî tasarrufu iptal etmiş ise yüce mahkemeler yasamaya da, yürütme de müdahale etmişlerdir. Bunu sistemin tabii sonucu saymak lâzımdır. Eğer aksini kabul ederse yüksek mahkemeler karar olanağını yitirmiş olurlar. Kaldığı bu tasarruflar, güçler arası yetki tecavüzü değildir. Eğer bir olayı bir yargı organına tevdi etmiş isek, kısıtlamalar yersizdir. İptal ile yerine konacak tasarrufu ayırmağa imkân yoktur. Anayasamız sürekli iptallere meydan verecek idarî veya teşriî direnmelere elverişli değildir. Yargı organları ile yasama ve yürütme arasında çekişme olanağına inananlar Anayasaya inanmayanlardır. Yargı ne dediyse o içtenlikle yerine getirilmelidir.

İdarî yargı kamu ile kişi arasındaki dengeyi hukuk ölçülerine göre sürdürebilmek ihtiyacını temsil eder. Bu dengeyi bozmak isteği yürütmeden gelirse çok tehlikelidir.

Eğer bir idarî yargı düşünülmüş ve kurulmuş ise, bu istek sadece Hükümet tasarruflarının kanuna uygunluğunu teyit edecek bir organa ihtiyaçtan değil aynı zamanda Devlet gibi kudretli bir kuruluşun karşısında «fert» gibi zayıf bir varlığın haklı çıkabileceği hukuk düzenine inanılmış olmasındandır.

İdarî yargının özelliği küçümsenmemelidir. Bir tasarrufun hukuka aykırılığını denetlemek yanında, «maksada aykırılık» gibi idarî yargının yetkisine dahil sayılan bir iptal nedeni, niçin bir idarî yargıya ihtiyaç duyulduğunu da açıklar.

Adaletin gecikmesinden şikâyet edilmektedir. Fakat asıl şikâyet edilen kararların yerine getirilmesi veya buna eşit etkide geciktirilmesi. Bu şikâyetler idarî yargıda yoğunlaşmaktadır.

Üç gücün ayrılığının kemâliyle uygulanması yargı organlarının kuruluşuna, seçimlerine diğer bir gücün karışmaması koşuluna bağlıdır. Eğer Anayasa değiştirilecek idiyse, değişiklik her alanda ve bu yolda olmalıydı.

Hukukun gayesi «Adaletin gerçekleştirilmesi»dir. Bunun sadece yargı organlarının çabası ile başarılması mümkün olmaz. Kuruluş yasalarının da buna göre hazırlanmış olması gereklidir.

Yargı örgütünün Kanunda kesinlikle saptanmış kendi içindeki hiyerarşisi yeterlidir, idarî veya siyasî sızmalar —bunlar kanunla yapılmış olsa dahi— ilkeye aykırıdır.

Adalet örgütünün kurulması sadece kanun koyucunun isteğine bırakılmış değildir. Ana kurullara uygun olarak kurulmayan, yetkileri kısılan kuruluş-

lar mahkeme sıfatından bir şeyler yitirmiş olurlar Diğer yönden, hiç bir ülkede Hakime itimatsızlığa dayanan bir sistemle gerçek Adalet sağlanamamıştır.

«Yargısal Denetimi» kısıtlayan anlayış ilkelere aykırı düşmüştür. «Hukuk Devleti», «güçler ayrılığı» ilkeleri ihlâl edilmiştir. Bu cümleden olmak üzere Anayasa'mıza reva görülen:

- Hakim ve savcılarını idarî yargı güvencesinden yoksun kılan değişiklikler;
- Savcılarının teminatını daha da azaltan değişiklikler;
- Adalet Bakanının Yüksek Hakimler Kuruluna başkanlığını sağlayan değişiklikler;
- Danıştayın bazı kişilerin özlük işlerine bakamaz hale getirilmesi, ayrı bir anayasal güvence olan «yargı birliği»ni bozmak eğilimlerini taşıyan değişiklikler;
- Bunların hepsinden daha vahim saydığımız Anayasa mahkememizin Anayasa değişikliklerini denetim yetkisini «şekil koşulları»na inhisar ettirmeyi sağlama çabasındaki değişiklikler;

«Hukuk Devleti» anlayışına aykırı bir durum yaratmıştır. Bu bilim dışı, Türk demokrasisini yönden saptırma, gelişmesini önleme istekleri ile sakatlanmış değişikliklerin bir an evvel kaldırılmasını umut etmekteyiz. O tarihlerde bu değişiklikler yapılırken karşı koyan tek kuruluş olmak onuru, Türkiye Barolar Birliği'ne bu umudu taşımak hakkını vermiştir.

Derin Saygılarımızla.

1974-1975 ADLİ YILIN AÇILIŞI MÜNASEBETİYLE ADALET BAKANI ŞEVKET KAZAN'IN KONUŞMASI

Bir buçuk aylık tatil devresinden sonra, her ye nisi bir öncekinden daha fazla yük getiren, daha fazla hizmet gerektiren bir Adli yılı daha açmış bulunuyoruz. Hayırlı ve uğurlu olsun.

Devlet hizmetleri içersinde Adli hizmetlerin ne kadar büyük önemi olduğunu izaha lüzum görmüyorum. Ancak gönlüm şu bilinen hakikati bir defa daha tekrarlamak ihtiyacını duyuyor: DEVLET ADALET İÇİN VARDIR, ADALET DEVLET İÇİN.

Adli müesseseler Devletin hizmet kapılarından bir kapıdır. Bu kapıya dertle gelen huzurla dönme lidir.

Adalet her türlü maddi ve manevi değerini tevziinde karşımıza çıkan ve riayeti ancak huzur ve saatet getiren bir ölçüdür. Fertler bu ölçüye bağlı, Dev-

let bu gayeye hizmetkâr olabildiği sürece faziletli ve güçlü olurlar.

Bugünkü hukuk düzenimizde kuvvetler ayrılığı prensibi gereği görevler paylaşılmıştır: Yasama, yürütme ve yargı. Ancak bu ayrılık hiç bir zaman kuvvetler arasında iş birliğine manî değildir. Hatta Devlet denilen hukuki varlığın bütünlüğü ve güçlülüğü için bu iş birliğinde zaruret görülmelidir.

Yargının maddi ve manevi meseleleriyle ilgilenmeyen veya ilgilenipte çözüm yolu bulamayan bir yürütme; Kanunları uygulamakla yükümlü olan yürütmeye destek olmaktan kaçınan bir yargı Devletin bütünlük ve güçlülüğüne sadece zaaf getirir.

Bunu çok iyi bildiğimiz, Devletimizin güçlülüğünü Milletimizin saadeti için zaruri gördüğümüzden yürütme organı olarak, bu organın Adalet Bakanı olarak yargının meselelerine göreve başladığımız günden beri büyük bir ciddiyetle eğilmiş bulunuyoruz. Hükümetimizin göreve başladığı günlerde bazı müesseseler Adliyenin sorunlarını birer raporla bize takdim ettiler. Bu asil davranışlara huzurlarımızda teşekkürü borç bilirim. Bunlara ilâveten biz, problemleri yerinde görüp tesbit etmek suretiyle bu güne kadar 8 bölge toplantısı yaptık. Dertleri en ince teferruatına kadar bilmeye ve hâl çarelerini bulmaya çalıştık.

Üzülerek ifade etmek mecburiyetindeyimki mesleklerin en şerefliisi yıllar boyu süregelen ihmaller nedeni ile itibarını kaybetmeye başlamıştır. 5077 Hâkim ve savcı kadrosunun 788 i münhâldir. 500 hâkim aday kadrosunun 278 i dolu 222 si boştur. Bu kötü gidışı sür'atle durdurmak ve mesleği lâıyk olduğu itibara yeniden sahip kılmak için kısa ve uzun vadeli plânlar ve bu plânlara uygun çalışmalar yaptık ve yapmaktayız. Bunların bazılarını açıklamakta fayda görüyorum.

1 — Çeşitli Devlet kuruluşlarında çalışanlara kararnamelerle tanınan yan ödeme imkânını, Hâkim ve Savcı arkadaşlarımızda sağlamak amacı ile Anayasa'nın 134 ncü maddesi gereği hazırladığımız tasarını Meclise sevk ettik. Şu anda ivedilikle görüşülmek üzere Bütçe ve Plân Komisyonunda bulunuyor.

Tasarıda ayrıca hakim adaylığı için askerlik görevini yapmış olma şartını kaldırdık, Avukatlık stajının mahkemelerde geçen süresini hâkimlikte geçmiş sayan bir imkân getirdik.

Son çıkan Kararname ile 657 sayılı Kanuna tâbi hâkim adaylarına 100 puan üzerinden yan ödeme temin ettik.

Keşif ücretlerinin arttırılması konusunda yapılan Kanun Teklifini Hükümet olarak destekledik. Şu anda Bütçe ve Plân Komisyonunda,

2 — Lojman Sorunu: Camiamızın en büyük problemi olan bu konunun halli için bütün C. Savcılıklarına buldukları yerlerde ne kadar Devlet lojmanı

olduğunu, kaçının Adliyeye tahsis edildiğini sorduk. Henüz hepsinden cevap almış değiliz. Ancak lojman tahsisindeki güçlüğün halli için iki yönlü çalışma yapmaktayız. Birincisi Devlet memurları Konut yönetmeliğinde değişiklik, ikincisi Adliyeye ait paraların yatırıldığı bankalarda imkân sağlanması. Her iki açıdan yapılan çalışmaların birkaç ay içinde semeresini vermeye başlayacağını ümit ediyorum.

Öteyandan gene bu bankalar yoluyla camiamız mensuplarına mesken kredisi gibi bazı kredi imkânlarının sağlanması yolunda da görüşmeler yapıyoruz.

3 — Vasıta sorunu: Her hizmetin kendine mahsus bir onuru vardır. Bu onur bir takım imkânların sağlanması ile korunur. Vasıta hele tedariki çok güç yerlerde vasıta sıkıntısı bu mesleğin yıllar boyu onurunu yemiş bitirmiştir. Alelade bir vatandaşın özel arabası ile dolaştığı yolları başım öne eğmiş bir hâkimin yürüyerek katetmesi hazindir. Buna mutlaka bir çözüm yolu bulmak gayesi ile bu seneki bütçe ile temin edilen 20 vasıtayı tevzi etmek üzereyiz. Önümüzdeki yılın bütçesinde 40 vasıta daha sağlamak istiyoruz.

4 — Bu maddî imkânlar yanında hâkim ve savcılarımızın manevî huzurunu da düşünüyoruz. Bu manevî huzurun sağlanmasında tayin ve teftiş mekanizmalarının büyük rolü olduğuna inanıyoruz. Meslek mensuplarından mesleğin şanına lâyık davranışlarda bulunmayı istemek hakkımız olduğu kadar onları bu iki mekanizma ile tedirgin etmemekte hedefimizdir.

Bu gün bu camia mensupları hangi bölgelerde ne kadar zaman kalacaklarını, ne zaman nereye tayin edileceklerini kesin olarak inanamamanın, haksız ve imzasız şikâyetlerle tedirgin edilmenin izdirabını çekiyorlar. Bunlara hal çaresi bulmak yolunda Bakanlığımız kendisine düşen görevi mutlaka yapacaktır.

5 — Adliye Binaları: Bir müessesenin gücünde dış görünüşünün de rolü vardır. Her konuda olduğu gibi bu konuda da Adliye binaları ihmale uğramıştır. Ya darlık ya bakımsızlık içinde bırakılmıştır. Mahalli C. Savcılıklarına gönderilen tamimlerle bu binaların ve duruşma salonlarındaki kürsülerin onarılmasına ve yenilenmesine ait keşiflerin yapılarak gönderilmesini sitedik. Bize ulaşan talepleri bütün imkânlarımızı kullanarak karşılamaya çalışıyoruz.

6 — Yardımcı Personel Konusu: Bu kadrolarda hizmet görenlerin hâkim ve savcılarımız için önemini biliyorum, bunları daha kalifiye hale getirmek için çalışmalar yapıyoruz.

Bakanlığımızda kurduğumuz eğitim birimi ile meslek içi eğitimi en kısa zamanda gerçekleştirmek kararındayız. Bu ünite ile, iki aya kadar tamamlanacağını ümit ettiğimiz Ankara Çocuk İslâhîvi Bahçesindeki modern eğitim binamızda zabıt kâtiplerine, icra memurlarını, cezaevi müdürlerini ve gardiyanları kurslardan geçireceğiz. Bu noktaya varış, ümidim

odur ki yıllardan beri hasreti çekilen Adliye Meslek Okuluna basamak teşkil edecektir.

7 — Vatandaşların Adalet şuurunun ve hukuk bilginin geliştirilmesi; Bu gün altı milyonu aşan dava dosyası ile Adliyemiz büyük bir yük altındadır. Af sonrası boşalan cezaevleri yeniden «yavaş da olsa» dolmaya başlamıştır. Bu iki problem karşısında yeni mahkemelerin kurulması daha geniş cezaevlerinin yapılması belki çaredir. Ama derde deva değildir.

Biz vatandaşlara her türlü vasıta ile Adalet şuru aşılanırsa, hak ve hukuka saygı mefhumu telkin edilirse, kanun ve nizamlar ilgi çekici bir atmosfer içinde onlara öğretilirse Adliyenin yükünde büyük ölçüde hafifleme olacağına inanıyoruz. Bunun içindir ki önümüzdeki günlerde kendi çapımızda yaptığımız hazırlıkları T.R.T. aracılığı ile kamu oyununa yansıtma istiyoruz.

Adalet Camiasının değerli mensupları.

Ana noktaları ile belirttiğimiz bu çalışmalar büyük hedefe yönelen küçük adımlardır. Layık olduğunuz imkânları sizlere sağlamak yolunda bu çalışmalara devam edilecektir.

Vatandaşlarımızın her türlü hak ve hukukunun, inanç ve diğer özgürlüklerinin her zaman olduğu gibi bu günde teminatı sizlersiniz. Türk Milletini huzura erdirecek kararlarınızla Devlete güç kaynağı olacağınıza inancım tamdır.

Açılışını yaptığımız şu yılın bütün Adalet Camiası için hayırlı ve başarılı olmasını Cenabı Haktan dilerken hepinize saygı ve sevgilerimi sunarım.

Bkz. TBBB. 1970/4-10; 1971/9-2; 1972/16-3; 1973/21-1.

1974/27-2

Türkiye Barolar Birliğinin Kuruluşunun Beşinci Yılı dönümü Münasebeti ile Birlik Başkanının Demeci.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİNİN BEŞİNCİ YIL DÖNÜMÜ MÜNASEBETİ İLE BAŞKAN FARUK EREMİN DEMECİ

Türkiye Barolar Birliği bugün (9.8.1974) beşinci kuruluş yıl dönümünü kutlamaktadır. Bu süre içinde örgütlenme çabaları hızla ilerleyebilmiş, barolarımızın adedi elli dokuza yükselmiştir.

Her ilimizde Barolarımızın çevresel etkisinin artmakta olduğu, Birliğimizin memleketimiz hukuk sorunlarının çözümündeki katkısının arttığı görülmektedir. Türkiye Baroları ve Barolar Birliği «kendi kendini yönetim» yeteneğinde olduklarını ve bunun daha isabetli olduğunu kanıtlamışlardır. Bu konudaki sınırlayıcı yasa hükümlerinin pek yakında kaldırılacağı umudundayız.

İtham, savunma ve hüküm kavramları arasında-

ki yasal ve bilimsel denge hizmetin gerçeklerine en uygun düzeye ulaşmak üzeredir.

«Az gelişmiş ülkelerde hukukçunun görevi»ne ve «Avukatın sosyal sorumluluğu»na ilişkin konularda, «Hukukun üstünlüğü» ilkesinin topluma maledilmesindeki başarısı ile Türk Baroları görev bilinci içinde olduklarını göstermişlerdir. Bu çabaların en önemlisi bu yıl Kasım Ayında Ankara'da toplanacak olan «Birinci Hukuk ve Ekonomi Şurası» olacaktır. Memleketimiz hukukcuları ile iktisatçıların katılacağı bu Şurada Türkiyemizde «Ekonomik ve Demokratik Kamu Düzeni» nin saptanması, ekonomik kalkınmaya hukukun katkısı üzerinde durulacaktır. Bu konudaki önçalışma ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla,
Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Bkz. TBBB. 1970/4-5; 1971/9-1; 1972/15-1.

1974/27-3

Adli Yılın Açılışı ve Türkiye Barolar Birliğinin Kuruluşunun Beşinci Yıldönümü Nedeniyle Birliğe Gönderilen Kutlama Yazıları — Birliğin Cevapları.

Sayın Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

Adli yılın açılışı ve Türkiye Barolar Birliğinin kuruluşunun 5. yıldönümü dolayısıyla düzenlenen kokteyle çağrınız için teşekkür ederim. Size ve Baronuzun değerli yönetici ve üyelerine mutluluklar ve esenlikler dilerim.

Saygılarımla,
Bülent Ecevit
Başbakan

Sayın Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

Adli yılın açılışı ve Türkiye Barolar Birliğinin kuruluşunun beşinci yıldönümü nedeniyle düzenlenen kokteyilde aynı gün Hükümet temsilcisi olarak yurt dışına hareket edeceğimden bulunamayacağım için üzgünüm. Nazik çağrımıza teşekkür eder yeni Adli Yılın Birliğimize, Barolarımıza ve meslektaşlarımıza hayırlı olmasını diler saygılar sunarım.

Çalışma Bakanı
Önder Sav

Sayın Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

Adli yılın açılışı ve Türkiye Barolar Birliğinin kuruluşunun beşinci yıldönümü dolayısıyla sizi ve birliğinizin değerli üyelerini kutlarım.

Başarılar ve esenlikler dileğiyle saygılar sunarım.

Enerji ve Tabii Kaynaklar
Bakanı
Cahit Kayra

Sayın Av. Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

Adli yılın açılışı ve Birliğinizin beşinci kuruluş yıldönümü münasebetiyle yaptığımız nazik davetinize teşekkür eder şahsınızda Birliğinizin değerli mensuplarını yürekten kutlarım,

Saygılarımla,
Mustafa Üstündağ
Millî Eğitim Bakanı

Sayın Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

1974-1975 Adalet Yılı'nın açılması ve Türkiye Barolar Birliğinin kuruluşunun beşinci yılı nedeniyle düzenlenen toplantıya vaki davetinize teşekkür ederim.

Mülkün temeli olan adaletin tecellisinde büyük ve önemli görevleri bulunan avukatlık müessesesinin güzide kuruluşu olan Birliğinizin toplantısı münasebetiyle tebrik ve en iyi dileklerimi sunarım.

Saygılarımla
A.P. Genel Başkanı
Süleyman Demirel

İstanbul : 6.9.1974

Sayın Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

Kuruluşumuz ve Adli yılın açılışı sebebiyle vaki nazik davetinize teşekkür ve mazeretim sebebiyle gelelimiyeceğimi arz ederim.

Türkiye Baroları ve mensupları için iyi bir Adli yıl dileğiyle kuruluşunun beşinci yılında gayesine uygun olarak büyük aşamaları bulunan Birliğin gelecek yıllarda kutlanacak kuruluş yıldönümlerine ideali-mizdeki yerinde olacağı inancı içinde saygılarımın kabulünü rica ederim.

Av. Şem'i Üge

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Ankara: 9/8/1974
Sayı : 4918

Savunma mesleğimizin güçlü ve başarılı örgütü Türkiye Barolar Birliğinin 5. kuruluş yıldönümünü

geçmiş için kıvanç veren gelişmeler, gelecek için umut verici girişimlerle kutluyoruz.

Karşılıklı saygıya, anlamlı işbirliğine, örnek dayanışmaya bağlı çalışmalarımızın Türk Hukukuna ve avukatlık mesleğine yeni aşamalar kazandıracığı kuşkusuzdur. Türkiye Barolar Birliği'yle birlikte ve onun öncülüğünde Türkiye Baroları daha güçlü olacaklardır. Atatürk ve Türk Devrimi ilkelerinin, Anayasal, demokratik hukuk düzeninin hukuk bekçileri olarak hukukun üstünlüğünü, hukuka uygun yasaların egemenliğini amaç edinerek Baroların gerçek bağımsızlığını da sağlayacağımız mutlaklıdır.

Birliğimizin kuruluşunda ve sonraki çalışma yıllarında unutulmaz hizmetleri geçen saygıdeğer üyelerini, başta yorulmaz Başkanı Sayın Prof. Dr. Faruk Erem olmak üzere içtenlikle kutlar, Yönetim, Disiplin ve Denetim Kurulu üyelerini iyi duygularla selamlar, aramızdan ayrılanları rahmetle anar, tüm ilgililere en iyi dileklerimizi sunarım.

Saygılarımla.

Ankara Barosu Başkanı
Av. Yekta Güngör Özden

Ankara: 10/9/1974

Sayı : 2179, 2178, 21,77, 2176,
2175, 2180

Sayın Başbakan, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı, Çalışma Bakanı, Millî Eğitim Bakanı, A.P. Genel Başkanı ve Ankara Barosu Başkanına gönderildi.

Birliğimizin kuruluşunun 5. yıldönümü sebebiyle göndermek lütfunda bulunduğunuz yazıya teşekkür eder, saygılarımızı sunarız.

Başkan

Ankara: 13/9/1974

Sayı : 2212

Sayın Av. Şem'i Üge
İ s t a n b u l

İLGİ: 5/9/1974 tarihli tel yazınız.

Birliğimizin 5 inci kuruluş yılı dönümü ve Adli yılın açılışı münasebetile göndermek lütfunda bulunduğunuz telgrafınızda belirttiğiniz duygularınıza karşı teşekkür ve saygılarımı sunarım.

Başkan

İzmit: 6/9/1974

Sayın Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

Demokratik Hukuk Devletinın güçlendiği ve Adletten uzaklaşma eğiliminin geride kaldığı bir dönemde idrak ettiğimiz yeni Adalet yılının tüm meslektaşlarımıza ve Ulusumuza mutluluklar getirmesi temenisiyle saygılarımı sunarım.

Kocaeli Barosu Başkanı
Av. Cemil Karakadılar

Ankara: 12/9/1972

Sayı :

Sayın Av. Cemil Karakadılar
Baro Başkanı
K o c a e l i

Yeni Adalet Yılıının açılışı münasebetiyle göndermek lütfunda bulunduğunuz telgrafınıza teşekkür eder saygılarımı sunarım.

Başkan

1974/27-4

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun Kıbrıs Barış Harekâtı ile İlgili Bildirisi — Birlik Başkanının Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğinin Özel Temsilcisi Hakkındaki Demeci ve Kıbrısta İngiliz Üslerine Sığınan Türkler Hakkında Londra Barosu Başkanına gönderdiği tel.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULUNUN KIBRIS HAREKETİ İLE İLGİLİ BİLDİRİSİ

Andlaşmalar hükümlerini yerine getirmek ve barışı sağlamak amacı güden Türk hükümetinin giriştiği harekettten hemen sonra olağan üstü bir toplantı yapan Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, bütün Dünya Barolarına aşağıdaki bildirinın sunulmasına karar verdi.

Kaba kuvvetin hukuka üstün gelebileceği hatasına kapılanlar, tarih boyunca damia yanılmıştır. Bu yanılma insanlık ve uygarlık için en büyük felâket ve ızdırapları beraberinde getirmiştir.

Uluslararası Hukuk, bu ızdıraplardan doğdu. Devletlerin, yaratılan bu hukuk etrafında toplanmaları, insanlığa özgürlük, kardeşlik ve barış getirmiştir. Hiç kuşkusuz yapılan tüm andlaşmalar, Uluslararası Anayasayı egemen kılmak içindir.

Barolar, hukukun uygulayıcısı olduğu kadar, hukukun koruyucusudurlar. Bu görev anlayışında birleştiğimiz inanındayız.

Kıbrıs'da, Kıbrıs'ın egemenliği ve bütünlüğünü yıkmak için zor kullanarak meşru düzenin değiştirmeye kalkışılması, hukukun pervasızca çiğnenmesidir. Milliyetlerimiz ne olursa olsun, hukuka ve hukukun haysiyetine sahip çıkmak, Dünya Barolarının bilinç sınavıdır. Aksine tutum, kaba kuvvetin başarısına hizmet olacağı yargısında, bizimle birleşeceği nize yürekten inanıyoruz. Çünkü, hukukçuların, hukuk için, hukukun başarısı için ve Barış için birbirlerinden ayrıldığı hiç görülmemiştir.

Hukukçunun meşru düzen yıkıcısı ve özgürlük düşmanları ile beraber olduğunu gösterebilecek bir tutum sadece, hukukun üstünlüğüne inanılmadığı nı kanıtlar.

Türk Barolarını temsil eden Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, Baronuz aracılığı ile tüm hukukçularınızı, hukukun şerefi ve hukukun başarısı için içtenlikle selâmlar. 20 Temmuz 1974.

Türkiye Barolar Birliği
Yönetim Kurulu Adına
Başkan

Ankara: 9.9.1974

DEMEÇ

Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğinin özel temsilcisinin «Türlere karşı katliamlardan söz ederken (Çarpışmalar sırasında böyle şeylerin olabileceği) yolunda, katliamların cevazı anlamına gelen sözlerinin, Barış gücünü emrinde tutan bir kuruluş temsilcisinde ifadesinin siyasi takdiri bir yana bırakılsa dahi Milletlerarası yazılı taahhütlere aykırı düştüğünü, üzümlere açıklamak durumundayız:

1949 da Cenevrede imzalanan ve Ümanist Hukukun ünlü kaynaklarından birini teşkil eden anlaşmalara ve bu anlaşmalarda sivillerin, yaşlıların, çocukların, kadınların korunması hakkındaki Devletlerin yükledikleri taahhütleri etraflıca açıklayan hükümlere aykırı olarak Kıbrısta meydana çıkan vahşet olaylarını kınamak yerine, olağanlığını belirten sözlerin Birleşmiş Milletlerin dayandığı esaslara ne kadar aykırı düştüğü meydandadır. Bu anlaşmalarda «Sivillerin Korunması» ayrı ve Devletleri bağlayıcı hükümleri kapsıyan bir bölüm halindedir. Ümanist Doktrin bu bölümü bütün ayrıntıları ile vuzuha kavuşturmuştur. Bütün bu Milletler arası kesin sonuca varmış çabalardan habersiz kalmış olmak bir temsilci için mazur görülebilecek kusurlardan değildir.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Londra Barosu Başkanlığına
İngiltere

Ankara: 13/9/1974

Kıbrısta İngiliz üslerine sığınan Türklerin, bu üslerden ayrılmak isteklerine, İngiliz makamlarının müsaade etmedikleri yolundaki haberler hayretle karşılanmıştır.

«Sığınma Hakkı»nın kökeninde ve gelişmesinde büyük onur payı olan İngilterenin böyle bir olayda eski geleneklerinden ayrılmak istemeyeceği inancı içindeyiz.

Devletler Hukukunda, sığınma hakkı kadar kuralları kesinleşmiş konular pek azdır. Türklerin İngiliz üslerine sığınmaları, antlaşmalara göre, İngiltereye sığınmalarına eşit olduğuna göre, sığınanların üsleri terk haklarını, diledikleri gibi, kullanmalarını engellemek sadece bu hakkın inkârı değil İnsan Haklarının ihlâli sonucunu da verebilir.

İngiliz hukukçularının, bütün dünyaya örnek ol-

muş Habias Corpus'den feragat anlamına gelen bir tutuma mani olacaklarını ümit etmekteyiz.

Saygılarımızla
Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

1974/27-5

Birliğin Başbakan'a Gönderdiği «İnfazın İslahı ve İnfaz Hakimliği» Kurulması Hakkındaki Yazısına Başbakanın Cevabı.

Ankara: 10.9.1974

Sayın Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

«İnfaz Hakimliği» kurulması konusuna da değinen mektubunuzu, ilgilenilmesi ve değerlendirilmesi için Adalet Bakanlığına iletmiştim.

Bu konuda aldığım bilgi özet olarak şöyledir.

«Ceza infazı hakkındaki 647 sayılı kanun ve buna dayalı tüzük ve yönetmelikteki ilkeler, özgürlükten yoksun kişilerin tetmanına ilişkin standart minimum kuralları kapsayacak niteliktedir. Kanun ve tüzük gereğince ceza ve infaz kurumlarındaki disiplin kurulu kararları Cumhuriyet Savcısının denetimindedir. Cumhuriyet Savcısı infaz süresince hükümlülerin durumlarının iyileştirilmesi yönünden bilfiil görevlidirler. İnfaz kurumları Adalet Bakanlığı Müfettişlerince devamlı denetlenmektedir. 647 sayılı yasa ile ülkemizde infaz işlemi insancıl bir nitelik kazanmıştır. Uygulamannın pekleştirilmesi için «İnfaz Hakimliği» yerine «İnfaz Savcılığı»nın kurulmasıyla ilgili daha olumlu olacağı düşünülmekte ve bu yolda çaba sarfedilmektedir.»

Bilginizi rica eder, başarılar dileğiyle saygılar sunarım.

Bülent Ecevit
Başbakan

Bkz. T.B.B.B. 1974/26-1.

1974/27-6

Baroların ve Barolar Birliğinin Kendi Kendilerini İdare Edebilmelerini Temin Gayesiyle Milletvekillerine Gönderdiği Değişiklik Tasarısı ve Gerekçesi.

Sayın Reşit Ülker, Saffet Omay, Hüdaî Oral, Seyfi Öztürk, Mehmet Altınsoy, Nadir Latif İslam, İtyas Kılıç Nazif Aslan ve Nedim Korkmaz'a gönderilmiştir.

T.B.M.M.
A n k a r a

Ankara: 12/7/1974
Sayı : 1870

Baroların ve Barolar Birliğinin kendi kendilerini idare edebilmelerini temin gayesiyle hazırlanan de-

ğişiklik tasarısı ve gerekçesi ilişikte takdirlerinize sunulmuştur.

Sevgi ve Saygılarımla.
Başkan

Eki: 1 Tasarı ve Gerekçesi

19 MART 1969 GÜNLÜ VE 1136 SAYILI AVUKATLIK KANUNUNUN BAZI MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA KANUN TASARISI

G E R E K Ç E

1 Aralık 1938 gününde yürürlüğe girerek 7 Temmuz 1969 gününe kadar uygulanan 27 Haziran 1938 günlü ve 3499 sayılı Avukatlık Kanunu; avukatlığı (âmme hizmeti mahiyetinde bir meslek) olarak kabul etmesine ve o zamana kadarki yasalara göre gerçekten bir çok hükümleriyle avukatlık mesleğine itibar kazandırmasına rağmen, uzun süreden beri yetersiz hale gelmiş ve bu arada yürürlüğe giren 1961 Anayasası da yeni bir Avukatlık Kanunu yapılmasını gerektirmiş bulunduğundan, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu hazırlanarak 7 Temmuz 1969 günü yürürlüğe konulmuştur.

19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu, avukatlığı (kamu hizmeti ve serbest bir meslek) saymış, baroların idaresinde Adalet Bakanlığının onaylama ve denetimini hafifletmiş, Türkiye Barolar Birliğini kurmuş ve eskiden Adalet Bakanlığınca yürütülen bir çok iş ve işlemleri bu yeni kuruluşa bırakmış bulunmaktadır.

7 Temmuz 1969 gününden bu yana yapılan uygulama, Türkiye Barolarının ve Barolar Birliğinin (kendilerini yönetmede) yeterliğe ulaşabildiklerini göstermiştir. Yargıya ilişkin meslek kuruluşu olan Baroların ve Türkiye Barolar Birliğinin (kendi işlerini yerinden idare) biçiminde Anayasanın gerekçesinde yer alan ilkeye ve demokratik usullere daha fazla yaklaşmak zorunlu hale gelmiştir.

İşte bu gerekçe ve görüşler altında düzenlenen bu tasarıyla, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun aşağıda belirtilen hükümlerinde değişiklik yapılması öngörülmüştür.

İlke olarak Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu kararlarının «kesin karar» olması kabul edilmiş ancak, kamu düzeni nedeniyle ve Bakanlığın, memleketin genel adalet politikasını tesbit ve yürütmesi bakımından Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu kararlarına karşı Adalet Bakanlığının ilgilinin ve baronun Danıştay'a başvurma hakkı tanınmıştır. Bu suretle Anayasanın öngördüğü (yargı denetimi) de sağlanmış olacaktır.

Değişiklikler genel gerekçeye uygun olarak yapıldığından ayrıca madde gerekçeleri yazılmamıştır.

19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 8, 20, 71, 74, 77, 95, 121, 142, 157 ve geçici 13 nci maddelerinin değiştirilmesi ve Kanuna bir Ek Madde eklenmesine dair Kanun Tasarısı

Madde 1 — 19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 8 nci maddesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir;

Baro Yönetim Kurulu, avukatlığa kabul istemini reddettiği veya kovuşturma sonuna kadar beklenmesine karar verdiği takdirde bunun gerekçesini kararında gösterir. Gerekçeli karar adaya tebliğ olunur.

Aday, bu karara karşı tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde, kararı veren baro başkanı vasıtasıyla Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir. Baro tarafından adaya, itiraz tarihini tesbit eden bir belge verilir. Bu belge hiçbir vergi, harç ve resme tabi değildir.

Türkiye Barolar Birliği, itiraz üzerine dosya üzerinde gerekli incelemeleri yaptıktan sonra, itirazı kabul veya reddeder. Türkiye Barolar Birliği itiraz tarihinden itibaren bir ay içinde bir karar vermezse, itiraz reddedilmiş sayılır.

Adayın levhaya yazılması hakkında karar, Türkiye Barolar Birliğinin onaylaması ile kesinleşir.

Baro Yönetim Kurulunun, avukatlığa kabul isteminin reddi veya kovuşturma sonuna kadar beklemesi hakkındaki kararları, süresi içinde itiraz edilmediği takdirde kesinleşir.

Türkiye Barolar Birliğinin üçüncü fıkra uyarınca vereceği karar kesin olup aday, ilgili baro ve Adalet Bakanlığı bu karar aleyhine Danıştaya başvurabilirler.

Barolar, kesinleşen kararları derhal yerine getirmeye mecburdurlar.

Madde 2 — 19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 20 nci madde son fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiştir;

Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine verdiği karar kesindir. Bu karar aleyhine aday, ilgili baro ve Adalet Bakanlığı Danıştay'a başvurabilirler.

Madde 3 — 19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 71 nci maddesinin 3 nci fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiştir;

Levhadan silme karar gerekçeli olarak verilir. Bu karara karşı avukat, kendisine tebliği tarihinden itibaren onbeş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir. Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine verdiği karar kesin olup, ilgili, baro ve Adalet Bakanlığı Danıştay'a başvurabilirler.

Madde 4 — 19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 74 nci maddesinin son fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiştir:

Baro Yönetim Kurullarının bu maddeye dayanarak verdiği kararlara karşı avukat, kararın kendisine tebliği tarihinden itibaren onbeş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir. Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine verdiği karar kesin olup ilgili, Baro ve Adalet Bakanlığı Danıştaya başvurulabilir.

Madde 5 — 19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 77 nci maddesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir;

Bölgeleri içinde en az onbeş avukat bulunan her il merkezinde bir baro kurulur.

Baro kurulamayan yerlerin en yakın baroya bağlanmasına veya bunların birleştirilerek bir baro kurulmasına ve merkezlerinin belirtilmesine Türkiye Barolar Birliği karar verir.

Barolar kuruluşlarını Türkiye Barolar Birliğine bildirmekle tüzel kişilik kazanırlar.

Türkiye Barolar Birliğinin bu kanun uyarınca baro organlarının işlemleri hakkında onay mercii olarak verdiği kararları, görevli baro organları yerine getirmekle yükümlüdür. Türkiye Barolar Birliği kararına karşı süresi içinde Danıştay'a başvurulmamış olduğu halde bu kararın baronun görevli organınca, kanunî bir sebep bulunmaksızın yerine getirilmesi veya eski kararda direnme niteliğinde yeni bir karar verilmesi halinde, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, baro organının feshine karar verilmesi için keyfiyeti Danıştay'a bildirir. Danıştay, bildirme tarihinden itibaren en geç üç ay içinde karar verir. Feshi istenen organ üyelerinin bu Kanunun 62 nci maddesinde yazılı cezai sorumlulukları saklıdır.

Danıştay'ın fesih kararı vermesi halinde, feshedilen organın yerine en geç bir ay içinde yenisi seçilir. Yeni seçilen üyeler eskilerin süresini tamamlarlar.

Feshedilen organın Türkiye Barolar Birliği kararına aykırı olarak yaptığı işlemler hükümsüzdür.

Fesih hükümleri baro genel kurulu hakkında uygulanmaz.

Madde 6 — 19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 95 nci maddesinin 16 ncı bendi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir;

16 — Türkiye Barolar Birliği ve Disiplin Kurulu kararlarını yerine getirmek,

Madde 7 — 19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 121 nci maddesinin 11 nci fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiştir;

11 — Bu Kanunun 33, 54 ve 83 ncü maddelerinde Birliğe verilen görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak,

Madde 8 — 19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 142 nci maddesinin 4 ncü fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiştir;

Birinci fıkra gereğince yapılan itirazın reddine dair Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca verilen kararlar kesindir. Ancak bu kararlar aleyhine Adalet Bakanlığı ve ilgililer Danıştay'a başvurulabilir.

Madde 9 — 19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 157 nci maddesinin 7 nci fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiş, aynı maddenin son fıkrası kaldırılmıştır.

Birlik Disiplin Kurulunun itiraz üzerine verdiği kararlar kesindir. Bu kararlar aleyhine şikâyetçi, şikâyetli ve Adalet Bakanlığı Danıştay'a başvurulabilir.

Madde 10 — 19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 13 ncü maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiştir;

Dava vekillerinin mesleklerini icra edebilmeleri için, o yerin bağlı olduğu baroca tutulan bir listeye yazılmaları şarttır. Listeye yazılmak için yapılan başvurma üzerine Barolar, istemin kabul veya reddine dair kararlarını bir ay içinde vermek zorundadırlar. Bu süre içinde karar verilmezse istem reddolunmuş sayılır. Listeye kayıt kararı kesindir. Belli süre içinde karar verilmez veya red kararı verilir ise ilgili şahıs, karar verilmemiş ise bir aylık sürenin sonundan, istem reddedilmişse red kararının tebliği tarihinden itibaren onbeş gün içinde Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna itiraz edebilir. Türkiye Barolar Birliğinin kararı kesindir.

Madde 11 — 19 Mart 1969 günlü ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir:

Bu Kanunda Danıştay'a başvurulabileceği gösterilmiş olan hallerde karar örnekleri ilgiliye, baroya ve Adalet Bakanlığına Türkiye Barolar Birliği tarafından tebliği olunur.

Madde 12 — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 13 — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

1974/27-7

Meslekte 40. Yılımlı Dolduran Avukatlara Onur Belgesi Verilmesi - Bursa Barosu Avukatlarından Av. Nabi Üngör İçin Düzenlenen Tören.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

Bursa: 29.8.1974
Sayı : 405

A n k a r a

Baromuz mensubu olup mesleğinde 40. yılımlı dolduran sayın Avukat Nabi Üngör'e 6 Eylül 1974 Cuma günü akşamı verilecek onur belgesinin bu

tarihten evvel acilen gönderilmesini saygılarımla rica ederim.

Baro Başkanı
Av. Turgut Bulut

Sayın Av. Turgut Bulut
Baro Başkanı
B u r s a

Değerli üstadımız Nabi Ünger'e Yönetim Kurulumuz adına onur belgesini bizzat takdim edemediğim için üzgünüm.

Bu görevin Yönetim Kurulumuz adına zataaliniz tarafından yerine getirilmesini istirham etmekteyiz.

Üstadımız Nabi Üngör'ün daha çok uzun yıllar bilgi ve tecrübelerinden bizleri yoksun bırakmamasını niyaz eder saygı ile ellerinden öperiz.

Başkan

Bkz. TBBB. 1972/12-13; 1973/17-12; 19-6; 20-6; 22-11; 1974/26-8.

1974/27-8

Yeni Kurulan Barolar - Gümüşhane Barosu.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Erzurum: 3.6.1974
Sayı : 210

Bölge Baromuza bağlı Gümüşhane İli Avukatları 20 imzalı bir yazı ile Başkanlığımıza müracaatla Avukatlık Kanununun 77 ile Yönetmeliğin 49. maddesi gereğince Gümüşhane'de 15 Avukattan fazla avukat bulunduğunu, bu nedenle Gümüşhane'de Baro kurulmayı arzu ettiklerini bildirmişlerdir.

Baromuz Yönetim Kurulu 29/5/1974 tarihli kararı ile bu talebi kanunun bir gereği kabul edilerek olumlu karşılanmıştır.

Gümüşhane Barosu Avukatlarının bu isteğini ihtiva eden yazı suretleri ile Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 49. maddesi gereğince Baromuzca hazırlanan liste ilişikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasına müsaadelerini Saygı ile arz ederim.

İlişkileri:

Erzurum Bölge Barosu Başkanı
Av. Dursun İspiroğulları

- 1 — İki adet liste
- 2 — İki adet yazı sureti.

Baro Başkanlığına
E r z u r u m

Avukatlık kanununun 77. maddesiyle Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 49. maddesi aynen «baro bulunmayan bir ilin bölgesi içinde on beş Avukatın sürekli olarak çalıştığına anlaşılması, o ilde yeni

bir baro kurulmasını gerektirir» demek suretiyle bir mecburiyeti ifade etmiştir.

Gümüşhane İlinde ise 15 avukattan daha fazla sayıda avukat sürekli olarak çalışmaktadır.

Aşağıda imzaları bulunan bizler Gümüşhane'de de baro kurulmasını istemekteyiz. Yönetmeliğin 49. maddesine göre bu isteğimizin barolar birliğine iletilmesini saygılarımızla arz ederiz. 22/5/1974

1 —	Avukat Necati Akagün	İmza
2 —	» Akif Kocaman	İmza
3 —	» Hüseyin F. Eskicioğlu	İmza
4 —	» Metin Özdemir	İmza
5 —	» M. Oltan Sungurlu	İmza
6 —	» K. Fuat Akkoyunlu	İmza
7 —	» Murat Öztekin	İmza
8 —	» Rıdvan Okumuş	İmza
9 —	» Fethi Aydın	İmza
10 —	» Mustafa Doğan	İmza
11 —	» Hasan Temel	İmza
12 —	» Aydın Mutlu	İmza
13 —	» Süleyman Aydın	İmza
14 —	» R. Nadir Üçüncüoğlu	İmza
15 —	» Cahit Çağlar	İmza
16 —	» Halit Aygül	İmza
17 —	» Atillâ Adiloğlu	İmza
18 —	» Turan Odabaşoğlu	İmza
19 —	» Faruk Akkaya	İmza
20 —	» K. Çetin Kantek	İmza

Ankara; 26.7.1974
Sayı : 1944

Baro Başkanlığı
E r z u r u m

İlgi: 3.6.1974 gün ve 974/210 sayılı yazımız .

Gümüşhane İlinde Baro kurulması ile ilgili olarak Gümüşhane Avukatlarından Necati Akagün'e gönderdiğimiz 25.7.1974 gün ve 1930 sayılı yazı sureti ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla
Başkan

Ankara; 25.7.1974
Sayı : 1930

Sayın Av. Necati Akagün
G ü m ü ş h a n e

Gümüşhane'de yeni bir Baro kurulması hakkında Erzurum Barosundan alınan yazı ile eki Gümüşhane'de bulunan Avukatlar listesi ilişikte sunulmuştur.

Avukatlık Kanununun 77 ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 49. maddelerine uygun olan bu teşebbüs memnurlukla karşılanmış ve yasal koşulların mevcudiyetinin saptanması üzerine Yönetim Kurulumuz

zun 20.7.1974 gün ve 458/16 sayılı kararı ile bu kuruluşu gerçekleştirmemiz için görevlendirilmenize karar verilmiştir.

Yukarıda belirtilen hükümler uyarınca Genel Kurulu toplayarak organları teşkil ettirmenizi (Baro Başkanı, Yönetim, Disiplin, Denetleme Kurulları) ve sonucu gösteren tutanağı Birliğimize göndermenizi rica ederim.

Kuruluş masraflarını karşılamak üzere 2.000 T.L. adınıza postalanmıştır.

Başarı dileklerim ve saygılarımla.

Başkan

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlimizde Baro kurulmasına mütedair kararımızla adıma gönderilen 2000 lira Kuruluş yardım parasını aldım Adli tatil nedeniyle Avukat Arkadaşlarımız dinlenmek üzere bölgemizden ayrılmışlardır Tatil biter bitmez Kanun hükümleri gereğince toplantı yapılarak organlar seçilecektir. Yazı ve temennilerimize teşekkürlerimizi arz ederiz. 5.8.1974

Gümüşhane'de Avukat
Necati Akagün

Bkz. TBİB. 1970/4-7; 1972/II-4; 13-17; 1973/21-7.

1974/27-9

Birlik ve Baroların İhtiyaçlarının Devlet Malzeme Ofisince Karşılanması İsteği - Maliye Bakanlığı ve Devlet Malzeme Ofisine Gönderilen Yazılar.

Bursa : 16.5.1974
Sayı : 261

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Özet: İhtiyaçların Devlet Malzeme Ofisi tarafından sağlanması hakkında.

1 — 6400 sayılı Devlet Malzeme Ofisi kurulması hakkındaki kanununun, ofisçe hangi kurumların ihtiyaçlarının karşılanacağını belirten 3. maddesinin son fıkrasında (Genel menfaatlere hizmet eden derneklerin bu kabil ihtiyaçları da istedikleri ve mümkün görüldüğü takdirde ofisçe sağlanır) denilmektedir.

2 — 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 1. maddesindeki (Avukatlık, kamu hizmeti ve serbest bir meslektir) ve 76. maddesindeki (Barolar, bu kanunda yazılı esaslar uyarınca meslek hizmetleri görmek, meslekî ahlâk ve dayanışmayı korumak, avukatların genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak amacıyla kurulan tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.) Hüküm-

lere dayanılarak, malzeme isteme listesi doldurulmuş ve İzmit Bölge Müdürlüğü'ne başvurulmuşsa da, ihtiyaçları karşılanacak kurum ve dernekleri gösterir Maliye Bakanlığınca gönderilmiş listede Baroların bulunmadığı gerekçesiyle isteğimiz karşılanmamıştır.

3 — Listenin incelenmesinde, Bakanlar Kurulu kararıyla kamu yararına çalıştığı belirtilen bütün derneklerin ve bu arada Noterlerin de ihtiyaçlarının karşılanacağını kabul edildiği görülmüştür.

4 — 1512 sayılı Noterlik Kanununun 1. ve 163. maddeleriyle 1136 sayılı kanunun 1, 76, 109. maddeleri arasındaki benzerlik ve paralellik, özellikle kamu niteliği Bakanlar Kurulu kararıyla değil de kanunla saptanan Baroların durumu, sayılan derneklerden daha öncelik tanınmasını gerektirdiği sonucunu ortaya koymaktadır. Listenin düzenlenmesinde Maliye Bakanlığı'nca hataya düşülmüş olabilir.

Bu durum karşısında haklı olduğuna inandığımız isteğimizin karşılanması için, Maliye Bakanlığı ve gerekli diğer kuruluşlar katında acele girişimler de bulunulmasına ve sonucunun bildirilmesine emir ve müsaadelerinizi saygılarımla arz ederim.

Bursa Barosu Başkanı
Av. Turgut Bulut

Ankara; 12.7.1974
Sayı : 1873

Devlet Malzeme Ofisi
Genel Müdürlüğü
A n k a r a

Avukatlık mesleği bir kamu görevi ve Barolar da bu görevin yerine getirilmesini sağlayan tüzel kişilikler olduğundan Baroların ihtiyaçlarının da -en azından kamuya yararlı derneklere ve Noterlere yapıldığı gibi- Ofisinizden sağlanabilmesi için gerekli işlemin yapılmasını ve sonucundan bilgi verilmesini takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla
Başkan

DEVLET MALZEME OFİSİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

No : S. 54.0023

Konu : İhtiyaçlarımızın Ofisimizce karşılanması hakkında

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 12.7.1974 tarih ve 1873 sayılı yazınıza.

Türkiye Barolar Birliği ile tüm Baroların ihtiyaçlarının Kuruluş Kanunumuz muvacehesinde Ofisimizce karşılanması mümkün görülmemektedir.

Bununla beraber yeni baştan ele alınan Ofis Kuruluş Kanunu tasarısında; kanunla kurulan meslek

teşekküllerinin de kamu hizmeti gördüklerinin kanunlarında açıkça belirtilmiş olması kaydıyla ihtiyaçlarının Ofisimizce karşılanabilmesi hususuna yer verilmesi için gerekli teşebbüslerde bulunulması öngörülmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederiz.

Ankara; 12.8.1974
Sayı : 2071

Maliye Bakanlığı
A n k a r a

Baroların ve Türkiye Barolar Birliğinin, gördüğü hizmet dikkate alınarak, ihtiyaçlarının karşılanması için Devlet Malzeme Ofisine yaptığımız 12.7.1974 gün ve 1873 sayılı ilişik müracaatımıza ekli 26.7.1974 gün ve S. 54.0023/12436 sayılı cevap alınmıştır.

Cevabî yazıda yeni baştan ele alınan Ofis kuruluş Kanunu tasarısında kanunla kurulan meslek teşekküllerinin de kamu hizmeti gördüklerinin kanunlarında açıkça belirtilmiş olması kaydıyla, ihtiyaçlarının Ofise karşılanacağı belirtilmiştir.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1. maddesinde (Avukatlık kamu hizmeti ve serbest bir meslektir.) 76. maddesinde de (Barolar, bu kanunda yazılı esaslar uyarınca meslek hizmeti görmek, mesleki ahlak ve dayanışmayı korumak, Avukatın genel menfaatine uygun olarak gelişmesini sağlamak amacıyla kurulan tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır) 109. maddesinde de (Bütün Baroların katılacağı Türkiye Barolar Birliği kurulur. Birlik, tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur...) hükümleri yer almış bulunmaktadırlar.

Yargının bölünmez bir kısmını, savunmayı teşkil eden bu kamu hizmetinin mesleki kuruluşları olan Baroların ve Türkiye Barolar Birliğinin kamu kuruluşları olduğu ve yaptıkları görevler dikkate alınarak ihtiyaçlarının Devlet Malzeme Ofisince karşılanmasına ve yeni kanuna bu konuda açık hüküm konulmasına müsadelerinizi arz ve rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/27-10

Avukatların Hak ve Ödevleri - Yedek Subay Okulunda Öğrenci Olarak Geçen Sürelerin Emekliliğe Sayılması Hakkındaki Birlik Yazısı ve Çalışma Başkanlığının Cevabı.

Ankara; 13.4.1973
Sayı : 1382

Başbakanlık Yüksek Makamına
A n k a r a

28.9.1972 gün ve 14320 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 1623 sayılı Kanunla, 5434

sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununa 23.2.1965 gün ve 545 sayılı Kanunla 5. maddesi ile eklenen ek maddenin 1. fıkrasının değiştirilerek 1.1.1950 tarihinden sonra yedek subay okulunda öğrenci olarak geçen sürelerin borçlandırılmasının; 11.2.1973 gün ve 14445 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 506 sayılı Kanunun 60. maddesine bir fıkra eklenmesine dair 1655 sayılı Kanunla da, askerliğini er olarak yapanların sosyal sigortaya tabi olsalar dahi askerlik sürelerini borçlanabilmelerinin kabul edildiği malûmlardır.

Bu Kanunların yürürlüğe girdiği tarihlerde T.C. Emekli Sandığına tabi olanlar 1623 sayılı Kanun hükümlerinden sosyal sigortalı kapsamında olanlar da 1655 sayılı Kanundan yararlanarak borçlanabilmektedirler. Halbuki halen sosyal sigortaya tabi olup da 1.1.1950 den sonra yedek subay okulunda öğrenci olanlar 1623 sayılı Kanunun geçici 1. maddesi yüzünden bu imkândan yararlanamamaktadırlar.

Bütün bu kanunların çıkarılmasından amaç, çalışanların sosyal güvenliğini sağlamak, yararlanamadıkları süreleri de borçlanmak suretiyle emeklilik hizmetlerine eklemek olduğundan eşitlik ilkesine göre herkesin aynı haklardan yararlanmaları gerekmektedir. Esasen 1214 sayılı Kanunla Emekli Sandığına bağlı hizmetlerle sosyal sigortaya bağlı hizmetlerin birleştirilebildiği de yine yüksek malûmlardır.

Bütün bu hususlar dikkate alınarak, uygulamada eşitliği sağlamak ve boşluğu doldurmak amacı ile halen sosyal sigortaya tabi olanların da 1.1.1950 tarihinden sonra yedek subay okulunda öğrenci olarak geçen sürelerinin borçlandırılabilmesini teminen 5434 sayılı Emeklilik Sandığı Kanununa 545 sayılı Kanunla eklenen maddeye yeni bir fıkra eklenmesi için gereken tasarının T.B.M.M.'ne gönderilmesini takdir ve müsadelerine arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

T. C.

ÇALIŞMA BAKANLIĞI
İşçi Sağlığı Genel Müdürlüğü

Ankara; 22/6/1974

Konu: 5434 Sayılı Kanuna yeni bir fıkra eklenmesi Hk.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

İlgi: Başbakanlıktan alınan 13.4.1973 gün ve 1382 sayılı yazınız.

5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununa 545 sayılı kanunla eklenen 5. maddeye yeni bir fıkra eklenmesine dair ilgede kayıtlı yazınız üzerine durum incelenmiş olup, bu konuda Başbakanlığa sunulmuş bulunan cevabi yazının bir örneği ilişikte gönderilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Şevki Güler
Çalışma Bakanı A.
Müsteşar Y.

Ek: 1 yazı örneği

İŞÇİ SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 9.2.59.III/203

Türkiye Barolar
Birliğinin dileği Hk.
Başbakanlığa

İlgi: 7.7.1973 gün ve 8097 sayılı yazınız.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığının Sosyal Sigortalar Kanununa tâbi olarak çalışanların da 1.1.1950 tarihinden sonra Yedek Subay Okulunda öğrenci olarak geçen sürelerini borçlanabilmeleri için 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa 545 sayılı Kanunun 5. maddesiyle eklenen maddeye yeni bir fıkra eklenmesi hakkındaki teklifi ilgede kayıtlı yazımız belirtildiği üzere anılan Sandık Genel Müdürlüğüne intikal ettirilmiş olup, cevaben alınan fotokopisi ilişik yazı üzerine keyfiyet incelendi.

Esasen, Sivas Milletvekili Ekrem Kangal'ın, Barolar Birliğinin isteğine uygun olarak yaptığı, «506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60. maddesine 1655 sayılı Kanunla eklenen (d) fıkrasının değiştirilmesine dair Kanun teklifi» 5434 sayılı Kanuna tâbi personelin Yedek Subay Okulunda öğrenci olarak geçen süredeki hizmetlerinin ihyasını öngören kanuna paralellik getirerek, her iki statüye bağlı personel arasında bu bakımdan bir eşitlik sağlayacağından, Bakanlığımızca olumlu karşılanmaktadır.

Konu hakkında Barolar Birliği Başkanlığına da gerekli bilgi verilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Önder Sav
Çalışma Bakanı

1974/27-11

Avukatların Hak ve Ödevleri — Eşi Hakim Olan Avukatın Eşinin Baktığı Davalara Giremeyeceği.

Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Dikkatsizlik ve tdbirsizlik neticesi bir kişinin ölümüne ve üç kişinin yaralanmasına sebebiyet vermek iddiasından sanık ve tutuk kazamız Halisehatün mah. den Çetin Suyaran hakkında yapılan ilk tahkikat sırasında:

Uzunköprüde hakim Nuran Tosun, Uzunköprü Sorgu hakimi olup ayrıca kendisine Uzunköprüde Sulh Hukuk mahkemesine ait davaların tümüne bakmaya yetki verilmiş olup eşi bu yerde avukatlık yapan Cavit Tosun Sorgu Hakimi olan eşinin bakmaya yükümlü olduğu işbu davaya sanık vekili olarak katılmak istemektedir.

Uzunköprüde çift hakimli asliye teşkilâtı bulunmakta ve hakim olan Nuran Tosunun tümüne bak-

makla yükümlü olduğu Sorgu ve Sulh Hukuk davalarına eşi olan avukat Cavit Tosun'un katılıp katılıp katılmayacağı, avukat Cahit Tosunun bu davalara iştirakinde eşi hakim davadan çekilmesi halinde da vaya başka bir hakim bakmasının, avukatlık kanu nunun 13. maddesi gereğince mahzurlu olup olmyacağına işin tutuklu olması nedeniyle acele bildirilmesi rica olunur. 3.5.1974.

Hâkim-16400

Ankara: 30/7/1974
Sayı : 1947

Sorgu Hakimliği
U z u n k ö p r ü

İlgi: 3.5.1974 gün ve 974/16 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine Yönetim Kuruluca itiraz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

20.7.1974 gün ve 464/22 sayılı
Yönetim Kurulumuz Kararı:

Hakim Nurhan Tosun'un, tümüne bakmakla yükümlü olduğu Sorgu ve Sulh Hukuk davalarına eşi olan Av. Cahit Tosun'un katılıp katılmayacağı, Av. Cahit Tosun'un bu davalara iştirakinde eşi hakim davadan çekilmesi halinde davaya başka bir hakim bakmasının Avukatlık Kanununun 13. maddesi gereğince mahzurlu olup olmadığının bildirilmesini isteyen Uzunköprü Sorgu Hakimliğinin 3.5.1974 gün ve 974/16 sayılı yazısına, Av. Cahit Tosun'un, eşinin baktığı dava ve işlerde Avukatlık Kanununun 13. maddesine göre avukatlık yapamayacağı cevabının verilmesine oybirliğiyle karar verildi.

Bkz. TBMM. 1972/11-24; 1973/20-19.

1974/27-12

Avukatların Hak ve Ödevleri — Avukatların Anonim Limited ve Komandit Şirketlerde Kurucu Ortak Olabilecekleri.

Türkiye Barolar Birliği
Sayın Başkanlığına
A n k a r a

Özü: Avukatların anonim, limited ve konmadit şirketlerde kurucu ortak olup olamayacakları hk.

Tatbikatta beliren bir tereddütün ortadan kalkmasını temin için Sayın Başkanlığınızın görüşünü almak zorunluğunu duydum.

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 12 nci maddesinin (f) bendi gereğince: «Anonim, limited, kooperatif şirketler ile hayri, ilmi, siyasi, kuruluşların yönetim kurulu başkanlığı, üyeliği ve denetçiliği ve koman-

TBBB Ekidir

33 — Aile Reisliği :

a) Lüksemburg'da 1972 Kanunu ile «Evli Kadının Ehliyeti» tam bir eşitliğe getirilmiş, aile reisliği kavramı kaldırılmış, ailenin manevî yönünü saptamakta ve ekonomik yönetimde eşitlik sağlanmıştır. Eşler, olanakları oranında masraflara katılacaklardır.

Ayrıca yeni bir kanunla evlenmeden evvel yapılan sağlık muayenesi hakkında vesikada, «Evlenmek için sağlık muayenesi yapılmıştır» ibaresinden başka hiç bir kayıt bulunmayacaktır.

b) Avusturya'da hazırlanan bir kanun tasarısı ile eşler arasında tam bir eşitlik sağlanmak istenmiştir. Tasarıya göre aile için iktisap edilen her şeyin mülkiyeti yarı yarıya eşlere ait olacaktır. İkametgâh hususunda eşlerden birinin aldığı karar diğer eşin muvafakatı olmadan geçerli değildir.

bk. 22/1/1 — 25/2/10

34 — Nafaka :

Hollanda'da 6 Temmuz 1972 tarih ve 390 sayılı Kanunla «Nafakanın arttırılması davası» lüzumsuz hale getirilmiştir: Anlaşma ile veya Hakim tarafından tesbit edilen nafaka borçlunun maaş veya ücretindeki artışla kendiliğinden artmış olacaktır. Her yıl Hükümet, bir evvelki ücret ve kazanç artışına göre, bunun nafakalara yüzde kaç yansıtacağını tesbit ve ilân edecektir.

bk. 22/1/1a — 25/2/14

35 — Cezaların Tahfifi :

1971 yılında Danimarka Adalet Bakanlığının kurduğu bir komisyon 1972 de hazırladığı raporda cezaların ağırlığı ve lüzumsuz yere bazı fiillerin suç sayıldığı neticesine varmış ve bütün cezalardan bir indirim önermiştir. Bu raporun ışığı altında Bakanlıkca hazırlanan kanun taslağı 1973 sonlarında meclise sunulmuştur.

36 — Yalan İhbar :

Belçika'da Ceza Kanununun 327-330. maddeleri 29 Temmuz 1972 tarihli kanunla değiştirilmiş ve suikast, sabotaj hakkında yalan haber yayılması cezalandırılmıştır. Kişilere, bina ve sair mahallere hırsızlık, sabotaj, suikast ve benzeri olaylara ilişkin haberler bu suretle yasaklanmıştır.

37 — Kıta Sahaneliği :

Norveç'te 1972 tarihli bir kanun tasarısı üzerinde durulmaktadır. Bu tasarı ülkede petrol aramaya düzene bağlamaktadır. Petrol aramağa elverişli her alan, özel mülkiyete ait olsa dahi Devletin sayılır. Kıta sahanlığı hakkında 21 Haziran 1963 tarih ve 12 sayılı kanun uygulanır.

38 — Adam Kaçırma :

Lüksemburg'da adam kaçırmak ve rehine almak fiilleri hakkında bir kanun tasarısı hazırlanmıştır. Yürürlükteki ceza kanunu hükümlerini değiştiren ve tamamlayan yeni tasarı bilhassa rehine almak konusunu öngörmektedir. Tasarı bu konudaki Fransız Kanununu örnek almıştır. Eğer kaçırılan veya rehine alınan kişi veya çocuk canlı olarak kurtarılmış ise suçlu müebbet ağır hapis, mağdur belli bir süre içinde kendiliğinden bırakılmış ise 15 den 20 seneye kadar ağır hapis, öldürülmüş ise faile ölüm cezası verilecektir.

39 — Uyuşturucu Madde :

21 Mart 1969 tarihli İsviçre uyuşturucu maddeler kanunu 1 Nisan 1972 tarihinde yürürlüğe girdi. Kanun sekiz bölümden ibarettir. Birinci bölümde kanunun uygulama alanı ve bazı tanımlar ikinci bölümde «uyuşturucu maddeler» in listesi verilmekte, üçüncü bölüm bu maddeler ticaretini düzenlemekte, dördüncü bölümde koruyucu tedbir açıklanmakta, beşinci bölüm uyuşturucu maddelerin zararlarına ilişkin bilgilerin yayılmasını geliştirmeye teşviki, altıncı bölüm yetkili makamlar ve usulü tesbit etmekte, yedinci bölüm ceza hükümlerini, sekizinci bölüm ise meriyet ve geçici hükümleri kapsamaktadır.

bk. 25/2/9

40 — Evlenme :

a) İsviçre 24 Mayıs 1972 tarihinde Hollanda Hükümetine bir nota vermiş «evlenme» konusundaki kanun ihtilaflarını düzenleyen 1902 Lahey anlaşmasını, bu anlaşmanın 12. maddesi uyarınca fesih ettiğini, fesih 1 Temmuz 1974 tarihinde geçerli olduğunu bildirmiştir.

b) Bir kanun tasarısı Avusturyada rüşt ve evlenme yaşını 21 den 19 a indirmeyi öngörmektedir.

41 — Ceza Kanunu :

İtalyada 1931 tarihli Ceza Kanununun büyük bir değişikliği üzerinde çalışılmaktadır. Bu değişiklik hem genel, hem özel hükümleri kapsamaktadır. Bu değişikliğin gayelerinin şunlar olduğu bildirilmektedir:

— Ceza Kanununun, 1948 Anayasasının ruhuna ve hali hazır demokrasi anlayışına uydurulması,

— Hürriyeti bağlayıcı cezaların azaltılması ve bunların yerine konulabilecek tedbirlerin (tecil, adli af vs.) uygulama olanaklarının genişletilmesi,

— Müebbed ağır hapsin kaldırılması,

— Genel hükümlerin, Kriminoloji ve Ceza biliminin (pénalogie) yeni gelişmelerine uydurulması.

42 — Hava Korsanlığı :

a) 1970 yılında Lahey'de imzalanan uçak kaçırma ve hava korsanlığını önleme ve 1971 yılında Montréal'de imzalanan sivil havacılığın güvenliği hakkındaki anlaşmaya uyularak hazırlanan kanun tasarısında, Hollanda, kendi mer'i mevzuatının bu iki anlaşmaya genellikle uygun düştüğünü ileri sürmüştür. Uçaktaki kimselere karşı cebir ve şiddet kullanmak ve yalan haber (bomba konulduğu hakkında yalan haber gibi).

Su suçlara «Milletler arası suç» niteliği tanınmıştır: Uçak kaçırma, uçakta bulunanlara karşı cebir ve şiddet, bir uçağın tahribi, uçağa bomba veya patlayıcı bir madde konulması.

Aynı zamanda suçluları geri verme imkânı genişletilmiştir.

b) Lüksemburg'da hava trafiğini düzenleyen 31 Ocak 1948 tarihli kanunu değiştiren bir tasarı Danıştayın tetkikine sunulmuştur. Bu tasarı Lüksemburg mevzuatına uçaklara el koymayı yasaklayan 1970 Lahey anlaşması hükümlerinin ilâvesi amacını gütmektedir.

bk. 25/2/15

43 — Trafik :

İsviçre hükümeti 10 Temmuz 1972 tarihli kararlarla kara yollarında azami sürati sınırlamıştır. 1 Ocak 1973 tarihinde yürürlüğe giren bu karar bir deneme dönemini öngörmüştür. Karar 1975 yılında kalkacak bir «geçici kanun»dur.

Otomobiller için azami sürat meskun mahaller dışında 100 kilometredir. Fakat bu sınırlama sürat elverişli yapıdaki yollarda uygulanmayacaktır.

bk. 22/1/7 a, b, c.

44 — Tutukluluk :

Hollanda'da tutukluluk konusunu inceleme ile görevlendirilen Meclis Komisyonunun telkini üzerine

hükümet şu yeniliklerin getirilmesini kararlaştırmıştır: Soruşturmanın başlaması ile davanın ilk celsesi arasında 106 günden fazla bir süre geçmeyecektir. Her tutukluya —isteği halinde— hiç bir ücret ödemeden bir avukatın yardımı sağlanacaktır.

bk. 22/1/3'e

45 — Ceza Usulü Kanunu :

İtalya'da 5 Ekim 1972 tarihinden itibaren iki yıl içinde Hükümetin hazırlayacağı ceza kanunu tasarisına hâkim olacak esaslar tesbit edilmiştir:

— Ceza davası basitleştirilecek, davada itham sisteminde ve sözlülük ilkesine daha fazla yer verilecektir.

— Ceza mahkemelerinin vazifesini tayinde yalnız suçun cezası değil, suçun niteliği de nazara alınacaktır.

— Adli zabıta üzerinde Adli makamların denetimi arttırılacaktır.

— Hazırlık ve ilk tahkikatta, delil toplama, bilirkişilik, zabıt ve aramada müdafinin müdahale imkânları genişletilecektir.

— Tutukluk süresi azami 18 ay olarak tesbit edilecektir.

— Ceza davasının bir kaç celsede bitmesi sağlanacaktır.

— Sanığın, şahitlerin ve bilirkişinin, savcı ve müdafi tarafından mahkeme başkanının denetimi altında, doğrudan doğruya sorguya çekilmesi (çapraz sorgu) usulü benimsenecektir.

— Yargılamanın yenilenmesi nedenleri genişletilecektir.

46 — Adli Müzaharet :

a) 1 Temmuz 1973 tarihli kanunla Hollanda da adli müzaharet usulü islah edilmiş, müzaharet idarî yargıya ve hakem yoluyla takip edilen işlere de teşmil edilmiştir. Adli müzaharet ilgilinin ekonomik durumuna göre derecelendirilmiştir. Ceza davalarında eğer ilgili mahkum olursa yapılan yardımın Devlete iadesi gerekmektedir. Fakat yardımın iadesi hükümlünün topluma yeniden intibakını güçleştirecek ise kısmi iade bahis konusu olacaktır.

b) İsviçre'de de 1 Temmuz tarihli Kanunla adli müzaharet yeniden düzenlenmiştir. Değişiklik Hollanda'dakinin aynıdır.

bk. 22/1/2 a, b, c.

47 — Meslek Sırrı :

İsviçre'de federal polis idaresi tarafından hazırlanan bir tasarıda:

— Hastasını muayene ederken onda araba kullanma ehliyetsini kaldıran bir arızayı tesbit ve bunu ihbar eden doktorun meslek sırrını ifşadan ceza takibine uğramaması sağlanmakta,

— Trafik suçundan mahkumiyet ilâmı, «fer'i ceza» kabul edilmektedir.

48 — Avukatın Hukuki Sorumluluk Sigortası ve Teminat :

Fransa'da Avukatlık Kanunu (1971) ve buna ilişkin emirnameler (1972) bazı yenilikler getirmiştir. Bunlar «Hukuki Sorumluluk Sigortası», «Aciz Hali Sigortası» ve «Teminat» olarak isimlendirilebilir:

a) Hukuki Sorumluluk Sigortası: Yeni Fransız Avukatlık Kanununun 27. maddesine göre her avukat mesleğin icrasında ihmal veya kusurundan dolayı hukuki sorumluluğa karşı sigortalanmaya mecburdur. Bu sigorta Baro veya avukatlar tarafından grup halinde veya ferden tahakkuk ettirilir.

25 Ağustos 1972 tarihli emirnamenin birinci maddesine göre hukuki mesuliyetin malî sonuçlarını kapsayacak olan bu sigorta, bir sigorta şirketi ile anlaşma suretiyle yapılır. Sigorta her avukat için beşyüzbin franktan aşağı olamaz. Baro yönetim kurulu, Baroya kabulde, sigortanın mevcut olup olmadığını, kanunî şart olarak arar. Kanunun 77. maddesine göre avukat yalnız kendisinin değil, yardımcılarının da ihmal ve kusurundan sorumludur.

b) Aciz Hali Sigortası. Fransız Kanununun 27/2. maddesine göre her Baro, bir sigorta şirketi ile yapacağı anlaşma ile kendisine mensup avukatların iade ile mükellef oldukları müvekkillerine ait para veya sair kıymetlerin iadesini teminat altına alır. Bu sigorta avukatın mesleğini icra dolayısıyla aldığı kıymetleri kapsar.

Sigorta, avukatın aciz haline düşmesinde, ödeme-yi yapacaktır. Alacağın muayyen ve muaccel olması gereklidir. Sigorta şirketi bakımından avukatın aciz hali, netice vermemiş olan ödeme veya iade ihtiarını takip eden bir ay sonunda tahakkuk etmiş sayılır. İhtar, vakit geçirmeksizin Baro Başkanına duyurulur.

Hiç bir avukat mensup olduğu Baronun anlaştığı sigorta şirketinin taahhüt ettiği miktarı aşan değerde para veya kıymetleri kabul edemez.

c) Teminat: Fransız kanununa göre her avukat teminat vermeğe mecburdur. Bu teminat, Kefalet Sandıkları, Bankalar veya kefaletle mezun malî müesseseler tarafından verilir. Teminat, avukatın mesleğin icrası dolayısıyla aldığı ve iadeye mecbur olduğu para vesair kıymetleri kapsayan, yukarda işaret edilen aciz hali sigortasının karşılığıdır. Teminat mektubunda umumi şartlardan gayri, kefalet edilen miktar, faiz ve masraf oranı, mevcut ise mukabil teminat (kontrgaranti) gösterilir. Kefalet avukatın, evvelki oniki ay içinde iade ile mükellef olduğu meblağ veya değer azami miktarı kadar olacaktır. Eğer bir sene-den az bir zamanda avukatlık bahis konusu ise avukatın, yazılı bir «şeref sözü»nde gösterdiği miktar esas tutulur.

Her yıl kefalet gözden geçirilir, gerektiğinde sene içinde değişikliklik mümkündür. Baro Başkanı, ilgili her şahsa, istekleri halinde, avukatın teminat miktarını ve teminatı veren müessesenin ismini bildirir.

Verilecek kefalet mektupları şekil ve muhtevası Maliye, Adalet ve Ekonomi Bakanlıklarının ortaklaşa hazırladıkları örneğe uygun olarak düzenlenir. Bu mektup örneği, Fransız Resmî Gazetesinin 29 Ağustos 1972 tarihli sayısında yayınlanmıştır.

Kefalet eden müessese, kendisine yapılan tediyeler taleplerini derhal Baro Başkanına bildirir. Eğer kefalet, her hangi bir sebeple sona ermiş ise durum Baro Başkanına ve avukatın müvekkillerine ait para vesaireyi yatırdığı müesseseye duyurulur. Baro Başkanı da avukatın evraklarına göre bu para veya kıymetleri vermiş olanlara veya ilerde kendilerine verilmesi gerekenlere bildirir. Her avukat, muhasebe evrakını talebi halinde Baro Başkanına ibrazına mecburdur.

49 — Yabancı ceza ilâmları :

Yabancı ceza ilâmları hakkındaki Avrupa sözleşmesini İsveç de kabul etmiş, 1 Temmuz 1973 tarihinden geçerli olmak üzere konuyu özel bir kanunla çözümlenmiştir.

50 — Vasiyetname :

Lüksemburg'da bir kanun tasarısında resmî vasiyetnamelerin ayrı bir sicile geçirileceği, ilgililerin vasiyetnameyi her zaman inceleyebilecekleri öngörülmektedir.

51 — Suçtan zarar görenlerin korunması :

Federal Almanya'da bir kanun tasarısı hazırlanmıştır. Bu tasarıya nazaran «Harp malûlleri emekli sandığı» aynı zamanda cebir ve şiddet suçlarının mağdurlarına maaş ve tazminat ödeyecektir. Tasarı Adalet ve Çalışma Bakanlıklarınca ortaklaşa hazırlanmıştır. Yapılacak yardım, bir cebir ve şiddet suçundan bedeni zarar görmüş olan kimseye tazminat verilmesini gerekli kılmaktadır. Eğer mağdur ölmüş ise tazminat karısı ve çocuklarına ödenecektir. Tazminat aylık, tedavi masrafları için harcanan masraflar, mağdurların cemiyete yeniden intibakı için gerekli harcamaları kapsayacaktır.

bk. 25/2/4 a, b, e.

52 — Özel Hayatın Korunması :

İsveçte hükümetçe 1972 yılında kurulan bir komisyon özel hayatın korunması için Basın Kanununda ve Ceza Kanununda bazı değişiklikler önermiştir. Komisyonun raporuna göre «özel hayatın korunması» ilke olarak kabul edilmelidir. Hiç kimse hakkında özel bilgiler —yetkili bir kamu otoritesinin izni olmadıkça— toplanamaz, saklanamaz. Bu kurala Devlet, mahallî idareler ve özel kuruluşlar riayet etmek zorundadırlar.

Eğer bilgiler toplanacak ise, talebi halinde bunların ilgiliye bildirilmesi zorunludur. Kurallara riayetsizlik cezayı ve tazminatı gerektirecektir.

İsveçte «aleniyet ilkesi» nedeni ile herkes, Kamu idaresi elinde bulunan her belgeyi görebilir. Bu husus Basın Kanununda da yer alan bir Anayasa kuralıdır.

İsveçte özel komisyonun raporunda özel hayatın

korunması ilkesinin «kredi istihbaratı»na da teşmil edilmesi önerilmiştir. Komisyon toplanacak bilgileri ikiye ayırmaktadır: «şahsi bilgiler», «ticari bilgiler» ilgilinin cezaî geçmişi, alkole düşkünlüğü, sağlık durumu, sair şahsı ile ilgili hususlar «kredi istihbaratı» çalışmalarında derlenemez, bir merkezde toplanamaz. Toplanacak bilgilerden ilgilinin aleyhine olanların bir sureti kendisine, ücretsiz gönderilir.

bk. 22/1/3, b.

53 — Mahkûmiyetin ilgası :

Avusturya'da 15 Şubat 1972 tarihli bir kanun «Mahkûmiyetin ilgası» konusunda yeni bir sistem getirmiştir. Bu kanun, bazı hazırlıkların tamamlanabilmesi için, 1 Ocak 1974 tarihinde yürürlüğe girecektir. Bu kanuna göre:

— Bir kimse hakkındaki mahkûmiyet kararı, aranan şartların birleşmesi halinde bu bilgilerin toplandığı adli sicili tutan «elektronik beyinde» (ordinatör-de) otomatik olarak ve kendiliğinden silinecektir.

Bir tek mahkûmiyet bahis konusu ise silme süresi 5, 10 veya 15 senedir. Tekerrür halinde süre uzamaktadır. Müebbet hükümlülükler silmeye tabi değildir.

Bu sistemin şu faydaları sağladığı ileri sürülmektedir: Uzun bir süre sonra eski bir hükümlüğü hatırlatacak usuller bertaraf edilmiştir, mahkûmiyet otomatik olarak silinmektedir. Bu suretle eski hükümlünün yeni bir hayat kurması engellenmemiş olacaktır.

54 — Tabiiyet :

a) Fransa'da 10 Ocak 1973 tarihli resmi gazetede yayınlanan bir kanunla Tabiiyet hukukunda bazı değişikliklere gidilmiştir: Tabiiyetin iktisabında ana-baba, meşru-gayrimeşru nesep farkı kaldırılmış, bütün bu hallerde eşitlik kabul edilmiştir. Ana veya babasından biri Fransız olan Fransız sayılacaktır. Ana-Babasından biri Fransız olan kimse, Fransa dışında doğmuş ise rüştünden altı ay içinde Fransız tabiiyetini reddedebilecektir.

Tabiiyetsizlikleri azaltmak için şu hüküm kabul edilmiştir: Fransada meçhul ana-babadan veya tabiiyetsiz ana-babadan doğan her çocuk Fransız sayılacaktır.

Evlenme yoluyla tabiiyetin iktisabında kadın-erkek eşitliği esas tutulmuştur. Evlenme otomatik tabiiyet değişikliği husule getiremeyecek, ilgilinin isteğini beyan etmiş olması şartı aranacaktır. Fransız hükümetinin (şerefsizlik, Fransız toplumuna intibaksızlık, boşanma hallerinde) bir yıl içinde red hakkını kullanmak yetkisi kabul edilmiştir'

Başka bir tabiiyeti iktisap etmiş Fransızın, Fransız tabiiyetini otomatik kaybı usulü kaldırılmış, isteğini açıkça bildirmiş olması şartı getirilmiştir.

b) Lüksenburg'da Lüksenburg tabiiyetine geçişi kolaylaştırıcı, bazı hallerde bu tabiiyeti muhafaza edici hükümleri kapsayan bir tasarı Meclise sevk edilmiştir. Tasarının gerekçesinde «tabiiyetsiz» lerin ade-

dini azaltmak, aileyi tabiiyet bakımından parçalamak istendiği ileri sürülmektedir. Tasarıda, aynı zamanda bir yabancı Kanunun etkisi ile tabiiyetin otomatik kaybı önlenmektedir. Yabancı kanun gereğince kadının evlenince tabiiyetinin değişeceği kuralı reddedilmiştir. Özellikle memur olan kadının bir yabancı ile evlenmesi ile tabiiyetini kaybetmesinin memurluğu da kaybetmesi haksız görülmektedir.

55 — Şartla Salıverme :

Lüksenburg'da yapılan bir kanun değişikliği ile ceza kanununun 100. maddesi değiştirilmiş, şartla salıverme süresi indirilmiştir. Bu değişikliğe göre şartla salıverme süresi altı aydan az hükümlülüklerde üç ay, bundan uzun mahkûmiyetlerde, mahkûmiyetin yarısıdır. Müebbet ağır hapisteye cezanın en az onbeş senesinin çekilmesi gereklidir.

56 — Çocuk aldırma :

Danimarka'da bir kanun tasarısı şu hallerde çocuk aldırma serbestleştirmektedir: gebeliğin onikinci haftasına kadar kadının çocuğunu aldırması serbesttir. Bu süre geçmiş ise Analara Yardım Müessesesi Yönetim Kurulunun muvafakatı ile, ananın bedenini veya ruhi sağlığı açısından veyahut yaş, sosyal durum bakımından gebeliğe son vermekte zaruret varsa çocuk alınabilecektir.

bk. 25/2/8

57 — Kısırlaştırma :

Danimarka'da bir kanun tasarısına nazaran 25 yaşından büyük olan herkesin kendini kısırlaştırması hakkıdır. Eğer ilgili bu yaştan küçük ise Analara Yardım Müessesesi yönetim kurulu şu hallerde özel müsaade verebilir: irsi hastalık, akıl hastalığı, sosyal zaruretlere. 18 yaşından küçük olanlar olağan üstü zaruret halinde kısırlaştırılabilirler.

58 — Organ nakli :

Norveçte organ nakli ve otopsi hakkında hazırlanan kanun tasarısına göre eğer canlı bir vericiden organ alınacak ise naklin meşru olabilmesi için vericinin rızasını yazılı bildirmesi şarttır. Fakat yazılı rızası alınmadan evvel verici, tabii tutulacağı ameliyattan ve bunun sonuçları ve tehlikelerden, bir doktor tarafından aydınlatılacaktır. Verilen izahatın iyi anlaşıldığı hakkında doktorun tam bir kanaata ulaşmış olması lâzımdır. Ancak on sekiz yaşını dolduranlar organ verebilirler. Verici ölü ise hayatta iken yazı veya sözlü rızasını izhar etmiş olması gerekir. Hastahane de ölmüş olanların rızası aranmaz. Eğer ölenin yakınları itiraz ederse veya ölenin bilinen fikir ve kanaatları organ nakline karşı ise nakil yapılamaz.

Tasarı «Ölüm anı» nı tesbit konusunda da bazı hükümler getirmektedir. En az iki doktor ölümü teyit etmelidir. Bunlar organ naklini yapacak doktor veya doktorların dışındadır.

Organ nakli ameliyatı için tıbbi bir dosya tutulacaktır. Ölüyü son hastalığında tedavi eden doktor organ nakli yapamaz.

dit şirketlerde komanditer ortaklık» Avukatlıkla birleşebilen işlerden olarak sayılmaktadır.

Gerek eski avukatlık kanunu ile yapılan mukayese ve gerekse de işbu hükmün tefsiri avukatların anonim, limited ve komandit (komanditer olarak) şirketlerde kurucu üye de olabilecekleri neticesini doğurmaktadır.

Bu hususu aydınlatacak olan görüşünüzün tarafıma bildirilmesini saygılarımla rica ederim.

Av. Emil Franko

Baro Başkanlığı
İ s t a n b u l

Ankara: 31/7/1974
Sayı : 1989

Baronuz Avukatlarından Emil Franko'nun, Avukatların Anonim, Limited ve Komandit (Komanditer olarak) şirketlerde kurucu üye olabilip olamayacakları hakkındaki 9.7.1974 tarihli dilekçesi Yönetim Kurulumuzun 20.7.1974 tarihli toplantısında incelenmiş ve Avukatlık Kanununun 12/f maddesi uyarınca kabul olduğu görüşüne varılmıştır.

Bunun ilgiliye duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

1974/27-13

Avukatların Hak ve Ödevleri — Vekilinden Muvafakat Almadan Müvekkiline Aynı İş Hakkında Diğer Bir Avukatı da Görevlendirmesi Halinde Av. K. 172. Maddesinin Uygulanması Gerekeceği.

T. C.
KOCAELİ ASLİYE BİRİNCİ HUKUK
MAHKEMESİ

Kocaeli: 21/6/1974
Sayı : 974/418

Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Davacılar Ali Kemal Kayatürk mirasçıları Suat Kayatürk, Füsun Kayatürk vek. Av. Sabih Özlü 18.1.1965 tarihli dava dilekçesi ile davacılar İzmit Belediye Başkanlığı ve Kemal Cansunar, Ahmet Okcan aleyhlerine açmış olduğu tazminat davasının yapılan duruşmasında:

İlişik olarak gönderilen dilekçede bahsi geçen hususlar ile davacıların 2. ci vekil olarak tutmuş oldukları Mehmet Erdem ile 1. ci vekil Sabih Özlü arasındaki anlaşmazlığın neden ibaret olduğunun; aynı davacılar tarafından bir avukat tutulduğunda 2. ci tutulan avukat için ilk avukatın muvafakatı olup olmadığının, sorulup sorulamayacağıının veya 2. ci avu-

kat davaya girdiği takdirde, 1. ci avukatın çekilip çekilemeyeceğinin; tahkik ve tespiti ile keyfiyetin duruşmanın bırakıldığı 26.9.1974 gününden önce mahkememize bildirilmesi rica olunur.

Hakim 7692

1. inci Asliye Hukuk Hâkimliğine
İ z m i t

Davacılar : Suat Kayatürk, Füsun Kayatürk
Vekilleri : Avukat Mehmet Ermem, Bilecik
Davalı : Belediye Başkanlığı
Davanın Konusu: Tazminat
Tebliğin Konusu : Davacı vekillerinden Sabih Özlü'nün itirazına cevap.

Cevaplarımız : Davacılar Vekili Avukat Sabih Özlü'nün iddiaları hukuka aykırı ve mesnetsizdir ve belki de Mesleki hayatta görülen olaylardandır. Zira Avukatlık Kanununa göre müvekkil istediği kadar vekil tutabilir. Ancak Mahkeme bir ücret tayin eder.

Davacılar ile Avukatları Sabih Özlü arasında herhangi bir ücret sözleşmesi yoktur. Davanın açılış tarihi itibariyle eski Avukatlık Kanununa göre işlem yapılması gerekir. Eski yani 3499 sayılı Avukatlık kanununda Müvekkiller çok serbest bırakılmıştır ve Müvekkili kısıtlayıcı herhangi bir madde de yoktur.

1136 sayılı Avukatlık Kanunu bu hususta bazı yenilikler getirmiştir.

Mezkûr Kanunun 172 nci maddesi aynen şöyledir «İş sahibi, ilk avukatın muvafakati ile, başka avukatları da işin kovuşturma ve savunmasına katabilir.

İş sahibi, ilk Avukatın muvafakatini kendisine tevdi veya tebliğ edilecek bir yazı ile en az bir haftalık süre vererek talep eder, Avukat bu süre içinde cevap vermemişse muvafakat etmiş sayılır.

İlk Avukatın muvafakat etmemesi halinde, vekâlet akdi kendiliğinden sona erer. İş sahibi, ilk avukatın ücretinden kısıntı yapamaz.» şeklindedir.

Mezkûr maddenin T. B. M. Meclisinde yapılan teklifin gerekçesinde aynen şöyle denmektedir: Maddenin 2 inci fıkrası ilk avukatın muvafakatının, iş sahibi tarafından ne suretle istihsal edileceğine dair hükmü ihtiva etmektedir.

Üçüncü fıkra, ilk Avukatın Muvafakat etmemesinin kendisi ve iş sahibi yönünden doğuracağı sonuçları hükme bağlamaktadır. Bu halde, vekâlet akdi kendiliğinden sonra ercek ve iş sahibi de, avukatın ücretinin tamamını ödemek zorunda kalacaktır. Denmektedir. Şu hale göre eski kanunda bu hususta herhangi bağlayıcı bir madde yoktur, Yeni Kanuna göre Avukat Sabih Özlü Müvekkilinin isteğini tasvip etmediği takdirde vekâletten ayrılmış sayılacaktır yani müstafi ad edilecektir. Yeni kanuna göre Avukat Sa-

bih Özlü yeni bir avukatı kabul etmediğine göre davadan çekilmesi gerekir, aksi takdirde yaptığı işlemler muallal olur, veya müvekkilin arzusuna hürmet gösterir, vazifeye devam eder.

Yüksek Mahkemece dikkat buyurulduğu takdirde Müvekkillerimin bana verdiği vekâletname çok yenidir ve bu vekâletnamede başkasını tevkil ve azil yetkisi de vardır. Eğer arzu ettiğim taktirde hemen Avukat Sabih Özlü'yü azletmeğe yetkiliyim. Eğer ısrar ettikleri taktirde bu yetkimi de kullanabilirim.

Avukatlık bir tesanüt mesleğidir, kıskançlık ve bencillik mesleği değildir. Yanına bir avukat arkadaşı istemeyen bir kimsenin hareketi teessüfle karşılanır.

NETİCEİ TALEP: Avukat Sabih Özlü'nün iddiaları yerinde değildir. Beni Müvekkillerim vekil tayin etmişlerdir. Beni azledinceye kadar onların vekâletlerine devam edeceğim. Bu bakımdan gerekli kararın verilmesini arz ve talep ederim. 20.6.1974.

Suat ve Füsun Kayatürk
vekil
Avukat Mehmet Erdem

Ankara: 31/7/1974
Sayı : 1981

Asliye Birinci Hukuk Mahkemesi
K o c a e l i

İlgi: 21.6.1974 gün ve 974/418 sayılı yazınız.

İlgi yazınız Yönetim Kurulumuzun 20.7.1974 tarihli toplantısında incelenmiş ve olaya Avukatlık Kanununun 172. maddesinin uygulanması gerektiği görüşüne varılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

1974/27-14

Avukatların Hak ve Ödevleri — Avukatın Hakimlik Yaptığı Zaman Bakmadığı Davaların Duruşmalarına Giremeyeceği ve Takip Edemeyeceği.

Antalya: 19/6/1974

Türkiye Barolar Birliği Sayın Başkanlığına
A n k a r a

1959 yılından, emekli olduğum 3/Mart/1974 yılına kadar, müstemirren Antalya asliye ceza hâkimlik görevinde bulundum. Ancak 1968 yılından itibaren aynı yetkili olarak tayinen göreve başlayan hâkim arkadaşım ile bu mahkemenin esasında kayıtlı davaları ve müteferrik işleri tek-çift usulü ile ve yüksek hâkimler Kurulu başkanlığının tensibi ile emeklilik tarihine kadar müştereken yürüttük. Şu durum muva-

cehesinde tek numaralı dava ve işlerle fiilen ilgim bulunmayıp, sadece çift sayılı işlere bakmış olduğuma göre, bugün için avukatlığa başladığımdan ve yine Antalya asliye ceza işleri aynı usulle iki hâkim tarafından yürütülmesine göre; 1136 sayılı Avukatlık Kanununun yasaklayıcı hükmünün ihtiva ettiği 14 ncü madde gereğince işlerine bakmadığım tek sayılı iş ve davalarına bakan hâkim arkadaşım mahkemesine girmemde hukuken bir mani olup olmadığının açıklanmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Bu hususta açıklayıcı bilginin aşağıdaki adresime gönderilmesini saygıyla rica ederim.

Avukat
M. Dünder Teoman

Ankara: 31/7/1974
Sayı : 1991

Baro Başkanlığı
A n t a l y a

Baronuz Avukatlarından M. Dünder Teoman, Birliğimize başvurarak emekli olmadan önce müstemirren ifa ettiği Asliye Ceza Hakimliği görevinde çift numaralı davalara baktığını, tek numaralı davalara diğer bir hakimin çıktığını ve bu sebeple tek numaralı işlere bakan aynı Mahkeme hakiminin duruşmalarına girebilip giremeyeceğini sormuştur. Yönetim Kurulumuzun 20.7.1974 tarihli toplantısında 492/51 sayılı kararı ile Av. Kanununun 14. maddesinin açık hükmü karşısında bunun kabil olmadığına karar verilmiştir.

Bunun ilgiliye duyurulmasını rica ederim.

Başkan
Saygılarımla.

1974/27-15

Avukatın Hak ve Ödevleri — Avukatın, Levhasına Yazılacağı Bölgede İkametgâhı ve Bürosunun Bulunması Gerekeceği.

Isparta: 10.Haziran.1974
Sayı : 132

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Ekli dilekçede adı geçen Emekli Hâkim Mustafa Baykaş'ın sorduğu suallerin tarafımızdan cevaplandırılması mümkün ise de, Barolar Birliğinden mütalâa alınması istenmiş olduğundan, dilekçedeki hususlar hakkında gerekli mütalâanın verilmesini arz ederim.

Saygılarımla.

Avukat
Nevzat Özbacı
Isparta Baro Başkanı

Eki: 1 Dilekçe

Baro Başkanlığına
I s p a r t a

Eğridir Sorgu Hakimi iken emekliye ayrılmış ve Eğridir'e yerleşmiş bulunuyorum. Avukatlık Kanununun 14. maddesi gereğince iki sene süre ile Eğridir Adliye Dairesinde avukatlık yapmama olanak yoktur.

Baro levhasına yazıldığım takdirde ise 43. madde gereğince üç ay içerisinde büro açmak zorunluğundayım.

Eğridir'de iki sene avukatlık yapamıyacağıma göre yazihane açmak benim için bir külfet olacaktır.

Bu itibarla

1 — Eğridir Adliye dairesinde iki sene süre ile avukatlık yapmama olanak bulunmamasına rağmen yine üç ay içerisinde büro açmak zorunluğu bulunup bulunmadığının,

2 — Eğridirde ikamet ettiğime ve Eğridirde iki sene süre ile avukatlık yapamıyacağıma göre Baro levhasına kaydım yapıldıktan sonra üç ay içerisinde avukatlık yapacağım yerde (Isparta Vilayet merkezinde veya kazalarından herhangi birinde) büro açmamda yani ikametgâhım haricinde büro açmamda bir sakınca bulunup bulunmadığının

Açıklığa kavuşturulması için Türkiye Barolar Birliği görüşünün alınmasına delâletlerini saygıyla arz ederim. 3 Haziran 1974.

Mustafa Baykaş

Ankara: 30/7/1974
Sayı : 1957

Baro Başkanlığı
I s p a r t a

İlgi: 10.6.1974 gün ve 132 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzere Yönetim Kurulumuzca ittihaz olunan karar örneği aşağıya çıkartılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla
Başkan

20.6.1974 gün ve 457/15 sayılı
Yönetim Kurulumuz Kararı:

Emekli Hakim Mustafa Baykaş'ın Avukatlık Kanununun 14. maddesi hakkındaki sorunlarının Birlikçe cevaplandırılmasını istediğinden adı geçene ait 3.6.1974 tarihli dilekçeyi ekte gönderen Isparta Barosunun 10.6.1974 gün ve 132 sayılı yazısına; Avukatın, levhasına yazılacağı Baronun bölgesinde Avukatlık Kanununun 3/e ve 43. maddelerine göre ikametgâhı ve bürosu bulunmak gerektiği cevabının verilmesine oybirliğiyle karar verildi.

1974/27-16

Avukatlara Vaki Saldırlar — Vazife Sırasında Avukata Saldıran Şahsın Tutumu Hakkında Birliğin ve Baronun Başvuruları — Adalet Bakanlığı ile Valiliğin Cevabı.

Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Fatsa'da 27.2.1974 günü 5917 sayılı kanuna göre mahallinde müvekkilim Mustafa Karamollayı temsil ederken Necati Karamolla ile Yusuf Karamollanın tecavüzüne uğradım durumu bilgilerinize arz ederim.

Avukat Hüseyin İsmailoğlu

Ordu: 28.2.1974
Sayı : 6

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Baromuz levhasında kayıtlı avukatlardan Hüseyin İsmailoğlu, baromuz başkanlığına gönderdiği 27.2.1974 tarihli tel yazısında «27.2.1974 günü müvekkili Mustafa Karamollayı 5917 sayılı K. nuna göre mahallinde temsil ettiği sırada Necati Karamolla ile Yusuf Karamolla'nın tecavüzüne uğradığımı» bildirmiştir.

Durum Fatsa Cumhuriyet savcılığına ihbar edilmiş olup tafsilatlı bilgi alındığında keyfiyet sayın Başkanlık Makamına ayrıca arz edilecektir.

Saygılarımla.

Ordu Baro Başkan V.
Av. Yüksel Tarakcıoğlu

Ankara: 12.3.1974
Sayı : 1018

Baro Başkanlığı
O r d u

İlgi: 28.2.1974 tarih ve 60 sayılı yazınız.

Baronuz avukatlarından Hüseyin İsmailoğlu tarafından Birliğimize çekilen 27.2.1974 tarihli telgrafda: 5917 sayılı kanuna göre mahallinde müvekkili Mustafa Karamollayı temsil ederken Necati Karamolla ile Yusuf Karamolla'nın tecavüzlerine uğradığı bildirilmiş bunun üzerine Adalet Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığına ve Fatsa C. Savcılığına çekilen 1.3.1974 tarihli tel yazılarımızla olayın tahkiki ile sonucunun bildirilmesi istenilmiştir.

Fatsa C. Savcılığından alınan 2.3.1974 tarih ve 1974/618 sayılı yazıda: aynen «Avukat Yusuf Hüseyin İsmailoğlu'nun vazife sırasında uğradığı hakaret, müessir fiil olayında sanık hakkında gereğinin yapıldığı sanığın tevkif edildiği, davanın sonuna kadar takip edilerek neticeden bilgi verileceği arz olunur. Hocanı, Denilmektedir.

Bilgi edinilmesini ve keyfiyetin avukat Hüseyin İsmailoğluna'da duyurulmasını rica ederim.

Başkan

Ankara: 1.3.1974
Sayı : 873

C. Savcılığı
F a t s a

T E L

Fatsa'da Avukat Hüseyin İsmailoğlundan alınan telgrafta 5917 sayılı kanuna göre 27.2.1974 tarihinde mahallinde müvekkili Mustafa Karamollayı temsil ederken Necati Karamolla ile Yusuf Karamollanın tecavüzüne uğradığı bildirilmiştir.

Olayın tahkiki ile bu hususta yapılan işlem sonucundan Birliğimize bilgi verilmesini rica ederim.

Saygılarımla
Başkan

T. C.
FATSA C. SAVCILIGI

Fatsa: 2.3.1974
Muh. : 1974/618

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

1.3.1974 tarih ve bila sayılı Tel yazınız K.

Avukat Yusuf Hüseyin İsmailoğlunun vazife sırasında uğradığı hakaret, müessir fiil olayında sanık hakkında gereğinin yapıldığı, sanığın tevkif edildiği davanın sonuna kadar takip edilerek neticeden bilgi verileceği arz olunur. Hocam.

C. Savcısı
Sebahattin Erinç 14364

Ankara: 8.6.1974
Sayı : 1683

Baro Başkanlığı
O r d u

İlgi: 28.2.1974 tarih ve 65 sayılı yazınız, 12.3.1974 tarih ve 1018 sayılı yazımız.

5917 sayılı Kanuna göre mahallinde müvekkili Mustafa Karamollayı temsil ederken Necati Karamolla ile Yusuf Karamollanın tecavüzlerine uğrayan Fatsa'da Avukat Yusuf Hüseyin İsmailoğlu'nun müracaatı tve ilgideki yazınız üzerine olayın tahkiki ile yapılan işlem sonucunun bildirilmesi hakkında Adalet Bakanlığı, İç İşleri Bakanlığı ve Fatsa Cumhuriyet Savcılığına çekilen telgraflarımız üzerine bu defa Adalet Bakanlığından alınan 19.4.1974 tarih ve 15543 sayılı yazı fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Başkan

Ek: 1

Ankara: 1.3.1974
Sayı : 871

Adalet Bakanlığı
A n k a r a

T E L

Fatsada Avukat Hüseyin İsmailoğlu tarafından Birliğimize çekilen telgrafta 27.2.1974 günü 5917 sayılı kanuna göre mahallinde müvekkili Mustafa Karamollayı temsil ederken Necati Karamolla ile Yusuf Karamollanın tecavüzüne uğradığı bildirilmiştir.

Olayın tahkiki ile sonucundan Birliğimize bilgi verilmesine müsaadelerini arz ederim.

Saygılarımla
Başkan

Ankara: 19.Nisan.1974
Sayı : 15543

Av. Faruk Erem
Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

1.3.1974 günlü telinizdeki hususlar tetkik ettirilmiş olup, bir idari tahkikat sırasında, Fatsa Avukatlarından Husuf Hüseyin İsmailoğlu'na hakaret ve müessir fiil ika etmek suçundan sanıklar Necati Karamolla ile Yusuf Ziya Karamolla haklarında Fatsa Asliye Ceza Hakimliğine kamu davası açıldığı anlaşılmıştır.

Bilgi edinilmesi rica olunur.

Nusret Hergüner
Adalet Bakanı Y.
Ceza İşleri Genel Md.

Ankara: 19.7.1974
Sayı : 1903

Baro Başkanlığı
O r d u

İlgi: 12.3.1974 gün ve 1018 sayılı, 8.6.1974 gün ve 1683 sayılı yazılarımız.

5917 sayılı Kanuna göre müvekkili Mustafa Karamolla'yı temsil ederken Necati Karamolla ile Yusuf Karamolla'nın tecavüzlerine maruz kalan Fatsa'da Av. Yusuf Hüseyin İsmailoğlu'nun müracaatı ve Baronzun 28.2.1974 gün ve 60 sayılı yazısı üzerine olayın tahkiki için İçişleri Bakanlığına gönderdiğimiz 1.3.1974 tarihli telgrafta karşılık Ordu Valiliğinin 10.7.1974 gün ve 4.8.1/526 sayılı cevabi yazısı örneği ilişikte sunulmuştur.

Bilgi edinilmesini ve keyfiyetin Av. Yusuf Hüseyin İsmailoğlu'na duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla
Başkan

Ek: 1

Ankara: 1.3.1974
Sayı : 872

İçişleri Bakanlığı
A n k a r a

T E L

Fatsadlı avukat Hüseyin İsmailoğlu'ndan alınan telgrafta 5917 sayılı kanuna göre 27.2.1974 tarihinde mahallinde müvekkili Mustafa Karamollayı temsil ederken Necati Karamolla ile Yusuf Karamollanın tecavüzüne uğradığı bildirilmiştir.

Olayın tahkiki ile yapılan işlem sonucundan Birliğimize bilgi verilmesine müsaadelerini arz ederim.

Saygılarımla
Başkan

T. C.
ORDU VALİLİĞİ
Yazı İşleri Kalemi

Ordu: 10/7/1974

Dosya ve Ev. No: 4.8.1/526

Prof. Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

A n k a r a

İlgi: İçişleri Bakanlığına sunmuş olduğunuz 1.3.1974 tarihli telgraf cevabımız.

İlimizin Fatsa İlçesi Avukatlarından Hüseyin İsmailoğlu'nun 5917 sayılı kanuna göre yapılan keşif sırasında müvekkili Mustafa Karamolla'yı temsil ederken Necati Karamolla ile Yusuf Karamolla'nın tecavüzüne uğradığına dair tarafımızdan yapılan şikâyet İçişleri Bakanlığının 7.3.1974 gün ve İl. İd. Gn. Md. Şb. Md. 430.323.52.2/2030 sayılı emirleriyle tetkik edildi;

Şikâyetçi Avukat Hüseyin İsmailoğlu 5917 sayılı kanun gereğince yapılan tahkikat sırasında Sakarya Mahallesinde ikamet eden Necati ve Yusuf Karamolla tarafından darp ve hakarete uğraması üzerine olay adliyyeye intikal etmiştir.

Samıkların davası Fatsa Asliye Ceza Mahkemesinde devam etmekte olup bunun haricinde İdaremizce yapılacak bir işlem olmadığı 1.3.1974 tarihli tel dilekçenize cevaben tebliğ olunur.

Avni Mutlu
Defterdar
Vali Y.

Bkz. TBBB. 1971/6-9; 16; 7-3; 8-2; 9-13; 10-11; 1972/11-20; 13-23; 14-19; 16-28; 1973/17-20; 18-21; 19-16; 20-22; 21-21.

1974/27-17

Mahkeme Kadrolarının Yetersizliği — Karsta Açık Bulunan 2. Asliye Hukuk Mahkemesine Hakim Atılması Sebebiyle Kars Barosunun Birliği, Birliğin de Yüksek Hakimler Kuruluna Teşekkürü.

Kars: 11.10.1973
Sayı : 1973/156

Türkiye Barolar Birliği

Sayın Başkanlığına

A n k a r a

İlimizdeki Adliye teşkilâtı içerisinde ikinci bir

Asliye Hukuk Mahkemesine olan ihtiyaç zaman zaman iglillilere duyurulmuş neticede Karsta ikinci bir Asliye Hukuk Mahkemesinin kurulmasına karar verilmiş, Mayıs 1973 başından itibaren faaliyete geçirilerek bu maksatla ilgili merciler yeni bir bina kiralamaya yoluna dahi gitmişlerdir.

Her nedense bu mahkeme bu güne kadar faaliyete geçmiş değildir. Bu konuda Kars Barosu olarak teşebbüste bulunulmak üzere Yönetim Kurulumuzun 17.9.1973 gün ve 55/I sayılı kararı ile ilgili yerlere başvurma zorunluluğu doğmuştur.

Ekli yazı ile Yüksek Hâkimler Kuruluna başvurulmuş olup, daha evvelce 6-7 Eylül 1973 günleri Ankara'da yapılan Baro Başkanları toplantısına götürdüğümüz dilek ve temenniler arasındada belirtildiği bu konuda gereken ilginin sayın Birliğimizden esirgenmemesini saygılarımla sunup dilerim.

Kars Barosu Başkanı
Av. Mürsel Köse

Ankara: 13.11.1974
Sayı : 4117

Yüksek Hakimler Kurulu
Başkanlığı
A n k a r a

Kars'ta ikinci bir Asliye Hukuk Mahkemesi kurulmasına karar verildiği halde faaliyete başlanmadığından bahisle Birliğimizin Başkanlıkları nezdinde teşebbüste bulunmasını isteyen Kars Barosu Başkanlığının 11.10.1973 gün ve 973/156 sayılı yazı örneği ilişikte sunulmuştur.

Anılan Baronun 11.10.1973 gün ve 973/157 sayılı yazısıyla aynı konuda Sayın Başkanlığınıza da başvurulduğu anlaşılan istek hakkında gerekli işlemin yapılarak sonuçtan bilgi verilmesini müsaadelerinize arz ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ankara: 22.2.1974
Sayı : 742

Baro Başkanlığı
K a r s

İlgi: 11.10.1973 gün ve 1973/156 sayılı yazınız.

Kars'da kurulan İkinci Asliye Hukuk Mahkemesine hakim tayin edilmediğini bildiren ilgedeki yazınız üzerine durum Yüksek Hakimler Kuruluna yazılmış ve atama yapılacağı hakkında örneği ekli cevap alınmıştır .

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Ankara: 19.1.1974

Sayı : 1992

Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığına,
A n k a r a

İlgi: 13.11.1973 gün ve 4117 sayılı yazı.

Açık bulunan Kars 2. Asliye Hukuk Hakimliğine
atama yapılacaktır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Selman Yörük
Yüksek Hakimler Kurulu
Başkanı

Kars: 23.5.1974

Sayı : 1974/39

Türkiye Barolar Birliği
Sayın Başkanlığına
A n k a r a

Konu: Kars'da açık bulunan 2. Asliye Hukuk Ha-
kimliğine yapılan atama Hk.

İlgi: 22.2.1974 gün ve 742 sayılı yazınız.

İlgide belirtilen yazı ve eklerinin hem Baromuzla
ulaşmış olması ve hem de 24 sayılı bültende yayın-
lanmış olması ile birlikte Sayın Birliğimizin dileği-
miz ve önerimiz sonucu konu üzerinde göstermiş ol-
duğu titizliğe içtenlikle müteşekkirimiz.

İlimiz Adliyesinde açık bulunan 2. Asliye Hukuk
Hakimliğine Yüksek Hakimler Kuruluca gerekli ata-
ma yapılarak 2. Asliye Hukuk Mahkemesi Mayıs 1974
başından itibaren faaliyete geçmekle Avukat arka-
daşlarımızın dava takiplerinde geniş bir ferahlık ha-
sıl olmuştur.

Birliğimizin gösterdiği ilgiye tekrar içtenlikle te-
şekkür eder saygılarımızı sunarız.

Kars Barosu Başkanı
Av. Mürsel Köse

Ankara: 11.6.1974

Sayı : 1701

Yüksek Hakimler Kurulu
A n k a r a

İlgi: 13.11.1973 gün ve 4117 sayılı yazınız.

Kars'da açılan fakat Hakim bulunmaması nedeni
ile çalışmaya başlamayan 2. Asliye Hukuk Mahkeme-
sine Hakim atamanız üzerine Mahkemenin görev yap-
mağa başladığı ve bunun ilgililer ve meslekdaşlar
arasında büyük bir memnuniyetle karşılandığını Kars
Barosundan almış olduğumuz yazıdan öğrenmiş bu-
lunuyoruz.

İlginize teşekkür eder, diğer münhallere de atama
yapılmasının sağlanmasına müsaadelerinizi arz ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Bkz. TBBB. 1970/3-12, 24; 1971/12-12; 1972/14-12, 33;
16-30; 1973/17-19; 20-24; 21-19; 22-22, 23; 1974/23-
15; 24-24, 25; 25-30; 26-14.

1974/27-18

**Olağanüstü Genel Kurul Toplantısından Vazgeçildiği
Hakkındaki Birlik Genelgesi.**

Ankara : 9.9.1974

Genelge No. : 26

Konu: Olağanüstü Genel
Kurul toplantısından
vazgeçildiği hakkında.

Baro Başkanlığı

.....

İlgi : 30.7.1974 gün ve 34/1958 sayılı genelgemiz.

İlgi genelgemizde, Dayanışma Esaslarını incelemek
ve tesbit etmek için 28-29 Eylül tarihlerinde olağan-
üstü genel kurul toplantısı yapılmasına karar veril-
mişse de ancak 9 baro görüşünü bildirdiğinden ve bu
sebeple hazırlıklar tamamlanamadığından toplantıdan
vazgeçilmesine ve konunun Ocak 1975 de yapılacak
olağan genel kurul toplantısında ayrı bir gündem
maddesi olarak ele alınmasına Yönetim Kurulumuzun
5.9.1974 tarihli toplantısında karar verilmiştir.

İlgi genelgemizle gönderilen tasarı hakkındaki
görüşlerinizin en geç 15 Ekim 1974 tarihine kadar
gönderilmesini önemle rica ederiz.

Saygılarımızla
Başkan

1974/27-19

**Barolara Yeni Kaydolan Avukatların Adreslerinin En
Kısa Zamanda Birliğimize Gönderilmesi Hakkındaki
Genelge.**

Ankara : 9.9.1974

Genelge No.: 37/2132

Baro Başkanlığı

.....

Gönderdiğimiz BÜLTEN'lerden bir kısmının ad-
res değişikliği nedeniyle iade edildiği gibi bazı mes-
lekdaşlarımız da kendilerine BÜLTEN gönderilmedi-
ğinden şikâyet etmektedirler.

Bu nedenlerle ve BÜLTEN'lerimizin meslekdaşla-
rımıza ulaşabilmelerini sağlamak amacı ile Baronu-
za yeni kaydolan meslekdaşlarımızın adreslerinin ve
adreslerini değiştirenlerin yenilerinin Birliğimize en
kısa zamanda gönderilmesini rica eder, aksi halde ak-
saklıkları gidermek imkânı bulamayacağımızı bildiri-
rim.

Saygılarımla
Başkan

1974/27-20

Yeni Resmî Kılığa Ait Yönerge İle İlgili Birlik Genelgesi. Tarihi : 30.7.1974
Genelge No.: 35/1959Baro Başkanlığı
.....

Avukatlık Kanununun 49 uncu maddesine göre Birliğimizce tesbit edilen resmî kılık'a ait Yönerge ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi ve gereğini rica ederim.

Saygılarımla
Başkan**AVUKATLARIN RESMÎ KILIK YÖNERGESİ**

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 49 uncu maddesi gereğince Türkiye Barolar Birliği VII. Genel Kurulunda verilen yetkiye dayanılarak, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca kabul edilen avukatların resmî kılıkları hakkındaki yönergedir.

Resmî Kılığın Biçimi :

1 — Avukatların görev yaparken giyecekleri resmî kılıkları Türkiye Barolar Birliğinde mühürlü olarak saklanan örnek biçimindedir.

2 — Bu örneğe göre, resmî kılık, üç renkten oluşmuştur. Genel görünüm siyahtır. Yaka kırmızı, ön tarafın dış yüzü boydan boya parlak siyah, bu siyahın arka yüzü ile kol kapakları yeşildir. Yakasının altındaki dikiş sırma ile kapatılmıştır.

3 — Kırmızı yakanın genişliği (6) cm. yaka altındaki sırma (1) cm. yeşil kol kapağının dış yüzü (10) cm. kol içine dönen kısmı (5) cm. ön taraftaki parlak siyah (10) cm. ve arkadaki yeşil (18) cm. genişliktedir.

4 — Türkiye Barolar Birliğindeki resmî kılığın Barolara gönderilmiş olan örnekleri baro merkezlerinde saklanacaktır. Avukatlar renkleri ve biçimi bu örneklerdeki renk ve biçime uygun kılık giymek zorundadır. Renk ve biçim tutarlılığı Barolarca sağlanacak, uygun olmayanların giyilmesine izin verilmeyecektir.

Giyileceği Yerler :

5 — a) Her avukat, mahkemelere resmî kılıkla çıkmak zorundadırlar.

b) Türkiye Barolar Birliği ve Barolar Disiplin Kurulları Başkan ve üyeleri, duruşma yapılırken resmî kılıklarını giyerler. Disiplin Kurullarında taraf vekilleri de resmî kılık giymek zorundadırlar.

c) Avukatlık and içme törenlerinde Baro Başkanı ve Yönetim Kurulu üyeleri resmî kılıklarını giyerler.

ç) Türkiye Barolar Birliği ve Barolar Başkanları ve Yönetim Kurulu üyeleri, Adalet Yılı açılış törenlerine resmî kılıkları ile katılırlar.

d) Türkiye Barolar Birliği ve Baro organlarında görevli avukatlar, yargı kuruluşları mensuplarının resmî kılıkları ile katıldıkları resmî törenlerde resmî kılıklarını giyerler.

Giyilebilecek Durumlar :

6 — Türkiye Barolar Birliği ve Barolar Genel Kurul Toplantılarında resmî kılık giyebilir.

Giyilemeyecek Haller :

7 — Avukatlar mahkemelerde münhasıran vekâlet görevini ifa ettikleri davalar dışında, bilirkişilik, tanıklık ve tercümanlık yaparken, taraf oldukları hukuk davalarında, şahsî davacı veya sanık bulunduğu ceza davalarında (başka kimselerin vekâlet görevini almış olsalar dahi) resmî kılık giyemezler.

8 — Örneğe aykırı, yırtık, yamalı ve uygun olmayan resmî kılık giyemezler.

Yürürlük :

9 — Bu yönergede belirtilen yeni resmî kılık, 1.1. 1975 tarihinde bütün avukatlar tarafından giyilmiş olacaktır. Bu tarihten sonra, yeni resmî kılığı olmayan avukatlar, mahkemelerde görev yapamaz ve duruşmalara alınmazlar.

1974/27-21

Avukatlık Stajı - Avukatlık Stajı ve Avukatlık Sınav Klavuzu.**AVUKATLIK STAJI
ve
AVUKATLIK SINAVI KLAVUZU**

Bu klavuz, Avukatlık Stajı ve Avukatlık Sınavı ile ilgili «Avukatlık Kanunu» ve «Avukatlık Kanunu Yönetmeliği» hükümlerini ve Türkiye Barolar Birliğinin stajla ilgili ilke kararlarını özetliyerek bir arada toplamak suretiyle Barolarımıza ve Avukat Stajiyerlerine yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır.

Kısaltmalar.

Av. K. : Avukatlık Kanunu

AK.Y. : Avukatlık Kanunu Yönetmeliği

M : Madde

TBB : Türkiye Barolar Birliği

I. Avukatlık Stajında Uygulanacak Hükümler

1136 sayılı Avukatlık Kanunu staj süresini bir yıldan bir buçuk yıla çıkaracak, sınav esasını getirdiğinden, stajiyerlerin staj için başvurma sürelerine tabi olacakları hükümler farklıdır.

Ankara: 19.1.1974

Sayı : 1974/39

Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığına,
A n k a r a

İlgi: 13.11.1973 gün ve 4117 sayılı yazı.

Açık bulunan Kars 2. Asliye Hukuk Hakimliğine
atama yapılacaktır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Selman Yörük
Yüksek Hakimler Kurulu
Başkanı

Kars: 23.5.1974

Sayı : 1974/39

Türkiye Barolar Birliği
Sayın Başkanlığına
A n k a r a

Konu: Kars'da açık bulunan 2. Asliye Hukuk Ha-
kimliğine yapılan atama Hk.

İlgi: 22.2.1974 gün ve 742 sayılı yazınız.

İlgide belirtilen yazı ve eklerinin hem Baromuz
ulaşmış olması ve hem de 24 sayılı bültende yayımlanmış olması ile birlikte Sayın Birliğimizin dileği-
miz ve önerimiz sonucu konu üzerinde göstermiş ol-
duğu titizliğe içtenlikle müteşekkirimiz.

İlimiz Adliyesinde açık bulunan 2. Asliye Hukuk
Hakimliğine Yüksek Hakimler Kuruluca gerekli ata-
ma yapılarak 2. Asliye Hukuk Mahkemesi Mayıs 1974
başından itibaren faaliyete geçmekle Avukat arka-
daşlarımızın dava takiplerinde geniş bir ferahlık ha-
sıl olmuştur.

Birliğimizin gösterdiği ilgiye tekrar içtenlikle te-
sekkür eder saygılarımızı sunarız.

Kars Barosu Başkanı
Av. Mürsel Köse

Ankara: 11.6.1974

Sayı : 1701

Yüksek Hakimler Kurulu
A n k a r a

İlgi: 13.11.1973 gün ve 4117 sayılı yazınız.

Kars'da açılan fakat Hakim bulunmaması nedeni
ile çalışmaya başlamayan 2. Asliye Hukuk Mahkeme-
sine Hakim atanmanız üzerine Mahkemenin görev yap-
mağa başladığı ve bunun ilgililer ve meslekdaşlar
arasında büyük bir memnuniyetle karşılandığını Kars
Barosundan almış olduğumuz yazıdan öğrenmiş bu-
lunuyoruz.

İlginize teşekkür eder, diğer münhallere de atama
yapılmasının sağlanmasına müsaadelerinizi arz ederim.

Saygılarımla.
Başkan

Bkz. TBMM. 1970/3-12, 24; 1971/12-12; 1972/14-12, 33;
16-30; 1973/17-19; 20-24; 21-19; 22-22, 23; 1974/23-
15; 24-24, 25; 25-30; 26-14.

1974/27-18

**Olağanüstü Genel Kurul Toplantısından Vazgeçildiği
Hakkındaki Birlik Genelgesi.**

Ankara : 9.9.1974

Genelge No. : 26

Konu : Olağanüstü Genel
Kurul toplantısından
vazgeçildiği hakkında.

Baro Başkanlığı

İlgi : 30.7.1974 gün ve 34/1958 sayılı genelgemiz.

İlgi genelgemizde, Dayanışma Esaslarını incelemek
ve tesbit etmek için 28-29 Eylül tarihlerinde olağan-
üstü genel kurul toplantısı yapılmasına karar veril-
mişse de ancak 9 baro görüşünü bildirdiğinden ve bu
sebeple hazırlıklar tamamlanamadığından toplantıdan
vazgeçilmesine ve konunun Ocak 1975 de yapılacak
olağan genel kurul toplantısında ayrı bir gündem
maddesi olarak ele alınmasına Yönetim Kurulumuzun
5.9.1974 tarihli toplantısında karar verilmiştir.

İlgi genelgemizle gönderilen tasarı hakkındaki
görüşlerinizin en geç 15 Ekim 1974 tarihine kadar
gönderilmesini önemle rica ederiz.

Saygılarımızla
Başkan

1974/27-19

**Barolara Yeni Kaydolan Avukatların Adreslerinin En
Kısa Zamanda Birliğimize Gönderilmesi Hakkındaki
Genelge.**

Ankara : 9.9.1974

Genelge No.: 37/2132

Baro Başkanlığı

Gönderdiğimiz BÜLTEN'lerden bir kısmının ad-
res değişikliği nedeniyle iade edildiği gibi bazı mes-
lekdaşlarımız da kendilerine BÜLTEN gönderilmedi-
ğinden şikâyet etmektedirler.

Bu nedenlerle ve BÜLTEN'lerimizin meslekdaşla-
rımıza ulaşabilmelerini sağlamak amacı ile Baronu-
za yeni kaydolan meslekdaşlarımızın adreslerinin ve
adreslerini değiştirenlerin yenilerinin Birliğimize en
kısa zamanda gönderilmesini rica eder, aksi halde ak-
sahlıkları gidermek imkânı bulamayacağımızı bildiri-
rim.

Saygılarımla
Başkan

1974/27-20

Yeni Resmî Kılığa Ait Yönerge İle İlgili Birlik Genelgesi. Tarihi : 30.7.1974
Genelge No.: 35/1959Baro Başkanlığı
.....

Avukatlık Kanununun 49 uncu maddesine göre Birliğimizce tesbit edilen resmî kılık'a ait Yönerge ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi ve gereğini rica ederim.

Saygılarımla
Başkan**AVUKATLARIN RESMÎ KILIK YÖNERGESİ**

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 49 uncu maddesi gereğince Türkiye Barolar Birliği VII. Genel Kurulunda verilen yetkiye dayanılarak, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca kabul edilen avukatların resmî kılıkları hakkındaki yönergedir.

Resmî Kılığın Biçimi :

1 — Avukatların görev yaparken giyecekleri resmî kılıkları Türkiye Barolar Birliğinde mühürlü olarak saklanan örnek biçimindedir.

2 — Bu örneğe göre, resmî kılık, üç renkten oluşmuştur. Genel görünüm siyahtır. Yaka kırmızı, ön tarafın dış yüzü boydan boya parlak siyah, bu siyahın arka yüzü ile kol kapakları yeşildir. Yakasının altındaki dikiş sırma ile kapatılmıştır.

3 — Kırmızı yakanın genişliği (6) cm. yaka altındaki sırma (1) cm. yeşil kol kapağının dış yüzü (10) cm. kol içine dönen kısmı (5) cm. ön taraftaki parlak siyah (10) cm. ve arkadaki yeşil (18) cm. genişliktedir.

4 — Türkiye Barolar Birliğindeki resmî kılığın Barolara gönderilmiş olan örnekleri baro merkezlerinde saklanacaktır. Avukatlar renkleri ve biçimi bu örneklerdeki renk ve biçime uygun kılık giymek zorundadır. Renk ve biçim tutarlılığı Barolarca sağlanacak, uygun olmayanların giyilmesine izin verilmeyecektir.

Giyileceği Yerler :

5 — a) Her avukat, mahkemelere resmî kılıkla çıkmak zorundadırlar.

b) Türkiye Barolar Birliği ve Barolar Disiplin Kurulları Başkan ve üyeleri, duruşma yapılırken resmî kılıklarını giyerler. Disiplin Kurullarında taraf vekilleri de resmî kılık giymek zorundadırlar.

c) Avukatlık and içme törenlerinde Baro Başkanı ve Yönetim Kurulu üyeleri resmî kılıklarını giyerler.

ç) Türkiye Barolar Birliği ve Barolar Başkanları ve Yönetim Kurulu üyeleri, Adalet Yılı açılış törenlerine resmî kılıkları ile katılırlar.

d) Türkiye Barolar Birliği ve Baro organlarında görevli avukatlar, yargı kuruluşları mensuplarının resmî kılıkları ile katıldıkları resmî törenlerde resmî kılıklarını giyerler.

Giyilebilecek Durumlar :

6 — Türkiye Barolar Birliği ve Barolar Genel Kurul Toplantılarında resmî kılık giyebilir.

Giyilemeyecek Haller :

7 — Avukatlar mahkemelerde münhasıran vekâlet görevini ifa ettikleri davalar dışında, bilirkişilik, tanıklık ve tercümanlık yaparken, taraf oldukları hukuk davalarında, şahsî davacı veya sanık bulunduğu ceza davalarında (başka kimselerin vekâlet görevini almış olsalar dahi) resmî kılık giyemezler.

8 — Örneğe aykırı, yırtık, yamalı ve uygun olmayan resmî kılık giyemezler.

Yürürlük :

9 — Bu yönergede belirtilen yeni resmî kılık, 1.1.1975 tarihinde bütün avukatlar tarafından giyilmiş olacaktır. Bu tarihten sonra, yeni resmî kılığı olmayan avukatlar, mahkemelerde görev yapamaz ve duruşmalara alınmazlar.

1974/27-21

Avukatlık Stajı - Avukatlık Stajı ve Avukatlık Sınav Klavuzu.**AVUKATLIK STAJI**

ve

AVUKATLIK SINAVI KLAVUZU

Bu klavuz, Avukatlık Stajı ve Avukatlık Sınavı ile ilgili «Avukatlık Kanunu» ve «Avukatlık Kanunu Yönetmeliği» hükümlerini ve Türkiye Barolar Birliğinin stajla ilgili ilke kararlarını özetliyerek bir arada toplamak suretiyle Barolarımıza ve Avukat Stajiyerlerine yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır.

Kısaltmalar.

Av. K. : Avukatlık Kanunu

AK. Y. : Avukatlık Kanunu Yönetmeliği

M : Madde

TBB : Türkiye Barolar Birliği

I. Avukatlık Stajında Uygulanacak Hükümler

1136 sayılı Avukatlık Kanunu staj süresini bir yıldan bir buçuk yıla çıkaracak, sınav esasını getirdiğinden, stajiyerlerin staj için başvurma sürelerine tabi olacakları hükümler farklıdır.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1238 sayılı Kanunla değişik geçici 7. maddesine göre;

1 — 7 Temmuz 1969 tarihinden önce Hukuk Fakültelerinden mezun olanlar bu tarihten itibaren üç yıl içinde,

2 — 7 Temmuz 1975 tarihine kadar Hukuk Fakültelerinden mezun olanlar, mezuniyet tarihlerinden itibaren üç yıl içinde,

Barolara başvurdukları takdirde ilk altı ayı mahkeme, ikinci altı ayı avukat yanında olmak üzere bir yıl, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu hükümlerine göre staj yapacaklardır.

Bu gibiler hakkında 1136 sayılı Avukatlık Kanununun avukatlık sınavına dair 28, 29, 30, 31, 32 ve 33. maddeleriyle, Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29-37. maddeleri uygulanmayacaktır.

7 Temmuz 1969 dan önce Hukuk Fakültelerinden mezun olanlar için 3499 sayılı Avukatlık Kanununa göre bir yıl süreli ve sınavsız staj yapma süresi 7 Temmuz 1972 de sona erdiğinden, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 7. maddesi uyarınca anılan maddeden yararlanacaklar 7 Temmuz 1975 tarihine kadar Hukuk Fakültelerinden mezun olup, mezuniyet tarihlerinden itibaren 3 yıl içinde avukatlık stajı için barolara başvuranlardan ibarettir.

7.7.1978 tarihinden sonra Avukatlık stajı 1136 sayılı Avukatlık Kanunu uyarınca yapılacak, eski hükümler uygulanmayacaktır.

(Av. K. M. geçici 7).

II. Staj İçin Başvurulacak Baro

Avukatlık Kanununun 16. maddesinin yollamada bulunduğu aynı Kanunun 3. maddesi (e) bendi ve A.K.Y. nin 13. maddesi (c) bendi uyarınca Avukatlık stajı, adayın ikâmetgahının bulunduğu yerdeki Baro'da yapılır. Bu bakımdan adayın ikâmetgahının bulunduğu yerdeki Baroya başvurması gereklidir. (Av. K. 16, 17, A.K.Y. 13).

III. Aranacak Şartlar

Avukatlık Stajı yapabilmek için;

a — Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak,

b — Türk Hukuk Fakültelerinden birinden mezun olmak veya yabancı bir memleket hukuk Fakültesinden mezun olup da Türkiye Hukuk Fakülteleri programlarına göre noksan kalan derslerden başarılı sınav vermiş bulunmak,

c — Staj yapılmak istenen Baro Bölgesinde ikâmetgahı bulunmak, gereklidir.

a — Kesinleşmiş bir kararla yüz kızartıcı bir suçtan veya ağır hapsi gerektiren bir cürümden mutlak olarak, yahut kasdı bir cürümden bir sene veya daha

ziyade hapis cezası ile hüküm giyenler, (Beş yıldan fazla hapis veya ağır hapis cezası ile veyahut zimmet, ihtilâs, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma ve dolanlı iflâs suçlarından biri ile kesin olarak hüküm giymiş olanlar affa uğramış olsalar da staja kabul edilemezler).

b — Kesinleşmiş bir ceza veya disiplin kararı sonucunda hakim, memur yahut avukat olma niteliğini kaybedenler,

c — Avukatlık mesleğine yaraşmıyacak tutum ve davranışları çevresince bilinenler,

d — Avukatlık mesleği ile birleşmeyen bir işle uğraşanlar, (Avukatlıkla birleşmeyen işler Av. K. nun 11, Avukatlıkla birleşebilen işler de Av. K. nun 12. maddelerinde gösterilmiştir).

e — Mahkeme kararıyla kısıtlanmış olanlar,

f — İflâs etmiş olup da itibarı iade edilmemiş olanlar, Taksiratlı ve hileli müflisler itibarları iade edilmiş olsa dahi kabul olunmazlar.

g — Haklarında aciz vesikası verilmiş olup da bu nu kaldırmıyanlar,

h — Avukatlığı sürekli olarak gereği gibi yapmağa engel vücut veya akılca malûl olanlar,

Avukatlık stajı yapamazlar.

(Av. K. M. 16, 3, 5).

IV. Stajla Birleşemeyen ve Birleşebilen İşler

Av. K. nun 11. maddesinde avukatlıkla birleşemeyeceği belirtilen; aylık, ücret, gündelik veya kesenek gibi ödemeler karşılığında görülen hiç bir hizmet ve görev, sigorta produktörlüğü, tacirlik ve esnaflık veya mesleğin onuru ile bağdaşması mümkün olmayan her türlü iş stajiyerlikle birleşemez.

Avukatlık ve dolayısıyla stajiyerlikle birleşebilen işler aşağıda gösterilmiştir.

a — Cumhuriyet Senatosu Üyeliği, Milletvekilliği, il genel meclisi ve belediye meclisi üyeliği,

b — Üniversite, yüksek veya orta öğretim profesör, doçent, asistan ve öğretmenliği,

c — Özel hukuk tüzel kişilerinin hukuk müşavirliği ve sürekli avukatlığı ile, bir avukat yazıyanesin-de ücret karşılığında avukatlık,

d — Hakemlik, tasfiye memurluğu, yargı mercilerinin veya adli bir dairenin verdiği görev veya hizmet,

e — İktisadi Devlet Teşekkülleri ile müesseseleri ve iştirakleri hakkındaki 12 Mart 1964 tarih ve 440 sayılı Kanunda başka bir iş veya hizmetle uğraşmaları yasaklanmamış bulunmak şartı ile; bu kanunun kapsamına giren teşekkül, müessese ve iştiraklerin ve

İktisadi Devlet Teşekkülleri dışında kalıp sermayesi Devlete ve diğer kamu tüzel kişilerine ait bulunan kuruluşların yönetim kurulu başkanlığı, üyeliği, denetçiliği,

f — Anonim, limited, kooperatif şirketler ile hayri, ilmi, siyasi kuruluşların yönetim kurulu başkanlığı, üyeliği ve denetçiliği ve komandit şirketlerde komanditer ortaklık,

g — Gazete ve dergi sahipliği veya bunların yayın müdürlüğü, (Av. K. M. 11, 12, 16. A.K.Y.M. 24)

V. Staj Listesine Yazılma İsteği, Eklenecek Belgeler :

Avukatlık stajı yapmak isteyen aday, ikâmetgahının bulunduğu yerdeki baroya bir dilekçe ile başvurur.

Başvurma dilekçesine aşağıda gösterilen belgelerin asılları ile onanmış ikişer örneği eklenecektir.

a — Nüfus cüzdanı,

b — Türk veya yabancı Hukuk Fakültelerinden birisinin bitirildiğini gösteren belge ve lisans diploması,

(Yabancı bir memleket hukuk fakültesini bitirmiş olanlar ayrıca Türkiye Hukuk Fakültelerinden herhangi birinin programına göre eksik kalan derslerden usulüne uygun başarılı sınav vermiş olduklarını belgelendirmek zorundadırlar).

c — Stajiyer listesine yazılmak üzere başvuru baro bölgesinde ikâmetgahı bulunduğu dair belge (ikâmetgah belgesi),

d — Stajiyer adayının Avukatlık Kanununun 3. maddesinin (f) bendi ve 5. maddesinde yazılı avukatlığa kabul engel halleri bulunmadığına dair imzalı bildiri kâğıdı,

e — Bu yönetmeliğin dördüncü maddesinde belirtilen yerden alınacak ve Avukatlık Kanununun 5/a maddesinde yazılı hükümlülükleri bulunmadığına dair adli sicil belgesi,

f — Başvurduğu baro levhasında yazılı iki avukat tarafından stajiyer adayının ahlâki durumu hakkında ayrı ayrı olmak üzere düzenlenmiş tanıtma kâğıdı,

g — Avukatlığı sürekli olarak gereği gibi yapmağa engel vücut veya akılca malûl olmadığına dair resmî tabipliklerin birinden alınacak rapor.

Belgelerde eksiklik bulunması halinde başvurma dilekçeleri eksik belgeler tamamlanmıncaya kadar kabul edilmez.

Bu belgelerin birer örneği baro başkanı tarafından Türkiye Barolar Birliğine gönderilir. Asılları ve diğer örnekleri dosyasında saklanır. Türkiye Barolar Birliği de noksan gördüğü belgeleri tamamlattırır.

(d) bendindeki bildiri kâğıdının hilâfi ortaya çıktığı takdirde, aday hakkında resmî mercilere yalan beyanda bulunmak suçundan dolayı cezai kovuşturma yapılır.

(Av. K. M. 16, 17 A.K.Y.M. 13)

VI. İsteğin İncelenmesi, Rapor Düzenlenmesi, İlan

Başvurma dilekçesinin kabulü ile birlikte baro başkanı, baro levhasında yazılı avukatlardan birini, adayın;

a — Avukatlık maseleğine kabul için gerekli nitelikleri taşıyıp taşımadığını,

b — Avukatlıkla birleşmeyen bir işle uğraşıp uğraşmadığını,

araştırmak ve sonucu hakkında bir rapor düzenlemek üzere görevlendirir.

Görevlendirilen avukat geçerli öztürü dışında bu görevi kabul etmek ve 15 gün içinde raporunu vermek zorundadır.

Barolar stajiyer adayının görevini sürekli olarak gereği gibi yapmağa engel vücutca bir sakatlığı veya akılca malûllüğü bulunmadığını tespit için Sağlık incelemesine başvurabilirler.

Sağlık incelemesi, resmî bir hastanenin sağlık kurulu tarafından yapılır.

Başvurma dilekçesinin kabulü ve raporun verilmesinden sonra adayın isteği en geç 10 gün içinde A.K.Y. ne ekli (Örnek 5) e göre hazırlanacak yazının baronun ve Adalet dairesinin uygun bir yerine asılması suretile ilan edilir.

Adayın stajiyer listesine yazılma istemine karşı, her avukat veya stajiyer yahut diğer ilgililer itiraz edebilirler.

İtiraz yazı ile olur; itiraz eden kimliğini ve itirazını dayandırdığı maddi olay veya maddeleri gösterir, varsa delillerini bildirir. Açık delil veya vakıaların gösterilmemesi halinde itiraz incelenmez.

İlan üzerine usulüne uygun olarak yapılmış olan itiraz baro yönetim kurulunca veya görevlendirilecek bir üye tarafından incelenir. Bu inceleme sonucu da gözönünde bulundurulmak suretiyle Avukatlık Kanununun 20. maddesindeki süre içinde stajiyer listesine yazılma konusunda bir karar verilir. İtiraz stajiyerin sırasını kaybettirmez.

(Av. K. M. 18, 19. A.K.Y.M. 12, 15, 16, 17).

VII. Staj Listesine Yazılma Veya Yazılmama Kararı

İtiraz süresinin bitmesinden sonra, Baro Yönetim Kurulu adayın stajiyer listesine yazılıp yazılmaması hakkında gerekçeli bir karar verir.

Bu karar örneği;

a — İlgiliye (stajiyer aday, varsa ilân süresinde itiraz eden)

b — O yer Cumhuriyet Savcılığına, tebliğ edilir.

(Av. K. M. 20, A.K.Y.M. 17).

VIII. Baro Yönetim Kurulu Kararına İtiraz, Staja Başlama

1. Baro Yönetim Kurulunun karar verme süresi :

Baro Yönetim Kurulları istemin ilânı üzerine başlayan 15 günlük sürenin bitiminden itibaren bir ay içinde isteğin kabulü veya reddi hakkında karar vermek zorundadır. Bu süre içinde karar verilmezse talep reddedilmiş sayılır.

2. İtiraza yetkili olanlar :

a — İlgililer (aday veya adayın yazılma isteğine itiraz edenler)

b — O yer Cumhuriyet Savcısı,

c — Baro Yönetim Kurulu Üyeleri, adayın staj listesine yazılma veya yazılmama kararına karşı itiraz edebilirler.

3. İtiraz süresi ve mercii :

a — İlgililer kararın kendilerine tebliğ,

b — O yer Cumhuriyet Savcısı, karar örneğinin kendisine verildiği,

c — Baro Yönetim Kurulu üyeleri karar, tarihinden, Baro Yönetim Kurulu bir ay içinde karar vermezse, bir ayın bittiği tarihten itibaren 15 gün içinde kararı veren Baro aracılığı ile TBB Yönetim Kuruluna itiraz edebilirler.

TBB. nin itiraz üzerine verdiği kararlar Adalet Bakanlığının onayı ile kesinleşir. Adalet Bakanlığı kararı aleyhine stajiyer aday ve TBB Yönetim Kurulu Danıştay'a dava açabilirler.

Avukatlık stajı, listeye yazılma ile başlar. İtiraz, staj listesine yazılmayı durdurur.

(Av. K. M. 20-21, A.K.Y.M. 18)

IX. Staj Süresi ve Stajın Uzatılması : Devam Kontrolü :

Avukatlık stajı, ilk altı ayı Mahkemelerde ve kalan bir yılı da en az beş yıl kıdemli olan bir avukat yanında yapılmak üzere birbuçuk yıldır.

Yukarıda 1. de açıklandığı üzere Av. K. M. Geçici 7. kapsamında girenler ilk 6 ayı Mahkeme, ikinci 6 ayı beş yıl kıdemli avukat yanında olmak üzere bir yıl staj yaparlar.

Baro Yönetim Kurulları, staj hakkındaki kesin rapor üzerine staj süresini altı ay uzatabilir. Baro Yönetim Kurulunun uzatma kararı kesindir.

Stajın mahkemelerle avukat yanında olmak üzere iki ayrı yerde yapılması stajın bütünlüğünü ihlâl etmez.

Mahkeme ve Adalet dairelerinde stajiyerlere ayrılmış bir staj defteri ile bir devam cetveli bulunur. Devam cetveli her hafta, staj defteri staj sonunda hâkim veya staj yapılan daire âmiri tarafından stajın fiilen yapıldığı gösterilmek suretiyle onanır. Cumhuriyet Savcısı stajiyer üzerindeki denetimini devam cetveline işaret vermek suretiyle yapar.

(Av. K. M. 14-15, A.K.Y.M. 19, 3499 sayılı Av. K. M. 18).

X. Stajiyer Kontenjanının Tespiti, Mahkeme ve Adalet Dairelerinde Staj

Her ağır ceza mahkemesi için bir stajiyer kontenjanı tespit edilir. Kontenjan adalet dairesi ile personel durumu gözönünde bulundurulmak suretiyle, Baronun da görüşü alındıktan sonra adalet komisyonunca tespit edilerek Baroya, Türkiye Barolar Birliğine ve Adalet Bakanlığına bildirilir. Kontenjan aynı usulle artırılır veya eksiltilir.

Stajiyer listesine kaydı kesinleşen aday, Baro bölgesinde ağır ceza merkezlerinden hangisinde staj yapmak istiyorsa barodan alacağı belge ile o yer Adalet Komisyonu Başkanlığına başvurur. Adalet Komisyonu, birinci fıkradaki kontenjan durumunu gözönünde bulundurarak adayı staja başlatır.

Mahkeme ve adalet dairelerindeki staj, aşağıdaki sıra ve sürelerle göre yaptırılır :

a — Cumhuriyet Savcılığında bir ay,

b — Ağır Ceza Mahkemesinde bir ay,

c — Asliye Ceza Mahkemesinde onbeş gün,

d — Sulh Ceza Mahkemesinde onbeş gün,

e — Sulh Hukuk Mahkemesinde onbeş gün,

f — Asliye Hukuk Mahkemesinde (Ticaret-İş-Tapulama dahil) birbuçuk ay,

g — İcra Tetkik Mercii ve İcra Dairelerinde bir ay,

Adalet Komisyonu gerekli gördüğü takdirde bu sırayı değiştirebilir ve stajyerin isteği üzerine, ticaret, iş veya tapulama mahkemesinde staj yapılması hususunu düzenler.

Stajiyerler, duruşmalarda, keşiflerde, soruşturmalarda, kararların görüşülmesinde ve yazılmasında hazır bulunur, kendisine verilen dosya ve kararları inceleyebilir, kalem işlerine yardım eder ve birer rapor hazırlar.

Stajiyerler, kendilerine verilen işlerden sorumludurlar.

Staj Cumhuriyet Savcısı veya hâkimin yahut staj görülen daire amirinin denetiminde yapılır.

Yukarıdaki sürelerin her birinin bitiminde, stajyerin varsa, devam etmediği günleri, stajyerlere ve rilen görevleri ve stajyerin genel olarak ilgi ve başarı derecesiyle ahlâki durumunu belirten iki nüsha rapor düzenlenerek biri Adalet Komisyonuna, diğeri barosuna gönderilir.

Stajyer bu süre için ayrıca baro başkanı veya görevlendireceği avukat tarafından denetlenir. Denetim sonucu bir raporla baro başkanlığına bildirilir.

(Av. K. M. 15-24, A.K.Y.M. 20).

XI. Yanında Staj Yapılacak Avukat :

Avukat yanında staja başlayabilecekleri Cumhuriyet Savcılığınca baroya bildirilenler, evvelce dilekçelerinde gösterdikleri ve muvafakatını aldıkları en az beş yıl kıdemli avukat yanında staja başlarlar.

Baro Başkanının isteği veya ilgililerin başvurusu üzerine Baro Yönetim Kurulu stajını dilekçede gösterilenden başka avukat yanında yapılmasına karar verebilir.

Yanında staj yapacak avukat bulamayan stajyerin hangi avukat yanında staj göreceğini Baro Başkanı tayin eder.

Baro Yönetim Kurulu veya Baro Başkanı tarafından seçilen avukat, stajyeri kabul zorunludur. (Av. K. M. 22, A.K.Y.M. 21).

XII. Stajyerin Ödevleri :

Stajyerin ödevleri aşağıda gösterilmiştir :

a — Kesintisiz olarak staja devam etmek, (stajyerin haklı sebeplere dayanarak devam edemediği günler, engelin kalkmasından sonraki bir ay içinde başvurduğu takdirde, Mahkeme stajı döneminde Adalet Komisyonu, avukat yanındaki staj sırasında ise Baro Yönetim Kurulunca tamamlattırılır. Baro Başkanı, haklı engeller halinde avukat yanındaki staj sırasında 30 günden fazla olmamak üzere izin verebilir).

b — Duruşmalara avukatla birlikte girmek ve onun yanında yer almak,

c — Staj konferanslarına devam etmek,

d — Baro Yönetim Kurulu ve yanında çalıştığı avukat tarafından verilen işleri yapmak,

e — Dava evrakını düzenlemek,

f — Baroların hazırlayacakları iç yönetmeliklerde gösterilecek diğer ödevleri yerine getirmek.

(Av. K. M. 23, A.K.Y.M. 22).

XIII. Stajyerin Vekâlet Alması Ve Bu Yetkinin Sona Ermesi :

Stajyerler, avukat yanında staja başladıktan üç ay sonra, avukatın yazılı muvafakatı ile ve onun gö-

zetimi altında İcra Tetkik Mercii hakimlikleri ile Sulh Mahkemelerinde ve İcra ve İflâs Dairelerinde görülen dava ve işlerde vekâlet alabilirler.

Avukatlık sınavında beş defa başarısızlığa uğrayan veya staj bitim belgesinin verildiği tarihten itibaren iki yıllık sınava giriş haklarının tamamını kullanma süresini başarı göstermeden geçiren stajyerin vekâlet alma yetkisi sona erer.

(Av. K. M. 26, A.K.Y.M. 24, 26).

XIV. Stajın Sona Ermesi, Staj Bitim Belgesi

Baro Yönetim Kurulu staj süresinin dolmasını ve kesin raporun verilmesini izleyen ilk toplantısında, stajyerin staj dosyasını ve staj sırasında, stajyer hakkında gerek mahkeme ve adalet daireleri gerekse yanında staj gördüğü avukat tarafından düzenlenen raporları inceler.

Baro Yönetim Kurulu gerekli gördüğü takdirde üç kişilik bir heyet teşkil ederek stajyer ile mülâkat yapılmasını ve sonunda ek bir rapor vermelerini kararlaştırabilir.

Raporları ve staj dosyalarındaki belgeleri yeterli gören yönetim kurulu stajyerin avukatlık stajının tamamlandığına ve staj bitim belgesinin düzenlenmesine karar verir. Aksi halde stajı altı ay daha uzatır. Uzatılan altı ay sonunda aynı işlemler tekrarlanır. Stajın altı ay uzatılmasına ilişkin baro yönetim kurulu kararları kesindir.

Staj bitim belgesi A.K.Y. ne ek (Örnek 6) ya göre hazırlanır ve Baro Başkanı tarafından imzalanır, mühürlenir.

Stajyerin staj yapmasını önleyen veya yaptığı stajı geçersiz kılan kanuni sebepler saklıdır.

(Av. K. M. 25, A.K.Y.M. 25).

XV. Staj Listesinden Silinme, Silme Kararına İtiraz :

Avukatlık stajı için Kanunun ve bu yönetmeliğin öngördüğü şart ve nitelikleri sonradan kaybedenler ile esasen bu şart ve niteliklere sahip olmadıkları staja başladıktan sonra anlaşılmanın adları baro yönetim kurulu kararıyla stajyer listesinden silinir.

Stajyer listesinden silme kararı verilmeden önce, stajyerin yazılı cevabı istenmekle beraber, kendisinin dinlenmesi veya dinlenmek üzere yapılan çağrıya süresi içinde uymamış olması şarttır.

Baro Yönetim Kurulu stajyer listesinden silme kararını gerekçeli olarak verir.

Bu karara karşı stajyer kendisine tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde baro aracılığı ile TBB Yönetim Kuruluna itiraz edebilir. TBB Yönetim Kurulu kararı Adalet Bakanlığının onaylaması ile kesinleşir.

Stajiyer, ilgili Baro ve TBB Yönetim Kurulu, Adalet Bakanlığı kararına karşı Danıştay'a başvurabilir, (Av. K. M. 23, 71. A.K.Y.M. 26).

XVI. Askerlik Döneminde Staj :

Askerlik görevini yaparken, resmen izinli veya tebdil havalı olarak kıt'a ve müesseselerinden ayrılanlar bu süre içinde sivil kıyafetle staj yapabilirler. (Av. K. M. 182, A.K.Y.M. 27).

XVII. Stajın Nakli :

Stajın naklinde de ,avukatın nakline ait hükümlerin staja /uygun hükümleri uygulanır. (Av. K. M. 182, A.K.Y.M. 28).

XVIII. Avukatlık Sınavı :

S ı n a v K u r u l u

Sınav Kurulu, biri hukuk diğeri ceza dairelerinden olmak üzere iki Yargıtay Daire Başkanı ve üç avuktan kurulur. Yargıtay Daire Başkanlarından kıdemlisi kurula başkanlık eder.

Kurulun görev süresi iki yıldır. Yeni kurul seçilinceye kadar eski kurulun görevi devam eder. Üyelerin engeli halinde, başkan o üyenin mensup olduğu kurumca seçilmiş bulunan yedek üyelerle noksanı tamamlar. Başkanın engeli halinde görevleri, kurula katılan kıdemli Yargıtay Daire Başkanı tarafından yerine getirilir.

Sınav Kurulu iki yılda bir, Ocak ayında yeniden kurulur.

Türkiye Barolar Birliği'nin Yargıtay Başkanlığına başvurması üzerine, Yargıtay Büyük Genel Kurulu tarafından birisi hukuk diğeri ceza daireleri başkanları arasında olmak üzere iki asıl ve iki yedek üye seçilir.

Yargıtay Başkanı seçim sonucunu hemen Türkiye Barolar Birliğine bildirir.

Sınav Kurulunun avukat üyeleri Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından asıl ve yedek üye toplamının üç katı olarak gösterilecek adaylar arasında Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunca seçilir.

Sınav Kuruluna üye seçilebilmesi için bir avukatın en az onbeş yıl fiilen avukatlık yapmış ve Avukatlık Kanununun 90 ıncı maddesinde yazılı diğer niteliklere sahip olması lâzımdır.

Seçimde Av. K. nun 90. maddesi hükümleri uygulanır.

(Av. K. M. 29-30. A.K.Y.M. 29).

XIX. Sınav Listesine Yazılma İsteği, İsteğin Reddi, İtiraz :

Sınava giriş, adayın isteğine bağlıdır.

a — Staj bitim belgesi almış olan aday, stajiyer listesine yazılı olduğu baroya en geç sınav gününden onbeş gün önce başvurarak sınava girmek istediğini bildirir ve sınava giriş belgesi verilmesini ister.

b — Baro Yönetim Kurulu isteklinin sınav haklarını tüketip tüketmediğini ve staj bitim belgesi günü ile girmek istediği sınav günü arasında iki yıldan fazla bir sürenin geçip geçmediğini inceler.

Adayın isteğinin kabulü halinde üç nüsha sınav giriş belgesi A.K.Y. ne ek (Örnek 7) ye uygun olarak düzenlenir, adı sınava gireceklerin listesine yazılır.

Sınava giriş belgesinin bir örneği adaya verilir, bir örneği sınava girecekler listesi ile birlikte Türkiye Barolar Birliğine gönderilir, bir örneği de adayın staj dosyasına konulur.

c — Sınav giriş belgeleri ve sınav listeleri her sınav için ayrı ayrı olmak üzere sınavdan önce yeniden düzenlenir.

d — Sınav belgesi almak üzere başvuran adayın isteminin reddedilmesi halinde, staj listesine yazılma isteminin reddedilmesi konusundaki bu klavuzun VIII. maddesinde açıklanan itiraz usulü ve sonuçlar uygulanır.

Avukatlık sınavında beş defa başarısızlığa uğrayan aday bir daha sınava giremez.

Staj bitim belgesinin verildiği tarihten itibaren iki yıl içinde sınava giriş haklarının tamamının (beş defa) kullanılması zorunludur.

(Av. K. M .31, A.K.Y.M. 31) .

XX. Sınava Gireceklerin TBB. ne Bildirilmesi :

Barolar sınava girecek olanların listesini sınav giriş belgelerinin birer nüshası ile birlikte sınav gününden en az bir hafta önce bulunacak şekilde Türkiye Barolar Birliği'ne gönderirler.

Türkiye Barolar Birliği ,barolardan gelen listelere ve belgelere göre sınava gireceklerin listesini düzenler.

(Av. K. M. 31. A.K.Y.M. 32).

XXI. Sınav Günleri :

Avukatlık sınavı her yılın Mart, Mayıs, Temmuz, Eylül ve Aralık aylarının ikinci pazartesi günleri yapılır. Belirtilen günlerin tatile rastlaması halinde sınav sonra gelen Pazartesi günü yapılır.

Her yılın başında ve her sınav gününden bir ay önce sınavın ve yazılı sınavda başarısız olanlar için yapılacak mülâkatın yeri, günleri ve saatleri Türkiye Barolar Birliği tarafından ayrıca ilân edilir. Barolar, bölgeleri içinde sınavın ve mülâkatın yeri, günü ve saatini ilân ederler.

Türkiye Barolar Birliği'nin ilânı gazeteler aracılı-

ğı ile, baroların ilanı baroda ilânlar için ayrılmış yere asılması suretiyle yapılır.

(Av. K. M. 32. Av. K. Y. M. 33)

XXII. Sınav Yeri, Sınav Düzeni ve Güveni :

Sınav yeri Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nca seçilir ve sınava hazırlanır.

Sınav günü, Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı, sınav kurulu ve bu kurul tarafından görevlendirilenler, sınavın düzen ve güvenini sağlarlar.

Buna aykırı davranışlarda bulunanlar, sınav dışı bırakılırlar ve bu durum bir tutanakla tespit edilir. Sınav dışı bırakılanlar, o sınavda başarı göstermemiş sayılırlar.

Sınav belgesi aldığı halde sınava kabul edilmeyen veya yukarıdaki fıkra uyarınca sınavda başarısız sayılanlar konusunda verilecek kararlar kesindir.

(Av. K. M. 28, A.K.Y.M. 34)

XXIII. Sınav Şekli, Sınav Sorularının Amacı :

Sınav yazılı olur, sınav soruları kurul tarafından sınav günü hazırlanır. Soruların kurul üyeleri tarafından imzalı bir nüshası saklanmak üzere Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'na verilir.

Sınav sorularının saptanmasında, adayın hukuk uygulaması yönünden hukuk ilkelerini ve mevzuat hükümlerini olaylara uygulama yeterliğine ulaşmış olduğunu, meslek kurallarını kavrayıp kavramadığını değerlendirmek amacı gözönünde tutulur.

Sınav, Türkiye Barolar Birliği'nce bastırılacak ad yerleri kapalı kâğıtlarla yapılır. Sınav kâğıdı üzerine hiç bir işaret konulamaz, işaretli kâğıtlar geçersizdir.

Sınav süresini kurul, her sınav için ayrıca tesbit eder ve sınava katılanlara bildirir. Sınavın başlangıç ve bitiş saatleri bir tutanakla tespit edilir.

Sınav kâğıtları, Türkiye Barolar Birliği'nde bir yıl süre ile saklanır.

(Av. K. M. 32, A.K.Y.M. 35).

XXIV. Sınav Konuları :

Sınav konuları, Anayasa ve İdare Hukuku, Medeni Hukuk ve Borçlar Hukuku, Ceza Hukuku, Hukuk ve Ceza Usul Hukuku, Ticaret ve İş Hukuku ile İcra ve İflâs Hukuku ve Avukatlık Kanunu ve Meslek Kurallarıyla ilgili uygulama ve problemleri kapsar.

(Av. K. M. 32, A.K.Y.M. 36).

XXV. Değerlendirme, Sınav Sonuçlarının İlanı :

Sınav Kurulu, her aday için ayrı ayrı üç nüsha kat sonuçlarını gösterir belgeleri hazırlar. Ayrıca sınav olmak üzere A.K.Y. ne ek (Örnek 8) sınav veya mülâ-

va girenlerin ve mülâkata tabi tutulanların durumları da gözönünde bulundurulmak suretiyle başarı sağlayıp sağlamadıklarını (Başarılı) veya (Başarısız) şeklinde gösteren bir listeyi düzenleyip imzalar.

Liste ve belgelerden ikişer örnek Türkiye Barolar Birliğine gönderilir, birer nüshası sınav kurulunda kalır.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı liste ve belgelerden birer örneği adayın listesinden sınava girdiği baroya gönderir. Aday isterse belgelerin bir örneğini barosundan alır.

Listeler Türkiye Barolar Birliğinde ve barolarda ilâna ayrılmış yerlerde ilân edilir.

Avukatlık Kanununun (3/d) ve A.K.Y. nin (2/d) maddesinde yazılı sınavın başarı şartı yukarıdaki belge ile kanıtlanır.

(Av. K. M. 32. A.K.Y.M. 37).

XXVI. Baroya Kaydolma İsteği :

Avukatlık sınavını başarmış olanlar mesleki çalışmalarını sürdürecekleri yer barosuna ait levhaya yazılmak zorundadırlar.

Stajyerlerin staj yaptıkları yer barosuna yazılmaları zorunlu değildir. Barolara giriş keseneği ödenmesi zorunlu olduğundan, staj nerede yapılırsa yapılsın Avukatlık yapılmak istenen yer barosuna sınav başarı kartı ile başvurularak staj yapılan yer barosundan dosya celbedilip, kaydın yapılması mümkün olup, yeni mesleğe başlıyanların iki defa giriş keseneği ödememeleri bakımından bu yol tavsiyeye şayandır.

(Av. K. M. 6, A.K.Y.M. 5).

XXVII. İsteğin Kabulü :

İsteği kabul eden baro yönetim kurulu, başvuranın avukatlık mesleğine kabul ile levhasına yazılması hususunda başvurma dilekçesinin kabul edildiği tarihten itibaren bir ay içinde gerekçeli kararını verir. Karar ile kararın dayandığı dosya 2 nüsha düzenlenerek, karar tarihinden itibaren bir ay içinde Adalet Bakanlığına ve Türkiye Barolar Birliğine gönderilir. Av. K. Y. nin 13. maddesi uyarınca evvelce Türkiye Barolar Birliğine gönderilen evrakın, Birliğe gönderilen dosyaya konmasına lüzum yoktur. Türkiye Barolar Birliğince düzenlenecek ruhsatname bedelinin ödendiğine dair banka dekontu ile avukatın 6x9 büyüklüğünde 3 adet cübbeli fotoğrafı da Adalet Bakanlığına gönderilen dosyaya eklenir.

Adalet Bakanlığı onayladığı kararları ruhsatname düzenlenip baroya iade edilmek üzere Türkiye Barolar Birliğine, onaylamadığı kararları ise doğrudan doğruya ilgili baroya gönderir.

(Av. K. M. 7. Av. K. Y. M. 7).

XXVIII. Avukatlık Ruhsatnamesi ve Yemin :

Türkiye Barolar Birliği Adalet Bakanlığından gelen dosyadaki bilgilere göre ruhsatnameyi düzenliyerek, soğuk damga ile fotoğrafını mühürlür, ruhsatname defterine durumu işler ve ilgili baro başkanı tarafından imzalanıp mühürlenerek sahibine verilmek üzere barosuna gönderilir.

Adayın Avukatlık Kanununun 9. maddesi uyarınca and içtiği ve ruhsatnamesinin verildiği hususunda bir tutanak düzenlenir.

And içmeyen adaya ruhsatnamesi verilmez.

Aday ruhsatnamesini aldıktan sonra (Avukat) ünvanını kazanır.

Durum Türkiye Barolar Birliğine bildirilir ve ruhsatnamesinin alındı belgesi Türkiye Barolar Birliğine gönderilir. Türkiye Barolar Birliği arşiv kartı A.K.Y. ne ek (Örnek 3) bu yazıya eklenir.

(A.K.M 9.. A.K.Y..M. 8).

XXIX. İsteğin Reddi, İtiraz, İtiraz Sonuçları, Davaya Hakkı :

Baro Yönetim Kurulu, levhaya yazılma isteğinin reddedilmesine ilişkin karara itiraz halinde adaya bunu belirten A.K.Y. ne ek (Örnek 4) e göre müzenlenen bir belge verir.

Posta masrafı itirazcıdan alınır. İtiraz Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca incelenerek bir ay içinde karara bağlanır. Bir ay içinde karar verilmezse itiraz reddedilmiş sayılır. Ancak, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca yapılan incelemede, belgelerde eksiklik bulunması nedeniyle eksikliklerin tamamlattırılması veya tamamlatılmak üzere dosyanın iadesi halinde bu süre ,eksik belgelerin tamamlanacağı veya dosyanın Türkiye Barolar Birliğine intikal ettirildiği tarihten başlar.

(Av. K. M. 8. A.K.Y.M. 9).

Türkiye Barolar Birliğinin itiraz hakkında verdiği kararlar onaylanmak üzere dosyası ile birlikte karar tarihinden itibaren 1 ay içinde Adalet Bakanlığına gönderilir.

Adalet Bakanlığınca verilecek kararlar, kanuni gereği yapılmak üzere dosyaları ile birlikte Türkiye Barolar Birliğine gönderilir.

İtirazın Sonuçları :

İtirazın kabulüne ilişkin kararın Adalet Bakanlığınca onaylanması halinde A.K.Y. nin (7, 8, 9) maddeleri gereğince işlem yapılarak aday baro levhasına yazılır, ruhsatnamesi verilir.

İtirazların reddine ilişkin karar Adalet Bakanlığınca onaylandığı takdirde adayın kimliği gereği yapılmak ve diğer barolara duyurulmak üzere ilgili baro tarafından Türkiye Barolar Birliğine bildirilir.

Adayın kimliği Türkiye Barolar Birliğinde bu iş için tutulan özel bir deftere yazılır.

Red ve bekleme sebepleri kalmadıkça hiç bir ba için tutulan özel bir deftere yazılır.

Adalet Bakanlığının, Türkiye Barolar Birliğinin itirazın reddine ilişkin kararını onaylamaması halinde Türkiye Barolar Birliği ve ilgili baro; itirazın reddine ilişkin kararın onaylanması halinde ise, başvuran aday tarafından Danıştay'da iptal davası açılabilir.

(Av. K. M. 8. A.K.Y.M. 9, 10, 11, 12)

XXX. Büro Edinme Zorunluğu :

Her avukat, levhaya yazıldığı tarihten itibaren üç ay içinde baro bölgesinde bir büro kurmak zorundadır. Büroların niteliklerini barolar belirtir.

Bir avukatın birden fazla bürosu olamaz. Birlikte çalışan avukatlar ayrı büro edinemezler .

Bürosunu veya konutunu değiştiren avukat yerlerinin adreslerini bir hafta içinde baroya bildirmek zorundadır.

(Av. K. M. 43).

XXXI. Meslek Kuralları :

Avukatlık ruhsatnamesi ile birlikte verilen Meslek Kurallarına aykırı davranışlar Disiplin cezasını gerektirir.

(Av. K. M. 134).

XXXII. TBB'nın İlke Kararları :

Stajla ilgili TBB ilke kararları aşağıya çıkarılmıştır.

1) Stajını bitirdikten sonra bir başka Baro bölgesine yerleştiği için staj yaptığı Yönetim Kurulu önünde yemin etmesi olanağı kalmayan avukat adayı bulunduğu yer barosunda yemin edebilir.

(4.4.1970-109/1)

2) Yedek Subaylık görevi gereği olarak kadrosuz öğretmenlik Avukatlık Kanununun 16. maddesinin 'stajın devamlılığına engel işlerden' sayılır.

(7.2.1970-16/5)

3) Avukatlık Kanununun 12/b hükmü tadâdi olduğundan Üniversiteler Kanununun 33. maddesi gereğince kitaplıkta uzman olarak çalışma avukatlık stajı ile birleşemez.

(5.4.1970-136/2)

4) Avukatlık Kanununun 35. maddesi hukuk müşavirliği yapabilmeyi baroya kayıtlı olma şartına bağlamıştır. Bu temel ilkedir. Aynı yasanın 63. maddesi ile de levhaya yazılı olmayanların avukatlık işlerini yürütmesi önlenmiştir.

O hade özel hukuk tüzel kişilerinin Hukuk Müşavirliği, stajiyerlikle bağdaşır bir görev değildir.

(165..1970 - 198/23), (6.9.1970 - 366/12), (6.9.1970 - 365/11)

5) Avukat stajına devam ederken askerlik görevini yapmak üzere stajını yarıda bırakanların, askerliği sırasında izinli buldukları süre içinde askerlik 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 23. maddesindeki haklı sebeplerden biri olduğundan ve Askerî Ceza Kanununa müzeyyel 2183 sayılı Kanunun 2. maddesi son fıkrası gereğince staja kaldıkları yerden devam etmeleri mümkündür.

(3.7.1970 - 264/9), (2.5.1971 - 275/40), (1.11.1970 - 458/33).

6) İmam Hatip Okulları orta öğretim kurumu olduğundan bu okullar öğretmenliği 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 12/b. maddesine göre stajiyerlikle bağdaşır.

(3.7.1970 - 270/15)

7) Staj bitim belgesi hak doğuran bir belge değil, bir durumu tevsik eden belge olduğundan aksi ortaya çıkınca bu belge de hükümsüz sayılır. Staj bitim belgesi kazanılmış hak teşkil etmez.

(6.9.1970 - 371/17)

8) 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 26. maddesinde stajiyerin yanında bulunduğu avukatın muvaffakı ve gözetimi altında icra tetkik mercii, sulh mah kemeleri ve icra iflâs dairelerinde görülen dava ve işlerde vekâlet almaları, staj yaptıkları yer mahkemeleri ile sınırlı değildir.

(27.12.1970 - 551/28)

9) 1136 sayılı Kanuna göre stajını bitiren ve and içtirilen avukata geçici ruhsatname verilemez.

(27.2.1971 - 87/26)

10) Stajını bitirdiği Baroda avukatlık yapmayacak olan stajiyerlere ruhsatname değil staj bitim belgesi verilmesi ve mesleki faaliyete başlayacağı baroya bu belge ile başvurulması suretiyle ruhsatnamenin alınması mümkündür.

(27.2.1971 - 88/27-b), (2.4.1972 - 204/37)

11) 1136 sayılı Kanunun 35/d maddesi hükmünün karşı kavramına göre avukatlık ile birleşebilen bir iş stajiyerlikle de birleşebilir Aynı Kanunun 12/c maddesine göre avukat yanında ücret karşılığı avukatlık mümkün olduğundan avukatın stajiyere ücret ödemesi mümkündür. Ancak avukatı ücret vermeye zorlamak imkânı yoktur.

(27.2.1971 - 90/29), (2.5.1971 - 204/5)

12) Avukat, stajı sırasında takibettiği davayı stajını tamamladıktan sonra yeni vekâletname ibrazına lüzum olmadan takibe devam edebilir.

(19.5.1971 - 317/29)

13) Beş yıl kıdemi olmayan avukat yanında staj yapma olanağı yoktur.

(19.5.1971 - 317/29)

14) 1136 sayılı Kanunun 12/f maddesi kapsamına girmediğinden Kollektif şirket ortaklığı avukatlık stajı ile bağdaşamaz.

(15.6.1971 - 333/4)

15) Evlenmenin 1136 sayılı Kanunun 23. maddesinde öngörülen haklı sebeplerden sayılması gerekir.

(11.7.1971 - 425/3)

16) Sivil Savunma Koleji 1136 sayılı Kanunun 12/b maddesi kapsamına giren öğretim kurumu olduğundan bu kollej öğretmenliği avukatlık stajiyerliği ile bağdaşır.

(3.7.1970 - 291/36), (5.9.1971 - 558/2)

17) Avukat stajiyeri Danıştay'da dosya inceleyebilir.

(31.10.1971 - 710/56)

18) Staj bitim belgesi verilmesi için baroya giriş keseneği ödenmesi gerekli değildir. Avukatlığa kabul kararı verildikten sonra kesenek yükümlülüğü başlar.

(4.4.1972-239/7)

19) Stajiyerin adının staj listesinden silinmesi staj yaptığı baro yönetim kurulunun yetkisi içindedir. 1136 sayılı Kanunun 24. maddesi ile Adalet komisyonlarına verilen gözetim yetkisi stajiyerin adının staj listesinden silinmesine karar vermeği kapsamaz.

(28.5.1972 - 357/3)

20) 1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 11. maddesi uyarınca hakimlik stajının avukatlık stajına sayılabilmesi için tamamlanması gerekli olup kısmen mahsubu mümkün değildir.

(6.9.1972 - 633/3)

21) Orta dereceli okullar belletici kadrolarında görülen hizmetler avukatlık stajı ile birleşemez.

(6.9.1972 - 633/3)

22) Avukatlık stajı mahkeme ve avukat nezdinde olmak üzere iki bölümden ibarettir. Bu bölümlerden bağdaşabilen işle geçen kısmının geçerli sayılması gerekir.

(18.8.1972 - 568/39) (Danıştay 8.D. 28.12.1972, E. 972/4161, K. 972/4680)

23) Avukat stajiyerlerinin baro levhasına yazılması mümkün değildir.

(28.1.1973 - 53/8)

24) Avukatlık stajına 1136 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 7.7.1969 tarihinden önce başlamış olanlar hakkında, o zaman mer'i Danıştay kararları karşısında 72/b maddesi uygulanamaz.

(23.7.1972 - 488/9), (28.11.1973 - 63/18)

25) 3499 sayılı Kanun hükümlerine göre staj bitim belgesi alanlar hakkında Avukatlık Kanununun 72/b maddesi uygulanmaz.

(25.2.1973 - 143/20)

26) Avukatlık Kanununun geçici 7. maddesi uyarınca eski Kanun hükümlerine göre staj yapılabilmesi için mezuniyet tarihinden itibaren 3 yıl içinde baroya başvurması gerekir. Askerlik görevi staja başvurmayı engel değildir.

(25.2.1973 - 145/22), (22.4.1973 - 270/31)

27) 1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 8. maddesi uyarınca anılan kanunun yürürlüğe girdiği 7.7.1969 tarihinden evvel siyaset bilgileri okulu veya fakültesinden mezun olup, eksik kalan derslerden hukuk fakültelerinde fark imtihanı verenler anılan kanun uygulamasında hukuk fakültesi mezunu sayılacaklarından sınav için başvurup bu süre içinde sınavını başarı ile bitirmemiş olanların madde hükmünden yararlanmalarına olanak mevcut değildir.

(22.4.1973 - 294/55)

28) 3499 sayılı Kanun hükümlerine göre staj yapmak için başvurma süreleri Avukatlık Kanununun geçici 7. maddesinde gösterilmiştir. Tutukluluk hali staj için başvurmaya engel kabul edilemez.

(22.4.1973 - 310/71)

29) Staja 3499 sayılı Kanunun yürürlüğü zamanında başlayanlar 1136 sayılı Kanun yürürlüğe girdikten sonra bitirseler dahi 72/b maddesi uygulanamaz.

(22.4.1973 - 311/72) (Da.ınıştay 8.D. 23.2.1972 gün ve Esas: 1971/2000, Karar: 1972/987).

30) Avukatlık Kanununun 72/b maddesi uyarınca ruhsatnamesi iptal edilen kimseye yeniden yaptığı geçerli staj sonunda yeni ruhsatname verilmesi gerekir.

(15.7.1973 - 536/40)

1974/27-22

Avukatlık Stajı - Av. Kanununun 11, 16, 5/d Maddeleri Uyarınca Ücretsiz İzinli Dahil Olsa Görevde Buldukları Sürede Staj Yapılamayacağı.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
Ankara

Ankara : 12.6.1974
Sayı : 167

TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü Müfettişlerinden Turan Yaşar Ankara Barosunda altı aylık stajını ikmal ettikten sonra Baromuzaya naklen gelerek bakiye kalan altı aylık stajına devam etmekte iken idari bir görevde bulunması sebebiyle stajını bırakmış idi.

Turan Yaşar, bu kerre Baromuzaya yazılı müracaatla bulunarak Avukat yanında görmesi gereken altı

aylık stajına iki bölümde olmak üzere üçer aydan altı ay ücretsiz izin almak suretiyle devam etmek ve aynı zamanda 1803 sayılı Af kanunundan da istifade ettirilmesini talep etmektedir .

Ekli dilekçe suretinin tetkik buyurularak adı geçen bağlı bulunduğu işletmeden ücretsiz izin alması halinde stajına kaldığı yerden devam etmesinin mümkün olup olmayacağı ve Af kanunundan da istifade edip edemeyeceği hususunda yüksek mütalaanızın Baromuzaya ulaşmasını arz ederim.

Saygılarımla

Eskişehir Barosu Başkanı
Av. Şahap Demirel

Eki : 1

Baro Başkanlığına
Eskişehir

15/5/1970 Tarihli dilekçeme ektir :

Baronuz avukat stajyer listesinin 193 sırasında kayıtlı bulunmaktayım. Adalet dairelerinde görmem gereken 6 aylık stajımı Ankara Barosunda ikmal ettim. Avukat yanında görmem icap eden 6 aylık stajıma 4/5/1970 günü Av. Mehmet Zilelioğlu'nun yanında başladım. Bu devrelerde idari bir görevde bulunmuş olmamdan dolayı avukatlık stajı ile bağdaşmayacağı sonucuna varmam üzerine stajıma ara verdim.

Bu kerre bağlı bulunduğum müesseseden 6 ay müddetle ücretsiz izin alarak ve 1803 sayılı Af kanunundan da istifade etmek suretiyle stajıma devam edip edemeyeceğim hakkında bir karar itirazımı ve kararın tarafıma tebliğini saygı ile arz ederim.

5/6/1974

Turan Yaşar

Ankara; 31.7.1974
Sayı : 1980

Baro Başkanlığına
Eskişehir

İlgi : 12.6.1974 gün ve 167 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine Yönetim Kurulumuzca itiraz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

20.7.1974 gün ve 484/43 sayılı
Yönetim Kurulumuz Kararı

TCDD. İşletmesi Genel Müdürlüğü Müfettişlerinden Turan Yaşar'ın Ankara Barosu nezdinde mahkemelerdeki stajını tamamlayarak Barolarına naklettiğini ve idari bir görevde bulunması nedeni ile de stajını bıraktığını ve listeden silindiğini belirterek bu kerre Barolarına müracaatla avukat yanındaki stajı-

ni iki bölümde üçer aylık ücretsiz izin alarak yapmak istediğini ve Af Kanunundan yararlandırılması gerektiğini bildirdiğinden bu konularda Birlik görüşünü soran Eskişehir Barosunun 12.61.794 gün ve 167 sayılı yazısı incelendi.

Ücretsiz izin dahi olsa Avukatlık Kanununun 11, 16, 5/d maddeleri uyarınca görevde bulunduğu müddetce staj yapmaması gerektiğinin Baroya bildirilmesine oybirliğiyle karar verildi .

1974/27-23

Dava ve İş Takipçileri - Sosyal Sigortalardan Yararlanmalar.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
A n k a r a

31.7.1974

Yüksek Adalet Bakanlığının 8/I/1973 tarih ve umumi 1467 hususi 2976 numaralı ruhsatnamesiyle o tarihten beri 37 senedir dava vekilliği yapmaktayım.

Son çıkan 1238 numaralı Avukatlık Kanununa tevfikân Bursa Barosu levhasının I numarasında kayıtlı olarak Sosyal Sigorta Kurumunun 6380331 numaralı hesabına 1/4/1970 tarhiinden beri emeklilik için para yatırmaktayım.

30 Aralık 1970 tarihinde 195927 numara ile geçmiş on senelik 3600 gün müddet kabul edilmiştir. Halbuki:

37 senedir dava vekilliği yapmakda olduğum gibi, daha evvel :

1 haziran 1333 tarihinden 1 nisan 1335 tarihine kadar Yenişehirde nüfus katipliği,

1 Nisan 1335 tarihinden 30 Ağustos 1337 tarihine kadar nüfus memurluğu,

15 teşrin evvel 1338 tarihinden 2 Şubat 1339 tarihine kadar Yenişehir nüfus memurluğu,

ikibuçuk sene askerlikden sonra

19 teşrini sani 1341 tarihinden 24 Mayıs 1927 tarihine kadar Yenişehir Eytam Müdürlüğü,

25 Mayıs 1927 tarihinden 14 Nisan 1935 tarihine kadar mahkeme zabıt katipliği vazifesi ifa etmek suretiyle 13 sene 10 ay 4 günlük memuriyet vermem hesabıyla bu müddet için Emekli Sandığına (2200) lira radesinde topdan ödeme yapılmış idi.

Şu beyanıma göre Emekli Sandığına 13 sene 10 ay 4 günlük toptan yapılan ödenen parayı borçlanma suretiyle ödemek şartıyla 13 sene 10 aylık memuriyet ve hesaba katılmıyan 23 senelik dava vekilliği hizmetimin (yaşım 73 olduğuna göre) kabul buyurulması sadedinde :

Sosyal Sigortalar Kanunu müvacehesinde Sosyal Sigortalar Kurumuna zararlı olmamak ve şahsının menfaatdar olabilmem için emeklilik işimin kanuna uygun şekilde ve hukuki cepheden incelenmesini ve neticenin bildirilmesine müsaadelerinizi saygılarımla arz ve istirham eylerim.

Dava vekili
Hakkı Sezen

Ankara; 6.8.1974
Sayı : 2039

Sayın Hakkı Sezen
B u r s a

İlgi : 31.7.1974 tarihili dilekçeniz.

A. 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1238 sayılı Kanunla değişik geçici 1. maddesine göre bu maddede belirtilen şartları taşıyanlar 5 yıl Sigortalı olmak kaydıyla emekliliğe hak kazanabilirler.

B. Emekli Sandığına bağlı olarak geçen hizmetlerinizin değerlendirilebilmesi için birleştirme işlemi yapmanız gerekmektedir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/27-24

Dava ve İş Takipçileri - Dava ve İş Takipçilerinin Av. K. nun Geçici 1. Maddeden Yararlanabilmeleri.

Türkiye Barolar Birliği Yüksek Başkanı

Ankara; 1.8.1974

Ben, 1934 yılı birinci gününden itibaren ve 1955 yılı sonuna kadar olan zaman içinde 8 yıl en mühim olan seferberlik memurluğunu, Hava kurunnu muhاسب ve reisliğini ve Kızılay muhاسب ve reisliğini ve Belediye muhasipliğini ve bir devre (4) yıl Belediye Reisliğini, ondan sonra bir erteleme ile (5) yıl, İl Genel Meclis üyeliğini ve daimi üyeliğini yaptım.

Fakat doğrunun bizde yeri olmadığı ötedenberi olağan bir hakikattir. Ben kendi görüşümle hükümeti sömürmek istemedim ve zamanında emekliliğimi istemedim. 1963 yılından 1973 yılına kadar müracaat ettim, aha oldu, aha olacak yazışma ile tam (10) yıl geçtikten sonra bazıları gibi yolunu bulamadığım için, 1941 yılına kadar olan hizmetin sayılamıyacağı ve devlet hizmetinden ayrılışım olan tarihten itibaren (5) yıl içinde Emeklilik iddiasında bulunmadığımdan zaman var diye İnsan hakları ve demokrasi haklarımızı kapandı. İşte hakları.

Bağkura müracaat ettim kabul edilmedi.

Ben 1956 yılının birinci ayından beri ve bu güne kadar kendime meslek edindiğim ve bu yoldan Ame-

rikada beş yıl beş ay Türkiyenin fakültesinden mezun ve halen Doçent ve bir hukukçu, ve bir yüksek ticari ilimler akademisinden bir filoloji yüksek okulundan ve ikisinde halen liselerde olan çocuklarımı bu yoldan yetiştirdim, mesleğimin dava vekilliği olarak kendi büromda ve bütün kanunların mevcudiyetile bu güne kadar Van vilayetine bağlı Başkale kazasında çalışmakta iken 1136 sayılı Avukatlık Kanununun yürürlüğe girmesinden sonra bu defa dava takipçiliği sıfatı ile davalara girebildim. Acaba dava vekili iken nasıl ve neden dava takipçisi olduğumu da bilmiyorum. Bununda tarafıma işarına yüksek buyruklarınızı üstün saygıyla arz ediyorum.

Yaşım (65) ve 1324 doğumluyum, Şimdi Van vilayeti mıntaka barosundan toplum sigortaya girmem için sıkıştırılıyorum. Olmadığı takdirde kaydım silinecekmiş. Aidat vermeye razıyım. Ancak ilerde hiç bir menfaatimin teminine medar olamayacak ve yaşımında 65 olması nedeni ile Toplum sigortasına girmem herhalde doğru bir iş olamayacağı kanaatındeyim.

Ayrıca Barolar Birliğinin Eylül 1973 tarihli ve 21 sayılı bülteninde sahife 38 ve 39 da geçen kararlarınızda dava takipçiliğinin, 3, avukatın ve dava vekillerinin bulunduğu takdirde kayıtlarının silinmesine ve toplum sigortasına da pirim ödenmeyeceğine ve böylelikle bütün Devlet kapılarından mahrum bırakılmaları zımmındaki karar bütün kapıların bizlere kapandığı belirmektedir. Bu durum karşısında ve 65 yaşımından sonra Toplum Sigortasına nasıl girebileceğim söz konusudur. Yüksek bilgilerinize durumu arz ediyorum.

Lütfen durumun bir an evvel tarafıma ve Van Vilayeti Barosuna bildirilmesine ve ayrıca durumunda incelenmesine dair yüksek emrilerinizi en üstün saygılarla arz beyan ederim.

Dava vekili Mehmet Dicle

Ankara: 9.8.1974

Sayı : 2060

Sayın Mehmet Dicle
Başkale/V a n

İlgi: 1.8.1974 tarihli yazınız.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 17. maddesinde belirtilen şartları taşıyanlar dava ve iş takipçiliği yapmaktadırlar.

Avukatlara sağlanan sosyal sigortadan yararlanma hakkı dava ve iş takipçilerine de sağlanmıştır.

Avukatlık Kanununun geçici 1. maddesi hükümlerine göre hareket ettiğiniz takdirde emeklilik hükümlerinden yararlanabilirsiniz. Ayrıca emekliliğe geçmiş hizmetleriniz de varsa bunlar da birleştirilebilir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla
Başkan

1974/27-25

Dava ve İş Takipçileri — Avukatlık Kanununun Geçici 17. Maddesine Göre Görev Yapabileceklerine, Memuriyet Yaptıkları Mahkeme Veya İcra ve İflas Dairelerinde İki Yıl Süre İle Dava ve İş Takipçiliği Yapamayacakları.

Antakya: 22.5.1974

Sayı : 187

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

1136 sayılı yasanın 14 ncü maddesinin 1 nci fıkrasındaki (Hizmet gördükleri mahkeme ve dairelerde) deyiminin tatbikinde bazı tereddütler olmaktadır.

1 — Bilindiği gibi anılan yasanın 14 ncü maddesi (hizmet gördükleri mahkeme ve dairelerde ,buralardan ayrılmaları tarihinden itibaren iki yıl süre ile avukatlık yapmaları yasaktır) demektedir.

2 — Devlet Şurasının 8. D. E. 70/1798, K. 71/2513 sayılı kararı, Görev gördüğü mahkeme ile ilgili olarak 2 senelik yasak hükmünün uygulanacağı şeklindedir.

Yani buna göre sulh hakimi ise, sulh mahkemesi dışındaki mahkemelerde avukatlık yapması mümkündür.

Birlik yönetim kurulunun 10.8.1973 gün ve 583/6 sayılı ilke kararında, mahkeme başkâtipliğinden ayrılanların (ayrıldığı mahkeme dışında) 2 yıllık süreye bakılmaksızın iş takipçiliği yapabileceği ifade edilmektedir.

4 — İçelerde görev yapan zabıt kâtiplerinin, emekliye ayrılmaları halinde, 2 yıllık çalışma yasağının en son görev yaptığı mahkemeyi mi, yoksa görev gördüğü ilçe adliyesini mi kapsamaması gerektiği yolunda bazı tereddütler olmaktadır.

Bir örnek verirek: Bir zabıt kâtiibi son olarak asliye hukuk mahkemesinde görev yapmış ise. Bu kişi, 2 yıllık süre beklenmeksizin aynı yer sulh mahkemesinde ve icra dairelerinde görev yapabilir mi?

Bu kabul edildiği takdirde 14 ncü maddedeki yasağın, sadece görev yapılan bir tek mahkemeyi kapsadığı, aynı yerdeki diğer mahkemelerde görev yapmanın mümkün olacağı sonucuna varmak gerekir.

Muhtemel mağduriyetlere mahal bırakılmamak üzere bu konunun bir açıklığa kavuşturulması zorunludur kanısındayız.

Konunun acilen tetkiki ile birlik görüşünün saptanmasını ve varılacak sonucun bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla.
Hatay Barosu Başkanı
Av. M. Nabi İnal

Ankara: 30.7.1974
Sayı : 1956

Baro Başkanlığı
H a t a y

İlgi: 22.5.1974, 7.6.1974 gün ve 187 sayılı yazılarınız.

İlgi yazınız üzerine Yönetim Kurulumuzca ittihaz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi rica ederim,

Saygılarımla,
Başkan

20.7.1974 gün ve 456/14 sayılı
Yönetim Kurulumuz Kararı:

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 14. maddesinin 1. fıkrasındaki «hizmet gördükleri mahkeme ve dairelerde iki sene müddetle görev yapamayacakları» deyiminin tatbikinde bazı tereddütler hasıl olduğundan aydınlatıcı bilgi verilmesini isteyen Hatay Barosunun 22.5.1974 gün ve 187 sayılı yazısının görüşülmesi sonunda, Hâkimler hakkındaki uygulamada dikkate alınarak zabıt kâtiplerinin görev yaptığı mahkeme dışında geçici 17. maddeye göre görev yapabileceklerine, görev yaptığı mahkeme veya icra ve iflâs dairelerinde iki yıl süre ile dava ve iş takipçiliği yapamayacaklarına oybirliğiyle karar verildi.

1974/27-26

Dava ve İş Takipçileri — Dava ve İş Takipçilerinin Çalıştığı Yerde Üç Avukatın Bulunması Halinde Ancak Aynı Bölge İçinde Üç Avukat veya Dava Vekilli Bulunmayan Başka Bir Yere Nakledebileceği.

K. Maraş : 3.7.1974
Sayı : Muh/974-262

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Dava ve İştakipçisi Muharrem Zıba'nın Adana Barosuna nakline, Yönetim kurulumuzca 29.6.1974 gün ve 28 sayı ile karar verimlidir. Adı geçen şahsi dosyası ile Sigorta dosyasının Adana Barosuna gönderildiği hususunu bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla,

Avukat
Mehmet Yusuf Özbaş
Kahraman Maraş Baro Bşk.

Ek: 1 — Bir adet karar.

T. C.
KAHRAMAN MARAŞ BARO BAŞKANLIĞI

Karar No. 28

29.6.1974

K A R A R

Kahraman Maraş Baro Yönetim Kurulu bugün mahsus odasında Başkan Avukat Mehmet Yusuf Özbaş'ın riyasetinde aşağıda imzaları bulunan üyelerin iştiraki ile toplandı.

31.5.1974 tarih ve 974/365 sayılı Adana Barosunun yazısından, Baromuz Dava ve İştakipçileri listesinde kayıtlı bulunan Muharrem Zıba'nın Adana'nın Tufanbeyli ilçesine nakil talebinde bulunduğu anlaşılmakla gereği düşünüldü:

K A R A R: Baromuzda kayıtlı olarak Göksun İlçesinde dava takipçiliği yapmakta iken, Tufanbeyliye nakil talebinde bulunan Muharrem Zıba'nın şahsi dosyasının tetkikinde nakline mani bir hali bulunmadığından adı geçen şahsi dosyası ile birlikte Sigorta dosyasının da Adna Barosu Başkanlığına gönderilmesine ve Baromuz listesinden kaydının silinmesine karar olduğundan bir nüshanın T. Barolar Birliği Başkanlığına ve S. Sigorta Kurumuna gönderilmesine oy birliği ile karar verildi.

Ankara: 31.7.1974
Sayı : 1983

Kahraman Maraş ve Adana
Barolarına gönderildi

Kahraman Maraş Barosuna kayıtlı iken isteği ile Adana Barosuna nakline karar verildiği bildirilen dava ve iş takipçisi Muharrem Zıba'nın dosyası incelendi.

Dava ve iş takipçileri Avukatlık Kanununun geçici 17. maddesine göre ancak çalıştığı yerde Avukat veya dava vekili sayısının üçü bulması halinde aynı baro bölgesi içinde üç Avukat veya dava vekili bulunmayan başka bir yere nakledebileceğinden gereğinin Baronuzca takdirine Yönetim Kurulumuzun 20.7.1974 günlü toplantısında 488/47 sayı ile karar verilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla
Başkan

1974/27-27

Dava ve İş Takipçileri — Çalıştığı Yerde Avukat veya Dava Vekili Sayısının Üçü Bulması Halinde Başka Yere Naklederek Bu Yerde Büro Açan Dava ve İş Takipçilerinin, Ayrıldıkları Yerde Avukat veya Dava Vekilli Sayısının Üçün Altına Düşmesi Halinde Tekrar Bu Yere Dönebilmeleri, Ancak Nakil İşleminin Tamamlanmamış Olması Şartı İle Kabil Olabileceği.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Adıyaman: 29.7.1974
Sayı : 384/394

Daha önce Adıyamana' bağlı Samsat Kazası'nda dava takipçisi iken Kâhta kazasına geçen Mustafa Dilek bu kez tekrar 3 avukat bulunmayan Samsat'a nakletmek istemektedir.

Adı geçen dava takipçisinin nakli hususunda te reddüte düşülmüştür. Bu hususta gerekli aydınlatıcı bilginin verilmesini arz eder, saygılarımla sunarım.

Adıyaman Barosu Başkanı
Av. Hasan Taşar

Ankara: 7.8.1974
Sayı : 2049

Baro Başkanlığı
A d ı y a m a n

İlgi: 29.7.1974 tarih ve 384/394 sayılı yazınız.

Daha önce Samsat İlçesinde Dava takipçisi iken Kâhta ilçesine geçen ve bu defa tekrar üç avukat bulunmayan Samsat ilçesine nakletmek isteyen Mustafa Dilek hakkındaki yazınız incelendi.

Avukatlık Kanununun geçici 17. maddesi uyarınca Dava ve İş takipçilerinin çalıştığı yerde Avukat veya Dava vekili sayısının üçü bulunması halinde başka bir yere naklederek üç ay içinde bu yerde büro açmaları gerekir.

Bu işlem yapılmışsa yeniden bu gibilerin eski yerlerine dönmeleri bahis konusu olamaz. Avukat sayısı için altına düştüğünde henüz bu işlem yapılmamışsa Dava ve İş takipçilerinin aynı yerde çalışmalarını kabil olmaktadır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla
Başkan

1974/27-28

Dava Vekili — Çalıştığı İlçede Beş Serbest Avukat Bulunmadığı Takdirde Vekâlet Görevi Alabilecekleri.
Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

A n k a r a

Urfa : 12.6.1974
Sayı : 7

Urfanın Suruç kazasında dört serbest çalışan avu

kat ile mukayyet bir hazine avukatı mevcut olup ilişik belgeye müsteniden dava vekili olduğunu iddia eden Muhlis Yeşilay'ın Suruçta vekâlet görevi alıp alamıyacağı bildirilmesi saygı ile rica olunur.

Urfa Barosu Başkanı
Av. Adil Rastgeldi

Ankara: 31.7.1974
Sayı : 1979

Baro Başkanlığı
U r f a

İlgi: 12.6.1974 gün ve 7 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine Yönetim Kurulumuzca ittihaz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

20.7.1974 gün ve 485/44 sayılı
Yönetim Kurulumuz kararı:

Suruç kazasında dört serbest avukat ile mukayyet bir avukat bulunduğunu belirterek dava vekili olduğunu iddia eden Muhlis Yeşilay'ın Suruç'da vekâlet görevi alıp alamıyacağının bildirilmesi isteğine dair Urfa Barosunun 12.6.1974 gün ve 7 sayılı yazısı ile adı geçenin 25.6.1974 gün ve 1.7.1974 günlü dilekçe ve ekleri incelendi.

İlgilinin durumu Avukatlık Kanununun geçici 13. maddesine uyduğundan, çalıştığı ilçede beş serbest avukat bulunmadığı takdirde vekâlet görevi alabileceğine oybirliğiyle karar verildi.

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
B Ü L T E N İ**

İ K İ A Y D A B İ R Ç I K A R

S a h i b i :

Türkiye Barolar Birliği Adına Başkan
Avukat Faruk Erem

Sorumlu Müdür :

Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri
Avukat Rahmi Mağat

Yönetim Yeri :

Kızılay Karanfil Sok. No. 5 - Ankara
Telf : 18 13 44 - 18 05 12

Dizgi ve Baskı :

SEVİNÇ MATBAASI — 1974 ANKARA
Tel. 25 03 53

15.000 Adet Basılmıştır

G İ D E C E Ğ İ Y E R

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

BÜLTENİ

YIL: 5

KASIM 1974

SAYI : 28

BÜLTENE YAPILACAK ATIFLARDA TBBB KISALTMASININ KULLANILMASI RİCA OLUNUR.

1974/28-1

Kıbrıs Konusunda Dünya Barolarına Gönderilen Birlik Görüşü.

Sayın Başkan

1974 yılında hukukcular için üzerinde durulacak önemli konulardan biri de hiç şüphesiz Yunan Cunta hükümetinin tasarladığı tertipler olmuştur. Bu tertipler başarıya ulaşmamış ise de, Cunta yerine geçtiğini iddia eden Yunan hükümetinin aynı tertiplerle Dünya Kamu oyunu aldatmak gayretlerine başvurduğu görülmektedir.

Türk Silâhlı Kuvvetlerinin Türkiye'nin müdahale hakkını gerçekleştirmek maksadı ile Kıbrıs'ta yaptığı Barış hareketinin Devletler Hukuku ilkelerine uygunluğunu izlemiş ve görüşünü daha o safhada açıklamış bulunan Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu çıkarma hareketlerinin devamı sırasında da Devletler Hukukuna aykırı düşebilecek her hareketten Türk ordusunca kaçınıldığını açıkça müşahade etmiştir.

Türkiye, İngiltere ve Yunanistan tarafından imzalanan Garanti anlaşmasına takaddüm eden günlerde başlayıp, bu anlaşmalardaki teahhütlere rağmen devam ettirilen «İnsanlığa karşı cürüm» (Genocide) kavramını daha da ağırlaştıran fiillerin acısını unutamayan Türk toplumunun bu hassasiyetine rağmen Türk Hükümetinin ve Türk Silâhlı Kuvvetlerinin evvelki anlaşmalarla tanınmış müdahale hakkından gayrısını kullanmamış olmasındaki hukuka bağlılık her türlü takdire değer görülmelidir. Bu açıdan müdahalenin hukukî esası kadar insanlık kurallarına uygunluğu da önem kazanmıştır.

Yunanistan'da Cunta şeklen devrilmiş, Genocide failleri himaye görmüş, bu milletlerarası suçun cezasız kalması sağlanmıştır. Bundan yeni Yunan hükümeti sorumludur. Yeni Yunan hükümeti Cunta ile ilgisini kesmemiş, sorumluları yargılamamıştır. Esasen Cuntanın seçtiği bir hükümet bunu yapamazdı.

Cenevre Konferansının ilk döneminde tesbit edilen esaslara sadık kalınmak gerekirdi. Yunan hükümeti bunu da yapmadı. Dünya kamu oyunu propaganda usulleri ile etkilemeği tercih etti. Halbuki tes-

bit edilen esaslar haklı ve insani idiler. Bu esaslar şunlardır:

— Kıbrıs'ta Cuntanın yıktığı Anayasal düzeni kurmak amacı ile yapılan Türk Barış Hareketinin hukuka uygunluğu Cenevre anlaşmasında kabul edilmiştir. Bu konuya avdet edilemez.

— Kıbrıs'ta iki bağımsız idarenin ve iki cemaatin varlığı kabul edilmiştir. Bundan sonraki çalışmalar bu kabulün sonuçlarına ilişkin olacaktır.

Garanti anlaşması ile garantör Devletler:

— Kıbrıs'ın bağımsızlığını,

— Toprak bütünlüğünü,

— Güvenliğini,

sağlayacaktır.

— Enosis yasağı da açıkça belirtilmişti. Yukarıdaki teahhütler ihlal edilmiş ve Cenevre anlaşmasının da inkarı yoluna gidilmiştir.

Garanti anlaşmasının dördüncü maddesine göre «müşterek veya anlaşarak hareket mümkün olmadığı takdirde garanti veren üç devletten her biri, bu anlaşma ile ihdas edilen nizami tekrar kurmağa münhasır maksatla, harekete geçmek hakkını muhafaza eder». Bahis konusu nizami aynen yeniden kurmak artık mümkün değildir. Zira nizamın ihlali dışardan değil, bizzat teminat veren Devletlerden biri olan Yunanistan tarafından yapılmıştır. Cuntanın Kıbrıs'ta Enosisi silâh zoru ile gerçekleştirmek teşebbüsü açıkça ortaya çıkmış ve bu gerçeği bizzat Karamanlis Hükümeti de kabul ve ilan etmiştir.

Kıbrısta Anayasal ve demokratik nitelikte olmak üzere yeni bir nizam kurmaktan başka çare kalmamıştır. İngiltere, Yunanistan ve Türkiye arasında imzalanan Cenevre anlaşmasının birinci ve dördüncü maddesine nazaran:

— Haklı,

— Sürekli,

— İlgililerce kabule şayan bir hal şekli buluncaktır.

Bu yapılırken 1960 garanti anlaşması da göz önünde tutulacaktır. Yeni düzenin esasları ancak şöyle olabilir :

— İki topluluğun aynı adada yaşamak zorunlu-
ğu karşısında en uygun Devlet şekli coğrafi temele
dayanan federasyondur. Taraflardan birinin diğeri-
ne üstün sayılması İnsan haklarına aykırı düşer.

Cemaat hükümeti şeklinde değil, «Otonom İda-
re» anlamını aşan tam teşkilatlı iki Yunan ve Türk
hükümetini kapsayan bir federasyon meydana geti-
rilmelidir. Bunlar Kıbrıs Türk Federe Devleti, Kıb-
rıs Rum federe devletidir. Türk topluluğu yıllarca
zulüm görmüş, çeşitli EOKA örgütlerinin insanlık
dışı tecavüzlerine maruz kalmıştır. Makarios idaresi
bu vahşete göz yummuştur. Aynı vahşetin devamı
anlamına gelecek çözümler kabul edilemez. Kendi
kendini yönetme hakkı (Self-determination)ın Kıbrıs'ta
da gerçekleşmesi zamanı artık gelmiştir. Bu hak-
kın gerçekleşmesini önlemek çabaları taraf tutmak
olur.

«Bağımsız Kıbrıs federasyonu»nun yetkileri bir
Anayasada tadat edilmelidir.

— Cemaatlere göre eşit adette hakimlerden ku-
rulu bir «yüksek mahkeme» tesis edilmeli, bu mah-
keme, düzeni değiştiren veya buna yönelmiş federal
kanun ve tasarrufları iptal edebilmelidir. Bu suretle
tarafı Adanın yeni Anayasal düzenini gözetim ve
denetim olanağı sağlanmalıdır. Başkan tarafsız ol-
malıdır.

— Harsî genocide'i önleyici kurallar federal
Anayasada yer almalıdır. «İnsanlığa karşı suç» (Cri-
me contre l'humanité, Genocide)un tarifinde Birleş-
miş Milletlerin tereddüdünden faydalanan Kıbrıs so-
rumluları ve cuntalar bu tarifi boşluklarından isti-
fadeyi bilmişler ve Kıbrıs'ta Türkleri her açıdan yok
etmeğe çalışmışlardır. Bunun devam ve tekrarına
Türkiye'nin rıza göstermesi imkansızdır.

— Federal Meclis ve Federal hükümetin kurulu-
şu iki topluluğun kabul edilmiş olan varlığı esasına
göre düzenlenmelidir. Federal meclisin yasama yet-
kisinin, federe meclislerin yetkisi dışında kalan konu-
lara inhisar edeceği kural haline getirilmelidir.

Aziz meslekdaşlarımız,

Bu kadar insanca istekleri, sırf Enosise yol ka-
panmaması için, kötü gösteren Yunan Propogandası-
nın Hukukun Üstünlüğünü kabul eden Dünya Hu-
kukcularını Aldatmayacağını sanıyoruz. İlginiz bizi
minnettar kılacaktır. 25.9.1974.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu adına
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Avukat Faruk Erem

Bkz. TBBB. 1974/27-4.

1974/28-2

Kıbrıs Cumhuriyetçi Türk Partisi Genel Başkanının
Birlik Başkanı Av. Faruk Erem'e Gönderdiği Teşek-
kür Yazısı.

Lefkoşe: 7.9.1974

Sayın Prof. Faruk Erem,
Türkiye Barolar Birliği Başkanı,
A n k a r a

Sayın Başkan,

Kbrıs ulusal davamıza karşı, daima olduğu gi-
bi, içinde bulunduğumuz bu kritik ve nazik devrede
de gösterdiğiniz yakın ilgi ve hassasiyet Partimiz saf-
larında büyük memnunluk yaratmıştır. Size içtenlik-
le teşekkür etmeği zevkli ve insanî bir görev sayar,
bundan gurur ve mutluluk duyarım.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin zamanında al-
dığı ve uyguladığı tarihî müdahale kararı, Tanrıya
şükürler olsun, Kıbrıs Türk Toplumunu kurtarmış
ve Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakını önlemiştir. Kahra-
man Türk Silâhlı Kuvvetlerinin Kıbrıs Barış Hare-
kâtında kazandığı parlak zafer haklı olarak her
Türkün övünmesine vesile olmuştur. Böylesine bü-
yük bir zaferi, Anavatanımızda oluşturulan birlik ve
beraberliğe ve siyasî, ekonomik ve sosyal kuruluş ve
örgütlerin örnek dayanışmasına borçluyuz. Asil Türk
milletine minnet ve şükranlarımız hudutsuzdur.

Davamıza ve Türk Toplumunun varolma mücade-
lesine karşı gösterdiğiniz yakın ilginiz, Lefke - Lef-
koşe - Magosa hattının güneyinde kalan 50 bine ya-
kın Türk kardeşlerimizin özgürlüğe ve huzura kavuş-
turulması için de devam edeceğine ve Kıbrıs Türk
Bölgesinde insan haklarına ve Hukuka saygılı, eşit-
liğe ve özgürlükçü demokrasiye dayalı, ekonomik
kalkınmaya öncelik tanıyan yeni bir idarî düzenin
kurulmasında etkili çalışmalarınız olacağına inandı-
ğımızı bildirir, saygılar sunarım.

Başarı dileklerimizle,

CTP Genel Başkanı.
(A. M. Berberoğlu)

1974/28-3

**Yüksek Öğretim Kurulundan Gelen Milli Komite Ku-
rulması Hakkındaki Yazı — Milli Komiteye Birlik-
ten Av. Emin Baltaoğlu, Av. Enver Arslanalp ve Av.
Osman Kuntman'ın katılacağı.**

T.C.
YÜKSEK ÖĞRETİM KURULU
GENEL SEKRETERLİĞİ

Ankara; 13.8.1974
Sayı : 0002/708

Konu : Millî Komiteler Hk.

Barolar Birliğine
A n k a r a

nin G fıkrasına göre Yüksek Öğretim Kurulu «Ulus-
1750 sayılı Üniversiteler Kanununun 6. maddesi-

lararası Bilimsel Kuruluşlara katılmak amacını güden Millî Komiteler kurmak, denetlemek ve gereken mali desteği sağlamak» la görevlendirilmiş bulunmaktadır.

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim üyelerinden Prof. Dr. Kemal Oğuzman, merkezi Cenevre'de bulunan Milletlerarası İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Derneği'ne katılmak üzere bir Millî Komitenin kurulmasını teklif etmiş bulunmaktadır.

Sözü geçen Millî Komitenin kurulması hususunda mütalâanızı 10.9.1974 tarihinden evvel bildirmenizi rica ederim. Bu mütalâa müspet olduğu takdirde kurumunuzda İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Millî Komitesine üye olmasını teklif ettiğiniz şahıslar varsa bunların isimlerinin bildirilmesini rica eder saygılarımı sunarım.

Millî Eğitim Bakanı
Mustafa Üstündağ

14.12.1973

İstanbul Üniversitesi Rektörlüğüne,
İ s t a n b u l

1958 yılından beri üyesi bulunduğum «Milletlerarası İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Derneğinden» Türk Grubu üyelerinin isimlerini bildirmek hususunda fotokopisi ilişik yazıyı almış bulunuyorum.

İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik alanında, çok sayıda devletin grupla katıldığı Dünyanın en önemli bilimsel kuruluşlarından biri olan ve bugüne kadar VI Milletlerarası kongre düzenleyen bu derneğe, memleketimizin de bir millî grupla katılmasında büyük yarar bulunduğu kanısındayım.

Böyle bir grup (millî komite) teşkili hususunda, 1750 sayılı Üniversiteler Kanununun 6. maddesinin (g) bendi uyarınca Yüksek Öğretim Kurulunda gerekli kararın alınmasına delâlet buyrulmasını saygılarımla rica ederim.

Prof. Dr. M. Kemal Oğuzman

Ankara; 9.9.1974
Sayı : 2133

Yüksek Öğretim Kurulu
Genel Sekreterliği
A n k a r a

İlgi : 13.8.1974 gün ve 000.2/708 sayılı yazınız.

Merkezi Cenevre'de bulunan «Milletlerarası İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Derneğine» katılmak üzere bir Millî Komitenin kurulması konusu Yönetim Kurulumuzun 5.9.1974 tarihli toplantısında olumlu karşılanmış ve bu komiteye aşağıda adı ve adresleri yazılı Yönetim Kurulu üyelerimizin teklif edilmesine karar verilmiştir.

Saygı ile bilgilerinize sunarım.

Başkan

1—Av. Emin Baltaoğlu

İstiklâl Cad. 1. Baro Han No. 104 de Birliğimiz
Y. K. Başkan Yardımcısı
Beyoğlu - İstanbul

2—Av. Enver Aslanalp

Ziya Gökalp Bulvarı No. 6 Kat: 4 Daire 8 de
Birliğimiz Y.K. Başkan Yardımcısı.
İ z m i r

3—Av. Osman Kuntman

Ömer Abet Han No. 216
Karaköy - İstanbul

Muhterem Hocam,

Yüksek Öğretim Kurulunun ilişikteki yazısında sözü geçen «Dernek» hakkında emir buyurduğunuz bilgileri sunuyorum.

Barolar Birliği olarak Millî Komiteye katılmamız hakkında, Genel Sekreterin 26 Ağustos tarihli mektubunda, «bugün için sadece fertlerin derneği» katılmasının mümkün olup, Kuruluşların katılmalarının gelecek Kongrede ele alınacağı» yolundaki açıklamasının önem taşıdığını sanıyorum.

Saygılarımla,

1974/284

Avukatlık Kanunu — Avukatlık Kanununun Geçici I. Maddesindeki 2000 Günlük Belgeyi Süresinde Vermiyenlere Yeni Bir Hak Tanınması Hakkındaki Ankara Barosu Yazısı ve Eki — Birliğin Cevabı.

Sayın Başkan

Malum olduğu veçhile 1136 sayılı avukatlık kanununun 186. maddesi, avukatların 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 86. maddesinde gösterilen topluluk sigortasına zorunlu olarak bağlanmalarını öngörmektedir.

1136 sayılı avukatlık kanununun bazı maddeleri 1238 sayılı kanun ile hem değişmiş hem de bazı maddeler eklenmiştir. Bu cümleden olarak, 1136 sayılı avukatlık kanununa 1238 sayılı kanun ile eklenen geçici I. madde ile avukatlar ile Sosyal Sigortalar Kurumu arasında tanzim edilen tip mukavelelerin tanzim şekil ve şartları gösterilmiş hem de yaşlı avukatların emeklilikleri bazı esaslara bağlanmıştır.

Geçici I. maddenin A fıkrasına göre, topluluk sigortasına tabi oldukları tarihte 30 yaşını geçmiş bulunan avukatlardan 55 yaşını doldurmakla beraber 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60. maddesinde yazılı şartları yerine getiremeyen avukatlar, aynı maddenin a bendine göre, sigortalılıklarının başladıkları tarihten önceki 10 yıl içinde en az 2000 gün

baro levhasında kayıtlı olduklarını tevsik etmek, b bendine göre sigortalılık süresince her yıl en az 200 gün sigorta primi ödemiş olmak, c bendine göre, en az 5 yıl sigortalı bulunmak kaydı ile avukatlara sigortalılık süresi 15 yılı doldurmuş olanlar gibi Sosyal Sigortalar Kanununun 61. maddesindeki esaslar dairesinde yaşlılık emeklilik aylığı bağlanabilmektedir. a bendinde sözü geçen avukatlık süresi avukatların sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren en geç iki yıl içinde ilgili barolardan alınarak Sosyal Sigortalar Kurumuna verilecek belgelerle tesbit edilmek gerekmektedir.

Bu maddenin fıkra ve bentlerine göre, sigortaya bağlandığı tarihte 30 yaşını geçmiş olan bir avukat 5 sene sigortalı ise ve her yıl 200 gün sigorta primi ödemiş ise ve 10 senelik çalışma süre belgesini de sigortaya bağlandığı tarihten itibaren 2 sene içinde sigorta idaresine ibraz etmiş ise 55 yaşını doldurduğunda 15 senelik sigortalı imiş gibi yaşlılık emeklilik aylığına hak kazanıyor. Bu suretle yaşlı avukatlara açıktan 10 senelik bir hak tanınmış oluyor. Avukatlık gibi her bakımdan çok yıpratıcı olan bir meslek mensubuna bu şekilde bir hak tanınmasında isabet vardır. Ancak Çalışma ve süre belgesinin ibrazının bir süreye bağlanmış olması bir takım mağduriyetleri mucip olmaktadır. Örneğin, Gaziantep barosu avukatların sigorta işlerinin takibini de baro kâtibine vermişti kâtip bilhassa bu 10 senelik süre belgelerini tanzim edip süresinde sigorta idaresine verecekti hepsinininkini ibraz ederek vermiş ve arada bana ait olan belgeyi gerek ihmali yüzünden ve yahut unutkanlık eseri olarak tanzim edip sigortaya vermemiş. Ben bu duruma bilahere muttali oldum mahalli sigorta kurumu süre geçtiği için böyle bir belgeyi kabul edemeyeceklerini beyan ettiler bunun üzerine keyfiyet baroca sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne 3/5/1974 tarihli bir yazı ile bildirilerek eklice gönderilen süre çalışma belgemin kabulüne karar verilmesi istendiği halde bu talep sürenin geçirilmiş olması nedeni ile Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğünün ihtivari şubesinin ilişik olarak örneği sunulan 29/5/1974 tarih 3161100 sayılı kararı ile red edildi. Bu duruma göre ben 1921 doğumlu olduğumdan 55 yaşını doldurduktan sonra daha 10 yıl çalışma mecburiyetinde kalıyorum. Yani benim tekaütlüğüm 10 sene sonra kalmış oluyor ki bunun yaşlı ve yorulmuş ve yıpranmış bir avukat için ne derece ağır bir netice olacağı izahtan varededir. Bütün şartları haiz bir kimsenin sırf bir şekil noksanı yüzünden haklarının yakılması maddenin ana gayesine aykırı sosyal büyük bir adaletsizliktir. Bu tür mağduriyetlerin başkanlığımız altındaki diğer arkadaşların da başına gelmesi mümkün olduğundan yazdırılmak bakımından bu yazıyı başkanlığınıza yazmış bulunuyorum.

Yakında Barolar Birliği toplantısı yapılacaktır. Bu toplantıda bu haksızlığın telafi ve düzeltilmesi için bu hususun dile getirilerek meslekî bu en mühim sorunun genel kurula aksettirilerek Barolar

Birliği Başkanı Sayın Faruk Erem'in Çalışma Başkanlığı nezdinde gerekli teşebbüse geçerek bir karar ile yeniden süre ve çalışma belgesinin verilmesi için bir süre tayin ettirilmesinin karar altına alınmasını bilhassa istirham ediyorum.

Esasen gerek işçiler için ve gerekse Bağkur mükellefleri için buna benzer yeniden süre tayin eden kanunlar çıkarılmıştır. Son çıkarılan 1803 sayılı af kanununun 9. maddesi ile 1479 sayılı Bağkur Kanununun geçici 2. maddesi gereğince Bağkur mükelleflerince geçmiş senelere ait 10 senelik çalışma belgesinin verme süresini geçirmiş olan mükelleflere bu belgelerin verilebilmesi için yeniden 3 aylık bir süre daha tanınmıştır. İşçi ve Bağkur mükelleflerine tanınan bu hakkın aynı durumda olan avukatlara da tanınması Anayasanın fırsat eşitliğini derpiş eden hükmü icabıdır. 16/9/1964 saygılarımla.

Avukat
Halil Kalelioğlu

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Gaziantep Barosu Başkanlığına
G a z i a n t e p

Bizim yazımız : No: 316110 işareti: 9-6776024 tarihli : 29 Mayıs 1974

Özeti : Av. Halil Kalelioğlu hk.

Sizin yazımız işareti tarihi : 3/5/1974

Bilindiği üzere, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1238 sayılı kanunla değiştirilen geçici 1. maddesinin A fıkrasının C bendinde topluluk sigortasına katılan avukatların sigortalılıklarının başladığı tarihten önceki 10 yıl içinde en az 2000 gün Baro levhasında kayıtlı avukat olduklarını tevsik eden avukatlık süresi belgelerini, sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren en geç iki yıl içinde ilgili barolardan alarak Sosyal Sigortalar Kurumuna verecekleri açıklanmış bulunmaktadır.

Bu itibarla, avukat Halil kalelioğlu topluluk sigortasına 1.1.1974 tarihinde katılmış olduğundan o tarihten bu yana da 4 seneden fazla bir zaman geçmiş bulunduğundan yazınız ekinde gönderilen 3/5/1974 tarihli avukatlık süresi belgesinin kabulüne imkan görülememektedir.

Bilgi edinilmesini, bu hususun ilgiliye de duyurulmasını rica ederim.

GENEL MÜDÜRLÜK

H. Giray E. Cenk
İht. Sig. Müdürü İht. Sig. Müdürü Yrd.

Ankara; 4.11.1974
Sayı : 2435

Baro Başkanlığı
A n k a r a

İlgi : 4.10.1974 gün ve 120-6025 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine Yönetim Kurulumuzca itti-haz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

27.10.1974 gün ve 661/23 sayılı
Yönetim Kurulumuz Kararı :

Gaziantep Barosu avukatlarından Halil Kalelioğlu'nun Avukatlık Kanununun geçici 1. maddesindeki 2000 günlük belgeyi süresinde veremeyenlere yeni bir hak tanınması hakkındaki dilekçesini gönderen Ankara Barosunun 4.10.1974 gün ve 120-6025 sayılı yazısı ekinde belirtilen konunun Sosyal Sigortalar Kurumu ile yapılacak görüşmede ele alınmasına oybirliğiyle karar verildi.

1974/28-5

Avukatlık Kanunu — Üye Sayısı Elliden Fazla Olan Barolarda Seçilecek Başkanın Fiilen 15 Sene Avukatlık Yapmış Olması Gerekliği.

Giresun; 19.9.1974
Sayı : 145

Türkiye Barolar Birliği
Sayın Başkanlığına
A n k a r a

Özü : Baro başkanlığı için aranan kıdem koşu lunda Avukatlık yasanın 184. maddesinin geçerliliği.

Aralık 1974'te yapılması gereken Baromuz genel kurul toplantısında ilk defa elliyi aşkın ve sayısı 64'ü bulan meslektaşımız katılma olanağı bulacaktır. Çünkü önceki seneler Baro mevcudu 50 rakamının altındaydı.

Daha önceki genel kurul toplantılarında üye sayımızın elliden az oluşu dikkate alınarak yasanın 96. maddesindeki «Baro başkanlığı için 15 yıllık kıdem» koşulu aranmıyordu.

Aralık 1974'de yapılması gereken Baromuz genel kurul toplantısında başkanlık seçimi de gündemde yer alacağı için aşağıdaki tereddütümüz için sayın başkanlığımızdan fikir almayı uygun bulduk. Bizleri aydınlatmanızı diliyoruz.

Avukatlık yasanın 184. maddesinde hakimlikten avukatlığa geçenlerin hakimlikteki hizmet süre-

lerinin avukatlık kıdemine sayılacağına işaret edil mektedir.

Başlangıçta 4 sene hakimlik görevinde bulunduktan sonra Avukatlığa geçmiş ve 11 sene de avukatlık yapmış bulunmaktayım.

Var olan duruma göre avukatlıkta, yasamızın da verdiği hak göz önüne alınarak 15 senelik kıdemli sayılıp sayılamayacağım ve 7 senedir yürüttüğüm Baro Başkanlığı görevine yeniden aday olup olamayacağım hususunun bildirilmesini saygı ile arz ederim.

Giresun Barosu Başkanı
Avukat Ahmet Ersöz

Ankara; 8.10.1974
Sayı : 2336

Baro Başkanlığı
G i r e s u n

İlgi : 19.9.1974 gün ve 145 sayılı yazınız.

İlgideki yazınız Yönetim Kurulumuzun 28.9.1974 tarihli toplantısında incelenmiş ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 96. maddesi üye sayısı 50'den fazla olan Barolarda Başkan seçilecek avukatların «...avukatlıkta en az 15 yıl kıdemli...» olması şartını koşmuş olduğundan, bu sürenin 184. maddedeki kıdemle değil fiilen avukat olarak 15 yıl hizmet etmiş olmak şeklinde anlaşılması gerektiği görüşüne varmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/28-6

Avukatlık Kanunu — Yanında Staj Yapılacak Avukatın 5 Yıllık Kıdemini Av. Kanununun 184. Maddesine Göre Hesaplanacağı.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 15. maddesi, avukatlık stajının avukat yanında olan bölümünün kıdemini en az 5 yıl olan bir avukatın nezdinde yapılmasını öngörmektedir.

Ancak, sözü geçen yasa, hâkim veya cumhuriyet savcısı olarak görev ifa etmekte iken, istifa yolu ile veya başka bir şekilde bu görevlerinden ayrılmış avukatlık yapmaya başlayanların nezdinde «stajyer avukatın» avukat yanındaki ikinci kısım stajını yapabileceği yönünden, bu gibi kişilerin 5 yıl fiilen avukatlık yapmasının şart olduğunu veya 5 yıl fiilen avukatlık yapmasına gerek olmadığını, daha az bir süre

örneğin: 2 yıl avukat olarak çalışmış olsa bile yanında avukatlık stajı yapılabileceği veya yapılmaya-çağı konusunda bir açıklık ihtiva etmemektedir.

Daha kısa bir ifade ile, daha önce hâkimlikte geçen süre 1136 sayılı avukatlık yasasının 15. maddesinin uygulanmasında, 5 yıllık kıdemden sayılacaktır. Daha somut bir örnek vermek gerekirse, 6 yıl hakim olarak görev yapmış, daha sonra istifa ederek avukatlığa başlamış, avukat olarak çalıştığı sürede 5 yılı bulmamış olan bir avukatın yanında, avukatlık stajı yapılabilecektir? Yoksa avukat olarak çalışılan sürenin, hakimlikte geçen süre nazaran alınmaksızın mutlaka 5 yıl olması gereklidir?

Yukarıda açıkladığım ve aydınlatılmasına gerek duyulan konu hakkında tatmin edici bilgi verilirse çok mütehasis olurum. Saygılarımla, 21/9/1974

Avukat Alptekin Eribol

Ankara; 8.10.1974
Sayı : 2339

Baro Başkanlığı
A f y o n

Baronuz Avukatlarından Alptekin Eribol, Birliğimize gönderdiği 21.9.1974 tarihli yazıda, yanında staj yapılacak avukatta Avukatlık Kanununun 15. maddesine göre aranacak 5 yıllık kıdemini nasıl hesaplanacağı hakkındaki yazısı Yönetim Kurulumuzun 28.9.1974 günlü toplantısında incelenmiş ve maddede belirtilen beş yıllık kıdemini 1136 sayılı kanununun 184 maddesinde belirtilen hesaplama sistemi ile bulunacak kıdem olarak kabul edilmesi gerektiği görüşüne varılmıştır.

Gereğini ve durumun ilgiliye duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/28-7

Avukatlık Kanunu — Bir Genel Müdürlükten Ayrılan Avukatların Av. Kanunu 14. Maddesine Göre O İdareye Bağlı Bütün Kuruluşlara Karşı Dava Alamyacağı.

Türkiye Barolar Birliği
Sayın Genel Başkanlığına
A n k a r a

Antalya Barosu Sayın Başkanlığına

Bizler Orman Genel Müdürlüğüne bağlı Antalya Orman İşletme Müdürlüğü avukatlığı görevini yapmakta iken emeklilik süremizin dolmasıyla ayrılıp serbest avukat olarak çalışıyoruz. 1136 Sayılı Kanu-

nun 14/3 ncü maddesi hükmü gereğince görevimizden ayrıldığımız tarihten itibaren aleyhine dava alamıyacağımız ve takipte bulunamayacağımız idare'nin (iki yıl süreyle) münhasıran görevini yaptığımız Antalya Orman İşletme Müdürlüğümü, yoksa Orman Genel Müdürlüğüne bağlı bütün kurum ve teşekküllermi olduğu hususunda tereddüte düştük. Yüksek malumları olan Danıştay Sekizinci Dairesininin 6.11.1971 tarih, E. 70/1798, K. 71/2513 sayılı kararı ile; görevden ayrılan hâkim ve savcılar için iki yıl süreyle avukatlık yapılamıyacak daire ve mahkemelerin kapsamı çok daraltılmış ve yalnız hizmet görülen mahkeme ve dairelere inhisar ettirilmiştir.

Konunun tetkik buyrularak aydınlatıcı bir karara bağlanmasına delaletlerinizi saygı ile arz ederiz.

Şerafettin Öcal Muharrem Bağdatlı
Antalya Barosu Avukatlarından

Antalya : 11.10.1974
Sayı : 482

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Antalya Orman İşletmesi Müdürlüğü avukatlığından emekli olup, serbest avukatlık yapan ve Baromuz 179 sicil sayısında kayıtlı Av. Muharrem BAĞDATLI ile 220 sicil nolu Av. Şerafettin ÖCAL, Yasa gereğince 2 yıl süre ile ayrılmış oldukları işletmenin davalarını mı yoksa Orman Genel Müdürlüğüne bağlı bütün kurum ve teşekküllerin davalarını alıp alamıyacakları hususunda tereddüte düşülmüş olduklarına dair Baromuz Başkanlığına vermiş oldukları 8.10.1974 tarihli dilekçeleri ekte sunulmuştur.

Adı geçenlere bilgi verebilmek için durumun aydınlatılması hususunu saygılarımla arz ederim.

Baro Başkanı
Av. Zeki Şeremet

Ankara; 1.11.1974
Sayı :2420

Baro Başkanlığı
A n t a l y a

İlgi : 11.10.1974 gün ve 482 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine Yönetim Kurulumuzca itiraz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla
Başkan

27.10.1974 gün ve 667/29 sayılı

Yönetim Kurulumuz Kararı :

Orman İşletmesi Müdürlüğünden emekliye ayrılarak serbest avukatlığa başlayan Av. Muharrem Bağdath ve Av. Şerafettin Öcal'ın dilekçelerini göndererek bu durumda olanların yalnız ayrıldıkları işletmelerin davalarını mı, yoksa Genel Müdürlüğe bağlı bütün kuruluş ve teşekküllerin mi davalarını alıp alamayacaklarının bildirilmesini isteyen Antalya Barosunun 11.10.1974 gün ve 482 sayılı yazısına; Avukatlık Kanununun 14. maddesinde belirtilen idare tabirinin Genel Müdürlük olarak anlaşılması gerektiği cevabının yazılmasına oybirliğiyle karar verildi.

1974/28-8

Avukatlık Kanunu — Üniversite Asistanlığının Avukatlıkla Bağdaşabileceği.

Antalya; 12.9.1974
Sayı : 397

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Üniversite asistanlığının avukatlıkla bağdaşıp bağdaşmadığının acilen bildirilmesini arz ederim.

Saygılarımla.

Baro Başkanı
Av. Zeki Şeremet

Ankara; 7.10.1974
Sayı : 2920

Baro Başkanlığı
A n t a l y a

İlg: 12.9.1974 gün ve 397 sayılı yazınız.

Üniversite asistanlığının avukatlıkla bağdaşıp bağdaşmadığı hakkındaki ilgideki yazınız Yönetim Kurulumuzun 28.9.1974 tarihli toplantısında incelenmiş ve 1136 Avukatlık Kanununun 12/b maddesine göre bağdaşabileceği görüşüne varılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/28-9

Avukatların Hak ve Ödevleri — Adalet Hizmetleri İle İlgili Bir Panel Yapılması Hakkında İstanbul Barosunun Yazısı — Birliğin Adalet Bakanlığına ve Devlet Plânlama Teşkilatına Başvurması — Devlet Plânlama Teşkilatının Cevabı.

İstanbul; 22.8.1974
Sayı : 5341

Türkiye Barolar Birliği
Sayın Başkanlığına
A n k a r a

Devlet Plânlama Teşkilâtının adalet hizmetlerini (Adliye Sarayları, hâkimlerin, savcılarının ve personelin ekonomik statüsü, iş hacmi çağa uygun metodların hukuk uygulamasına konulması v.b.) rantabilite açısından ikinci plana atması sebebiyle Devlet Plânlama Teşkilâtı, Adalet Bakanlığı, Türkiye Barolar Birliği, Hukuk Fakülteleri ve Baromuzun iştirakiyle adli yıl başında bir panel tertibi hakkında vukubulan müşterek öneri Yönetim Kurulumuzca benimsenmiş, ancak düzenlemenin Baromuzca değil Birlik tarafından yapılmasının uygun olacağı sonucuna varılarak keyfiyetin Barolar Birliğine arzına, sözü edilen panelin tertibinin Birlik'ten rica edilmesine karar verilmiştir.

Yönetim Kurulumuzun kararını bilgilerinize sunar, yukarıda sayılanlar dışındaki kuruluşların ve Barolarımızın temsilcilerinin panele katılmaları hususunun takdirlerinize mevdu olduğunu belirterek hürmetlerimi arz ederim.

İstanbul Barosu Başkanı
Avukat Burhan Güngör

Ankara; 9.9.1974
Sayı : 2144

Devlet Plânlama Teşkilâtı
A n k a r a

Adliye sarayları yapım ve onarımı, hakimlerin, savcılarının ve personelin ekonomik durumu ve statüleri, iş hacmi, çağa uygun metodların hukuk uygulamasına konulması konularında bir panel yapılması üzerinde çalışılmaktadır. Gün ve yeri ayrıca bildirilecek ve temsilcilerinizin katılması rica edilecektir. Konunun önemi ve müstaceliyeti dikkate alınarak en kısa zamanda belirtilen konularda etraflı bilgi verilmesini ve görüşlerinizin bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 9.9.1974
Sayı : 2145

Adalet Bakanlığı
A n k a r a

Adliye sarayları yapım ve onarımı, hakimlerin, savcılarının ve personelin ekonomik durumu ve statüleri, iş hacmi, çağa uygun metodların hukuk uygulamasına konulması konularında bir panel yapılması üzerinde çalışılmaktadır. Gün ve yeri ayrıca bildirilecektir. Konunun önemi ve müstaceliyeti dikkate alınarak en kısa zamanda belirtilen konularda etraflı

bilgi verilmesini ve görüşlerinizin bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 11.11.1974

Kd : 4.4.1.13-5-74-6666-
KONU : Panel Hk.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına,
A n k a r a

İLGİ : 9.9.1974 gün ve 2144 sayılı yazınız.

Başkanlığınızca düzenlenmesi düşünülen panelde ele alınacak konuların, Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı ve Yıllık Programların «Adalet Reformuna» ilişkin ilke ve tedbirleri ile ilgili olduğu görülmüştür.

Bilindiği gibi, Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında adalet reformu ile ilgili sorunlar belirtildikten sonra aşağıdaki ilke ve tedbirler öngörülmüştür.

2090. Aşağıda belirtilen hedefler yönünde Adalet Reformu çalışmalarına Üçüncü Plan dönemi başında başlanacaktır.

1. Adalet hizmetleri hızlı, nitelikli, verimli ve inandırıcı bir seviyeye çıkarılacaktır.

2. Adalet sistemi, gelişip değişen ihtiyaçları karşılayacak şekilde kendini yenileyebilecek dinamik ve esnek bir yapıya kavuşturulacaktır.

3. Adalet kesimi, Anayasa ilkelerinin gereklerine uygun bilgi ve teknik olanaklarla donatılacak, sosyal problemleri azaltmaya ve varolanları da dar çerçevede tutacak seviyeye yükseltilecektir.

4. Adalet kesimini, hedef alınan düzeye çıkarmak için her derecedeki personelin meslek içi kurslar, görgü ve bilgi artırma yolları ile yetiştirilmesi sağlanacaktır.

2091. Adalet reformu, tüm yargı bölümünü, yapısı, işleyişi, donatımı ve personeli ile kapsayan bir bütün olarak ele alacaktır. Çalışmalar, Yeni Stratejide, bu planda ve programlarda öngörülen esaslar içinde Adalet Bakanlığının bünyesi içinde yürütülecektir.

2092. Reform varolan sistemin aynı anda değişmesi şeklinde değil, fakat belli bir öncelik ve zamanlama ilişkisini içinde gerçekleştirilecektir.

2093. Çalışmaların tutarlılığını sağlamak ve bu planda saptanan esaslara uygunluğunu gözetmek üzere bilim çevrelerinin, diğer meslek ve kamu kuruluşlarının çalışma ve desteklerinden yararlanılacaktır.

2094. Reform çalışmalarını yürütecek kuruluşun, bu çalışmalar dolayısıyla gereğinden çok büyüme-

mesi, çalışmaların mali yükünün imkânların üstüne çıkmaması, etkinlik ve verimlilik ilkelerine uygun şekilde gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

1974 Yılı İcra Planında yukardaki ilkelerin ışığında yer alan tedbirler şunlardır :

1. Mevzuatın Anayasa ile ekonomik ve sosyal koşullara uyumunu sağlamak amacıyla Adalet Bakanlığı tarafından kurulan komisyonlar, hazırlayacakları programlarına göre çalışmalarını sürdürecektir.

2. Mahkemelerin yeterli sayıya çıkarılması, ihtisas mahkemelerinin yaygınlaştırılması konusundaki çalışmalara devam olunacaktır.

3. Adalet binalarının yapımı için hazırlanan Master Planın uygulanmasına, Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında belirtilen sektörel kaynak dağılımı dikkate alınarak başlanacaktır.

4. Meslek personelinin yetiştirilmesi ile ilgili program uygulamasına devam edilecektir.

5. Suç ve suçluluk ile cezaların çektirilmesinde modern bilimsel görüşleri yansıtan mevzuat hazırlanacaktır.

6. Yargılama usullerinin vatandaş ve uygulayıcılar yönünden gerektirdiği zorlukları, uzamaları ve hakkın pahalıya mal edilmesi sonuçlarını giderebilmek amacıyla usul kanunları ve İcra ve İflas Kanunu yeniden düzenlenecek ve günün koşullarına uydu-rulacaktır.

Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planının ilk dilimi olan 1973 ve 1974 Programlarında yer alan tedbirlerle ilgili olarak yapılan çalışmalar yeterli olmamıştır.

Yapılan çalışmalar; Hukuk Usulü Muhakemeleri, Ceza muhakemeleri Usulü ve Cezaların infazı Hakkındaki Kanunlarda bazı değişiklikler yapmaktan ileri gitmemiş, Adalet Binalarının yapımında istenilen gelişme olmamış, meslek personelinin geliştirilmesi için yapılan çabalar infaz personeli için açılan bir kaç kursun ötesine geçememiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLÂTI

Kemal Cantürk
Müsteşar

Ankara; 9.9.1974
Sayı : 2146

Baro Başkanlığı
İ s t a n b u l

İlgi 22.8.1974 gün ve 5341 sayılı yazınız.

Önerdiğiniz panel konusunda Devlet Plânlama Teşkilâtı ile Adalet Bakanlığından görüş ve bilgiler istenmiştir.

Cevapları geldiğinde yapılacak panel'in yer, gün ve şartları ayrıca bildirilecektir.

İlginize teşekkür ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 15.11.1974
Sayı : 250

Adalet Bakanlığı
A n k a r a

İlgi: 9.9.1974 Tarih ve 2145 sayılı yazımız.

Adliye Sarayları Yapım ve Onarımı Hâkimlerin Savcılarının ve Personelin ekonomik durumu ve statüleri, iş hacmi, çağa uygun metodların hukuk uygulamasına konulması konularında bir panel yapılması üzerinde çalışıldığı hakkındaki ilgideki yazımızın cevaplandırılmasına müsaadelerini arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/28-10

Avukatların Hak ve Ödemeleri — Çanakkale Ceza Evinde Avukatların Karşılaştığı Zorluklar — Baro ve Birliğin Yazısı, Adalet Bakanlığının Cevabı.

Çanakkale; 30.7.1974
Sayı : 138

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Avukat arkadaşlarımızın şikayetlerinden Çanakkale cezaevinde müvekkillerle temas sağlamada ve görüşmede zorlukların devam ettiği anlaşılmaktadır.

İletilen şikayetlere nazaran :

a) Avukatların cezaevine gidip müvekkilleri ile görüşmek istemeleri halinde mutlaka cezaevi Müdürlüğünden izin alınması gerektiği bildiriliyor;

Cezaevi Müdürlüğünün her hangi bir sebeble makamında bulunmaması halinde müvekkille görüşmek mümkün olamıyor.

b) Müvekkillerle görüşmek mümkün olduğu hallerde yanlarında mutlaka görüşmeleri takip eden bir iki personel bulunduruluyor.

C.M.U.K. nun144. ncü maddesi sarahatı karşısında mevkuf bulunan sanık müdafii ile her zaman görüşülebilir. Bu görüşme izni tabii değildir. Gene aynı maddede göre son tahkikat açılıncaya kadar Hakim sanığın muttali olması tecviz edilmeyecek husustan kendisine bildirilmesini menedebilir. Tevkif sebebine göre luzumu halinde son tahkikatın açılmasına kadar

sanık ile müdafii'n görüşmelerinde bizzat hâkim veya tayin edilecek nayip yahut istinabe olunacak hakim hazır bulunabilir. Ancak yukarıda arzettiğimiz şartlarda ve nihayet son tahkikat açılıncaya kadar sanık müdafii'n görüşmesinde Hâkim veya tayin edilecek nayip yahut istinabe olunan hâkim hazır bulunabilir. Son tahkikat açıldıktan sonra sanık ile müdafii'n görüşmesinde Hâkim dahil hiç bir kimse bulunmasını kanun kabul etmemiştir, bu kabul etmeme kanunun savunmaya verdiği büyük bir itibarın ifadesidir. Belki sanık kendisini suçtan kurtaracak ikrarını vekiline gizli olarak yapmak durumunda olabilir. İkrarının başkaları tarafından, kendisine zararlı olur düşüncesiyle duyurulmasını istemiyebilir. Sanıkla müdafii'n görüşmesinde başkaları yanlarında bulunduğu takdirde sanığın belki kendisine çok faydalı olabilecek bir ikrarını almak mümkün olmayabilir. Kanun bu sebebledirki ancak son tahkikat açılıncaya kadar ve bazı şartlarla sanıkla müdafii'n görüşmesinde yalnızca hakim hazır bulunabileceğini kabul etmiştir. Hiç bir halde bu görüşmede Cezaevi Müdürlüğünün, Başgardıyanın veya bir gardıyanın hazır bulunması düşünülmemiştir ve bunların bulunması sakıncalı görülmüştür.

Arzettiğimiz sebeplerle sanık müdafii görüşmesinde izin bahis konusu olmayacağı ve görüşmede cezaevi mesullerinin hazır bulunmalarının kanun dışı hareket olduğunun ilgililere duyurulmasına emir ve müsaadelerinizi arz ederiz.

Saygılarımla,
Av. B. Cahit Altan
Çanakkale Barosu Başkanı

Dağıtım :

- 1 — İlgi için Ç.kale C. Savcılığına,
- 2 — Bilgi için T.B.B.liği Başkanlığına,
- 3 — Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne.

Ankara; 7.8.1974
Sayı : 2052

Adalet Bakanlığı
A n k a r a

Çanakkale Barosu Başkanlığı tarafından Birliğimize gönderilen ve birer nüshasında Bakanlığınız Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü ile Çanakkale C. Savcılığına verildiği anlaşılan 30.7.1974 tarih ve 138 sayılı yazıda (Barolar avukatlarının şikâyetlerinden Çanakkale Cezaevinde Müvekkileri ile temas sağlamada ve görüşmede zorlukların devam ettiği ve bazı şartların ileri sürüldüğü) bildirilmektedir.

Konu hakkında Bakanlığımızca gereğinin takdirine ve yapılan işlem sonucundan Birliğimize bilgi verilmesine müsaadelerini arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 17.9.1974
Sayı : 30393

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 7.8.1974 tarih ve 2052 sayılı yazıya.

Çanakkale Kapalı Cezaevinde Avukatların müvekkilleri ile, Kanun Tüzük ve Talimatlar dairesinde ve serbestçe görüştürülmeleri hususunda bu yer C. Savcılığına gerekli talimat verilmiştir.

Bilgilerine arz ederim.

İ. Kemal Öztekin
Adalet Bakanı Yerine
Müsteşar

Ankara; 19.9.1974
Sayı : 2235

Baro Başkanlığı
Ç a n a k k a l e

İlgi : 30.7.1974 tarihli yazınız.

Baronuz avukatlarının Çanakkale Cezaevinde müvekkilleri ile temas sağlamada ve görüşmede zorlukların devam ettiği ve bazı şartların ileri sürüldüğü hakkındaki ilgideki yazınız Adalet Bakanlığına intikal ettirilmişti.

Bu konuda Adalet Bakanlığından alınan 17.9.1974 tarih ve 30393 sayılı yazı örneği ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/28-11

Avukatların Hak ve Ödevleri — Eşi Avukat Olan Hakim Eşinin Açtığı Davadan İstinkâf Etse Dahı Avukatın Bu Davaya Giremeyeceği.

Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Avukatlık Kanununun 13. maddesinin yorumunda tereddüte düştüğünden aşağıda belirteceğim hususun Birliğinizce açıklığa kavuşturulmasını isterim ederim.

Eşim Koyulhisar Hakim Yardımcısı olarak çalışmakta ve bende aynı yerde avukat olarak çalışmaktayım. Avukatlık Kanununun 13. maddesi gereğince eşimin davalarında vekalet alamamaktayım. Yalnız, eşimin daha önceden baktığı bir hukuk davasında vekalet almış olmam nedeniyle eşim bu davadan istinkâf etti ve dava diğer yardımcı hakime gönderildi.

13. madde «Bir Hakim veya Cumhuriyet Savcısının eşi, ... O Hakim veya Cumhuriyet Savcısının baktığı dava ve işlerde avukatlık edemez.» demektedir. Eşimin davadan istinkâf etmiş olmasından sonra davaya bakması durumu ortadan kalktığına göre bu davada avukatlık yapmamda kanunen bir sakınca olup olmadığının birliğinizce açıklanmasını saygılarımla arz ve talep ederim. 19/10/1974

Avukat
Suna Tahmiscioğlu (Yaveroğlu)

Ankara; 4.11.1974
Sayı : 2434

Baro Başkanlığı
S i v a s

Baronuz avukatlarından Suna Tahmiscioğlu (Yaveroğlu)nun, 14.10.1974 tarihli dilekçesi hakkında Yönetim Kurulumuzca itihaz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilekçi Avukata duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

27.10.1974 gün ve 672/34 sayılı
Yönetim Kurulumuz Kararı :

Av. Suna Tahmiscioğlu (Yaveroğlu) nun, Koyulhisar Hakimisi olan eşinin baktığı hukuk davasında vekaletname alması sonucu eşinin davadan istinkâf etmesi üzerine bu davaya bakan yeni Hakim nezdinde davayı takip edip edemeyeceği hakkındaki 14. 10.1974 tarihli dilekçesine; Avukatlık Kanununun 13. maddesinin açık hükmüne göre Avukatlık yapamıyacağı cevabının Barosu aracılığı ile verilmesine oybirliğiyle karar verildi.

Bkz. TBBB. 1972/11-24; 1973/20-19; 1974/27-11.

1974/28-12

Avukatların Hak ve Ödevleri — Devlet Memurluğuna Atanacak Avukatların Sınava Tabi Olmamları Hakkında Başbakanlık ve Devlet Bakanlığın Birliğin Başvurması ve Devlet Bakanlığının Cevabı.

Ankara; 13.11.1974
Sayı : 2485

Sayın Bülent Ecevit
Başbakan
A n k a r a

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ve bu Kanuna ekler ve değişiklikler getiren hükümlerin uygulanmasında karşılaşılan sorunları saptamak ve ilgililerin bu konudaki görüşlerinden yararlanmak amacıyla Devlet Bakanlığının Devlet Personel Dai-

resi Genel Sekreterliği ifadedi 11.3.1974 gün ve 705 sayılı yazıları ile düzenlenen 15.3.1974 günlü toplantıya Birliğimiz adına katılan meslekdaşlarımızın sözlü açıklamaları ve yazılı metnini de sundukları önerilerimizden, avukatların Devlet hizmetine alınırken sınavdan ayrık tutulmaları ile ilgili isteğimizin yeniden ilgililerin dikkatine sunulmak üzere makamlarına arzı Yönetim Kurulumuzun 27.10.1974 gün ve 663/25 sayılı kararı ile kararlaştırılmıştır.

İki sayılı Kanun hükmünde kararname ile değişik Devlet Memurları Kanununun 46. maddesinde; ilk kez Devlet memurlarına atanacakların yarışma ve yeterlik sınavından geçirilmelerinin asıl olduğu, sınav tabi tutulmadan girebilecek sınıf ve görevlerin 50. maddeye göre çıkarılacak yönetmelikte belirleneceği hükmüne bağlanmıştır. Bu hükmüne ve 657 sayılı Kanunun 2. maddesine göre çıkarılan ve 29.1.1974 günlü Resmî Gazetede yayınlanan 15.1.1974 gün ve 7/7734 sayılı kararname ile yürürlüğe konan Yönetmeliğin 5. maddesinde; Devlet Memurları Kanununun 59. maddesinde gösterilen istisnai memuriyetlerle, Dışişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirleri, Devlet Konservatuarında görevlendirilecek üstün yetenekli Devlet Sanatçıları, Teknik hizmetler sınıfına dahil yüksek mimar, mimar, jeolog, kimyager, teknik öğretmen okulundan mezun olup öğretmenlik mesleği dışında teknik hizmetlerde çalışanlar, tüttün eksperleri sayılanlar, fen memuru, tekniker, teknisyen ve dengi teknik ünvanlara sahip olup en az orta derecede meslekî tahsil görenler, sağlık hizmetleri sınıfında; tabip, diş tabibi, eczacı, veteriner, fizikoterapis, ebe, hemşire, sağlık memuru, sosyal hizmetler mütehassısı, biyolog, psikolog, diyetçi, sağlık mühendisi, sağlık fizikçisi, sağlık idarecisi, köy ebesi, hemşire yardımcısı Fizik tedavi, labratuar, diş, röntgen, eczacı teknisyenleri ve yardımcıları, çevre sağlığı ve toplum sağlığı teknisyeni, sağlık savaş memuru, hayvan sağlık memuru ve benzeri meslekî ünvanlara sahip olup en az orta derecede meslekî tahsil görmüş olanlar, ilk orta, lise ve yüksek dereceli öğretmî müesseselerinde öğretim görevi yapma niteliği bulunanlar, her derecedeki öğretmen okullarında ve öğretmenlik kurslarında veya yüksek okul, akademi ve fakültelerden mezun olup ta öğretmenlik için gerekli meslekî niteliklere sahip olanlar sınavdan ayrık tutuldukları halde avukatlara istisnalar içinde yer verilmemiştir. Avukatlık Kanununun 28 ve 33. maddeleri ile Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29-37. maddelerine göre avukatlık 1,5 yıl staidan sonra ancak sınavla kazanılabilen bir meslektir. Hukuk Fakültesinde lisans ve staidan sonra avukatlık sınavlarından geçerek Avukatlık Kanununun 35. maddesi uyarınca gerçek ve tüzel kişilerin haklarını savunma hakkını elde eden avukatları Devlet Hizmetine alırken, yeniden sınav tabi tutmanın gereksizliği izaha muhtaç değildir. Bu açıdan ve eşitlik ilkeleri yönünden avukatları sınav tabi tutan yönetmelik hükümleri değiştirilmelidir.

Yönetmeliğin serbest çalışma olanağı bulunan meslekler ve yukarıda belirtilen memuriyetler için

istisnai hüküm vazzettiği anlaşılmaktadır. Avukatlığı sınavdan ayrık tutmak bu amacada tamamiyle uygundur. Teknik, Sağlık, Eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfları mensupları lisans öğrenimi sonunda yapılan sınavla meslekî sıfatları kazanmalarına rağmen, yukarıda arzedildiği üzere avukatlar lisans sınavından, 1,5 yıl stajı müteakip ayrıca avukatlık sınavına tabi tutulmaktadır. Avukatlık Kanununun 31. maddesine göre beş defa başarısızlığa uğrayan avukat adayı, bir daha sınavla girememektedir. Açıklanan sebepler karşısında, esasen Yönetmelik yapılırken gözden kaçtığı anlaşılan bu duruma, son verilmesi isabetli olacaktır. Kaldı ki Dışişleri Bakanlığı Hukuk müşavirlerinin sınavdan ayrık tutulmalarının nedeni de yukarıda açıklanan sebepler olmalıdır.

Makamlarınca bilindiği üzere haklı isteğimizin yerine getirilmesi için ne bir Kanuna ne de kanun hükmünde kararnameye gerek olmayıp, Bakanlar Kurulunun 15.1.1974 gün ve 7/7734 sayılı kararı ile yürürlüğe konan yönetmelikte yapılacak değişiklikle haksızlığın giderilmesi olanak dahilinde bulunmaktadırdır.

Son zamanlarda sınav yönetmeliği hükümlerini uygulamakla görevli kamu kuruluşlarının gazetelerde yayınlanan sınavla avukat alınacağı yolundaki ilanları, Barolarımızın ve meslekdaşlarımızın haklı tepkilerine yol açmaktadır.

Haksızlığın giderilmesi için ilgililere gerekli emrin verilmesini takdir ve müsaadelerine sunarım.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 13.11.1974
Sayı : 2484

Sayın İsmail Hakkı Birler
Devlet Bakanı
A n k a r a

Devlet Personel Dairesi Genel Sekreterliği ifadedi 11.13.1974 gün ve 705 sayılı yazı üzerine, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ve bu Kanuna ekler ve değişiklikler getiren hükümlerin uygulanmasında karşılaşılan sorunları saptamak ve ilgililerin bu konudaki görüşlerinden yararlanmak amacı ile 15.3.1974 tarihinde düzenlenen toplantıya, Birliğimizi temsil eden katılan meslekdaşlarımız, avukatların Devlet hizmetine alınırken sınavdan ayrık tutulmaları gerektiğini sözlü olarak açıklamışlar ve Yönetim Kurulumuzca kabul edilen yazılı metnini sunmuşlardır.

Bu haklı isteğimiz bugüne kadar yerine getirilmemiş ve isteklerimizin haklı olduğu yolunda da bir gerekçe gösterilmemiştir.

2 sayılı Kanun hükmündeki kararname ile değişik 657 sayılı Kanunun 46 ncı maddesi uyarınca çıkarılan 15.1.1974 gün ve 7/7734 sayılı Yönetmelik hükümlerine uymakla yükümlü bulunan kamu kuruluş-

larımın sınavla avukat alınacağı hakkındaki gazete-lerde yayınlanan ilânları üzüntü ile izlemekte, Barolarımızın ve meslekdaşlarımızın haklı tepkilerine yol açmaktadır.

Yazılı olarak sunduğumuz gerekçelere karşı ilgililerin olumlu veya olumsuz bir görüş bildirmemeleri, lisans ve avukatlık sınavından sonra özel ve resmî bütün gerçek ve tüzel kişileri Mahkemelerde temsil ve hukukî konularda mütalâa verme hakkını Avukatlık Kanunu ile elde eden meslekdaşlarımızın Devlet hizmetine girerken, sınav tabi tutulmaları yolundaki tutarsızlığa bir an önce son verilmesi için ilgililer nezdinde gerekli girişimlerde bulunulmasını Yönetim Kurulumuzun 27.10.1974 gün ve 663/25 sayılı kararı uyarınca takdir ve müsaadelerine arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara : 18.11.1974
Sayı : 36-3833

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 13.11.1974 Gün ve 2484 sayılı yazınız

Sayın Başbakana ve Bakanlığımıza ilgide gösterilen yazınızla intikâl eden konu, Devlet Personel Dairesine incelettirilmiştir.

Devlet Memurları Kanununun değişik 50 inci maddesi uyarınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 7/7734 sayılı kararı ile yürürlüğe konulan Sınav Yönetmeliğinin 5 inci maddesinin (b) fıkrasında istenilenize uygun değişiklik yapılması ile ilgili çalışmalarına başlanmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

İsmail Hakkı Birler
Devlet Bakanı

1974/28-13

Adalet Bakanlığının Düzenlediği «Medenî Kanun Değişikliği Toplantısı»na Katılanların Raporu.

T. C.
A D A L E T B A K A N L I Ğ I
Hukuk İş. Gn. Müdürlüğü

Ankara; 12.7.1974
Sayı : 21634

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

Birliğiniz üyesi Avukat Rahmi Mağat'ın Türk Medenî Kanununun Aile Hukuku ile ilgili bazı madde-

lerinin değiştirilmesi konusunda çalışmalar yapmak üzere kurulan Komisyona üye olarak katılması tenzib edilmiştir.

Yukarıda ismi yazılı Birliğiniz üyesinin 5 Ağustos 1974 Pazartesi günü saat 9.30'da İstanbul Adalet Sarayı Kütüphanesinde başlanacak olan toplantılara katılmasına, acilen yapılması gereken bu toplantılar için Bakanlığımız bütçesinde ödenek bulunmadığından yolluklarının Birliğinizce karşılanmasına ve ekte gönderilen davetiyenin kendisine tevdiine müsaadelerini rica ederim.

Saygılarımla,
Şevket Kazan
Adalet Bakanı

T. C.
A D A L E T B A K A N L I Ğ I

Hukuk İş. Gn. Müdürlüğü

Sayın Rahmi Mağat
Avukat
A n k a r a

Türk Medenî Kanununun Aile Hukuku ile ilgili bazı maddelerinin değiştirilmesi hususunda çalışmalar yapmak üzere kurulması kararlaştırılan Komisyona üye tensibediliniz.

5 Ağustos 1974 Pazartesi günü saat. 9.30 da İstanbul Adalet Sarayı Kütüphanesinde başlanacak olan çalışmalara katılmanızı rica ederim.

Saygılarımla,
Şevket Kazan
Adalet Bakanı

Ankara; 25.7.1974
Sayı : 1931

Adalet Bakanlığı
A n k a r a

İlgi : 12.7.1974 gün ve 21634 sayılı yazınız.

5 Ağustos'ta İstanbul'da yapılacak bildirilen, Türk Medenî Kanununun Aile Hukuku ile ilgili bazı maddelerinin değiştirilmesi konusundaki toplantıya, mazereti nedeni ile Av. Rahmi Mağat katılamayacaktır.

Birliğimiz adına çalışmalara Başkan Yardımcımız İstanbul Barosu Avukatlarından Emin Baltaoğlu ile Yönetim Kurulu üyemiz İstanbul Barosu Avukatlarından Osman Kuntman Katılacaktır. Durum kendilerine de bildirilmiştir.

Saygılarımla,
Başkan

Bilgi için : Av. Emin Baltaoğlu
Av. Osman Kuntman'a
gönderilmiştir.

T. C.
A D A L E T B A K A N L I Ğ I
Hukuk İş. Gn. Müdürlüğü

Ankara; 30.7.1974
Sayı : 23088

Konu : Türk Medeni Kanunu çalışmaları Hk.
Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

İLGİ : 25 Temmuz 1974 gün ve 1931 sayılı yazınız.

5 Ağustos 1974 tarihinde İstanbul'da yapılacak olan Türk Medeni Kanununun Aile Hukuku ile ilgili çalışmalar yapmak üzere kurulan Komisyona Birliğiniz Başkan Yardımcısı Emin Baltaoğlu'nun da katılması uygun görülmüştür.

Ekte gönderilen davetiyenin kendisine çok acele ulaştırılmasına emir ve müsaadelerini rica ederim.

Oğuz Akdoğanlı
Adalet Bakanı Y.
Hukuk İşleri Genel Müdürü

T. C.
A D A L E T B A K A N L I Ğ I
Hukuk İş. Gn. Müdürlüğü

Ankara; 31.7.1974
Sayı : 23221

Sayın Avukat Rahmi Mağat
Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri
A n k a r a

Türk Medeni Kanunu'nun Aile Hukuku kitabında bazı değişiklikleri kapsayacak Tasarı Taslağını hazırlamak görevi ile kurulmuş olup, sizin de üyesi bulunduğunuz Komisyonda incelenecek konuların çerçevesini belirleyen metin ilişikte sunulmuştur.

Bigi edinilmesini rica ederim.

Saygılarımla.
Oğuz Akdoğanlı
Adalet Bakanı Y.
Hukuk İşleri Genel Müdürü

EK : Metin

Not : Komisyonun 5.8.1974 Pazartesi saat 9.30'da İstanbul Adliyesi Kütüphanesinde toplanacağı daha önce bilgilerine sunulmuştur.

743 Sayılı Türk Kanunu Medenisinin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Kaldırılması Ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Taslağı Çerçevesi

Madde 1 — 743 Sayılı Türk Kanunu Medenisinin Bazı maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde — 88 evlenme Yaşı

Madde — 97 Evlenme Kararının Bildirilmesi ve ilân

Madde — 98 Bildirme ve ilânın yeri

Madde — 100 İtiraz hakkı

Madde — 102 İtirazın bildirimi

Madde — 105 Evlenmenin yapılması

Madde — 130 Boşanma sebeplerinden hayata kast, pek kötü davranışlar ve ağır hakaret.

Madde — 131 Boşanma sebeplerinden suç işleme ve haysiyetsiz hayat sürme.

Madde — 134 Boşanma sebeplerinden imtiyazsızlık yani evlilik birliğinin sarsılması.

Madde — 143 Boşanma halinde maddi ve manevi tazminat.

Madde — 150 Boşanmada yargılama usulü.

Madde 2 — 743 Sayılı Türk Kanunu Maddesine aşağıdaki madde eklenmiştir.

Madde 3 — 743 Sayılı Kanun Maddesinin 96, ve 142 nci maddeleri kaldırılmıştır.

Madde — 134/A Ortak Hayatın kurulamaması.

Madde 4 — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 5 — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Ankara; 26.7.1974
Sayı : 1945, 1946

Sayın Av. Emin Baltaoğlu, Av. Osman Kuntman
İ s t a n b u l

Yönetim Kurulumuzun 20.7.1974 tarihli toplantısında alınan 446/4 Sayılı karar uyarınca Adalet Bakanlığına gönderdiğimiz yazı sureti ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Türkiye Barolar Birliği Sayın Başkanlığına

Konusu : Adalet Bakanlığının daveti üzerine toplanan Komisyonun çalışmalarına ilişkin rapordur.

Gerek Başkanlığın 26 Temmuz 1974 günlü ve 1945 sayılı yazısı, gerekse Adalet Bakanlığının daveti üzerine, 5. Ağustos. 1974 Pazartesi günü saat 9.30 da İstanbul Adalet Sarayı Kütüphanesindeki toplantıda hazır bulunduk.

Teşkil edilen Komisyonunda bizlerden başka, Adalet Bakanlığından üç temsilci, Yargıtay İkinci Hukuk Dairesi Başkanı Esat Şener, Yargıtay 15. Hukuk Dairesi üyesi Mustafa Reşit Karahasan, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinden Prof. Selâhattin Sulhi Tekinay, Prof. Kemal Oğuzman ve Ankara Hukuk Fakültesi temsilcileri ve Yüksek Hâkimler Kurulu temsilcisi hazır bulunmaktaydı.

Adalet Bakanı, ekli olarak sunduğumuz «Kanun Taslağı Çerçevesi» içinde Komisyonun gerekli çalışmayı yapmasının amaç olduğunu, bu çerçeve içinde çalışma yapılamayacağını Komisyonca belirtileceğini, hatta nasıl bir çalışma yapılması gerektiğinin önelebileceğini, belirtti.

Yapılan seçim sonunda Komisyon Başkanlığına Esat Şener, raportârlüklerine de Adalet Bakanlığı temsilcilerinden birisiyle T.B.B. temsilcilerinden Av. Emin Baltaoğlu seçildiler. Bundan sonra Komisyon çalışmalarına başladı.

Öncelikle ortaya çıkan sorun; Komisyonun, Adalet Bakanlığınca önerilen ve Adalet Bakanı tarafından «sarsıntı geçiren aile bünyesinin düzeltilmesi» gerekçesiyle getirildiği bildirilen bu tasarının görüşmeye konu yapıp yapılamayacağı hususu oldu.

Bazı konuşmacılardan sonra biz; Türkiye Barolar Birliği olarak Medeni Kanunun 11 maddesinin değiştirilmesi ve kanuna bir madde eklenmesine ilişkin bulunan bu tasarının görüşülmesine karşı olduğumuzu, ancak Medeni Kanunun bütününe değiştirilmesine ilişkin Adalet Bakanlığı çalışmaları çerçevesinde 1-438 maddeden ibaret 2 inci kitap üzerinde çalışmalar yapılması fikrinde bulunduğumuzu açıkladık.

Daha sonra yapılan görüşmeler sonunda genel kanaat bu suretle ortaya çıktı ve Komisyon Başkanı Esat Şener durumu Adalet Bakanına bildirerek bu husustaki görüşünü rica etti.

Adalet Bakanı da, Komisyonun görüşünün bu şekilde tecelli etmesi karşısında ne gibi bir yol takip etmesi gerektiği hususunda hazırlıklı ve bir kanaat sahibi olmadığı için müspet veya menfi bir cevap veremeyeceğini beyanla çalışmalara son verildi.

Durumu Yönetim Kuruluna arzeder saygılarımızı sunarız.

23. Eylül 1974

Av. Osman Kuntman

Av. Emin Baltaoğlu

T. C.
A D A L E T B A K A N L I Ğ I
Hukuk İş. Gn. Müdürlüğü

Ankara; 19.9.1974
Sayı : 27870

Sayın Av. Emin Baltaoğlu
İ s t a n b u l

Türk Medeni Kanununun, Aile Hukuku kitabında bazı değişiklikleri kapsayacak tasarı taslağını hazır-

lamak üzere kurulmuş olup Sizin de üyesi olduğunuz komisyon, 5 Ağustos 1974 tarihinde İstanbul Adliyesi Kütüphanesinde yaptığı toplantısında, ilk önce Türk Medeni Kanunumuzun, Başlangıç, Şahsın Hukuku ve Aile Hukuku bölümlerini kapsayan (1 den 438 nci maddesine kadar) hükümlerinin ele alınmasını kararlaştırmıştır.

Mevcut ön tasarı çerçevesinde Türk Medeni Kanunumuzun üç kitabını kapsayan 438 maddelik bölümün komisyonca ele alınarak incelenmesi, çalışmalara başlarken de açıkladığım üzere malî ve çeşitli engeller dışında uzun zamana ihtiyaç göstereceğinden, bu geniş kapsamlı çalışmalara ilerde girilerek, milli bünyemize ve günümüzün ihtiyaçlarına uyan bir metnin hazırlanması daha uygun olacaktır.

Bu nedenle yukarıda söz konusu edilen komisyon çalışmalarına şimdilik devam olunmaksızın, konunun önemli ve acil oluşu gözönüne alınarak yalnızca Aile Hukuku bölümüne ilişkin hükümleri üzerinde ön tasarı esasları dairesine, Bakanlığımızca değişiklik çalışmaları yapılmasının uygun olacağı kanısında olduğumu belirtir ilgilerinize teşekkürlerimi sunarım.

Saygılarımla
Şevket Kazan
Adalet Bakanı

1974/28-14

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun Hatay'da Yaptığı Bölge Toplantısı — Yayınlanan Bildiri. Birliğin Hatay Baro Başkanına Teşekkürü.

Antakya; 31.7.1974
Sayı : 252

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Yönetim Kurulumuz 10.7.1974 gün ve 1974/74 sayılı kararıyla Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu toplantılarından birinin İlimiz'de yapılmasının Birlik Başkanlığından istenmesine karar vermiştir.

1974 yılı içerisinde ve mümkün ise Ekim ayında Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu toplantısının Hatay'da yapılmasını takdirlerini arzeder cevabımızın bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla.
Hatay Barosu Başkanı
Av. M. Nabi İnal

Ankara; 6.9.1974
Sayı : 2128

Baro Başkanlığı
H a t a y

İlgi : 31.7.1974 gün ve 252 sayılı yazınız.

Teklifiniz üzere, Yönetim Kurulumuzun 27, 28, Ekim tarihli toplantısının Baronuzda yapılmasını

Yönetim Kurulumuzun 5.9.1974 tarihli toplantısında karar verilmiştir.

Toplantıya katılacak üyelerin kaç kişi olacağı, geliş tarihi ve vasıtası ayrıca bildirilecektir.

Toplantı ile ilgili olarak hazırlayacağınız program tasarısının incelenmek üzere gönderilmesini rica ederim.

Kıbrıs olayları ile ilgili telgrafımız olumlu karşılansın; gerekli girişimlerde bulunmak üzere Başkan yetkili kılınmıştır.

Teşekkür ve saygılarımla.

Başkan

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİNİN 28.10.1974 GÜNLÜ HATAY BİLDİRİSİ

Çağdaş hukuk hareketlerinin kazandığı yoğunluk, toplum sorunlarına olumlu ve etkin çözüm yolları getirmektedir. Son yılların sosyal ve ekonomik bunalmalarından kurtulma çabalarında, başarı çizgisine yönelebilen ülkelerde, hukukun büyük bir hızla kendi kendisini yenilediği görülüyor. Kamu Hukuku kesiminde ve Özel Hukukta, yeni kavramlar, yeni düşünceler giderek ağırlık kazanmakta sonuçta yepyeni hukuk kuruluşları yaratılmaktadır.

Özel hayatın gizliliği, tutukluluk, öğrenme hakkı, suçtan zarar görenlerin korunması, doğum kontrolü, hava korsanlığı, trafik suçları ve organ nakli gibi çağdaş hukuk çalışmaları ilgi ile karşılanan örneklerdir.

Kamu Hukuku ile ilgili bu tür oluşumlara, Medeni Hukuk ilişkilerinde de rastlanıyor. Boşanma, nafaka, evlât edinme, karı koca eşitliği, henüz doğmamış çocuğa ait haklar yönünden çağdaş hukuk eski görüşleri çok gerilerde bırakan bir aşama içindedir.

Değişim ve yenileşme hukukun yapısında vardır. Bu bir bakıma, hukukun canlılık ve var olabilme koşuludur.

Ne yazık ki, Türk Hukukunun bütün bu gelişme ve oluşmalardan gereği gibi yararlandığı söylenemez. Çünkü, çağdaş hukuk hareketlerini memleketimize yansıtmak bir düzenleme henüz yapılmış değildir. Hukuk yenileşmesini bütün ayrıntılarıyla izlemekte baş görevli olan Adalet Bakanlığının bir «Dünya Hukuk Hareketleri» arşivinin dahi bulunmadığı acı da olsa bir gerçektir.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu bugün Hatay Barosunda yaptığı toplantıda ilgilileri uyarak dünya hukuk hareketlerini izlemeği sağlayabilecek çalışmalara başlamadan daha fazla geç kalınmayayı önermeği kararlaştırmıştır. Unutmamalıdır ki, Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşunda var olan batılılaşma bilinci, Türk Hukuku için büyük bir güç olmuştur. Cumhuriyetin 51. nci yıl dönümü bayramını kutlayabilme mutluluğuna erdiğimiz bir dönemde

Türk Hukuku, temelinde var olan bu güçten elbette ki uzaklaştırılmaz .

Türkiye Barolar Birliği
Yönetim Kurulu Adına
Başkan

Ankara;4.11.1974

Sayı : 2427.

Sayın Avukat Nabi İnal
Baro Başkanı
A n k a r a

Yönetim Kurulumuzun Baronuzda yaptığı Bölgesel toplantı nedeni ile gösterdiğiniz nazik evsahipliği ve meslekî dayanışma hepimizi son derece memnun ve mütehasis etmiştir.

Şahsım ve Yönetim Kurulu Üyeleri adına teşekkür ve saygılarımı sunarım.

Başkan

1974/28-15

Yeni Kurulan Barolar — Gümüşhane Barosu — Birlik Genelgesi.

Ankara; 5.11.1974

Sayı : 2452

Sayın Avukat Necati Akagün
Baro Başkanı
G ü m ü ş h a n e

İgili : 14.10.1974 tarihli yazınız.

Avukatlık Kanununun 77 ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 49. maddelerine göre kurulan ve tüzel kişilik kazanan Baronuzun kuruluşu Adalet Bakanlığına yazılmış ve Avukatlık Aşgari Ücret Tarifesinin 2. gurubunda yer alması ve bunun Resmî Gazetede yayımlanması istenmiş; durum ayrıca bütün Barolara da bir gelenge ile duyurulmuştur.

Meslekî hayata büyük katkıda bulunacağına inandığımız kuruluşunuz Yönetim Kurulunca büyük bir memnuniyetle karşılanmıştır.

Başta zatinaliniz olmak üzere bütün görevlileri ve meslekdaşlarımızı kutlar, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 1.11.1974

Sayı : 2426

Adalet Bakanlığı
A n k a r a

Bölgesi içinde 15 den fazla avukatın bulunduğu anlaşılın Gümüşhane İlinde Baro kurulması ile ilgili

Avukatlık Kanununun 77 ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 49. maddelerinde yazılı işlemler yerine getirilerek organları teşkil edildiğinden Birliğimiz Yönetim Kurulunun 27.19.1974 gün ve 669/31 sayılı kararı ile Gümüşhane'de bir Baro kurulmasına, anılan Baronun Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin ikinci grubunda yer almasına ve durumun Bakanlıklarına arzına karar verilmiştir.

Gümüşhane Barosunun kurulması ile ilgili belgeler örnekleri ilişikte sunulmuştur.

Avukatlık Kanununun 77. ve Yönetmeliğinin 49. maddeleri gereğince bu bildiri ile Tüzel kişilik kazanan Gümüşhane Barosunun Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin 2. grubuna dahil edilerek Resmî Gazetede yayınlanmasını takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla,
Başkan

Genelge No : 43/2451
Tarihi : 5.11.1974

Konu : Gümüşhane Barosunun Kurulduğu Hk.
Baro Başkanlığı

Bölgesi içinde 15 den fazla avukatın çalıştığı anlaşılan Gümüşhane ilindeki meslekdaşlarımızın başvurması üzerine Avukatlık Kanununun 77 ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 49. maddelerine göre gerekli işlemler tamamlanarak kurulan Gümüşhane Barosu tüzel kişilik kazanmış ve organları kurulmuştur.

Başkanlığa Sayın Av. Necati Akagün'ün seçildiği 60. Baromuzun mesleğimiz ve hukuk hayatı için hayırlı olmasını dileriz.

Saygılarımla,
Başkan

Bkz : TBBB. 1970/4-7; 1972/11-4; 13-17; 1973/21-7; 1974/27-8.

1974/28-16

Avukatlara Vaki Saldırıları — Ordu Barosu Avukatlarından Temel Altınkaya'nın Tabancayla Vurulması — Birliğin Adalet ve İçişleri Bakanlığına Başvurması — Av. Temel Altınkaya'nın Sağlık Durumu Hakkında Birliğin Yazıları.

Sayın Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

Baromuz Avukatlarından Temel Altınkaya bugün

saat 8 de şehir içersinde tabanca ile vurulmuş ve halen koma halindedir.

Bilgilerinize arz olunur.

Ordu Barosu Başkanı
Av. Selâhattin Gürer

Ankara; 16.9.1974
Sayı : 2214

Adalet Bakanlığı
A n k a r a

A C E L E

Ordu avukatlarından Temel Altınkaya bugün saat sekizde tabanca ile vurulmuştur. Koma halindedir. Yakinen ilginizi takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla,
Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Ankara; 16.9.1974
Sayı : 2215

Sayın Oğuzhan Asiltürk
İçişleri Bakanı
A n k a r a

A C E L E

Ordu Avukatlarından Temel Altınkaya bugün tabanca ile vurulmuştur. Bu çeşit saldırılar devam etmektedir. Gerekli makamlara konunun tahkiki ve süratle gereken tedbir ve soruşturmaya tevessül olmasına emir buyurulmasını takdirlerinize arz ederim.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Ankara; 16.9.1974
Sayı : 2216

Vilayet Makamı
Yüksek Katına
O r d u

A C E L E

Ordu Avukatlarından Temel Altınkaya bugün tabanca ile vurulmuştur. Gereken ilginin gösterilmesi hususunda luzumlu emirleri vermek hususunu takdirlerinize arz ederim. Soruşturma sonucu hakkında Birliğimize bilgi verilmesini rica ederim.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Ankara; 16.9.1974
Sayı : 2217

C. Savcılığı
Yüksek Makamına
O r d u

A C E L E

Ordu Avukatlarından Temel Altınkaya tabanca ile şehir içinde vurulduğu koma halinde olduğu öğre-

nilmiş, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve diğer ilgili makamlarla temasa geçilmiştir. Olayın muhtemem Savcılığımızca büyük hassasiyetle takip edileceğine emin bulunmaktayız. Net.ceden haberdar etmenizi rica ediyoruz. Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Ordu : 18.9.1974

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 16.9.1974 tarih ve bila sayılı telinize karşılık.

Ordu Avukatlarından Temel Altınkaya'yı meçhul kişiler tarafından tam derecede öldürmeye teşebbüs edildiği hakkında gerekli tahkikata devam edilmekte olup sanık halen ele geçirilememiştir. Soruşturmaya devam edilmekte olup yakalanması için gereken tedbir alındığı, yakalandığında ise gerekli muamele yapılacaktır.

Bilgileriniz rica olunur.

Ordu C. Savcı Yardımcısı

Ankara; 16.9.1974
Sayı : 2218

Baro Başkanlığı
O r d u

Üzücü haberi aldık. Bugün İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ve diğer makamlarla temasa geçilmiştir. İçişleri Bakanlığı ile şahsen temas ettim. Soruşturmanın seyri ve olayın mahiyeti hakkında mümkün ise çok acele bilgi vermenizi rica ederim. Saygılar.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Tel.

Sayın Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

İlgilerinize minnetlerimizi sunarız.

Arkadaşımız Temel Altınkaya Ankaraya nakledilmiş Tıp Fakültesi 2. Hariciye servisine yatırılmıştır.

Olayın nedeni ve faili henüz tesbit edilememiştir. Olayın mesleki bir sebeple işlendiği de bellidir.

Bilgilerinize arz olunur.

Saygılarımla
Ordu Barosu Başkanı
Av. Selâhattin Gürer

Ankara; 27.9.1974
Sayı : 2274

Sayın Av. Selâhattin Gürer
Baro Başkanı
O r d u

Meslektaşımız Sayın Temel Altınkaya'yı hastahane ziyaret edip, geçmiş olsun dileğinde bulunduk. İsteklerini sorduk. Nöroşirürji Kliniğine nakletmişler, bugün ameliyat oluyor. Durumu iyi. İnşallah kısa zamanda tamamen şifa bulur. Kovuşturma sonucu hakkında bilgi verirmisiniz memnun oluruz.

Hepinize geçmiş olsun.

Saygılarımla,
Başkan

Ordu; 25.10.1974
Sayı : 205

Sayın Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı
A n k a r a

Arkadaşımız Temel Altınkaya için gösterilen ilgiye tekrar şükranlarımızı arz ederiz.

Olayın meslekle ilgili olmadığı özel ailevi sebeplerden meydana geldiği kanaati yaygın olup henüz fail de bulunamamıştır.

Bilgilerinize saygı ile arz olunur.

Ordu Barosu Başkanı
Av. Selâhattin Gürer

Bkz. TBBB. 1971/6-9, 16; 7-3; 8-2; 9-13; 10-11; 1972/11-20; 13-23; 14-19; 16-28; 1973/17-20; 18-21; 19-16; 20-22; 21-21; 1974/27-16.

1974/28-17

Sivas Barosunun Tutanak Kağıdı ve Dava Dosyası İhtiyacı — Birliğin Adalet Bakanlığına Başvurması — Adalet Bakanlığının Cevabı.

Sivas; 19.9.1974
Sayı : 123.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Adalet Bakanlığına yazılan yazılar ve tekitlere rağmen tutanak kağıdı ve dava dosyası gönderilmediğinden duruşmaların yapılmaması durumu ortaya çıkmaktadır konuya birlik olarak ilgi göstermenizi saygı ile arz ederim.

Av. Ayhan İlgün
Sivas Barosu Başkanı

Ankara; 24.9.1974
Sayı : 2258

Adalet Bakanlığı
A n k a r a

Sivas Barosundan aldığımız bir telgrafta, tuta-

nak kâğıdı ve dava dosyası bulunmadığından duruşmaların yapılamadığı bildirilmektedir.

Gereği için durumu bilgilerinize arz ve sonucundan bilgi verilmesini rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara: 1.9.1974
Sayı : 2696

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 24.9.1974 tarih ve 2238 sayılı yazınız.

Sivas C. Savcılığı adına bundan bir süre evvel 14000 adet tutanak kâğıdı ile 5000 adet dosya kartonu gönderilmiş olup, 11.7.1974 gün ve 1203 sayılı talebine dosya ve tutanak kâğıdı mevcudu olmadığından gönderilememiştir.

Sözü edilen matbu evraklar baskıdan gelmekle 8000 adet tutanak kâğıdı ile 2600 adet 73 örnek numaralı dosya kartonu 27.9.1974 günü postalanmıştır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

İ. Kemal Öztekin
Adalet Bakanı Y.
Müsteşar M.

Ankara: 3.10.1974
Sayı : 2307

BaroBaşkanlığı
S i v a s

İlgi: 18.9.1974 Tarihli tel yazımız.

İlgideki tel yazınızda istediğiniz tutanak kâğıdı ve dava dosyası gönderilmesi hususu Adalet Bakanlığı'na intikal ettirilmiştir.

Bunun üzerine Adalet Bakanlığında alınan 1.10.1974 tarih ve 2606 sayılı yazı fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/28-18

Mahkeme Kadrolarının Yetersizliği — Niğde Tapulama Mahkemesine Müstakil Bir Hakim Atanması — Baronun Yazısı — Birliğin Yüksek Hakimler Kuruluna Başvurması — Alınan Cevap.

Niğde; 27.8.1974
Sayı : 974/89

Konu : Tapulama Hakimiyetini Hk.
Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

1 — Niğde ilinde müstakil tapulama mahkemesi kurularak hakimiyetini gönderilmemiş olması nedeni ile

yıllardan beri Sulh Hukuk Hakimliğince yürütülen tapulama davaları 1974 yılında daha da artarak iş hacmi haddini aşmış ve müstakil tapulama hakimiyetini ihtiyacı şiddetlenmiştir.

2 — Ayrıca H.U.M.K. nundaki son değişiklikten sonra, vazife alanının genişletilmesi sonucu keza bu mahkemede de iş hacmi artarak hem tapulama hem de sulh davalarının bir hakim tarafından yürütülmesi imkânı kalmamış olduğundan gerek avukatlar gerekse iş sahiplerinde sızlanmaları çoğalarak huzursuzluklar başlamış olduğundan Niğde'ye müstakil bir tapulama hakimiyetini gönderilmesi için ihtiyacı Yüksek Hakimler Kurulu ve Adalet Bakanlığına iletilerek gereğinin ifası hususuna delalet buyrulmasını saygıyla arz ederim.

Niğde Baro Başkanı
Av. M. Rasih Arsoy

Ankara; 10.9.1974
Sayı : 2182

Yüksek Hakimler Kurulu Başkanlığına
A n k a r a

Niğde Barosundan aldığımız bir yazıda, Niğde ilinde kurulan tapulama mahkemesine hakim tayin edilmemesi nedeni ile bu mahkemeye Sulh Hukuk Hakimiyetini baktığı; fakat H.U.M.K. yapılan değişiklikten sonra bu mahkemenin iş hacminin tek hakim tarafından yürütülemediği belirtilerek müstakil bir tapulama hakimiyetini tayini istenmektedir.

Gereğinin takdirini ve sonucundan bilgi verilmesini arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

T.C.

YÜKSEK HAKİMLER KURULU
BİRİNCİ BÖLÜM

Ankara; 13.9.1974
Sayı : 16395

Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 10.9.1974 gün ve 2182 sayılı yazı.

Açık bulunan Niğde Hakimliğine Hakim tayini hususu, atama kararı düzenlenmesi sırasında incelenecektir.

İlgililere tebliğini rica ederim.

Cahit Türesay
Yüksek Hakimler Kurulu
Başkan Yardımcısı

Ankara; 18.9.1974
Sayı : 2222

Baro Başkanlığı
N i ğ d e

İlgi : 27.8.1974 tarih ve 974/89 sayılı yazınız.

Niğde'ye bir Tapulama Hakimi tayini hakkındaki ilgideki yazınız Yüksek Hakimler Kuruluna intikal ettirilmiştir.

Bu konuda Yüksek Hakimler Kurulu Başkanlığından alınan 13. 9.1974 tarih ve 16395 sayılı yazı örneği ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/28-19

Mahkeme Kadrolarının Yetersizliği — Kırıkhan, Reyhanlı, Samandağ ve Altınözü'nde Açık Bulunan Hakimlikler — Birliğin Yüksek Hakimler Kuruluna Başvurması — Alınan Cevap.

Antakya; 9.10.1974
Sayı : 296

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Hatay Barosunun çevresi içerisindeki Kırıkhan, Reyhanlı, Samandağ, Dört Yol ve Altınözü İlçelerimizde, Adalet dağıtımı uzun süredir tek Hâkim ile yapılmaktadır.

Bu İlçelerimizin gerek Belediye hudutları ve gerekse tüm İlçe nüfusları, Yurdumuzun bir çok il Merkezinin nüfusundan çok daha fazladır. Ve iş durumlarında aynı oranda çoktur. Örneğin: Kırıkhan, sadece Belediye hududu içinde 40.000 ni aşkın nüfuslu, Dört Yol ise, 3 ncü Demir Çelik fabrikaları gibi iş ve nüfus kesafetinin hızla arttığı İlçelerimizdendir.

Uzun süredir, Kırıkhan Reyhanlı, Samandağ, Dört Yol ve Altınözü İlçe mahkemelerinin tek Hâkimle çalışması Adalet tevziinde büyük gecikmelere ve aksamlara yol açmıştır ve açmaktadır. Bu ilçelerde Hâkimlerin, duruşma dahi açamıyarak kalemden gün vermek suretiyle, talikler yaptığı bir çok kereler izlenmiştir.

Ayrıca bu İlçelerimizin büyük bir kısmında tapulama mahkemelerindeki Hâkimlik görevi yine aynı tek Hâkim tarafından görülmeye çalışılmaktadır.

Gecikmiş Adaletin nedenli sakıncalar doğuracağını ayrıca belirtmeyi lüzumsuz görüyoruz.

Yüklü dosyaların normal kadrolarla dahi, gecikmeden altından kalkmanın mümkün olmadığı Kırık-

han, Reyhanlı, Samandağ, Dört Yol ve Altınözü İlçeleri için, mahkemelerin iş durumlarında gözönünde tutularak boş Hâkim kadrolarına atamalar yapılmak suretiyle, uzun süredir devam eden sıkışıklığın giderilmesi hususunda gerekli girişimlerde bulunulması hususunu takdirlerinize arz ederim. Saygılarımla.

Hatay Barosu Başkanı
Av. M. Nabi İnal

Ankara; 15.10.1974
Sayı : 2373

Yüksek Hakimler Kurulu Başkanlığına
A n k a r a

Kırıkhan, Reyhanlı, Samandağ, Dört Yol ve Altınözü İlçelerinde açık bulunan hakimliklere atama yapılması isteği hakkında olup, Hatay Barosu Başkanlığından alınan 9.10.1974 tarih ve 296 sayılı yazı fotokopisi ilişikte takdim kılınmıştır.

Gereğinin takdirine ve yapılan işlem sonucundan bilgi verilmesine müsaadelerini arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 24.10.1974
Sayı : 17900

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 15.10.1974 gün ve 2373 sayılı yazı;

Açık bulunan Kırıkhan Hakimliklerine atama yapılmış olup, Münhal Reyhanlı, Samandağ, Dört Yol ve Altınözü mahkemelerine Münhal hakimliklerin çokluğu nedeni ile, ilerde imkânlar nisbetinde atama yapılmasına çalışılacağına bilgi edinilmesini rica ederim.

Cahit Türesay
Yüksek Hakimler Kurulu
Başkan Yardımcısı

Ankara; 22.10.1974
Sayı : 17806

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 15.10.1974 gün ve 2373 sayılı yazı;

Açık bulunan Kırıkhan Hakimliklerine atama yapılmış olup Münhal Reyhanlı, Samandağ, Dört Yol ve Altınözü'ne ilk atama kararı ile atama yapılacaktır.

İlgililere tebliğini rica ederim.

Cahit Türesay
Yüksek Hakimler Kurulu
Başkan Yardımcısı

Ankara; 25.10.1974
Sayı : 2400

Baro Başkanlığı
H a t a y

İlgi : 9.10.1974 Tarih ve 296 sayılı yazınız.

Kırıkhan, Reyhanlı Samandağı, Dörtiyol ve Altınözü İlçelerinde açık bulunan Hâkimliklere atama yapılması hakkındaki isteğiniz Yüksek Hâkimler Kurulu'na intikâl ettirilmişti.

Bunun üzerine Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığından alınan 22.10.1974, 24.10.1974 tarih ve 17806, 17900 sayılı yazı fotokopileri ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/28-20

Mahkeme Kadrolarının Yetersizliği — Karaman'da Açık Bulunan Hakimlikler — Birliğin Yüksek Hakimler Kuruluna Başvurması — Alman Cevap.

Karaman; 18.9.1974

Baro Başkanlığına
K o n y a

Karaman mahkemelerinde işlerin çok olduğu bu mevsimde adli işler tamamen bir keşmekeş içinde bulunmaktadır. Bunun en büyük sebebi zamansız tayinler yapılması ve boşalan kadroların zamanında doldurulamamasıdır. İlçe Asliye Ceza hakimi mayıs 1974 de İlçe hakimliğine, Asliye Hukuk hakimi Ankara Hakimliğine atanmıştır. Boşalan bu kadrolara yeni tayinler yapılmamış ilçe hakimleri arasında değişiklikler yapılmak sureti ile bu hakimliklerin doldurulması yoluna gidilmiş bu durum ise yeni kadroların boşalmasına ve bazı huzursuzluklara yol açmıştır.

Yukarıdaki duruma ilveten bazı hakimlerin de adli tatilden sonra izine ayrılmaları veya bazı sebeplerden dolayı rapor almaları sonucu işler bir keşmekeş içine girmiştir.

Baro başkanlığımızın durumu yetkili makamlara duyuracağını umut eder bilgilerinize sunarız.

Muhittin Yıldız
Hazine Avukatı

Konya; 19.9.1974
Sayı : 1974/114

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Karaman hazine avukatı Muhittin Yıldız tarafından baromuz başkanlığına hitaben yazılmış bulunan

Karaman'da hakim kadrosunun noksanlığı dolayısıyla adli işlerin sürüncemede kaldığından bahsile yazı ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Av. İhsan Onar
Konya Baro Başkanı

Ankara; 30.9.1974
Sayı : 2279

Yüksek Hakimler Kurulu Başkanlığına
A n k a r a

Konya Borosu Başkanlığından alınan 19.9.1974 tarih ve 1974/114 sayılı yazıya bağlı Karaman Hazine Avukatı Muhittin Yıldız'ın 18.9.1974 tarihli yazısında Karaman Asliye Ceza Hakiminin İlçe Hakimliğine, Asliye Hukuk Hakiminin Ankara Hakimliğine atanmaları ve boşalan bu kadrolara yeni tayinler yapılmayıp ilçe hakimleri arasında değişiklikler yapılmak suretiyle bu hakimliklerin doldurulması yoluna gidilmiş ise de bazı hakimlerin adli tatilden sonra izine ayrılmaları ve bazılarının da rapor almaları sonucu işlerin sürüncemede kaldığı bildirilmektedir.

Gereğinin takdirine ve bu konuda yapılan işlem sonucundan bilgi verilmesine müsaadelerini arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Ankara; 4.10.1974
Sayı : 17145

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 30.9.1974 gün ve 2279 sayılı yazı;

Açık bulunan Karaman Hakimliğine ilk atama Kararı ile atama yapılacaktır.

İlgililere tebliğini rica ederim.

Cahit TÜRESAY
Yüksek Hakimler Kurulu
Başkan Yardımcısı

Ankara; 7.10.1974
Sayı : 2312

Baro Başkanlığı
K o n y a

İlgi : 19.9.1974 Tarih ve 1974/114 sayılı yazınız.

İlgideki yazımıza bağlı olarak gelen Karaman Hazine Avukatı Muhittin Yıldız'ın, Karaman'da münhal bulunan hâkimliklere atama yapılması hakkındaki 18.9.1974 tarihli yazısı Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığına intikal ettirilmişti.

Bunun üzerine Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığından alınan 4.10.1974 tarih ve 17145 sayılı yazı örneği ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi ve keyfiyetin Avukat Muhittin Yıldız'a da duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/28-21

Mahkeme Kadrolarının Yetersizliği — Sandıklı'da Açık Bulunan Hakim Kadrosu — Birliğin Yüksek Hakimler Kuruluna Başvurması — Alınan Cevap.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Tel

Sandıklı Hukuk Hakimliği münhaldir. 648 varidesi mevcuttur. Yetkili hakimlerin işlerinin yüklülüğü dolayısı ile davaların süruncemede kalmasının önlenmesi bakımından Sandıklı Hukuk Hakimliğine en kısa zamanda tayin yapılmasına tensip ve delaletlerinizi saygı ile arz ederim.

Afyon Barosu Başkanı
Av. Turhan İmre

Ankara; 18/9/1974
Sayı : 2225

Yüksek Hakimler Kurulu Başkanlığı
A n k a r a

Afyon Barosundan Aldığımız bir telgrafda: Sandıklı Hukuk Hakimliğinin münhal olduğu, işlerin aksadığı, yetkili hakimlerin işlerinin çokluğu nedeni ile müstakil hakim tayinine zorunluk bulunduğu bildirilmiştir.

Gereğini takdirlerinize arz ve sonucundan bilgi verilmesini rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

T. C.

**YÜKSEK HÂKİMLER KURULU
BİRİNCİ BÖLÜM**

Ankara; 26/9/1974
Sayı : 16850

Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığına

İlgi: 18.9.1974 gün ve 2225 sayılı yazı;

Açık bulunan Sandıklı Hukuk Hakimliğine Hakim

tayini hususu atama kararı düzenlenmesi sırasında gözönüne alınacaktır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Cahit Türesay
Yüksek Hakimler Kurulu
Başkan Yardımcısı

Ankara; 27/9/1974
Sayı : 2270

Baro Başkanlığı
A f y o n

İLGİ: 11/9/1974 tarihli tel yazınız.

Münhal bulunan Sandıklı Hukuk Hakimliğine tayin yapılması isteğiniz hakkındaki tel yazınız Yüksek Hakimler Kuruluna intikal ettirilmiştir.

Bunun üzerine Yüksek Hakimler Kurulu Başkanlığından alınan 26/9/1974 tarih ve 16850 sayılı yazı örneği ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/28-22

Mahkeme Kadrolarının Yetersizliği — Kırklareli Hukuk Mahkemesine Hakim Atanması Hakkındaki Kırklareli Barosunun Birliğe, Birliğin de Yüksek Hâkimler Kuruluna Başvurması — Alınan Cevap.

Ankara; 16/9/1974
Sayı : 90

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Ö z ü : Boşalan yargıçlıklara atama yapılması Hk.

Kırklareli Asli'ye hukuk yargıçı Cemil Tolunay ile Sulh Hukuk yargıçı Muammer Bilban ve Ağır Ceza mahkemesi üyesi İsmail Hakkı Kurtsoy, kendi istekleri ile bu yıl emekliye ayrılmış bulunmaktadır.

Esasen bunlardan Muammer Bilban ile İsmail Hakkı Kurtsoy bir yıla yakın süredir raporlu izinli bulunmakta ve bu yüzden de adı geçen mahkemelerde duruşmalar aksamakta ve karar çıkmamakta idi.

Ancak hukuk yargıçlarının emekliye ayrılmaları yüzünden duruşmalar ve keşifler halen yapılamamakta üstelik sulh ceza yargıçı Necati Demirtas'ın yetki ile Pınarhisar ilçesine gönderilmiş olması gerek iş sahiplerini gerekse avukat arkadaşlarımızı büyük bir sorunla karşı karşıya bırakmıştır.

Bu durum dikkate alınarak ilimiz hukuk mahkemelerine ivedilikle yargıç atanmasının temini için yüksek hakimler kurulu nezdinde gerekli girişimin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Kırklareli Baro Başkanı
Av. Vahdet Atasayar

Ankara; 19/9/1974
Sayı : 2240

Yüksek Hakimler Kurulu
Başkanlığına
A n k a r a

Kırklareli Barosu Başkanlığından alınan ve bu yer Hukuk Mahkemelerine Yargıç atanması isteğini kapsayan 16.9.1974 tarih ve 90 sayılı yazı fotokopisi ilişikte takdim kılınmıştır.

Gereğine müsaadelerini takdirlerine arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

T. C.
YÜKSEK HÂKİMLER KURULU
BİRİNCİ BÖLÜM

Ankara; 24/9/1974
Sayı : 16779

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi: 19.9.1974 gün ve 2240 sayılı yazı;

Açık bulunan Kırklareli Hakimliklerine Hakim tayini hususu atama kararı düzenlenmesi sırasında gözönüne alınacaktır.

İlgililere tebliğini rica ederim.

Cahit Türesay
Yüksek Hakimler Kurulu
Başkan Yardımcısı

Ankara; 25/9/1974
Sayı : 2261

Baro Başkanlığı
Kırklareli

İlgi: 16.9.1974 gün ve 90 sayılı yazınız.

Kırklareli Hukuk Mahkemelerine yargıç tayini hakkındaki ilgedeki yazınız Yüksek Hakimler Kuruluna intikal ettirilmişti.

Bunun üzerine Yüksek Hakimler Kurulu Başkanlığından alınan 24.9.1974 tarih ve 16779 sayılı yazı fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/28-23

Mahkeme Kadrolarının Yetersizliği — Hatay İcra Dairesinin İcra Memur Muavini Kadrosu İhtiyacı — Birliğin Adalet Bakanlığına Başvurması — Bakanlığın Cevabı.

Antakya; 9/10/1974
Sayı : 297.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Hatay icra dairesinde uzun süredir kadro yetersizliği nedeniyle işlerin zamanında ve yeterince yürütülemediği bize yansıyan şikâyetlerden anlaşılmıştır.

Hatay icrası halen bir memur ve iki kâtip kadrosu ile işlerini yürütmeye çalışmaktadır.

9 Eylül 1974 tarihine kadar Hatay icrasının dosya mevcudu (3990) dır. Bunun 2855 i bir önceki seneden devredilen ve 1135 i ise 9.9.1974 tarihine kadar gelen dosyadır.

Bu rakkamlardan da anlaşılacağı üzere önceki yıllardan devreden dosya sayısı 2855 gibi kabarık bir rakkamdır bu da işleri yürümediğinin açık bir kanıtıdır.

Talimat dosyaları 909 dur.

Toplam dosya sayısı 9.9.1974 itibarıyla 4899 dur.

Yine bu süre içerisindeki tahsilat ise 3.116.718 lira 45 kuruş reddiyat ise 2.508.846 liradır.

Tahsilat ve reddiyat miktarları da oldukça büyük bir yekün tutmasına rağmen vezne Memuru da yoktur. Bu işte icra memuru tarafından yapılmaktadır.

Bu kadar kabarık işin bir memur ve iki kâtiple layikiyle yürütülmesi mümkün olamamaktadır. Bir çok kez Avukat arkadaşlarımız, bizzat yardımcı etme durumu ile karşı karşıya kalmaktadırlar.

İcra işlerinin gecikmesi, hakkın ve alacağın tahsilinin uzaması, netice itibarıyla Adaletin ge; teceliline yol açmaktadır.

Bir hakkın ve alacağın seneler sonra, tahsili, bir hakkın ve alacağın, hak ve alacak sahibini bizar edecek derecede sürüncemede bırakıldıktan sonra tahsil, elbetteki o kişinin hak ve alacağını tam olarak tahsil edemediği kanısını uyandırmaktadır. Geciken alacak, ekonomik koşullar ve fiyat dalgalanmaları gözönünde tutulduğunda, takibe başlanıldığı tarihteki alacağa hiçbir zaman eşit değildir.

Hatay icra dairesinin durumunu kısaca arz etmiye çalıştım. Bu koşullar altında, işlerin her geçen gün biraz daha birikip, biraz daha geç ve noksan şekilde çözüme ulaşacağı aşikârdır.

Hatay icra dairesine, bölgemizin gelişme koşulla-

rı da gözönünde tutularak bir icra muavini birde kâtip kadrosu verilmesi için gerekli girişimlerde bulunulması hususunu takdirlerinize arz ederim. 9.10.1974

Hatay Barosu Başkanı
Av. M. Nabi İnal

Ankara; 15/10/1974
Sayı : 2372

Adalet Bakanlığına
A n k a r a

Hatay İcra Dairesine bir icra memur muavini ve bir de kâtip kadrosu verilmesi hakkında olup, bu yer barosu başkanlığından alınan 9.10.1974 tarih ve 297 sayılı yazı fotokopisi ilişikte takdim kılınmıştır.

Gereğinin takdirine ve yapılan işlem sonucundan bilgi verilmesine müsaadelerini arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

T. C.
ADALET BAKANLIĞI
Özlük İşleri Genel Müdürlüğü

Ankara; 31/10/1974
Sayı : 68070

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

İlgi : 15.10.1974 gün ve 2372 sayılı yazıya.

Hatay icra dairesinde çalıştırmak üzere bir adet icra memur muavinliği kadrosu ilâve edildiği 11.10.1974 gün ve 65907 sayılı yazımızla Hatay Cumhuriyet Savcılığına bildirilmiştir.

Bilgi edinilmesini arz ederim.

Sabahattin Okutan
Adalet Bakanı Yerine
Özlük İşleri Genel Müdürü

Ankara; 5/11/1974
Sayı : 2448

Baro Başkanlığı
H a t a y

İLGİ : 9.10.1974 Tarih ve 297 sayılı yazınız.

Hatay İcra Dairesine bir icra memur muavini ve bir de kâtip kadrosu verilmesi hakkındaki ilgedeki yazınız Adalet Bakanlığı'na intikâl ettirilmiştir.

Bunun üzerine Adalet Bakanlığı'ndan alınan 31.10.1974 tarih ve 68070 sayılı yazının bir örneği ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/28-24

Mahkeme Kadrolarının Yetersizliği — Açık Bulunan Besni Hakimliği — Birliğin Yüksek Hakimler Kuruluna Başvurması — Alınan Cevap.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Adıyaman Ağır Ceza Üyeliği uzun zamandan beri münhaldır. Sorgu Hâkimi kendi vazifesi dışında giderek çığ gibi artan toplama davalarına da bakmak zorunda kalmaktadır.

Tek asliye hukuk hâkimi Asliye Hukuk Davaları dışında beş yüzü aşkın iş davalarına bakmak zorundadır. İlâveten mevcut hâkimlerden birisi dışarda selahiyetli bulunmaktadır.

Adıyaman en büyük ilçesi ve işleri mahmul olan Besni'de hâkim olmadığı vatandaşların haklı olarak sızlandıkları göz önüne alınarak acilen boş Asliye kadrosuna bir hâkim tayini ile işlerin çokluğu sebebiyle yardıma bir hâkimde tayini ve Adıyaman'a da bir ağır ceza üyesi toplama hâkimi iş hakimi ve bir yardımcı hâkim gönderilmesine tavassut buyurmanızı saygılarımla arz ederim. 13.9.1974

Adıyaman Barosu Yönetim Kurulu Adına,

Av. Hasan Taşar
Adıyaman Baro Başkanı

Ankara; 19.9.1974
Sayı : 2239

Yüksek Hakimler Kurulu
Başkanlığı
A n k a r a

Adıyaman Barosu Başkanlığından alınan ve Besni İlçesi ile Adıyaman'da münhal bulunan yerlere hakim tayini isteğini kapsayan 13.9.1974 tarihli yazı fotokopisi ilişikte takdim kılınmıştır.

Gereğine müsaadelerini takdirlerine arz ederim.

Saygılarımla,
Başkan

T. C.
YÜKSEK HÂKİMLER KURULU
BİRİNCİ BÖLÜM

Ankara; 24.9.1974
Sayı : 16780

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına

İlgi: 19.9.1974 gün ve 2239 sayılı yazı
Açık bulunan Besni Hakimliğine ilk atama kararı ile Hakim Tayin edilecektir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Cahit Türesay
Yüksek Hakimler Kurulu
Başkan Yardımcısı

Ankara; 25.9.1974
Sayı : 2262

Baro Başkanlığı
A d i y a m a n

İlgi : 13.9.1974 gün ve sayısız yazınız.

Besni İlçesi ile Adıyaman'da münhal bulunan yerlere hakim tayini hakkındaki ilgideki yazınız Yüksek Hakimler Kurulu Başkanlığına intikal ettirilmiştir.

Bunun üzerine Yüksek Hakimler Kurulu Başkanlığından alınan 24.9.1974 tarih ve 16780 sayılı yazı fotokopisi ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

Bkz. TBBB. 1970/3-12, 24; 1971/12-12; 1972/14-12, 33; 16-30; 1973/17-19; 20-24; 21-19; 22-22, 23; 1974/23-15; 24-24, 25; 25-30; 26-14; 27-17.

1974/28-25

IV. Avukatlık Sınav Soruları — V. Avukatlık Sınavı — V. Avukatlık Sınavı Hakkındaki Birlik Genelgesi ve Duyurusu.

Avukatlık Sınav Tutanağı I

1136 sayılı Avukatlık Kanunu ile Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca 4. Sınava bir stajyerin katılacağı tesbit edilerek ilk grubu teşkil eden Anayasa, İdare Hukuku ve Avukatlık Kanunu ile Meslek Kuralları konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi.

1) Devlet Memuru olan müvekkilinizin görülen lüzum üzerine emekliye sevkı nedeniyle Danıştay'da açılacak bir iptal davası dilekçesini, hukukî sebepleri ile birlikte düzenleyiniz.

2) Kanunların Anayasaya aykırılığı iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurma yol ve şekillerini anlatınız.

3) Avukatın dosyayı inceleme hakkını anlatınız.

4) Aynı işte birden ziyade müvekkilin vekâletini alabilmenin koşullarını anlatınız.

19 Eylül 1974

Başkan	Üye	Üye
Yargıtay Üyesi	Yargıtay Üyesi	Avukat
Fevzi Palabıyık	Orhan Aydın	Mehmet Nomer
Üye	Üye	
Avukat	Avukat	
Saffet Nezihî Bölükbaşı	Faruk Erem	

Avukatlık Sınav Tutanağı II.

19 Eylül 1974 günlü sınavda II. grubu teşkil eden Ceza Hukuku ile Ceza Usul Hukuku konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi :

- 1) Tevkif kararına itiraz dilekçesi yazınız.
- 2) Meslekî nedenlerle kimler tanıklıktan çekilebilir?
- 3) Müvekkilinizin haksız tutuklanması nedeni ile bir tazminat davası dilekçesi yazınız.

Başkan	Üye	Üye
Yargıtay Üyesi	Yargıtay Üyesi	Avukat
Fevzi Palabıyık	Orhan Aydın	Mehmet Nomer

Üye	Üye
Avukat	Avukat
Saffet Nezihî Bölükbaşı	Faruk Erem

Avukatlık Sınav Tutanağı III

20 Eylül 1974 Cuma günlü sınavda birinci grubu teşkil eden Medenî Hukuk, Borçlar Hukuku ve Ticaret Hukuku konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi.

- 1) Evlât edinmede yapılacak işlemleri anlatınız.
- 2) Nişanın bozulmasından dolayı açılacak bir tazminat dava dilekçesi yazınız.
- 3) Kıymetli evrakların devrini anlatınız.

Bu tutanak 20 Eylül 1974 Cuma günü saat 9.00 da düzenlenmiş ve imza edilmiştir.

Başkan	Üye	Üye
Yargıtay Üyesi	Yargıtay Üyesi	Avukat
Fevzi Palabıyık	Orhan Aydın	Mehmet Nomer

Üye	Üye
Avukat	Avukat
Saffet Nezihî Bölükbaşı	Faruk Erem

Avukatlık Sınav Tutanağı IV

20 Eylül 1974 Cuma günlü sınavda ikinci grubu teşkil eden İş Hukuku İcra ve İflâs Hukuku ve Hukuk Usulü konularında aşağıdaki soruların sorulmasına karar verildi.

- 1) İş kazasına uğramış müvekkilinizin hakkını korumak için açacağımız davaya ait bir dilekçe hazırlayınız.
- 2) Bir menfi tesbit davası dilekçesi yazınız.
- 3) Derdestlik iddiası nedir, ne zaman ve ne şekilde ileri sürülür?

Bu tutanak 20 Eylül 1974 Cuma günü saat 14.00 de düzenlenmiş ve imza edilmiştir.

Başkan	Üye	Üye
Yargıtay Üyesi	Yargıtay Üyesi	Avukat
Fevzi Palabıyık	Orhan Aydın	Mehmet Nomer

Üye	Üye
Avukat	Avukat
Saffet Nezih Bölükbaşı	Faruk Erem

Ankara; 4.11.1974
Sayı : 2432

Sayın Fevzi Palabıyık, Orhan Aydın, Av. Ferruh Dereli ve Av. Mehmet Nomer'e gönderildi.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 28 ve takibeden ve geçici 7. ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29 ve takibeden maddeleri uyarınca Avukatlık Sınavının beşincisi 9-10 Aralık 1974 Pazartesi ve Salı günleri saat 9.00 da Birlik binasında yapılacaktır.

Kurulun bütün üyelerinin hazır olması gerektiğinden mazeretiniz bulunduğu takdirde, yedek üveyi davet etmek üzere bildirmenizi rica ederim.

Saygılarımla
Başkan

Tarihi : 4/11/1974
Genelge No. : 42

Konu : Avukatlık Sınavının beşincisi Hk. Baro Başkanlığı

İlgi : 6.2.1974, 5.4.1974, 7.6.1974, 25.7.1974 gün ve 6/448, 20/1277, 30/1678, 33/1916 sayılı genelgelerimiz.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 28 ve takibeden ve geçici 8 ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29 ve takibeden maddeleri uyarınca yapılan dördüncü sınava bir aday katılmıştır.

1974 yılının beşinci sınavı 9-10 Aralık 1974 Pazartesi ve Salı günleri Birlik binasında yapılacaktır. Buna ait duyurunun bir örneği ilişikte sunulmuştur.

Staj bitim belgesi almış ve bu belgenin günü ile sınav günü arasında iki yıldan fazla bir süre geçmemiş olan adayların Yönetim Kurulunuzca tespit edilerek üç nüsha sınav giriş belgesi düzenlenmesini, adlarının sınava girecekler listesine yazılmasını, sınav giriş belgesinin bir örneğinin adaya verilmesini, bir örneğinin sınava girecekler listesi ile birlikte sınav gününden en az bir hafta önce bulunacak şekilde Birliğe gönderilmesini, bir örneğinin de adayın staj dosyasında saklanmasını Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 33. maddesine göre de, Baronuz bölgesi içinde sınavın ve mülakatın yer, gün ve saatinin ilân edilmesini önemle rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

D U Y U R U

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 28 ve takibeden ve geçici 7. ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29 ve takibeden maddeleri uyarınca beşinci Avukatlık Sınavı 9-10 Aralık 1974 Pazartesi ve Salı günleri, Sınavda başarısız olanların mülakatları da 16 Aralık 1974 Pazartesi günü aşağıdaki şartlarla Birlik Binasında yapılacaktır.

1 — Adayların Barolarından alacakları sınav giriş belgeleri ile birlikte 9 Aralık 1974 Pazartesi günü saat 8.30 da Birlik binasında bulunmaları gereklidir.

2 — Sınav 9 Aralık 1974 Pazartesi günü saat 9.00-12.00 arasında Anayasa ve İdare Hukuku ile Avukatlık Kanunu ve Meslek Kuralları, aynı gün öğleden sonra 14.00-17.00 arasında Ceza ve Ceza Usulü Hukuku, 10 Aralık 1974 Salı 9.00-12.00 arasında Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku ve Ticaret Hukuku aynı gün 14.00-17.00 arasında İş Hukuku, İcra ve İflâs Hukuku ve Hukuk Usulü konularında yazılı olarak yapılacaktır.

3 — Sınav düzen ve güvenini bozduklarından sınav dışı bırakılanlarla, sınav belgesi aldığı halde sınavı girmeyenler sınavda başarısız sayılır.

Türkiye Barolar Birliği

Bkz. TBBB. 1974/25-37; 26-19.

1974/28-26

Kara Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfının Yazısı — Birlik Genelgesi.

TÜRK KARA KUVVETLERİNİ GÜÇLENDİRME VAKFI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ A N K A R A

Ankara; 18.9.1974
Sayı : 55-74

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

KONU : Vakfa yapılmak istenen yardımlar.

Milli Birlik ve beraberlik içinde her türlü, engeli aşmasını bilen büyük ulusumuz, ATATÜRK'ün çizdiği doğrultu üzerinde çağdaşlamaya yönelirken, Ulusal varlığımızın en büyük güvenci olan Türk Silâhlı Kuvvetlerinin önemli unsurunu teşkil eden, Kara Kuvvetlerini Güçlendirme amacıyla kurulan Vakfımız; 27 Ağustos 1974 tarihinde fiilen kurulmuştur.

Kuruluşundan beri Vakfımıza maddi ve manevi yönden, yardım yarışına girmiş olan asil Milletimizin âlicenap davranış ve hareketleri, bizlere kıvanç ve ümit bahşetmektedir.

Bilhassa, muhtelif Barolara kayıtlı bulunan pek çok Avukatlarımız tarafından da Vakfımıza yapılan yazılı müracaatlar da; 1136 sayılı Avukatlık yasasının yürürlüğe girmesinden sonra, Baro yardımlaşma sandığından ayrılmalari nedeniyle iadesi gereken aidatlarını, Vakfımıza bağışlamak arzusunda olduklarını izhar buyurarak, bizleri ümitvar kılmışlardır.

Bu güne kadar her Millî davamızın yanında bulunarak, öncülük yaptığımızı yakinen bildiğimizden ötürü, Başkanı bulunduğunuz Barolar Birliğine kayıtlı Sayın Avukatlarımızın Vakfımızı Güçlendirme hususundaki arzularının is'afında yardımlarınızı istirhamla saygılarımı sunarım.

Eşref AKINCI
Orgeneral

K.K.K. ve TKKG. Vakfı Yönetim Krl. Bşk.

Ankara; 8.10.1974
Sayı : 2346

Türk Kara Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı
Genel Müdürlüğü
A n k a r a

İlgi : 18.9.1974 gün ve 55-74 sayılı yazınız.

İlgideki, avukatların yardımlaşma sandıklarındaki aidatlarının Vakfınıza bağışlanması ve yardım yapılması hakkındaki isteğiniz bir genelge ile Barolara duyurulmuştur.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

Ankara : 8 Ekim 1974

Genelge No. : 2333-39

Konu : Kara Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfına yardım hk.

Baro Başkanlığı
.....

Türk Kara Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı Genel Müdürlüğünden aldığımız örneği aşağıya çıkarılan 18.9.1974 gün ve 55-74 sayılı yazıda, Baro Yardımlaşma Sandığından ayrılan Avukatların sandıkta bulunan aidatlarının Vakfa bağışlanması ve yardım yapılması hakkındaki isteği gereğinin takdiri için sunuyoruz.

Saygılarımla,
Başkan

Millî Birlik ve beraberlik içinde her türlü engeli aşmasını bilen büyük Ulusumuz, ATATÜRK'ün çizdiği doğrultu üzerinde çağdaşlamaya yönelirken, Ulusal varlığımızın en büyük güvenci olan Türk Silâhlı Kuvvetlerinin önemli unsurunu teşkil eden, Kara Kuvvetlerini Güçlendirme amacıyla kurulan Vakfımız; 27 Ağustos 1974 tarihinde fiilen kurulmuştur.

Kuruluşundan beri Vakfımıza maddi ve manevî yönden, yardım yarışına girmiş olan asil Milletimizin âlicenap davranış ve hareketleri, bizlere kıvanç ve ümit bahşetmektedir.

Bilhassa, muhtelif Barolara kayıtlı bulunan pek çok Avukatlarımız tarafından da Vakfımıza yapılan yazılı müracaatlar da; 1136 sayılı Avukatlık yasasının yürürlüğe girmesinden sonra, Baro yardımlaşma sandığından ayrılmalari nedeniyle iadesi gereken aidatlarını, Vakfımıza bağışlamak arzusunda olduklarını izhar buyurarak, bizleri ümitvar kılmışlardır.

Bugüne kadar her Millî davamızın yanında bulunarak, öncülük yaptığımızı yakinen bildiğimizden ötürü, Başkanı bulunduğunuz Barolar Birliğine kayıtlı Sayın Avukatlarımızın Vakfımızı Güçlendirme hususundaki arzularının is'afında yardımlarınızı istirhamla saygılarımı sunarım.

Eşref AKINCI
Orgeneral

K.K.K. ve TKKG. Vakfı Yönetim Kurulu Bşk.

1974/28-27

Yargıtay Yayınları Hakkındaki Birlik Genelgesi.

Ankara : 8 Ekim 1974

Genelge No. : 2334-40

Konu : Yargıtay Yayınları hk.

Baro Başkanlığı
.....

Yargıtay Birinci Başkanlığı Yayın Müdürlüğünden aldığımız örneği aşağıya çıkarılan 18.9.1974 gün ve 243-7555/1084 sayılı yazıda, çıkarılacak olan «Yargıtay Kararları Dergisi» ile «Yargıtay Dergisi» ne abone olacakların bildirilmesi ve yazı gönderilmesi istenmektedir.

Gereğini rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1730 sayılı Yargıtay Kanununun 4448. maddeleri ile Yargıtay İç Yönetmeliğinin 52-57. maddelerinde yer alan Yargıtay yayın işlerinin gerçekleştirilmesi konusundaki hazırlıklar ilerlemiştir.

Yayın Kurulunun 6.9.1974 günlü kararında :

1 — Dairelerince belli edilecek Yargıtay kararlarının resmî külliyat halinde her ay «YARGITAY KARARLAR DERGİSİ» adı ile yayımlanması,

2 — Ayrıca, İç Yönetmeliğin 53. maddesinin A bendinde söz konusu edilen «YARGITAY DERGİSİ» nin, yılda dört sayı olmak üzere (üç ayda bir) çıkarılması kararlaştırılmıştır.

Bugüne dek Bakanlar Kurulundan çıkarılmamış olan kadro kararnamesinin ve buna bağlı yeni atamaların daha da gecikmesi yüzünden ortaya çıkabilecek olanaksızlıklar işleri aksatmak ve Döner Sermaye Yönetmeliği'nin uygulanmasında umulmadık engellerle karşılaşılmazsa, sözü geçen dergilerin ilk sayılarının 1975 yılı Ocak ayında yayımlanması öngörülmektedir.

İç Yönetmeliğin 56. maddesinde belirtilen koşullar ve özellikler ayrıca saptanarak ikinci bir yazı ile bildirilecektir.

Meslekî makale, çeviri, inceleme, derleme ve tanıtma yazıları için Yargıtay Dergisinin sayfaları, hâkimlerle C. Savcılarına olduğu gibi Avukatlara da açıktır.

Durumun, bütün Barolara bir genelge ile şimdiden duyurulmasında yarar görülmektedir. Ayrıca, bütün Avukatlarımızın yararlanmalarını ve baro kitaplıklarına yeteri kadar gönderilmesini sağlamak amacıyla her iki dergiden ne miktarda abone kaydedilebileceği konusunda bir inceleme yapılarak sonucunun bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla. 18.9.1974

Cevdet Menteş
Yargıtay Başkanı

1974/28-28

Vergiler Temyiz Komisyonlarının Görevleri Hakkında Vergiler Temyiz Komisyonunun Genelgesi.

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI

Ankara; 2.9.1974
Sayı : 232/997

Konu : Komisyonumuz Dairelerinin Görev ve Yetkileri Hk.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına,
A n k a r a

Komisyonumuz Dairelerinin görev ve yetki böl

geleri ilişik çizelgede olduğu şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Gereği bilgilerinize rica olunur.

Behçet Merzi
Vergiler Temyiz Komisyonu
Başkanı

Not : 1 — Barolara gönderilmiştir.

2 — 15 adet görev ve yetki çizelgeleri ilişiktir.

T. C.
MALİYE BAKANLIĞI

Vergiler Temyiz Komisyonu
Başkanlığı

Ankara; 2.9.1974
Sayı : 232/997

Konu : Komisyonumuz Dairelerinin Görev ve Yetkileri Hk.

Ek : 1

..... Valiliğine

İlgi : 25.1.1971 gün ve 233/126 sayılı genel yazımız.

Antalya, Erzurum, Eskişehir, Kayseri, Konya ve İstanbul 4 Numaralı Muvazaf İtiraz Komisyonlarının kurulması nedeniyle, Komisyonumuz Dairelerinin görev ve yetkileri ilişik olarak sunulan çizelgede belirtildiği şekilde değiştirilmiştir.

2.9.1974 tarihine kadar komisyonumuza gelmiş olan anlaşmazlık konusu işlerin dosyaları, bundan önceki genel yazımızda belirtilen Komisyonumuz Dairelerince incelenip çözüme bağlanacaktır. 2.9.1974 tarihinden sonra gelen temyiz dilekçeleri ve anlaşmazlık dosyaları, bu yazımıza bağlı yeni çizelgede gösterilen Komisyonumuz Dairelerince incelenecektir.

Bu nedenle, söz konusu dilekçe ve dosyaların bundan sonra ek çizelgede gösterilen Dairelere gönderilmesi gerekmektedir.

Yeteri kadar gönderilen bu yazımızın Defterdarlığa, Malmüdürlüklerine, Özel İdare Müdürlüğüne ve Memurluklarına, Müstakil Vergi Dairesine, Belediye Başkanlıklarına, Baro Başkanlığına tebliğini, aynı zamanda görev ve yetki değişikliğinin ilgililere de duyurulmasını rica ederim.

Vergiler Temyiz Komisyonu
Başkanı

**VERGİLER TEMYİZ KOMİSYONU DAİRELERİNİN
GÖREV TAKSİMİNE DAİR ÇİZELGE :**

1—GELİR, KURUMLAR, İŞLETME, MULGA KAZANÇ, ESNAF VERGİLERİ İLE BUNLARA BAĞLI VERGİ VE CEZALAR.

Görevli Daire	Yetki Bölgesi
Birinci Daire	Eskişehir, İstanbul 1 ve 3 No. lu Muvazzaf İtiraz Komisyonlarının bölgeleri ile Afyon, Bilecik, Bolu, Çanakkale, Çankırı, Edirne, Eskişehir, İstanbul, Kırklareli, Kocaeli, Kütahya, Sakarya, Tekirdağ İllerinin merkez ve bağlı ilçeleri Gayrimuvazzaf Komisyonları.
İkinci Daire	İstanbul 2 No. lu, Ankara 1 ve 2 No. lu Muvazzaf İtiraz Komisyonlarının bölgeleri ile Ankara, Zonguldak İllerinin merkez ve bağlı ilçeleri Gayrimuvazzaf Komisyonları.
Üçüncü Daire	İzmir 1 ve 2 No. lu Bursa Muvazzaf İtiraz Komisyonlarının bölgeleri ile Aydın, Balıkesir, Bursa, Denizli, İzmir, Manisa, Muğla, Uşak İllerinin merkez ve bağlı ilçeleri Gayrimuvazzaf Komisyonları.
Dördüncü Daire	Adana 1 ve 2 No. lu, Antalya, Kayseri, Konya Muvazzaf İtiraz Komisyonları bölgeleri ile Adana, Antalya, Burdur, Gaziantep, Hatay, Isparta, İçel, Kayseri, Kırşehir, Konya, Maraş, Nevşehir, Niğde, Sivas, Yozgat İllerinin merkez ve bağlı ilçeleri Gayrimuvazzaf Komisyonları
Yedinci Daire	Diyarbakır, Erzurum ve Samsun Muvazzaf İtiraz Komisyonlarının bölgeleri ile Adıyaman, Ağrı, Amasya, Artvin, Bingöl, Bitlis, Çorum, Elâzığ, Erzincan, Erzurum, Diyarbakır, Giresun, Gümüşhane, Hakkâri, Kars, Kastamonu, Malatya, Mardin, Muş, Ordu, Rize, Samsun, Siirt, Sinop, Tokat, Trabzon, Tunceli, Urfa, Van İllerinin merkez ve bağlı ilçeleri Gayrimuvazzaf Komisyonları.
	2—VERASET VE İNTİKÂL VERGİLERİ
	Bu vergiye ilişkin ihtilâflar Yedinci Daire tarafından incelenip çözümlenecektir.

3—GENEL BÜTÇEYE GİREN VASİTALİ VERGİLER - RESİMLER, HARÇLAR, BENZERİ YÜKÜMLER.

Görevli Daire	Bakacağı İşler
Dördüncü Daire	Emlâk Alım Vergisi, Tapu Harçları.
Beşinci Daire	Gider, Gayrimenkul Kıymet Artışı, Damga, Spor-Toto, Bina, İnşaat, Taşıt Alım, Motorlu Kara Taşıtları, Dış Seyahat Harcamaları Vergileri, Harçlar, Trafik Resmî, Değerli Kâğıtları, Genel Bütçeye giren diğer vasıtalı vergiler, resim ve harçlar ile benzeri malî yükümler.
	4—BİNA VE ARAZİ VERGİLERİ. EMLÂK VERGİSİ, TAŞOAKLARI RESMİ, MADEN RESMİ, BELEDİYE GELİRLERİ VE MAHALLİ İDARELERE AİT DİĞER VERGİ, RESİM VE HARÇLAR.
Görevli Daire	Yetki Bölgesi
Beşinci Daire	Aydın, Denizli, İzmir, Kütahya, Manisa, Muğla, Uşak, Bursa, Balıkesir, Çanakkale İllerinin merkez ve bağlı ilçeleri Gayrimuvazzaf Komisyonları.
Altıncı Daire	Beşinci Dairenin yetki bölgesi dışında kalan İllerin merkez ve bağlı ilçeleri ile İstanbul ve Ankara Bina ve Arazi Vergileri Muvazzaf İtiraz Komisyonlarının bölgeleri
N O T :	
	1—6183 sayılı Kanun ile 213 sayılı Vergi Usul Kanununun ve 223, 930 sayılı Tasarruf Bonosu ve Malî Denge Vergisi Kanunlarının uygulanmasından doğan ihtilâflar, bu işlem hangi vergi, resim ve harç ile ilgili ise ona ilişkin işlere bakan Daire tarafından çözümlenecektir.
	2—Genel Kurulumuzca incelenip çözümlenecek işlere ait dilekçe, evrak ve dosyalar, doğrudan doğruya Vergiler Temyiz Komisyonu Başkanlığına gönderilecektir.
	3—Vergi Usul Kanununun 395, 403, 404 ve 409 uncu maddelerinin hükümleri saklıdır.

1974/28-29

Kadın Spikerlerin Televizyonda Konuşturulmaması Üzerine Birliğin Kadınlar Birliğine Yazısı — Alınan Cevap. Ankara; 18.9.1974
Sayı : 2226Sayın Günseli Özkaya
Türk Kadınlar Birliği Genel Başkanı
A n k a r a

Bazı gatelere sadece «Kadın» olmalarından dolayı bazı spikerlerin haber okutmayacakları hakkında TRT. Genel Müdürlüğünce bir karar itihaz edildiğine ilişkin yayınlar hakkındaki düşüncelerinizi bildirmenizi, bu konuda Birliğimiz Yönetim Kuruluna arzedebileceğim bir husus olup olmadığı konusunda beni aydınlatmanızı rica edeceğim.

Saygılarımla,
BaşkanAnkara; 3.10.1974
Sayı : 174Sayın Av. Faruk Erem
Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Türk Kadınlar Birliğini yakından ilgilendiren ve üzerinde önemle durduğumuz, «Kadın Spikerler» konusundaki yanlış uygulamanın karşısında yer almıştık bu konuda, değerli kişiliğiniz ve yüce bir hukuk kuruluşu olan Barolar Birliğinin gösterdiği titizliği daima saygıyla karşılayacağız.

Uygulamanın yeniden değiştirilmesi, konunun aktualitesini ortadan kaldırmışsa da yanlış karar hakkındaki eleştiriler devam edecektir.

Bize verdiğiniz güç ve destekle görevimize devam ederken, en içten teşekkürlerimi bildirir saygılar sunarım.

Türk Kadınlar Birliği
Genel Başkanı
Av. Günseli Özkaya

1974/28-30

Bültenle İlgili Bir Mektup.

Bornova; 20.9.1974

T.B.B.B. Sorumlu Müdürlüğüne
A n k a r a

Yayımladığınız Bülteni adresime muntazaman göndermektesiniz. Bu suretle onu takip imkânını bulmakla müteşekkirim.

Devletçe, mahkemelerin emsal kararlarının hâkimlere henüz ulaştırılmadığı dönemde; Birliğiniz bülteninin işleyişinden ve öncülüğünden söz etmek kadirşinaslık borcumuzdur.

Tebrik eder muvaffakiyet dileklerimi sunarım.

Bornova Hakimii

1974/28-31

Danıştay Kararları — Avukatlık Asgari Ücret Tarifininin 13. Maddesine Eklenen Fıkranın İptaline Dair Davamızın Reddi Hakkındaki Kararın Düzeltilmesi İsteğimizizin de Reddedildiğine Dair Karar.T. C.
DANIŞTAY
Sekizinci DaireEsas No : 1974/3273
Karar No : 1974/3339

Kararın Düzeltilmesini İsteyen : Türkiye Barolar Birliği, Kızılay Karanfil Sokak No. 5/ANKARA

Vekili : Av. Rahmi Mağat

Karşı Taraf : Adalet Bakanlığı

Vekili :

İsteğin Özeti: Danıştay Sekizinci Dairesinin 25.3.1974 gün ve 1610 sayılı kararının 1136 sayılı Kanununun 168 nci maddesinin 4 ncü fıkrasına aykırılığından bahisle düzeltilmesi isteğidir.

Karşı Tarafın Savunması Özeti: Danıştay Kararınınun 98 nci maddesindeki düzetme sebeplerini ihtiva etmeyen isteğin reddi savunulmuştur. Raportör Halit Karsak'ın Düşüncesi : 521 sayılı Kanununun 98 inci maddesine uygun bulunmayan isteğin reddi gerekir.

Kanunsözcüsü Muzaffer Arıer'in Düşüncesi : Karar düzeltilmesi dilekçesinde ileri sürülen hususlar, 521 sayılı Danıştay Kanununun 98 inci maddesinde yazılı sebeplerden hiçbirine uymadığından talebin reddi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği düşünüldü :

Danıştay kararlarının düzeltilmesi yolunda dava açılması; ancak 521 sayılı Danıştay Kanununun 98 inci maddesinde yazılı sebeplerin bulunmasına bağlıdır. Bu davada sözü edilen maddede belirtilen sebeplerden hiç birisi bulunmadığından, kanuna dayanmayan düzeltme dileğinin reddine, yargılama gi-

derlerinin istemde bulunan üzerinde bırakılmasına ve 50.— lira para cezasının düzeltmeyi isteyen alınmasına 1.10.1974 gününde oybirliği ile karar verildi.

Başkan	Üye	Üye
İbrahim Koloğlu	Şekip Çopuroğlu	Alp Aslan Kayan
	Üye	
Üye	Galip	
Bülent Olçay	Tanrıöver	

Bkz. TBBB. 1970/2.20, 21; 3-1; 3-3; 3-4; 1973/17-7; 18-6; 19-24; 20.10; 21-17; 1974/26-20.

1974/28-32

Avukatlık Stajı — Stajyerlerin Büro Açıp Levha Asamıyacakları.

Barolar Birliği Başkanlığına
A n k a r a

Fakülteyi bitirdikten sonra Kırşehir Barosunda avukatlık stajının dokuz aylık kısmını tamamladım. Avukatlık kanununa göre belirli süreyi tamamlayan stajyerlerin yanında staj yaptığı avukatın muvafakati ile bazı davalara girebileceği yazılı bulunmaktadır.

Kırşehir'de avukatlık yapmak için bir yazihane kiraladım fakat stajım tamamlanmadığı için ruhsatname almadım ve levhada asamadım, acaba Stajyer Avukat Ercan Şenyüz olarak yazılmış bir levhayı asmam mümkün müdür. Kanunda bunun aksine hiçbir hüküm bulunmamaktadır. Benim görüşüme göre Stajyer avukat levhası asamada hiçbir mahsur ve kanun hükmünü ihlaleler bir taraf yoktur. Bu nedenle işbu dilekçe ile gereğinin sorulmasına zaruret hasıl olmuştur. Dilekçenin kabulünü saygılarımla arz ve talep ederim. 13.9.1974.

Ercan Şenyüz
Kırşehir Barosunda
Stajyer Avukat
Sayı : 7690

Ankara; 8.10.1974
Sayı : 3337

Baro Başkanlığı
K ı r ş e h i r

Baronuz stajyer avukatlarından Ercan Şenyüz'ün, staj esnasında yazihane kiralarak «stajyer avukat» diye levha asıp asamıyacağı hakkındaki yazısı Yönetim Kurulumuzda incelenmiş ve büro açıp levha asma hakkının yalnız avukatlara tanınmış olması nedeniyle bunu stajyerlerin yapamayacağına karar verilmiştir.

Bilginizi ve kararın ilgiliye tebliğini rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

1974/28-33

Avukatlık Stajı — Staj Adliyye Münhasır Kısmının Ağır Ceza Merkezinde Yapılması Esasının Adalet Komisyonu Tarafından Düzenleneceği.

Afyon; 30.9.1974
Sayı : 159

Türkiye Barolar Birliği
Başkanlığına
A n k a r a

Avukatlık stajı yapmak üzere baromuz başkanlığına müracaatta bulunan Stajyer Avukat Edibe Çakır, 30.9.1974 tarihli dilekçesi ile stajının adliyye münhasır kısmının Ağır Ceza bölümünü Afyon Ağır Ceza Mahkemesinde diğer bölümlerini ise yine Afyon Ağır Ceza Mahkemesi çevresi dahilinde bulunan Sincanlı mahkemelerinde yapmak istediğini bildirmiş bulunmaktadır.

İlgilinin talebinin 1136 sayılı Avukatlık Kanunu ve Avukatlık Staj Yönetmeliği hükümleri dahilinde mümkün olup olmadığının izharını arz ederim.

Saygılarımla,
Afyon Baro Başkanı
Av. Turhan İmre

Ankara; 4.11.1974
Sayı : 2433

Baro Başkanlığı
A f y o n

İlgi : 30.9.1974 gün ve 1974/159 sayılı yazınız.

İlgi yazınız üzerine Yönetim Kurulumuzca itti-haz olunan karar örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

27.10.1974 gün ve 668/30 sayılı
Yönetim Kurulumuz Kararı :

Stajyer Avukat Edibe Çakır'ın avukatlık stajının adliyye münhasır kısmının Ağır Ceza Bölümünü Afyon Ağır Ceza Mahkemesinde diğer bölümlerini ise Sincanlı Mahkemesinde yapmak isteğinin kabul olup olmadığını soran Afyon Barosunun 30.9.1974 gün ve 974/159 sayılı yazısına;

Mahkeme ve Adalet Dairelerinde yapılacak staj ile ilgili işlemler Adalet Komisyonları tarafından düzenlenip yürütülmekte olduğundan Birliğimizce bu konuda görüş bildirilmesine mahal olmadığına oybirliğiyle karar verildi.

Bkz. TBBB. 1973/18-30; 21-25.

1974/28-34

Dava ve İş Takipçileri — Dava ve İş Takipçilerinin Borçlanarak 1.1.1970 Tarihinden İtibaren Topluluk Sigortasından Yararlanma İsteği — Birliğin Cevabı. Barolar Birliği Başkanlığı
İ s k e n d e r u n**Dileğim**

Yedek subay ve aynı zamanda zamanının kanunlarına göre 50 sene önce Adalet Bakanlığına başvur-mamla büyük bir heyet huzurunda imtihan vererek en iyi derecede başarı kazanmış ve Türkiyemizin her yönünde baro olmayan yerlerde vekâlet yapabilecek bir dava vekiliyim.

Eski baro başkanlığı tarafından tanzim olunan listede, İskenderun da bulunan 7-8 avukatın adları yazılarak sigortaları için merkeze davet edilerek 970 yılında sigortaları yapıldığı ve nedense beni liste içine almayarak liste dışında bıraktığı 972 yılında sa-yın baro başkanlığı tarafından geç kaldığım mucip sebeplerle merkeze davetimle baro liste ve levhasına kayıt ve O senede sigortalanmamış olduğumu öğrenmiş bulunuyorum.

Liste içine alınmamaktan ve emsal gibi 1970 yı-lında sigortalanmama imkân bırakılmamasından 2 sene yitirmiş ve ancak yaşlılık sigortamla 1977 yılın-da emekliliğe bu suretle yol açmış bulunuluyordum.

331-1915 yılında Birinci Dünya Savaşında yedek suoay olarak 16 ncı Tümen Karargâh hesap işleri şefliğinde iken 332-1916 yılında Çanakkale'den ayrılan tümenle Sina çöllerine gidilmiş ve 334-1918 yılında al dığım ağır yaralar sonucu olarak geri hizmetlerle emekliliğim ele alınmış ve geri hizmet kaydile emekli-liğime ait dosya Nasra'da bulunan Filistin menzil mü-fettişliği emrine gönderilmiştim.

Emekliliğime ait muamele Milli Savunma Bakanlı-ğı ile muhabere sırasında esir gitmiş bulunuyordum. Esaret, Nasra'da bulunan Alman mareşali Fonsenders Paşa'nın bulunduğu sırada İngilizlerin ani baskını bu paşa kaçmayı başarmış fakat birçok subaylar arasın-da benimde esaretim vukua gelmiş fakat Şam İdadi mektebi tahsillisi bulunmam arapçadan faydalanarak esaretten kaçırılmışım (Eylül 1918).

1941 yılı Ekim ayı: İkinci Dünya Harbi dolayı sile vazifeye alınmış geri hizmet olarak yine Balıke-sir'de muntika komutanlığı emrinde birinci sınıf nok-ta hesap işleri şefliğinde çalıştırıldığım sırada emek-liliğim hakkındaki teşebbüslerim bir netice vermemiş 17 ay hizmetten sonra terhis edilmişim.

Yukarda arz ve izah ettiğim olayları özetleyerek Sayın Baro Başkanlığına başvurmuş ve (belkide bir

zuhul eseri olarak diğer avukat arkadaşlarla 1970 yı-lında emeklilik hakkımdan 2 yıl kayıp ettirilmesin-den 1970 ve 1972 yılları sigorta permi-primleri -birden ödeyerek diğer arkadaşlar gibi müktesep bir hak vucuda gelmesi için dileğimin kabulünü ricasında bulunmuş ve bu dileğim kabulü halinde diğer avu-katlar gibi 1975 yılında emekliliğim yerine gelmiş ve bu suretle askerlikte yitirdiğim emeklilik bu suretle telâfi edilmiş olacaktır, demekle ek dilekte bulun-muştum).

Sayın Baro Başkanı bu dileklerim ehemmiyete alınmış ve (dileklerinizin yerine getirilmesi için Ada-na Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığına yazıldığı) lütufkâr cevabını almışım ki kısa bir müddet sonra Ankara da Sosyal Sigortalar Kurumu Umum Müdür-lüğünden aldığım ve foto kopyasını sunduğum yazıda: bu isteklerimin yerine getirilmeyeceği bildiriliyor-du.

Binaenaleyh, 1972 yılına kadar ki 1970 ve 1971 yıllarına ait permi-primleri birden ödeyeceğimi kabullendirilmesile diğer avukatlarla eşit bir hak vu-cuda getilmesi esbabının istikmalına emir ve müsaa-denizi en derin saygılarımla arz ve dilerim. 28.10.1974

İskenderun
Dava vekili
Saffet Haykır**EK MARUZATIM**

Bugün 87 yaşındayım 2 sene daha beklemek 90 yaşımı bulurki tabiat kanununun vereceği hükmü elbette kestirilemeyeceği arz :

**SOSYAL SİGORTALAR KURUMU
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

Ankara; 12.9.1974

Sayın Saffet Haykır
Dava Vekili
İ s k e n d e r u n

İlgi : Dileğiniz Hk.

Antakya Barosu Başkanlığı adına yazdığımız ve Adana Şubemizden muhavvel 22.7.1974 tarihli dilek-çenize karşılıktır.

Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm Topluluk Sigortası Genel şartlarının 4 üncü maddesi aynen «Topluluk Sigortasına girmek isteyen bir topluluğun yetkili or-ganları veya temsilcileri bu isteklerini Kuruma yazı ile bildirirler».

Ve 5 nci maddesinde; «Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm Topluluk Sigortası hükümleri topluluğun yapacağı yazılı talebin Kurumca alındığı tarihi takip eden dö-nem başından, topluluğa sözleşme yapıldıktan sonra girenler ise, topluluğun bu husustaki müracaat ya-zısının Kurumca alındığı tarihi takip eden dönem ba-şından itibaren uygulanır» hükmü mevcuttur.

Sizin Genel Müdürlüğünüzdeki dosyanızda yapılan incelemede Grup Sigortasına 14.1972 tarihi itibarıyla katılmış olduğunuz görülmüş olup bu giriş tarihinizin geriye alınmasına imkân bulunmadığı gibi, 1970 - 1971 Yılları sigorta primlerinizin de toptan alınması hususunda Kurumumuzca yapılacak bir işlem bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederiz.

Genel Müdürlük
B. Cenk M. Sümer
İht. Sig. Md. Yrd. İht. Sig. Rap.

Ankara; 11.4.1974
Sayı : 2482

Sayın Saffet Haykır
Dava Vekili
İ s k e n d e r u n

İlgi: 28.10.1974 günlü yazınız.

İlgideki yazınız ve eki incelendi.

Dava vekilleri ile dava ve iş takipçilerinin de 1136 sayılı Kanun aracılığı ile 506 sayılı Kanundan yararlanmalarını sağlamak amacı ile yaptığımız çalışmalar olumlu sonuç vermiş ve durumu 8.3.1971 gün ve 754/14 sayılı yazımızla Barolara duyurulmuştu.

Ancak, avukatların 1.1.1970 tarihinden itibaren —topluluk sigortasına girmek kaydıyla— bundan yararlanmaları kabil olabilmiş, bu tarihten sonra kaydolananların 1.1.1970 den itibaren yararlanmaları imkanı elde edilememiştir. Konu için Sosyal Sigortalar Kurumu ile temas halindeyiz. Olumlu sonuç alabilirsek sizin de yararlanmanız kabil olabilecektir.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
B Ü L T E N İ**

İ K İ A Y D A B İ R Ç I K A R

S a h i b i :

Türkiye Barolar Birliği Adına Başkan
Avukat Faruk Erem

Sorumlu Müdür :

Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri
Avukat Rahmi Mağat

Yönetim Yeri :

Kızılay Karanfil Sok. No. 5 - Ankara
Telf : 18 13 44 - 18 05 12

Dizgi ve Baskı :

SEVİNÇ MATBAASI — 1974 ANKARA
Tel. 25 03 53

15.000 Adet Basılmıştır

G İ D E C E Ğ İ Y E R

